

Dziennik Urzędowy L 274

Unii Europejskiej

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 53

19 października 2010

Spis treści

II Akty o charakterze nieustawodawczym

DECYZJE

2010/605/UE:

- ★ **Decyzja Komisji z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie pomocy państwa C 56/07 (ex E 15/05) przyznanej przez Francję na rzecz przedsiębiorstwa La Poste (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 133) ⁽¹⁾**..... 1

2010/606/UE:

- ★ **Decyzja Komisji z dnia 26 lutego 2010 r. w sprawie pomocy państwa C 9/09 (ex NN 49/08; NN 50/08 i NN 45/08) udzielonej przez Królestwo Belgii, Republikę Francuską i Wielkie Księstwo Luksemburga na rzecz przedsiębiorstwa Dexia SA (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 1180) ⁽¹⁾** 54

2010/607/UE:

- ★ **Decyzja Komisji z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa udzielonej przez Belgię na restrukturyzację aukcji rybnej w Ostendzie (pomoc państwa C 30/08 (ex NN 21/08)) (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 2520) ⁽¹⁾**..... 103

IV Akty przyjęte przed dniem 1 grudnia 2009 r. na mocy Traktatu WE, Traktatu UE i Traktatu Euratom

2010/608/WE:

- ★ **Decyzja Komisji z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie pomocy państwa C 10/09 (ex N 138/09) udzielonej przez Niderlandy na rzecz ING w zakresie instrumentu wsparcia w odniesieniu do aktywów niepiętnych oraz planu restrukturyzacji (notyfikowana jako dokument nr C(2009) 9000) ⁽¹⁾** 139

Cena: 8 EUR

(¹) Tekst mający znaczenie dla EOG

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI

z dnia 26 stycznia 2010 r.

w sprawie pomocy państwa C 56/07 (ex E 15/05) przyznanej przez Francję na rzecz przedsiębiorstwa La Poste

(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 133)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2010/605/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁽¹⁾, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

zasady proceduralne odnoszące się do istniejącej pomocy zgodnie z art. 1 lit. b) wspomnianego wyżej rozporządzenia proceduralnego⁽³⁾.

(3) Komisja otrzymała odpowiedź władz francuskich w dniu 24 kwietnia 2006 r.

(4) W dniu 4 października 2006 r., zgodnie z art. 18 rozporządzenia proceduralnego, Komisja wezwała Francję do uchylenia, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2008 r., gwarancji przyznanej przedsiębiorstwu La Poste na mocy jego statusu, obejmującej wszystkie jego zobowiązania.

(5) W dniu 6 grudnia 2006 r. Komisja otrzymała od władz francuskich pismo kwestionujące wnioski przedstawione przez Komisję w piśmie z dnia 4 października 2006 r.

(6) Po spotkaniu ze służbami Komisji ds. konkurencji (zwanymi dalej „DG ds. Konkurencji”) władze francuskie, pismem z dnia 16 stycznia 2007 r., przedłożyły Komisji projekt zmiany dekretu wykonawczego do ustawy nr 80-539 z dnia 16 lipca 1980 r. w sprawie okresowych kar pieniężnych nakładanych w sprawach administracyjnych oraz wykonywania wyroków przez osoby prawne prawa publicznego⁽⁶⁾ (zwaną dalej „ustawą z dnia 16 lipca 1980 r.”), tj. dekretu nr 81-501 z dnia 12 maja 1981 r. przyjętego w celu wykonania ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. w sprawie okresowych kar pieniężnych nakładanych w sprawach administracyjnych oraz wykonywania wyroków przez osoby prawne prawa publicznego⁽⁷⁾ (zwaną dalej „dekretem z dnia 12 maja 1981 r.”).

1. PROCEDURA

(1) Dnia 21 grudnia 2005 r. Komisja zatwierdziła przeniesienie działalności bankowej i finansowej przedsiębiorstwa La Poste do jej spółki zależnej, La Banque Postale⁽³⁾. W decyzji Komisja podkreśliła, że kwestia nieograniczonej gwarancji państwa udzielonej La Poste będzie przedmiotem oddzielnego postępowania.

(2) W dniu 21 lutego 2006 r., zgodnie z art. 17 rozporządzenia⁽⁴⁾ Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „rozporządzeniem proceduralnym”), Komisja poinformowała władze francuskie o swoich wstępnych wnioskach w sprawie istnienia nieograniczonej gwarancji państwa, która miałaby wynikać ze statusu La Poste i stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, oraz wezwała je do przedstawienia uwag. Ponieważ ta nieograniczona gwarancja państwa obowiązywała już przed dniem 1 stycznia 1958 r., Komisja zastosowała

- (7) W odpowiedzi na wniosek Komisji o przedstawienie wyjaśnień władze francuskie przekazały pismo, otrzymane w dniu 1 lutego 2007 r., wyjaśniające sytuację wierzycieli przedsiębiorstwa La Poste w przypadku, gdyby to ostatnie znalazło się w trudnej sytuacji finansowej.
- (8) Pismem z dnia 19 marca 2007 r. władze francuskie złożyły dodatkową propozycję polegającą na zobowiązaniu się, wraz z przedsiębiorstwem La Poste, do umieszczania informacji o braku gwarancji we wszystkich umowach dotyczących finansowania i prospektach emisyjnych La Poste.
- (9) Pismem z dnia 29 listopada 2007 r. Komisja poinformowała Francję, że podjęła decyzję o wszczęciu w odniesieniu do tego środka postępowania przewidzianego w art. 108 ust. 2 Traktatu TFUE (zwaną dalej „decyzją o wszczęciu postępowania”).
- (10) Decyzja o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽⁸⁾. Komisja zwróciła się do zainteresowanych stron o przedstawienie uwag dotyczących wspomnianego środka.
- (11) Komisja nie otrzymała od zainteresowanych stron uwag na ten temat.
- (12) Komisja otrzymała uwagi Francji w piśmie z dnia 23 stycznia 2008 r.
- (13) Na stronie internetowej DG ds. Konkurencji Komisja opublikowała zaproszenie do składania ofert w zakresie przeprowadzenia badania dotyczącego nieograniczonej gwarancji Republiki Francuskiej na rzecz przedsiębiorstwa La Poste. Do upływu terminu wyznaczonego na 21 kwietnia 2008 r. otrzymano cztery oferty. Badanie powierzono Sophie NICINSKI, profesorowi uczelni wyższej, docentowi prawa publicznego, doktorowi prawa i autorce publikacji z zakresu gwarancji państwa dla publicznych zakładów przemysłowo-handlowych. Ekspert (zwany dalej „ekspertem Komisji”) złożył sprawozdanie w dniu 17 listopada 2008 r.
- (14) W związku z pojawieniem się w prasie informacji dotyczących przyjęcia przez rząd francuski projektu ustawy zatwierdzającej zmianę statutu spółki La Poste Komisja w dniu 20 lipca 2009 r. spytała Francję, czy zgodziłaby się zobowiązać się do przekształcenia przedsiębiorstwa La Poste w spółkę akcyjną podlegającą przepisom prawa powszechnego dotyczącym postępowania naprawczego lub likwidacyjnego. W tym samym piśmie Komisja przekazała władzom francuskim sprawozdanie swojego eksperta.
- (15) W piśmie przekazanym w dniu 31 lipca 2009 r. Francja poinformowała Komisję, że Rada Ministrów w dniu 29 lipca 2009 r. przyjęła projekt ustawy w sprawie przedsiębiorstwa La Poste i działalności pocztowej, zatwierdzającej przekształcenie przedsiębiorstwa La Poste w spółkę akcyjną z dniem 1 stycznia 2010 r. Władze francuskie zaznaczyły ponadto że dostarczą uwagi na temat sprawozdania eksperta Komisji.
- (16) Po dwóch pisemnych przypomnieniach Komisji z dnia 9 września i 6 października 2009 r. Francja przedstawiła w piśmie przekazanym w dniu 27 października 2009 r. swoje uwagi na temat sprawozdania eksperta Komisji oraz opinię Guya CARCASSONNE, profesora uczelni wyższej, docenta wydziałów prawa (zwanego dalej „ekspertem władz francuskich”).
- (17) Zmiana projektu ustawy w sprawie przedsiębiorstwa La Poste i działalności pocztowej, przesuująca datę przekształcenia przedsiębiorstwa La Poste w spółkę akcyjną na marzec 2010 r., została przedłożona w dniu 11 grudnia 2009 r.

2. OPIS ŚRODKA

- (18) Ustawa nr 90-568 z dnia 2 lipca 1990 r. w sprawie organizacji publicznych usług pocztowych oraz przedsiębiorstwa France Télécom ⁽⁹⁾ (zwana dalej „ustawą z dnia 2 lipca 1990 r.”) przekształciła dawną dyrekcję generalną ds. poczty i telekomunikacji w dwa podmioty prawa publicznego: La Poste i France Télécom.
- (19) Niektóre podmioty prawa publicznego nie zostały uznane prawnie za przedsiębiorstwa posiadające status EPA (zakłady publiczne o charakterze administracyjnym) lub status EPIC (zakłady publiczne o charakterze przemysłowo-handlowym) ⁽¹⁰⁾. Było tak w przypadku La Poste. W swoim wyroku z dnia 18 stycznia 2001 r. (druga izba cywilna) ⁽¹¹⁾ Cour de Cassation podtrzymał jednak zasadę, zgodnie z którą przedsiębiorstwo La Poste jest tożsame z EPIC ⁽¹²⁾. Skutki prawne statusu przedsiębiorstwa La Poste są następujące:

2.1. BRAK MOŻLIWOŚCI ZASTOSOWANIA W PRZYPADKU LA POSTE POSTĘPOWAŃ UPADŁOŚCIOWYCH I LIKWIDACYJNYCH

- (20) Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1990 r. przedsiębiorstwo La Poste jest podmiotem prawa publicznego. We Francji podmioty prawa publicznego nie podlegają natomiast przepisom prawa powszechnego regulującym kwestie postępowania naprawczego i likwidacyjnego przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji.

- (21) Brak możliwości zastosowania postępowań upadłościowych i likwidacyjnych do podmiotów prawa publicznego wynika z ogólnej zasady niemożności dokonania zajęcia egzekucyjnego majątku podmiotów prawa publicznego, potwierdzonej we francuskim orzecznictwie od XIX w., w szczególności przez Cour de Cassation⁽¹³⁾.
- (22) Ponadto art. 2 ustawy nr 85-98 z dnia 25 stycznia 1985 r. w sprawie naprawy i likwidacji przedsiębiorstw⁽¹⁴⁾ (zwanej dalej „ustawą z dnia 25 stycznia 1985 r.”), który określa zakres stosowania przepisów francuskiego prawa powszechnego dotyczących postępowania naprawczego i likwidacyjnego, obecnie art. L620-2 kodeksu handlowego, stanowi: „Naprawa i likwidacja mają zastosowanie do każdego przedsiębiorstwa handlowego, każdej osoby zarejestrowanej w wykazie zawodów, każdego rolnika oraz każdej osoby prawnej prawa prywatnego”. Z brzmienia tego artykułu oraz z wykładni przypisanej mu w orzecznictwie francuskim⁽¹⁵⁾ wynika, że procedury upadłościowe prawa powszechnego nie mają zastosowania do podmiotów prawa publicznego.
- 2.2. ZASTOSOWANIE DO PRZEDSIĘBIORSTWA LA POSTE
USTAWY Z DNIA 16 LIPCA 1980 R. ORAZ ZASADY
OSTATECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI PAŃSTWA ZA
DŁUGI PODMIOTÓW PRAWA PUBLICZNEGO
- (23) Ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. ma zastosowanie do przedsiębiorstwa La Poste uznanego za podmiot prawa publicznego w ustawie z dnia 2 lipca 1990 r.
- (24) Artykuł 1 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. stanowi: „gdy orzeczeniem sądowym kończącym postępowanie w sprawie nakazano organowi samorządu terytorialnego lub zakładowi publicznemu wypłacenie kwoty, której wysokość ustalono w samym orzeczeniu, należy zlecić wypłacenie kwoty lub ją asygnować w terminie dwóch miesięcy od daty powiadomienia o orzeczeniu sądowym. Jeśli nie zlecono wypłaty kwoty lub jej nie asygnowano w tym terminie, przedstawiciel państwa w departamencie lub organ nadzorczy wystosowuje polecenie wypłaty z urzędu. W przypadku braku środków przedstawiciel państwa w departamencie lub organ nadzorczy wystosowuje do organu samorządu terytorialnego lub zakładu publicznego wezwanie do zapewnienia niezbędnych środków; jeśli organ zarządzający organu samorządu terytorialnego lub zakładu nie uwolnił ani nie zapewnił takich środków, dokonuje tego przedstawiciel państwa w departamencie lub organ nadzorczy i w razie konieczności wystosowuje polecenie wypłaty z urzędu”.
- (25) Artykuł 3-1 akapit czwarty dekretu z dnia 12 maja 1981 r. stanowi, że „jeśli po upływie tego terminu wezwanie do usunięcia uchybienia nie odniosło skutku⁽¹⁶⁾, przedstawiciel państwa lub organ odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru zapisuje wydatki w budżecie niewypłacalnego organu samorządu terytorialnego lub zakładu publicznego. Uwalnia on w razie potrzeby konieczne środki poprzez zmniejszenie środków przeznaczonych na inne wydatki i jeszcze niewykorzystanych, albo poprzez zwiększenie zasobów”. Artykuł 3-1 akapit piąty wspomnianego dekretu stanowi, że „gdyby w terminie ośmiu dni od chwili powiadomienia o wpisaniu wydatku organ samorządu terytorialnego lub zakład publiczny nie wystosował polecenia wypłaty należnej kwoty, przedstawiciel państwa lub organ odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru wystosowuje polecenie wypłaty z urzędu w terminie jednego miesiąca”.
- (26) Wspomniany powyżej dekret z dnia 12 maja 1981 r. został uchylony i zastąpiony dekretem nr 2008-479 z dnia 20 maja 2008 r. w sprawie kar pieniężnych nakładanych na organy władzy publicznej. Artykuł 10 nowego dekretu powtarza jednak przepisy art. 3-1 akapity czwarty i piąty dekretu z dnia 12 maja 1981 r.⁽¹⁷⁾. Nie zmienia więc w istotnym zakresie tego przepisu.
- (27) Ponadto okólnik z dnia 16 października 1989 r.⁽¹⁸⁾ stanowi, że: „w razie niedostatecznych środków lub ich braku – przypadek, o którym mowa w art. 1 ust. 2 akapit drugi ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. – polecający wypłacić środki jest również zobowiązany, w terminie czterech miesięcy, do poinformowania o tym wierzyciela listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, określając wysokość kwoty, której wypłata zostanie zlecona w późniejszym terminie. To polecenie wypłaty będzie dotyczyło całej należnej kwoty w razie całkowitego braku środków albo brakującej części w razie niedostatecznych środków”.
- (28) Z ogółu tych przepisów wynika, że celem ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. i jej aktów wykonawczych jest wyłącznie wykonanie orzeczeń sądowych kończących postępowanie w sprawie, nakazujących państwu, organowi samorządu terytorialnego lub zakładowi publicznemu wypłatę pewnej kwoty. Nie ustanawiają one postępowania naprawczego lub likwidacyjnego.
- (29) Ponadto ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. i jej akty wykonawcze wskazują w sposób wyraźny na państwo jako właściwy organ dla spłaty zobowiązań zakładów publicznych. Państwo posiada znaczące prerogatywy: z jednej strony – polecenie wypłaty z urzędu, a z drugiej – zapewnienie dostatecznych środków. To prowadzi do pytania, w jakim zakresie możliwość rekompensaty zapewniona wierzycielom poprzez wprowadzenie odpowiedzialności państwa w razie zwłoki przedsiębiorstwa La Poste można utożsamić z formą gwarancji.

- (30) Poza dwiema wspomnianymi kwestiami (brak możliwości zastosowania postępowań upadłościowych i zastosowanie ustawy z dnia 16 lipca 1980 r.), w swojej decyzji o wszczęciu postępowania Komisja podnosi, że zasady mające zastosowanie do niektórych EPIC mogą mieć również zastosowanie do przedsiębiorstwa La Poste:

2.3. PRZEJĘCIE ZOBOWIĄZAŃ ROZWIĄZANEGO EPIC PRZEZ INNY ZAKŁAD PUBLICZNY LUB PRZEZ PAŃSTWO

- (31) Ujednolicenie nr 02-060-M95 z dnia 18 lipca 2002 r. w sprawie przepisów finansowych i księgowych dotyczących krajowych zakładów publicznych o charakterze przemysłowo-handlowym⁽¹⁹⁾ (zwane dalej „ujednoceniem”) stanowi, że dwie sytuacje mogą zaistnieć w razie zamknięcia EPIC, w którym środki administrowane są przez księgowego środków publicznych:

— nowy zakład publiczny zastąpi dawny EPIC i przejmie jego majątek, jego prawa i zobowiązania, albo

— zakład publiczny zostanie rozwiązany aktem prawnym; w takim przypadku „akt dotyczący rozwiązania zakładu może wtedy określić odbiorcę majątku likwidacyjnego, którym co do zasady jest państwo”⁽²⁰⁾.

- (32) Przewodnik po finansowej organizacji tworzenia, przekształcania i likwidacji krajowych zakładów publicznych oraz ugrupowań interesu publicznego z dnia 14 listopada 2006 r. (zwany dalej „przewodnikiem po organizacji finansowej”), dostępny na stronie internetowej ministerstwa finansów, precyzuje⁽²¹⁾: „Akt prawny likwidujący zakład musi w sposób wyraźny przewidywać przejęcie praw, majątku i zobowiązań likwidowanego zakładu przez inną organizację, która przejmie jego działalność lub jego majątek (tj. albo zakład publiczny, albo państwo). (...) Ogólniej rzecz ujmując, należy przewidzieć, że nowy zakład zastąpi osoby prawne, których działalność przejmie w zakresie praw i zobowiązań wynikających z umów zawartych w celu wykonywania przypisanych mu zadań”.

- (33) Choć przepisy ujednolicenia i przewodnika po organizacji finansowej mają zastosowanie wyłącznie do EPIC, w których środki administrowane są przez księgowego środków publicznych, niektóre informacje wskazują, że również zobowiązania EPIC nieposiadających księgowego środków publicznych, w razie ich zamknięcia, przeszłyby na państwo lub inny zakład publiczny.

- (34) I tak przedsiębiorstwo Charbonnages de France stwierdziło w swoich notach objaśniających do sprawozdania finansowego z dnia 31 grudnia 2000 r., że wszystkie prawa i zobowiązania EPIC muszą, w razie jego

zamknięcia, zostać przejęte przez inny podmiot prawa publicznego albo sam rząd francuski, a warunki takiego przejęcia muszą zostać szczegółowo określone w ustawie przyjętej w celu zamknięcia wspomnianego EPIC. Stwierdzenie to nie ogranicza się jedynie do EPIC, w których środki administrowane są przez księgowego środków publicznych. Przedsiębiorstwo Charbonnages de France jest zresztą EPIC nieposiadającym takiego księgowego.

- (35) Ponadto według niektórych agencji ratingowych, w razie rozwiązania przedsiębiorstwa ERAP⁽²²⁾, choć jest ono również EPIC nieposiadającym księgowego środków publicznych, saldo zobowiązań i aktywów również zostanie przejęte przez państwo. Według agencji Fitch⁽²³⁾ „przedsiębiorstwo ERAP, jako EPIC, nie podlega postępowaniu likwidacyjnemu. Może ono zostać rozwiązane jedynie w ramach procedury ustawodawczej, a tym samym saldo jego zobowiązań i aktywów przypadnie państwu”. Według agencji Moody’s⁽²⁴⁾ „przedsiębiorstwo ERAP nie może być przedmiotem restrukturyzacji narzuconej przez sąd właściwy dla postępowania likwidacyjnego. W razie rozwiązania spółki jej aktywa i pasywa zostaną przejęte przez organ odpowiedzialny za jej utworzenie, tj. samo państwo”.

- (36) W świetle tych informacji i mimo że przedsiębiorstwo La Poste nie posiada księgowego środków publicznych⁽²⁵⁾, należy sprawdzić, czy w razie likwidacji zasada przejęcia zobowiązań przez państwo lub inny podmiot prawa publicznego ma zastosowanie do przedsiębiorstwa La Poste, zważywszy na jego tożsamość z EPIC. Tym samym wierzyciel miałby gwarancję nieutrącenia swojej wiarygodności i mógłby zaakceptować niższe odsetki lub przyznać bardziej korzystne warunki i terminy spłaty niż w przypadku braku takiej gwarancji. Takie przejęcie miałyby więc identyczne skutki jak gwarancja.

2.4. BEZPOŚREDNI DOSTĘP DO ZASOBÓW SKARBU PAŃSTWA

- (37) Jeszcze raz według agencji Fitch⁽²⁶⁾ „płynność przedsiębiorstwa ERAP jest gwarantowana poprzez jej bezpośredni dostęp do zasobów Skarbu Państwa przeznaczonych na zaliczki”. Ponieważ przedsiębiorstwo ERAP to EPIC, należy zbadać, czy przedsiębiorstwo La Poste również mogłoby mieć dostęp do zasobów Skarbu Państwa przeznaczonych na zaliczki.

3. UWAGI I PROPOZYCJE WŁADZ FRANCUSKICH

- (38) Na skutek decyzji o wszczęciu postępowania władze francuskie przekazały Komisji swoje uwagi i propozycje pismem z dnia 23 stycznia 2008 r. Pismo to uzupełnia uwagi i propozycje przedstawione w poprzednich pismach władz francuskich⁽²⁷⁾ i podsumowane w decyzji o wszczęciu postępowania.

3.1. UWAGI WŁADZ FRANCUSKICH

- (39) Władze francuskie zaprzeczają z jednej strony istnieniu gwarancji, a z drugiej strony występowaniu korzyści dla przedsiębiorstwa La Poste.

3.1.1. BRAK GWARANCJI

- (40) Według władz francuskich z jednej strony zakłady publiczne nie korzystają z automatycznej gwarancji w związku ze swoim statusem (A), z drugiej strony rozumowanie Komisji zawarte w decyzji o wszczęciu postępowania jest błędne (B).

A. Zakłady publiczne nie korzystają z automatycznej gwarancji w związku ze swoim statusem ⁽²⁸⁾

- (41) Po pierwsze, żaden akt prawny ani decyzja nie wprowadza reguły, zgodnie z którą państwo miałyby gwarantować co do zasady bezterminowo długi EPIC.

- (42) Po drugie, orzecznictwo wypowiedziało się w kwestii braku gwarancji. W szczególności w wyroku dotyczącym Société de l'hôtel d'Albe ⁽²⁹⁾ Rada Stanu orzekła, że „krajowe biuro turystyczne posiadające osobowość prawną i niezależność finansową [...] stanowi zakład publiczny, a w związku z tym państwo nie ma obowiązku spłacenia długów zaciągniętych przez ten zakład; minister robót budowlanych słusznie odmówił zatem uwzględnienia wniosku [wierzyciela]”. Podobne rozumowanie przyjęto w odniesieniu do organów samorządu terytorialnego w obydwu decyzjach Rady Stanu wydanych w sprawie Campoloro ⁽³⁰⁾.

- (43) Po trzecie, ustawa organiczna z dnia 1 sierpnia 2001 r. dotycząca ustaw finansowych ⁽³¹⁾ (zwana dalej „LOLF”) przewiduje, że jedynie przepis z ustaw finansowych może stworzyć gwarancję ⁽³²⁾. W rezultacie, według eksperta władz francuskich ⁽³³⁾, od pełnego wejścia w życie LOLF dnia 1 stycznia 2005 r. nie można zgodnie z prawem udzielać żadnej domniemanej gwarancji. Długi zaciągnięte przez przedsiębiorstwo La Poste od dnia 1 stycznia 2005 r. nie byłyby zatem objęte domniemaną gwarancją. Jeżeli chodzi o długi zaciągnięte przed dniem 1 stycznia 2005 r. ekspert władz francuskich uważa, że wobec braku spornej decyzji nie można określić, czy można usunąć bezskuteczność domniemanych gwarancji udzielonych do dnia 1 stycznia 2005 r., na których przyznanie nie zezwala wyraźnie ustawa o finansach, przywołując konieczność przestrzegania chronionych konstytucyjnie praw wierzycieli.

- (44) Po czwarte, gdyby EPIC korzystały z gwarancji państwa, zmiana ich statusu wymagałaby wprowadzenia środków ochrony praw wierzycieli. Jednak nigdy nie wprowadzono takiego mechanizmu. Natomiast podczas przekształcania dnia 1 stycznia 1991 r. administracji ds. poczty i telekomunikacji w niezależną osobę prawną

(przedsiębiorstwo La Poste) państwo, rozporządzeniem z dnia 31 grudnia 1990 r., przyznało wyraźną gwarancję zabezpieczającą długi zaciągnięte do dnia 31 grudnia 1990 r. i przekazane przedsiębiorstwu La Poste. Nie byłoby to konieczne, gdyby przedsiębiorstwo La Poste jako zakład tożsamy z EPIC skorzystało ustawowo z gwarancji państwa. Przyjęto również przepisy ustawowe i wykonawcze przyznające gwarancję państwa niektórym działaniom ERAP i Francuskiej Agencji Rozwoju, które stanowią EPIC.

- (45) Ponadto władze francuskie przytaczają artykuł ⁽³⁴⁾ p. Labetoulle'a, byłego przewodniczącego wydziału spraw spornych Rady Stanu. Według niego „w prawie nie występuje automatyczność w przyznawaniu, korzystaniu i w zakresie przedmiotowej gwarancji [gwarancji państwa, która miałaby na mocy prawa zastosowanie do publicznych zakładów państwowych]”.

B. Rozumowanie Komisji dotyczące istnienia gwarancji jest błędne ⁽³⁵⁾**a) Brak gwarancji spłaty indywidualnych wierzycieli**

1. Ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. nie może stanowić podstawy gwarancji

- (46) Według władz francuskich ⁽³⁶⁾ ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. przyznaje organowi nadzorczemu uprawnienie do przejęcia zobowiązań organu wykonawczego podmiotu, którego zobowiązania przejmuje. Z tego tytułu organ nadzorczy może jedynie wykonywać kompetencje organu wykonawczego, które nie obejmują możliwości dysponowania budżetem państwa. Ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. nie przewiduje zatem obowiązku wykorzystania przez państwo własnych środków.

- (47) Na poparcie tej interpretacji władze francuskie przytaczają prace przygotowawcze do ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. Podczas debat rząd sprzeciwił się zmianom mającym na celu zobowiązanie państwa do wypłacenia specjalnej dotacji organowi samorządu terytorialnego, którego środki byłyby niewystarczające do wykonania orzeczenia sądu.

- (48) Władze francuskie odwołują się również do artykułów doktryny ⁽³⁷⁾. Artykuły te przypominają, że wyrażenie „stanowi odpowiedź na to zapotrzebowanie” zawarte w art. 1 ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. oznacza uprawnienie do „przejęcia zobowiązań”, w którym „zasadą jest, że przejmujący zobowiązania dysponuje takimi samymi kompetencjami co podmiot, którego zobowiązania są przejmowane”, natomiast przyznanie specjalnej dotacji znajduje się „poza wykonywaniem uprawnienia do przejęcia zobowiązań”, a zatem nie przewiduje go ustawa z dnia 16 lipca 1980 r.

- (49) Ponadto władze francuskie przytaczają decyzje Rady Stanu z dnia 10 listopada 1999 r.⁽³⁸⁾ i z dnia 18 listopada 2005 r.⁽³⁹⁾ odnoszące się do sprawy Campoloro. Rada Stanu uznała, że przejęcie zobowiązań finansowych niewypłacalnej gminy przez państwo nie występuje w wykazie obowiązków nałożonych ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. Ponadto badając, czy można przypisać państwu odpowiedzialność wyłącznie na podstawie przewinienia, w dodatku ciężkiego, Rada Stanu wykluczyła co do zasady wszelką formę odpowiedzialności „na mocy prawa”, a zatem wszelką formę gwarancji.
2. *Niemożliwość powołania się na odpowiedzialność państwa na zasadzie ryzyka umotywowaną jedynie niedoborem aktywów*
- (50) Władze francuskie twierdzą ponadto, że możliwości otrzymania przez wierzycieli podmiotów publicznych rekompensaty w wyniku powołania się na odpowiedzialność, pod ścisłymi warunkami, nie można uznawać za formę gwarancji. Gwarancja oznacza dla gwaranta przyjęcie na siebie zobowiązań podmiotu, za którego poręczył. W sytuacji przyjęcia na siebie winy, a w przypadku odpowiedzialności na zasadzie ryzyka – konsekwencji właściwego działania, nie można mówić o gwarancji.
- (51) Władze francuskie utrzymują następnie, że w żadnym przypadku nie można uznać odpowiedzialności po stronie państwa jedynie ze względu na fakt, że prefekt lub organ nadzorczy nie mógł podjąć żadnego działania umożliwiającego spłatę wierzytelności z uwagi na sytuację finansową i majątkową organu samorządu terytorialnego lub zakładu publicznego.
- (52) Jeżeli chodzi o przewinienie, w dodatku ciężkie, powstrzymanie się prefekta lub organu nadzorczego od wykonania swoich kompetencji, gdy żaden środek nie umożliwia spłaty wierzytelności przez organ samorządu terytorialnego lub zakład publiczny, nie może być samo w sobie zawinione.
- (53) Jeżeli chodzi o odpowiedzialność na zasadzie ryzyka, co najmniej dwa elementy prowadzą do jej wykluczenia:
- po pierwsze, odpowiedzialność osoby, od której żąda się naprawienia szkody, można uznać wyłącznie, gdy czynność (w tym powstrzymanie się), którą jej się zarzuca, spowodowała bezpośrednio daną szkodę. Jednak w przypadku niedoboru aktywów to nie działanie lub powstrzymanie się organu administracyjnego powodują szkodę poniesioną przez wierzyciela, ale niewypłacalność organu samorządu terytorialnego lub zakładu publicznego,
 - po drugie, odpowiedzialność na zasadzie ryzyka wynika z zasady równego traktowania w zakresie obciążeń publicznych. Jednak według władz francuskich w omawianym przypadku trudno ustalić, w jaki sposób szkoda poniesiona przez wierzyciela mogłaby się przełożyć na naruszenie zasady równego traktowania w zakresie obciążeń publicznych. W przeciwieństwie do sprawy, która doprowadziła do orzecznictwa Couitéas⁽⁴⁰⁾, w niniejszym przypadku żaden organ państwowy nie zdecydowałby się na niewykonanie wyroku ze względu na interes ogólny. Omawiany przypadek dotyczy sytuacji, w której organ publiczny napotykał na praktyczną niemożność podjęcia działań pozwalających na wykonanie orzeczenia sądu i na spłatę wierzycieli, a nie na niemożność, która wynika ze względów interesu ogólnego. Według władz francuskich powoływanie się na odpowiedzialność za naruszenie zasady równego traktowania w zakresie obciążeń publicznych nie może zatem wynikać z samego stwierdzenia niewypłacalności. W odniesieniu do argumentu przedstawionego przez Komisję w pkt 59 decyzji o wszczęciu postępowania, zgodnie z którym „jeżeli przedstawiciel państwa uznaje pierwszeństwo utrzymania ciągłości świadczenia usług publicznych nad prawem wierzyciela do spłaty długu, nie można wykluczyć uznania odpowiedzialności państwa na zasadzie ryzyka”, władze francuskie uznają, że przedstawiciel państwa stosujący procedurę ustanowioną ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. winien kierować się wymogiem utrzymania ciągłości świadczenia usług publicznych. Jednak według władz francuskich, nawet gdyby sąd nakazał wypłacenie wierzycielowi rekompensaty, taka rekompensata spowodowałaby objęcie wierzyciela prawem powszechnym, ponieważ w ostatnim przypadku przedmiotowe dobro zostałoby zbyt, a ogół wierzycieli otrzymałby odpowiednią kwotę. Wierzyciel nie uzyskałby z tego tytułu żadnej korzyści.
- b) [...] (*)
1. *Brak zastosowania do podmiotów publicznych prawa powszechnego dotyczącego postępowania naprawczego lub likwidacyjnego nie wyklucza możliwości upadłości EPIC lub postawienia go w stan upadłości*
- (54) Według władz francuskich Komisja opiera analizę na swoim obwieszczeniu z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji⁽⁴¹⁾, w szczególności na jego pkt 2.1.3, który stanowi, że „Komisja uznaje także za pomoc w formie gwarancji bardziej korzystne warunki finansowania uzyskiwane przez przedsiębiorstwa, których forma prawna wyklucza upadłość lub inne procedury upadłościowe, bądź przewiduje bezpośrednią gwarancję państwa, czy też pokrywanie strat ze środków państwowych”.

- (55) Zauważając, że zasady określone w traktacie przeważają nad obwieszczeniem z 2000 r. w sprawie pomocy państwa w formie gwarancji, władze francuskie podnoszą dwa elementy, które ich zdaniem świadczą o braku odniesienia przedmiotowego obwieszczenia do niniejszego przypadku:
- obwieszczenie z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji kładzie nacisk na fakt, że ewentualna pomoc wynikałaby z „bardziej korzystnych warunków finansowania”, które wynikają z wykluczenia ryzyka upadłości; Komisja nie wykazała jednak istnienia „bardziej korzystnych warunków finansowania”,
 - obwieszczenie z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji odnosi się do przypadku, w którym status prawny wyklucza wszelki stan upadłości lub niewypłacalność, a nie konkretne postępowanie; Komisja nie ustaliła jednak niemożności upadłości przedsiębiorstwa La Poste ani wszczęcia postępowania upadłościowego.
- (56) Jednak według władz francuskich ustawa z dnia 25 stycznia 1985 r. jest jedynie ustawą proceduralną. Fakt, że zakres jej stosowania nie obejmuje EPIC nie oznacza, że EPIC nie może znaleźć się w sytuacji niedotrzymania zobowiązań, ani też że ustawa zabrania zastosowania wobec niego postępowania naprawczego, likwidacyjnego lub upadłościowego *ad hoc*.
2. Zastosowanie „procedury” ustanowionej ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. zamiast procedury zbiorowej prawa powszechnego nie przyznaje wierzycielowi korzyści
- (57) Po przeprowadzeniu analizy motywu 68 decyzji o wszczęciu postępowania władze francuskie stwierdzają, że Komisja stosuje dwa kryteria w celu dokonania oceny, czy zastosowanie procedury specjalnej w przypadku niewypłacalności przyznaje korzyść podmiotowi podlegającemu tej procedurze w stosunku do przedsiębiorstw podlegających prawu handlowemu:
- kryterium jawności: procedura stosowana w przypadku niewypłacalności przedsiębiorstwa La Poste powinna zostać określona i podana do publicznej wiadomości,
 - kryterium równoważności: procedura ta powinna być procedurą prawa prywatnego lub procedurą dającą wierzycielom przedsiębiorstwa La Poste prawa, które nie są większe od praw, które mieliby przy zastosowaniu prawa handlowego.
- (58) Chociaż władze francuskie kwestionują konieczność przestrzegania tych dwóch kryteriów⁽⁴²⁾, w zakresie w jakim Komisja uznaje je za konieczne i wystarczające, przyjmuje je w celu przeprowadzenia analizy, czy zastosowanie przepisów ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. przyznaje korzyść wierzycielom podmiotów prawnych prawa publicznego w stosunku do wierzycieli przedsiębiorstw podlegających procedurom zbiorowym prawa powszechnego.
- (59) W odniesieniu do kryterium jawności władze francuskie uznają, że agencje ratingowe poprawnie wskazują na procedurę ustanowioną ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. jako mającą zastosowanie w przypadku niewypłacalności EPIC, o czym świadczą noty agencji wspomniane przez Komisję w odniesieniu do ERAP.
- (60) W odniesieniu do kryterium równoważności władze francuskie rozróżniają przypadek, w którym ma zastosowanie wymóg utrzymania ciągłości świadczenia usług publicznych od przypadku, w którym omawiany wymóg nie ma zastosowania.
- (i) „Procedura” ustanowiona ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. poddana analizie przez pryzmat testu równoważności – bez uwzględniania wymogu utrzymania ciągłości świadczenia usług publicznych.
- (61) Według władz francuskich, gdyby przedsiębiorstwo La Poste nie było w stanie spłacić swoich długów i gdyby nie miał zastosowania żaden wymóg utrzymania ciągłości świadczenia usług publicznych, przyjęto by następującą procedurę: w nieprawdopodobnym przypadku prawdziwych trudności finansowych i przed znalezieniem się w sytuacji niedoboru aktywów przedsiębiorstwo w pierwszej kolejności musiałoby rozpocząć negocjacje z wierzycielami w celu wprowadzenia planu konsolidacji długów. Następnie gdyby planu nie uznano za satysfakcjonujący lub gdyby nie pozwalał on na usunięcie trudności finansowych, w przypadku braku nowego porozumienia z wierzycielami, wierzyciele – lub niektórzy spośród nich – mogliby wystąpić do właściwego sądu o ukaranie dłużnika, a tym samym uznanie swoich wierzytelności. Zastosowano by wówczas procedurę ustanowioną ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. Mogłaby ona doprowadzić w stosownym przypadku do przejścia zobowiązania organu wykonawczego przedsiębiorstwa La Poste przez organ nadzorczy w celu podjęcia decyzji koniecznych do spłacenia długów ze środków zakładu. Gdyby procedura ustanowiona ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. natrafiła na niedobór aktywów przedsiębiorstwa La Poste i gdyby w związku z tym organ nadzorczy, nie mając żadnych aktywów do zbycia, fizycznie nie mógł zebrać niezbędnych środków na zapłacenie należnej kwoty, procedura przewidziana ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. zostałaby zakończona.
- (62) Według władz francuskich w przypadku gdy nie ma zastosowania żaden wymóg związany ze świadczeniem usług publicznych, zastosowanie „procedury” ustanowionej ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. mogłoby doprowadzić do spieniężenia ogółu aktywów przedsiębiorstwa

La Poste, ale w przypadku niedoboru aktywów procedura ta nie pozwoliłaby na spłacenie ogółu wierzycieli przedsiębiorstwa. Po zakończeniu procedury wszyscy wierzyciele podmiotu podlegającego ustawie z dnia 16 lipca 1980 r. odzyskaliby tę samą kwotę co wierzyciele podmiotu podlegającego prawu handlowemu, mianowicie kwotę pochodzącą ze spieniężenia aktywów.

- (63) Procedura ta różniłaby się od procedury mającej zastosowanie w prawie handlowym jedynie pod dwoma względami:

— brak wspólnego ujęcia wierzycieli: w przeciwieństwie do procedury prawa prywatnego, w której wierzytelności ujmują się wspólnie, a wierzycieli zaspakaja w kolejności malejących przywilejów i proporcjonalnie do dostępnych kwot, procedura ustanowiona ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. różni się tym, że jedynie działanie wierzyciela pozwala mu zachować prawa. Logika ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. opiera się na kolejności zgłoszeń,

— przedstawiciel państwa, pod kontrolą sądu administracyjnego (kontrola przewinienia ciężkiego ustanowiona przez Radę Stanu w wyżej wymienionym wyroku w sprawie Campoloro z listopada 2005 r.), przyjmuje funkcję równoważną z funkcją likwidatora i syndyka masy upadłościowej.

- (64) Władze francuskie uważają, że po zakończeniu procedury wierzyciele nie będą mieli żadnego środka prawnego. Ich zdaniem państwa nie można pociągnąć do odpowiedzialności jedynie w związku z niedoborem aktywów. Podobnie w procedurze prawa prywatnego wierzyciele „nie odzyskują swojego prawa indywidualnego dochodzenia roszczeń”, poza wyjątkiem jaki stanowi likwidacja przedsiębiorstwa⁽⁴³⁾.

(ii) Procedura ustanowiona ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. poddana analizie przez pryzmat testu równowagi z uwzględnieniem wymogu utrzymania ciągłości świadczenia usług publicznych

- (65) W przypadku konieczności utrzymania ciągłości świadczenia usług publicznych władze francuskie przyznają, że przedstawiciel państwa wykonujący uprawnienia nadane mu ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. może podjąć decyzję o niezbywaniu niektórych aktywów koniecznych do świadczenia usług publicznych. Niezbywalność niektórych składników majątku ze względu na wymóg utrzymania ciągłości świadczenia usług publicznych przekładałaby się, gdyby nie odszkodowania państwa, na mniejsze spieniężanie aktywów i na związane z nim zmniejszenie kwot, które wierzyciele mogą odzyskać. Procedura ta nie daje wierzycielom przedsiębiorstwa La Poste większych praw od praw, które mieliby przy zastosowaniu prawa handlowego. Według władz francuskich spełnione jest zatem *a fortiori* nałożone przez Komisję kryterium równowagi.

- (66) Władze francuskie przyznają jednak, że w takim przypadku można powoływać się na odpowiedzialność państwa na zasadzie ryzyka, która przekładałaby się na zaspokojenie wierzycieli do wysokości szkody, jaką ponieśli, czyli co najwyżej do wysokości wartości rynkowej aktywów, których przedstawiciel państwa postanowił zgodnie z prawem nie zbywać. Według władz francuskich ewentualna rekompensata nie miałaby jednak innego skutku niż objęcie wierzyciela prawem powszechnym i nie przyznawałaby mu zatem, z punktu widzenia testu równowagi, większych praw niż prawa, które przysługiwałyby mu według prawa powszechnego.

- (67) Władze francuskie stwierdzają, że procedura ustanowiona ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. jest zgodna z kryteriami równowagi i jawności nałożonymi przez Komisję, które są wystarczające, aby wykluczyć istnienie korzyści. Uważają, że bezpośrednie poddawanie przedsiębiorstwa La Poste poważnej i złożonej procedurze prawa powszechnego nie jest zatem uzasadnione.

3. Przytaczane przez Komisję akty prawne dotyczące powstania zobowiązań po wyczerpaniu środków zakładu nie mają zastosowania do przedsiębiorstwa La Poste

- (68) Według władz francuskich akty prawne wspomniane przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania, w szczególności w motywie 69, nie mają zastosowania ani odniesienia do przedsiębiorstwa La Poste.

3.1.2. BRAK KORZYŚCI

- (69) Według władz francuskich analiza Komisji dotycząca istnienia selektywnej korzyści prowadzona jest pod dwoma kątami:

— argumentacji okrężnej opartej na obwieszczeniu z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji,

— analizy domniemanego wpływu rzekomego środka pomocy na agencje ratingowe.

A. Obwieszczenie Komisji z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji nie pozwala stwierdzić istnienia korzyści w omawianym przypadku

- (70) Władze francuskie uważają, że w motywie 77 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja popełnia błąd w interpretacji pkt 2.1.3 obwieszczenia z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji. Według władz francuskich pkt 2.1.3 oznacza, że w przypadku przedsiębiorstwa, którego status prawny wyklucza upadłość lub niewypłacalność, jeżeli

przedsiębiorstwo to otrzymuje bardziej korzystne warunki finansowania, stanowią one pomoc w formie gwarancji. Według władz francuskich w pkt 2.1.3 obwieszczenia Komisji z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji nic nie wskazuje, że Komisja uważa, iż fakt, że status prawny przedsiębiorstwa wyklucza upadłość, dowodzi nieuchronnie otrzymywania przez dane przedsiębiorstwo bardziej korzystnych warunków finansowania.

- (71) Władze francuskie uznają ponadto, że zakres stosowania pkt 2.1.3 obwieszczenia Komisji z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji nie obejmuje przedsiębiorstwa La Poste, ponieważ dotyczy ono przypadku, w którym status prawny wyklucza upadłość lub niewypłacalność, a nie konkretną procedurę. Według władz francuskich Komisja nie ustaliła jednak niemożności upadłości przedsiębiorstwa La Poste ani wszczęcia postępowania upadłościowego.

B. Brak odpowiedzialności i środków państwowych

- (72) W motywie 79 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja przypomina wpływ, jaki agencje ratingowe wywierają na warunki finansowania uzyskiwane przez przedsiębiorstwa.
- (73) Po przypomnieniu słabych stron agencji ratingowych władze francuskie stwierdzają, że stanowisko agencji ratingowej, które nie opiera się na dokładnej analizie obowiązujących ram prawnych, nie może być podstawą stwierdzenia korzyści przypisywanej państwu i mogącej stanowić pomoc państwa. Ponadto gdyby nawet przedmiotowa ocena w praktyce otwierała EPIC korzystniejszy dostęp do kredytu, nie dawałoby mu to według prawa i w praktyce żadnego dostępu do środków państwowych, co jest konieczne do stwierdzenia pomocy państwa.
- (74) Władze francuskie dodają, że analizy przeprowadzone przez agencje nie sytuują się na płaszczyźnie przedmiotowo-prawnej, ale opierają się na subiektywnej ocenie tego, co miałyby stanowić wsparcie ze strony państwa w przypadku trudnej sytuacji omawianego przedsiębiorstwa.

C. Okrężna argumentacja

- (75) Według władz francuskich argumentacja Komisji jest okrężna:
- w celu wykazania korzyści ekonomicznej Komisja opiera się zasadniczo na uwagach agencji ratingowych,
 - rynek i agencje ratingowe uwzględniły brak gwarancji państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste, ale nadal wyrażają wątpliwość wywodzącą się jedynie ze stanowiska Komisji.

D. Brak skutków dla ratingu przedsiębiorstwa La Poste

- (76) W każdym razie według władz francuskich decyzja o wszczęciu postępowania nie ustala, że rating przedsiębiorstwa La Poste jest wyższy w związku z domniemaną nieograniczoną gwarancją.

a) Opinie agencji ratingowych nie wystarczą, aby wykazać jakikolwiek skutek

- (77) Władze francuskie formułują szereg uwag dotyczących badania przeprowadzonego przez agencję Standard and Poor's zatytułowanego „Wpływ wsparcia ze strony rządu na ratingi” (ang. *Influence of Government Support on Ratings*) przytoczonego przez Komisję w pkt 80 decyzji o wszczęciu postępowania. We wspomnianym badaniu Standard and Poor's rozróżnia szereg kategorii „przedsiębiorstw pocztowych wspieranych przez rząd”; klasyfikacja warunkuje metodę zastosowaną przez Standard and Poor's przy określaniu ratingu danego podmiotu.
- (78) Władze francuskie zauważają, że przynależność do kategorii 1⁽⁴⁴⁾ odpowiada szerokim kryteriom, takim jak charakter działalności lub środowisko ekonomiczno-społeczne, ale nie odnosi się do statusu przedsiębiorcy, dla którego tworzony jest rating.
- (79) Władze francuskie zauważają, że dnia 22 listopada 2004 r. poczty francuską i włoską zaklasyfikowano do kategorii 2⁽⁴⁵⁾. Władze francuskie wnoszą z dokumentu Standard and Poor's, że wyniki finansowe przedsiębiorstwa Poste Italiane nie uzasadniały ratingu poczty włoskiej. Według władz francuskich poczta włoska korzystała więc z ratingu, na który miał wpływ rating jej właściciela, a przedsiębiorstwo Poste Italiane ma status spółki akcyjnej prawa powszechnego.
- (80) Władze francuskie zauważają, że Standard and Poor's ostatecznie sklasyfikowała przedsiębiorstwo La Poste w kategorii 3⁽⁴⁶⁾. Według władz francuskich ważne reformy przeprowadzone od końca 2004 r. doprowadziły stopniowo Standard and Poor's do zaklasyfikowania przedsiębiorstwa La Poste do trzeciej kategorii. Władze francuskie wnoszą z tego, że nie można ustalić, czy rating przedsiębiorstwa La Poste można przypisać jedynie jego statusowi lub jakimkolwiek mechanizmowi gwarancji państwa, ani czy przedmiotowy rating może stanowić pomoc państwa.
- (81) Władze francuskie przyznają jednak, że badanie przeprowadzone przez Standard and Poor's w 2004 r. odnosiło się do kwestii statusu przedsiębiorstwa La Poste. Zapewniają jednak, że prowadzona od tamtej pory korespondencja z Standard and Poor's pozwoliła wyjaśnić tę kwestię. Władze francuskie ostrzegły również agencję Fitch o braku jakiegokolwiek gwarancji państwa dla przedsiębiorstwa La Poste, na skutek czego agencja ponownie rozważyła sprawę.

b) Sektor prywatny obfituje w przypadki, w których rating spółki zależnej związany jest z ratingiem spółki dominującej

- (82) Według władz francuskich wpływ obecności większościowego i stałego akcjonariusza, który poruszyły agencje ratingowe w przypadku przedsiębiorstwa Poste Italiane niezależnie od statusu, można zaobserwować w przypadku grup prywatnych. Władze francuskie przytaczają dla przykładu komunikat Standard and Poor's z dnia 3 grudnia 2003 r. w sprawie AGF⁽⁴⁷⁾, komunikat w sprawie Volkswagen Bank GmbH⁽⁴⁸⁾ i komunikat w sprawie VWFS⁽⁴⁹⁾. Według władz francuskich takie podejście nie stanowi w żadnym wypadku szczególnej cechy sektora publicznego.

c) Rating przedsiębiorstwa La Poste nie zostałby zmieniony w przypadku zmiany statusu

- (83) Na podstawie analizy ratingu przedsiębiorstwa La Poste nadanego przez Standard and Poor's władze francuskie starają się wykazać, że dany rating nie zależy od statusu przedsiębiorstwa La Poste.
- (84) Po pierwsze, władze francuskie zauważają, że w chwili sformułowania przez nie uwag Standard and Poor's przyznała przedsiębiorstwu La Poste notę AA- łączącą się ze stabilną perspektywą. Standard and Poor's uzasadniła obniżenie noty nadchodzącym pogorszeniem struktury finansowej grupy związanym z przekazaniem przez przedsiębiorstwo La Poste kwoty 2 mld EUR na reformę finansowania emerytur urzędników, a także „największą niezależnością przedsiębiorstwa La Poste wobec swoich akcjonariuszy”. Według władz francuskich omawiane pogorszenie, które nie wystąpiło przy zmianie statusu przedsiębiorstwa La Poste, nie byłoby możliwe do wyjaśnienia, gdyby rating przedsiębiorstwa La Poste był jedynie konsekwencją jego statusu.
- (85) Po drugie, pomimo uściślenia⁽⁵⁰⁾ Standard and Poor's zawartego w nocy z dnia 3 kwietnia 2007 r. i przytoczonego w motywie 84 decyzji o wszczęciu postępowania, władze francuskie mają trudność ze zrozumieniem, w jaki sposób przedsiębiorstwo La Poste, korzystając z gwarancji państwa, mogłoby uzyskać rating 3 stopnie poniżej ratingu państwa. Podobnie, gdyby agencje interpretowały przepisy ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. jako ustanawiające na rzecz wierzycieli osób prawnych mechanizm równoważny z gwarancją państwa, władze francuskie nie rozumieją, w jaki sposób organy samorządu terytorialnego mogły otrzymać rating BBB+, podczas gdy rating rządowy wyniósł AAA.
- (86) Po trzecie, władze francuskie podkreślają, że nota Standard and Poor's z dnia 3 kwietnia 2007 r. polega na wymienieniu mocnych i słabych stron przedsiębiorstwa, w których nie wspomniano statusu. Obydwa elementy wymienione przez Standard and Poor's na poparcie ratingu, mianowicie gospodarcze znaczenie świadczenia usług publicznych przedsiębiorstwa La Poste i „silne wsparcie ze strony akcjonariuszy”, miałyby stanowić elementy odróżniające status przedsiębiorstwa La Poste.

Według władz francuskich przez „silne wsparcie ze strony akcjonariuszy” nie należy rozumieć wsparcia finansowego sprzecznego z prawem Unii, ale zainteresowanie państwa rozwojem przedsiębiorstwa La Poste w warunkach „rynkowych”⁽⁵¹⁾. Władze francuskie wnioskują z tego, że status nie stanowi zasadniczego elementu ratingu.

- (87) Po czwarte, władze francuskie przypominają, że w przedmiotowej nocy z dnia 3 kwietnia 2007 r. agencja ratingowa uściśla, że nadal stosuje metodykę *top-down*, która pozwala na wystawienie ratingu kredytowego podmiotu do dwóch kategorii poniżej ratingu rządowego. Według agencji omawianą metodę uzasadnia fakt, że państwo powinno pozostać w perspektywie średnioterminowej 100 % akcjonariuszem przedsiębiorstwa La Poste. Władze francuskie wnioskują, że status przedsiębiorstwa La Poste nie uzasadnia w żaden sposób tego podejścia. W końcu, opierając się na cytacie z noty Standard and Poor's⁽⁵²⁾, władze francuskie utrzymują, że to nie zmiana statusu, ale otwarcie kapitału doprowadziło Standard and Poor's do przyjęcia metodyki *bottom-up* w przypadku przedsiębiorstwa La Poste. Dodają, że taka zmiana metody nie musiałaby przełożyć się na zmianę ratingu z uwagi na spodziewaną poprawę podstaw prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwo La Poste.
- (88) Po piąte, władze francuskie przypominają, że perspektywa wskazana przez agencję ratingową jest stabilna, pomimo wszczętego przez Komisję postępowania dotyczącego nieograniczonej gwarancji, z której przedsiębiorstwo La Poste miałoby korzystać ze względu na swój status. Jednak gdyby status miał wpływ na wypłacalność przedsiębiorstwa, perspektywa jego zmiany powinna oznaczać perspektywę negatywną i niestabilną. Ponadto Standard and Poor's uzasadnia stabilną perspektywę faktem, że państwo powinno pozostać 100 % akcjonariuszem przedsiębiorstwa w ciągu dwóch najbliższych lat, pomimo możliwej zmiany statusu. Opierając się na innym cytacie z noty Standard and Poor's⁽⁵³⁾, władze francuskie stwierdzają, że w celu określenia zmiany ratingu Standard and Poor's uwzględni wyniki własne przedsiębiorstwa oraz możliwość zmiany struktury akcjonariatu, a nie możliwą zmianę statusu.
- (89) Po szóste, przytaczając inny fragment zaczerpnięty z noty Standard and Poor's z 2007 r.⁽⁵⁴⁾, władze francuskie podkreślają, że agencja ratingowa nie podziela twierdzenia Komisji, zgodnie z którym status sprzyja poprawie warunków finansowych przyznanych przedsiębiorstwu La Poste. Opierając się na cytacie z noty Standard and Poor's, zgodnie z którym: „Zalecenie to nie wpłynęło na ratingi przedsiębiorstwa La Poste, ponieważ uważamy, że zmiana statusu przedsiębiorstwa nie musiała odzwierciedlać zmniejszenia silnego wsparcia ze strony państwa, które stanowi podstawę not przedsiębiorstwa La Poste i które potwierdziły niedawne decyzje rządu”⁽⁵⁵⁾, władze francuskie stwierdzają brak wpływu statusu przedsiębiorstwa La Poste na jego rating.

E. Brak wpływu na warunki finansowania przedsiębiorstwa La Poste

(90) Władze francuskie badają w końcu rzeczywiste warunki finansowania przedsiębiorstwa La Poste w celu określenia, czy wpływa na nie rzekoma gwarancja państwa.

(91) Według władz francuskich zarówno ogłoszenie przez Komisję istnienia rzekomej gwarancji, jej rzekomej niezgodności z prawem Unii i w konsekwencji jej bliskiego uchylecia, jak i zaprzeczenia władz francuskich w agencjach ratingowych i w prasie dotyczące istnienia gwarancji nie miały żadnego wpływu na warunki finansowania przedsiębiorstwa La Poste. Przedsiębiorstwo La Poste rozpiśało pożyczkę obligacyjną w wysokości 1,8 mld EUR z dwoma terminami zapadalności, 7 i 15 lat, w październiku 2006 r., tuż po ogłoszeniu przez Komisję zalecenia dotyczącego stosownych środków. Przedsiębiorstwo La Poste wspomniało dane zalecenie w prospekcie i uściłiło podczas konferencji z inwestorami, że nie korzysta z gwarancji państwa. Jednak po emisji koszt finansowania przedsiębiorstwa La Poste nie zmienił się znacząco⁽⁵⁶⁾. Obydwie emisje subskrybowali w znacznym stopniu europejscy inwestorzy mający profil typowy dla przedsiębiorstwa La Poste, mianowicie inwestorzy zachowujący swoje obligacje aż do zapadalności. Władze francuskie stwierdzają, że ogłoszenie Komisji wzywające do uchylecia domniemanej gwarancji i upublicznienie stanowiska państwa w tej kwestii nie miały żadnego wpływu na warunki finansowania przedsiębiorstwa La Poste na rynku obligacji. Rynki uznały bowiem, że warunki finansowania przedsiębiorstwa La Poste nie opierają się na prawnym lub faktycznym istnieniu jakiegokolwiek gwarancji.

(92) Władze francuskie stwierdzają, że:

— analiza przedstawiona przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania jest błędna: przedsiębiorstwo La Poste nie korzysta bowiem z żadnej gwarancji państwa,

— Komisja nie wykazała istnienia korzyści dla przedsiębiorstwa La Poste, która wynikałaby z jego statusu,

— w związku z tym Komisja nie wykazała istnienia pomocy na rzecz przedsiębiorstwa La Poste.

3.2. PROPOZYCJE WŁADZ FRANCUSKICH

(93) Jednak w celu wyeliminowania wszelkich wątpliwości Komisji władze francuskie wyraziły gotowość, w przypadku zgody Komisji na zamknięcie postępowania decyzją stwierdzającą brak pomocy państwa, zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia proceduralnego, do wprowadzenia następujących środków:

— wyjaśnienie dekretu wykonawczego do ustawy z dnia 16 lipca 1980 r.,

— umieszczenie wzmianki precyzującej brak gwarancji w umowach przedsiębiorstwa La Poste wiążących się z wierzytelnością,

— mechanizm zwrotnego przeniesienia własności przez przedsiębiorstwo La Poste na rzecz państwa ewentualnego ujemnego wpływu na marżę, który byłby związany z niepoddaniem się przez przedsiębiorstwo La Poste procedurom zbiorowym prawa powszechnego.

3.2.1. WYJAŚNIENIE DO DEKRETU WYKONAWCZEGO DO USTAWY Z DNIA 16 LIPCA 1980 R.

(94) Według władz francuskich nie chodzi o zmianę treści przedmiotowych przepisów, ale jedynie o wyjaśnienie ich interpretacji. Proponują zatem zmodyfikowanie dekretu wykonawczego do ustawy⁽⁵⁷⁾. Modyfikacja dotyczyłaby art. 3-1 akapit czwarty dekretu, który określa uprawnienia nadzorcze powierzone prefektowi lub organowi nadzorcemu. Modyfikacja ma pozwolić Komisji uniknąć wszelkich wątpliwości odnośnie do zakresu wyrażenia „stanowi odpowiedź na to zapotrzebowanie”. Proponuje się zatem uściślenie, że przedstawiciel państwa lub organ odpowiedzialny za nadzór uwalnia środki z budżetu organu samorządu terytorialnego lub zakładu.

(95) Po wprowadzeniu omawianej zmiany przepis dekretu otrzymałby następujące brzmienie:

„Jeśli po upływie tego terminu wezwanie do usunięcia uchybienia nie odniosło skutku, przedstawiciel państwa lub organ odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru zapisuje wydatki w budżecie niewyplacalnego organu samorządu terytorialnego lub zakładu publicznego. Uwalnia on w razie potrzeby konieczne środki, w ramach budżetu organu samorządu terytorialnego lub zakładu, poprzez zmniejszenie środków przeznaczonych na inne wydatki i jeszcze niewykorzystanych, albo poprzez zwiększenie zasobów” (zmiany wyróżniono kursywą).

(96) Według władz francuskich omawiana propozycja związana z uwagami i artykułami doktryny przekazanymi podczas rozmów, które miały miejsce przed powstaniem pisma o wszczęciu postępowania wyklucza, w ramach procedury ustanowionej ustawą z dnia 16 lipca 1980 r., możliwość podwyższenia przez prefekta lub przedstawiciela państwa środków organu samorządu terytorialnego lub danego zakładu przez subwencję państwa lub zasilenie ze środków publicznych.

3.2.2. UMIESZCZENIE WZMIANKI PRECYZUJĄCEJ BRAK GWARANCJI W UMOWACH PRZEDSIĘBIORSTWA LA POSTE WIĄŻĄCYCH SIĘ Z WIERZYTELNOŚCIĄ

A. Pierwotna propozycja władz francuskich

- (97) W motywie 59 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zauważa, że propozycja władz francuskich dotycząca modyfikacji dekretu wykonawczego do ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. „nie pozwala wykluczyć, że w przypadku wyczerpania środków przedsiębiorstwa La Poste, wierzyciel, który nie otrzymałby zwrotu wierzytelności w ramach stosowania ustawy z 1980 r., zwróciłby się do sądu o ustalenie odpowiedzialności państwa z powodu naruszenia zasady równego traktowania w zakresie obciążeń publicznych”.
- (98) Chociaż władze francuskie kwestionują uznanie odpowiedzialności państwa na podstawie samej niewypłacalności przedsiębiorstwa La Poste, aby rozwiać wątpliwości Komisji, składają propozycję opartą na wyłączeniu podjętego ryzyka. Przedmiotowe wyłączenie, które ma zastosowanie zarówno w przypadku odpowiedzialności państwa na zasadzie winy, jak i na zasadzie ryzyka, opiera się na zasadzie, zgodnie z którą szkoda wynikająca z sytuacji, na którą ofiara naraziła się świadomie nie upoważnia do odszkodowania (zob. wyroki Rady Stanu w sprawach Sille⁽⁵⁸⁾ i Meunier⁽⁵⁹⁾).
- (99) Wobec tego, aby upewnić się co do stosowania tego wyłączenia, władze francuskie proponują oficjalne potwierdzenie wierzycielom przedsiębiorstwa La Poste, że ich wierzytelność nie jest gwarantowana przez państwo i że w przypadku niewypłacalności państwo nie będzie miało obowiązku przejścia zobowiązań finansowych przedsiębiorstwa w celu spłaty wierzytelności. Informacja ta nie jest sprzeczna z ustawą, ponieważ ustawa nie przewiduje w żadnym razie, aby w przypadku niewypłacalności przedsiębiorstwa La Poste państwo miało przejąć jego zobowiązania finansowe, spłacając długi przedsiębiorstwa.
- (100) Poza wyjaśnieniem do dekretu wykonawczego do ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. władze francuskie zobowiązują się zatem, wspólnie z przedsiębiorstwem La Poste, w przypadku każdej operacji, do umieszczenia w umowie dotyczącej finansowania następującego zapisu:

„Emisja/program/pożyczka nie podlega żadnemu rodzajowi gwarancji, czy to bezpośredniej, czy pośredniej, ze strony państwa. W razie niewypłacalności przedsiębiorstwa La Poste, państwo nie będzie zobowiązane do przejścia jego zobowiązań finansowych w celu spłacenia wierzytelności”.

B. Wątpliwości wyrażone przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania

- (101) W motywie 61 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła następujące wątpliwości dotyczące wspomnianej wyżej propozycji władz francuskich:
- wyłączenie podjętego ryzyka jest zasadą ustaloną w orzecznictwie, która może ulec zmianie,
 - „dana propozycja, wynikająca z podstawowych zasad prawa publicznego, wykorzystująca akty prawa wtórnego, wydaje się niedoskonała, ponieważ akty te można dość łatwo unieważnić w przypadku konfliktu”,
 - wreszcie wierzytelności przedsiębiorstwa La Poste nie są jedynie finansowe, ale również handlowe i o innym charakterze; propozycja uzupełniająca władz francuskich nie obejmuje jednak takich przypadków.

C. Informacje przedstawione przez władze francuskie w celu wyjaśnienia wątpliwości

- (102) Jak przypomniano powyżej, według władz francuskich, nie można uznać odpowiedzialności państwa na zasadzie ryzyka wyłącznie na podstawie niedoboru aktywów przedsiębiorstwa La Poste, ponieważ uznanie odpowiedzialności państwa wiąże się z decyzją państwa o działaniu lub braku działania, a w tym przypadku chodzi o praktyczną niemożność działania. Propozycja władz francuskich ma więc wartość jedynie jako środek uzupełniający stanowiący wyjaśnienie dla wierzycieli, pozwalając zresztą wykluczyć, dzięki wyłączeniu podjętego ryzyka, ewentualne ryzyko uznania odpowiedzialności państwa na zasadzie ryzyka.
- (103) Według władz francuskich pierwszy zarzut Komisji sprowadza się do uznania, że nawet jeżeli prawo krajowe państwa członkowskiego nie przewiduje przepisu, samo ryzyko zmiany linii orzecznictwa, czyli zmiany prawa krajowego, wystarczyłoby do uzasadnienia pomocy państwa. Władze francuskie kwestionują to rozumowanie. Ich zdaniem wyłączenie podjętego ryzyka stanowi ogólną zasadę prawa publicznego potwierdzaną często w orzecznictwie, która nigdy nie spotkała się ze sprzeciwem i była szeroko komentowana. Komisja nie może opierać potencjalnego środka pomocy na ewentualnej zmianie prawa, co w niniejszym przypadku jest więcej niż nieprawdopodobne.
- (104) Drugi zarzut Komisji dotyczy faktu, że chodzi o akty prawa wtórnego, które można łatwo unieważnić w przypadku konfliktu. Ustawa i rozporządzenie przeważają oczywiście nad umową. Jednak aby zarzut Komisji miał rzeczywiście znaczenie, musi ona powołać się na akt prawny wyższego rzędu. Według władz francuskich nic nie uzasadnia zarzutu Komisji w tej kwestii.

(105) Władze francuskie przyznają natomiast, że trzeci zarzut, w którym stwierdzono, że emisje papierów dłużnych nie są jedynymi instrumentami tworzącymi wierzytelności, jest trafny, chociaż ma ograniczony zakres w przypadku przedsiębiorstwa La Poste, ponieważ dług finansowy stanowi główny dług omawianego przedsiębiorstwa i ma w znacznym stopniu charakter obligacyjny.

D. Rozszerzenie propozycji

(106) Władze francuskie uściśliły zatem, że są gotowe, w przypadku zamknięcia przez Komisję formalnego postępowania wyjaśniającego decyzją stwierdzającą brak pomocy państwa w rozumieniu art. 7 ust. 2 rozporządzenia proceduralnego, rozszerzyć swoją propozycję wpisania braku gwarancji na wszystkie umowy wiążące się z wierzytelnością. Według władz francuskich to rozszerzenie pozwoliłoby wykluczyć wszelkie ryzyko uznania odpowiedzialności państwa na zasadzie ryzyka w oparciu o samą niewypłacalność przedsiębiorstwa La Poste. Ponadto uznanie odpowiedzialności państwa na zasadzie ryzyka z powodu decyzji organu nadzorczego, dotyczącej niezbywania aktywów koniecznych do utrzymania ciągłości świadczenia usług publicznych spowodowałoby jedynie, że wierzyciele przedsiębiorstwa La Poste znaleźliby się w sytuacji, w której byłiby będąc wierzycielami spółki akcyjnej.

E. Ocena uznania środków za pomoc przeprowadzona przez władze francuskie po przedstawieniu propozycji

(107) Według władz francuskich obydwa środki wyjaśniające zaproponowane powyżej powinny pozwolić wyjaśnić wierzycielom przedsiębiorstwa La Poste ich prawa. W rezultacie nie należy uważać, jak czyni Komisja w motywie 74 decyzji o wszczęciu postępowania, że władze francuskie „odpowiadają za oczekiwania wierzycieli przedsiębiorstwa La Poste dotyczące istnienia gwarancji” i że utrzymują dobrowolnie „niejasną sytuację prawną”, która mogłaby doprowadzić do sytuacji, w której państwo miałoby „obowiązek spłacenia długów przedsiębiorstwa La Poste, gdyby nie było ono w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań”.

(108) Według władz francuskich z jednej strony nieobjęcie przedsiębiorstwa La Poste procedurami zbiorowymi prawa powszechnego, a przepisami ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. nie pozwala stwierdzić istnienia gwarancji państwa, z drugiej strony zaproponowane środki wyjaśniające pozwalają wykluczyć wszelką odpowiedzialność państwa w sytuacji domniemanej wiary rynku w istnienie takiej gwarancji.

(109) W omawianych warunkach państwa nie można obciążać odpowiedzialnością za ewentualne konsekwencje. Nie spełniono zatem kryterium odpowiedzialności, w przeciwieństwie do tego co twierdzi Komisja w motywie 76 decyzji o wszczęciu postępowania.

(110) Podobnie motyw 75 decyzji o wszczęciu postępowania, w którym Komisja odnosi się do swojego obwieszczenia z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji, na który powołano się w celu wykazania

istnienia środków państwowych, nie ma zastosowania, o ile żaden fakt nie potwierdza istnienia gwarancji państwa.

3.2.3. MECHANIZM ZWROTNEGO PRZENIESIENIA WŁASNOŚCI

(111) W celu uzupełnienia zaproponowanego mechanizmu władze francuskie byłyby gotowe rozpatrzyć z Komisją następujące podejście.

(112) Zaproponowane podejście wynika z analizy stanowiska Komisji z pkt 2.1.3 obwieszczenia z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji: „Komisja uznaje także za pomoc w formie gwarancji bardziej korzystne warunki finansowania uzyskiwane przez przedsiębiorstwa, których forma prawna wyklucza upadłość lub inne procedury upadłościowe, bądź przewiduje bezpośrednią gwarancję państwa, czy też pokrywanie strat ze środków państwowych”. Podobnie w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wskazuje w motywie 114, że uważa za problematyczny fakt, że „Francja nie podejmuje wszystkich uzasadnionych środków w celu uniknięcia wywoływania przez dany status skutków gospodarczych dla przedsiębiorstwa, które działa na konkurencyjnych rynkach”.

(113) Władze francuskie kwestionują stosowanie w odniesieniu do przedsiębiorstwa La Poste pkt 2.1.3 obwieszczenia z 2000 r. w sprawie pomocy państwowej w formie gwarancji i utrzymują, że Komisja nie była w stanie ustalić faktu, że niepoddanie się przez przedsiębiorstwo La Poste procedurom zbiorowym prawa prywatnego przekładało się na bardziej korzystne warunki finansowania.

(114) Władze francuskie zaproponowały jednak Komisji wspólne rozpatrzenie wprowadzenia zwrotnego przeniesienia własności przez przedsiębiorstwo La Poste na państwo, euro za euro, o ewentualnym negatywnym wpływie na marżę, który byłby związany z niepoddaniem się przez przedsiębiorstwo La Poste procedurom zbiorowym prowadzonym na mocy prawa powszechnego, zgodnie z mechanizmem obliczania zatwierdzonym przez Komisję i podlegającym audytowi. Według władz francuskich zastosowanie takiego podejścia uzupełniłoby wyjaśnienia zaproponowane wyżej w celu zakończenia mitu gwarancji państwa przy ostatecznym wykluczeniu wszelkiego ryzyka pomocy.

4. OCENA POMOCY

4.1. UZNANIE ŚRODKA ZA POMOC

(115) Artykuł 107 ust. 1 TFUE stanowi: „Z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.

4.1.1. ISTNIENIE NIEOGRANICZONEJ GWARANCJI
PAŃSTWA: ISTNIENIE ZASOBÓW PAŃSTWOWYCH

- (116) Jak doprecyzowano w motywie 56 decyzji o wszczęciu postępowania, przedsiębiorstwo La Poste, dzięki swojemu statusowi podmiotu prawa publicznego tożsamego z EPIC, znajduje się w szczególnej sytuacji prawnej, zarówno jeśli chodzi o spłacanie swoich wierzycieli, jak i utrzymanie swojej działalności w razie niewypłacalności.
- (117) Na wstępie Komisja przypomina, że przedsiębiorstwo La Poste nie podlega przepisom prawa powszechnego regulującym kwestie naprawy i likwidacji przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji⁽⁶⁰⁾. Władze francuskie zgadzają się z tym, ale zaprzeczają jakoby istniał jakikolwiek mechanizm równoznaczny z gwarancją państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste. Jednak zgodnie z pkt 1.2 akapit drugi tiret czwarte obwieszczenia Komisji z 2008 r. w sprawie zastosowania art. 107 i 108 TFUE do pomocy państwa w formie gwarancji (zwanego dalej „obwieszczeniem z 2008 r. w sprawie gwarancji”)⁽⁶¹⁾ korzystniejsze warunki finansowania uzyskane przez przedsiębiorstwa, których status prawny wyklucza upadłość lub inne procedury niewypłacalności, lub umożliwiają bezpośrednie gwarancje lub pokrycie strat przez państwo są uznawane za pomoc w formie gwarancji. Należy więc zbadać argumenty władz francuskich, które zamierzają wykazać, że żadna gwarancja państwa nie istnieje.
- A. Gwarancja spłaty indywidualnych wierzytelności**
- (118) W celu ustalenia, czy istnieje gwarancja dla poszczególnych wierzytelności, należy przede wszystkim sprawdzić, czy taka gwarancja jest wykluczona w aktach lub orzecznictwie, jak utrzymują władze francuskie (a)).
- (119) Komisja zbada następnie postępowanie wierzyciela przedsiębiorstwa La Poste mające na celu uregulowanie jego wierzytelności, w przypadku gdy przedsiębiorstwo to znalazłoby się w trudnej sytuacji finansowej i nie mogło wywiązać się ze swoich zobowiązań (b)). Komisja ustali, czy stosowana procedura powoduje, że wierzyciel przedsiębiorstwa La Poste jest w sytuacji porównywalnej do wierzyciela przedsiębiorstwa podlegającego prawu handlowemu.
- a) **Wbrew temu, co twierdzą władze francuskie, prawo francuskie dopuszcza istnienie domniemanej gwarancji, a w szczególności istnienie gwarancji państwa ze względu na status zakładu publicznego**
1. *Analiza argumentów władz francuskich*⁽⁶²⁾
- (120) Po pierwsze, władze francuskie stwierdzają, że żaden akt ani decyzja nie wprowadzają zasady, zgodnie z którą państwo udzielałoby gwarancji na zobowiązania EPIC.
- (121) Komisja zauważa, że o ile nie istnieje akt ani decyzja ustanawiający(-a) w sposób wyraźny gwarancję państwa na rzecz EPIC – podobnie zresztą jak nie istnieje akt ani decyzja wykluczający(-a) w sposób wyraźny wszelką gwarancję państwa na rzecz EPIC – nie wyklucza to istnienia domniemanej gwarancji.
- (122) Po drugie, według władz francuskich orzecznictwo wypowiedziało się na temat braku gwarancji, w szczególności w wyroku w sprawie Société de l'hôtel d'Albe⁽⁶³⁾ i w sprawie Campoloro⁽⁶⁴⁾.
- (123) Komisja zauważa, zgodnie z tym, co podkreślił jej ekspert, że w wyroku w sprawie Société de l'hôtel d'Albe Rada Stanu odmawia jedynie uwzględnienia żądania wierzyciela wystosowanego bezpośrednio do ministra robót budowlanych. Zastosowanie gwarancji zakłada istnienie stanu niewypłacalności. Wspomniany wyrok nie odnosi się do konkretnej sytuacji, w której gwarancja może mieć miejsce. Mechanizm gwarancji nie polega na tym, że na zwykłe żądanie wierzyciela państwo jest zobowiązane zareagować spłaceniem zobowiązania zakładu publicznego.
- (124) Analiza Komisji dotycząca sprawy Campoloro została przedstawiona w części 4.1.1.A.b)3 niniejszej decyzji. Jak zostanie wykazane, sprawa Campoloro pokazuje natomiast, że mechanizm odpowiedzialności państwa w ramach procedury spłaty zobowiązań zakładów publicznych posiada wszelkie znamiona mechanizmu gwarancji.
- (125) Po trzecie, ekspert władz francuskich utrzymuje, że zobowiązania zaciągnięte przez przedsiębiorstwo La Poste od chwili wejścia w życie LOLF, tj. dnia 1 stycznia 2005 r., nie mogą być objęte domniemaną gwarancją. Jeśli chodzi o zobowiązania zaciągnięte przed dniem 1 stycznia 2005 r., a które trwają po tej dacie, ekspert władz francuskich uznaje, że można przedstawić dwie odmienne tezy:
- według pierwszej zgłędy konstytucyjne (w szczególności równe traktowanie w zakresie obciążeń publicznych i prawo własności), które skłoniły Radę Konstytucyjną⁽⁶⁵⁾ do odrzucenia nieważności gwarancji, których przyznanie nie zostało bezpośrednio zatwierdzone w ustawie budżetowej, można stosować zarówno do domniemanych, jak i wyraźnych gwarancji: tym samym, zakładając, że istniałaby domniemana gwarancja dla zobowiązań przedsiębiorstwa La Poste, brak zatwierdzenia w ustawie budżetowej tej gwarancji nie prowadziłby do jej nieważności w odniesieniu do zobowiązań zaciągniętych przez to przedsiębiorstwo przed dniem 1 stycznia 2005 r.,

- według drugiej tezy posiadacze rzekomej domniemanej gwarancji nie mogliby domagać się tak niepodważalnych i decydujących praw; tym samym, zakładając, że istniałaby domniemana gwarancja w odniesieniu do przedsiębiorstwa La Poste, brak zatwierdzenia w ustawie budżetowej tej gwarancji prowadziłby do jej nieważności również w odniesieniu do zobowiązań zaciągniętych przed dniem 1 stycznia 2005 r.
- (126) Komisja zauważa, że ekspert władz francuskich przyznaje, iż nie jest pewne, czy brak zatwierdzenia w ustawie budżetowej domniemanej gwarancji wiąże się z nieważnością tej ostatniej w odniesieniu do zobowiązań zaciągniętych przed dniem 1 stycznia 2005 r. Przyjmując perspektywę bardziej podstawową Komisja zauważa, że, aby ustalić, czy domniemana gwarancja przyznana przez państwo na rzecz przedsiębiorstwa La Poste została unieważniona przez LOLF, należy sprawdzić, od kiedy przedsiębiorstwo La Poste korzysta z tej domniemanej gwarancji, a nie kiedy powstały zobowiązania zaciągnięte przez przedsiębiorstwo. Analizowana tutaj gwarancja jest bowiem gwarancją wiążącą państwo i przedsiębiorstwo La Poste (wierzyciele La Poste są jedynie jej pośrednimi beneficjentami). Ponadto gwarancja odnosi się nie tylko do spłaty indywidualnych wierzytelności (porównaj część 4.1.1.A niniejszej decyzji), ale również do podtrzymania istnienia przedsiębiorstwa La Poste lub jego zobowiązań (porównaj część 4.1.1.B niniejszej decyzji). Ponieważ domniemana gwarancja państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste pochodzi sprzed dnia 1 stycznia 2005 r., Komisja uważa, że argument, zgodnie z którym od dnia 1 stycznia 2005 r. nie może istnieć domniemana gwarancja, jest niewłaściwy.
- (127) W motywie 110 swojej decyzji z dnia 25 lipca 2001 r. w sprawie LOLF ⁽⁶⁶⁾ Rada Konstytucyjna doprecyzowała, że gwarancje przyznane przed wejściem w życie LOLF, które nie zostały wpisane do ustawy budżetowej, nie są nieważne. Zdaniem eksperta Komisji rozumowanie to ma jak najbardziej zastosowanie do istnienia domniemanych gwarancji związanych ze statusem zakładów publicznych, które nie zostały jeszcze wpisane do ustawy budżetowej, ale które mimo to pozostają ważne.
- (128) Ekspert władz francuskich ma jednak wątpliwości co do tego, czy względy, które skłoniły Radę Konstytucyjną do odrzucenia nieważności gwarancji, których przyznanie nie zostało zatwierdzone w ustawie budżetowej, mają zastosowanie zarówno do domniemanych, jak i wyraźnych gwarancji. Według tego eksperta posiadacze rzekomej domniemanej gwarancji nie mogliby domagać się tak niepodważalnych i decydujących praw jak prawa wynikające z gwarancji wyraźnej.
- (129) Poza faktem, że argument eksperta władz francuskich ogranicza się do wyrażenia wątpliwości, a tym samym nie jest rozstrzygający, Komisja zauważa, że nic w motywie 110 nie sugeruje, jakoby tylko gwarancje wyraźne nie były nieważne. Artykuł 61 LOLF, do którego wspomniany motyw się odnosi, również nie ogranicza się tylko do gwarancji wyraźnych. Tym samym Komisja uważa, że opinia Rady Konstytucyjnej, zgodnie z którą stwierdzenie ewentualnego braku zatwierdzenia gwarancji w ustawie budżetowej nie może implikować jej nieważności, ma zastosowanie zarówno do domniemanych, jak i wyraźnych gwarancji. Komisja zauważa również, że brak zatwierdzenia w ustawie budżetowej domniemanej gwarancji przyznanej przez państwo na rzecz przedsiębiorstwa La Poste nie czyni tej ostatniej nieważną.
- (130) Ponadto, jak zauważył ekspert Komisji, zakres obowiązku wprowadzenia do ustawy budżetowej gwarancji państwa ogranicza się do „przyznania” takich gwarancji. Fakt przyznania gwarancji obejmuje przypadki, w których poprzez wyraźne ujawnienie woli państwo postanawia udzielić swojej gwarancji danej instytucji lub danej działalności. Zakres obowiązku wpisu gwarancji do ustawy budżetowej nie obejmuje więc gwarancji udzielanych w związku ze statusem lub narzucanych orzecznictwem, mających domniemany i automatyczny charakter. Ta druga kategoria nie wynika z decyzji państwa, a z faktu, że państwo wchodzi we wcześniej istniejące ramy prawne, czego gwarancja jest jedynie skutkiem. Istnienie drugiej kategorii, która nie mieści się w zakresie art. 34 LOLF, tłumaczy fakt, że orzecznictwo dotyczące gwarancji ze względu na koncesjonariuszy rozciąga się na okres po 2001 r. Wyjaśnia również, że zawsze gdy państwo jest akcjonariuszem lub współnikiem w spółce lub grupie, dla której kodeks handlowy nie ogranicza gwarancji dla zobowiązań, nie jest ono zobowiązane do zamieszczenia jej w ustawie budżetowej.
- (131) Komisja stwierdza, że argument władz francuskich oparty na LOLF nie jest przekonujący, a fakt, że żadna ustawa budżetowa nie precyzuje, że państwo oferuje gwarancję przedsiębiorstwu La Poste ze względu na jego status, nie wyklucza istnienia takiej gwarancji. W każdym razie Komisja podkreśla, że nie jest dla niej istotne uznanie w przepisach francuskich środka za gwarancję ani fakt, że jest to przypadek gwarancji podlegającej LOLF. Z punktu widzenia Komisji znaczenie ma jedynie klasyfikacja takiego środka w świetle prawa wspólnotowego, a w szczególności w świetle obwieszczenia w sprawie gwarancji. Komisja podkreśla, że prawo wspólnotowe uznaje istnienie domniemanej gwarancji, gdy państwo członkowskie jest prawnie zobowiązane do spłaty wierzytelności innej osoby prawnej w razie jej niewypłacalności ⁽⁶⁷⁾.
- (132) Po czwarte, według władz francuskich, gdyby EPIC były objęte gwarancją państwa, zmiana ich statusu wymagałaby wprowadzenia środków gwarancji, które chroniłoby prawa wierzycieli powstałe przed przekształceniem danego podmiotu publicznego. Nigdy nie uruchomiono takiego mechanizmu (por. w szczególności przekształcenie France Télécom, Gaz de France, EDF i ADP) ⁽⁶⁸⁾, co ma dowodzić braku istnienia jakiegokolwiek gwarancji.

- (133) Jak tłumaczy ekspert Komisji, takie stwierdzenie wynika z bardzo szerokiej wykładni konstytucyjnej ochrony prawa własności. Gdyby przyjąć argument władz francuskich, ochrona prawa własności wymagałaby ochrony każdej wierzytelności. Biorąc pod uwagę, że konstytucyjna ochrona prawa własności nie odnosi się wyłącznie do przypadku, w którym prawo to zależy od podmiotu publicznego, taka wykładnia sprawdzałaby się do stwierdzenia, że w przypadku jakiegoś wydarzenia w życiu jakiegokolwiek spółki, wierzytelności powinny być chronione, jeśli stały się „niepewne” w wyniku zaszłej zmiany. Nic natomiast w obecnym stanie francuskiego prawa pozytywnego nie chroni wierzytelności. Gdyby natomiast należało ograniczyć argument do przypadków wierzytelności gwarantowanych przez państwo, oznaczałoby to, że prawo własności zagwarantowane pierwotnie przez państwo powinno być objęte wyższą ochroną konstytucyjną niż pozostałe prawa własności. Nic takiego nie ma miejsca. W końcu wierzytelność to prawo osobiste, którego nie należy mylić z prawem własności, które w swej istocie jest prawem rzeczowym. Nie można rozszerzyć na prawa osobiste większej ochrony, którą objęte są prawa rzeczowe.
- (134) Komisja stwierdza, że prawo własności nie wymaga wprowadzenia szczególnego środka w celu zagwarantowania praw wierzycieli w chwili przekształcenia EPIC w spółkę podlegającą postępowaniu naprawczemu i likwidacyjnemu. Tym samym brak takich środków nie stanowi dowodu na brak istnienia domniemanej gwarancji.
- (135) Według władz francuskich, w przeciwieństwie do poprzedniej sytuacji, nie byłoby konieczności przyznania gwarancji wyraźnej dla zobowiązań zaciągniętych przez urząd poczty i telekomunikacji, który został przekształcony w przedsiębiorstwo La Poste, gdyby to ostatnie było objęte ustawowo gwarancją państwa. Uczyniono to jednak rozporządzeniem z dnia 31 grudnia 1990 r.
- (136) Komisja podkreśla, że fakt, iż władze francuskie postanowiły przyznać gwarancję wyraźną, nie dowodzi, że nie istniała domniemana gwarancja. Podobne rozumowanie można zastosować do argumentu władz francuskich odnoszącego się do gwarancji przyznanej przez państwo dla niektórych rodzajów działalności przedsiębiorstwa ERAP i zakładu Agence Française du Développement. Fakt, że państwo postanowiło w niektórych przypadkach dać gwarancję wyraźną, nawet jeśli istniała już domniemana gwarancja, mogłoby w szczególności wynikać z troski o przejrzystość i chęć zwiększenia pewności prawa w odczuciu wierzycieli. Jak bowiem przyznaje ekspert władz francuskich „posiadacze rzekomej domniemanej gwarancji nie mogliby domagać się tak niepodważalnych i decydujących praw jak prawa wynikające z gwarancji wyraźnej”.
- (137) W końcu władze francuskie przytaczają artykuł⁽⁶⁹⁾ p. Labetoulle’a, byłego przewodniczącego wydziału spraw spornych Rady Stanu. Artykuł ten zostanie przeanalizowany, podobnie jak orzecznictwo w sprawie Campoloro, w części niniejszej decyzji dotyczącej powstania odpowiedzialności państwa⁽⁷⁰⁾.
- (138) Komisja stwierdza, że:
- z jednej strony, wbrew twierdzeniom władz francuskich, żaden akt prawny ani decyzja nie wyklucza istnienia gwarancji państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste,
 - z drugiej strony, fakt, że żaden akt nie przewiduje wprost tej gwarancji, nie wyklucza istnienia domniemanej gwarancji.
2. *Istnienie domniemanych gwarancji związanych ze statusem zakładu publicznego zostało potwierdzone w opinii francuskiej Rady Stanu*
- (139) Istnienie domniemanej gwarancji związanej ze statusem zakładu publicznego zostało potwierdzone w opinii Rady Stanu wydanej w 1995 r. w sprawie *Crédit Lyonnais*, którą przytoczono już w decyzji o wszczęciu postępowania⁽⁷¹⁾. W opinii tej Rada Stanu oparła domniemaną gwarancję tylko na charakterze podmiotu jako zakładu publicznego: „Przy okazji projektu ustawy w sprawie udziału państwa w planach naprawczych dla przedsiębiorstwa *Crédit Lyonnais* i *Comptoir des Entrepreneurs* Rada Stanu [...] uznała, że gwarancja państwa na rzecz tego zakładu będzie wynikać, w przypadku braku wyraźnych przepisów, z samego charakteru podmiotu zakładu publicznego”⁽⁷²⁾.
- (140) Komisja wielokrotnie zwracała się do władz francuskich o przekazanie całej opinii.
- (141) Władze francuskie odpowiedziały⁽⁷³⁾, że przedmiotowa opinia, której nie wydano na wniosek rządu, nie otrzymała formy dokumentu urzędowego. Według władz francuskich opinia, której domaga się Komisja, składa się z jednego wspomnianego zdania ze sprawozdania rocznego.
- (142) Ponadto według władz francuskich opinii tej nie można odnieść do przedsiębiorstwa La Poste, ponieważ ma ona zastosowanie do zakładu publicznego, w którym środki administrowane są przez księgowego środków publicznych, mającego *nota bene* zarządzać wsparciem państwa na rzecz naprawy przedsiębiorstwa *Crédit Lyonnais*, pochodzi ona z okresu sprzed ustawy organicznej z dnia 1 sierpnia 2001 r. w sprawie ustaw budżetowych (LOLF), a jej zastosowanie byłoby sprzeczne z wcześniejszym orzecznictwem Rady Stanu.

- (143) Komisja twierdzi, że interpretacja władz francuskich, zgodnie z którą opinia Rady Stanu nie można odnieść do przedsiębiorstwa La Poste, stoi w sprzeczności z samym tekstem tej opinii. W tej ostatniej bowiem Rada Stanu w żaden sposób nie odnosi się do zadań zakładu. Co więcej odnosi się do charakteru zakładu publicznego, a nie do charakteru zakładów publicznych, w którym środki administrowane są przez księgowego środków publicznych. Ponadto władze francuskie nie wyjaśniają, dlaczego opinia miałaby zastosowanie wyłącznie do zakładów publicznych, w których środki administrowane są przez księgowego środków publicznych.
- (144) Jeśli chodzi o argumenty władz francuskich, zgodnie z którymi opinia nie znajduje zastosowania, ponieważ pochodzi z okresu sprzed LOLF i jest sprzeczna z wcześniejszym orzecznictwem Rady Stanu, Komisja wykazała powyżej, że LOLF nie stoi na przeszkodzie istnieniu domniemanej gwarancji państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste.
- (145) Komisja uważa więc, że opinia Rady Stanu ma zastosowanie do przedsiębiorstwa La Poste i że dopuszcza ona istnienie gwarancji państwa wynikającej z publicznego charakteru podmiotu.
- (146) Ponadto istnienie domniemanych gwarancji, które wynikają z aktu administracyjnego lub legislacyjnego „powodującego i zawierającego skutki finansowe dla państwa” zostało potwierdzone w opinii ministra gospodarki, finansów i przemysłu z dnia 22 lipca 2003 r., której przedmiotem był „Wykaz mechanizmów domniemanej lub wyraźnej gwarancji udzielonej przez państwo”. Opinia ta pokazuje, że gwarancja państwa może wynikać z aktów prawnych niezwykle odmiennych w charakterze ⁽⁷⁴⁾.
- (147) Komisja zauważa również, że w nocie wyjaśniającej załączonej do tej opinii, w szczególności w części 3 zatytułowanej „doświadczenie wniosków o gwarancję i orzecznictwo Rady pozwoliły na wyłonienie się pewnej liczby szkolnych przykładów domniemanej gwarancji, które należy zidentyfikować”, władze francuskie wskazują, że „niektóre formy prawne w swojej konstrukcji wiążą się z odpowiedzialnością swoich akcjonariuszy, w szczególności spółki jawne i tzw. GIE (forma prawna zrzeszająca tymczasowo niezależne przedsiębiorstwa na potrzeby danego zadania; fr. *groupement momentané d'entreprises*). W przypadku dwóch ostatnich form osoby trzecie będą systematycznie poszukiwać państwowego akcjonariusza. Podobnie jest z tworzeniem zakładów publicznych i nabywaniem udziałów w niektórych spółkach akcyjnych”. Władze francuskie same przypominają więc, że utworzenie zakładu publicznego wiąże się z domniemaną gwarancją państwa dla wierzycieli tego zakładu.
- b) Wierzyciel przedsiębiorstwa La Poste ma zapewniony zwrot swojej wierzytelności**
- (148) Komisja pragnie obecnie przeanalizować postępowanie wierzyciela przedsiębiorstwa La Poste mające na celu uregulowanie jego wierzytelności, w przypadku gdy przedsiębiorstwo to znalazłoby się w trudnej sytuacji finansowej i nie mogło wywiązać się ze swoich zobowiązań, Komisja ustali, czy po zakończeniu wcześniej określonej i upublicznionej procedury wierzyciel przedsiębiorstwa La Poste znajduje się w sytuacji porównywalnej z sytuacją wierzyciela przedsiębiorstwa podlegającego przepisom prawa handlowego.
- (149) Analiza ta pokaże, że:
- tradycyjne przeszkody w uregulowaniu wierzytelności podmiotu prawa prywatnego nie występują w przypadku zakładów publicznych (1),
 - procedura spłaty zobowiązań zakładów publicznych skazanych orzeczeniem sądu ustanowionym ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. nie prowadzi w żadnym przypadku do zniknięcia zobowiązania (2),
 - mechanizm odpowiedzialności państwa w ramach procedury spłaty zobowiązań zakładów publicznych posiada wszelkie znamiona mechanizmu gwarancji (3),
 - nawet gdyby wierzyciel nie otrzymał zadośćuczynienia, może wypowadać skutki prawne w związku z uzasadnionym błędem, jaki popełnił w trakcie ustanawiania wierzytelności uznając, że będzie ona zawsze honorowana (4).
1. *Tradycyjne przeszkody w uregulowaniu wierzytelności podmiotu prawa prywatnego nie występują w przypadku zakładów publicznych*
- (150) Jak doprecyzowano w opisie środka, przedsiębiorstwo La Poste nie podlega przepisom prawa powszechnego regulującym kwestie naprawy i likwidacji przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji. Wierzyciel przedsiębiorstwa La Poste nie ponosi więc ryzyka utraty wierzytelności z powodu wszczęcia postępowania likwidacyjnego ⁽⁷⁵⁾ lub jedynie częściowej spłaty początkowej wierzytelności w wyniku postępowania naprawczego lub likwidacyjnego wynikających z przepisów prawa powszechnego.
- (151) Jak podkreślił ekspert Komisji, osobowość prawna przedsiębiorstwa La Poste nie stoi ponadto na przeszkodzie istnieniu gwarancji francuskiego państwa. Istnieją bowiem spółki handlowe, np. spółki akcyjne (SA)

i spółki z ograniczoną odpowiedzialności (SARL), których udziałowcy nie są zobowiązani do spłaty zobowiązań swojej organizacji, z drugiej strony istnieje jednak wiele kategorii spółek lub osób prawnych prowadzących działalność handlową, których prywatni wspólnicy odpowiadają za zobowiązania utworzonej spółki. Jest tak w przypadku spółek jawnych zgrupowań interesu publicznego i spółek cywilnych. Nie istnieje więc wyraźna zasada prawa powszechnego dotycząca gwarancji zobowiązań przez wspólników. Nie można więc twierdzić, że przy braku aktu prawnego zasadą mającą zastosowanie jest brak gwarancji dla zobowiązań i strat. Niezależność wynikająca z osobowości prawnej oraz własny majątek nie są w prawie francuskim kryterium pozwalającym ustalić mechanizm gwarancji dla zobowiązań zaciągniętych przez osobę prawną. Z powyższych rozważań można również wywnioskować, że nic nie uniemożliwiało ustawodawcy przewidzenia możliwości utworzenia zakładu publicznego przez podmiot publiczny, który odpowiadałby za straty tylko do wysokości swojego aportu lub początkowego wkładu.

(152) Ekspert Komisji uzupełnił to rozumowanie, doszukując się istnienia (dorozumianej) zasady prawa powszechnego dotyczącej gwarancji zobowiązań, gdy wspólnicy lub członkowie danej organizacji nie mieszczą się w ramach zaproponowanych przez ustawodawcę i znalazł odpowiedź w art. 1871 i następnym kodeksu cywilnego. Artykuł ten odnosi się do wspólników, którzy nie zarejestrowali swojej spółki. Artykuł 1871-1 kodeksu cywilnego przewiduje następujący mechanizm: „jeśli nie przewidziano innej zasady, stosunki pomiędzy wspólnikami są regulowane we właściwym zakresie przez przepisy mające zastosowanie do spółek cywilnych, jeśli spółka ma cywilny charakter albo przez przepisy mającymi zastosowanie do spółek jawnych, jeśli spółka ma charakter handlowy”. Tymczasem powyżej sprecyzowano, że spółki cywilne i spółki jawne należą do osób prawnych, których członkowie ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania. Ekspert wnioskuje z tego, że jeśli wyłania się z tego zasada prawa powszechnego, jest to zasada gwarancji zobowiązań tworzonych osób prawnych.

(153) W swojej opinii przekazanej w dniu 27 października 2009 r. władze francuskie podważają ten wniosek. Nie jest on według nich oparty na żadnym akcie prawnym, ponieważ przytoczony art. 1871-1 kodeksu cywilnego dotyczy „stosunków pomiędzy wspólnikami”, a nie z osobami trzecimi. Przepisy milczą więc, z czego nie sposób wyprowadzić zasady gwarancji, chyba że z naruszeniem prawa do obrony przewidzianego w przepisach francuskich i unijnych.

(154) Komisja twierdzi jednak, że art. 1872-1 kodeksu cywilnego stanowi, że każdy wspólnik spółki niezarejestrowanej wchodzi w stosunki umowne we własnym imieniu i jest osobiście odpowiedzialny wobec osób trzecich.

Każdy wspólnik ponosi więc nieograniczoną odpowiedzialność za zaciągnięte przez siebie zobowiązania. Komisja nie chce oczywiście wnioskować z tego jednego stwierdzenia, że państwo jest odpowiedzialne za zobowiązania przedsiębiorstwa La Poste, ale uważa, że argumentu jej eksperta, zgodnie z którym jeśli należy wskazać na jakąś zasadę prawa powszechnego, byłaby to zasada gwarancji, nie zbija argument wysunięty przez władze francuskie. Ponadto Komisja przypomina, że w nocie wyjaśniającej załączonej do opinii ministra gospodarki, finansów i przemysłu z dnia 22 lipca 2003 r. ⁽⁷⁶⁾ władze francuskie same czynią analogię pomiędzy odpowiedzialnością wspólnika za spółkę jawną a odpowiedzialnością państwa za zakład publiczny.

(155) W oparciu o powyższe informacje Komisja stwierdza, że:

— w przeciwieństwie do wierzycieli przedsiębiorstw podlegających przepisom prawa handlowego, wierzycieli przedsiębiorstwa La Poste (biorąc pod uwagę, że to ostatnie nie podlega przepisom prawa powszechnego regulującym kwestie naprawy i likwidacji przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji) nie dotyczy ryzyko całkowitej lub częściowej utraty wierzytelności w wyniku postępowania likwidacyjnego,

— osobowość prawna przedsiębiorstwa La Poste nie stanowi przeszkody dla gwarancji państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste,

— w obliczu braku wyraźnego ograniczenia odpowiedzialności państwa wobec przedsiębiorstwa La Poste wierzyciele tego przedsiębiorstwa mają prawo do oparcia się na zasadzie, zgodnie z którą państwo odpowiada za zobowiązania przedsiębiorstwa La Poste, choć La Poste posiada osobowość prawną.

2. *Procedura spłaty zobowiązań zakładów publicznych skazanych orzeczeniem sądu ustanowionym ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. nie prowadzi w żadnym przypadku do zniknięcia zobowiązania*

(156) Komisja pragnie teraz przeanalizować procedurę spłaty zobowiązań zakładów publicznych skazanych orzeczeniem sądu w celu ustalenia, czy ta procedura może, jak twierdzą władze francuskie, prowadzić do wygaśnięcia wierzytelności wobec przedsiębiorstwa La Poste ze skutkiem dla wierzyciela podobnym do skutku zastosowania postępowania sądowych. Procedura ta została ustanowiona ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. i w różnych aktach wykonawczych ⁽⁷⁷⁾, przytoczonych w części niniejszej decyzji dotyczącej opisu środka.

(i) Ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. nadaje państwu znaczące prerogatywy: polecenie wypłaty z urzędu i zapewnienie dostatecznych środków

- (157) Jak doprecyzowano w opisie środka, ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. stanowi, że: „jeśli organ zarządzający organu samorządu terytorialnego lub zakładu nie uwolnił ani nie zapewnił [...] środków [...] dokonuje tego [...] lub organ nadzorczy i w razie konieczności wystosowuje polecenie wypłaty z urzędu”. Ponadto dekret z dnia 12 maja 1981 r., który nie został pod tym względem zmieniony dekretem z 2008 r., precyzuje, że przedstawiciel państwa lub organ nadzorczy „uwalnia konieczne środki poprzez zmniejszenie środków przeznaczonych na inne wydatki i jeszcze niewykorzystanych, albo poprzez zwiększenie zasobów”.
- (158) Ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. i jej akty wykonawcze wskazują więc na państwo jako właściwy podmiot do spłaty zobowiązań zakładów publicznych. Ponadto nadają mu istotne prerogatywy: polecenie wypłaty z urzędu i zapewnienie dostatecznych środków.
- (159) Władze francuskie nie przyjmują koncepcji, zgodnie z którą odnośne środki mogłyby być zasobami państwowymi. Jak wskazano w części odnoszącej się do uwag państwa członkowskiego⁽⁷⁸⁾, władze francuskie są bowiem zdania, że ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. przyznaje organowi nadzorczemu wyłącznie uprawnienie do przejęcia zobowiązań. Z tego tytułu organ nadzorczy może jedynie wykonywać kompetencje organu wykonawczego, które nie obejmują możliwości dysponowania budżetem państwa. Na poparcie tej interpretacji przytoczono prace przygotowawcze do ustawy z dnia 16 lipca 1980 r., naukowe artykuły oraz decyzje Rady Stanu w sprawie Campoloro. Władze francuskie przyznają jednak, że ustawa z 1980 r. zasadniczo nie zakazuje interwencji finansowej państwa jako wsparcia dla odnośnego podmiotu publicznego.
- (160) Komisja przyznaje, że akty prawne nie przewidują wyraźnie obowiązku przekazania przez państwo specjalnej dotacji na rzecz zakładu publicznego w razie jego trudnej sytuacji finansowej. Nie stoi to w żadnym przypadku na przeszkodzie wykazaniu istnienia domniemanej gwarancji.
- (161) Komisja przyznaje również, że środki, które mają zostać uwolnione, to w pierwszym rzędzie środki własne zakładu. Można jednak twierdzić, że po wyczerpaniu własnych środków, jedynie środki państwowe mogą pokryć zobowiązania zakładu publicznego⁽⁷⁹⁾. Do tezy tej uprawnia charakter mechanizmu gwarancji, który jest pomocniczy w tym sensie, że środki dłużnika są uruchamiane przed środkami jego gwaranta.
- (ii) Ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. i jej akty wykonawcze nie przewidują procedury likwidacji-zniknięcia wraz ze zniknięciem zobowiązań; sytuacja niedoboru środków finansowych jest regulowana lub ma tymczasowy charakter
- (162) Komisja przeanalizuje obecnie interpretację władz francuskich, zgodnie z którą po zakończeniu procedury ustanowionej ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. niektórzy wierzyciele mogą utracić swoje wierzytelności bez możliwości odwołania się⁽⁸⁰⁾ i że ich sytuacja jest analogiczna do sytuacji wierzycieli przedsiębiorstw objętych postępowaniem sądowym.
- (163) Ekspert Komisji⁽⁸¹⁾ uważa, że ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. i jej dekret wykonawczy wskazują, że w przypadku niedoboru środków możliwe są jedynie dwa scenariusze: albo organ nadzorczy uwalnia niezbędne środki, albo płatność jest odraczana. W żadnym momencie procedura nie przewiduje jej zakończenia w razie przedłużającego się niedoboru środków finansowych.
- (164) O ile bowiem sytuacja niedoboru środków jest przewidziana w ustawie z dnia 16 lipca 1980 r. i jej środkach wykonawczych, sytuacja ta jest uznawana za jedynie tymczasową, do momentu zapewnienia dodatkowych środków. Jest to jedyna opcja przewidziana w aktach prawnych. Zakłada się, że to zapewnienie dodatkowych środków nigdy nie jest niemożliwe lub niedostateczne. Po etapie zapewniania środków przepisy przewidują, że właściwy organ wydaje polecenie wypłaty z urzędu. Wspomniany wyżej okólnik z 1989 r. jest jeszcze bardziej precyzyjny, jeśli chodzi o niewystarczalność środków, podkreślając jej tymczasowy charakter, w którym to przypadku należy wskazać kwotę, którą wierzyciel otrzyma w późniejszym terminie. Według eksperta Komisji „z treści przepisów wynika, że wierzyciele mogą mieć pewność, że jeśli ich wierzytelność nie zostanie od razu spłacona, stanie się to w późniejszym terminie”.
- (165) Ponadto ekspert Komisji słusznie zauważa, że procedura przewidziana w prawie francuskim jest tylko procedurą odzyskiwania wierzytelności, bez postępowania likwidacyjnego. W przypadku podmiotów prywatnych sytuacja niedotrzymania zobowiązań jest powiązana w przepisach z likwidacją. Tym samym ryzyko niedotrzymania zobowiązań może uruchomić procedurę awaryjną⁽⁸²⁾, a likwidacja jest wyraźnie przedstawiona jako skutek niedotrzymania zobowiązań⁽⁸³⁾. Jeśli chodzi natomiast o podmioty publiczne w ogólności, a zakłady publiczne w szczególności, pomijając sytuację niedotrzymania zobowiązań i nie wiążąc jej w żaden sposób z likwidacją ustawodawca sugeruje wierzycielom, że ich wierzytelności będą spłacane w nieograniczonym zakresie, w razie konieczności przez osobę trzecią, taką jak państwo.

- (166) W końcu ekspert Komisji zauważa, że reforma z 2008 r., która nastąpiła po przyjęciu decyzji o wszczęciu postępowania, nie skłoniła władz francuskich do doprecyzowania, że środki do uwolnienia muszą należeć do zakładu publicznego a nie pochodzić z zasobów państwowych. Takie doprecyzowanie mogłoby natomiast stanowić silny sygnał dla wierzycieli w chwili, gdy procedury wszczęte przez Komisję wiązały wyraźnie gwarancję państwa z lukami w przepisach. Brak koniecznego doprecyzowania skłania ku stwierdzeniu, że Francja nie jest skłonna zaprzeczyć, iż jest w stanie sama zapewnić niezbędne środki.
- (167) W piśmie przekazanym w dniu 27 października 2009 r. władze francuskie utrzymują, że stwierdzenie eksperta Komisji, zgodnie z którym „z treści przepisów wynika, że wierzyciele mogą mieć pewność, że jeśli ich wierzytelność nie zostanie od razu spłacona, stanie się to w późniejszym terminie”, było oparte na tendencyjnej lekturze przepisów, które – poza tym, że były to przepisy o charakterze wewnętrznym (okólniki) – w żaden sposób nie przewidywały ewentualnego zastąpienia zasobów zakładu zasobami państwowymi. Nic nie stoi na przeszkodzie pojawieniu się zakładów publicznych zaprzestających działalności, których wierzyciele nie mogliby wyegzekwować spłaty zobowiązań. Władze francuskie uważają ponadto, że zakłady publiczne mogą nie wywiązywać się z wierzytelność, nie znajdując się automatycznie w sytuacji niedotrzymania zobowiązań.
- (168) Komisja przeanalizuje teraz, czy jest prawnie możliwe, jak utrzymują władze francuskie, by dany zakład publiczny skazany orzeczeniem sądu kończącym postępowanie w sprawie na zapłacenie pewnej kwoty zaprzestał działalności i by wierzytelność nie została nigdy zaspokojona. Przepisy ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. i jej aktów wykonawczych są wiążące dla państwa. W najmniej korzystnym dla wierzyciela scenariuszu akty te zobowiązują państwo do wskazania kwoty, którą wierzyciel otrzyma w późniejszym terminie. Jeżeli spłata nie nastąpiła, wierzyciel ma zawsze możliwość (kwestia ta zostanie rozwinięta w części 3 niniejszej decyzji) pociągnięcia państwa do odpowiedzialności. W tych warunkach teoretyczne zaprzestanie działalności nie prowadzi w każdym razie do wygaśnięcia zobowiązania. Ponadto władze francuskie nie przedstawiły żadnego konkretnego przypadku, w którym zaistniałaby taka sytuacja.
- (169) W oparciu o powyższe informacje Komisja stwierdza, że:
- szczegółowa procedura określona w ustawie z dnia 16 lipca 1980 r. i jej aktach wykonawczych jest jedynie procedurą odzyskiwania wierzytelności, bez postępowania likwidacyjnego; po jej zastosowaniu wierzytelność nie znika, podczas gdy po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego decyzja o zakończeniu działalności z powodu niedoboru aktywów, bez sankcji, wiąże się z zakazem korzystania przez wierzycieli ze środków odwoławczych,
 - ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. i jej akty wykonawcze, przewidując przesunięcie polecenia wypłaty w czasie i nie przewidując w ogóle sytuacji niedotrzymania zobowiązań, pozwalają sądzić wierzycielom, że zawsze istnieją lub będą istnieć środki niezbędne do uregulowania wierzytelności, którą posiadają u podmiotu prawnego prawa publicznego,
 - wynika z tego, że sytuacja niewystarczających środków finansowych jest regulowana, w razie konieczności przez państwo, lub jest jedynie tymczasowa. Natomiast żadne postępowanie likwidacyjne nie przewiduje możliwości, by osoba trzecia stała się odpowiedzialna za zobowiązania niewypłacalnego podmiotu, oprócz oczywiście, gdy chodzi o gwaranta lub spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.
- (iii) Specjalna dotacja państwowa umożliwiająca zakładowi publicznemu wywiązanie się ze zobowiązań jest możliwa i jest rzeczywiście przewidziana w niektórych przepisach
- (170) W tym względzie ekspert Komisji uważa, że:
- (a) [...] (*)
- (171) Choć wywód ten nie jest konieczny do uznania za pomoc państwa gwarancji wynikającej ze statusu przedsiębiorstwa La Poste, Komisja stwierdza, że możliwe do uruchomienia zasoby własne tego ostatniego, w razie niedostatecznych środków finansowych, są ograniczone. Zarówno bowiem zbycie majątku⁽⁸⁴⁾, jak i podniesienie opłat za powszechne usługi pocztowe⁽⁸⁵⁾ zostały bardzo ściśle uregulowane przez francuskiego ustawodawcę. Trudność w uruchomieniu dodatkowych zasobów własnych w związku z zobowiązaniami zwiększa zapotrzebowanie na państwowe interwencje w razie niedostatecznych środków finansowych. Po pierwsze, zgodnie z mechanizmem naczyń połączonych, brak możliwości uruchomienia zasobów poprzez zbycie majątku zwiększa uciekanie się do innych mechanizmów gwarancji (zaliczki, ubieganie się o odpowiedzialność państwa itp.). Po drugie, ustanowienie systemu ochrony majątku przez ustawodawcę mogłoby być źródłem sporów o odpowiedzialność państwa na zasadzie ryzyka w obliczu ewentualnej niewypłacalności przedsiębiorstwa La Poste⁽⁸⁶⁾.

(172) W piśmie przekazanym w dniu 27 października 2009 r. władze francuskie podważają „brak możliwości” uruchomienia zasobów własnych przez przedsiębiorstwo La Poste:

— jeśli chodzi o zbycie majątku, państwo ma prawo dyskrecyjnie ocenić, czy uznaje dany składnik majątku za „niezbędny” do świadczenia usług publicznych; ponadto nawet jeśli sprzeciwi się zbyciu, nie oznacza to wcale, że jest zobowiązane do rekompensaty za pomocą mechanizmów gwarancji; w rzeczywistości państwo nigdy nie sprzeciwiło się zbyciu majątku w oparciu o art. 23 ustawy z dnia 2 lipca 1990 r., który ponadto przestał być aktualny w związku z wniesieniem przez przedsiębiorstwo La Poste w 2005 r. niemal całego majątku nieruchomości (w tym urzędów pocztowych) do spółki zależnej niepodlegającej temu systemowi uprzedniego zezwolenia,

— jeśli chodzi o zwiększenie opłat za powszechnie usługi pocztowe, władze francuskie wskazują, że ARCEP nie ustala opłat, a ustala maksymalny poziom cen tylko dla regulowanej działalności przedsiębiorstwa La Poste, w ramach którego cennik przedsiębiorstwa La Poste ewoluuje swobodnie (z wyjątkiem ceny znaczka ustalonej rozporządzeniem ministra właściwego do spraw urzędów pocztowych z uwzględnieniem maksymalnego poziomu cen); można ponadto pomyśleć, że ARCEP nie byłoby skłonne odmówić zwiększenia opłat, gdyby było to konieczne do utrzymania podmiotu na rynku i świadczenia przez niego usług publicznych; ten maksymalny poziom cen dotyczy tylko regulowanego sektora, który reprezentuje niecałą połowę zysku operacyjnego grupy La Poste.

(173) Komisja odnotowuje doprecyzowania dostarczone przez władze francuskie i wnosi dwie uwagi:

— władze francuskie utrzymują, że gdyby nawet państwo sprzeciwiło się zbyciu majątku, nie oznaczałoby to w żadnym razie gwarancji. Uznały jednak (nawet jeśli nie zgadzają się, by przedsiębiorstwo La Poste mogło z tego czerpać korzyści), że wymóg ciągłości świadczenia usług publicznych dotyczy przedstawiciela państwa w trakcie prowadzenia procedury ustanowionej ustawą z dnia 16 lipca 1980 r.⁽⁸⁷⁾, co mogłoby wiązać się z odpowiedzialnością państwa na zasadzie ryzyka z powodu, jak wykazano poniżej, naruszenia zasady równego traktowania w zakresie obciążeń publicznych⁽⁸⁸⁾,

— ponieważ wierzyciel przedsiębiorstwa La Poste nie może zwrócić się do innej spółki grupy La Poste o zwrot swojej wierzytelności, należy przeanalizować część sektora regulowanego i sektora zastrzeżonego

według obrotu przedsiębiorstwa La Poste, a nie obrotu grupy La Poste. Biorąc pod uwagę zakres regulacji we Francji⁽⁸⁹⁾, jasne jest, że regulowana działalność stanowi podstawową działalność zakładu publicznego La Poste. Określanie opłat dla dużej części działalności przedsiębiorstwa La Poste jest więc ograniczone maksymalnym poziomem cen; ponadto ceny usług zastrzeżonych są ustalane w drodze rozporządzenia ministra.

(β) Niektóre zadania i programy budżetowe państwa mogłyby zostać wykorzystane jako pomoc dla zakładu publicznego w spłacie jego zobowiązań

(174) Programy zidentyfikowane przez eksperta Komisji są następujące:

— program nr 823, Zaliczki dla podmiotów innych niż państwo, zarządzających usługami publicznymi: jego celem jest „umożliwienie państwu przyznawania zaliczek podmiotom innym niż państwo, zarządzającym usługami publicznymi”⁽⁹⁰⁾. „Zaliczki te mają być reakcją na sytuacje awaryjne, gdy chodzi o zapewnienie ciągłości działalności publicznej lub o wdrożenie w przyspieszonym trybie danego środka. Umożliwiają również tymczasowe zaspokojenie nieoczekiwanego zapotrzebowania na środki finansowe, które w późniejszym czasie musi ostatecznie zapewnić stałe źródło. Pozwalają one zatem uniknąć finansowania bankowego lub rynkowego, a jednocześnie zapobiec większemu rozdrobnieniu zobowiązania organów administracji publicznej lub wzrostu odsetek, którymi jest obciążone”,

— w ramach zadania „Udziały finansowe państwa” funkcjonują dwa programy, zatytułowane odpowiednio „Operacje kapitałowe odnoszące się do udziałów finansowych państwa” (program nr 731) i „Oddłużenie państwa i zakładów publicznych państwa” (program nr 732). W ramach tego programu działanie nr 01 dotyczy „powiększania kapitału, wkładów w zasoby własne, zaliczek na akcjonariusza i dostosowanych kredytów”.

(175) Środki przeznaczone na te zaliczki są duże. W ramach programu nr 731 przewidziano w sposób wyraźny rezerwę w wysokości 85 mln EUR. Środki przeznaczone do sfinansowania działania nr 01 programu nr 732 wynoszą 660 mln EUR. Środki przeznaczone do sfinansowania programu nr 823 wynoszą z kolei 50 mln EUR.

(176) W razie trudnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa La Poste państwo mogłoby sięgnąć po te programy, by je wesprzeć. Żaden akt prawny nie ogranicza bowiem możliwości przyznania zaliczek dla EPIC prowadzących działalność gospodarczą i działających w konkurencyjnym sektorze.

- (177) W piśmie przekazanym w dniu 27 października 2009 r. władze francuskie wyjaśniają, że nigdy nie podważały faktu, że zakłady publiczne mogą korzystać z zaliczek państwa, zresztą przewidzianych wyraźnie, ale nie oznacza korzystania przez zakłady publiczne z pożyczki z budżetu państwa; jak wskazał ekspert Komisji, system zaliczek na akcjonariusza może dotyczyć wszelkich udziałów finansowych państwa, bez względu na ich formę prawną, co nie pozwala z kolei na wyciąganie z niego wniosków tylko wobec EPIC; ponadto wbrew temu, co sądzi ekspert Komisji, zaliczki te respektują w pełni ograniczenia wspólnotowe, wpisują się więc w logikę przezornego inwestora.
- (178) Komisja stwierdza, że:
- akty prawa francuskiego zezwalają, a nawet zachęcają państwo do przyznawania dotacji na rzecz zakładów publicznych, korzystniejszych w stosunku do klasycznych pożyczek bankowych, w razie niewystarczających środków finansowych; dostęp do tych środków nie jest w żaden sposób uwarunkowany wcześniejszym zastosowaniem się do przepisów dotyczących pomocy państwa; dotacje te mogą stanowić „dodatkowe środki”, o których mowa w ustawie z dnia 16 lipca 1980 r.,
 - akty te są znane wierzycielom, którzy mają tym samym prawo uznać, że organ nadzorczy będzie w stanie znaleźć niezbędne środki do uregulowania ich wierzytelności,
 - przedsiębiorstwo La Poste nie ma jednak prawa do korzystania z tych zasobów.
- (179) Mając na uwadze, że:
- ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. i jej środki wykonawcze nie przewidują procedury likwidacji-zniknięcia ze zniknięciem praw i zobowiązań,
 - ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. i jej środki wykonawcze nie stanowią nigdzie, że zasoby nie mogą zostać uwolnione,
 - dokumentacja budżetowa pokazuje, że EPIC mogą być beneficjentami specjalnych zaliczek w razie nagłego zapotrzebowania na środki finansowe,
- Komisja uznaje, że hipoteza, zgodnie z którą wierzyciel nie mógłby doprowadzić do uregulowania swojej wierzytelności w wyniku zastosowania procedur z ustawy z dnia 16 lipca 1980 r., jest mało prawdopodobna.
- (180) Komisja nie zidentyfikowała natomiast bezpośredniego dostępu zakładów publicznych do rachunków Skarbu Państwa, jeśli „bezpośredni dostęp” oznacza możliwość dla EPIC samodzielnego podejmowania decyzji o bezpośrednim pobraniu środków należących do państwa i udostępnionych, bez konieczności działania ze strony państwa.
- (iv) Propozycja władz francuskich mająca na celu doprecyzowanie dekretu wykonawczego do ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. jest niewystarczająca
- (181) Na wstępie Komisja podkreśla, że władze francuskie nie wprowadziły zmian do ustawy z dnia 16 lipca 1980 r., która zostanie przeanalizowana w niniejszej części. W konsekwencji analiza Komisji dotycząca istnienia gwarancji na rzecz przedsiębiorstwa La Poste musi być oparta na prawie pozytywnym, a nie na odpowiednim lub nieodpowiednim charakterze nigdy nie potwierdzonych propozycji władz francuskich, mających wykluczyć wszelkie gwarancje. Analiza Komisji zawarta w niniejszej części ma zatem zasadniczo na celu pełen opis procedury, która toczyła się przed Komisją.
- (182) W celu wykazania, że środki uwolnione przez organ nadzorczy mogą pochodzić wyłącznie ze środków organu samorządu terytorialnego lub zakładu, władze francuskie zaproponowały wprowadzenie następującej zmiany do dekretu wykonawczego do ustawy z dnia 16 lipca 1980 r.: „Jeśli po upływie tego terminu wezwanie do usunięcia uchybienia nie odniosło skutku, przedstawiciel państwa lub organ odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru zapisuje wydatki w budżecie niewypłacalnego organu samorządu terytorialnego lub zakładu publicznego. Uwalnia on w razie potrzeby konieczne środki, w ramach budżetu organu samorządu terytorialnego lub zakładu, poprzez zmniejszenie środków przeznaczonych na inne wydatki i jeszcze niewykorzystanych, albo poprzez zwiększenie zasobów” (zmiany podkreślone).
- (183) Komisja uważa jednak, jak uczyniła to w motywie 58 decyzji o wszczęciu postępowania, że przepisy te, ani w ich obecnej wersji, ani w wersji zmienionej według propozycji władz francuskich, nie wykluczają uwolnienia środków w wyniku wcześniejszego zwiększenia zasobów dzięki dotacji lub zastrzykowi środków publicznych.

- (184) Komisja przeanalizuje obecnie środki odwoławcze, jakie pozostają wierzycielowi w bardzo mało prawdopodobnym scenariuszu, w którym procedura określona w ustawie z dnia 16 lipca 1980 r. nie umożliwi mu uregulowania wierzytelności. Komisja przeanalizuje w szczególności mechanizm odpowiedzialności państwa w celu ustalenia, czy ma on znamiona mechanizmu gwarancji.
3. *Mechanizm odpowiedzialności państwa w ramach procedury spłaty zobowiązań zakładów publicznych posiada znamiona mechanizmu gwarancji*
- (185) Według władz francuskich państwo zasadniczo nie może zostać pociągnięte do odpowiedzialności, czy to na zasadzie winy, czy na zasadzie ryzyka ⁽⁹¹⁾. Władze francuskie uznają jednak, że w przypadku istnienia wymogu ciągłości świadczenia usług publicznych, który dotyczy przedstawiciela państwa w trakcie prowadzenia procedury ustanowionej ustawą z dnia 16 lipca 1980 r., sąd mógłby nakazać zaspokojenie wierzyciela. Przy założeniu tym jednak zaspokojenie wierzyciela skutkuje jedynie objęciem go prawem powszechnym. Wierzyciel nie uzyskałby więc w ten sposób żadnej korzyści.
- (186) Komisja jest jednak zdania, że w prawie powszechnym wierzyciele, a w każdym razie wierzyciele z wierzytelnościami niezabezpieczonymi, co do zasady nie odzyskują całego należnego im zobowiązania. Ponadto zobowiązania przedsiębiorstwa objętego postępowaniem likwidacyjnym nie są spłacane przez osobę trzecią, jak dzieje się w tym przypadku.
- (187) Władze francuskie podkreślają również, że możliwości zaspokojenia wierzycieli poprzez pociąganie do odpowiedzialności nie można utożsamiać z formą gwarancji.
- (188) Komisja jednak stwierdza oraz zamierza wykazać, że powstanie odpowiedzialności państwa (na zasadzie winy lub na zasadzie ryzyka) w procedurze odzyskiwania długów od podmiotów publicznych, o których mowa w ustawie z dnia 16 lipca 1980 r., jest równoznaczne z mechanizmem gwarancji do celów prawa wspólnotowego, ponieważ gwarantuje ono wierzycielom spłatę ich wierzytelności przez zobowiązanie państwa członkowskiego do jej spłaty w przypadku niewypłacalności La Poste. Ponadto orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Campoloro ustanawia gwarancję automatyczną. Chociaż władze francuskie mogły to uczynić, nie ograniczyły mechanizmów odpowiedzialności ani gwarancji.
- i) Wcześniejsze orzecznictwo: przedstawienie specyfiki systemu ustanowionego w sprawie Campoloro
- (189) Według eksperta Komisji, kiedy wierzyciel podmiotu publicznego podlegającego ustawie z dnia 16 lipca 1980 r. domagał się odpowiedzialności państwa w związku z korzystaniem z prerogatyw przewidzianych w tym akcie prawnym, przed sprawą Campoloro (analizowaną poniżej) sędzia administracyjny rozróżnił dwa rodzaje szkody. Z jednej strony wierzyciel doznawał szkody z powodu nieuregulowania jego wierzytelności, a szkoda ta wynikała jedynie z niewypłacalności dłużnika. Z drugiej strony wierzyciel mógł doznać innej szkody z powodu nieprawidłowości w korzystaniu z prerogatyw państwa (opóźnienie, zła wola, odmowa wszczęcia postępowania, częściowe wszczęcie postępowania itd.). Drugiego rodzaju szkody nie oceniano się przez obliczenie kwoty długu, ale przez oszacowanie kosztu opóźnienia lub odmowy skorzystania z prerogatyw przewidzianych w ustawie. Takie stanowisko przyjął Cour administrative d'appel de Lyon w sprawie Campoloro ⁽⁹²⁾.
- (ii) Wyrok wydany przez Radę Stanu w sprawie Campoloro w 2005 r.
- (190) Według eksperta Komisji wyrok wydany przez Radę Stanu w sprawie Campoloro stanowi pierwszy punkt zwrotny, ponieważ jedna z hipotez, które przewiduje, w rzeczywistości nie odnosi się już do odpowiedzialności, ale działa jak mechanizm gwarancji.
- (191) Po pierwsze, należy przypomnieć główny motyw zawarty w wyroku sekcji Rady Stanu z dnia 18 listopada 2005 r., Société fermière de Campoloro, nr 271898:
- „Zważywszy, że za pomocą tych przepisów prawodawca pragnął dać przedstawicielowi państwa, w przypadku uchylania się organu samorządu terytorialnego od zapewnienia wykonania orzeczenia sądu kończącego postępowanie w sprawie, i po wezwaniu do tego wykonania, moc zastąpienia organu samorządu terytorialnego w celu uwolnienia lub zapewnienia zasobów umożliwiających pełne wykonanie przedmiotowego orzeczenia sądu; że w tym celu prawodawca musi, pod kontrolą sądu, podjąć – przy uwzględnieniu sytuacji organu samorządu terytorialnego i względów interesu ogólnego – konieczne środki; że środki te obejmują możliwość sprzedaży majątku należącego do organu samorządu terytorialnego, jeżeli nie jest on niezbędny do prawidłowego funkcjonowania usług publicznych, którymi zarządzają te władze; że jeżeli prefekt nie korzysta z prerogatyw nałożonych na niego przez ustawę lub je zaniedbuje, wierzyciel organu samorządu terytorialnego ma prawo zwrócić się przeciwko państwu w przypadku przewinienia ciężkiego popełnionego podczas sprawowania nadzoru; że ponadto w przypadku gdy w świetle sytuacji władz lokalnych, mianowicie niewystarczających aktywów, lub z powodu względów interesu ogólnego, prefekt mógł zgodnie z prawem odmówić podjęcia niektórych działań w celu zapewnienia pełnego wykonania orzeczenia sądu, szkoda, która wynika z tego dla wierzyciela organu samorządu terytorialnego, może oznaczać odpowiedzialność władzy publicznej, jeżeli szkoda ma charakter nienormalny i szczególny”.

- (192) Rada Stanu ustanawia w ten sposób mechanizm podwójnego zwolnienia.
- (193) Po pierwsze, organizuje on system odpowiedzialności państwa oparty jedynie na braku stosowania prerogatyw wprowadzonych ustawą z dnia 16 lipca 1980 r. i jej środków wykonawczych. Jest to system odpowiedzialności w przypadku przewinienia ciężkiego. Wybór przewinienia ciężkiego jest uzasadniony niechęcią do automatycznego przekazania państwu długu organu samorządu terytorialnego będącego dłużnikiem. Według dobrze poinformowanego komentatora ⁽⁹³⁾ „jeżeli prefekt podejmuje działania mające na celu uwolnienie dodatkowych zasobów, ale te działania okazują się niewystarczające ze względu na wielkość długu gminy, sędzia może uznać, że nie zostało popełnione żadne przewinienie ciężkie”. W tym przypadku odpowiedzialność za przewinienie ciężkie jest „klasyczna” i nie funkcjonuje jak mechanizm gwarancji w przypadku niewypłacalności podmiotu będącego dłużnikiem, ponieważ nie może załagodzić jedynie sytuacji niewypłacalności.
- (194) Po drugie, w wyroku przewidziano odpowiedzialność na zasadzie ryzyka w dwóch przypadkach.
- (195) W pierwszym przypadku „ze względów interesu ogólnego prefekt mógł zgodnie z prawem odmówić podjęcia niektórych działań w celu zapewnienia pełnego wykonania orzeczenia sądu”. Jest to klasyczny przypadek powstrzymywania się organu administracji uzasadnionego względem interesu ogólnego, z którego wynika odpowiedzialność za naruszenie zasady równego traktowania w zakresie obciążeń publicznych. Dłużnik teoretycznie nie jest niewypłacalny, ale państwo podejmuje decyzję o niewyczerpywaniu jego wszystkich zasobów ze względu na interes ogólny. Sytuacja ta nie ma związku z mechanizmem gwarancji, ponieważ szkoda wierzyciela wynika z decyzji państwa, a nie z niewypłacalności dłużnika. Konsekwencje są jednak identyczne jak w przypadku mechanizmu gwarancji.
- (196) Drugi przypadek odpowiedzialności na zasadzie ryzyka jest natomiast bliższy mechanizmowi gwarancji. Rada Stanu stwierdza, że „w przypadku gdy w świetle sytuacji organu samorządu terytorialnego, mianowicie niewystarczających aktywów, [...], prefekt mógł zgodnie z prawem odmówić podjęcia niektórych działań w celu zapewnienia pełnego wykonania orzeczenia sądu, szkoda, która wynika z tego dla wierzyciela organu samorządu terytorialnego może oznaczać odpowiedzialność władzy publicznej, jeżeli szkoda ma charakter nienormalny i szczególny”. Można zauważyć, że przyczyną powstania odpowiedzialności jest wyłącznie sytuacja finansowa organu samorządu terytorialnego będącego dłużnikiem. Wybór systemu odpowiedzialności na zasadzie ryzyka ogranicza ciężar dowodu spoczywający na wierzycielu, ponieważ musi on wykazać jedynie przyczynę, związek przyczynowy i szkodę.
- (197) Również według eksperta Komisji między systemem odpowiedzialności a systemem gwarancji istnieją dwa podobieństwa. Po pierwsze przyczyna obiektywnie nie leży po stronie państwa, ponieważ dotyczy sytuacji podmiotu będącego dłużnikiem: ten system odpowiedzialności opiera się na tym samym fakcie, co mechanizm gwarancji, mianowicie na niewypłacalności dłużnika. Po drugie szkodę, do której odnosi się Rada Stanu, jeżeli brakuje jakiegokolwiek innego wskazania, stanowi nieuregulowanie samego długu, które również wymaga gwarancji.
- (198) Rada Stanu oczywiście ogranicza odpowiedzialność państwa za szkody o charakterze nienormalnym i szczególnym. Według eksperta Komisji w przypadku charakteru nienormalnego można rozumować na zasadzie eliminacji. Albo dług jest niewielki i można słusznie zakładać, że nie spowoduje niewypłacalności publicznego przedsiębiorstwa krajowego (w szczególności La Poste). Albo dług jest bardzo duży i wyniknie z niego nienormalny charakter szkody. W przypadku charakteru szczególnego szkody można zakładać, że wierzyciele przedsiębiorstw publicznych o znacznym zadłużeniu nie są liczni. Zatem ograniczenie ustanowione przez wyrok Rady Stanu w rzeczywistości nie jest ograniczeniem, ponieważ można zakładać, że w rzeczywistości będzie dotyczyło wyłącznie sytuacji znacznych zobowiązań, w przypadku której zawsze będzie istniała nienormalnie poważna szkoda.
- (199) Jest to interpretacja przyjęta przez najwłaściwszą doktrynę. Według P. Bona (cytowanego powyżej) „w przypadku, który prawdopodobnie odpowiada przedmiotowemu przypadkowi, zważywszy na rażącą dysproporcję między kwotą kary nałożonej przez sędziego na gminę a skromnymi zasobami gminy prefekt w pewnym sensie znajduje się w impasie, ponieważ wątpliwe jest, aby był w stanie uwolnić wystarczające zasoby umożliwiające gminie całkowite uregulowanie długu. Zasada równości oczywiście wymaga, aby oba skarżące przedsiębiorstwa otrzymały odszkodowanie po tylu latach”. „Państwo staje się gwarantem obciążonym szkodliwymi konsekwencjami przedmiotowej nieudolności [ze strony gminy]”. Według eksperta Komisji odpowiednim terminem nie jest „gwarant”, ale „gwarant obciążony”.
- (200) W swojej kronice przy wyroku Société fermière de Campoloro ⁽⁹⁴⁾ C. Landais i F. Lenica, urzędnicy służb odpowiedzialnych za dokumentację Rady Stanu w czasie, kiedy odczytywano wyrok, podkreślają wyjątkowość drugiego przypadku i nie zgadzają się z interpretowaniem go jako przenoszącego obciążenie długami organu samorządu terytorialnego na państwo. Ekspert Komisji twierdzi jednak, że jeżeli kwestionuje się interpretację, należy to przewidzieć w momencie odczytywania wyroku. Ostatnia część uwagi wyjaśnia jednak wątpliwości: komentatorzy przewidują pożyczkę lub szczególną dotację. Stwierdza się zatem, że ci, którzy nie zgadzają się z utożsamianiem systemu odpowiedzialności z systemem gwarancji, ostatecznie korzystają z innych elementów mechanizmu gwarancji (dotacji).

- (201) Ekspert Komisji odrzuca również ocenę dokonaną przez D. Labetoulle'a w artykule dotyczącym odpowiedzialności na zasadzie ryzyka w prawie administracyjnym⁽⁹⁵⁾, cytowaną przez rząd francuski w jego uwagach. Autor artykułu stwierdza, że Rada Stanu uznaje w sprawie Campoloro, że zgodna z prawem decyzja prefekta jedynie „może oznaczać odpowiedzialność państwa”. Wynika z tego, że nie ma tu mowy o jakiegokolwiek automatyczności. Według eksperta Komisji nie można przyjąć takiej interpretacji. W rezultacie wyrok Rady Stanu oznacza, że decyzja prefekta może oznaczać odpowiedzialność państwa „jeżeli szkoda ma charakter nienormalny i szczególnie”. Niepewność nie dotyczy zasady istnienia i powstania odpowiedzialności, jeżeli jej elementy składowe są zebrane, ale istnienia szkody, która musi charakteryzować się pewnymi cechami szczególnymi. Jak już jednak wiadomo, jeżeli szkoda ma charakter szczególnie i nienormalny, nie ma przeszkód, aby zakwestionować odpowiedzialność. Istnieje zatem automatyczność nawet na poziomie zasady dotyczącej odwołania się do odpowiedzialności, która posiada wszystkie cechy gwarancji.
- (202) Wreszcie ekspert Komisji wyjaśnia, że żaden komentator orzecznictwa w sprawie Campoloro nie przewiduje, aby wierzycelność mogła pozostać nieuregulowana.
- (203) Ekspert Komisji stwierdza na koniec, że wyrok Rady Stanu przywołany w sprawie Campoloro dał początek systemowi odpowiedzialności, który posiada wszystkie cechy mechanizmu gwarancji.
- (iii) Uregulowanie sprawy przez Europejski Trybunał Praw Człowieka
- (204) Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 6 grudnia 2006 r. *Société de gestion du port de Campoloro i Société fermière de Campoloro przeciwko Francji*⁽⁹⁶⁾ uregulował sprawę Campoloro przez obciążenie państwa całością długów gminy Santa-Maria-Poggio wobec dwóch skarżących przedsiębiorstw. W sprawie wykazano, że odpowiedzialność państwa francuskiego funkcjonuje w tym przypadku jak domniemana gwarancja zobowiązań władz publicznych i nie jest powiązana z żadnym warunkiem w zakresie szkody.
- (205) Przed Trybunałem władze francuskie próbowały z jednej strony oprzeć się na braku przyczyny, którą można przypisać państwu, a z drugiej na braku gwarancji państwa wobec władz publicznych posiadających osobowość prawną. W wyroku można przeczytać, że „[rząd francuski] stwierdza, że jedynie obiektywne przyczyny wynikające wyłącznie z braku materialnej możliwości uwolnienia wystarczających środków przez gminę opóźniły całkowite wykonanie wyroków”; „rząd utrzymuje zatem, że niewykonanie wydanych wyroków nie wynika z dobrowolnego powstrzymywania się przez organy krajowe, państwo ani gminę. Brak środków nie jest pretekstem, ale rzeczywistością wynikającą z niewypłacalności osoby prawnej będącej dłużnikiem”; „Niespłacenie długu wynika wyłącznie z trudności finansowych gminy, a charakter tych okoliczności nie pozwala organowi samorządu terytorialnego uniknąć jego zobowiązań ani przenieść obciążenia długiem na państwo (Rada Stanu, gmina Batz sur Mer, dnia 25 września 1970 r.). W prawie krajowym nie ma żadnych podstaw prawnych, aby zastąpić gminę państwem w celu uregulowania odszkodowań. Zastąpienie nie mogłoby tym bardziej opierać się na art. 6 ust. 1 konwencji, ponieważ takie rozstrzygnięcie byłoby sprzeczne z samym pojęciem osobowości prawnej, które zakłada niezależność, odrębny majątek”. Mimo że rząd francuski wyraźnie próbował podkreślić przedstawione powyżej różnice między systemem odpowiedzialności a mechanizmem gwarancji, argumenty te nie zostały ostatecznie przyjęte przez Trybunał.
- (206) Aby uzupełnić argumentację, należy również przedstawić argumenty skarżących, które, w przeciwieństwie do argumentów władz francuskich, zostały przyjęte przez Trybunał:
- „W prawie krajowym istotnie nie przewidziano żadnego przepisu łagodzącego w sytuacji niedotrzymania zobowiązań przez gminę”; „Państwo nie może uniknąć obowiązku wykonania decyzji sądu powołując się na brak dochodów lub na autonomię organu samorządu terytorialnego, których nie mógł zagwarantować do chwili obecnej, ponieważ gmina nie jest w stanie spłacić swoich długów. Skarżące przedsiębiorstwa zgłaszają w rezultacie niezdolność państwa do podjęcia konstruktywnych kroków, które umożliwiłyby gminie wykonanie zobowiązań podatkowych, które na niej spoczywają”. „Skarżące przedsiębiorstwa stwierdzają, że Rada Stanu w wyroku z dnia 18 listopada 2005 r. orzekła, że prawodawca pragnął dać przedstawicielowi państwa, w przypadku uchylania się organów samorządu terytorialnego od zapewnienia wykonania orzeczenia sądu moc zastąpienia organów w celu uwolnienia lub zapewnienia zasobów umożliwiających pełne wykonanie przedmiotowego orzeczenia sądu. Na podstawie tych uchyleń państwa francuskiego skarżące przedsiębiorstwa domagają się stwierdzenia naruszenia art. 6 ust. 1 i odszkodowania, które z niego wynika, co nie stanowi żadnej sprzeczności z pojęciem osobowości prawnej, ani z pojęciami niezależności i odrębnego majątku”.
- (207) Trybunał ostatecznie stwierdził naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej konwencji praw człowieka, w szczególności na tej podstawie, że: „Należy więc wykonać te wyroki, a Trybunał przypomina, że organ państwa nie może powoływać się na brak zasobów w celu uniknięcia pokrycia długu wynikającego z orzeczenia sądu (Bourdiv przywołany w pkt 30)”.

(208) Trybunał stwierdził również naruszenie art. 1 Protokołu nr 1 do Europejskiej konwencji praw człowieka: „Niemożność, w jakiej znalazły się strony zainteresowane wykonaniem wyroków, stanowi ingerencję w prawo własności zainteresowanych stron, które wynika z pierwszego zdania art. 1 akapit pierwszy Protokołu nr 1. Rząd nie przedstawił żadnego uzasadnienia tej ingerencji, a Trybunał stwierdza, że brak zasobów nie może usprawiedliwiać takiego zaniechania (ibidem)”. „Ogółem Trybunał stwierdza, że skarżące przedsiębiorstwa zostały i nadal są dotknięte szczególnym i nadmiernym obciążeniem wynikającym z niespłacenia kwot, które powinny były otrzymać w ramach wykonania przywołanych wyroków z dnia 10 lipca 1992 r. Doszło zatem do naruszenia art. 1 protokołu nr 1”. Wreszcie Trybunał obciążył państwo całością długu gmin będących dłużnikami: „W świetle powyższego Trybunał stwierdza, że pozwane państwo jest zobowiązane do zapewnienia wypłacenia skarżącym przedsiębiorstwom lub, w stosownym przypadku, osobom upoważnionym wierzytelności, których są beneficjentami od chwili wydania wyroków przez sąd administracyjny w Bastii z dnia 10 lipca 1992 r. (ibidem), w tym odsetek do dnia ogłoszenia niniejszego wyroku”.

(209) Ekspert Komisji wnioskuje z tego orzecznictwa, że państwo musi pokryć długi władz publicznych.

(210) Według Komisji wynikają z tego trzy ważne elementy:

— odpowiedzialność funkcjonuje jak domniemana gwarancja. Z jednej strony od państwa francuskiego zasądza się zapłatę całości długu i nie dokonano żadnego podziału między tym, co mogłoby wynikać z niewypłacalności organu władzy publicznej będącego dłużnikiem, a ewentualnymi uchybieniami ze strony państwa. Należy również podkreślić zastosowane słownictwo, ponieważ Trybunał nie wspomina o ewentualnej odpowiedzialności państwa, ale stwierdza, że państwo zobowiązane jest „zapewnić” spłatę. Słownictwo to dotyczy bardziej gwarancji niż odpowiedzialności. Ponadto Trybunał w żadnym razie nie szuka przyczyn, które można przypisać państwu, i opiera się jedynie na niewypłacalności dłużnika. Wreszcie Trybunał dokonuje przeniesienia całości długu ze skazanych gmin na państwo. Te różne elementy mają na celu wykazanie, że system odpowiedzialności w rzeczywistości funkcjonuje jak mechanizm gwarancji. Należy jednak zauważyć, że skarżący muszą najpierw uzyskać wyrok sądu uznający ich wierzytelność. Ponadto gwarancja jest domniemana, ponieważ nie jest zapisana w żadnym dokumencie. Wskazuje to na fakt, że mechanizm prawny prawa krajowego można interpretować jako domniemaną gwarancję,

— odpowiedzialność ta obejmuje długi władz publicznych posiadających jednak osobowość prawną.

Istnienie osobowości prawnej i własnego majątku zostało wyraźnie przywołane przez rząd francuski w celu sprzeciwienia się stwierdzeniu odpowiedzialności państwa francuskiego. Argument ten został odrzucony przez Trybunał,

— zakres zastosowania gwarancji państwa rozciąga się na jego władze publiczne. Gwarancja jest zatem ściśle powiązana ze statusem podmiotu prawa publicznego dłużnika.

(211) Należy wspomnieć, że rozstrzygnięcie przyjęte przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w sprawie Campoloro nie stanowi odrębnego przypadku i wynika z mocno utrwalonego orzecznictwa. Podobnie w wyroku z dnia 13 maja 1980 r., *Artico przeciwko Włochom* ⁽⁹⁷⁾, Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że w związku z tym, że niewypłacalność należy przypisać innej osobie niż państwo, państwo powinno, jako dłużnik gwarancji przewidzianej w art. 6 ust. 1, podjąć działanie mające na celu zapewnienie skarżącemu skutecznego skorzystania z prawa, które przyznaje mu przedmiotowy artykuł. W sprawie z dnia 19 marca 1997 r., *Bourdiv przeciwko Rosji*, nr 59498/00, Trybunał również stwierdził, że „organ państwowy nie może powoływać się na brak środków, aby uniknąć pokrycia swojego długu”.

(iv) Analiza uwag władz francuskich

(a) Uwaga dotycząca różnicy między organami samorządu terytorialnego i zakładami publicznymi

(212) Według władz francuskich ⁽⁹⁸⁾ dowód eksperta Komisji nie jest w żaden sposób ostateczny i ogranicza się do przedstawienia różnych interpretacji wyroku Campoloro; przede wszystkim Komisja nie rozróżnia przedsiębiorstw publicznych i organów samorządu terytorialnego, podczas gdy ta różnica jest podstawowa dla określenia, czy zobowiązanie może zostać niespłacone. Władze francuskie podtrzymują w tej kwestii opinię swojego eksperta. Podważa on przesłankę będącą podstawą rozumowania Komisji opartego na orzecznictwie w sprawie Campoloro: rozumowanie Komisji opiera się na utożsamieniu organów samorządu terytorialnego z przedsiębiorstwami publicznymi, które łączy fakt, że są osobami prawnymi prawa publicznego innymi niż państwo. Tymczasem te dwa rodzaje podmiotów nie mają takiego samego statusu konstytucyjnego. Zatem istnienie organów samorządu terytorialnego jest wymogiem konstytucyjnym i państwo ma obowiązek zapewnić ich przetrwanie. Zakłady publiczne o charakterze przemysłowo-handlowym nie mają w ogóle takiego samego statusu konstytucyjnego i mogą zniknąć. Zatem orzecznictwa w sprawie Campoloro, które opiera się na przypadkach uchybienia organów samorządu terytorialnego, nie można stosować w odniesieniu do przedsiębiorstw publicznych.

- (213) Komisja zbada teraz, czy różnica w statusie konstytucyjnym między organami samorządu terytorialnego a przedsiębiorstwami publicznymi może być podstawą podważenia wniosków wyciągniętych przez jej eksperta na podstawie decyzji podjętych w sprawie Campoloro przez Europejski Trybunał Praw Człowieka i Radę Stanu.
- (214) Komisja stwierdza, że podstawą decyzji Europejskiego Trybunału Praw Człowieka nie jest konieczność utrzymania przedmiotowego organu samorządu terytorialnego, ale zachowanie praw wierzyciela, mianowicie prawa do rzetelnego procesu sądowego (art. 6 ust. 1 Europejskiej konwencji praw człowieka) i ochrona jego własności (art. 1 Protokołu nr 1): bez względu na to, czy dłużnikiem jest przedsiębiorstwo publiczne czy organ samorządu terytorialnego, prawa wierzyciela są naruszone w ten sam sposób.
- (215) Jeżeli chodzi o decyzję Rady Stanu, należy rozróżnić odmienne systemy odpowiedzialności:
- system odpowiedzialności w przypadku przewinienia ciężkiego jest oparty na braku korzystania przez państwo z prerogatyw wprowadzonych ustawą z dnia 16 lipca 1980 r.: jest więc niezależny od charakteru dłużnika: organu samorządu terytorialnego czy przedsiębiorstwa publicznego,
 - system odpowiedzialności na zasadzie ryzyka opiera się natomiast na dwóch hipotezach:
 - a) w pierwszym przypadku prefekt odmawia podjęcia pewnych działań ze względów interesu ogólnego: może chodzić o konieczność utrzymania organu samorządu terytorialnego, ale również o ochronę świadczenia usług publicznych. Ekspert władz francuskich podkreśla, że wymóg ciągłości dotyczy jedynie usługi a nie przedsiębiorstwa, które nią zarządza. Faktem jest, że w perspektywie krótkoterminowej w oczekiwaniu na ewentualne przekazanie świadczenia usług publicznych przedsiębiorstwu będącemu w stanie ją przyjąć, zapewnienie ciągłości świadczenia usług publicznych może dla prefekta oznaczać podjęcie pewnych środków, np. zachowanie majątku niezbędnego do świadczenia usług publicznych lub zwiększenie zasobów w celu spłacenia wierzycielności. Ponadto władze francuskie stwierdzają, że wymóg zapewnienia ciągłości świadczenia usług publicznych dotyczy przedstawiciela państwa w trakcie prowadzenia postępowania wprowadzonego ustawą z dnia 16 lipca 1980 r.;
 - b) w drugim przypadku na system odpowiedzialności na zasadzie ryzyka można się powołać „w przypadku gdy w świetle sytuacji organu samorządu terytorialnego, mianowicie niewystarczających aktywów, [...] prefekt mógł zgodnie z prawem odmówić podjęcia niektórych działań w celu zapewnienia pełnego wykonania orzeczenia sądu, szkoda, która wynika z tego dla wierzyciela organu samorządu terytorialnego może oznaczać odpowiedzialność władzy publicznej, jeżeli szkoda ma charakter nienormalny i szczególny”. Zatem, jak stwierdzono powyżej, przyczyną powstania odpowiedzialności jest wyłącznie sytuacja finansowa organu będącego dłużnikiem. Dłużnikiem może być zarówno przedsiębiorstwo, jak i organ samorządu terytorialnego.
- (216) Podsumowując, Komisja stwierdza, że różnica w statusie konstytucyjnym między organami samorządu terytorialnego a przedsiębiorstwami publicznymi nie unieważnia wniosków wyciągniętych przez eksperta Komisji na podstawie orzecznictwa w sprawie Campoloro. Ponadto Komisja zauważa, że argumentacja władz francuskich ma na celu zakwestionowanie adekwatności sprawy Campoloro w tym przypadku, który nie dotyczy organu samorządu terytorialnego, podczas gdy sprawa Campoloro została na początku przywołana przez same władze francuskie na poparcie ich stanowiska.
- (β) Uwaga dotycząca braku podstaw dla powstania odpowiedzialności państwa
- (217) Władze francuskie nie rozumieją ponadto na jakiej podstawie można stwierdzić odpowiedzialność państwa na zasadzie ryzyka w przypadku uchybienia ze strony przedsiębiorstwa publicznego, ponieważ odpowiedzialność państwa można stwierdzić jedynie, jeżeli przypisywany mu fakt (w tym powstrzymywanie się) był bezpośrednią przyczyną szkody, co nie miało miejsca w tym przypadku.
- (218) Komisja stwierdza jednak, że decyzja Rady Stanu i decyzja Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wyraźnie wskazują na istnienie odpowiedzialności na zasadzie ryzyka ze strony państwa.
- (γ) Uwaga dotycząca braku szkody o charakterze nienormalnym i szczególnym
- (219) Władze francuskie nie rozumieją wreszcie, dlaczego sędzia uznał szkodę za „szczególną”, skoro dotyczyła ona wszystkich wierzycieli przedsiębiorstwa, lub za „nienormalną”, jeżeli niektórzy wierzyciele zgodzili się udzielić kredytu podmiotowi w niepewnej sytuacji finansowej.

- (220) Komisja zauważa, że istnienie szkody o charakterze nienormalnym i szczególnie rzeczwiście stanowi ograniczenie odpowiedzialności państwa zgodnie z orzecznictwem Rady Stanu. Władze francuskie wątpią, czy istnieje szkoda o charakterze nienormalnym skoro wierzyciele zgodzili się udzielić kredytu podmiotowi w niepewnej sytuacji finansowej. Komisja stwierdza w tej sytuacji, że argument ten zakłada, że gwarancja nie istnieje (i że wierzyciele myślą, że nie istnieje), podczas gdy powyższa analiza wskazuje na sytuację wprost przeciwną. W rzeczywistości, jeżeli wierzyciele wierzą w istnienie gwarancji, sytuacja finansowa przedsiębiorstwa ma dużo mniejsze znaczenie dla każdego wierzyciela w chwili udzielania kredytu przedsiębiorstwu i negocjowania warunków tego kredytu. Ponadto należy uznać, że dług mógł zostać zaciągnięty, kiedy przedsiębiorstwo publiczne nie znajdowało się w trudnej sytuacji lub kiedy trudności finansowe mogły nie być znane wierzycielowi. W każdym przypadku pojęcie szkody o charakterze nienormalnym należy rozpatrywać niezależnie od tego, czy przedsiębiorstwo wiedziało o trudnościach finansowych i czy szkodę ponieśli wszyscy wierzyciele czy tylko jeden. Zgodnie z orzecznictwem dotyczącym odpowiedzialności administracyjnej na zasadzie ryzyka⁽⁹⁹⁾ szkodę o charakterze nienormalnym i szczególnie ocenia się przez odniesienie do interesu ogólnego. Aby szkodę można było określić jako szkodę o charakterze nienormalnym i szczególnie, jej znaczenie dla tego, kto ją ponosi, musi być nieproporcjonalne w stosunku do realizowanego interesu publicznego. Komisja stwierdza na tej podstawie, że charakter nienormalny i szczególnie szkody bez wątpienia stanowi barierę, która może uniemożliwić odszkodowanie w przypadku pewnej liczby wierzycieli, ale szansa na jej zadziałanie jest mniejsza, jeżeli dług będzie znaczny. Wreszcie Komisja przypomina, że istnienie szkody o charakterze nienormalnym i szczególnie nie jest warunkiem narzuconym przez orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W związku z tym każdy wierzyciel zasadniczo może otrzymać odszkodowanie od państwa pokrywające jego dług w wyniku postępowania sądowego.
- (v) Brak ograniczenia odpowiedzialności lub gwarancji państwa
- (221) Komisja podkreśla, że jak wykazano powyżej, nic nie powstrzymuje prawodawcy, jak to się dzieje w przypadku niektórych przedsiębiorstw, od przewidzenia, że państwo odpowiada za długi przedsiębiorstw publicznych o charakterze przemysłowo-handlowym jedynie do kwoty swojego wkładu wstępnego (lub wstępnej dotacji). W szczególności nie ma przeciwskazań, aby prawodawca przewidział ograniczenie odpowiedzialności lub jedynie wskazał, że państwo będące udziałowcem może być odpowiedzialne za dług przedsiębiorstwa publicznego o charakterze przemysłowo-handlowym jedynie w przypadku przewinienia lub zwykłej niewypłacalności przedsiębiorstwa publicznego o charakterze przemysłowo-handlowym, która zostanie mu przypisana i która będzie stanowiła przyczynę konkretnej szkody. W związku z tym prawodawca może zablokować gwarancję państwa na rzecz przedsiębiorstw publicznych o charakterze przemysłowo-handlowym i ograniczyć odpowiedzialność państwa w stosunku do szkód poniesionych przez wierzycieli. Takie wyjaśnienia nie zostały jednak przedstawione przez władze francuskie.
- (vi) Wniosek Komisji
- (222) Komisja ostatecznie stwierdza na podstawie pkt (i) do (v), że w obecnym stanie prawa francuskiego wierzyciel, którego wierzycielność nie została uregulowana przez zastosowanie procedur przewidzianych w ustawie z dnia 16 lipca 1980 r., może otrzymać całość kwoty odpowiadającej niepokrytej wierzycielności przez ostateczne powołanie się na odpowiedzialność państwa w przeciwieństwie do sytuacji, która ma miejsce w przypadku postępowania likwidacyjnego w prawie powszechnym, w którym spłata wierzyciela jest ograniczona przez wartość dostępnego majątku. Odpowiedzialność państwa traktuje się jak gwarancję. Nie jest ona w żaden sposób ograniczona aktem prawa francuskiego. Jest ściśle powiązana ze statusem podmiotu prawa publicznego dłużnika.
- (vii) Analiza propozycji francuskiej dotyczącej klauzuli zawartej w umowach
- (223) Władze francuskie są gotowe, gdyby Komisja podjęła decyzję o braku pomocy, rozszerzyć propozycję umieszczenia braku gwarancji na wszystkie umowy wiążące się ze zobowiązaniami. Według władz francuskich takie rozszerzenie umożliwi uniknięcie ryzyka odwołania się do odpowiedzialności państwa na zasadzie ryzyka opartej jedynie na niewypłacalności La Poste.
- (224) Na wstępie Komisja pragnie przypomnieć, że uwaga sformułowana w motywie 181 ma oczywiste zastosowanie do obecnej części niniejszej decyzji. Ponadto jak wskazano w decyzji o wszczęciu postępowania, Komisja uznaje, że chodzi o środek mogący ograniczyć możliwości wierzyciela, który podpisał taką umowę, do otrzymania spłaty swojego zobowiązania w drodze postępowania sądowego. Ma ona jednak nadal wątpliwości dotyczące trwałości takiego rozstrzygnięcia, wyjątek dotyczący akceptowanego ryzyka stanowi bowiem zasadę ustanowioną przez orzecznictwo, które może ciągle ewoluować (nie można odrzucić ewolucji orzecznictwa szczególnie dlatego, że ewoluuje ono w stronę rozszerzenia systemu odpowiedzialności państwa na zasadzie ryzyka). W odpowiedzi na uwagi władz francuskich Komisja podkreśla, że poprzednie uwagi nie powodują, że Komisja całkowicie neguje propozycje władz francuskich, ale podkreśla niestabilność ram prawnych, które z nich wynikną.

(225) Co więcej Komisja uważa propozycję władz francuskich za niedostateczną, ponieważ gwarancja państwa mogłaby funkcjonować w przypadku każdego rodzaju odpowiedzialności, w tym w szczególności odpowiedzialności pozaumownej i odpowiedzialności karnej, które z tej perspektywy mają te same cechy: nie można z wyprzedzeniem przewidzieć, na podstawie umowy, że w stosunku do wierzycieli państwo nie jest obciążone długami La Poste. Zasadniczo La Poste może być dłużnikiem osób trzecich na podstawie różnych mechanizmów prawnych, co oznaczałoby gwarancję państwa w przypadku niewypłacalności. Na przykład gdyby La Poste musiała wchłonąć inny podmiot (inne przedsiębiorstwo publiczne), przejęłaby w ten sposób prawa i zobowiązania tego podmiotu. Gdyby musiała następnie pokryć długi tego podmiotu wobec osób trzecich, żadna umowa i żaden dokument prawny nie przewidywałyby, że państwo nie jest zobowiązane do spłaty długów La Poste wobec wierzycieli wchłoniętego podmiotu, ponieważ nikt nie mógł tego przewidzieć. Tym samym za pomocą mechanizmu przekształcania (połączenie, wchłonięcie) pewnych podmiotów w sektorze publicznym La Poste może stać się odpowiedzialna za niektóre zobowiązania wobec osób trzecich bez możliwości przewidzenia w umowie ograniczenia gwarancji państwa. Umieszczenie takiej klauzuli w „umowach” z „wierzycielami” jest zatem niedostateczne, ponieważ nie obejmuje ono wszystkich możliwości. Takie sformułowanie mogłoby sprawić, że zobowiązania wobec osób trzecich nie zostaną zidentyfikowane na pierwszy rzut oka. Jedynie ogólny dokument wskazujący, że państwo nie jest gwarantem La Poste i mający zastosowanie do każdej sytuacji i każdego rodzaju osób trzecich jest wystarczający.

(226) Wreszcie nawet gdyby propozycje francuskie zablokowały wszystkie możliwości pociągnięcia państwa do odpowiedzialności przez wierzyciela La Poste w celu otrzymania spłaty jego wierzytelności (przypadek, który według Komisji nie jest potwierdzony), propozycje te nie pozwoliłyby wyraźnie stwierdzić, co stałoby się w przypadku niewypłacalności La Poste. W istocie wierzyciel La Poste, który nie otrzymał spłaty swojej wierzytelności przez domaganie się zapłaty wierzytelności indywidualnej, mógłby nadal oczekiwać otrzymania spłaty swojego zobowiązania w ramach całkowitej naprawy La Poste, sfinansowanej przez państwo, co zostanie wykazane w dalszej części niniejszej decyzji.

4) Nawet gdyby wierzyciel nie otrzymał zadośćuczynienia, może wyprawdzać skutki prawne w związku z uzasadnionym błędem, jaki popełnił w trakcie ustanawiania wierzytelności uznając, że będzie ona zawsze honorowana

(227) Stosowanie teorii widocznych oznak⁽¹⁰⁰⁾ pozwala potwierdzić przeprowadzony dowód. W istocie, nawet

gdyby przyjęto rozumowanie władz francuskich, zgodnie z którym nie istnieje nieograniczona gwarancja na rzecz La Poste wynikająca z jej statusu, a które Komisja odrzuca, elementy przeanalizowane powyżej pozwalają wierzycielom zasadnie uważać, że taka gwarancja jednak istnieje. Teoria widocznych oznak potęguje efekt zgodności szeregu oznak.

(228) Podstawowe oznaki właściwe pod kątem teorii widocznych oznak są przywołane poniżej:

— w odniesieniu do gwarancji państwa na rzecz przedsiębiorstw publicznych o charakterze przemysłowo-handlowym różne dokumenty (ustawa z dnia 16 lipca 1980 r. i jej środki wykonawcze) lub dokumenty urzędowe (dokumenty budżetowe) upoważniają wierzyciela do wiary, że państwo przejmie długi przedsiębiorstw publicznych o charakterze przemysłowo-handlowym w przypadku niedoboru środków pieniężnych lub uzna swoją odpowiedzialność,

— brak wyjaśnienia stanu prawnego w następstwie rozstrzygnięcia sprawy Campoloro i pierwszych procedur podjętych przez Komisję w sprawie statusu przedsiębiorstw publicznych o charakterze przemysłowo-handlowym również stanowią podstawę przekonania wierzycieli o istnieniu takiej gwarancji,

— brak wyraźnego wskazania skutków niedotrzymania zobowiązań przez przedsiębiorstwo publiczne o charakterze przemysłowo-handlowym również za tym przemawia,

— reakcja agencji ratingowych również wpisuje się w te ramy, ponieważ osoby trzecie, niesłusznie czy słusznie, przywiązują wagę do statusu dłużnika, aby przypisać mu ocenę, której rola jest istotna dla finansowania (zostanie to wykazane w części 4.1.2.a) niniejszej decyzji).

(229) Zgodnie z wnioskami swojego eksperta Komisja stwierdza ostatecznie, że nawet gdyby, jak w przypadku bronionym przez władze francuskie, przekonanie wierzyciela, że państwo jest zobowiązane do zagwarantowania spłaty długów przedsiębiorstw publicznych, w szczególności La Poste, było błędne, jego błąd byłby uzasadniony w świetle przywołanych elementów i prawo mogłoby w związku z nim wywoływać skutki. Gdyby jednak, wyjątkowo, wierzyciel nie uzyskał spłaty swojej wierzytelności, byłby pewien, że zobowiązanie to nie zniknie.

B. Gwarancja utrzymania istnienia przedsiębiorstwa La Poste lub jego zobowiązań

(230) Jak zostanie wykazane, nawet jeżeli w odpowiednim terminie i po zastosowaniu procedur opisanych w poprzedniej części wierzycielowi nie uda się uzyskać zwrotu wierzytelności, może być pewny, że wierzytelność nie przestanie istnieć. Jeżeli spółka prawa prywatnego przestaje istnieć, jej prawa i zobowiązania mogą przestać istnieć wraz z nią. Postępowanie likwidacyjne spółek nie zapewnia żadnej gwarancji zwrotu wierzytelności. Sytuacja zakładów publicznych przedstawia się inaczej. Jak pokazano powyżej, nie istnieje żadne postępowanie związane ze zniknięciem-likwidacją zakładów publicznych niedotrzymujących zobowiązań połączone z wygaśnięciem ich zadłużenia. W przypadku zniknięcia zakładu na mocy decyzji organu publicznego, chociaż żaden akt prawny nie przewiduje tego wyraźnie, praktyka i niektóre podstawowe zasady prawa administracyjnego pokazują, że prawa i zobowiązania zakładów publicznych, które przestają istnieć jako takie, są zawsze przejmowane przez inny podmiot, a w razie jego braku przez państwo. Nie występuje likwidacja-zniknięcie zakładu publicznego z woli organu publicznego połączona ze zniknięciem jego praw i zobowiązań. Każdy wierzyciel jest zatem pewny, że może powołać się na prawo, które wynika z jego wierzytelności, wobec innego podmiotu i że jego wierzytelność nie przestanie istnieć.

(231) Wywód ten opiera się na praktycznej analizie zmian organicznych, którym podlegają zakłady publiczne. Przeprowadzona przez eksperta Komisji analiza pokazuje, że długi zakładów publicznych są zawsze przekazywane innej osobie prawnej, która nie może ich odrzucić.

(232) Ekspert Komisji wyróżnił trzy przyczyny znikania zakładów publicznych⁽¹⁰¹⁾: zakończenie misji (1), zniknięcie misji (2) i najczęściej spotykany przypadek przekazania misji, wiążący się obowiązkowo z przekazaniem praw i zobowiązań (3).

a) Zakłady publiczne, których misja uległa zakończeniu

(233) Przypadek zakładów publicznych, których misja uległa zakończeniu jest rzadko spotykany. Jedyne przykłady⁽¹⁰²⁾ znalezione przez eksperta Komisji pokazuje, że prawa i zobowiązania zakładu publicznego, w tym w szczególności jego długi (o których jest wyraźnie mowa) przekazywane są innym osobom prawnym prawa publicznego.

b) Zniknięcie zakładów publicznych w związku ze zniknięciem ich misji

(234) Zniknięcie misji zakładu publicznego oznacza prawie zawsze wcześniejsze zaprzestanie świadczenia usług publicznych. Oznacza to, że organy publiczne nie chcą dłużej traktować danej aktywności jako działania w interesie publicznym, którą muszą wypełniać lub realizować. Jednak tendencją jest raczej traktowanie coraz większej liczby działań jako usługi publicznej. Tłumaczy to bardzo ograniczony zakres tego zjawiska.

(235) Należy jednak wykluczyć przypadek zakładów publicznych nieświadczących usług publicznych, których zniknięcie w związku ze zniknięciem misji nie wiąże się z wcześniejszym zaprzestaniem świadczenia usług publicznych. Przedsiębiorstwo La Poste nie należy do tej ostatniej kategorii. W każdym razie, nawet w takim przypadku praktyka pokazuje, że prawa i zobowiązania tych zakładów są systematycznie przejmowane przez inny podmiot prawny prawa publicznego, najczęściej przez samo państwo, co pokazują liczne akty prawne i przykłady, które wskazał ekspert Komisji⁽¹⁰³⁾ na podstawie analizy przeprowadzonej przez S. Carpi-Petit⁽¹⁰⁴⁾.

c) Przekazanie misji wiążące się z przekazaniem praw i zobowiązań

(236) Przekazanie misji zakładu publicznego innemu podmiotowi, wiążące się z przekazaniem praw i zobowiązań, jest najczęstszym przypadkiem. Zasada ciągłości świadczenia usług publicznych wiąże się z przekazaniem majątku przeznaczonego do wypełniania misji, a w rezultacie z przekazaniem praw i zobowiązań.

(237) Wynika z tego podstawowa zasada: wobec tego, że misja nadal istnieje, długi dawnego zakładu publicznego zostają przekazane podmiotowi, który przejmuje misję.

(238) Najczęściej⁽¹⁰⁵⁾ występuje przekazanie misji jednemu podmiotowi, co powoduje w rezultacie przekazanie całego majątku bez dokonywania podziału. Ta sama zasada dotyczy przekazania majątku osobie prywatnej⁽¹⁰⁶⁾.

(239) Istnieje również możliwość podziału majątku, także zapewniająca ciągłość praw i zobowiązań zakładów publicznych.

- (240) Dekret nr 74-947 z dnia 14 listopada 1974 r. dotyczący przekazania Institut de l'audiovisuel (instytutowi audiowizualnemu) majątku, praw i zobowiązań ORTF potwierdza zasadę „zaocznego” wyznaczenia następcy, art. 1: „majątek, prawa i zobowiązania Office de radio-diffusion-télévision française (urzędu radiofonii i telewizji francuskiej) nieprzekazane [...] publicznemu zakładowi nadawczemu ani innej ze spółek utworzonych na mocy tej ustawy będą mogły zostać przekazane instytutowi audiowizualnemu z dniem 1 stycznia 1975 r. na mocy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów”.
- (241) Przypadki, w których majątek przekazuje się w kilku etapach, potwierdzają przedstawioną wcześniej tendencję⁽¹⁰⁷⁾.
- (242) W przypadku przekształcania zakładu publicznego w spółkę akcyjną istnieje szereg procesów „przekształceńowych”:
- zniknięcie-likwidacja: najłatwiejszym przypadkiem jest zniknięcie zakładu poprzez jego likwidację; zakład zostaje wówczas rozwiązany,
 - zniknięcie-zastąpienie: zniknięcie zakładu poprzez jego zastąpienie, słowami B. Plessiksa⁽¹⁰⁸⁾, jest „likwidacją zakładu publicznego, [której] towarzyszy stworzenie nowej osoby prawnej, której powierza się ustawowo misję, za którą odpowiadał rozwiązany zakład. Innymi słowy, nowa osoba prawna zastępuje rozwiązany zakład publiczny w zakresie jego praw i zobowiązań; nowa osoba prawna przejmuje zadania zlikwidowanego zakładu”,
 - przekształcenie bez likwidacji: przekształcenie bez likwidacji lub bez zniknięcia zakładu jest operacją polegającą na organizacji ciągłości przekształcanej osoby prawnej.
- (243) Prawodawca zajmował się w ostatnich latach przekształcaniami bez zniknięcia. W przypadku pierwszych przekształceń, w szczególności France Télécom, prawodawca likwiduje EPIC, a następnie dokonuje wniesienia jego majątku, praw i zobowiązań do nowej osoby prawnej przyjmującej formę spółki prawa prywatnego⁽¹⁰⁹⁾. Następnie, podczas kolejnych operacji, prawodawca dokonuje jedynie zmiany formy prawnej nie tworząc nowej osoby prawnej. Nie ma wówczas aportu majątku, praw i zobowiązań EPIC, ani zaprzestania działalności, ale organizacja ciągłości prawnej przez prawodawcę, o czym świadczą na przykład przepisy ustawy nr 2004-803 z dnia 9 sierpnia 2004 r. dotyczącej świadczenia usług publicznych w zakresie dostaw energii elektrycznej i gazu oraz przedsiębiorstw elektrycznych i gazowych zawarte w art. 25: „przekształcenie przedsiębiorstw Electricité de France i Gaz de France w spółki nie wiąże się ze stworzeniem nowych osób prawnych ani z zaprzestaniem działalności. Wszelkiego rodzaju majątek, prawa, zobowiązania, umowy i zezwolenia należące do spółek Electricité de France i Gaz de France we Francji i poza jej granicami należą do każdego z zakładów publicznych w chwili przekształcenia ich formy prawnej. Omawiane przekształcenie nie pozwala na kwestionowanie przedmiotowych praw, majątku, zobowiązań, umów i zezwoleń i przede wszystkim nie ma żadnego wpływu na umowy zawierane z osobami trzecimi przez spółki Electricité de France, Gaz de France [...]. Operacje związane z omawianym przekształceniem nie upoważniają do pobierania żadnych opłat lub podatków”⁽¹¹⁰⁾.
- (244) Zgodnie z opinią swojego eksperta Komisja stwierdza, że analiza różnych przypadków zniknięcia zakładów publicznych pozwala wyciągnąć następujące wnioski:
- o ile nie istnieje ogólny porządek prawny organizujący znikanie zakładów publicznych, praktyka pokazuje, że przekazanie praw i zobowiązań zakładu, który zniknął, na państwo lub podmiot, który przejmuje jego misję reguluje zawsze akt prawny. Zgodnie z wiedzą Komisji nie ma żadnego aktu prawnego stwierdzającego zniknięcie długów,
 - przekazuje się „prawa i zobowiązania”, przy czym termin zobowiązania dotyczy z całą pewnością długów. W niektórych aktach prawnych stosuje się mniej jasny termin „majątek”. Zgodnie z terminologią prawniczą Cornu⁽¹¹¹⁾ majątek to „całość majątku i zobowiązań należących do tej samej osoby (to znaczy jej praw i obciążeń posiadających wartość pieniężną)”; takie sformułowanie obejmuje również długi. Jedyne znalezione przykłady zniknięcia zakładu publicznego odnosi się do przekazania „długów” samych w sobie,
 - nawet w przypadku zniknięcia misji w praktyce inny podmiot przejmuje prawa i zobowiązania zakładu,

- opisana praktyka jest zgodna z ujednoczeniem nr 02-060-M95 z dnia 18 lipca 2002 r. i z przewodnikiem dotyczącym organizacji finansowej tworzenia, przekształcania i zamykania państwowych zakładów publicznych. Nawet jeżeli przedmiotowe akty prawne dotyczą jedynie zakładów, w których środki administrowane są przez księgowego środków publicznych, co nie ma miejsca w przypadku przedsiębiorstwa La Poste, potwierdzają jednak to, co pokazuje praktyka, mianowicie, że prawa i zobowiązania likwidowanego EPIC przypadają państwu lub osobie prawnej, która przejmie misję zakładu.
- (245) Komisja stwierdza, że analiza pokazuje, że wierzyciel takiego zakładu publicznego może żywić pewność, że jego wierzytelność nie zniknie wraz ze zniknięciem zakładu.
- (246) Objaśnienie byłoby niepełne bez sprawdzenia, czy tak jak w przypadku sukcesji w prawie prywatnym, spadkobierca może odmówić przyjęcia spadku, w szczególności jeżeli długi są zbyt duże. Okazuje się, że w prawie administracyjnym możliwość odmówienia sukcesji jest bardzo ograniczona.
- (247) Zdaniem S. Carpi-Petit⁽¹¹²⁾: „w przeciwieństwie do prawa cywilnego, które daje wybór wszystkim następcom, prawo wyboru nie jest ogólną zasadą administracyjnego prawa sukcesji. Przysługuje jedynie niektórym następcom w zależności od rodzaju przeprowadzanej operacji. Przeniesienia związane ze zwykłymi likwidacjami nie mają dobrowolnego charakteru. Jeżeli chodzi o przeniesienia powstałe w związku z zastąpieniami, ich dobrowolny charakter zależy od istnienia poprzednika”. Jeżeli chodzi o zwykłe likwidacje, S. Carpi-Petit wnioskuje ze swojej wyczerpującej analizy, że „w prawie administracyjnym również ma zastosowanie brak wyboru przysługującego państwu. Oznacza to, że jeżeli chodzi o istnienie lub brak prawa wyboru najłatwiejszą sytuacją jest z pewnością likwidacja państwowego zakładu publicznego bez przejścia misji. W danym przypadku następcą jest zawsze państwo. Jeżeli odrzuci majątek pozostawiony przez zlikwidowany zakład publiczny, pozostanie on bez właściciela, co jest wykluczone. Ponadto nie można obciążać sukcesją innego majątku. W przypadku zwykłej likwidacji państwowego zakładu publicznego nie istnieje zatem prawo wyboru”.
- (248) Jeżeli chodzi o zastąpienie w pełnieniu misji „w administracyjnym prawie sukcesji istnieją dwa rodzaje zastąpienia. W pierwszym przypadku w tym celu tworzona jest osoba prawna, która zastępuje osobę fizyczną – poprzednika. Jest ona wówczas następcą uniwersalnym. Odmówienie jej prawa wyboru wydaje się w związku z tym naturalne”.
- (249) Ekspert Komisji podnosi, że można zarzucić temu rozumowaniu dotyczącemu zwykłych likwidacji zakładów publicznych poprzez likwidację ich misji, że niemożność odrzucenia majątku przez państwo nie musi oznaczać niemożności odrzucenia długów. Wydaje się jednak, że jeżeli chodzi o osoby publiczne, niemożność odrzucenia sukcesji wiąże się głównie z podporządkowaniem zakładów publicznych prawu publicznemu, a nie niemożności pozostawienia majątku bez właściciela.
- (250) Zgodnie z opinią swojego eksperta Komisja stwierdza, że w przypadku zniknięcia zakładu publicznego, który wykonywał misję, długi zakładów publicznych są w praktyce zawsze przekazywane innej osobie prawnej prawa publicznego. Wierzyciele omawianych zakładów publicznych, do których należy przedsiębiorstwo La Poste, mają tym samym pewność, że ich nieregulowane wierzytelności nie wygasną.
- C. Wniosek dotyczący istnienia gwarancji państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste**
- (251) Na podstawie elementów przedstawionych w celu wykazania istnienia gwarancji spłaty indywidualnych zobowiązań i utrzymania istnienia zobowiązań przedsiębiorstwa La Poste Komisja stwierdza, że:
- wierzyciele przedsiębiorstwa La Poste nie borykają się z przeszkodami stwarzanymi zazwyczaj przez prawo prywatne i publiczne, które mogą przeszkadzać w uregulowaniu wierzytelności,
 - w celu odzyskania swoich wierzytelności wierzyciele przedsiębiorstwa La Poste mogą skorzystać ze szczególnych procedur pozwalających państwu zmusić podmiot będący dłużnikiem do uregulowania wierzytelności i w stosownym przypadku umożliwiających państwu zwiększenie zasobów przedsiębiorstwa La Poste w celu spłacenia wierzytelności,
 - w żadnym momencie prawo francuskie nie daje wierzycielom przedsiębiorstwa La Poste podstaw do myślenia, że może dotknąć je ostatecznie niedobór środków finansowych,

- w przypadku niedoboru środków finansowych dokumenty budżetowe pozwalają zakładać, że państwo może przyznać szczególną dotację na rzecz podmiotów sektora publicznego, którego częścią stanowi przedsiębiorstwo La Poste,
- jeżeli wyżej opisane procedury nie umożliwiają wierzycielowi uzyskania zadośćuczynienia, może on wskazać na odpowiedzialność państwa w celu uzyskania spłaty całości swojej wierzytelności,
- jeżeli powyżej przewidziane działania rozciągają się w czasie, wierzyciel ma pewność, że jego zobowiązanie nie zniknie, nawet gdyby przedsiębiorstwo La Poste przeszło ewolucję organiczną, jak wskazuje praktyka.
- (252) Te szczególne cechy są ściśle powiązane ze statusem zakładu publicznego, który przedsiębiorstwo La Poste posiada.
- (253) Wyżej opisane procedury oznaczają, że państwo jest ostatecznym gwarantem. Można zatem słusznie stwierdzić, że przedsiębiorstwo La Poste korzysta z nieograniczonej gwarancji państwa francuskiego z powodu swojego statusu zakładu publicznego.
- (254) Nieograniczona gwarancja państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste prowadzi do przeniesienia zasobów państwowych w rozumieniu pkt 2.1 obwieszczenia z 2008 r. w sprawie gwarancji⁽¹¹³⁾. W istocie przedsiębiorstwo La Poste nie uiszcza żadnej opłaty za tę gwarancję, a państwo rezygnuje tym samym z opłaty, która zazwyczaj towarzyszy gwarancjom. Z drugiej strony gwarancja stwarza zagrożenie ewentualnego i przyszłego uruchomienia zasobów państwa, które mogłoby zostać zobowiązane do spłacania długów przedsiębiorstwa La Poste⁽¹¹⁴⁾.
- (255) Wreszcie nieograniczoną gwarancją państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste można przypisać państwu, ponieważ wynika ona z połączenia statusu przedsiębiorstwa La Poste jako podmiotu prawa publicznego, zasad prawa krajowego i dwóch aktów prawnych, mianowicie ustawy z dnia 25 stycznia 1985 r., która stała się kodeksem handlowym, i ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. i jej środków wykonawczych.
- 4.1.2. ISTNIENIE SELEKTYWNEJ KORZYŚCI
- (256) Gwarancja stanowi istotny element wsparcia państwa, dzięki któremu przedsiębiorstwo La Poste korzysta z bardziej korzystnych warunków finansowania, niż gdyby było oceniane jedynie na podstawie swoich wyników (a). Ze względu na nieograniczony charakter gwarancji niemożliwe jest obliczenie wysokości opłaty rynkowej, którą przedsiębiorstwo La Poste musiałaby zapłacić państwu, co sprawia, że nie ma zastosowania zwrotne przeniesienie własności proponowane przez władze francuskie (b). Bardziej korzystne warunki finansowania uzyskane przez przedsiębiorstwo La Poste dzięki domniemanej gwarancji państwa stanowią selektywną korzyść (c).
- a) **Gwarancja stanowi istotny element wsparcia państwa, dzięki któremu przedsiębiorstwo La Poste korzysta z bardziej korzystnych warunków finansowania niż gdyby było oceniane jedynie na podstawie swoich wyników**
1. *Warunki finansowania są ustalane w szczególności na podstawie ratingu finansowego*
- (257) Warunki finansowania są ustalane w szczególności na podstawie ratingu⁽¹¹⁵⁾ finansowego: im niższy rating przedsiębiorstwa z powodu zwiększonego zagrożenia niewypłacalności, tym wyższa jest zapłata żądana przez inwestora. Natomiast przedsiębiorstwo o bardzo niskim ryzyku niewypłacalności może otrzymać kredyt na bardziej korzystnych warunkach.
2. *Przeciwnie do tego, co utrzymują władze francuskie, agencje ratingowe twierdzą, że gwarancja stanowi istotny element wsparcia państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste, dzięki któremu ma ono wyższy rating, niż gdyby było oceniane jedynie na podstawie swoich wyników*
- (i) Gwarancja jako istotny element wsparcia państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste wpływa na jego rating finansowy
- (a) Analizy agencji ratingowych⁽¹¹⁶⁾ w zakresie istnienia gwarancji państwowej na rzecz przedsiębiorstwa La Poste
- (258) W badaniu dotyczącym wpływu wsparcia państwa na ratingi operatorów pocztowych z dnia 22 listopada 2004 r. agencja Standard and Poor's twierdzi, że status prawny przedsiębiorstwa La Poste, który zapewnia mu ostateczną gwarancję państwa, nadaje zobowiązaniom przedsiębiorstwa La Poste ostateczną ustawową gwarancję Republiki Francuskiej⁽¹¹⁷⁾.
- (259) Dnia 3 kwietnia 2007 r. Standard and Poor's potwierdziła swój wniosek, zgodnie z którym status przedsiębiorstwa publicznego nadaje przedsiębiorstwu La Poste ostateczną gwarancję państwa francuskiego, nawet jeżeli gwarancja ta nie jest natychmiastowa i wyraźna, co wyjaśnia różnica między ratingiem La Poste i Republiki Francuskiej⁽¹¹⁸⁾.
- (260) Fitch, inna ważna agencja ratingowa, w dniu 31 marca 2006 r., w momencie potwierdzenia przyznania przedsiębiorstwu La Poste ratingu AAA, przypomniała, że przedsiębiorstwo La Poste jest grupą przedsiębiorstw publicznych korzystającą z gwarancji państwa francuskiego.

- (261) W dniu 17 kwietnia 2008 r. Fitch obniżyła jednak ocenę przedsiębiorstwa La Poste do AA uzasadniając swoją decyzję faktem, że „status przedsiębiorstwa publicznego La Poste nie uzasadnia już automatycznego uzgadniania jego ocen z ocenami państwa”. Fitch stwierdza, że „nie zakłada istnienia domniemanej gwarancji ze strony państwa”, uważa jednak, że „istnieje ustawowy obowiązek państwa przejścia zobowiązań La Poste”. W tym świetle Komisja przypomina, że z punktu widzenia prawa unijnego nie ma znaczenia, czy obowiązek państwa do przejścia zobowiązań La Poste wynika z gwarancji według prawa krajowego czy ze zwyczajnego obowiązku ustawowego. Z punktu widzenia prawa unijnego w obydwu przypadkach występuje gwarancja państwa (zob. obwieszczenie z 2008 r. w sprawie gwarancji, które wyjaśnia, że gwarancje publiczne mogą być związane ze statusem samego przedsiębiorstwa i oznaczać pokrycie strat przez państwo ⁽¹¹⁹⁾).
- (262) Dnia 4 września 2009 r. Fitch stwierdza ⁽¹²⁰⁾: „Jak jednak agencja wskazała w momencie obniżania oceny La Poste z AAA do AA w 2008 r., nie stwierdza istnienia domniemanej gwarancji ze strony państwa na korzyść La Poste w zakresie płynności. W istocie od 2006 r. mechanizmy pomocy państwa mogą być uruchamiane, jedynie jeżeli potrzeby w zakresie płynności są zgodne z europejskimi regułami konkurencji; w związku z tym status przedsiębiorstwa publicznego La Poste nie uzasadnia już automatycznego uzgadniania jej ocen z ocenami państwa. Tym samym dostęp do zaliczek ze Skarbu Państwa w przypadku trudności w zakresie płynności nie jest zapewniony, co może znacznie opóźnić wsparcie państwa w razie potrzeby”. Fitch stwierdza zatem, że gwarancja w zakresie płynności nie może być uruchamiana od 2006 r., ponieważ nie jest zgodna z europejskimi regułami konkurencji. Stwierdzenie to potwierdza, że agencja uważa, że przed tą datą taka gwarancja istniała i mogła być uruchamiana. Fitch przywiązuje decydujące znaczenie do pisma Komisji z dnia 26 lutego 2006 r., w którym poinformowała ona Francję o swoich wstępnych wnioskach co do istnienia nieograniczonej gwarancji państwa ⁽¹²¹⁾. Fitch nie uwzględnia jednak faktu, że w swoim piśmie Komisja uznała gwarancję za pomoc istniejącą i że w piśmie z dnia 26 lutego 2006 r. zawarto jedynie ocenę wstępną i niezobowiązującą co do istnienia tej gwarancji, czym w żaden sposób nie powstrzymywała jej ewentualnego wdrożenia. Zatem, jeżeli gwarancja istniała przed 2006 r., jej istnienie i możliwość uruchomienia nie zostają unieważnione pismem Komisji z dnia 26 lutego 2006 r. Byłoby to możliwe jedynie przez zniesienie samej gwarancji bądź przez Francję, bądź przez Komisję na podstawie aktu posiadającego wiążące skutki prawne. Podsumowując, nawet jeżeli Fitch błędnie stwierdza, że pismo Komisji powoduje unieważnienie gwarancji, agencja nadal podkreśla jednak „poziom szczególnego wsparcia, które La Poste może otrzymać od swojego mocodawcy oraz duże prawdopodobieństwo, że zostanie jej ono przyznane w razie potrzeby”.
- (β) Gwarancja jako istotny element wsparcia państwa wpływa na rating finansowy La Poste
- (263) Przegląd analiz i metodyk agencji Standard and Poor's wskazuje, że gwarancja jako istotny element wsparcia państwa wpływa na rating finansowy.
- Standard and Poor's (S & P) Metodyka
- (264) We wspomnianym wyżej badaniu dotyczącym wpływu wsparcia państwa na oceny operatorów pocztowych S & P wyjaśnia, że określa metodykę, która zostanie zastosowana do nadania oceny operatorowi pocztowemu, w zależności od stopnia wsparcia tego operatora przez państwo. S & P odróżnia operatorów pocztowych, którzy korzystają ze wsparcia państwa (np. poczta francuska i poczta włoska) od operatorów, którzy nie korzystają z żadnego wsparcia państwa (np. Deutsche Post i TNT). W kategorii operatorów pocztowych, którzy korzystają ze wsparcia państwa S & P wyróżnia trzy podkategorie:
- podmioty, których ocena jest równa ocenie państwa-akcjonariusza: do tej kategorii należą podmioty wysoce zintegrowane z mechanizmami rządowymi i które nie zostaną prawdopodobnie sprywatyzowane; żaden operator nie jest sklasyfikowany w tej kategorii,
- podmioty, których ocena jest wyprowadzana z oceny państwa-akcjonariusza przez obniżenie pozycji (do dwóch kategorii, tzn. o 6 stopni): są to podmioty, które, mimo że są autonomiczne w swoich działaniach, są instytucjami publicznymi i korzystają ze znacznego bezpośredniego lub pośredniego wsparcia finansowego, nawet jeżeli istnieje duża niepewność co do poziomu i szybkości przyznania tego wsparcia ⁽¹²²⁾; La Poste została sklasyfikowana w tej kategorii przynajmniej do momentu opublikowania tego badania,
- podmioty, których ocena opiera się na ich własnych wynikach i jest podnoszona w zależności od wsparcia państwa. Klasyfikacja w tej trzeciej kategorii zakłada, że operator pocztowy korzysta ze wsparcia państwa, ale raczej w formie polityk, uregulowań lub ewentualnej interwencji w razie nagłej potrzeby niż w formie regularnej bezpośredniej dotacji finansowej.

- (265) W tym samym badaniu S & P wyjaśnia, że ocenia wsparcie, które państwo przyznaje operatorowi pocztowemu (a zatem metodykę, którą należy zastosować do oceny danego operatora a więc ostatecznie ocenę), pod kątem czterech czynników, które wymieniono w następującej kolejności: status operatora, prawdopodobieństwo jego prywatyzacji, jego zarządzanie i system regulacji. Jeśli chodzi o status, S & P cytuje właśnie przypadek poczty francuskiej, podkreśla „wyjątkowo silne” wsparcie państwa i natychmiast dodaje, że La Poste korzysta z ostatecznej gwarancji ustawowej ze strony Republiki Francuskiej⁽¹²³⁾.
- (266) S & P pokazuje zatem znaczenie „wyjątkowo silnego” wsparcia udzielonego przez państwo francuskie na rzecz La Poste, którym jest istnienie ostatecznej gwarancji ustawowej. W związku z tym wyjątkowo silnym wsparciem S & P uważa, że ocenę La Poste można określić na podstawie oceny Republiki Francuskiej, obniżając pozycję o maksymalnie trzy kategorie, tzn. 6 stopni. W istocie rating przyznany La Poste przez S & P, mimo że stopniowo się obniżał, nigdy nie był niższy niż 4 stopnie od ratingu Republiki Francuskiej (ocenionej na AAA)⁽¹²⁴⁾.
- (267) Komisja wnioskuje z powyższego, że gwarancja państwa, z której korzysta La Poste, stanowi podstawowy element oceny dokonanej przez S & P, według której La Poste korzysta z „wyjątkowo silnego wsparcia” państwa. Otóż z powodu tego „wyjątkowo silnego” wsparcia S & P stosuje w przypadku La Poste metodykę *top-down*. Gdyby S & P stosowała metodykę *bottom-up*, lub, w gorszym przypadku, wcale nie zwiększyła ratingu La Poste w związku ze wsparciem państwa, jak w przypadku Deutsche Post i TNT, La Poste otrzymałaby rating niższy od obecnego. W badaniu dotyczącym wpływu wsparcia państwa na ocenę operatorów pocztowych S & P szacuje, że wyniki handlowe i finansowe Deutsche Post i TNT są lepsze niż wyniki La Poste. Ratingi Deutsche Post i TNT cytowane w badaniu S & P są natomiast niższe od ratingów La Poste. Gdyby La Poste była oceniana jedynie na podstawie swoich wyników, otrzymałaby rating niższy od obecnego, otrzymanego dzięki „wyjątkowo silnemu” wsparciu państwa, co S & P tłumaczy istnieniem ostatecznej gwarancji ustawowej.
- Ostatnie ratingi
- (268) W ocenie La Poste z dnia 3 kwietnia 2007 r. S & P wspomina zmianę struktury kapitału oznaczającą zmianę statusu i utratę gwarancji jako element uwzględniony w ratingu agencji⁽¹²⁵⁾. S & P uściśla, że już uwzględniła ewentualną zmianę tych trzech elementów (struktury kapitału, statusu prawnego i gwarancji) w perspektywie długoterminowej. W oczekiwaniu na tę zmianę S & P nadal stosuje metodykę *top-down*. Otóż w poprzednim ustępie wykazano, że dzięki tej metodyce La Poste może otrzymywać i otrzymuje lepszy rating niż rating, który otrzymałaby na podstawie swoich własnych wyników.
- (269) Komisja przyznaje jednak, że w tej samej analizie z dnia 3 kwietnia 2007 r. S & P podkreśla, że na rating La Poste nie miało wpływu zalecenie Komisji, ponieważ uważa, że zmiana w statusie La Poste nie będzie koniecznym odzwierciedleniem spadku wsparcia państwa, które jest podstawą ratingu La Poste i że zostało to pokazane w ostatnich decyzjach rządu⁽¹²⁶⁾. Komisja zaznacza, że istnieją inne elementy niż gwarancja, które uwzględniła S & P w momencie stwierdzenia, że La Poste korzysta z silnego wsparcia państwa uzasadniającego metodykę *top-down*. Elementy te mogą stać się przeciwwagą dla nacisków na status La Poste, które sprawiają, że S & P oczekuje zmiany statusu i zniknięcia gwarancji w perspektywie długoterminowej. Niemniej S & P uznaje gwarancję za istotny element wsparcia państwa, co ma wpływ na rating.
- (270) W ocenie z dnia 21 stycznia 2009 r., która nastąpiła po ogłoszeniu w dniu 18 grudnia 2008 r. przez prezydenta Republiki Francuskiej projektu ustawy przekształcającej La Poste w spółkę akcyjną, S & P obniżyła ocenę La Poste do A+ z negatywną perspektywą. Negatywną perspektywę uzasadnia ewentualna zmiana statusu prawnego i struktury własności przedsiębiorstwa w ciągu dwóch najbliższych lat⁽¹²⁷⁾. Według S & P działania te mogłyby ograniczyć możliwości państwa w zakresie przyznawania operatorowi szczególnego wsparcia w razie potrzeby. Po raz kolejny status, z którym powiązana jest gwarancja, jest przywoływany jako oznaka silnego wsparcia, które państwo zapewnia La Poste.
- Fitch Ratings
- (271) Fitch oparła rating AAA przyznany La Poste do dnia 17 kwietnia 2008 r. na fakcie, że La Poste jest grupą przedsiębiorstw publicznych korzystającą z gwarancji państwa francuskiego.
- (272) Dnia 4 października 2006 r., kiedy Komisja zaleciła Francji zaprzestanie udzielania nieograniczonej gwarancji, z której korzysta La Poste jako osoba prawna prawa publicznego, agencja ratingowa Fitch obniżyła swoją ocenę (z AAA stabilnego do AAA negatywnego) uznając, że należy interpretować „zalecenie Komisji Europejskiej jako pierwszą wyraźną oznakę nacisku na status prawny La Poste, a zatem na jej ratingi”. To obniżenie ratingu oraz jego uzasadnienie przedstawione przez Fitch pokazują powiązanie między statusem i gwarancją, z którego z jednej strony korzysta La Poste, a z drugiej rating przyznany przez Fitch.

- (273) Dnia 17 kwietnia 2008 r. Fitch obniżyła ocenę do AA. Nadal jednak stosuje metodykę *top-down*, którą uzasadnia faktem, że La Poste należy do sektora publicznego. Jak wskazano powyżej, Fitch oparła swoją decyzję na fakcie, że „status przedsiębiorstwa publicznego La Poste nie uzasadnia już automatycznego uzgadniania jej ocen z ocenami państwa”. Fitch wyjaśnia, że od tej pory ratingi La Poste opierają się na relacji wsparcia między podmiotem macierzystym, w tym przypadku państwem, a jego podmiotem zależnym, La Poste. Obecnie Fitch również stosuje metodykę *top-down*: rating La Poste nie jest już taki sam jak rating państwa, ale biorąc pod uwagę silne wsparcie państwa na rzecz La Poste, którego istotny element stanowi ustawowy obowiązek przejmowania zobowiązań La Poste, rating La Poste wynika z ratingu państwa a nie tylko z sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa. Podejście to oraz rating zostały potwierdzone oceną z dnia 4 września 2009 r.
- Wniosek
- (274) Na podstawie poprzednich analiz Komisja stwierdza, że ostateczna gwarancja ustawowa państwa na rzecz La Poste jest uznawana przez Fitch, przynajmniej do 2008 r., i przez S & P za istotny element wsparcia udzielanego przez państwo na rzecz La Poste. Otóż z powodu tego wsparcia agencje ratingowe przyjęły metodykę *top-down*, w wyniku której La Poste otrzymała wyższy rating niż rating, który otrzymałaby wyłącznie na podstawie swoich własnych wyników. Komisja stwierdza zatem, że gwarancja stanowi lub stanowiła istotny element ratingu La Poste, nawet jeżeli nie jest to jedyny element. A jeżeli Fitch i S & P to dwie ważne agencje ratingowe i jeżeli ustalono, że rynek uwzględnia ich rating w ocenie kredytu dla przedsiębiorstwa, rating przyznany przez te agencje (przez jedną, przez drugą lub przez obie) lepszy od ratingu, który by przyznano w przypadku braku gwarancji, może przynieść La Poste korzyść, której przedsiębiorstwo nie uzyskałoby w normalnych warunkach rynkowych.
- (ii) Odparcie argumentów władz francuskich
- (a) Istotnego znaczenia domniemanej gwarancji w ratingu podmiotów podlegających przepisom ustawy z 1980 r. nie ogranicza stwierdzenie, zgodnie z którym ich rating może być niższy od ratingu państwa
- (275) Władze francuskie kwestionują ekonomiczne znaczenie przepisów ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. twierdząc, że gdyby były one interpretowane przez agencje jako przepisy wprowadzające na korzyść wierzycieli przedmiotowych osób prawnych mechanizm podobny do gwarancji państwa, trudno byłoby zrozumieć, w jaki sposób organy samorządu terytorialnego mogłyby być oceniane na poziomie BBB+ lub AA-. Ponadto władze francuskie nie rozumieją, w jaki sposób La Poste, jeżeli korzystała z gwarancji państwa, mogła otrzymać rating niższy od ratingu państwa⁽¹²⁸⁾.
- (276) W tym względzie Komisja odsyła do analizy S & P z dnia 22 listopada 2004 r. dotyczącej wpływu wsparcia państwa na rating podmiotów świadczących usługi pocztowe, do analizy z dnia 14 czerwca 2006 r. dotyczącej ratingu podmiotów powiązanych z państwem⁽¹²⁹⁾ oraz do analizy z 2007 r. dotyczącej La Poste. Według tych analiz rating przedsiębiorstwa, które korzysta z silnego wsparcia państwa, wynika z ratingu przyznanego państwu; może jednak zostać obniżony o dwie kategorie (lub 6 stopni), ponieważ powiązania finansowe między danym przedsiębiorstwem a państwem mogą się zmieniać w perspektywie średnio- lub długoterminowej⁽¹³⁰⁾. Niższy rating La Poste w stosunku do ratingu państwa można zatem wyjaśnić tym, że S & P oczekuje zmniejszenia się wsparcia państwa w nadchodzących latach, co pokazuje, że wsparcie państwa, którego istotnym elementem jest gwarancja, umożliwia La Poste otrzymanie lepszej oceny niż ocena, którą otrzymałaby w innym przypadku.
- (277) S & P dodaje, że w 1991 r. La Poste stała się autonomicznym podmiotem posiadającym status przedsiębiorstwa publicznego, co zapewnia jej ostateczną gwarancję państwa w zakresie jej zobowiązań, ale nie gwarancję natychmiastową i wyraźną, co wyjaśnia różnica między ratingiem La Poste i Republiki Francuskiej⁽¹³¹⁾. W ten sposób, mimo że S & P obniża rating La Poste w stosunku do ratingu państwa, w rzeczywistości stwierdza, że La Poste korzysta z domniemanej gwarancji państwa w związku ze swoim statusem przedsiębiorstwa publicznego i ma to bezpośredni wpływ na metodę zastosowaną do ustalenia ratingu.
- (278) Powyższe przyczyny wyjaśniają, dlaczego S & P postanowiła zróżnicować rating La Poste i państwa. Komisja nie jest jednak zobowiązana do zajęcia stanowiska w sprawie analizy przyczyn wyjaśniających różnicę w ratingu między państwem a organami samorządu terytorialnego, ponieważ kwestia ta nie jest przedmiotem niniejszego badania.
- (β) Władze francuskie wyciągają błędne wnioski, ponieważ nie rozumują one „przy pozostałych warunkach takich samych”
- (279) Według władz francuskich analizy agencji ratingowych nie opierają się na analizie prawnej, ale na subiektywnej ocenie tego, co miałyby być wsparciem państwa w razie trudności La Poste. Na poparcie tego stwierdzenia Francja odsyła do analizy S & P z dnia 3 kwietnia 2007 r. Jak wskazano powyżej, S & P stwierdza w niej, że po przedstawieniu przez Komisję jej pisma wzywającego do uchylecia gwarancji rating La Poste pozostał niezmienny, ponieważ S & P uważa, że zmiana w statusie La Poste nie będzie koniecznym odzwierciedleniem spadku wsparcia państwa, które jest podstawą ratingu La Poste i że zostało to pokazane w ostatnich decyzjach rządu⁽¹³²⁾.

- (280) Komisja stwierdza, że istnieją inne elementy niż gwarancja, które uwzględniła S & P w momencie, kiedy stwierdziła, że La Poste korzysta z silnego wsparcia państwa uzasadniającego metodykę *top-down*. W niniejszym przypadku ostatnie decyzje rządu, w szczególności rozwiązanie kwestii finansowania emerytur urzędników, utrzymanie usług zastrzeżonych dla La Poste, wsparcie dystrybucji książeczek oszczędnościowych A i wzrost opłat pocztowych (które ponadto stanowią również akty władzy publicznej, albo nawet już pomoc państwa), mogły stać się przeciwwagą dla skutków pisma z zaleceniem Komisji. Nie oznacza to, że pismo Komisji i bardziej ogólnie naciski na zmianę statusu La Poste, a zatem na gwarancję, z której korzysta La Poste, nie są uwzględniane przez agencje ratingowe. Oczywiście naciski te są uwzględniane i analizowane jako osłabienie wsparcia, które państwo mogłoby zapewnić La Poste: wpływają więc na rating. Jest to ponadto przyczyna, dla której dnia 4 października 2006 r., kiedy Komisja zaleciła Francji zaprzestanie udzielania nieograniczonej gwarancji, z której korzysta La Poste jako osoba prawna prawa publicznego, agencja ratingowa Fitch obniżyła swoją ocenę (z AAA stabilnego do AAA negatywnego) uznając, że należy interpretować „zalecenie Komisji Europejskiej jako pierwszą wyraźną oznakę nacisku na status prawny La Poste, a zatem na jej rating”, co potwierdza, że status prawny stanowi istotny element.
- (281) W celu pokazania konieczności rozumowania przy pozostałych warunkach takich samych Komisja przypomina, że S & P, w tym samym dokumencie z 2007 r., uściśliła również, że zmiana w strukturze własności La Poste (a zatem utrata gwarancji) doprowadziłaby do zmiany metodyki zastosowanej do ustalenia ratingu, ale zmiana ta niekoniecznie doprowadziłaby do zmiany oceny La Poste zważywszy na oczekiwaną poprawę wewnętrznej sytuacji La Poste w nadchodzących latach⁽¹³³⁾. Wydaje się to potwierdzać, że przy braku tego statusu La Poste będzie musiała poprawić swoją sytuację wewnętrzną w celu utrzymania takiego samego ratingu. Natomiast w przypadku gdy sytuacja wewnętrzna La Poste pozostanie bez zmian, osłabienie wsparcia zapewnionego przez państwo na rzecz La Poste będzie musiało doprowadzić do obniżenia ratingu przedsiębiorstwa⁽¹³⁴⁾.
- (v) Argumenty władz francuskich, które mają na celu wykazanie, że status La Poste i gwarancja, która z niego wynika, nie są jedynymi elementami uwzględnianymi przez agencje ratingowe, w żadnym stopniu nie unieważniają wyводу Komisji
- (282) Większość uwag władz francuskich, które mają na celu wykazanie rzekomego „braku wpływu gwarancji na rating La Poste”⁽¹³⁵⁾, pokazuje jedynie, że gwarancja nie jest jedynym elementem uwzględnianym przez agencje ratingowe. Komisja zgadza się z tym wnioskiem. Nie podważa on jednak w żadnym stopniu stwierdzenia, zgodnie z którym gwarancja jest uwzględniana przez agencje ratingowe w momencie ustalania ratingu operatorów pocztowych. Ponadto władze francuskie nie rozumują przy pozostałych warunkach takich samych.
- Argumenty władz francuskich oparte na podejściu agencji do ratingu podmiotów świadczących usługi pocztowe
- (283) Władze francuskie analizują metodykę zastosowaną przez agencje ratingowe od momentu wydania opinii S & P na temat wpływu wsparcia państwa na rating operatorów pocztowych⁽¹³⁶⁾. Podkreślają, że w klasyfikacji opisanej przez S & P przynależność do kategorii 1 odpowiada szerokim kryteriom, ale nie odnosi się do statusu podmiotu objętego ratingiem. Władze francuskie wnioskuje z tego, że status nie stanowi ważnego elementu analizy dla agencji ratingowych.
- (284) Komisja kwestionuje tę analizę i podnosi, że S & P traktuje wyraźnie status podmiotów jako jeden z kluczowych elementów oceny intensywności wsparcia państwa (zob. motywy 264–267 dotyczące metodyki S & P).
- (285) Ponadto władze francuskie podkreślają, że poczta włoska została zaklasyfikowana przez S & P do tej samej kategorii co przedsiębiorstwo La Post, choć posiada ona status podmiotu prawa prywatnego i wyniki finansowe nieuzasadniające zaklasyfikowania do tej kategorii⁽¹³⁷⁾.
- (286) Stwierdzenie, zgodnie z którym podmiot świadczący usługi pocztowe, posiadający status podmiotu prawa prywatnego, w niniejszym przypadku Poste Italiane, może zostać uznany przez agencję ratingową za beneficjenta dużego wsparcia państwowego i zostać zaklasyfikowany do tej samej kategorii co przedsiębiorstwo La Poste, nie wpływa w żaden sposób na wywód Komisji, którego celem jest wykazanie, że istnienie gwarancji wynikającej ze statusu przedsiębiorstwa La Poste jest uwzględniane przez agencje ratingowe. Komisja uznaje bowiem, że podmioty świadczące usługi pocztowe, jak Poste Italiane, mogą zostać zaklasyfikowane do tej samej kategorii co przedsiębiorstwo La Poste, nie posiadając przy tym gwarancji, o ile inne informacje świadczą o tym, że są one również objęte dużym wsparciem państwowym. Aby wykazać, że gwarancja nie ma żadnego wpływu na ocenę, należałoby dowieść, że przedsiębiorstwa Poste Italiane i La Poste były w wyraźnie porównywalnej sytuacji w świetle różnych informacji uwzględnionych przez agencje ratingowe w celu oszacowania wsparcia państwa i że jedyną różnicą pomiędzy dwoma podmiotami jest istnienie gwarancji na rzecz przedsiębiorstwa La Poste. Innymi słowy, by porównanie miało sens, konieczne jest ustalenie, że „pozostałe warunki są takie same”, czego nie uczyniły władze francuskie.

(287) Ponadto nawet gdyby władze francuskie wykazały, że sytuacja przedsiębiorstw Poste Italiane i La Poste jest wyraźnie porównywalna – poza istnieniem gwarancji na rzecz francuskiego przedsiębiorstwa pocztowego – (czego nie wykazano), należy zauważyć, że agencja S & P i tak inaczej ocenia intensywność pomocy przyznanej przez państwo włoskie i państwo francuskie na rzecz odpowiedniej poczty. Agencja S & P w istocie szacuje, że potencjalne wsparcie wniesione przez państwo włoskie na rzecz Poste Italiane jest „duże”, podczas gdy wsparcie wniesione przez państwo francuskie na rzecz przedsiębiorstwa La Poste jest „niezwykle duże”⁽¹³⁸⁾. Komisja nie wyklucza, że należy dostrzec w tej odmiennej ocenie wpływ gwarancji, o której istnieniu S & P przypomina w tej samej opinii tuż po stwierdzeniu, że przedsiębiorstwo La Poste jest objęte niezwykle dużym wsparciem⁽¹³⁹⁾. W każdym razie nie należy wyciągać wniosku co do powodów, dla których przedsiębiorstwo Poste Italiane zostało w danym momencie zaklasyfikowane do tej samej kategorii co przedsiębiorstwo La Poste. Po pierwsze bowiem, niniejsze postępowanie nie dotyczy tych powodów. Z drugiej strony wielość informacji, które muszą zostać wzięte pod uwagę przez agencje ratingowe przy ocenie, nie pozwala określić wpływu ostatecznej gwarancji ustawowej na ocenę.

— Argumenty władz francuskich oparte na ratingach strefy prywatnej

(288) Władze francuskie przypominają, że „strefa prywatna dostarcza wielu przypadków, w których ocena danej spółki zależnej jest powiązana z oceną spółki matki”. Stwierdzają, że tego typu podejście nie jest więc charakterystyczne tylko dla publicznego statusu.

(289) Komisja nie przeczy, że ocena spółki zależnej może być powiązana z oceną spółki matki, w tym w sektorze prywatnym, a w szczególności z poziomem szacowanego wsparcia, jakiego spółka matka ma możliwość udzielić swojej spółce zależnej, co może ewentualnie przybrać formę zobowiązań gwarancyjnych powziętych przez tę pierwszą. Argument ten tylko potwierdza analizę Komisji. Pokazuje on bowiem, że status zakładu publicznego oraz gwarancja, która z niego wynika, jest elementem dowodzącym wsparcia państwa, które zostało uwzględnione przez agencję w trakcie oceny przedsiębiorstwa La Poste.

— Argumenty władz francuskich oparte na ocenie przedsiębiorstwa La Poste

(290) Władze francuskie podkreślają również, że w 2005 r. ocena przedsiębiorstwa La Poste została obniżona przez

agencję S & P do AA- z perspektywą stabilną, podczas gdy nie nastąpiła żadna zmiana w statusie. Władze francuskie stwierdzają, że ocena przedsiębiorstwa La Poste nie jest jedynie wynikiem jego statusu⁽¹⁴⁰⁾. Władze francuskie podnoszą również w odniesieniu do oceny agencji S & P z dnia 3 kwietnia 2007 r. dotyczącej przedsiębiorstwa La Poste, że dwa elementy wskazane przez S & P na poparcie oceny to gospodarcze znaczenie świadczenia usług publicznych i *strong shareholding backing*, a nie status⁽¹⁴¹⁾.

(291) Jak wskazano powyżej, Komisja uznaje, że istnienie gwarancji nie jest jedynym elementem uwzględnionym przez agencje ratingowe przy ocenie intensywności wsparcia, jakiego organy publiczne są gotowe udzielić przedsiębiorstwu znajdującemu się w trudnej sytuacji. W oparciu o badanie S & P dotyczące wpływu wsparcia rządowego na ratingi operatorów pocztowych⁽¹⁴²⁾ Komisja pokazała jednak, że istnienie gwarancji jest uwzględniane przez agencje ratingowe jako główny element wsparcia udzielonego przez państwo na rzecz przedsiębiorstwa La Poste.

(292) W tym względzie Komisja podważa analizę władz francuskich, zgodnie z którą *strong shareholder backing*, o którym wspomina S & P w swojej opinii z dnia 3 kwietnia 2007 r., byłoby kwestią odrębną od kwestii statusu publicznego i gwarancji. Z badania dotyczącego wpływu wsparcia państwa na ocenę operatorów pocztowych wynika bowiem, że status i gwarancja są właśnie podstawowymi elementami przy ocenie wsparcia udzielonego przez państwo na rzecz przedsiębiorstwa La Poste.

(293) Komisja podważa również francuską interpretację opinii z kwietnia 2007 r., zgodnie z którą agencja S & P wybrała metodykę *top-down* wyłącznie w oparciu o założenie, że przedsiębiorstwo La Poste miało pozostać akcjonariuszem La Poste w 100 % w perspektywie średnioterminowej, a nie w oparciu o status podmiotu prawa publicznego La Poste i gwarancję związaną z tym statusem. Komisja przypomina, że „przyszła prawdopodobna zmiana w strukturze kapitału”, która według agencji S & P prowadziłaby do utraty statusu zakładu publicznego i gwarancji związanej z tym statusem, jest wyraźnie uwzględniana przez S & P w jej ratingu⁽¹⁴³⁾. Jasne jest więc, że dla S & P liczy się nie tylko zmiana w strukturze kapitału, ale również konsekwencje (utrata statusu publicznego i gwarancji), ponieważ zmiana w strukturze kapitału stanowi najpoważniejszy krok w kierunku rosnącej niezależności przedsiębiorstwa La Poste od państwa.

3. Rzeczywiste warunki finansowania uzyskane przez przedsiębiorstwo La Poste

(294) Władze francuskie argumentują, że ogłoszenie przez Komisję istnienia gwarancji i w konsekwencji jej bliskiego uchylecia nie ma żadnego wpływu na warunki kredytowania przedsiębiorstwa La Poste. To ostatnie uzyskało bowiem, w trakcie emisji obligacji w październiku 2006 r., tuż po ogłoszeniu przez Komisję jej zalecenia w sprawie stosownych środków, marżę 12 punktów bazowych powyżej *mid swap* ⁽¹⁴⁴⁾ przy emisji na 15 lat i 4 punktów bazowych przy emisji na 7 lat. Natomiast wcześniejsza emisja obligacji, przeprowadzona w 2004 r., dotycząca obligacji 15-letnich, dawała marżę w wysokości 8 punktów bazowych powyżej *mid swap*. Władze francuskie stwierdzają, że warunki kredytowania przedsiębiorstwa La Poste nie są oparta na prawnym lub faktycznym istnieniu gwarancji.

(295) Komisja uważa, że stwierdzenie władz francuskich, zgodnie z którym ogłoszenie Komisji nie ma żadnego wpływu na warunki kredytowania, nie jest uzasadnione, przeciwnie, można stwierdzić obniżenie marży, z 8 do 12 punktów.

(296) Ponadto nawet przy założeniu, że marża uległa zmniejszeniu, co nie miało miejsca, Komisja ma wątpliwości co do wniosków, jakie można by z tego wyciągnąć co do wpływu ogłoszenia Komisji na koszty kredytowania przedsiębiorstwa La Poste, ponieważ inwestorzy biorą również pod uwagę wiele innych elementów, jak na przykład strukturę finansową przedsiębiorstwa La Poste, która mogła ulec zmianie w latach 2004–2006.

(297) Ponadto nawet jeśli warunki kredytowania przed i po ogłoszeniu Komisji były identyczne lub jeśli różnica nie była znacząca, nie dowodzi to w żadnym razie, że gwarancja nie wpływa na warunki finansowania. W chwili emisji, o której mówią władze francuskie, gwarancja, którą przedsiębiorstwo La Poste było objęte, była bowiem uznana za istniejącą pomoc. Pozostawała więc ważna i obejmowała emisję. Gwarancja staje się, w stosownym przypadku, pomocą przyznaną niezgodnie z prawem, dopiero z datą wskazaną w niniejszej decyzji na jej uchYLECIE.

(298) Skoro Komisja wykazała, że gwarancja wynikająca ze statusu przedsiębiorstwa La Poste może przynieść mu korzyść w postaci pozytywnego wpływu na jego rating, uważa, że nie musi wykazywać konkretnych skutków, jakie gwarancja ta miała w przeszłości. Zgodnie z zasadą dotyczącą pomocy państwa utrwaloną w orzecznictwie Komisja nie musi bowiem dowodzić rzeczywistych skutków pomocy, ponieważ w tym przypadku państwa członkowskie, które nie zgłosiły pomocy, byłyby uprzywilejowane w stosunku do państw, które pomoc zgłosiły ⁽¹⁴⁵⁾. Państwo członkowskie zgłaszające nieograniczoną gwarancję otrzymałoby bowiem zakaz dla środka tylko ze względu na jego potencjalne skutki,

podczas gdy państwo, które jej nie zgłosiło, mogłoby bronić się wykazując, że w rzeczywistości gwarancja nie przyniosła korzyści jej beneficjentowi. Ponadto tak jak w przypadku nowych środków, Komisja musi ocenić zgodność istniejących środków z przepisami traktatu w przyszłości i nie musi koniecznie wykazać, że w przeszłości środek miał skutki niezgodne z traktatem ⁽¹⁴⁶⁾. Ponadto Komisja nie może zażądać zwrotu korzyści ewentualnie już przyznanych w ramach istniejącej pomocy. W konsekwencji wykazanie konkretnych skutków gwarancji dla warunków finansowania nie jest również wymagane.

b) Ze względu na nieograniczony charakter gwarancji niemożliwe jest obliczenie wysokości opłaty rynkowej, którą przedsiębiorstwo La Poste musiałoby zapłacić państwu, co sprawia, że nie ma zastosowania zwrotne przeniesienie własności proponowane przez władze francuskie

(299) W oparciu o powyższe rozważania Komisja stwierdza, że gwarancja, którą objęto przedsiębiorstwo La Poste, jest nieograniczona pod względem czasu trwania, wysokości i zakresu i nieobjęta opłatą. Ponadto obejmuje jednocześnie działalność w zakresie powszechnych usług pocztowych i działalność konkurencyjną. Komisja uważa, że ze względu na nieograniczony charakter gwarancji państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste i zgodnie z praktyką decyzyjną Komisji ⁽¹⁴⁷⁾ niemożliwe jest obliczenie wysokości opłaty rynkowej, którą przedsiębiorstwo La Poste musiałoby zapłacić państwu za przyznanie tej nieograniczonej gwarancji. Przy każdej gwarancji pomoc zostaje bowiem przyznana w chwili, w której zaoferowano gwarancję. Natomiast w przypadku nieograniczonej gwarancji, która potencjalnie może obejmować wszystkie zobowiązania przedsiębiorstwa na czas nieokreślony, nie ma możliwości ustalenia z wyprzedzeniem kwoty pomocy w chwili jej przyznania, a tym samym obliczenia stosownej opłaty rynkowej ⁽¹⁴⁸⁾. Powoduje to brak możliwości zastosowania zwrotnego przeniesienia własności zaproponowanego przez władze francuskie.

c) Bardziej korzystne warunki finansowania uzyskane przez przedsiębiorstwo La Poste dzięki domniemanej gwarancji państwa stanowią selektywną korzyść

(300) Korzyść jest selektywna, ponieważ konkurenci przedsiębiorstwa La Poste nie mają do niej dostępu: konkurenci przedsiębiorstwa La Poste są bowiem objęci postępowaniem naprawczym i likwidacyjnym i nie korzystają z nieograniczonej gwarancji państwa związanej ze statusem zakładu publicznego.

4.1.3. ZAKŁÓCENIE KONKURENCJI I WPŁYW NA WYMIANĘ HANDLOWĄ

- (301) Analizowany środek może prowadzić do obniżki kosztów operacyjnych przedsiębiorstwa La Poste, co doprowadziłoby do faworyzowania przedsiębiorstwa La Poste, a tym samym do zakłócenia konkurencji w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Ponadto ponieważ sektory, w których działa przedsiębiorstwo La Poste, w szczególności dostarczanie paczek, przesyłek bezadresowych i listów, których dostarczanie nie jest zastrzeżone dla przedsiębiorstwa La Poste, szeroko uczestniczą w wymianie wewnątrzspółnotowej, takie środki mogłyby mieć niekorzystny wpływ na przedsiębiorstwa, które prowadzą lub chcą prowadzić podobną działalność gospodarczą we Francji. W tym względzie należy zauważyć, że zgodnie z dyrektywą 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług, zmienioną dyrektywami 2002/39/WE i 2008/6/WE⁽¹⁴⁹⁾ (zwaną dalej „dyrektywą w sprawie usług pocztowych”) ogół usług pocztowych we Francji ma zostać poddany konkurencji najpóźniej od dnia 1 stycznia 2011 r. W tych warunkach istnienie nieograniczonej gwarancji państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste może zakłócać konkurencję i wpływać na wymianę handlową w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

4.1.4. WNIOSEK DOTYCZĄCY CHARAKTERU ŚRODKA JAKO POMOCY

- (302) Gwarancja państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste wynikająca z jego statusu zakładu publicznego wiąże się więc z transferem zasobów państwowych, który można przypisać państwu oraz zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji i wymiany handlowej między państwami członkowskimi, sprzyjając przedsiębiorstwu La Poste. Komisja stwierdza, że gwarancja ta stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

4.2. ZGODNOŚĆ POMOCY Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

- (303) Zważywszy, że analizowany środek mieści się w zakresie stosowania art. 107 ust. 1 TFUE, należy zbadać, czy Komisja może uznać ten środek za zgodny z rynkiem wewnętrznym w ramach odstępstw, o których mowa w art. 107 ust. 2 i 3 oraz art. 106 ust. 2 TFUE.
- (304) Wydaje się, że nieograniczona gwarancja państwa przyznana na rzecz przedsiębiorstwa La Poste nie spełnia żadnego z warunków stosowania odstępstw, o których mowa w art. 107 ust. 2 TFUE, biorąc pod uwagę, że analizowany środek nie jest przeznaczony na żaden z celów określonych w tych odstępstwach.
- (305) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie

niski lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia. Zważywszy, że nieograniczona gwarancja państwa na rzecz przedsiębiorstwa La Poste jest indywidualnym środkiem przyznanym uznaniowo, któremu nie może przyświecać regionalny cel, jest nieograniczona w czasie, nie jest związana z żadną inwestycją i nie jest degresywna, odstępstwo określone w art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE nie ma zastosowania.

- (306) Jeśli chodzi o odstępstwa, o których mowa w art. 107 ust. 3 lit. b) i d) TFUE, odnośna pomoc nie jest przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania ani nie ma na celu zaradzenia poważnym zaburzeniom we francuskiej gospodarce. Nieograniczona gwarancja państwa przyznana na rzecz przedsiębiorstwa La Poste nie jest również przeznaczona na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego.
- (307) Odstępstwo, o którym mowa w art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE stanowi, że za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Nieograniczona gwarancja państwa przyznana na rzecz przedsiębiorstwa La Poste nie odnosi się ani do inwestycji, ani do tworzenia miejsc pracy i stanowi tym samym bezwarunkową pomoc operacyjną. Zgodnie ze swoją praktyką decyzyjną Komisja nie może uznać takiej pomocy za pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych.
- (308) W końcu nieograniczona gwarancja państwa przyznana na rzecz przedsiębiorstwa La Poste nie może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym w oparciu o art. 106 ust. 2 TFUE. Odstępstwo to stanowi, że przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym lub mające charakter monopolu skarbowego podlegają normom traktatów, zwłaszcza regułom konkurencji, w granicach, w jakich ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych. Rozwój handlu nie może być naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii.
- (309) Przepisy francuskie powierzyły przedsiębiorstwu La Poste obowiązki związane z usługami publicznymi. Z tego tytułu podmiot świadczący usługi pocztowe mógłby uzyskać rekompensatę finansową lub cieszyć się pewnymi przywilejami stanowiącymi odstępstwo od niektórych zazwyczaj stosowanych przepisów. Takie środki finansowe lub prerogatywy muszą jednak być ograniczone do tego, co niezbędne w celu zrekompensovania dodatkowych kosztów przedsiębiorstwa La Poste z tytułu obowiązków związanych z usługami publicznymi.

- (310) Przepisy wspólnotowe dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty za usługi publiczne określają warunki, w jakich Komisja uznaje taką rekompensatę za zgodną z rynkiem wewnętrznym z rozumieniem art. 106 ust. 2 TFUE. Wypłacona rekompensata przede wszystkim nie może przekroczyć kosztów świadczenia usług publicznych, z uwzględnieniem związanych z nią przychodów oraz uzasadnionego wynagrodzenia za wykonanie tych obowiązków.
- (311) W niniejszym przypadku taka analiza zakładałaby rynkową wycenę nieograniczonej gwarancji państwa udzielonej na rzecz przedsiębiorstwa La Poste, by sprawdzić, czy jej wartość nie przekracza kosztów netto świadczenia powszechnych usług pocztowych. Biorąc natomiast pod uwagę fakt, że gwarancja jest nieograniczona, analiza ta jest niewykonalna, co wyklucza zastosowanie odstępowstwa, o którym mowa w art. 106 ust. 2 TFUE.
- (312) Ponadto nawet gdyby taka wycena była możliwa, mogłaby obejmować jedynie działalność mieszczącą się w zakresie misji „powszechnych usług pocztowych”. Nieograniczona gwarancja państwa w swojej obecnej formie obejmuje natomiast całą działalność przedsiębiorstwa La Poste, w tym działalność niemieszczącą się w zakresie misji „powszechnych usług pocztowych”.
- (313) Komisja jest zdania, że rozwój wymiany handlowej jest tym samym zakłócany w sposób sprzeczny z interesem Unii.
- (314) Ponadto Francja nie podała informacji wskazujących na zgodność środka z art. 107 ust. 2 lub 3 lub art. 106 ust. 2 TFUE, poprzestając na zaprzeczeniu istnienia gwarancji. Nie wykazała więc zgodności pomocy z tymi przepisami, podczas gdy zgodnie z orzecznictwem ciężar dowodu spoczywa na niej.
- (315) Podsumowując, odnośny środek, nawet po zmianie według propozycji francuskich dotyczących wyjaśnienia dekretu wykonawczego do ustawy z 1980 r. i włączenia klauzuli ograniczającej do umów przedsiębiorstwa La Poste dotyczących wiarytelności, stanowi istniejącą pomoc państwa w rozumieniu art. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 659/1999 i zgodnie z praktyką decyzyjną Komisji odnoszącą się do nieograniczonych gwarancji państwa przyznanych na rzecz przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą⁽¹⁵⁰⁾ pomoc ta nie spełnia żadnego z warunków stosowania odstępowstw przewidzianych w TFUE. W konsekwencji wspomniana powyżej nieograniczona gwarancja państwa jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.
- gwarancję, która wynika z tego statusu dla przedsiębiorstwa La Poste za problematyczną w obecnym stanie prawa francuskiego.
- (317) Zgodnie z art. 345 TFUE Unia pozostaje neutralna pod względem zasad prawa własności w państwach członkowskich i żaden przepis traktatu nie sprzeciwia się, by do państwa należały (w całości lub części) przedsiębiorstwa. W związku z tym reguły konkurencji muszą mieć zastosowanie w taki sam sposób do przedsiębiorstw prywatnych, jak do przedsiębiorstw publicznych. Żaden z tych dwóch rodzajów przedsiębiorstw nie mógłby znaleźć się w bardziej lub mniej korzystnej sytuacji w wyniku zastosowania tych zasad. W niniejszym przypadku gwarancja nie wynika z własności, a ze statusu prawnego przedsiębiorstwa. Państwa członkowskie mogą swobodnie decydować o formie prawnej przedsiębiorstw, ale przy takiej decyzji muszą przestrzegać reguł konkurencji zawartych w traktacie. Sam fakt, że gwarancja państwa jest automatycznie związana z konkretnym statusem prawnym nie stoi na przeszkodzie, by wspomniana gwarancja stanowiła pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, jeśli są spełnione odpowiednie warunki⁽¹⁵¹⁾. Na wniosek ten nie ma wpływu art. 345 TFUE. Przeciwnie, w odmiennym scenariuszu zasada neutralności wymagałaby zniesienia wszelkich nieuzasadnionych korzyści przyznanych przedsiębiorstwom publicznym ze szkodą dla ich prywatnych konkurentów. Identyczne podejście Komisja przyjęła, dla przykładu, w sprawie dotyczącej publicznych instytucji kredytowych w Niemczech⁽¹⁵²⁾ oraz w sprawie dotyczącej EDF⁽¹⁵³⁾.

4.4. PROJEKT USTAWY W SPRAWIE PRZEDSIĘBIORSTWA LA POSTE I DZIAŁALNOŚCI POCZTOWEJ

- (318) W piśmie z dnia 31 lipca 2009 r. władze francuskie przekazały Komisji projekt ustawy w sprawie przedsiębiorstwa La Poste i działalności pocztowej, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 lipca 2009 r. Projektowana ustawa przewidywała przekształcenie przedsiębiorstwa La Poste w spółkę akcyjną od dnia 1 stycznia 2010 r.
- (319) Następnie przyjęto zmianę tego projektu ustawy, przesuując datę przekształcenia przedsiębiorstwa La Poste w spółkę akcyjną na marzec 2010 r.
- (320) W art. 1 akapit drugi zmieniony projekt ustawy, który zmienia ustawę nr 90-568 z dnia 2 lipca 1990 r. w sprawie organizacji usług publicznych przedsiębiorstwa La Poste i France Telecom, stanowi, że: „Podmiot prawa publicznego La Poste zostaje przekształcony od dnia 1 marca 2010 r. w spółkę akcyjną o nazwie La Poste [...]”.
- (321) Władze francuskie doprecyzowały, że przekształcenie przedsiębiorstwa La Poste w spółkę akcyjną sprawi, że będzie ona podlegała przepisom prawa powszechnego dotyczącym postępowania naprawczego lub likwidacyjnego.

4.3. NEUTRALNOŚĆ WZGLĘDEM ZASAD PRAWA WŁASNOŚCI

- (316) Komisja wnioskiem tym nie podważa w żadnym przypadku przynależności przedsiębiorstwa La Poste do państwa ani nie kwestionuje statusu podmiotu prawa publicznego jako takiego. Komisja uznaje jedynie

(322) Komisja zgadza się, że rzeczywiste przekształcenie przedsiębiorstwa La Poste w spółkę akcyjną, przewidziane w projekcie ustawy przekazanym przez władze francuskie, uchylą nieograniczoną gwarancję, z której przedsiębiorstwo korzysta. Komisja uważa, że przekształcenie to stanowi środek właściwy do likwidacji, zgodnie z prawem wspólnotowym, pomocy państwa, którą obecnie objęte jest przedsiębiorstwo La Poste.

(323) Przyjęcie projektu ustawy przez Parlament przewidziano na styczeń 2010 r. W dniu 4 października 2006 r., zgodnie z art. 18 rozporządzenia proceduralnego, Komisja zwróciła się o uchylenie nieograniczonej gwarancji najpóźniej do dnia 31 grudnia 2008 r. Uwzględniając jednak okoliczności niniejszej sprawy i fakt, że rozmowy z francuskimi władzami przedłużyły się do października 2009 r., a także czas niezbędny do zatwierdzenia aktów prawnych uchylających gwarancję, Komisja uważa, że uzasadnione jest zwrócenie się do władz francuskich o rzeczywiste usunięcie nieograniczonej gwarancji najpóźniej do dnia 31 marca 2010 r.,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Nieograniczona gwarancja przyznana przez Francję na rzecz przedsiębiorstwa La Poste stanowi pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym. Francja uchylą tę pomoc najpóźniej do dnia 31 marca 2010 r.

Artykuł 2

Komisja uważa, że rzeczywiste przekształcenie przedsiębiorstwa La Poste w spółkę akcyjną zniesie nieograniczoną gwarancję, którą przedsiębiorstwo to jest objęte. Rzeczywiste uchylenie tej nieograniczonej gwarancji najpóźniej do dnia 31 marca 2010 r. stanowi środek właściwy do likwidacji, zgodnie z prawem Unii, pomocy państwa, o której mowa w art. 1.

Artykuł 3

W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Francja przekaze Komisji szczegółowy opis działań już podjętych oraz planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 stycznia 2010 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji

-
- (¹) Ze skutkiem od dnia 1 grudnia 2009 r. art. 87 i 88 Traktatu WE stały się odpowiednio art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”). Treść tych dwóch grup postanowień jest zasadniczo identyczna. Do celów niniejszej decyzji odniesienia do art. 107 i 108 TFUE należy rozumieć, tam gdzie to stosowne, jako odniesienia odpowiednio do art. 87 i 88 Traktatu WE.
- (²) Dz.U. C 135 z 3.6.2008, s. 7.
- (³) Pomoc N531/05, Środki związane z utworzeniem Banque Postale (Dz.U. C 21 z 28.1.2006, s. 2).
- (⁴) Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.
- (⁵) Ponieważ uznanie za pomoc istniejącą zostało już uzasadnione w motywach 93–97 decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w odniesieniu do pomocy (zob. przypis 2), a Komisja nie otrzymała żadnych uwag w tym względzie, Komisja nie wraca już do tej kwestii i ogranicza się tylko do potwierdzenia wstępnej oceny zawartej we wspomnianej decyzji.
- (⁶) JORF z 17.7.1980, s. 1799.
- (⁷) JORF z 14.5.1981.
- (⁸) Zob. przypis 2.
- (⁹) JORF z 8.7.1990.
- (¹⁰) We Francji, poza samymi władzami publicznymi, czyli państwem i samorządami, istnieją dwie podstawowe kategorie podmiotów prawa publicznego: zakłady publiczne (fr. *établissement public*) i ugrupowania interesu publicznego (fr. *groupe d'intérêt public*) ustanowione ustawą nr 82-610 z dnia 15 lipca 1982 r. Wśród „zakładów publicznych” można co do zasady wyróżnić zakłady publiczne o charakterze administracyjnym (EPA), które wykonują tradycyjne zadania administracji, oraz zakłady publiczne o charakterze przemysłowo-handlowym (EPIC), które prowadzą działalność o charakterze gospodarczym.
- (¹¹) Cour de Cassation podtrzymał zasadę ustanowioną w wyroku Cour d'Appel w Douai z dnia 22 października 1998 r., który utożsamia przedsiębiorstwo La Poste z zakładem publicznym o charakterze przemysłowo-handlowym.
- (¹²) W sprawozdaniu dla francuskiego senatu z 2003 r. Komisja ds. Gospodarczych podkreśliła, że: „Każdy wie, że przedsiębiorstwo macierzyste La Poste posiada, od reformy z 1990 r., status, który można uznać za tożsamy ze statusem zakładu publicznego o charakterze przemysłowo-handlowym”.
- (¹³) Zob. w szczególności wyrok Cour de Cassation z dnia 21 grudnia 1987 r. (pierwsza izba cywilna).
- (¹⁴) JORF z 26.1.1985, s. 1097.
- (¹⁵) Cour administrative d'appel, Paryż, dnia 15 lutego 1991 r., JCP E1991, pan. 742; Cour de Cassation, Soc. dnia 6 listopada 1991 r., JCP E1992, pan. 85, Bull. V n° 476.
- (¹⁶) Chodzi o termin, o którym mowa w art. 3-1 akapit trzeci wspomnianego dekretu.
- (¹⁷) Artykuł 10 dekretu nr 2008-479 stanowi, że „jeśli po upływie tego terminu wezwanie do usunięcia uchybienia nie odniosło skutku, przedstawiciel państwa lub organ odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru zapisuje wydatki w budżecie niewypłacalnego organu samorządu terytorialnego lub zakładu publicznego. Uwalnia on w razie potrzeby konieczne środki poprzez zmniejszenie środków przeznaczonych na inne wydatki i jeszcze niewykorzystanych, albo poprzez zwiększenie zasobów. Gdyby w terminie ośmiu dni od chwili powiadomienia o wpisaniu wydatku organ samorządu terytorialnego lub zakład publiczny nie wystosował polecenia wypłaty należnej kwoty, przedstawiciel państwa lub organ odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru wystosowuje polecenie wypłaty z urzędu w terminie jednego miesiąca”.

- (18) JORF z 20.2.1990.
- (19) Dziennik Urzędowy Rachunkowości Publicznej. NOR: BUD R 02 00060 J.
- (20) Zob. rozdział 3 ujednolicenia nr 02-060-M95 z dnia 18 lipca 2002 r. dotyczącego przepisów finansowych i księgowych odnośnie do krajowych zakładów publicznych o charakterze przemysłowo-handlowym, Dziennik Urzędowy Rachunkowości Publicznej.
- (21) Por. część IV, B: *Quelles dispositions juridiques prévoir?*, s. 21.
- (22) Przedsiębiorstwo ERAP, utworzone w 1965 r., to EPIC, którego celem jest przejmowanie, na wniosek państwa, udziałów w przedsiębiorstwach z sektora energii, farmacji i telekomunikacji.
- (23) Por. artykuł *Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de EUR 10 MD de ERAP*. Można go znaleźć na stronie internetowej ERAP: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (24) Zob. artykuł *Moody's attribue la notation Aaa au programme d'EMTN de l'ERAP portant sur 10 milliards d'euros*. Można go znaleźć na stronie internetowej ERAP: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (25) Zgodnie z art. 15 ustawy nr 90-568 z dnia 2 lipca 1990 r. księgowość przedsiębiorstwa La Poste podlega zasadom stosowanym do przedsiębiorstw handlowych.
- (26) Zob. artykuł *Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de EUR 10 MD de ERAP*. Można go znaleźć na stronie internetowej ERAP: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (27) Zob. w szczególności pisma władz francuskich z dnia 24 kwietnia 2006 r., 6 grudnia 2006 r., 16 stycznia 2007 r., 1 lutego 2007 r. i 19 marca 2007 r.
- (28) Zob. część III pisma władz francuskich z dnia 23 stycznia 2008 r.
- (29) Rada Stanu, dnia 1 kwietnia 1938 r., sprawa Société de l'hôtel d'Albe, zbiór wyroków Rady Stanu, s. 341. Zob. motyw 33 decyzji o wszczęciu postępowania.
- (30) Rada Stanu, dnia 10 listopada 1999 r., sprawa Société de gestion du port de Campoloro, zbiór wyroków Rady Stanu, s. 348; Rada Stanu, dnia 18 listopada 2005 r., sprawa Société de gestion du port de Campoloro, zbiór wyroków Rady Stanu, s. 515. Zob. motyw 34 decyzji o wszczęciu postępowania.
- (31) JORF nr 177 z 2.8.2001, s. 12480.
- (32) Zob. część IIIB pisma przekazanego przez władze francuskie dnia 23 stycznia 2008 r. i uwagi przekazane przez władze francuskie dnia 27 października 2009 r.
- (33) Zob. pismo władz francuskich przekazane dnia 27 października 2009 r.
- (34) D. Labetoulle, „La responsabilité des AAI dotées de la personnalité juridique: coup d'arrêt à l'idée de »garantie de l'Etat«”, RJP/CJEG nr 635, październik 2006 r.
- (35) Zob. część IV pisma władz francuskich z dnia 23 stycznia 2008 r.
- (36) Zob. pkt 78 pisma władz francuskich z dnia 23 stycznia 2008 r.
- (37) P. Bon, „Le Préfet face à l'inexécution par une collectivité territoriale d'un jugement la condamnant pécuniairement”, RFDA, marzec-kwiecień 2006 r., s. 341. C. Landais i F. Lenica, „Le pouvoir de substitution du préfet en cas d'inexécution de la chose jugée par les collectivités territoriales”, AJDA, dnia 23 stycznia 2006 r., s. 137.
- (38) Rada Stanu, dnia 10 listopada 1999 r., sprawa Société de gestion du port de Campoloro, cyt. wyżej.
- (39) Rada Stanu, dnia 18 listopada 2005 r., sprawa Société de gestion du port de Campoloro, cyt. wyżej.
- (40) Rada Stanu, dnia 30 listopada 1923 r., zbiór s. 789.

- (*) Niektóre części tego aktu prawnego pominięto w celu zagwarantowania, że żadna informacja poufna nie zostanie przekazana. Części te wyróżniono wielokropkami w nawiasach kwadratowych, po których znajduje się gwiazdka.
- (⁴¹) Obwieszczenie Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy państwowej w formie gwarancji, Dz.U. C 71 z 11.3.2000, s. 14.
- (⁴²) Według władz francuskich przestrzeganie tych kryteriów wystarczy, aby wykluczyć istnienie wszelkiej korzyści, ale nie jest konieczne. W szczególności uznanie, że domniemane wątpliwości co do procedury mającej zastosowanie w przypadku niewypłacalności mogą się przełożyć na lepsze warunki finansowania byłoby sprzeczne z intuicją.
- (⁴³) Artykuł L. 643-11 kodeksu handlowego.
- (⁴⁴) „Category 1: equalization of ratings with those of the state owner. This first category includes those entities [...], generally loss making or with poor financial profiles, and extremely unlikely to be privatized [...] given the nature of their activity, as well as their home country's economic, social and political environment. None of the postal companies currently rated by Standard & Poor's falls into this category [...]”.
- (⁴⁵) „Category 2: notching down with respect to the state owner's rating. [...] La Poste and Poste Italiane currently fall within this category”.
- (⁴⁶) „Category 3: notching up from the postal entity's stand-alone rating. [...] The entity's postal activities are still a key public service, but the clear aim of the entity is to achieve a high level of operational and financial independence, either through privatization or commercial autonomy (state ownership, but independent management) [...]”.
- (⁴⁷) „Standard & Poor's Ratings Services lowered its counterparty credit [...] ratings on French issuer AGF [...] to »A« from »A+« [...], following a review of AGF's parent, the Munich-based Allianz group (AA-/Negative/A-1+). [...]The downgrade of AGF, the holding company, is not specific to any issues within the French franchise and generally reflects the Allianz group's financial leverage and fixed-charge coverage, which are increasingly aggressive relative to the group's ratings and are a result of the group's weakened consolidated capital base and reduced earnings”.
- (⁴⁸) „The ratings also take into account the unchallenged status of both it and its parent, Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS), as core and captive finance entities to VW” i „the ratings on VW Bank could moderately diverge (generally not more than one notch) from the ratings on VW or VWFS; currently only its outlook differs”.
- (⁴⁹) „The ratings on Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS) are based on its unchallenged status as a core subsidiary of German automaker Volkswagen AG (VW; A-/Negative/A-2) and reflect its strategic importance for and close operational integration into its parent”.
- (⁵⁰) „Ratingi przedsiębiorstwa, które otrzymuje znaczną pomoc państwa [...] można obniżyć o dwie kategorie, ponieważ powiązania finansowe między omawianym przedsiębiorstwem i państwem mogą zmieniać się w perspektywie średnio- i długoterminowej”.
- (⁵¹) Podobnie zdaniem władz francuskich „znaczną pomoc państwa” wspomniana przez Komisję w motywie 84 decyzji o wszczęciu postępowania nie ma związku ze statusem przedsiębiorstwa ani jakimkolwiek mechanizmem gwarancji, ale wiąże się z decyzjami, takimi jak stworzenie przedsiębiorstwa La Banque Postale lub reforma finansowania emerytur, które mają na celu zapewnienie przedsiębiorstwu La Poste środków umożliwiających rozwój na zasadzie równości z konkurentami i na warunkach „rynkowych” z państwem. Jednak niektóre z tych środków stanowią same w sobie pomoc państwa w znacznej kwocie (zob. w szczególności decyzja Komisji z dnia 10 grudnia 2007 r. w sprawie reformy sposobu finansowania świadczeń emerytalnych urzędników państwowych zatrudnionych w przedsiębiorstwie La Poste). W związku z tym nie mogą wskazywać na zainteresowanie państwa rozwojem przedsiębiorstwa La Poste w warunkach „rynkowych”.

- (52) „A change in the group's ownership structure would lead Standard & Poor's to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on LP's stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in LP's stand-alone situation in the coming years”.
- (53) „The ratings could come under pressure if the group significantly underperforms its operational and financial trajectory at the dawn of full postal deregulation, or if an ownership changes occur sooner than we expect”.
- (54) „The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides LP with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized”.
- (55) „The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste's status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins LP's ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions”.
- (56) Według władz francuskich marża wynosiła 12 punktów bazowych powyżej *mid swap* w przypadku emisji na 15 lat (czyli 33 punkty bazowe powyżej OAT) i 4 punkty bazowe w przypadku emisji na 7 lat. Dla porównania władze francuskie wskazują, że poprzednia emisja obligacji przeprowadzona w 2004 r. dotyczyła obligacji na 15 lat o wartości 580 mln EUR i doprowadziła do marży w wysokości 8 punktów bazowych powyżej *mid swap*. *Mid swap* jest medianą między oprocentowaniem oferowanym i oprocentowaniem proponowanym przez banki w danej chwili dla wymian międzybankowych według terminu zapadalności, czyli stałe oprocentowanie, które bank co do zasady jest gotowy wymienić za sześciomiesięczną stopę procentową oferowaną w operacjach międzybankowych w euro (EURIBOR). Oprocentowanie to stanowi standard rynkowy w szczególności dla emisji obligacji.
- (57) Dekret nr 81-501. W chwili składania propozycji przez władze francuskie rozporządzeniem wykonawczym było rozporządzenie nr 81-501 z dnia 12 maja 1981 r. przyjęte w celu wykonania ustawy z dnia 16 lipca 1980 r. dotyczącej środków przymusowych zasądzanych w sprawach administracyjnych i wykonania wyroków przez osoby prawne prawa publicznego i dotyczącej „działu sprawozdań i badań” Rady Stanu.
- (58) Rada Stanu, dnia 16 listopada 1998 r. w sprawie Sille: „Uznając w pierwszej kolejności, tak jak postanowiono w pierwszej instancji, że chociaż można uznać odpowiedzialność władzy publicznej, nawet bez winy z jej strony, na podstawie zasady równego traktowania obywateli w zakresie obciążeń publicznych, w przypadku gdy środek przyjęty zgodnie z prawem powoduje dla osoby fizycznej lub prawnej szczególną szkodę o pewnym stopniu dotkliwości, w niniejszym przypadku nie można tego zrobić, ponieważ p. Sille, będąc pracownikiem sektora nieruchomości, nie mógł nie znać zagrożeń, które łączą się z realizacją programu dotyczącego zagospodarowania nieruchomości, który planowano w omawianym przypadku i w związku z którym należało w szczególności zmodyfikować przepisy dotyczące planu zagospodarowania przestrzeni i uzyskać zgodę rady miejskiej, a także powinien normalnie przewidzieć ewentualność, że wobec negatywnych wyników badań opinii publicznej i niechęci w odniesieniu do projektu, przedmiotowy projekt zostanie porzucony przez gminę; przyjąwszy takie ryzyko przy pełnej znajomości okoliczności sprawy, p. Sille nie może skutecznie podnosić, że poniósł nadzwyczajną szkodę i że gmina musi ponieść konsekwencje finansowe wynikłe dla niego w związku z rezygnacją z projektu”.
- (59) Rada Stanu, dnia 10 lipca 1996 r., sprawa Meunier: „Uznając, że w związku z decyzją o umieszczeniu zakładu w takiej lokalizacji oraz pismem burmistrza dotyczącym możliwości ruchów terenu, można stwierdzić, że zainteresowany, znając okoliczności, akceptował ryzyko niestabilności, na które zakład był narażony, *cour administrative d'appel* wyraził niezależną ocenę. Uznając, że szkoda wynikająca z sytuacji, na którą zainteresowany naraził się świadomie, nie uprawnia go do uzyskania odszkodowania, sąd uwzględnił przepisy regulujące odpowiedzialność osób publicznych”.
- (60) Więcej informacji w motywach 11–13 decyzji o wszczęciu postępowania.
- (61) Dz.U. C 155 z 20.6.2008, s. 10.
- (62) Por. część 3.1.1.A niniejszej decyzji.
- (63) Zob. przypis 29.
- (64) Zob. przypis 30.
- (65) Por. motyw 110 decyzji Rady Konstytucyjnej nr 2001-448 z dnia 25 lipca 2001 r.: „Mając na uwadze, że o ile art. 61 mógł, w oparciu o art. 34 Konstytucji, przewidzieć obowiązek zatwierdzenia w ustawie budżetowej, w terminie trzech miesięcy, wszelkich gwarancji udzielanych przez państwo w celu zapewnienia jasności w zakresie jego zobowiązań finansowych, ewentualny brak takiego zatwierdzenia nie może prowadzić do nieważności odnośnych gwarancji; tego rodzaju konsekwencja mogłaby bowiem naruszać zasadę równego traktowania w zakresie obciążeń publicznych i w razie szczególnie poważnego naruszenia – prawo własności; z prac parlamentarnych wynika zresztą, że art. 61 ma na celu zapewnienie Parlamentowi informacji na temat gwarancji udzielanych przez państwo, a nie unieważnianie udzielonych w przeszłości gwarancji, które nie zostały zatwierdzone w odpowiednim terminie; w tych warunkach art. 61 nie jest sprzeczny z Konstytucją”.
- (66) Motyw przytoczony w poprzednim przypisie.
- (67) Wyrok Sądu z dnia 26 czerwca 2008 r. w sprawie T-442/03 SIC przeciwko Komisji, Zb.Orz. [2008] s. II-1161, pkt 124-127). Zob. również obwieszczenie w sprawie gwarancji.

- (⁶⁸) Por. pkt 62–68 pisma władz francuskich z dnia 23 stycznia 2008 r.
- (⁶⁹) Zob. przypis 34.
- (⁷⁰) Por. część 4.1.1.A.b)3 niniejszej decyzji.
- (⁷¹) Por. przypis 39 decyzji o wszczęciu postępowania. Opinia nie została opublikowana, ale przytoczono ją w sprawozdaniu za 1995 r.
- (⁷²) Ta część opinii została opublikowana przez autorów sprawozdania za 1995 r. (s. 219).
- (⁷³) Pismo władz francuskich przekazane Komisji w dniu 9 września 2008 r.
- (⁷⁴) Zob. pkt 5 załącznika do tej opinii, w którym jest mowa o różnych dokumentach, w tym np. „piśmie ministra lub innej podstawie”.
- (⁷⁵) Przypomnijmy, że wydana w wyniku postępowania likwidacyjnego decyzja o likwidacji z powodu niedoboru aktywów, bez sankcji, obejmuje zakaz korzystania przez wierzyciela ze środków odwoławczych; jego wiarygodność zostaje więc ostatecznie utracona.
- (⁷⁶) Por. motyw 147 niniejszej decyzji.
- (⁷⁷) Przepisy mających zastosowanie aktów prawnych, ustawy z dnia 16 lipca 1980 r., dekretu z dnia 20 maja 2008 r. zastępującego dekret z dnia 12 maja 1981 r. i okólnika z dnia 16 października 1989 r., przypomniano w części niniejszej decyzji dotyczącej opisu środka.
- (⁷⁸) Por. część 3.1.1.B.a)1 niniejszej decyzji, która z kolei odnosi się do części IV.A.1, s. 19–20 pisma władz francuskich z dnia 23 stycznia 2008 r.
- (⁷⁹) Jak bowiem podkreśla ekspert Komisji, przy założeniu, że zasoby zakładu publicznego są niewystarczające, możliwości rozwiązania problemu przez organ nadzorczy są ograniczone. Niezbędne środki mogą w pierwszej kolejności pochodzić ze środków istniejących przeznaczonych na inne wydatki i uwolnionych w celu spłacenia zobowiązania. Mogą także pochodzić ze zbycia majątku lub podniesienia opłat, jeśli takie działania są możliwe. Zakład publiczny może również wziąć pożyczkę. Jeśli jednak nie można skorzystać z tych kilku możliwości, pozostaje rozwiązanie w postaci dotacji państwa będącego akcjonariuszem.
- (⁸⁰) Zakładając, że nie istnieje wymóg ciągłości świadczenia usług publicznych.
- (⁸¹) Sprawozdanie eksperta, część I.2.A.2), s. 18.
- (⁸²) Artykuł L. 620-1 kodeksu handlowego.
- (⁸³) Artykuł L. 640-1 kodeksu handlowego stanowi, że „ustanawia się postępowanie likwidacyjne wobec każdego dłużnika, o którym mowa w art. L. 640-2, w razie niedotrzymania zobowiązań, którego naprawa jest całkowicie niemożliwa”.
- (⁸⁴) Majątek przedsiębiorstwa La Poste został mu przekazany ustawą z dnia 11 grudnia 2001 r., zwaną ustawą MURCEF. Ustawa ta stanowi jednak, że „gdy warunki cesji lub wkładu danego składnika majątku negatywnie wpływają na prawidłowe wywiązanie się przez przedsiębiorstwo La Poste z jego zobowiązań ustawodawczych i wykonawczych lub powziętych w ramach umowy planowej [...], państwo przeciwstawia się cesji lub wkładowi danego składnika majątku lub uzależnia dokonanie ich od gwarancji niezakłócenia prawidłowego wykonania wspomnianych zobowiązań”.
- (⁸⁵) Cennik usług zastrzeżonych zatwierdza ARCEP, organ regulujący usługi pocztowe. Cennik usług powszechnych określa ARCEP.
- (⁸⁶) Por. część 4.1.1.A.b)3 niniejszej decyzji.
- (⁸⁷) Por. pkt 112 i 113 pisma przekazanego przez władze francuskie w dniu 23 stycznia 2008 r.
- (⁸⁸) Por. część 4.1.1.A.b)3 niniejszej decyzji.

- (⁸⁹) Według francuskiego organu regulacyjnego (ARCEP) zakres regulacji obejmuje działalność w zakresie usług pocztowych: zbiórkę, segregację, transport i dostarczenie przesyłek pocztowych w ramach regularnych kursów. Nie obejmuje natomiast: dostarczania bezadresowych przesyłek reklamowych, przesyłek miejskich i przesyłek ekspresowych.
- (⁹⁰) Por. strategiczna prezentacja rocznego projektu wyników.
- (⁹¹) Więcej szczegółowych informacji na temat stanowiska władz francuskich można znaleźć w szczególności w części 3.1.1.B.a)2 niniejszej decyzji.
- (⁹²) Cour administrative d'appel, Lyon, dnia 6 czerwca 1996 r., Société fermière de Campoloro, nr 95LY00935.
- (⁹³) P. Bon; zob. przypis 37.
- (⁹⁴) Zob. przypis 37.
- (⁹⁵) Zob. przypis 34.
- (⁹⁶) Nr 57516/00.
- (⁹⁷) Seria A nr 37.
- (⁹⁸) Zob. pismo przekazane dnia 27 października 2009 r.
- (⁹⁹) Rada Stanu, dnia 29 grudnia 2004 r., Sté d'aménagement des coteaux de Saint-Blaine, nr 257804: odszkodowanie za świadczenie usług użyteczności publicznej jest możliwe, jeżeli właściciel ponosi szczególne i nadmierne obciążenie nieproporcjonalne w stosunku do realizowanego celu interesu publicznego.
Cour administrative d'appel, Bordeaux, 1 października 2003 r., państwo Claude X., nr 99BX01530: wstrzymanie ruchu samochodowego na drogach gminnych uszkodzonych w wyniku osuwiska może spowodować szkodę o charakterze nienormalnym i szczególnym dla właściciela gruntu. Sędzia administracyjny uznaje, że długość trwania szkody (wstrzymanie ruchu na 7 miesięcy na czas trwania robót) nadaje jej charakter nienormalny i szczególny, który przekracza obciążenia, które obaj użytkownicy drogi publicznej muszą normalnie ponosić, dlatego należy ją zadośćuczynić.
Tribunal administratif, Montpellier, dnia 23 czerwca 1999 r., Van der Velden, nr 97-03716: ostateczne zamknięcie kempingu z powodu poważnego zagrożenia powodzią spowodowało dla właściciela szkodę o charakterze nienormalnym i szczególnym, która dała mu prawo do odszkodowania, ponieważ zamknięcie kempingu spowodowało przerwanie jedynej działalności gospodarczej zainteresowanego i całkowitą utratę wartości jego firmy.
- (¹⁰⁰) Błąd uzasadniony, który może wywołać skutki prawne, jest powiązany z teorią widocznych oznak. Według słownika prawnego Cornu widoczna oznaka jest to „aspekt wynikający – celowo lub nie – ze spotkania zewnętrznych oznak, którymi zazwyczaj charakteryzują się stan, funkcja (pełnomocnika, spadkobiercy, właściciela itd.) i które pozwalają uważać, że osoba charakteryzująca się tymi oznakami rzeczywiście posiada taki stan lub funkcję”. Teoria widocznych oznak jest „teorią pretoriańską, na mocy której jedna oznaka wystarczy, aby wywołać skutki w stosunku do osób trzecich, które z powodu uzasadnionego błędu nie znały rzeczywistej sytuacji”. Teoria widocznych oznak jest stosowana w orzecznictwie i doprowadziła nawet do bardzo znanych rozstrzygnięć (Europejski Trybunał Praw Człowieka, dnia 7 czerwca 2001 r., Kress). Stosuje się ją w prawie prywatnym, jeżeli należy wyprowadzić skutki prawne z umowy, której jedna ze stron zasadnie oparła się na prostej oznace. Można również przywołać przykład domniemanej siedziby lub, w prawie publicznym, przykład urzędników *de facto*, których decyzje mogą stać się legalne. Zaletą teorii jest ułatwienie wykazania istnienia atrybutu prawnego lub skutku prawnego, jeżeli żaden dokument nie potwierdza wyraźnie i dosłownie jego istnienia.
- (¹⁰¹) Rozróżnienie przeprowadzone na podstawie rozwinięcia tezy S. Carpi-Petit, *Les successions en droit administratif*, PUR, 2006.
- (¹⁰²) Wynika to z rozporządzenia z dnia 15 lipca 2002 r. (JORF z dnia 23 lipca 2002 r.) określającego sposoby likwidacji uniwersytetu tematycznego w Agen, którego art. 1 stanowi, że likwidator jest zobowiązany do „zapropozowania ministrowi szkolnictwa wyższego podziału między uniwersytetami Bordeaux I i Bordeaux IV majątku, wierzycielności, długów i salda rachunku likwidacji pozostałego po okresie likwidacji”.

- (¹⁰³) — Dekret nr 53-404 z dnia 11 maja 1953 r. dotyczący postawienia w stan likwidacji funduszu wyrównawczego dla decentralizacji przemysłu lotniczego, JORF z dnia 12 maja 1953 r., art. 3: „zgodnie z art. 7 wspomnianego wyżej dekretu z dnia 24 maja 1938 r. instalacje i wyposażenie należące do funduszu, a także kwoty dostępne po rozliczeniu pasywów staną się własnością państwa” (w tym przypadku jest oczywiste, że bilans jest dodatni).
- Dekret nr 75-926 z dnia 6 października 1975 r. dotyczący likwidacji puli pomieszczeń mieszkalnych, art. 2: operacje spłacania długów związanych z odzyskiwaniem wierzytelności i likwidacją majątku puli pomieszczeń mieszkalnych, a także, w danym przypadku, dotyczące jej działania prawne zarówno jako strony pozycjącej jak i pozwanej będą należały do zakresu kompetencji ministra gospodarki i finansów. Pozycje księgowo znajdują się w specjalnym rachunku skarbowym 904.14 o nazwie „Likwidacja państwowych zakładów publicznych, organizacji paraadministracyjnych lub zawodowych i likwidacje różne”.
- Dekret nr 81-1009 z dnia 12 listopada 1981 r. dotyczący likwidacji Institut Auguste Comte pour l'étude des sciences et de l'action (instytutu Auguste'a Comte'a ds. badania nauk i działania): ewentualny zysk z likwidacji przekazywany jest państwu.
- Dekret nr 83-1185 z dnia 27 grudnia 1983 r. dotyczący rozwiązania établissement public chargé de l'aménagement de la ville nouvelle de Lille-Est (zakładu publicznego odpowiedzialnego za zagospodarowanie nowego miasta Lille-Est): „aktywa i pasywa établissement public chargé de l'aménagement de la ville nouvelle de Lille-Est przekazuje się z tym dniem związkowi gmin miejskich Lille na warunkach określonych we wspomnianej umowie z dnia 5 grudnia 1983 r. z wyjątkiem składników majątku wymienionych w załączniku do niniejszego dekretu, które przekazuje się Institut de recherche des transports (instytutowi badań transportu)”.
- Dekret nr 83-1263 z dnia 30 grudnia 1983 r. dotyczący rozwiązania krajowego ośrodka egzaminowania kierowców: operacje przedstawiono na specjalnym rachunku skarbowym „Likwidacja zakładów publicznych”.
- Dekret nr 87-590 z dnia 30 czerwca 1987 r. określający warunki likwidacji Centre mondial informatiques et ressources humaines (światowego centrum informatyki i zasobów ludzkich), art. 1: „od dnia 1 lipca 1987 r., dnia rozwiązania Centre mondial informatiques et ressources humaines (CMIRH), majątek ruchomy oraz prawa i zobowiązania zakładu przypadają w udziale państwu”.
- Dekret z dnia 17 listopada 1987 r. dotyczący rozwiązania Centre d'étude des systèmes et des technologies avancées (centrum badań nad systemami i zaawansowanymi technologiami) (JORF z dnia 18 listopada 1987 r.) i dekret nr 87-1167 z dnia 31 grudnia 1987 r. ustalający warunki likwidacji, art. 1: „majątek, prawa i zobowiązania Centre d'étude des systèmes et des technologies avancées (CESTA) przypadają w udziale państwu od dnia 1 stycznia 1988 r., dnia rozwiązania zakładu”.
- Rozporządzenie z dnia 28 września 1988 r. ustalające warunki zakończenia likwidacji Agence de l'informatique (agencji informatycznej) (JORF z dnia 23 grudnia 1988 r.): operacji likwidacji dokonuje minister przemysłu i zagospodarowania terenu.
- Dekret nr 93-775 z dnia 26 marca 1993 r. dotyczący likwidacji zakładu publicznego o nazwie „Musée de la Poste” (muzeum poczty) (JORF z dnia 30 marca 1993 r.): przekazanie praw i zobowiązań przedsiębiorstwu La Poste.
- Dekret z dnia 26 grudnia 1996 r. dotyczący rozwiązania zakładu publicznego Caisse française des matières premières (francuska kasa surowców) (JORF z dnia 29 grudnia 2006 r.): „majątek, prawa i zobowiązania zakładu zostają przekazane państwu”.
- Dekret nr 97-882 z dnia 26 września 1997 r. dotyczący likwidacji zakładu publicznego Centre de conférences international de Paris (międzynarodowe centrum konferencyjne w Paryżu): bilans likwidacji przenosi się na państwo.
- Dekret nr 99-1151 z dnia 29 grudnia 1999 r. dotyczący rozwiązania zakładu publicznego Musée national de la Légion d'honneur (muzeum narodowe orderu Legii Honorowej), art. 2: „zadania oraz majątek, prawa i zobowiązania zakładu publicznego przekazuje się od tego samego dnia Ordre National de la Légion d'Honneur (stowarzyszeniu narodowemu orderu Legii Honorowej)”.
- Dekret nr 2000-1126 z dnia 22 listopada 2000 r. dotyczący przeniesienia bilansu likwidacji Etablissement public d'aménagement de la ville nouvelle du Vaudreuil (zakładu publicznego zagospodarowania nowego miasta Vaudreuil): bilans przekazuje się do budżetu państwa, a art. 2 określa, że „prawa i zobowiązania powstałe w związku z działalnością zakładu lub podczas likwidacji, nieznanne na koniec okresu likwidacji, przekazuje się państwu”.
- Dekret nr 2001-1383 z dnia 31 grudnia 2001 r. dotyczący rozwiązania établissement public chargé de l'aménagement des rives de l'Étang de Berre (zakładu publicznego odpowiedzialnego za zagospodarowanie brzegów Etang de Berre): art. 6 przewiduje, że dekret określi przekazanie państwu elementów aktywów i pasywów pozostałych po zamknięciu rachunku likwidacji oraz praw i zobowiązań powstałych w związku z działalnością lub podczas likwidacji, nieznanych na koniec okresu likwidacji. Dekret nr 2004-234 z dnia 17 marca 2004 r. w sprawie różnych przepisów dotyczących likwidacji établissement public chargé de l'aménagement des rives de l'Étang de Berre przekazuje państwu „spory powstałe w związku z działalnością”.
- Dekret z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczący rozwiązania syndicat mixte pour le développement de la zone industrielle et portuaire Eure-Calvados (konsorcjum mieszanego ds. rozwoju strefy przemysłowej i portowej Eure-Calvados) (JORF z dnia 6 maja 2004 r.), art. 4: „obciążenia istniejące w dniu likwidacji konsorcjum dzieli się między jego członków, zgodnie ze statutem”.

(¹⁰⁴) S. Carpi-Petit, *Les successions en droit administratif*, PUR, 2006.

- (105) — Rozporządzenie z dnia 24 lutego 2004 r. dotyczące rozwiązania Houillères de bassin du centre et du Midi (kopalni oleju basenu centralnego i południowego) (JORF z dnia 28 lutego 2004 r.): przekazanie działalności, majątku, praw i zobowiązań Charbonnage de France.
- Zarządzenie nr 59-80 z dnia 7 stycznia 1959 r. dotyczące reorganizacji monopoli podatkowych tytoniu i zapalek: stworzenie zakładu publicznego SEITA z dotacją.
 - Dekret nr 65-116 z dnia 17 grudnia 1965 r. dotyczący połączenia Régie autonome des pétroles (niezależnego zarządu paliwowego) i Bureau de recherches du pétrole (biura badań paliwowych): „majątek, prawa i zobowiązania Régie autonome des pétroles i Bureau de recherches de pétrole z mocy prawa przekazuje się przedsiębiorstwu Entreprise de recherches et d'activités pétrolières (przedsiębiorstwo badań i działań paliwowych)”.
 - Dekret nr 67-796 dotyczący połączenia Mines domaniales de potasse d'Alsace (alzackich państwowych kopalni potasu) i Office national industriel de l'Azote (państwowego urzędu przemysłowego ds. azotu), art. 2: „majątek, prawa i zobowiązania Mines domaniales de potasse d'Alsace i Office national industriel de l'azote z mocy prawa przekazuje się przedsiębiorstwu Entreprise minière et chimique (przedsiębiorstwo górnicze i chemiczne)”.
 - Dekret nr 68-369 z dnia 16 kwietnia 1968 r. dotyczący połączenia Houillères du bassin du centre et du midi: „majątek, prawa i zobowiązania likwidowanego tym samym Houillères du bassin z mocy prawa przekazuje się Houillères du bassin du centre et du midi”.
 - Dekret nr 69-69 z dnia 24 stycznia 1969 r. dotyczący przekazania ORTF: „od dnia 1 stycznia 1969 r. majątek ruchomy i nieruchomy, prawa i zobowiązania Office de coopération radiophonique (urzędu współpracy radiofonicznej) przekazuje się ORTF”.
 - Dekret nr 93-1176 z dnia 13 października 1993 r. dotyczący rozwiązania zakładu publicznego Opéra de la Bastille (Opera Bastylia), art. 2: „majątek, prawa i zobowiązania zakładu publicznego Opéra de la Bastille przekazuje się Etablissement public du parc de La Villette (zakładowi publicznemu parc de La Villette)”.
 - Dekret nr 2000-1294 z dnia 26 grudnia 2000 r. dotyczący rozwiązania établissement public chargé de l'aménagement de la ville nouvelle d'Evry (zakładu publicznego odpowiedzialnego za zagospodarowanie nowego miasta Ery) i przekazania praw i zobowiązań Agence foncière et technique de la région parisienne (agencji ds. gruntów i techniki w regionie paryskim), art. 2: „aktywa i pasywa Etablissement public chargé de l'aménagement de la ville nouvelle d'Evry przekazuje się z tym dniem Agence foncière et technique de la région parisienne (...) przyjmuje ona ogół praw i zobowiązań wiążących się z działalnością wykonywaną przez Etablissement public”.
 - Dekret nr 2004-103 z dnia 30 stycznia 2004 r. dotyczący Ubifrance, francuskiej agencji na rzecz międzynarodowego rozwoju przedsiębiorstw: „przekazanie UbiFrance [...] praw, zobowiązań, majątku ruchomego i nieruchomego Centre français du commerce extérieur (francuskiego centrum handlu zagranicznego)”.
 - Ustawa nr 2004-105 z dnia 3 lutego 2004 r. dotycząca stworzenia Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs (państwowej agencji ds. gwarancji praw górników), art. 6: „Z zastrzeżeniem rozwiązania, uchwałą walnego zgromadzenia stowarzyszenia o nazwie „Association nationale de gestion des retraités des Charbonnages de France et des Houillères de bassin ainsi que de leurs ayants droit” (państwowe stowarzyszenie ds. zarządzania emerytami przedsiębiorstw Charbonnages de France i Houillères de bassin oraz ich pełnomocnikami) majątek, prawa i zobowiązania stowarzyszenia przekazuje się Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs”.
 - Dekret nr 2004-186 z dnia 26 lutego 2004 r. dotyczący utworzenia uniwersytetu nauk organizacji i decyzji Paris-Dauphine „majątek, prawa i zobowiązania uniwersytetu Paris IX przekazuje się uniwersytetowi Paris-Dauphine”.
- (106) — Ustawa nr 80-495 z dnia 2 lipca 1980 r. dotycząca zmiany statusu Service d'exploitation industrielle des tabacs et allumettes (działu ds. eksploatacji przemysłowej tytoniu i zapalek): art. 2 „majątek zakładu o charakterze przemysłowo-handlowym o nazwie service d'exploitation industriel des tabacs et allumettes wnosi się do spółki utworzonej niniejszą ustawą, na warunkach ustalonych przez właściwy organ”.
- Zob. również dekret nr 80-1025 z dnia 19 grudnia 1980 r. dotyczący wkładu majątku, praw i zobowiązań Caisse nationale des marchés de l'Etat, des collectivités et établissements publics (państwowej kasy rynków państwowych, organów samorządu terytorialnego i zakładów publicznych) do spółki CEPME.
 - Ustawa nr 88-50 z dnia 18 stycznia 1988 r. dotycząca łączenia zasobów i dzielenia kosztów Caisse nationale de crédit agricole (państwowej kasy kredytów rolnych), art. 1: „Majątek Caisse nationale de crédit agricole i Fonds commun de garantie (wspólnego funduszu gwarancyjnego) przypada w udziale spółce przewidzianej w akapicie pierwszym powyżej, posiadającej ogół praw i zobowiązań Caisse nationale i fonds commun de garantie wraz ze związanymi z nimi gwarancjami i zabezpieczeniami”.
 - Dekret z dnia 19 kwietnia 1989 r. zezwalający Centre d'études des systèmes d'information des administrations (centrum badań nad systemami informacyjnymi administracji) na wniesienie majątku, praw i zobowiązań do spółki akcyjnej o nazwie Cesia i rozwiązujący przedmiotowy zakład.
 - Ustawa nr 92-665 z dnia 16 lipca 1992 r. dotycząca dostosowania do jednolitego rynku europejskiego prawodawstwa mającego zastosowanie w dziedzinie ubezpieczeń i kredytów: wniesienie do spółki akcyjnej majątku, praw i zobowiązań EPIC Caisse nationale de prévoyance (państwowa kasa oszczędności).
 - Dekret nr 2001-1213 z dnia 19 grudnia 2001 r. zezwalający państwowemu zakładowi publicznemu o nazwie Agence pour la diffusion de l'information technologique (agencja ds. rozpowszechniania informacji technologicznej) na wniesienie swojego majątku do spółki akcyjnej o tej samej nazwie, rozwiązujący przedmiotowy zakład publiczny i zezwalający na przeniesienie danej spółki do sektora prywatnego.
- (107) Można odnieść się do przykładu likwidacji Caisse nationale des marchés de l'Etat, des collectivités et établissements publics: dekret nr 80-1025 z dnia 19 grudnia 1980 r. stanowi, że do spółki akcyjnej (CEPME) wnosi się majątek, prawa i zobowiązania zakładu publicznego, który otrzymuje w zamian akcje. Następnie na mocy dekretu nr 80-1076 z dnia 23 grudnia 1980 r. likwiduje się zakład publiczny, a jego majątek otrzymuje państwo. Ten sam mechanizm stosuje się w przypadku likwidacji Agence pour la diffusion de l'information technologique (D nr 2001-1213 z dnia 19 grudnia 2001 r.).

- (108) „Etablissements publics”, J-cl. admi. fasc. 135, 2007.
- (109) Na przykład ustawa nr 80-495 z dnia 2 lipca 1980 r. dotycząca przekształcenia Service d'exploitation des tabacs et allumettes w spółkę państwową; Ustawa nr 96-660 z dnia 26 lipca 1996 r. dotycząca przedsiębiorstwa państwowego France Télécom, art. 1: „Osobę prawną prawa publicznego France Télécom wspomnianą w art. 1 przekształca się od dnia 31 grudnia 1996 r. w przedsiębiorstwo państwowe o nazwie France Télécom, w którym państwo posiada bezpośrednio ponad połowę kapitału zakładowego”; „Majątek, prawa i zobowiązania osoby prawnej prawa publicznego France Télécom z dniem 31 grudnia 1996 r. przekazuje się z mocy prawa przedsiębiorstwu państwowemu France Télécom”. Omawiana procedura jest jedynym uzasadnionym sposobem postępowania, gdy w spółkę prawa prywatnego przekształca się urząd państwowy posiadający dodatkowy budżet. Ustawa nr 93-1419 z dnia 31 grudnia 1993 r. dotycząca Imprimerie nationale (drukarni narodowej), art. 1: „Prawa, majątek i zobowiązania państwowe związane z zadaniami w ramach usług objętych budżetem dodatkowym Imprimerie nationale wnoszą się do przedsiębiorstwa państwowego o nazwie Imprimerie nationale”; niedawno art. 78 poprawki do ustawy budżetowej na rok 2001 nr 2001-1276 z dnia 28 grudnia 2001 r. przekształcającej spółkę państwową DCN w spółkę akcyjną i wnoszącej do niej prawa, majątek i zobowiązania państwa związane z usługą.
- (110) Takie samo podejście przyjęto w przypadku ADP na mocy ustawy nr 2005-357 z dnia 20 kwietnia 2005 r. dotyczącej portów lotniczych, art. 1: „Zakład publiczny Aéroports de Paris przekształca się w spółkę akcyjną. Omawiane przekształcenie nie wiąże się ani ze stworzeniem nowej osoby prawnej, ani ze skutkami dla porządku prawnego, któremu podlega personel”.
- (111) G. Cornu, *Vocabulaire juridique*, PUF.
- (112) Zob. S. Carpi-Petit, *Les successions en droit administratif*, dz. cyt., s. 207.
- (113) Zob. przypis 61.
- (114) Wyrok Sądu w sprawach połączonych T-204/97 i 270/97 EPAC przeciwko Komisji, Rec. [2000], s. II-2267, pkt 80 i 81.
- (115) Rating finansowy jest obowiązkowym elementem finansowania przedsiębiorstw na rynkach kapitałowych; ponadto jest coraz częściej stosowany jako punkt odniesienia w przypadku pożyczek bankowych. Na ten temat zob. przypis nr 46 decyzji o wszczęciu postępowania.
- (116) Mowa o Standard & Poor's i Fitch, dwóch największych na świecie agencjach ratingowych.
- (117) Fragment *International Postal Entities: Influence of government support on ratings*, Standard and Poor's, 22 listopada 2004 r.: „La Poste's legal status, which ensures a last-recourse sovereign guarantee, confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France on its obligations”.
- (118) Fragment *Ratings direct* dot. La Poste, S & P, dnia 3 kwietnia 2007 r.: „In 1991, LP – previously part of the government bureaucracy – became an independent publicly owned entity with EP status, which ensures LP an ultimate state guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between LP and the Republic of France”.
- (119) Zob. pkt 1.2 tiret drugie i czwarte obwieszczenia w sprawie gwarancji.
- (120) Zob. artykuł *Fitch confirme la note „AA” attribuée à La Poste*, Fitch Ratings, Paris/London, z dnia 4 września 2009 r.
- (121) Zob. motyw 2 niniejszej decyzji.
- (122) Fragment *International Postal Entities: Influence of government support on ratings*. Standard and Poor's, dnia 22 listopada 2004 r.: „Category 2: notching down with respect to the state owner's ratings. The second category includes those entities that, while autonomous in their operations, are largely public-policy-based institutions, still in receipt of substantial direct or indirect financial backing from the State. There is, however, a high level of uncertainty surrounding the level and/or timeliness of this state support. A top-down approach that assumes notching down from the sovereign rating by up to two categories (six notches) applies to such postal entities. La Poste and Poste Italiane currently fall within this category”.
- (123) Fragment *International Postal Entities: Influence of government support on ratings*. Standard and Poor's, dnia 22 listopada 2004 r.: „Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm's length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Poste's robust credit quality is its extremely strong State support. La Poste's legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAA/Stable/A-1+) on its obligations”.
- (124) Ostatniego obniżenia ratingu La Poste dokonano dnia 21 stycznia 2009 r., niedługo po tym jak prezydent Republiki Francuskiej ogłosił przekształcenie La Poste w spółkę akcyjną; rating La Poste został obniżony do A+, co po raz kolejny potwierdza, że przy pozostałych warunkach takich samych, status podmiotu prawa publicznego La Poste ma znaczny wpływ na jego ocenę.

- (¹²⁵) Fragment *Ratings direct* dot. La Poste, S & P, dnia 3 kwietnia 2007 r.: „S & P continues to follow a top-down rating methodology for La Poste – which allows for a government supported entity to be rated by up to two categories below the sovereign- as we expect the French state to remain La Poste’s 100 % shareholder in the medium term. The ratings nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group’s capital structure, which would require a change in its current „établissement public” legal status and result in the loss of the state’s ultimate guarantee on LP’s financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission”.
- (¹²⁶) Fragment *Ratings direct* dot. La Poste, S & P, dnia 3 kwietnia 2007 r.: „The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste’s status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Poste’s ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions”.
- (¹²⁷) Fragment *ADP news* z dnia 21 stycznia 2009 r.: „S & P lowers ratings on La Poste with negative outlook” [...]„The announced legal status and ownership change will give the company a greater autonomy from the government, which is why its rating has a four-notch differential with the rating on the Republic of France, rated AAA/A-1+ with a »stable« outlook. S & P’s »negative« outlook reflects concerns that the changes in the company’s legal status and ownership, likely to take place in the next two years as part of a capital hike, could pressure the ratings. These initiatives could limit the government’s ability to provide the postal operator with exceptional support without improving its standalone profile in the short term, as the capital hike should not decrease La Poste’s debt relative to its cash generation”.
- (¹²⁸) Por. ust. 197 uwag przekazanych przez Francję dnia 23 stycznia 2008 r.
- (¹²⁹) *Rating Government-Related Entities: A Primer*, Standard and Poor’s, dnia 14 czerwca 2006 r.
- (¹³⁰) Zob. również *Ratings direct* dot. La Poste, S & P, dnia 3 kwietnia 2007 r.: „The entities’ credit standing is linked to that of the government, but ratings can be notched down from those on the State by up to two categories as the financial links between these companies and the state may be increasingly subject to change in the medium or long term” [...] (Zdolność kredytowa podmiotów jest powiązana ze zdolnością kredytową rządu, ale ratingi mogą zostać obniżone o dwie kategorie, ponieważ powiązania finansowe między danym przedsiębiorstwem a państwem mogą ewoluować w perspektywie średnio- lub długoterminowej).
- (¹³¹) Fragment *Ratings direct* dot. La Poste, S & P, dnia 3 kwietnia 2007 r.: „In 1991, La Poste became an independent publicly owned entity with Etablissement Public status, which ensures La Poste an ultimate State guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between La Poste and the Republic of France”.
- (¹³²) Fragment *Ratings direct* dot. La Poste, S & P, dnia 3 kwietnia 2007 r.: „The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste’s status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Poste’s ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions”.
- (¹³³) Fragment *Ratings direct* dot. La Poste, S & P, dnia 3 kwietnia 2007 r.: „A change in the group’s ownership structure would lead Standard and Poor’s to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on La Poste’s stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in La Poste’s stand-alone situation in the coming years”. (Zmiana w strukturze własności grupy skłoniłaby Standard and Poor’s do zmiany podejścia ratingowego na wstępujące, które skupiałoby się bardziej na profilu handlowym i finansowym La Poste. Takie podejście niekoniecznie oznaczałoby zmianę ratingu zważywszy na oczekiwaną poprawę wewnętrznej sytuacji La Poste w nadchodzących latach).
- (¹³⁴) Fragment *Ratings direct* dot. La Poste, S & P, dnia 3 kwietnia 2007 r.: „The ratings on La Poste could be downgraded, however, if state backing for the company were to weaken” (Ratingi La Poste mogłyby jednak zostać obniżone, gdyby wsparcie państwa dla tego przedsiębiorstwa się osłabiło).
- (¹³⁵) Zob. część 3.2.1.D niniejszej decyzji i część V.4 uwag przedstawionych przez władze francuskie w dniu 23 stycznia 2008 r.
- (¹³⁶) Część V.4.a) uwag przekazanych przez Francję w dniu 23 stycznia 2008 r.
- (¹³⁷) Por. pkt 186 uwag przekazanych przez Francję w dniu 23 stycznia 2008 r.
- (¹³⁸) Por. tabela 1 w *Ratings direct* dot. La Poste, S & P, dnia 3 kwietnia 2007 r.
- (¹³⁹) Fragment *International Postal Entities: Influence of government support on ratings*, Standard and Poor’s, dnia 22 listopada 2004 r.: „Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm’s length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Poste’s robust credit quality is its extremely strong State support. La Poste’s legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAAA/Stable/A-1+) on its obligations”.
- (¹⁴⁰) Zob. pkt 196 uwag przekazanych przez Francję w dniu 23 stycznia 2008 r.

- (¹⁴¹) Zob. pkt 198-200 uwag przekazanych przez Francję w dniu 23 stycznia 2008 r.
- (¹⁴²) *International Postal Entities: Influence of government support on ratings*, Standard and Poor's, dnia 22 listopada 2004 r.
- (¹⁴³) Fragment *Ratings direct* dot. La Poste, S & P, dnia 3 kwietnia 2007 r.: „The ratings nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group's capital structure, which would require a change in its current «établissement public» legal status and result in the loss of the state's ultimate guarantee on LP's financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission”. Ponadto zaobserwowane słabe strony La Poste to: „Likely capital structure change at company or bank level in the long term”.
- (¹⁴⁴) *Mid swap* to mediana pomiędzy stopą oferowaną a stopą proponowaną przez banki w danym momencie dla wymiany międzybankowej w terminie płatności, tzn. stała stopa, po której bank jest zasadniczo skłonny prowadzić wymianę w stosunku do Euribor 6 mies. Stopa ta stanowi odniesienie rynkowe, w szczególności dla emisji obligacji.
- (¹⁴⁵) Wyrok Trybunału z dnia 14 lutego 1990 r. w sprawie C-301/87, Francja przeciwko Komisji, „Boussac”, Rec. s. I-307, pkt 33.
- (¹⁴⁶) Wyrok Sądu z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie T354/05 TF1 przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-113, pkt 166 i 167.
- (¹⁴⁷) W szczególności w swojej decyzji w sprawie EDF (motyw 57 decyzji Komisji 2005/145/WE z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie pomocy państwa przyznanych przez Francję przedsiębiorstwu EDF oraz sektorowi elektrycznemu i gazowemu, Dz.U. L 49 z 22.2.2005, s. 9) Komisja uznała, że „niemożność zastosowania względem EDF sądowego postępowania naprawczego lub likwidacyjnego, a w konsekwencji ogłoszenia upadłości, oznacza generalną gwarancję dotyczącą całości zobowiązań przedsiębiorstwa. Gwarancja ta nie może stanowić przedmiotu żadnego wynagrodzenia według zasad rynkowych. Gwarancja ta, nieograniczona w czasie oraz w wysokości i rodzaju pokrycia, stanowi pomoc państwa”.
- (¹⁴⁸) Zob. pkt 2.1 akapit trzeci obwieszczenia w sprawie gwarancji.
- (¹⁴⁹) Dz.U. L 15 z 21.1.1998, s. 14.
- (¹⁵⁰) Zob. np. decyzja 2005/145/WE.
- (¹⁵¹) Zob. w szczególności pkt 1.5 obwieszczenia w sprawie gwarancji, który potwierdza zasadę neutralności oraz pkt 1.2, który tłumaczy, że gwarancja państwa może wynikać z samej formy prawnej (tj. drugie i piąte tego punktu).
- (¹⁵²) Sprawa E 10/2000, „Anstaltslast und Gewährträgerhaftung”, pkt 5 propozycji stosownych środków z dnia 8 maja 2001 r. Dostępna na stronie internetowej Komisji: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2000/e010-00-1.pdf
- (¹⁵³) Zob. decyzja 2005/145/WE.
-

DECYZJA KOMISJI

z dnia 26 lutego 2010 r.

w sprawie pomocy państwa C 9/09 (ex NN 49/08; NN 50/08 i NN 45/08) udzielonej przez Królestwo Belgii, Republikę Francuską i Wielkie Księstwo Luksemburga na rzecz przedsiębiorstwa Dexia SA

(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 1180)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2010/606/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

— pismo Luksemburskiej Komisji ds. Nadzoru Usług Finansowych (zwanej dalej „CSSF”), które wpłynęło w dniu 10 października 2008 r.

(3) Powiadomieniami z dnia 9, 13 i 17 października 2008 r. wspomniane państwa członkowskie poinformowały Komisję o wprowadzeniu gwarancji.

(4) Powiadomieniami z dnia 2, 13 i 14 października 2008 r. wspomniane państwa członkowskie zobowiązały się przedstawić Komisji, w terminie sześciu miesięcy od dnia 3 października 2008 r., plan restrukturyzacji dla przedsiębiorstwa Dexia, z uwzględnieniem środków podjętych w dniach 3 i 9 października 2008 r.

I. PROCEDURA

1.1. ŚRODKI NADZWYCZAJNE NA RZECZ PRZEDSIĘBIORSTWA DEXIA

(1) W dniu 30 września 2008 r. władze Belgii, Francji i Luksemburga (zwane dalej „wspomnianymi państwami członkowskimi”) podały do wiadomości publicznej informację o podwyższeniu kapitału opisanym w pkt 3.1 niniejszej decyzji (zwanym dalej „podwyższeniem kapitału”). W dniu 9 października 2008 r. wspomniane państwa członkowskie poinformowały o wprowadzeniu gwarancji opisanej w pkt 3.2 (zwanej dalej „gwarancją”).

(2) Powiadomieniami z dnia 1 i 2 października 2008 r., zarejestrowanymi w tym samym dniu przez Komisję, władze wspomnianych państw członkowskich poinformowały Komisję o podjętych przez nie środkach w ramach podwyższenia kapitału. Komisja otrzymała następnie pisma uzasadniające nadzwyczajny charakter środków podjętych przez wspomniane państwa członkowskie w ramach podwyższenia kapitału:

— pismo belgijskiego banku centralnego Banque nationale de Belgique (zwanego dalej „BNB”), które wpłynęło w dniu 1 października 2008 r.,

— pismo francuskiego banku centralnego Banque de France, które wpłynęło w dniu 2 października 2008 r.,

(5) Pismami z dnia 8 i 13 października, w trosce o przejrzystość, BNB poinformował Komisję o wsparciu płynnościowym (ang. „Liquidity Assistance”), jakiego BNB, we współpracy z Banque de France, udzielił z powodu przejściowych problemów przedsiębiorstwa Dexia z płynnością. BNB informował Komisję o kwotach przeznaczonych na tę operację.

(6) W dniu 14 listopada 2008 r. Belgia i Francja podały do wiadomości publicznej informację o wprowadzeniu gwarancji na produkty finansowe spółki zależnej Dexia, Financial Security Assurance (FSA) (zwanej dalej „środkiem FSA”).

1.2. PIERWSZA DECYZJA KOMISJI: BRAK ZASTRZEŻEŃ CO DO ŚRODKÓW NADZWYCZAJNYCH

(7) Decyzją z dnia 19 listopada 2008 r. ⁽²⁾ Komisja uznała, że nie będzie wnosić zastrzeżeń odnośnie do operacji wsparcia płynnościowego oraz gwarancji wspomnianych państw członkowskich na niektóre składniki pasywów przedsiębiorstwa Dexia. Komisja uznała bowiem, że wspomniane środki są zgodne z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE ⁽³⁾ jako pomoc na ratowanie przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji i wyraziła zgodę na stosowanie tych środków przez sześć miesięcy od dnia 3 października 2008 r., wskazując jednocześnie, że po wygaśnięciu tego okresu Komisja będzie zmuszona dokonać ponownej oceny pomocy jako środka strukturalnego.⁽¹⁾ Dz.U. C 181 z 4.8.2009, s. 42.⁽²⁾ Zob. przypis 1.⁽³⁾ Dz.U. C 115 z 9.5.2008, s. 91.

(8) Decyzja z dnia 19 listopada 2008 r. przewidywała również wyraźnie, że pozostałe środki pomocy zostaną ocenione oddzielnie, w ramach późniejszej decyzji.

1.3. SKARGA OSOBY TRZECIEJ DOTYCZĄCA DOMNIEMANEJ POMOCY PAŃSTWA PRZYZNANEJ NA RZECZ PRZEDSIĘBIORSTWA DEXIA

(9) Pismem z dnia 6 listopada 2008 r. do Komisji złożono skargę na domniemaną pomoc państwa przyznaną bezprawnie na rzecz przedsiębiorstwa Dexia. Skarga ta została złożona przez konkurenta przedsiębiorstwa Dexia Banque Belgique (zwanego dalej „DBB”) i w szczególności dotyczy podwyższenia kapitału w wysokości 3 mld EUR poręczonego przez władze i belgijskich akcjonariuszy Dexii oraz gwarancji przyznanej Dexii przez Belgię na pożyczki międzybankowe i inne równoważne pożyczki dla przedsiębiorstwa Dexia.

(10) Wersja formularza skargi i załączonych dokumentów bez klauzuli poufności została przekazana przez Komisję władzom belgijskim pismem z dnia 13 listopada 2008 r. Władze belgijskie przekazały Komisji swoje uwagi na temat skargi w piśmie z dnia 19 listopada 2008 r.

1.4. PRZEDŁUŻENIE ŚRODKÓW I PLAN RESTRUKTURYZACJI PRZEDSIĘBIORSTWA DEXIA

(11) Zgodnie z obietnicą władze wspomnianych państw członkowskich przekazały Komisji plan restrukturyzacji przedsiębiorstwa Dexia (zwany dalej „wstępnym planem restrukturyzacji”) odpowiednio w dniach 16, 17 i 18 lutego 2009 r. Dodatkowe informacje na temat wstępnego planu restrukturyzacji zostały przedłożone w dniach 27 lutego oraz 3, 5, 6, 7, 8 i 9 marca 2009 r.

(12) Ponadto w ramach tego wstępnego planu restrukturyzacji władze wspomnianych państw członkowskich zwróciły się do Komisji o zezwolenie na przedłużenie mechanizmu gwarancji do dnia określonego w umowie w sprawie gwarancji, tj. do dnia 31 października 2009 r., a także o utrzymanie preferencyjnego poziomu dochodu z rzeczowej gwarancji na obligacje o terminie wymagalności poniżej jednego miesiąca na poziomie 25 punktów bazowych. Ponadto zwrócono się do Komisji o potwierdzenie, że w razie przedłużenia gwarancji na okres po październiku 2009 r. (do października 2010 r.) przedłużenie to będzie zgodne ze wspólnym rynkiem.

(13) Z drugiej strony rząd belgijski zwrócił się również, zapobiegawczo, o przedłużenie możliwości korzystania przez przedsiębiorstwo Dexia ze wsparcia płynnościowego BNB, do dnia 31 października 2009 r.

(14) W końcu rząd belgijski i rząd francuski powiadomiły Komisję o wdrożeniu środka FSA, podanego do wiadomości publicznej w dniu 14 listopada 2008 r.

1.5. DRUGA DECYZJA KOMISJI: WSZCZĘCIE FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

(15) Pismem z dnia 13 marca 2009 r. Komisja poinformowała władze belgijskie, francuskie i luksemburskie o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania określonego w art. 108 ust. 2 TFUE dotyczącego całej pomocy na rzecz przedsiębiorstwa Dexia⁽⁴⁾. Pismo precyzuje jednak, że w celu umożliwienia szybkiej sprzedaży FSA Komisja nie wysuwa zarzutów wobec niektórych aspektów środka FSA, które uznała za zgodne z rynkiem wewnętrznym, zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE. Pismo precyzuje także, że gwarancję wspomnianych państw członkowskich na rzecz przedsiębiorstwa Dexia, obowiązującą do dnia 30 października 2009 r., można było uważać za zgodną z jednolitym rynkiem zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE do ostatecznej decyzji Komisji pozwalającej zamknąć formalne postępowanie wyjaśniające.

(16) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Komisja zwróciła się do zainteresowanych stron o przedstawienie uwag na temat odnośnej pomocy⁽⁵⁾.

(17) Komisja nie otrzymała od zainteresowanych stron uwag na ten temat.

(18) Jeśli chodzi o kwestie związane ze środkiem FSA (wycena aktywów objętych środkiem i rekompensata za środek), Komisja oparła się na technicznej analizie zewnętrznych ekspertów wynajętych przez Komisję (Oliver Wyman).

1.6. TRZECIA DECYZJA KOMISJI: PRZEDŁUŻENIE GWARANCJI

(19) Ponieważ umowa w sprawie gwarancji zawarta pomiędzy przedsiębiorstwem Dexia a wspomnianymi państwami członkowskimi wygasła w dniu 31 października 2009 r., w dniu 27 października 2009 r. wspomniane państwa członkowskie powiadomiły Komisję o przedłużeniu umowy w sprawie gwarancji do dnia 28 lutego 2010 r., po wprowadzeniu do niej pewnych zmian. Informacje na temat zmian wprowadzonych do umowy w sprawie gwarancji zostały przekazane Komisji w dniach 10 września, 8 października i 27 października 2009 r.

⁽⁴⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁵⁾ Zob. przypis 1.

- (20) Decyzją z dnia 30 października 2009 r.⁽⁶⁾ Komisja zezwoliła na przedłużenie gwarancji do dnia 28 lutego 2010 r. lub do daty podjęcia przez Komisję decyzji rozstrzygającej kwestię zgodności środków pomocy i planu restrukturyzacji przedsiębiorstwa Dexia z rynkiem wewnętrznym, jeśli taka została podjęta przed dniem 28 lutego 2010 r. Komisja precyzuje w swojej decyzji, że środki zaproponowane we wstępnym planie restrukturyzacji nie pozwalają na tym etapie wypowiedzieć się na temat zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym.

1.7. DODATKOWE ŚRODKI PLANU RESTRUKTURYZACJI PRZEDSIĘBIORSTWA DEXIA

- (21) Powiadomieniem z dnia 9 lutego 2010 r. wspomniane państwa członkowskie przekazały Komisji informacje na temat dodatkowych środków planowanych w celu uzupełnienia wstępnego planu restrukturyzacji zgłoszonego w lutym 2009 r. Wszystkie środki restrukturyzacji zgłoszone w ten sposób w okresie między lutym 2009 r. a lutym 2010 r. stanowią plan restrukturyzacji przedsiębiorstwa Dexia (zwany dalej „planem restrukturyzacji”).
- (22) Powiadomieniem z dnia 10 lutego 2010 r. władze belgijskie poinformowały Komisję, że w celu jak najszybszego przyjęcia niniejszej decyzji zgadzają się na jej przyjęcie w języku francuskim.

II. OPIS BENEFICJENTA

- (23) Dexia jest grupą finansową działającą w sektorze bankowym i sektorze ubezpieczeń. Spółka matka, Dexia SA, jest spółką akcyjną prawa belgijskiego notowaną na giełdach Euronext w Paryżu i Euronext w Brukseli. Jej wartość giełdowa w dniu 31 grudnia 2008 r. wynosiła 5,64 mld EUR. Dexia powstała w 1996 r. z połączenia spółek Crédit Local de France oraz Crédit communal de Belgique. Przedsiębiorstwo to specjalizuje się w pożyczkach na rzecz samorządów lokalnych, obsługując jednak również 5,5 mln klientów indywidualnych, przede wszystkim w Belgii i w Turcji, za pośrednictwem lokalnej spółki zależnej DenizBank.
- (24) W wyniku podwyższenia kapitału, które miało miejsce w dniu 3 października 2008 r., udziały głównych akcjonariuszy Dexia SA prezentują się następująco:

Nazwa subskrybenta	Posiadany % przed podwyższeniem kapitału	Wartość subskrypcji (mln EUR)	Posiadany % na dzień 31 grudnia 2008 r.
Belgijski rząd federalny	—	1 000	5,73
Region Flamandzki	—	500	2,87
Region Waloński	—	350	2,01
Region Stołeczny Brukseli	—	150	0,86
Holding Communal SA	17	500	14,34
Arcofin SCRL	18,08	350	13,92
Ethias	6,37	150	5,04
Rząd francuski	—	1 000	5,73
CDC	11,89	1 710	17,61
CNP Assurances	2	288	2,97
Pracownicy	3,92		2,57
Akcjonariat rozproszony	40,74	—	26,86

⁽⁶⁾ Dz.U. C 305 z 16.12.2009, s. 3.

- (25) Dexia jest zorganizowana wokół holdingowej spółki matki (Dexia SA) i trzech jednostek działających we Francji (Dexia Crédit Local, zwany dalej „DCL”), w Belgii (zwany dalej „DBB”) i Luksemburgu (Dexia Banque Internationale à Luxembourg, zwany dalej „Dexia BIL”). Podczas gdy łączna suma bilansowa grupy wynosiła 651 mld EUR na dzień 31 grudnia 2008 r., suma bilansowa wszystkich trzech jednostek wynosiła:
- 414 mld EUR w przypadku DCL,
 - 263 mld EUR w przypadku DBB,
 - 67 mld EUR w przypadku Dexia BIL.
- (26) Działalność Dexii, od chwili jej utworzenia, można podzielić na cztery podstawowe obszary działalności:
- usługi finansowe w sektorze publicznym i parapublicznym (zwane dalej „Public and Wholesale Banking” lub „PWB”): ten obszar działalności obejmuje pożyczki udzielane samorządom lokalnym, finansowanie projektów, działalność w dziedzinie wspierania jakości kredytowej prowadzoną przez spółkę zależną FSA przedsiębiorstwa DCL, sprzedaną Assured Guaranty w lipcu 2009 r. oraz posiadanie portfela obligacji i papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami (zwanymi dalej „asset-backed securities” lub „ABS”) i zarządzanie nimi; działalność tę w znacznej części prowadzi DCL i jego międzynarodowe spółki zależne, z wyjątkiem działalności PWB w Belgii, która podlega DBB,
 - usługi finansowe dla klientów indywidualnych (zwane dalej „Retail and Commercial Banking” lub „RCB”): ten obszar działalności obejmuje gromadzenie depozytów i pożyczki dla klientów indywidualnych i przedsiębiorstw w Belgii, Turcji, na Słowacji i w Luksemburgu oraz bankowość prywatną w Luksemburgu i Belgii; działalność tę prowadzi DBB i Dexia BIL oraz w przypadku działalności w Turcji – DenizBank, bezpośrednia spółka zależna Dexii SA,
 - działalność finansowa i rynki finansowe (zwana dalej „Treasury, Funding and Markets” lub „TFM”), która obejmuje ogół działalności finansowej, zarządzanie aktywami i pasywami (zwane dalej „asset-liability management” lub „ALM”) i transakcje na własny rachunek Dexii,
 - pozostała działalność, która obejmuje działania z zakresu zarządzania aktywami (zebrane w dziale Dexia asset management, zwane dalej „Dexia AM”), usługi na rzecz inwestorów (oferowane przez wspólną spółkę zależną przedsiębiorstwa Dexii i Banque Royale du Canada, RBC Dexia Investor Services, zwane dalej „RBC Dexia IS”), oraz działalność ubezpieczeniową grupy prowadzoną w Belgii i we Francji (Dexia Epargne Pension, zwana dalej „DEP”), w Turcji i Irlandii.
- (27) Działalność Dexii, od chwili jej utworzenia do kryzysu, który nastąpił jesienią 2008 r., wyróżniła się na tle działalności pozostałych europejskich banków komercyjnych następującymi cechami:
- podstawowi klienci, samorzady lokalne, charakteryzujący się niskim poziomem marż kredytowych i stosunkowo długim terminem spłaty przyznawanych kredytów,
 - większość krótkoterminowych środków finansowania uzyskanych na rynku międzybankowym i walutowym dla długoterminowych aktywów (pożyczki dla samorządów lokalnych, finansowanie projektów, portfel obligacji),
 - znaczne uzależnienie finansowania Dexii od mniej stabilnych źródeł, takich jak rynek międzybankowy lub gromadzenie środków od inwestorów instytucjonalnych,
 - poszukiwanie zysków poza tradycyjną działalnością grupy (finansowanie samorządów lokalnych, przedsiębiorstw i klientów indywidualnych), w szczególności w ramach:
 - (i) działalności w dziedzinie wspierania jakości kredytowej za pośrednictwem spółki zależnej zajmującej się ubezpieczeniami spłaty obligacji FSA;
 - (ii) działalności w dziedzinie prowadzenia transakcji na własny rachunek;
 - (iii) inwestycji na własny rachunek w portfel składający się głównie z obligacji, który na dzień 31 grudnia 2008 r. szacowano na 233 mld EUR (tj. 36 % łącznej sumy bilansowej Dexii z tego dnia);
 - (iv) sprzedaży instrumentów pochodnych i hybrydowych.
- (28) Ze względu na te cechy szczególnie profil refinansowania grupy również jest specyficzny – znaczna część grupy (głównie DCL) znajduje się w sytuacji strukturalnego zapotrzebowania finansowego i zaspokaja to zapotrzebowanie w szczególności dzięki środkom pochodzącym z innych części grupy (głównie DBB i Dexia BIL) oraz rynków walutowych, rynków obligacji i hipotecznych listów zastawnych.

(29) W związku z tym, gdy we wrześniu 2008 r., w wyniku upadku banku Lehman Brothers, rynek międzybankowy i rynek hipotecznych listów zastawnych wyczerpały się, Dexia znalazła się w sytuacji dynamicznego zapotrzebowania na krótkoterminowe środki finansowe w wysokości [200–300] (*) mld EUR ([31–46]% łącznej sumy bilansowej grupy na dzień 31 grudnia 2008 r.). Sytuacja banku pogorszyła się we wrześniu i październiku 2008 r. z powodu wystawienia na poważne oddziaływanie kontrahentów bankowych i państwowych znajdujących się w trudnej sytuacji (banków amerykańskich, irlandzkich i islandzkich), spadków wartości aktywów należących bezpośrednio do Dexii lub aktywów o podwyższonej przez jej spółkę zależną FSA jakości kredytowej i spadku kursów akcji należących do grupy. Ogół strat i aktywów o obniżonej wartości odnotowanych przez grupę wyniósł 6,5 mld EUR na dzień 30 września 2009 r. (z czego 5,9 mld EUR na dzień 31 grudnia 2008 r.).

(30) W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji na temat wydarzeń stojących za problemami przedsiębiorstwa Dexia Komisja odsyła do swoich decyzji z dnia 19 listopada 2008 r., z dnia 13 marca 2009 r. i z dnia 30 października 2009 r.

(31) W odpowiedzi na te problemy nowy zarząd grupy, wyznaczony w dniu 7 października 2008 r., wprowadził plan przekształceń mający na celu przestawienie działalności grupy na jej podstawowy obszar działalności (tj. działalność PWB i RCB) oraz redukcję profilu ryzyka i krótkookresowego zapotrzebowania finansowego. Ten plan przekształceń sprowadzał się do następujących podstawowych środków:

— sprzedaż Assured Guarantee działalności w dziedzinie wspierania jakości kredytowej FSA, przy czym portfel inwestycyjny FSA („Financial Products”) pozostawał w obrębie Dexii (7),

— zmniejszenie zasięgu działalności międzynarodowej PWB (tj. działalności PWB przedsiębiorstwa DCL poza Francją, Włochami i Hiszpanią),

— upłynnienie dużej części portfela obligacji (158 mld EUR na dzień 31 grudnia 2008 r.),

— zaprzestanie ogółu działalności w zakresie prowadzenia transakcji na własny rachunek TFM i połączenie działalności zarządczej ALM i finansowej w nowy obszar działalności „Group Center”,

— program redukcji kosztów.

(*) Informacja poufna [...].

(7) W celu uzyskania większej ilości informacji na temat działalności i sprzedaży FSA Komisja odsyła do swojej decyzji z dnia 13 marca 2009 r.

(32) W wyniku wdrożenia planu przekształceń, na początku 2009 r., sytuacja Dexii polepszyła się, pozwalając jej na uzyskanie dodatniego wyniku netto w wysokości 808 mln EUR z pierwszych trzech kwartałów roku 2009 r.

III. OPIS ŚRODKÓW POMOCY

3.1. PODWYŻSZENIE KAPITAŁU

(33) Komisja odsyła do decyzji z dnia 19 listopada 2008 r. Podwyższenie kapitału w wysokości 6 mld EUR przez belgijskich i francuskich akcjonariuszy, które polegało na subskrypcji zwykłych akcji przedsiębiorstwa Dexia SA, zakończyło się dnia 3 października 2008 r. Zamknięta subskrypcja w celu tego podwyższenia kapitału dzieli się następująco:

a) Belgia:

— Belgia zainwestowała 1 mld EUR w przedsiębiorstwo Dexia SA,

— Region Flamandzki zainwestował 500 mln EUR w przedsiębiorstwo Dexia SA,

— Region Waloński zainwestował 350 mln EUR w przedsiębiorstwo Dexia SA,

— Region Stołeczny Brukseli zainwestował 150 mln EUR w przedsiębiorstwo Dexia SA,

— Holding Communal SA zainwestował 500 mln EUR w przedsiębiorstwo Dexia SA,

— Arcofin SCRL zainwestowała 350 mln EUR w przedsiębiorstwo Dexia SA,

— Ethias zainwestowała 150 mln EUR w przedsiębiorstwo Dexia SA;

b) Francja:

— Francja zainwestowała 1 mld EUR w przedsiębiorstwo Dexia SA; Zarządzanie tym udziałem zostanie powierzone Państwowej Agencji ds. Udziałów,

— grupa Caisse des dépôts et consignations (CDC) zainwestowała 1,71 mld EUR w przedsiębiorstwo Dexia SA,

— CNP Assurances zainwestowała 288 mln EUR w przedsiębiorstwo Dexia SA.

(34) Jeśli chodzi o Luksemburg, zobowiązał się on we wrześniu 2008 r. do zainwestowania 376 mln EUR w przedsiębiorstwo Dexia BIL w formie trzyletnich obligacji o stopie oprocentowania 10 % w skali roku, zamiennych na zwykłe akcje na warunkach do uzgodnienia. Dexia wskazała w planie restrukturyzacji zgłoszonym w lutym 2010 r., że ostatecznie rezygnuje, ze skutkiem natychmiastowym od daty niniejszej decyzji, z zysku z obligacji zamiennych przedsiębiorstwa Dexia BIL.

3.2. GWARANCJA NA OBLIGACJE

(35) Gwarancja na obligacje przedsiębiorstwa Dexia, przyznana w dniu 9 października 2008 r. przez wspomniane państwa członkowskie, była już przedmiotem decyzji z dnia 19 listopada 2008 r. Umową w sprawie gwarancji trzy wspomniane państwa członkowskie wspólnie zobowiązały się udzielić gwarancji, od dnia 9 października 2008 r. do dnia 31 października 2009 r., nowych środków międzybankowych i instytucjonalnych oraz nowych środków obligacyjnych, o maksymalnym okresie wykupu trzech lat, pobranych przez Dexia SA, Dexia BIL, DCL i DBB. Gwarancja odnosiła się początkowo do maksymalnej kwoty obligacji 150 mld EUR i została przydzielona w 60,5 % Belgii, 36,5 % Francji i 3 % Luksemburgowi.

(36) W swojej przytoczonej powyżej decyzji z dnia 19 listopada 2008 r. Komisja wyraziła zgodę na zastosowanie gwarancji jako nadzwyczajnego środka ratowania przedsiębiorstwa przez okres sześciu miesięcy od dnia wdrożenia tego środka. Zgodnie z tą decyzją, ponieważ plan restrukturyzacji beneficjenta został przedłożony zgodnie z obietnicą złożoną przez trzy wspomniane państwa członkowskie, okres ten został automatycznie przedłużony do chwili przyjęcia przez Komisję decyzji w sprawie wspomnianego planu restrukturyzacji.

(37) Ponieważ jednak umowa w sprawie gwarancji zawarta pomiędzy przedsiębiorstwem Dexia a wspomnianymi państwami członkowskimi wygasła w dniu 31 października 2009 r., w dniu 27 października 2009 r. wspomniane państwa członkowskie powiadomiły Komisję o przedłużeniu umowy w sprawie gwarancji do dnia 28 lutego 2010 r., wprowadziwszy do niej pewne zmiany.

(38) W stosunku do początkowej gwarancji, uzgodnionej pomiędzy wspomnianymi państwami członkowskimi a przedsiębiorstwem Dexia w dniu 9 października 2008 r., warunki gwarancji uległy następującym zmianom:

a) maksymalna kwota obligacji przedsiębiorstwa Dexia, objętych gwarancją wspomnianych państw członkow-

skich, została obniżona z 150 mld EUR do 100 mld EUR; w aneksie do umowy Dexia zobowiązała się dołożyć wszelkich starań, by od dnia 1 listopada 2009 r. łączne zobowiązanie wspomnianych państw członkowskich w ramach gwarancji nie przekroczyło 80 mld EUR;

b) ostateczny termin wykupu obligacji objętych gwarancją został przeniesiony z dnia 31 października 2011 r. na dzień 31 października 2014 r. ⁽⁸⁾;

c) od dnia 16 października 2009 r. gwarancja przestaje obejmować ogół umów o okresie wykupu poniżej miesiąca oraz depozyty bieżące, które w mechanizmie gwarancji są utożsamiane z umowami o okresie wykupu poniżej miesiąca.

(39) Ogół pozostałych warunków początkowej gwarancji wprowadzonej w dniu 9 października 2008 r. nie ulega zmianie, w szczególności następujące warunki rekompensaty:

a) rekompensata za gwarancję składa się z prowizji, jaką przedsiębiorstwo Dexia będzie musiało uiszczać miesięcznie od środków, zgodnie z zasadą *pro rata temporis*, równej 50 punktom bazowym w skali roku dla wszystkich obligacji objętych gwarancją, o okresie wykupu do dwunastu miesięcy włącznie lub bez ustalonego okresu wykupu;

b) dla wszystkich obligacji objętych gwarancją, o okresie wykupu powyżej roku, rekompensata za gwarancję jest równa 50 punktom bazowym w skali roku, powiększonym o niższą z dwóch następujących wielkości, zastosowanych wobec każdej obligacji objętej gwarancją: albo medianę *spreadów* pięcioletnich CDS senior przedsiębiorstwa Dexia obliczoną dla okresu od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 sierpnia 2008 r. (pod warunkiem że te *spreads* są reprezentatywne), albo medianę *spreadów* CDS wszystkich instytucji kredytowych o długookresowym ratingu kredytowym równym ratingowi Dexii, obliczonemu dla tego samego okresu.

(40) W każdym przypadku prowizja jest obliczona dla średniej kwoty obligacji objętych gwarancją o danym okresie wykupu i objętych gwarancją w ostatnim miesięcznym okresie.

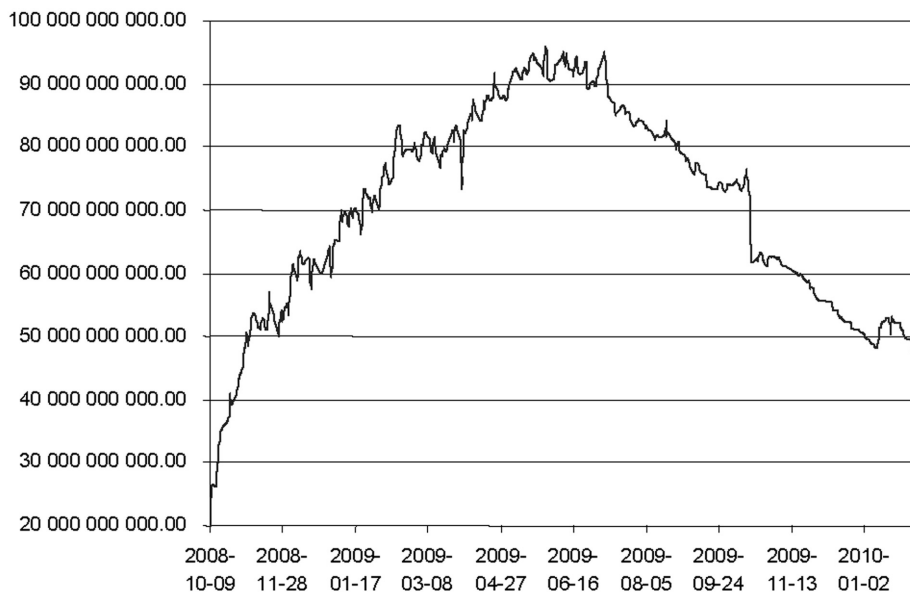
(41) Maksymalna kwota obligacji Dexii objętych gwarancją wynosi 95,9 mld EUR na dzień 27 maja 2009 r. ⁽⁹⁾. Rysunek 1 przedstawia zmiany kwoty obligacji przedsiębiorstwa Dexia objętej gwarancją w okresie od dnia 9 października 2008 r. do dnia 11 lutego 2010 r.

⁽⁸⁾ To przeniesienie ostatecznego terminu wykupu ma zastosowanie tylko do obligacji wyemitowanych od dnia przyjęcia decyzji Komisji z dnia 30 października 2009 r.

⁽⁹⁾ Zob.: <http://www.nbb.be/DOC/DQ/warandia/index.htm>

Rysunek 1

Zmiany kwoty obligacji przedsiębiorstwa Dexia objętej gwarancją

(Źródło: BNB, 11 lutego 2010 r.)

- (42) W swojej decyzji z dnia 30 października 2009 r. Komisja nie miała zastrzeżeń co do przedłużenia gwarancji wspomnianych państw członkowskich na rzecz przedsiębiorstwa Dexia do dnia 28 lutego 2010 r., ponieważ gwarancja ta stanowi nadzwyczajny środek ratowania przedsiębiorstwa zgodny z rynkiem wewnętrznym, w oparciu o art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE.

3.3. WSPARCIE PŁYNNOŚCIOWE

- (43) Wsparcie płynnościowe udzielone przez BNB, we współpracy z Banque de France, było już przedmiotem decyzji Komisji z dnia 19 listopada 2008 r. [...]
- (44) Na mocy ustawy z dnia 15 października 2008 r.⁽¹⁰⁾ w sprawie środków wspierających stabilność finansową i ustanowienia w szczególności gwarancji państwowej dla przyznanych środków i innych transakcji przeprowadzonych w celu przywrócenia stabilności finansowej środki przyznane przez BNB dla przedsiębiorstwa Dexia były automatycznie i z mocą wsteczną objęte belgijską gwarancją państwową. Gwarancja ta nie odnosiła się do części wsparcia płynnościowego udzielonego na własny rachunek Banque de France.
- (45) Według informacji przekazanych Komisji przez BNB, wsparcie płynnościowe zostało zatwierdzone przez Radę Prezesów Europejskiego Banku Centralnego (zwanego dalej „EBC”) w maksymalnej wysokości [...] mld EUR. Z tego wsparcia Dexia korzystała głównie w okresie od października do listopada 2008 r.
- (46) W swojej przytoczonej powyżej decyzji z dnia 19 listopada 2008 r. Komisja wyraziła zgodę na wsparcie płynnościowe jako nadzwyczajny środek ratowania przedsiębiorstwa przez okres sześciu miesięcy od dnia wdrożenia tego środka. Jednak w swoim piśmie do Komisji zgłaszającym plan restrukturyzacji przedsiębiorstwa Dexia, z dnia 17 lutego 2009 r., rząd belgijski zwrócił się również, zapobiegawczo, o przedłużenie możliwości korzystania przez przedsiębiorstwo Dexia ze wsparcia płynnościowego BNB, do dnia 31 października 2009 r., gdyby Komisja uznała, że środek ten zawiera elementy pomocy państwa.

⁽¹⁰⁾ Monitor belgijski z dnia 17 października 2008 r., wydanie 2, s. 55634 i kolejne.

3.4. ŚRODEK FSA

- (47) Środek FSA był przedmiotem decyzji Komisji z dnia 13 marca 2009 r. W ramach tego środka rząd belgijski i francuski przyznają gwarancję w celu umożliwienia Dexii wywiązania się z umowy opcji sprzedaży (zwanej dalej „Put”), dzięki której FSA Asset Management (zwana dalej „FSAM”), dawna spółka zależna FSA, której nie sprzedano Assured Guaranty, będzie miała możliwość sprzedaży niektórych aktywów zawartych w portfelu FSAM przedsiębiorstwu Dexia SA lub DCL w razie wystąpienia pewnych okoliczności warunkujących taką sprzedaż (zob. motywy 50–59).

3.4.1. KONTEKST

- (48) Dla przypomnienia, działalność Financial Products (zwana dalej „FP”) została wyłączona z działalności FSA sprzedanych Assured Guaranty. Działalność FP zasadniczo polega na (i) gromadzeniu depozytów stron trzecich, wobec których FSA zobowiązuje się wypłacić określony dochód z depozytów, na mocy umów w sprawie gwarantowanych depozytów (zwanymi dalej „Guaranteed Investment Contracts” lub „GIC”) oraz (ii) reinwestowaniu tych depozytów w papiery z wyższą stopą zwrotu niż koszt gwarantowanych depozytów GIC, generujące co do zasady dodatnią marżę odsetkową netto. Zasadniczo GIC są zawierane przez spółki zależne FSA (zwane dalej „przedsiębiorstwami GIC”), które z kolei pożyczają środki z tych depozytów innej spółce z grupy, FSAM, która tworzy portfel aktywów i zarządza nim, by zrównoważyć pasywa i zobowiązania wykupu należne stronom GIC. FSAM i przedsiębiorstwa GIC, biorące udział w działalności FP, zostały wyłączone z zakresu działalności sprzedanej Assured Guaranty i pozostały w obrębie przedsiębiorstwa Dexia.

- (49) Portfel aktywów FSAM obejmuje głównie papiery związane z amerykańskim sektorem nieruchomości, których wartość rynkowa lub ratingi uległy znacznemu obniżeniu w wyniku kryzysu *subprime* i kryzysu finansowego. Ponieważ FSA jest gwarantem aktywów i pasywów w działalności FP, wyłączenie tej ostatniej z zakresu sprzedaży automatycznie prowadzi do tego, że przedsiębiorstwo Dexia staje się gwarantem działalności FP, przez co nie ma konieczności ubiegania się o gwarancje udzielone przez FSA. Biorąc pod uwagę trudną sytuację finansową przedsiębiorstwa Dexia i wysokość kwot, które teoretycznie mogą być wymagane w ramach GIC, konieczne było, z punktu widzenia nabywcy FSA, Assured Guaranty, objęcie z kolei przedsiębiorstwa Dexia regwarancją przez Belgię i Francję.

3.4.2. PODSTAWOWE WARUNKI

- (50) Put jest umową, dzięki której FSAM ma prawo sprzedać przedsiębiorstwu Dexia SA lub DCL niektóre aktywa zawarte w portfelu FSAM w dniu 30 września 2008 r. (łącznie 16,98 mld USD wartości pozostającej nominalnej) w razie wystąpienia pewnych okoliczności warunkujących taką sprzedaż, mianowicie:

— w razie braku aktywa, tj. jeśli samo aktywo portfela lub odsetki od niego nie są spłacone w terminie:

w takim przypadku opcja sprzedaży dotyczy odnośnych aktywów, które są sprzedawane przedsiębiorstwu Dexia po ich pozostającej nominalnej wartości, powiększonej o należne odsetki,

— w razie niewypłacalności przedsiębiorstwa Dexia, w którym to przypadku opcja sprzedaży dotyczy ogółu aktywów portfela FSAM objętych opcją sprzedaży lub kilku aktywów, których pozostająca nominalna wartość jest równa całkowitej wartości pasywów powstałych w ramach GIC, jeśli ta druga kwota jest niższa od pierwszej. Odnośne aktywa są zbywane po ich pozostającej nominalnej wartości, powiększonej o należne odsetki,

— w razie braku zbywalnych aktywów, tj. jeśli Dexia nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań powstałych w ramach umów w sprawie zbywalnych aktywów, które zostały zawarte lub mają zostać zawarte na rzecz FSAM: w takim przypadku opcja sprzedaży odnosi się do liczby aktywów, których pozostająca nominalna wartość jest równa kwocie brakujących zbywalnych aktywów i które są sprzedawane Dexii po ich pozostającej nominalnej wartości, powiększonej o należne odsetki,

— w razie braku dodatkowego zabezpieczenia, tj. jeśli Dexia nie dostarczy FSAM dodatkowego zabezpieczenia w wysokości różnicy pomiędzy wartością pasywów powstałych w ramach GIS a rynkową wartością aktywów FSAM, po odjęciu marży (*haircut*) od tych aktywów: w takim przypadku opcja sprzedaży odnosi się do liczby aktywów, których nominalna pozostająca wartość jest równa kwocie brakującego dodatkowego zabezpieczenia i które są sprzedawane Dexii po ich pozostającej nominalnej wartości powiększonej o należne odsetki.

- (51) W ramach umowy w sprawie gwarancji państw Belgia (na poziomie 62,4 %) i Francja (na poziomie 37,6 %) zobowiązują się każde z osobna objąć gwarancją, bez wzajemnej odpowiedzialności, obligacje Dexii w ramach wspomnianej wcześniej umowy Put, ale po odjęciu wykluczonych aktywów (zwanymi dalej „wykluczonymi aktywami”) w wartości około 4,5 mld USD, przez co nominalna kwota aktywów zawarta w portfelu objętym gwarantowaną Put (zwanymi dalej „aktywami objętymi umową”) wynosi 12,48 mld USD. Gwarancja państw to gwarancja niezależna, płatna na pierwsze żądanie, nieodwołalna i bezwarunkowa. Jej pułap stanowi łączna kwota 16,98 mld USD (składająca się maksymalnie z 12,48 mld USD z wykupu pozostającej nominalnej wartości i z 4,5 mld USD odsetek), która będzie ulegać stopniowemu zmniejszeniu wraz z amortyzacją portfela.

- (52) W razie wystąpienia odpowiednich okoliczności FSAM, za pośrednictwem swojego agenta, zażąda najpierw od Dexii wywiązania się ze zobowiązań powstałych w ramach umowy Put, a następnie, po upływie określonych terminów, zwróci się do państw, w razie niewypłacalności lub upadłości Dexii.

- (53) Dexia odpowie na wezwania państw do zapłaty w związku z gwarancją (i) w gotówce, gdy łączne płatności pozostają niższe lub równe pierwszej partii 4,5 mld USD i (ii) w akcjach i w razie konieczności świadectwach udziałowych, powyżej tej sumy. Choć wspomniane powyżej wykluczone aktywa nie są objęte gwarancją państw, wezwania do zapłaty dotyczące wykluczonych aktywów obciążą kwotę pierwszej partii 4,5 mld USD, w przypadku której państwa mają prawo do bezpośredniego żądania gotówki od Dexii.
- (54) Gwarancja podlega rekompensacie płatnej przez Dexię corocznie Belgii i Francji, w wysokości 113 punktów bazowych, tytułem pokrycia ryzyka niewywiązania się z gwarantowanej umowy Put, do których należy dodać 32 punkty bazowe tytułem pokrycia ryzyka niewywiązania się przez Dexię ze zobowiązań dotyczących zbywalnych aktywów wobec FSAM.
- (55) Sprzedaż FSA (bez FP) miała miejsce w dniu 1 lipca 2009 r., a środek FSA zaczął obowiązywać w tym samym dniu. Ostatnia analiza wyceny portfela FSAM została przekazana Komisji w dniu 18 marca 2009 r. i została przeprowadzona przez Société Générale (zwane dalej „doradcą”), niezależnego eksperta upoważnionego przez państwo belgijskie, w oparciu o dane zatwierdzone w dniu 31 stycznia 2009 r.
- (56) Podstawowe dane na temat portfela FSAM zostały przedstawione w tabeli nr 1 poniżej:

Tabela 1

Podstawowe dane na temat portfela FSAM (całość)

Klasy aktywów	Wartość nominalna		Wartość rynkowa		Spodziewane straty (scenariusz podstawowy)		Spodziewane straty (warunki skrajne)	
	mln USD	% całości	mln USD	% całości	mln USD	% całości	mln USD	% całości
RMBS standards (bez „wrap”)	10 582	63,8	[4 000-5 000]	[...]	[1 500-2 500]	[...]	[...]	[...]
Subprime	7 317	44,1	[3 000-4 000]	[...]	[1 000-1 500]	[...]	[...]	[...]
Alt-A	2 424	14,6	[500-1 000]	[...]	[0-1 000]	[...]	[...]	[...]
Option ARMs	694	4,2	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
Prime	147	0,9	[0-100]	[...]	[0-10]	[...]	[...]	[...]
CES/HELOCs/ Wrapped RMBS (*)	817	4,9	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
NIMs	277	1,7	[0-200]	[...]	[0-30]	[...]	[...]	[...]
ABS CDO	36	0,2	[0-20]	[...]	[0-40]	[...]	[...]	[...]
CLOs	413	2,5	[0-400]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
US Agency RMBS	1 338	8,1	[1 000-1 500]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
Pozostałe	3 119	18,8	[1 000-2 000]	[...]	[0-400]	[...]	[...]	[...]
Całość	16 582	100,0	[7 000-9 000]	[...]	[2 000-3 000]	[...]	[3 500-4 500]	[...]

(*) CES = Closed -end second mortgages / HELOC = Home equity line of credit

- (57) Portfel składa się głównie z papierów „US RMBS standards”, w wysokości prawie 64 %, a w szczególności papierów „Subprime” (44 % portfela) i „Alt-A” (15 % portfela). W mniejszym stopniu portfel jest również zależny od papierów „US Agency RMBS” (8 % portfela) i papierów o jakości zwiększonej przez ubezpieczycieli spłaty obligacji. Wartość nominalna portfela wynosiła 16,6 mld USD na dzień 31 stycznia 2009 r., a jego średnia wartość rynkowa w tym samym dniu wynosiła [42,2–54,3]% wartości nominalnej, tj. [7–9] mld USD. Oczekiwane straty, w podstawowym scenariuszu, wynosiły

[2-3] mld USD, podczas gdy w scenariuszu warunków skrajnych szacowano je na [3,5-4,5] mld USD. Rzeczywista wartość ekonomiczna na dzień 31 stycznia 2009 r. wynosiła [13,6-14,6] mld USD w podstawowym scenariuszu i [12-13] mld USD w scenariuszu warunków skrajnych.

- (58) Podstawowe dane na temat portfela FSAM, po odliczeniu wykluczonych aktywów, zostały przedstawione w tabeli nr 2 poniżej:

Tabela 2

Podstawowe dane na temat portfela FSAM (po odliczeniu wykluczonych aktywów)

Klasy aktywów	Wartość nominalna		Wartość rynkowa		Spodziewane straty (sytuacja podstawowa)		Spodziewane straty (warunki skrajne)	
	mln USD	% całości	mln USD	% całości	mln USD	% całości	mln USD	% całości
RMBS standards (bez „wrap”)	9 755	79,9	[3 500-4 000]	[...]	[1 500-2 500]	[...]	[...]	[...]
Subprime	6 544	53,6	[2 500-3 000]	[...]	[1 000-1 500]	[...]	[...]	[...]
Alt-A	2 371	19,4	[500-1 000]	[...]	[0-1 000]	[...]	[...]	[...]
Option ARMs	693	5,7	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
Prime	147	1,2	[0-100]	[...]	[0-10]	[...]	[...]	[...]
CES/HELOCs/ Wrapped RMBS (*)	817	6,7	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
NIMs	276	2,3	[0-200]	[...]	[0-30]	[...]	[...]	[...]
ABS CDO	36	0,3	[0-20]	[...]	[0-40]	[...]	[...]	[...]
CLOs	413	3,4	[0-400]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
Pozostale	909	7,4	[200-600]	[...]	[0-400]	[...]	[...]	[...]
Całość	12 205	100,0	[4 500-5 500]	[...]	[2 000-3 000]	[...]	[3 500-4 500]	[...]

(*) CES = Closed -end second mortgages / HELOC = Home equity line of credit

- (59) Wartość nominalna portfela, bez odliczonych aktywów, wynosiła 12,2 mld USD na dzień 31 stycznia 2009 r., a jego średnia wartość rynkowa w tym samym dniu wynosiła [36,9-45,1]% wartości nominalnej, tj. [4,5-5,5] mld USD. Oczekiwane straty, w podstawowym scenariuszu, wynosiły [2-3] mld USD, podczas gdy w scenariuszu warunków skrajnych szacowano je na [3,5-4,5] mld USD. Rzeczywista wartość ekonomiczna na dzień 31 stycznia 2009 r. wynosiła [9,2-10,2] mld USD w podstawowym scenariuszu i [7,7-8,7] mld USD w scenariuszu warunków skrajnych.

IV. PLAN RESTRUKTURYZACJI

- (60) Plan restrukturyzacji ma na celu przestawienie działalności przedsiębiorstwa Dexia na jego podstawowy obszar działalności i podstawowe rynki (tj. działalność PWB i RCB we Francji, Belgii i Luksemburgu), ograniczenie profilu ryzyka i wskaźnika dźwigni oraz zrównoważenie profilu aktywów zbywalnych. Obejmuje to w szczególności zaniechanie, ograniczenie i zbycie pewnych obszarów działalności; wprowadzenie dwóch wewnętrznych odrębnych obszarów sprawozdawczych, jednego dla tradycyjnej działalności bankowej (zwanego dalej „core division”), obejmującego większość działalności PWB i RCB, reprezentującego 72 % całej sumy bilansowej Dexii na koniec roku 2009 r. i drugiego dla działalności w zakresie upływniania nazwanego „legacy portfolio management division” (zwanego dalej „LPMD”), składającego się głównie z portfela obligacji i w mniejszym zakresie z międzynarodowej działalności PWB, stanowiącego 28 % całej sumy bilansowej Dexii na koniec 2009 r. Poprawę profilu aktywów zbywalnych osiąga się dzięki ograniczeniu środków finansowych pozyskiwanych na rynku i krótkoterminowych środków finansowych oraz zwiększeniu średniej długości środków finansowych i korzystaniu z bardziej stabilnych środków finansowych (depozyty klientów indywidualnych i przedsiębiorstw, hipoteczne listy zastawne).

- (61) Plan restrukturyzacji składa się z szeregu środków już wprowadzonych przez Dexię oraz środków zachowawczych i strukturalnych, które Dexia będzie musiała wprowadzić w czasie restrukturyzacji, pod kontrolą wspomnianych państw członkowskich, które zobowiązały się dopilnować zastosowania się do nich.
- (62) Ogół tych środków pozwala na obniżenie o 35 % całej wielkości sumy bilansowej Dexii na dzień 31 grudnia 2014 r. w stosunku do dnia 31 grudnia 2008 r., z uwzględnieniem nowych kredytów.

4.1. PRZYWRÓCENIE DŁUGOOKRESOWEJ RENTOWNOŚCI W SCENARIUSZU ZWYKŁYM I SCENARIUSZU WARUNKÓW SKRAJNYCH

- (63) Wspomniane państwa członkowskie przekazały Komisji szczegółowe informacje na temat modelu biznesowego banku. Są to w szczególności następujące informacje:
- plan operacyjny grupy na lata 2009–2011 i prognoza niektórych danych z bilansu oraz rachunku zysków i strat na rok 2014 i 2017,
 - wielkość i marża przyznanych kredytów i nowe kredyty według głównych obszarów działalności (PWB, RCB i inne) i według obszarów geograficznych, w okresie od 2009 r. do 2011 r.,
 - wielkość i średnie koszty finansowe grupy według źródła finansowania (umowy z przyrzeczeniem odkupu, gwarantowane i niegwarantowane obligacje, hipoteczne listy zastawne, depozyty i inne).
- (64) W oparciu o te informacje Dexia przewiduje pozytywny wynik w całym okresie restrukturyzacji, w latach 2009–2014 i wskaźnik podstawowych funduszy własnych (zwany dalej „wskaźnikiem kapitału podstawowego warstwy 1”) w przedziale od 11 % do 15 %. Poniższa tabela nr 3 zawiera dla każdego roku w okresie od 2009 r. do 2014 r. prognozy wyników i wskaźnik kapitału podstawowego warstwy 1 przedsiębiorstwa Dexia.

Tabela 3

Prognozy wyników i wskaźnik kapitału podstawowego warstwy 1 przedsiębiorstwa Dexia w okresie restrukturyzacji

(w mln EUR i %)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Core division						
Wynik netto przed opodatkowaniem	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
LPD						
Wynik netto przed opodatkowaniem	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Razem grupa Dexia						
Wynik netto przed opodatkowaniem	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Wskaźnik kapitału podstawowego warstwy 1	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- (65) Wspomniane państwa członkowskie dostarczyły również trzy rodzaje testów warunków skrajnych w celu określenia odporności grupy na zewnętrzne zaburzenia.
- (66) Pierwszy rodzaj testu warunków skrajnych przeprowadzony przez Dexię miał na celu sprawdzenie odporności grupy, do roku 2011, na następujące zmienne: (i) wskaźnik wzrostu PKB w poszczególnych krajach, (ii) poziom wewnątrzbankowych trzymiesięcznych i pięcioletnich stóp procentowych i (iii) kursy walutowe niektórych walut obcych. Jeśli chodzi o wskaźnik wzrostu, sformułowano założenia dla podstawowego scenariusza i scenariusza warunków skrajnych, zgodne z założeniami wykorzystanymi przy innych podobnych eksperymentach niedawno przeprowadzonych w Europie. Wyniki testu warunków skrajnych, uzyskane przez Dexię, sugerują, że grupa wykaże zysk w 2010 r. i 2011 r., nawet w scenariuszu warunków skrajnych. Zysk przed opodatkowaniem wyniósłby [...] mln EUR w 2010 r. i [...] mln EUR w 2011 r.

- (67) Drugi rodzaj testu warunków skrajnych przeprowadzonych przez Dexię miał na celu sprawdzenie odporności grupy na wzrost kosztów finansowania uzyskanego na rynkach, w danym roku, o (i) 100 punktów bazowych i (ii) 200 punktów bazowych. Wyniki testu warunków skrajnych przeprowadzonego przez Dexię wskazują, że wpływ na wyniki grupy można szacować na [...] mln EUR, w razie wzrostu kosztów finansowania o 100 punktów bazowych i na [...] mln EUR w razie wzrostu kosztów finansowania o 200 punktów bazowych.
- (68) Trzeci rodzaj testu warunków skrajnych przeprowadzonego przez Dexię miał na celu sprawdzenie płynności grupy, a w szczególności stanu płynności grupy w wyjątkowych okolicznościach, poprzez porównanie potencjalnie wymaganej płynności z potencjalnie dostępną płynnością w takich okolicznościach. Zasięg czasowy testu warunków skrajnych wynosi jeden miesiąc. Zastosowany scenariusz łączy wpływ zakłóceń charakterystycznych dla Dexii z konsekwencjami ogólnego kryzysu płynności. Ten test warunków skrajnych został przeprowadzony zarówno przez Dexię, jak i jej organ kontrolny (Komisja ds. Banków, Finansów i Ubezpieczeń, zwana dalej „CBFA”). [...] ⁽¹¹⁾ [...].

4.2. ZOBOWIĄZANIA ZACHOWAWCZE

- (69) Plan restrukturyzacji, zgłoszony w dniu 9 lutego 2010 r., polega przede wszystkim na ograniczeniu krótkoterminowych środków finansowych, zwiększeniu średniej długości długoterminowych środków finansowych i zwiększeniu stabilnych źródeł finansowania grupy. W tym względzie wspomniane państwa członkowskie zobowiązują się, że przedsiębiorstwo Dexia będzie przestrzegać trzech ilościowych wskaźników finansowania.
- Dexia utrzymuje wskaźnik „krótkoterminowe środki finansowe ⁽¹²⁾/całkowita wielkość sumy bilansowej” na poziomie 30 % na dzień 31 grudnia 2009 r., na poziomie najwyżej 23 % na dzień 31 grudnia 2010 r., na poziomie najwyżej 20 % na dzień 31 grudnia 2011 r., na poziomie najwyżej 14 % na dzień 31 grudnia 2012 r., na poziomie najwyżej 13 % na dzień 31 grudnia 2013 r. i na poziomie najwyżej 11 % na dzień 31 grudnia 2014 r.,
 - Dexia zwiększa długość środków finansowych, zachowując średnią długość pasywów grupy ⁽¹³⁾ na poziomie co najmniej równym poziomom podanym w poniższej tabeli 4:

Tabela 4

Zmiana średniej długości pasywów przedsiębiorstwa Dexia (w latach)

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- Dexia zwiększa swoje stabilne źródła finansowania: obliczany jest wskaźnik, którego licznik jest równy sumie środków finansowych w formie hipotecznych listów zastawnych, środków finansowych w formie depozytów komercyjnych RCB i PWB, a mianownik to suma wszystkich aktywów przedsiębiorstwa Dexia. Wskaźnik ten, równy 36 % w grudniu 2009 r., musi wynosić co najmniej 40 % na dzień 31 grudnia 2010 r., co najmniej 45 % na dzień 31 grudnia 2011 r., co najmniej 53 % na dzień 31 grudnia 2012 r., co najmniej 55 % na dzień 31 grudnia 2013 r. i co najmniej 58 % na dzień 31 grudnia 2014 r.,
 - niezależny ekspert co sześć miesięcy sprawdza przestrzeganie tych trzech wskaźników finansowania.
- (70) Dexia nie pożycza swoim klientom PWB na poziomie „wskaźnika zwrotu z kapitału skorygowanego o ryzyko” (zwanego dalej „wskaźnikiem RAROC”) niższym niż 10 %. Wskaźnik RAROC odnosi marżę netto po opodatkowaniu do kapitału ekonomicznego ⁽¹⁴⁾:

⁽¹¹⁾ [...]

⁽¹²⁾ Krótkoterminowe środki finansowe obejmują: wszelkiego rodzaju umowy z przyrzeczeniem odkupu (repo) (z bankami centralnymi, dwu- i trójstronne), certyfikaty depozytowe i papiery dłużne, depozyty międzybankowe, depozyty powiernicze, depozyty banków centralnych oraz pozostałe środki finansowe przedsiębiorstw.

⁽¹³⁾ Pasywa grupy zawarte w tym wskaźniku obejmują zasoby: (i) długoterminowe, ogół hipotecznych listów zastawnych wyemitowanych przez grupę i emisji w formie EMTN (gwarantowanych, niegwarantowanych i umieszczonych na rynku międzybankowym lub w sieci bankowości detalicznej); (ii) krótkoterminowe, ogół krótkoterminowych środków finansowych w bilansie grupy.

⁽¹⁴⁾ Kapitał ekonomiczny jest obliczany zgodnie z metodologią Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego (zob.: „Międzynarodowa konwergencja pomiaru kapitału i standardów dotyczących funduszy własnych: zmienione ramy” (czerwiec 2006).

- marża brutto to różnica pomiędzy marżą zafakturowaną dla klienta (wyrażoną w punktach bazowych powyżej stopy referencyjnej IBOR) a kosztem finansowania Dexii (wyrażonym w punktach bazowych powyżej stopy referencyjnej IBOR), reprezentowanym wewnętrzną ceną transferową,
 - wewnętrzna cena transferowa odzwierciedla szacowane koszty nowego finansowania przedsiębiorstwa Dexia, po uwzględnieniu cech charakterystycznych pożyczek (termin spłaty, możliwość refinansowania za pomocą hipotecznych listów zastawnych itp.) dla klientów PWB,
 - marża netto jest równa marży brutto pomniejszonej o (i) wszelkiego rodzaju koszty (koszty ogólne, koszty płac, koszty operacyjne, amortyzacja itp.), szacowane w oparciu o obserwację kosztów działalności w zakresie udzielania pożyczek klientom PWB, (ii) średni koszt ryzyka obliczony dla każdej transakcji zgodnie z nową metodologią bazylejską (średni koszt ryzyka w długim okresie) i (iii) obciążenia podatkowe,
 - niezależny ekspert co sześć miesięcy sprawdza, czy RAROC odzwierciedla koszty obszaru PWB, czy powyższe zobowiązanie do przestrzegania minimalnego poziomu wskaźnika RAROC w wysokości 10 % w przypadku działalności PWB jest dotrzymywane, a także czy metodologia i sposób obliczania wskaźnika RAROC i jego składników są właściwe.
- (71) Dexia zredukuje do zera kwotę środków finansowych obecnie udostępnionych jej tureckiej spółce zależnej DenizBank najpóźniej do dnia 30 czerwca 2011 r. i nie przyzna jej nowych wewnątrzgrupowych środków finansowych do dnia 31 grudnia 2014 r.
- (72) Do dnia 30 czerwca 2010 r. Dexia wprowadza obszar sprawozdawczy LPMD. Aktywa przydzielone do tego obszaru są upłynniane lub zbywane. Te aktywa to:
- portfele „Credit Spread Portfolio” (CSP) i „Public Sector Portfolio” (PSP) (w kwocie szacowanej na około 134 mld EUR na dzień 31 grudnia 2009 r.),
 - portfel „Financial Products” aktywów FSAM zachowanych przez Dexię (w kwocie szacowanej na około 10,7 mld EUR na dzień 31 grudnia 2009 r.), i
 - portfel „non-core PWB loans” (w kwocie szacowanej na około 17 mld EUR na dzień 31 grudnia 2009 r.).
- Środki finansowe pobrane przez Dexię i objęte gwarancją środków finansowych są w całości przypisane do tego obszaru.
- (73) Dexia ogranicza nową produkcję roczną PWB do 12 mld EUR w 2009 r., 15 mld EUR w 2010 r. i 18 mld EUR w latach 2011–2014.
- (74) Dexia ogranicza koszty operacyjne o 15 % przed dniem 31 grudnia 2012 r.
- (75) Dexia ogranicza działalność „trading” (zawieranie transakcji) (ograniczenie o 44 % średniej rocznej wartości narażonej na ryzyko, która wynosiła 126 mld EUR w 2008 r.) i zaprzestaje działalności transakcyjnej na własny rachunek od dnia przyjęcia niniejszej decyzji Komisji.
- (76) Dexia rezygnuje ostatecznie, ze skutkiem natychmiastowym od daty przyjęcia decyzji Komisji, z zysku z obligacji zamiennych Dexia BIL w wysokości 376 mln EUR, do których subskrypcji Luksemburg zobowiązał się we wrześniu 2008 r.

- (77) Wykorzystanie przez Dexię gwarancji środków finansowych wspomnianych państw członkowskich jest ograniczone następującymi warunkami:
- wygaśnięcie gwarancji dla ogółu umów depozytowych zawartych od dnia 31 marca 2010 r.,
 - wygaśnięcie gwarancji środków finansowych dla ogółu krótkoterminowych emisji (krótszych niż rok) zrealizowanych od dnia 31 maja 2010 r.,
 - wygaśnięcie gwarancji środków finansowych dla ogółu (w tym długoterminowych) emisji lub umów zrealizowanych lub zawartych od dnia 30 czerwca 2010 r.,
 - w żadnym momencie łączna kwota zagwarantowanych środków nie może przekroczyć 100 mld EUR,
 - w okresie stosowania gwarancji Dexia przekazuje wspomnianym państwom członkowskim dodatkową rekompensatę od kwoty przekroczenia progów w razie przekroczenia następujących progów gwarantowanych środków:

Tabela 5

Dodatkowa rekompensata przekazywana w razie przekroczenia kwot gwarantowanych obligacji

Próg/pula (zagwarantowane zobowiązania w mld EUR)	60–70	70–80	80–100
Dodatkowa rekompensata za przekroczenie progu (w punktach bazowych)	+ 50	+ 65	+ 80

- (78) Do dnia 13 października 2014 r. Dexia nie skorzysta ze swojego statusu banku objętego gwarancją wspomnianych państw członkowskich do celów reklamowych i nie wykorzysta gwarancji do samych transakcji arbitrażowych.
- (79) Do dnia 31 grudnia 2011 r. Dexia SA wraz z jej spółkami zależnymi, nad którymi pełni wyłączną lub wspólną kontrolę, nie stanie się nabywcą więcej niż 5 % kapitału zakładowego innych instytucji kredytowych, przedsiębiorstw inwestycyjnych lub spółek ubezpieczeniowych, chyba że za zezwoleniem Komisji. Zobowiązanie to nie uniemożliwia, z zastrzeżeniem uprzedniej zgody Komisji, nabycia przez Dexię udziału w rekompensacie za udziały lub działalność wniesione w ramach zbycia lub komasacji (w wyniku fuzji lub jako aport) aktywów lub działalności, o ile w takim przypadku wspomniany udział nie daje Dexii wyłącznej lub wspólnej kontroli nad podmiotem uzyskującym aport lub powstałym w wyniku fuzji. Dexia uprzednio informuje Komisję o wszelkich projektach nabycia udziału, w tym wszelkich projektach rozważanych przez przedsiębiorstwa pod wspólną kontrolą Dexii.
- (80) Do dnia 31 grudnia 2014 r. Dexia ogranicza kwotę:
- wszelkich form dywidend wypłacanych przez przedsiębiorstwo Dexia SA za swoje zwykłe akcje,
 - wszystkich dyskrecjonalnych przedterminowych wykupów lub wypłat kuponów od instrumentów hybrydowych Tier 1 lub instrumentów Tier 2 (i) wyemitowanych przez podmioty, nad którymi Dexia pełni wyłączną kontrolę (ii) należących do osób lub podmiotów innych niż Dexia SA i jej spółki zależne, (iii) których wypłata lub wykonanie jest dyskrecjonalne na mocy postanowień umownych dotyczących tych instrumentów, w taki sposób, by po podziale lub planowej wypłacie kuponów (i po uwzględnieniu ewentualnych płatności, które stały się obowiązkowe w wyniku wypłaty dywidendy za zwykłe akcje), wskaźnik kapitału podstawowego warstwy 1 przedsiębiorstwa Dexia (obliczany w odniesieniu do ostatnich skonsolidowanych rocznych sprawozdań finansowych przygotowanych zgodnie z normami MSSF)

— pozostał co najmniej równy poniższemu poziomowi oraz:

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
10,7 %	10,6 %	[...]	[...]	[...]	[...]

— pozostał co najmniej równy sumie (i) 12,5 % aktywów ważonych ryzykiem (*risk weighted assets*) działalności *Legacy Portfolio Management Division* i (ii) 9,5 % aktywów ważonych ryzykiem (*risk weighted assets*) pozostałej działalności grupy („Core Division”).

(81) Zobowiązanie, o którym mowa w motywie 80:

— nie ma wpływu na żądanie zysku podlegającego podziałowi (w rozumieniu art. 617 belgijskiego kodeksu spółek) na poziomie Dexii,

— nie ma wpływu na transakcje, które Dexia będzie prawnie zobowiązana wykonać na instrumentach hybrydowych Tier 1 lub Tier 2, lub transakcje, które Dexia będzie zmuszona wykonać na tych instrumentach na mocy umów zawartych przed dniem 1 lutego 2010 r., oraz

— będzie mogło ulec zmianie w razie znaczącej zmiany definicji funduszy własnych zgodnie z zasadą ostrożności i norm księgowych mających zastosowanie do Dexii.

(82) Ponadto bez uszczerbku dla transakcji, które Dexia będzie prawnie zobowiązana wykonać lub transakcji, które Dexia będzie zmuszona wykonać na mocy umów zawartych przed dniem 1 lutego 2010 r. na instrumentach hybrydowych Tier 1 lub Tier 2, Dexia odstąpi, do dnia 31 grudnia 2011 r., od:

— wypłaty kuponów od instrumentów hybrydowych Tier 1 lub instrumentów Tier 2 należących do osób lub podmiotów innych niż Dexia SA i jej spółki zależne, a których wypłata jest dyskrecyjna zgodnie z postanowieniami umownymi odnoszącymi się do tych instrumentów,

— zatwierdzenia wypłaty wszelkiego rodzaju dywidend lub głosowania za ich wypłatą przez wszystkie podmioty, nad którymi Dexia SA pełni bezpośrednio lub pośrednio wyłączną kontrolę (w tym podmioty należące do niej w 100 %), gdy taka wypłata wiązałaby się z obowiązkiem wypłaty kuponu od instrumentów hybrydowych Tier 1 lub instrumentów Tier 2 należących do osób innych niż Dexia SA i jej spółki zależne, oraz

— skorzystania z dyskrecjonalnej opcji przedterminowego wykupu instrumentów hybrydowych Tier 1 lub instrumentów Tier 2, o których mowa w pierwszym tirecie powyżej.

(83) Dexia SA odstąpi od podziału dywidend od zwykłych akcji do dnia 31 grudnia 2011 r. Ten zakaz nie będzie miał zastosowania do podziałów dywidend zrealizowanych w całości poprzez przydzielenie nowych akcji, o ile kwota takich podziałów jest (i) zgodna z motywem 80 i (ii) co najwyżej równa 40 % wyniku netto zrealizowanego przez Dexię w roku obrotowym 2009 w przypadku podziałów dokonanych w 2010 i co najwyżej równa 40 % wyniku netto zrealizowanego przez Dexię SA w roku obrotowym 2010 r. w przypadku podziałów dokonanych w 2011 r. ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁵⁾ Wspomniane państwa członkowskie przekazały Komisji pismo Dexii z dnia 12 lutego 2010 r. potwierdzające, że nie istnieje żaden hybrydowy i podporządkowany instrument zadłużenia, wyemitowany przez jednostki grupy, którego warunki przewidują obowiązek wypłaty kuponu („coupon pusher”) w przypadku gdyby Dexia SA wypłaciła dywidendę od akcji, z wyjątkiem emisji 500 mln EUR dokonanej przez Dexia Funding Luxembourg SA w 2006 r. (kod ISIN: XS0273230572).

- (84) W tym względzie należy przypomnieć, że na mocy zobowiązań przyjętych przez wspomniane państwa członkowskie w związku z decyzją Komisji z dnia 30 października 2009 r. przedłużającą gwarancję Dexia jest zobowiązania odstąpić, od dnia tej decyzji do daty niniejszej decyzji, od:
- (i) zgłoszenia dywidendy tymczasowej lub zaproponowania Walnemu Zgromadzeniu akcjonariuszy Dexii SA wypłaty wszelkiej formy dywidendy na rzecz akcjonariuszy Dexii SA;
 - (ii) zatwierdzenia wypłaty wszelkiej formy dywidendy lub głosowania za taką wypłatą przez podmioty, nad którymi Dexia SA pełni bezpośrednio lub pośrednio wyłączną kontrolę, ale które nie należą do niej (bezpośrednio lub pośrednio) w 100 %;
 - (iii) zatwierdzenia wypłaty wszelkiego rodzaju dywidend lub głosowania za ich wypłatą przez wszystkie podmioty, nad którymi Dexia SA pełni bezpośrednio lub pośrednio wyłączną kontrolę (w tym podmioty należące do niej w 100 %), gdy taka wypłata wiązałaby się z obowiązkiem wypłaty kuponu od instrumentów hybrydowych Tier 1 lub instrumentów bezterminowych Upper Tier 2 należących do osób lub podmiotów innych niż Dexia SA i jej spółki zależne;
 - (iv) wypłaty kuponów od instrumentów hybrydowych Tier 1 lub instrumentów bezterminowych Upper Tier 2 należących do osób lub podmiotów innych niż Dexia SA i jej spółki zależne, a których wypłata jest dyskrecjonalna zgodnie z postanowieniami umownymi odnoszącymi się do tych instrumentów. Jeśli jednak to odstąpienie od wypłaty mogłoby się wiązać z zawieszeniem wypłaty dywidend przez Dexię SA w ramach wyników za 2009 r., poprzedni zakaz mógłby nie znaleźć zastosowania, o ile Dexia poinformuje o tym uprzednio Komisję, a ta ostatnia zatwierdzi, *ad hoc*, wspomnianą wypłatę kuponu; lub
 - (v) skorzystania z dyskrecjonalnej opcji przedterminowego wykupu instrumentów hybrydowych, o których mowa w pkt (iii) i (iv) niniejszego motywu.
- (85) W celu wprowadzenia większej konkurencji i przejrzystości do transakcji pożyczek bankowych samorządów lokalnych Francja zobowiązuje się dopilnować, by samorządy lokalne częściej stosowały mechanizm zaproszeń do ubiegania się o zamówienie przy okazji operacji zaopatrywania się w środki finansowe i kapitał. Zalecenia w tym zakresie zostaną wyraźnie przedstawione przez państwo samorządom terytorialnym przed końcem 2010 r., zarówno w zakresie bankowych środków finansowych, jak i w dziedzinie wykorzystania złożonych instrumentów finansowych. Zalecenia te będą kłaść nacisk na naturalny dla tego sektora interes ekonomiczny w stosowaniu mechanizmu zapraszania do ubiegania się o zamówienie i wskażą poszczególne praktyczne zasady, zgodnie z którymi można wdrażać takie środki. Zalecane dobre praktyki przewidują publiczny charakter zaproszeń do ubiegania się o zamówienie w przypadku pożyczek o największych kwotach. W szczególności w przypadku samorządów lokalnych służby odpowiedzialne za wsparcie i doradztwo zostaną wyczułone na te zalecenia. Jeśli te zalecenia okazałyby się niewystarczające dla zapewnienia powszechnego stosowania przejrzystych i niedyskryminacyjnych przetargów przez samorządy lokalne do 2013 r. w zakresie bankowych środków finansowych, Francja zobowiązuje się przedstawić propozycje normatywne w tym względzie.
- (86) W celu wprowadzenia większej konkurencji i przejrzystości do transakcji pożyczek bankowych samorządów lokalnych, rząd belgijski, w porozumieniu z Regionami, zobowiązuje się kontrolować publikowanie przez instytucje zamawiające ogłoszeń o udzieleniu zamówienia dotyczących finansowania lokalnych władz publicznych.

4.3. ZBYCIE I UPŁYNNIENIE

(87) Dexia zbywa aktywa wymienione w niniejszym motywie:

- a) zbycie lub wprowadzanie na giełdę udziału w wysokości 70 %, jaki grupa posiada we włoskiej spółce zależnej, Crediop, do dnia 31 października 2012 r. ⁽¹⁶⁾;
- b) zbycie do dnia 30 czerwca 2010 r. DEP francuskiej spółki zależnej Dexia Insurance Belgium (zwanej dalej „DIB”), działającej w dziedzinie ubezpieczeń na życie i socjotechniki. Podpisanie umowy o zbyciu miało miejsce w dniu 9 grudnia 2009 r., a sprzedaż powinna zostać zrealizowana w ciągu pierwszego półrocza 2010 r.;
- c) zbycie lub wprowadzenie na giełdę do dnia 31 grudnia 2010 r. udziału Dexii w wysokości 51 % w AdInfo, spółce zależnej działającej w sektorze usług informatycznych dla samorządów lokalnych w Belgii;
- d) zbycie udziału Dexii w SPE, belgijskim zakładzie produkcji energii, do dnia 31 grudnia 2010 r.;
- e) zbycie udziału Dexii w wysokości 20 % w Crédit du Nord (zbycie to miało miejsce w dniu 11 grudnia 2009 r.);
- f) zamknięcie do 2010 r. około 80 agencji w Belgii w ramach nowego modelu dystrybucji grupy;
- g) wstrzymanie następującej działalności RCB International:

⁽¹⁶⁾ Dexia nie będzie zobowiązana do zbycia swojego udziału w Crediop po zbyt niskiej cenie (niższej niż [...]krotna wartość księgowa w 2010 r. i 2011 r. oraz [...]krotna wartość księgowa w 2012 r.).

- (i) zbycie Experta Jersey, upłynnienie Dexia „Private Bank” (PB) Jersey, wstrzymanie działalności PB w Montevideo, wstrzymanie projektu rozwoju PB w Singapurze, wstrzymanie projektu consumer finance w Rosji i wstrzymanie działalności Dexia Asset Management (zwanej dalej „DAM”) w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, zbycie działalności powierniczej Experta w Szwajcarii miały miejsce na przestrzeni 2009 r. i na początku 2010 r.;
 - (ii) zbycie działalności powierniczej prowadzonej przez spółkę Experta na Bahamach oraz zbycie duńskiej spółki zależnej Dexia BIL do dnia 31 grudnia 2011 r.;
 - h) zbycie lub wprowadzenie na giełdę do dnia 31 października 2012 r. udziału Dexii w słowackiej spółce zależnej Dexia Banka Slovensko (zwanej dalej „DBS”) ⁽¹⁷⁾;
 - i) wstrzymanie i upłynnienie następującej działalności PWB International:
 - (i) Indie: zbycie podmiotu, które miało miejsce 2009 r.;
 - (ii) Szwajcaria (Dexia Public Finance Switzerland) i Szwecja (Dexia Norden): zamknięcie i likwidacja do dnia 31 grudnia 2010 r.;
 - (iii) Meksyk, Australia i Japonia: likwidacja bilansu;
 - j) zbycie FSA (zakończone w dniu 1 lipca 2009 r.), następnie zbycie udziałów Dexii w Assured Guaranty do dnia 31 grudnia 2011 r.;
 - k) zbycie udziału w wysokości 49 % grupy w Kommunalkredit Austria (KA), zrealizowane w 4 kwartale 2008 r.;
 - l) zbycie lub wprowadzenie na giełdę Deniz Emeklilik, ubezpieczeniowej spółki zależnej DenizBank do dnia 31 października 2012 r.;
 - m) zbycie udziału w wysokości 60 % grupy w Dexia Sabadell do dnia 31 grudnia 2013 r.;
 - n) przyspieszone zbycie portfela obligacji Dexia w wysokości [10-20] mld EUR rocznie w 2010 r. i 2011 r., [5-15] mld EUR – [10-20] mld EUR w 2012 r., [0-10] – [5-15] mld EUR rocznie w 2013 r. i 2014 r.;
 - o) upłynnienie działalności Standby Bond Purchase Agreements (zwanej dalej „SBPA”) i Tender Option Bonds (zwanej dalej „TOB”) (USA/Kanada).
- (88) Plan restrukturyzacji prowadzi do redukcji o 35 % całkowitej wielkości sumy bilansowej Dexii na dzień 31 grudnia 2014 r. w stosunku do kwoty na dzień 31 grudnia 2008 r. Wspomniane państwa członkowskie zobowiązują się dopilnować, by Dexia dokonała obniżek wielkości swojej sumy bilansowej, przedstawionych w tabeli nr 6 poniżej.

⁽¹⁷⁾ Dexia nie będzie zobowiązana do zbycia DBS po zbyt niskiej cenie (niższej niż [...] -krotna wartość księgowa w 2010 r. i [...] -krotna wartość księgowa w 2011 r.).

Tabela 6

Zmniejszenie wielkości sumy bilansowej grupy, „core division” i LPMD

(mld EUR)

	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Całkowita suma bilansowa grupy	651	580	[510-550]	[485-545]	[425-490]	[405-465]	427
LPMD łącznie		162	[120-140]	[100-120]	[80-110]	[70-100]	79
Core division łącznie		419	[390-410]	[385-415]	[345-380]	[335-365]	353

4.4. REALIZACJA ZOBOWIĄZAŃ

- (89) Niezależny ekspert w każdym półroczu przedstawia Komisji sprawozdanie z realizacji zobowiązań zawartych w planie restrukturyzacji. Sprawozdanie to zawiera w szczególności szczegółową ekspertyzę (i) na temat zastosowania się do obniżki wielkości sumy bilansowej, o której mowa w motywie 88, (ii) na temat zastosowania się do trzech wskaźników płynności i finansowania, o których mowa w motywie 69 i (iii) na temat wywiązania się ze zobowiązania dotyczącego wskaźnika RAROC⁽¹⁸⁾, o którym mowa w motywie 70. Ponadto:
- sprawozdanie to zostaje przekazane najpóźniej miesiąc po przedstawieniu półrocznych sprawozdań finansowych i zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych, jednak nie później niż przed dniem 1 października i 30 kwietnia każdego roku,
 - jeśli w swoim sprawozdaniu przedstawionym przed dniem 1 października każdego roku niezależny ekspert stwierdzi ryzyko, że roczne cele określone w planie restrukturyzacji nie zostaną zrealizowane przed końcem bieżącego roku, władze wspomnianych państw członkowskich przedstawiają Komisji, w miesiącu następującym po złożeniu sprawozdania, środki rozważane przez Dexię, umożliwiające osiągnięcie tych celów dzięki odpowiednim procedurom przed końcem roku,
 - jeśli w swoim sprawozdaniu przedstawionym przed dniem 30 kwietnia każdego roku niezależny ekspert stwierdzi, że roczne cele określone w planie restrukturyzacji nie zostaną zrealizowane, władze wspomnianych państw członkowskich przedstawiają Komisji, w miesiącu następującym po złożeniu sprawozdania, środki rozważane przez Dexię, umożliwiające osiągnięcie tych celów przed dniem 30 czerwca bieżącego roku dzięki odpowiednim procedurom,
 - w przypadku nieprzedstawienia planowanych środków w określonym terminie lub nieosiągnięcia celów przed dniem 30 czerwca (w odniesieniu do środków przedstawionych ewentualnie po sprawozdaniu, które należy złożyć przed dniem 30 kwietnia) Komisja może, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999⁽¹⁹⁾, wszcząć nowe postępowanie wyjaśniające [...].
- (90) Władze belgijskie, francuskie i luksemburskie przedłożą do uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję i najpóźniej miesiąc po przyjęciu niniejszej decyzji listę jednej-trzech osób, wybranych w porozumieniu z Dexią, do wyznaczenia na niezależnego eksperta. Niezależny ekspert musi mieć wymagane kompetencje i nie może znajdować się w sytuacji konfliktu interesów w trakcie pełnienia swojej funkcji. Komisja będzie mogła zatwierdzić albo odrzucić zaproponowanego(-ych) niezależnego(-ych) eksperta(-ów). Jeśli Komisja odrzuci zaproponowanego(-ych) niezależnego(-ych) eksperta(-ów), Dexia wraz z władzami belgijskimi, francuskimi i luksemburskimi proponuje, w terminie jednego miesiąca od ogłoszenia odrzucenia kandydata(-ów), od jednego do trzech nowych kandydatów, którzy również będą musieli zostać zatwierdzeni lub odrzuceni przez Komisję. Jeśli wszyscy zaproponowani kandydaci zostaną ostatecznie odrzuceni przez Komisję, ta ostatnia wyznaczy niezależnego eksperta. Kosztami usług niezależnego eksperta zostanie obciążona Dexia.

⁽¹⁸⁾ Wskaźnik RAROC odzwierciedla koszty działalności PWB, a metodologia i sposób obliczania wskaźnika RAROC i jego składowych są właściwe.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

(91) W przypadku gdyby nie wywiązano się w wyznaczonym terminie z jednego ze zobowiązań do zbycia aktywów, o których mowa w lit. a), c), d), h), l) lub m) motywu 87, przy braku zatwierdzenia alternatywnego zobowiązania przez Komisję, władze francuskie, belgijskie i luksemburskie przedłożą do uprzedniego zatwierdzenia Komisji i najpóźniej miesiąc od ostatecznego terminu wyznaczonego dla zbycia listę jednej – trzech osób, wybranych w porozumieniu z Dexią, do wyznaczenia na pełnomocnika(-ów) odpowiedzialnego(-ych) za przeprowadzenie wspomnianego zbycia. Pełnomocnik odpowiedzialny za zbycie musi być niezależny, posiadać wymagane kompetencje i nie może znajdować się w sytuacji konfliktu interesów w trakcie pełnienia swojej funkcji. Komisja będzie mogła zatwierdzić albo odrzucić zaproponowanego(-ych) pełnomocnika(-ów). Jeśli Komisja odrzuci zaproponowanego(-ych) pełnomocnika(-ów) odpowiedzialnego(-ych) za zbycie, Dexia wraz z władzami belgijskimi, francuskimi i luksemburskimi proponuje, w terminie jednego miesiąca od ogłoszenia odrzucenia kandydata(-ów), od jednego do trzech nowych kandydatów, którzy również będą musieli zostać zatwierdzeni lub odrzuceni przez Komisję. Jeśli wszyscy zaproponowani kandydaci zostaną ostatecznie odrzuceni przez Komisję, ta ostatnia wyznaczy pełnomocnika, którego Dexia mianuje na stanowisko lub w którego mianowaniu weźmie udział w oparciu o pełnomocnictwo zatwierdzone przez Komisję.

(92) Władze francuskie, belgijskie i luksemburskie zobowiązują się dopilnować, by Dexia przyznała niezbędne i odpowiednie upoważnienia do reprezentowania przedsiębiorstwa pełnomocnikowi odpowiedzialnemu za zbycie (i) by dokonać zbycia aktywów, o których mowa w motywie 91 (w tym każde upoważnienie do zapewnienia prawidłowego sporządzenia wymaganych dokumentów w celu realizacji zbycia), i (ii) by wykonać wszelkie niezbędne i odpowiednie działania lub złożyć wszelkie niezbędne i odpowiednie deklaracje w celu realizacji zbycia, w tym wyznaczyć doradców wspierających proces zbycia. Pełnomocnik odpowiedzialny za zbycie zawrze w umowie(-ach) zakupu i sprzedaży zwykle używane i uzasadnione warunki, które uzna za odpowiednie w celu dopełnienia sprzedaży w roku po wyznaczeniu pełnomocnika. Pełnomocnik odpowiedzialny za zbycie zorganizuje proces sprzedaży w sposób gwarantujący zbycie [...]. Kosztami usług pełnomocnika odpowiedzialnego za zbycie zostanie obciążona Dexia.

V. POWODY UZASADNIAJĄCE WSZCZĘCIE FORMALNEGO POSTĘPOWANIA

(93) Komisja przypomina, że formalne postępowanie wyjaśniające wszczęte jej decyzją z dnia 13 marca 2009 r. dotyczy jednocześnie wstępnego planu restrukturyzacji przedsiębiorstwa Dexia zgłoszonego Komisji przez wspomniane państwa członkowskie w lutym 2009 r. i środka FSA.

(94) Po pierwsze, biorąc pod uwagę problemy przedsiębiorstwa Dexia w trakcie kryzysu finansowego i wysoką

kwotę otrzymanej pomocy, Komisja wyraziła wątpliwości co do:

— zdolności wstępnego planu restrukturyzacji do przywrócenia długookresowej rentowności grupy, niezwłocznie i bez pomocy państwa,

— charakteru zaproponowanych środków restrukturyzacyjnych, które znajdują się powyżej tego, co wymagane zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa⁽²⁰⁾ (zwanym dalej „komunikatem w sprawie restrukturyzacji bankowej”),

— zdolności zaproponowanych środków do zagwarantowania ograniczenia zakłócenia konkurencji i wyeliminowania pokusy nadużycia dzięki pomocy ograniczonej do niezbędnego minimum i odpowiedniego podziału kosztów pomiędzy beneficjentów a wspomniane państwa członkowskie.

(95) Następnie, w odniesieniu do środka FSA, Komisja uznała, w swojej decyzji z dnia 13 marca 2009 r., że sama gwarancja oraz jej zakres pod względem aktywów i podział jej kosztów między Dexią a wspomnianymi państwami członkowskimi były zgodne z rynkiem wewnętrznym. Należało jednak jeszcze sprawdzić wycenę aktywów i rekompensatę za gwarancję oraz wycenę papierów, jakie Dexia miała wyemitować powyżej pierwszej partii 4,5 mld wezwań do zapłaty w ramach umowy Put. Komisja postanowiła również włączyć te aspekty środka FSA w ramy formalnego postępowania wyjaśniającego wszczętego w sprawie planu restrukturyzacji Dexii. Komisja doprecyzowała również w tej samej decyzji, że istnienie gwarancji, portfel objętych nią aktywów i poziom pierwszych strat poniesionych przez Dexię nie wchodziły w zakres postępowania wszczętego we wspomnianej decyzji.

VI. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

(96) Komisja stwierdza, że nie otrzymała uwag od zainteresowanych stron w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego wszczętego w odniesieniu do środków pomocy na rzecz przedsiębiorstwa Dexia.

(97) Natomiast przed wszczęciem postępowania do służb Komisji została formalnie złożona przez konkurenta DBB skarga na podwyższenie kapitału w wysokości 3 miliardów EUR subskrybowanych przez władze i akcjonariuszy belgijskich przedsiębiorstwa Dexia oraz na gwarancję przyznaną przez Belgię na pożyczki międzybankowe i inne równoważne pożyczki na rzecz przedsiębiorstwa Dexia. Skargę uzasadniono następująco:

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9.

- pomocy nie można uznać za proporcjonalną ze względu, w szczególności, na cenę subskrypcji zwykłych akcji wyemitowanych przez Dexię w ramach środka dokapitalizującego: cena 9,9 EUR, oparta na średniej z kursów z trzydziestu dni poprzedzających operację, jest wyższa od ceny, jaką zapłaciłby inwestor w gospodarce rynkowej, biorąc pod uwagę dużo gorsze warunki dla wartości finansowych w chwili emisji,
- pomocy nie można uznać za ograniczoną do niezbędnego minimum, ponieważ kwota dokapitalizowania pozwoliła zwiększyć wskaźnik funduszy własnych Tier 1 przedsiębiorstwa Dexia z 11 % do 14 %, czyniąc z niego pod tym względem jeden z najlepiej dotowanych europejskich banków,
- pomoc prowadziłyby do poważnych zakłóceń konkurencji, ponieważ pozwala Dexii na dokonywanie wyceny depozytów otrzymanych od klientów wyższej od średniej wyceny tradycyjnych banków działających na belgijskim rynku.

VII. UWAGI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

7.1. UWAGI RZĄDU BELGIJSKIEGO DOTYCZĄCE SKARGI OTRZYMANEJ PRZEZ KOMISJĘ

- (98) W oparciu o wersję formularza skargi bez klauzuli poufności złożonego do służb Komisji władze belgijskie sformułowały swoje uwagi dotyczące elementów uzasadnienia skargi.
- (99) W odniesieniu do ceny subskrypcji akcji wyemitowanych przez przedsiębiorstwo Dexia w ramach operacji dokapitalizowania władze belgijskie podkreślają, że cena 9,9 EUR za akcję, która odpowiada średniemu kursowi z trzydziestu dni poprzedzających operację, została ustalona zgodnie z przepisami art. 598 belgijskiego kodeksu spółek. Ten ostatni precyzuje bowiem, że w razie podwyższenia kapitału gotówkowego, zastrzeżonego dla jednej lub kilku określonych osób, cena emisji nowych akcji nie może być niższa niż średni kurs z trzydziestu dni poprzedzających operację. Cena akcji wyemitowanych w ramach operacji dokapitalizowania przedsiębiorstwa Dexia została więc ustalona zgodnie z wymogami prawnymi, jakim podlegają strony, których operacja ta dotyczy.
- (100) Z drugiej strony, władze belgijskie podkreślają, że skarżący podważa konieczność dokapitalizowania, ponieważ Dexia przechodziła kryzys płynności, a nie kryzys wypłacalności, a dokapitalizowanie prowadziło jedynie do zwiększenia funduszy własnych Tier 1 przedsiębiorstwa Dexia do poziomu wyższego od poziomu porównywalnych europejskich banków. Według władz belgijskich te zarzuty nie uwzględniają potrzeb w zakresie wypłacalności przedsiębiorstwa Dexia pod koniec września 2008 r., wynikających ze zwiększonego

ryzyka i przewidywanych strat w 3 i 4 kwartale 2008 r. z powodu narażenia grupy na oddziaływanie różnych upadających lub zagrożonych instytucji (Lehman Brothers, Depfa, Bradford & Bingley, banki irlandzkie i islandzkie), oczekiwanych strat w związku z wystawieniem na takie działania FSA oraz licznych przypadków spadku wartości aktywów związanych z obniżeniem ratingów wielu instytucji zajmujących się wspieraniem jakości kredytowej, które objęły gwarancją papiery należące do Dexii.

- (101) W końcu, jeśli chodzi o zakłócenia konkurencji wywołane środkami pomocy przyznanymi na rzecz Dexii, władze belgijskie podkreślają, że doraźne interwencje Belgii na rzecz Dexii były uzasadnione w celu uniknięcia systemowego kryzysu i nie różnią się pod tym względem od interwencji innych państw członkowskich, na które zezwoliła Komisja na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE. Ponadto odnośnie do stawek stosowanych przez Dexię dla depozytów otrzymywanych od klientów, władze belgijskie dostarczyły pismo Dexii porównujące stawki stosowane przez Dexię ze stawkami stosowanymi przez jej konkurentów dla tego samego typu usług oferowanych na rynku belgijskim (ING, Deutsche Bank, Fortis, Axa, Citibank, Rabobank i KBC). Stawki stosowane przez Dexię wydają się na tej podstawie porównywalne ze stawkami konkurentów. W tym samym piśmie Dexia podkreśla, że te stawki, o których mowa w skardze, obejmują wyłącznie depozyty otrzymywane przez Internet, które stanowią jedynie niewielki procent ([10–15]%) ogółu depozytów otrzymywanych od klientów.
- (102) Władze belgijskie uważają więc, że wbrew argumentom wysuniętym w skardze środki pomocy na rzecz przedsiębiorstwa Dexia są zgodne z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE.

7.2. UWAGI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH DOTYCZĄCE WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

- (103) Wspomniane państwa członkowskie dostarczyły Komisji swoje wspólne uwagi dotyczące formalnego postępowania wyjaśniającego wszczętego decyzją z dnia 13 marca 2009 r. Uwagi wspomnianych państw członkowskich odnoszą się zarówno do uznania zgłoszonych środków za pomoc, jak i do zgodności wspomnianych środków z rynkiem wewnętrznym.

7.2.1. UZNANIE ZGŁOSZONYCH ŚRODKÓW ZA POMOC

7.2.1.1. Podwyższenie kapitału

- (104) W swoich uwagach wspomniane państwa członkowskie uważają przede wszystkim, że akcje Dexii subskrybowane przez dawnych akcjonariuszy (Kasa Depozytów i Konsygnacji, zwana dalej „CDC”, CNP Assurances, Holding Communal, Ethias i Arcofin) w ramach operacji dokapitalizowania nie zawierają żadnego elementu składowego pomocy państwa. Wspomniane państwa członkowskie przypominają, że przedsiębiorstwa te są razem

zaangażowane w przedsiębiorstwo Dexia poprzez umowę akcjonariuszy zawartą w porozumieniu z dnia 28 sierpnia 2007 r., podlegającym przepisom prawa prywatnego. Ponadto w celu ochrony interesów tej grupy akcjonariuszy niezbędny był udział każdego z nich w podwyższeniu kapitału. Skądinąd biorąc pod uwagę nadzwyczajny charakter operacji podwyższenia kapitału, logiczne jest, że Dexia zwróciła się w pierwszym rzędzie do swoich akcjonariuszy referencyjnych w celu jej przeprowadzenia. Wspomniane państwa członkowskie podkreśliły, że decyzji CDC, CNP Assurances, Holding Communal, Ethias i Arcofin o wzięciu udziału w podwyższeniu kapitału nie można im przypisać, a ponadto że w przypadku Arcofin i Ethias nie została ona sfinansowana przy użyciu zasobów państwowych.

7.2.1.2. Wsparcie płynnościowe

(105) Belgijskie władze uważają również, że wsparcie płynnościowe udzielone Dexii przez BNB, we współpracy z Banque de France, nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, ponieważ wsparcie płynnościowe mieści się w zakresie zwykłych zadań krajowych banków centralnych, a w szczególności w zakresie zadania, jakim jest przyczynianie się do stabilności systemu finansowego jako pożyczkodawca ostatniej instancji w razie okresowych problemów z płynnością danego banku, który jest skądinąd wypłacalny. Sytuacja przedstawia się następująco:

- w chwili udzielenia wsparcia płynnościowego organy finansowe potwierdziły, że nie mają powodów sądzić, iż Dexia jest niewypłacalna,
- przyznanie wsparcia płynnościowego jest zagwarantowane odpowiednimi zabezpieczeniami dostarczonymi przez Dexię i wobec których BNB i Banque de France zastosowały wysokie marże bezpieczeństwa („haircut”), w zależności od jakości tych zabezpieczeń,
- wsparcie płynnościowe zostało przyznane po niekorzystnych albo wręcz hamujących stopach procentowych,
- BNB i Banque de France zdecydowały, w każdym momencie w sposób całkowicie niezależny i całkowicie dyskrecjonalny, o przyznaniu wsparcia płynnościowego, o jego przedłużeniu i o kwotach pożyczonych w jego ramach,
- przyznanie wsparcia płynnościowego to tymczasowy środek: przyznane środki w ramach wsparcia płynnościowego są ograniczone do 1 dnia („overnight”), i można je przedłużyć na mocy decyzji pożyczającego banku centralnego.

(106) Ponadto władze belgijskie podkreślają, że wsparcie płynnościowe na rzecz przedsiębiorstwa Dexia zostało zatwierdzone przez Radę Prezesów Europejskiego Banku Centralnego (zwanego dalej „EBC”) (w maksy-

malnej wysokości [...] mld EUR). Uznanie wsparcia płynnościowego za pomoc państwa czyniłoby je niezgodnym z zasadą zakazu finansowania ustanowioną w art. 123 TFUE. Na mocy tej zasady jest bowiem prawnie niemożliwe przypisanie państwu członkowskiemu czynności wskazanych przez krajowy bank centralny w trakcie pełnienia jego zadań, gdy wspomniany bank centralny przestrzega warunków wykonywania tego zadania ustanowionych przez EBC. Wsparcie płynnościowe przyznane Dexii spełnia wszystkie warunki narzucone przez EBC. Spełnia w szczególności wymóg, zgodnie z którym decyzja o udzieleniu wsparcia płynnościowego musi zostać podjęta w sposób całkowicie niezależny i dyskrecjonalny przez właściwy(-e) krajowy(-e) bank(-i) centralny(-e).

(107) Według władz belgijskich sam fakt, że całe wsparcie płynnościowe przyznane przez BNB automatycznie jest objęte gwarancją Belgii, nie może zmienić tego wniosku. Po pierwsze, w chwili gdy Komitet Zarządzający BNB podjął całkowicie niezależną decyzję o przyznaniu wsparcia płynnościowego dla Dexii, gwarancja państwa nie istniała. Nie mogła więc ona być brana pod uwagę w trakcie podejmowania decyzji. Fakt, że ustawodawca belgijski był zmuszony przewidzieć wyraźną gwarancję Belgii dla tych operacji – bez związku ze sprawą Dexii – podczas gdy nie dzieje się tak zawsze w innych państwach członkowskich, wynika ze specyfiki akcjonariatu BNB, która jest spółką notowaną na giełdzie z akcjonariuszami prywatnymi, podczas gdy pozostałe krajowe banki centralne zasadniczo nie posiadają prywatnych akcjonariuszy. Ta gwarancja jest więc integralną częścią statutu BNB i ma na celu umożliwienie BNB wykonania jego zadania jako pożyczkodawcy ostatniej instancji. Taka wyraźna gwarancja nie jest niezbędna w przypadku innych banków centralnych, które w 100 % należą do danego państwa. Automatyczny charakter gwarancji państwowej został wyraźnie określony w celu dopilnowania, by wsparcie płynnościowe BNB było całkowicie zgodne z zasadami zakazu finansowania i odpowiadało kryteriom praktyki decyzyjnej Komisji, ustanowionym w szczególności w jej decyzji w sprawie Northern Rock ⁽²¹⁾.

(108) Władze belgijskie podkreślają w końcu, że jeśli Komisja miałaby mimo wszystko uznać wsparcie płynnościowe za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, kwota pomocy powinna zostać obliczona w oparciu o różnicę pomiędzy zastosowaną stopą a stopą referencyjną, o której mowa w komunikacie Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (zwanym dalej „komunikatem w sprawie stóp referencyjnych”) ⁽²²⁾. Ponadto kwota pomocy powinna w każdym razie ograniczać się do połowy łącznej kwoty wsparcia płynnościowego, odpowiadającej faktycznie przyznanej kwocie dla przedsiębiorstwa Dexia przez BNB, druga połowa została przyznana

⁽²¹⁾ Decyzja Komisji z dnia 5 grudnia 2007 r., Northern Rock, sprawa NN 70/07 (Dz.U. C 43 z 16.2.2008) oraz komunikat prasowy IP/08/1557 z dnia 16 lutego 2008 r.

⁽²²⁾ Komunikat Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6).

na rachunek i ryzyko Banque de France. Ta druga połowa nie jest objęta wyraźną gwarancją Francji, a gwarancja Belgii nie może oczywiście znaleźć zastosowania do operacji wykonanej na rachunek i ryzyko zagranicznego banku centralnego.

7.2.1.3. Środek FSA

- (109) Władze wspomnianych państw członkowskich uważają, że prawdopodobieństwo, że gwarancja przyznana przez Belgię i Francję w odniesieniu do aktywów FSAM zostanie rzeczywiście wykorzystana, jest niskie: próg 4,5 mld USD, który stanowi pułap narażenia na pierwsze straty ponoszone przez Dexię, jest w rzeczywistości wyższy od najbardziej pesymistycznych scenariuszy odnoszących się do strat ekonomicznych portfela. W konsekwencji kwotę ewentualnej pomocy państw powinno się uznać za równą zero, nawet w pesymistycznym scenariuszu.

7.2.2. ZGODNOŚĆ ZGŁOSZONYCH ŚRODKÓW Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

7.2.2.1. Środek FSA

- (110) Po pierwsze, wspomniane państwa członkowskie każą zauważyć Komisji, że środek FSA nie mieści się, według nich, w zakresie komunikatu Komisji w sprawie postępowania z aktywami o obniżonej wartości we wspólnotowym sektorze bankowym⁽²³⁾ (zwanego dalej „komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości”), ponieważ:

— środek FSA nie jest, ściśle rzecz biorąc, gwarancją aktywów, a gwarancją zobowiązań Dexii wobec FSAM tytułem jej własnej gwarancji (za pośrednictwem umowy Put): tylko jeśli Dexia nie wywiąże się ze swoich zobowiązań do zakupu właściwych aktywów od FSAM w razie wykonania umowy Put, gwarancja Belgii i Francji będzie egzekwowana; tym samym środek FSA nie wiąże się z automatycznym przekazaniem lub zbyciem aktywów,

— środek nie ma na celu objęcia gwarancją portfela FSAM na rzecz przedsiębiorstwa Dexia, a umożliwienie operacji zbycia realizowanej w trybie nadzwyczajnym i niezbędnej dla restrukturyzacji Dexii,

— wspomniana operacja zbycia została zrealizowana w wyniku otwartego i przejrzystego procesu, co przez analogię z przypadkami prywatyzacji powinno prowadzić do wniosku, że nie zawiera ona elementów składowych pomocy państwa,

— ponieważ środek, zgłoszony przed datą przyjęcia komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości (25 lutego 2009 r.), został już uznany za

zgodny z pkt 16 wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽²⁴⁾, nie trzeba wymagać jego zgodności z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości.

- (111) Ponadto wspomniane państwa członkowskie podkreślają, że nawet jeśli środek FSA powinien zostać oceniony w świetle komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości, Komisja posiada wszelkie informacje, które pozwalają jej stwierdzić, iż wspomniany środek jest zgodny z rynkiem wewnętrznym, w szczególności ponieważ:

— podział kosztów jest zgodny z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości, w szczególności ze względu na kwotę pierwszych strat poniesionych przez Dexię, która stanowi ponad 36 % nominalnej kwoty portfela objętych gwarancją aktywów, tj. próg o wiele wyższy od minimalnego poziomu 10 % ustalonego w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej wartości; ponadto w razie wezwania do zapłaty gwarancji Belgii i Francji powyżej pierwszej partii strat koszty te są zwracane przez Dexię w papierach stanowiących fundusze własne, których emisja będzie miała skutek rozładniający dla pozostałych akcjonariuszy grupy,

— środek podlega rekompensacie rynkowej, równej średniej pięcioletnich CDS przedsiębiorstwa Dexia (w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 sierpnia 2008 r.) plus 70 punktów bazowych, tj. 113 punktów bazowych; wspomniane państwa członkowskie podkreślają w tym względzie, że wysokość rekompensaty została zwiększona o 21 punktów bazowych w stosunku do kwoty początkowo zgłoszonej Komisji,

— strata ekonomiczna na aktywach objętych środkiem, oszacowana przez niezależne strony, zgodnie z metodologią zatwierdzoną przez krajowe organy kontrolne, jest w całości pokrywana przez przedsiębiorstwo Dexia, ponieważ, jak wspomniano wcześniej, maksymalna strata pozostaje niższa od kwoty pierwszych strat poniesionych przez Dexię.

- (112) W konsekwencji wspomniane państwa członkowskie uznają środek FSA za zgodny z rynkiem wewnętrznym, a kwota pomocy zawarta w środku wynosi zero.

7.2.2.2. Wstępny plan restrukturyzacji

- (113) Wspomniane państwa członkowskie nie podzielają sformułowanych przez Komisję wątpliwości co do zdolności zgłoszonego Komisji w lutym 2009 r. wstępnego planu restrukturyzacji do przywrócenia długookresowej rentowności banku, zapobieżenia nadmiernym zakłóceniom konkurencji i zapewnienia odpowiedniego podziału kosztów restrukturyzacji.

⁽²³⁾ Dz.U. C 72 z 26.3.2009 s. 1.

⁽²⁴⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

- (114) W swoich uwagach wspomniane państwa członkowskie uważają bowiem, że środki zgłoszone Komisji pozwalają zapewnić długookresową rentowność przedsiębiorstwa Dexia, ponieważ:
- przewidziane zmniejszenie portfela obligacji Dexii na 2010 r. wynosi [15–30] mld EUR (w tym [...] mld EUR ze zbycia) i jest to taka sama kwota jak na 2011 r., co wydaje się wiarygodnym, a nawet bezpiecznym poziomem w świetle ostatnich doświadczeń przedsiębiorstwa Dexii,
 - scenariusz przywrócenia płynności, mający na celu w szczególności obniżkę o 100 mld EUR zapotrzebowania na krótkoterminowe środki finansowe Dexii do końca 2010 r., jest realistyczny, w szczególności ze względu na przywrócenie warunków finansowania na rynku obligacji i na rynku hipotecznych listów zastawnych,
 - założenia makroekonomiczne, które leżą u podstaw planu restrukturyzacji przedsiębiorstwa Dexia, są bardzo bezpieczne,
 - wątpliwości, o których wspomniała Komisja, dotyczące przyszłej ewolucji rynku finansowania samorządów lokalnych, mają niewielki wpływ na działalność przedsiębiorstwa Dexia, ponieważ rynek ten jest mało wrażliwy na warunki makroekonomiczne, a zmniejszenie nowej liczby pożyczek dla samorządów lokalnych ma skądinąd marginalny wpływ na dochody Dexii.
- (115) Ponadto wspomniane państwa członkowskie podkreślają, że ogół środków restrukturyzacji zgłoszonych w lutym 2009 r. dotyczy rentownej działalności, zarówno w przypadku działalności PWB, jak i ograniczenia zakresu działalności RCB. W konsekwencji ogół zaproponowanych środków musi zostać uwzględniony w ocenie środków mających na celu ograniczenie nadmiernych zakłóceń konkurencji.
- (116) W końcu wspomniane państwa członkowskie uważają, że ocena kwoty pomocy, której dokonała Komisja w swojej decyzji z dnia 13 marca 2009 r., jest niewłaściwa, ponieważ dodaje nieprawidłowe i różnego rodzaju kwoty, dając globalną kwotę pomocy rządu [170–210] mld EUR. Kwota ta, w stosunku do której należy ocenić podział kosztów restrukturyzacji pomiędzy Dexię a wspomniane państwa członkowskie, jest więc przeszacowana. Natomiast udział Dexii w kosztach restrukturyzacji jest, według wspomnianych państw członkowskich, niedoszacowany, ponieważ nie uwzględnia on obniżki nowej liczby pożyczek przewidzianej przez Dexię i wspomniane państwa członkowskie w planie restrukturyzacji, którą należy uznać za wkład własny Dexii w koszty restrukturyzacji.
- (117) Podsumowując, wspomniane państwa członkowskie opowiadają się za decyzją Komisji o ostatecznym zatwierdzeniu środka FSA w celu umożliwienia zbycia FSA Assured Guaranty, która stanowi podstawowy element przywrócenia rentowności i ograniczenia profilu ryzyka grupy. Uznają natomiast, że wątpliwości Komisji dotyczące pozostałych środków są bezzasadne.
- ### 7.3. UWAGI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH DOTYCZĄCE PLANU RESTRUKTURYZACJI
- (118) Uzupełniając powyższe uwagi, opracowane w oparciu o wstępny plan restrukturyzacji zgłoszony Komisji w lutym 2009 r., wspomniane państwa członkowskie przekazały Komisji swoje uwagi dotyczące dodatkowych środków restrukturyzacji zgłoszonych Komisji w dniu 9 lutego 2010 r.
- (119) W tym względzie wspomniane państwa członkowskie uważają, że plan restrukturyzacji umożliwi zwiększenie długookresowej rentowności grupy, pozwalając Dexii na przyspieszenie momentu wyjścia z mechanizmu gwarancji refinansowania i pozwala rozwiązać wszelkie kwestie podniesione przez Komisję w jej decyzjach z dnia 13 marca 2009 r. i 30 października 2009 r. Ogół środków restrukturyzacji zgłoszonych w okresie od lutego 2009 r. do lutego 2010 r. stanowi, w całości, projekt restrukturyzacji i rekompensaty ewentualnych zakłóceń konkurencji zgodnie z wymogami przedstawionymi przez Komisję w jej decyzjach i w trakcie spotkań z przedstawicielami wspomnianych państw członkowskich i Dexii.
- (120) Wspomniane państwa członkowskie podkreślają również, że w celu oceny planu restrukturyzacji Komisja będzie musiała uwzględnić obiektywne różnice pomiędzy sytuacją Dexii a sytuacją innych instytucji bankowych, których plan restrukturyzacji Komisja zatwierdziła w ostatnich miesiącach. W szczególności w odróżnieniu od tych innych instytucji:
- Dexia odzyskała już rentowność, dzięki dodatniemu wynikowi netto już od pierwszego kwartału 2009 r. i w kolejnych kwartałach,
 - wykonanie planu zapewniającego przywrócenie długookresowej rentowności Dexii zostało już w dużym stopniu rozpoczęte, w szczególności wraz ze zbyciem FSA i ograniczeniem zapotrzebowania na krótkoterminowe środki finansowe w wysokości 100 mld EUR, cel osiągnięty dotąd na poziomie 75 % w trzecim kwartale 2009 r.,

- podstawowy obszar działalności Dexii (PWB i RCB) charakteryzuje się naturalnie niskim profilem ryzyka. Rekompensata oczekiwana przez inwestora wolno-rynkowego uwzględnia ten czynnik różnicujący i pozwala na poziom „return on equity” (ROE) niższy niż poziom innych instytucji, które cechuje wyższe ryzyko,
- Dexia przekazała i przekaze wspomnianym państwom członkowskim, w zamian za przyznaną pomoc, znaczną rekompensatę, której poziom przekracza w niektórych przypadkach (w szczególności w przypadku gwarancji dla portfela FP należącego do FSA) poziom zalecony w wytycznych Komisji.

VIII. OCENA POMOCY

8.1. ISTNIENIE POMOCY

- (121) Komisja musi ocenić, czy wspomniane środki stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Wspomniany artykuł stanowi, że „Z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”. Komisja musi więc zbadać, w odniesieniu do każdego środka, czy łączne kryteria, o których mowa w art. 107 ust. 1 TFUE, są spełnione.

8.1.1. PODWYŻSZENIE KAPITAŁU

- (122) Jeśli chodzi o istnienie pomocy związanej z podwyższeniem kapitału, Komisja odsyła do swojej decyzji z dnia 13 marca 2009 r., w której stwierdziła, że interwencje Belgii i regionów belgijskich oraz Francji i Luksemburga stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Komisja uznaje ponadto w okolicznościach niniejszej sprawy, że postępowanie CDC i Holding Communal można również przypisać państwu.
- (123) Zgodnie z orzecnictwem, sam fakt, że podmiot gospodarczy jest pod kontrolą państwa, nie wystarczy, by przypisać państwu działania tego podmiotu⁽²⁵⁾. Z orzecnictwa Trybunału wynika jednak również, że ponieważ bardzo trudno Komisji, ze względu na uprzywilejowane relacje pomiędzy CDC a Holding Communal, z jednej strony, a ich odpowiednimi państwami, z drugiej, wykazać, że w niniejszej sprawie decyzje o podwyższeniu kapitału Dexii zostały rzeczywiście podjęte na polecenie władz publicznych, możliwość

przypisania państwu tych działań można wydedukować ze zbioru poszlak właściwych dla okoliczności, w jakich działania te miały miejsce⁽²⁶⁾.

- (124) Poszlaki, w szczególności takie jak: „stopień integracji przedsiębiorstwa publicznego w strukturach administracji publicznej, charakter jego działalności oraz prowadzenie działalności na rynku w warunkach normalnej konkurencji z przedsiębiorstwami prywatnymi, osobowość prawna przedsiębiorstwa (podległość przepisom o przedsiębiorstwach publicznych lub prawu spółek prawa handlowego), intensywność nadzoru w zakresie zarządzania sprawowanego przez władze publiczne lub jakkolwiek inna poszlaka, która by w konkretnym przypadku wskazywała na udział władz publicznych w zastosowaniu środka pomocy lub niemożność wykluczenia takiego udziału, z uwzględnieniem również zakresu pomocy, jej treści oraz warunków jej udzielenia” mogą być właściwe dla stwierdzenia, że dany środek pomocy zastosowany przez przedsiębiorstwo publiczne można przypisać państwu⁽²⁷⁾.

- (125) W niniejszej sprawie należy, z jednej strony, stwierdzić, że:

— w odniesieniu do spółki CDC, ta ostatnia jest zakładem publicznym znajdującym się, na mocy francuskiej ustawy budżetowej z dnia 28 kwietnia 1816 r., pod nadzorem organu ustawodawczego, objętym jego gwarancją, pełniącym zadania użyteczności publicznej (finansowanie instytucji służby publicznej w szczególności), jest regulowana przepisami ustawodawczymi i wykonawczymi, a jej dyrektor generalny i główne kierownictwo są wyznaczane przez Prezydenta Republiki Francuskiej i rząd

⁽²⁶⁾ Wyrok w sprawie C-482/99, już cytowany, pkt 52, 55 i 56.

⁽²⁷⁾ Wyrok w sprawie C-482/99, już cytowany, pkt 56 i 57:

„(56) Dla wyciągnięcia wniosku o możliwości przypisania państwu środka przyjętego przez przedsiębiorstwo publiczne znaczenie może mieć, w odpowiednim przypadku, zaistnienie innych poszlak, takich jak w szczególności zintegrowanie tego przedsiębiorstwa ze strukturami administracji publicznej, charakter jego działalności i prowadzenie jej na rynku w warunkach normalnej konkurencji z podmiotami prywatnymi, status prawny przedsiębiorstwa podlegającego prawu publicznemu lub prawu spółek, intensywność, z jaką władze publiczne sprawują kontrolę nad zarządem przedsiębiorstwa lub inna przesłanka wskazująca w konkretnym przypadku na zaangażowanie władz publicznych lub nieprawdopodobieństwo braku takiego zaangażowania w przyjęcie danego środka, biorąc pod uwagę jego zakres, treść i ustanawiane w nim warunki.

(57) Sama okoliczność, że przedsiębiorstwo publiczne zostało utworzone jako spółka kapitałowa, nie może, biorąc pod uwagę niezależność, jaka może wynikać z posiadania takiej formy prawnej, zostać uznana za wystarczającą, aby wykluczyć, iż przyjęty przez taką spółkę środek pomocowy można przypisać państwu (por. wyrok w sprawie C-305/89, już cytowany, pkt 13). Istnienie bowiem sytuacji kontroli oraz rzeczywistych możliwości wywierania dominującego wpływu, jakie sytuacja ta obejmuje w praktyce, uniemożliwia wykluczenie z góry wszelkiej możliwości przypisania państwu przyjętego przez taką spółkę środka, a zatem prawdopodobieństwa obejścia traktatowych zasad pomocy państwa, bez względu na znaczenie jako takiej formy prawnej przedsiębiorstwa jako przesłanki umożliwiającej ustalenie, czy państwo było w danym przypadku zaangażowane”.

⁽²⁵⁾ Por. wyrok w sprawie C-482/99, *Francja przeciwko Komisji* (wyrok zwany „Stardust”), Rec. 2002, s. I-4397, pkt 52 i 58.

francuski⁽²⁸⁾; CDC nie podlegała w chwili powstania okoliczności faktycznych, w odstępstwie od przepisów prawa powszechnego, kontroli Komisji Bankowej ani Agencji Udziałów Państwowych, ani prawu podatkowemu dla spółek, przyznającemu „dobrowolny wkład” do Skarbu Państwa,

- jeśli chodzi o Holding communal, akcjonariuszami tego podmiotu jest 599 belgijskich gmin i prowincji; stanowi on główne narzędzie finansowania samorządów lokalnych; wszyscy członkowie zarządu są członkami rad gminy, przewodniczącymi lub radnymi; statut Holding Communal stanowi, że podmiot ten podlega kontroli Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na zasadach ustanowionych w ustawie; w tym względzie należy zaznaczyć, że dwóch komisarzy rządowych (reprezentujących odpowiednio Ministerstwo Finansów i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych) ma prawo sprzeciwić się decyzji zarządu Holding Communal; natomiast, zgodnie z orzecznictwem⁽²⁹⁾, istnienie prawa weta lub uprawnienia państwa do zatwierdzenia wskazuje na możliwość przypisania państwu postępowania podmiotu prawnego, co znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie w przypadku Holding Communal.

Z drugiej strony, należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie podwyższenie kapitału CDC i Holding Communal miało miejsce jednocześnie z pozostałymi środkami podjętymi przez państwa (podwyższenie kapitału bezpośrednio przez państwa i regiony, gwarancja państw, środek FSA, wsparcie płynnościowe zagwarantowane przez Belgię). Te dokapitalizowania wpisują się wraz z pozostałymi środkami w łączny spójny zbiór środków mających na celu ratowanie przedsiębiorstwa Dexia pod koniec września 2009 r.

Zbieżność tych interwencji z informacjami podanymi powyżej czyni nieprawdopodobnym brak zaangażowania organów publicznych w decyzje CDC i Holding Communal o udziale w podwyższeniu kapitału przedsiębiorstwa Dexia. Należy więc uznać, że podwyższenie kapitału zatwierdzone przez CDC i Holding Communal można przypisać odpowiednim państwom członkowskim.

- (126) Komisja uważa, że dokapitalizowanie dokonane przez akcjonariuszy zwanych „dawnymi” nie przechodzi testu prywatnego inwestora, o którym mowa w orzecznictwie. Udział w dokapitalizowaniu Dexii akcjonariuszy, których

⁽²⁸⁾ W wyroku zwanym *Air France* informacje te wystarczyły, by uzasadnić uznanie CDC za podmiot należący do sektora publicznego, którego postępowanie można przypisać państwu (zob. w szczególności pkt 58–61 wyroku w sprawie T-358/94, *Air France przeciwko Komisji*, Rec. 1996, s. II-2019).

⁽²⁹⁾ Zob. w szczególności wyrok Trybunału z dnia 2 lutego 1988 r. w sprawach połączonych 67, 68 i 90/85, *Van der Kooy e.a. przeciwko Komisji*, Rec. 1988, s. 219, pkt 36.

postępowania nie można przypisać państwu, ograniczony do 12,4 % całej kwoty podwyższenia kapitału, nie jest bowiem wystarczający, by stwierdzić, iż dawni akcjonariusze działali jak prywatni inwestorzy. Test prywatnego inwestora znajduje zastosowanie wyłącznie w normalnych warunkach rynkowych⁽³⁰⁾. Dawni akcjonariusze podjęli natomiast działania w celu ratowania Dexii w najtrudniejszym momencie kryzysu finansowego, w jak najbardziej nietypowych warunkach rynkowych. Ponadto działanie „dawnych” akcjonariuszy wpisywało się w ogół środków mających ratować Dexię, upadające przedsiębiorstwo, o systemowym znaczeniu dla gospodarki trzech wspomnianych państw członkowskich. Należy zauważyć, że kwestie polityki publicznej, ekonomicznej, socjalnej należy wykluczyć z oceny testem prywatnego inwestora⁽³¹⁾. Następnie, aby przejść test prywatnego inwestora, wiarygodność inwestycji należy zwiększyć „planem operacyjnym” *ex ante*, a najlepiej planem operacyjnym *ex ante* zatwierdzonym przez niezależnych audytorów i symulacje kryzysu („test warunków skrajnych”)⁽³²⁾.

- (127) Ponadto nawet gdy inwestor publiczny jest właścicielem (jak jest w przypadku „dawnych” akcjonariuszy, których postępowanie można przypisać państwu, tj. CDC i Holding Communal), należy, przez analogię do inwestora prywatnego, sprawdzić, czy inwestor zachowuje się jak przezorny inwestor, który nie bierze na siebie większego ryzyka, co nie czyniłoby z niego prywatnego inwestora⁽³³⁾. Dawny charakter inwestora nie mógłby uzasadniać mniej restrykcyjnego przeprowadzenia testu inwestora prywatnego.
- (128) Ponadto Komisja uważa, że podwyższenie kapitału, które można przypisać wspomnianym państwom członkowskim, jest selektywne, biorąc pod uwagę, że odnosi się wyłącznie do jednego przedsiębiorstwa, grupy Dexia. Ze

⁽³⁰⁾ W piśmie do państw członkowskich z dnia 17 września 1984 r. (SG(84) D/11853) w sprawie stosowania art. 92 i 93 Traktatu EWG do udziałów w kapitale przedsiębiorstw, należących do organów publicznych, Komisja sprecyzowała, że test prywatnego inwestora ma zastosowanie tylko w normalnych warunkach rynkowych. Trybunał potwierdził tę kwestię w swoim wyroku WestLB z dnia 6 marca 2003 r. w sprawach połączonych T-228/99 i T-233/99, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale przeciwko Komisji*, Rec. 2003, s. II-435, pkt 267.

⁽³¹⁾ Zob. wyrok Meura z dnia 10 lipca 1986 r. w sprawie *Belgia przeciwko Komisji*, Rec. 1986, s. 2263, pkt 14.

⁽³²⁾ Zob. decyzje Komisji z 2005 r. w sprawie dokapitalizowania niemieckich „Landesbanken”, takie jak NN 71/05, HSH Nordbank i NN 72/05, Bayern LB, dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym. Zob. również decyzję, którą Komisja wydała w sprawie Shetland Shellfish (decyzja 2005/336/WE (Dz.U. L 81 z 18.3.2006, s. 36)) – Komisja odrzuciła dwa sprawozdania przedstawione przez organ publiczny Wysp Sztetlandzkich do celów inwestycji, które zawierały przewidywany rachunek zysków i strat, przewidywany bilans i przewidywaną tabelę przepływów środków pieniężnych dla lat 2000, 2001 i 2002. Zjednoczone Królestwo zaznaczyło charakter *ex ante* analiz i „zachowawczy i ostrożny” charakter założeń, na których się oparły, ale Komisja stwierdziła, że doszła do wniosku, iż prywatny inwestor uznałby je za niedostateczne mimo relatywnie niewielkich kwot, których dotyczyła sprawa.

⁽³³⁾ Wyrok West LB, już cytowany, pkt 255.

względem na wielkość Dexii i jej znaczenie na rynku belgijskim, francuskim i luksemburskim oraz fakt, że bez interwencji grupa mogłaby znaleźć się w sytuacji niewypłacalności, co znacząco zmieniłoby strukturę rynku bankowego na trzech obszarach, Komisja uznaje, że odnośne środki wpływają na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

- (129) Podsumowując, Komisja uznaje, że dokapitalizowanie przez CDC i Holding Communal stanowi element pomocy uzyskanej przez Dexię, w rozumieniu art. 107 ust.1 TFUE.
- (130) Komisja uważa natomiast, że zasoby udostępnione Dexii w wyniku działań przedsiębiorstwa Ethias (które nie było państwowe w chwili podwyższenia kapitału), Arcofin (którego większość kapitału należy do prywatnych inwestorów) i CNP Assurance (którego większość kapitału należy do akcjonariuszy prywatnych, tj. grupy Banque Populaire Caisses d'Épargne i właścicieli kapitału rozproszonego) nie są zasobami państwowymi.

8.1.2. GWARANCJA PAŃSTW

- (131) Komisja ustaliła charakter pomocy gwarancji w swoich decyzjach z dnia 19 listopada 2008 r. (motywy 24–27) i z dnia 30 października 2009 r. (motywy 13). W tym względzie Komisja uznaje, że argumentacja przeprowadzona w tych decyzjach pozostaje w mocy i że środek jest elementem pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

8.1.3. WSPARCIE PŁYNNOŚCIOWE

- (132) Jeśli chodzi o istnienie pomocy związanej ze wsparciem płynnościowym, Komisja odnotowuje uwagi władz belgijskich odnoszących się do wsparcia płynnościowego udzielonego przez BNB na rzecz Dexii. Komisja uważa jednak, że uwagi te nie są w stanie zmienić wniosków dotyczących elementu pomocy utożsamianego ze wsparciem płynnościowym, które zawarła w swojej decyzji z dnia 19 listopada 2008 r.
- (133) W pkt 51 komunikatu w sprawie zastosowania zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego, globalnego kryzysu finansowego⁽³⁴⁾ (zwanego dalej „komunikatem bankowym”) Komisja wskazała, że uznała, iż przyznanie środków przez bank centralny instytucji finansowej nie stanowi pomocy państwa, jeśli spełnione są pewne warunki⁽³⁵⁾.
- (134) Jednym z warunków braku pomocy określonym w komunikacie bankowym jest, by „środek [...] nie [był] wsparty żadną regwarancją państwową”. W niniejszym przypadku Komisja zauważyła, że środki

przyznane przez BNB są objęte gwarancją państwa belgijskiego (z mocą wsteczną) na mocy ustawy z dnia 15 października 2008 r. w sprawie środków wspierających stabilność finansową i ustanowienia w szczególności gwarancji państwowej dla przyznaných środków i innych transakcji przeprowadzonych w celu przywrócenia stabilności finansowej. Ponieważ wsparcie płynnościowe przyznane przez BNB jest objęte gwarancją państwa belgijskiego, warunek określony w komunikacie nie jest spełniony.

- (135) Warunki określone w komunikacie bankowym w celu wykluczenia istnienia pomocy nie są więc spełnione w całości. Należy więc sprawdzić, czy warunki decydujące o istnieniu pomocy państwa są rzeczywiście spełnione. Ponieważ BNB jest instytucją państwa belgijskiego, jej zasoby są zasobami państwowymi. Jest tak tym bardziej w niniejszym przypadku, ponieważ regwarancja powoduje, iż wszelkie straty będą bezpośrednio ponoszone przez państwo belgijskie. Ponadto wsparcie płynnościowe jest środkiem selektywnie przyznanym przedsiębiorstwu Dexia. W końcu środek sprzyja selektywnie przedsiębiorstwu Dexia, przyznając mu środki, których bank nie może już uzyskać na rynku. Ponieważ Dexia prowadzi działalność w kilku państwach członkowskich i w przeważającej części tej działalności konkuruje z innymi instytucjami finansowymi, z których większość nie otrzymała porównywalnej pomocy, korzyść ta zakłóca konkurencję i wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

- (136) Komisja stwierdza, że wsparcie płynnościowe udzielone przez BNB na własny rachunek faktycznie stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

8.1.4. ŚRODEK FSA

- (137) Komisja ustaliła charakter środka FSA jako pomocy państwa w swojej decyzji z dnia 13 marca 2009 r. (motywy 53–56) i uważa, że uwagi wspomnianych państw członkowskich nie są w stanie podważyć jej wniosków.
- (138) Komisja stwierdza, że środek FSA jest elementem pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

8.2. OKREŚLENIE KWOTY POMOCY

- (139) W swoich decyzjach z dnia 19 listopada 2008 r. i 13 marca 2009 r. Komisja dokonała już pierwszej oceny kwoty pomocy związanej z odnośnymi środkami. W oparciu o pierwszą ocenę i dodatkowe informacje przekazane przez wspomniane państwa członkowskie od dnia 13 marca 2009 r. Komisja doszła do kwoty pomocy składającej się z następujących elementów:

⁽³⁴⁾ Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 8.

⁽³⁵⁾ Zob. również decyzję Northern Rock oraz komunikat prasowy IP/08/1557.

8.2.1. PODWYŻSZENIE KAPITAŁU

- (140) Łączna kwota podwyższenia kapitału ogłoszonego w dniu 30 września 2008 r. wynosi 6,4 mld EUR, od których należy odjąć, ze względów przedstawionych powyżej, podwyższenie kapitału przez podmioty Ethias, Arcofin i CNP Assurance, tj. odpowiednio 150 mln EUR, 350 mln EUR i 288 mln EUR.
- (141) Komisja zauważa również, że Dexia zrzekła się, w ramach swojego planu restrukturyzacji, zysku w wysokości 376 mln EUR z papierów zamiennych przedsiębiorstwa Dexia BIL, które powinny zostać subskrybowane przez państwo luksemburskie, ale które nigdy nie zostały przez nie subskrybowane. W konsekwencji kwotę tę również należy odliczyć od kwoty do uwzględnienia w elementach pomocy związanych z podwyższeniem kapitału.
- (142) Podsumowując, łączna kwota pomocy związanej z podwyższeniem kapitału wynosi 5,2 mld EUR ⁽³⁶⁾.

8.2.2. GWARANCJA PAŃSTW

- (143) Zgodnie z umową w sprawie gwarancji podpisaną pomiędzy Dexią a wspomnianymi państwami członkowskimi w dniu 9 października 2008 r. gwarancja wspomnianych państw członkowski odnosi się do maksymalnej kwoty 150 mld EUR. Kwota ta została zmieniona na 100 mld EUR w umowie w sprawie gwarancji, która weszła w życie w dniu 1 listopada 2009 r.
- (144) W swoich uwagach dotyczących decyzji o wszczęciu postępowania wspomniane państwa członkowskie zauważają, że kwota pomocy związana z gwarancją powinna zostać obliczona zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (zwanym dalej „komunikatem w sprawie stóp referencyjnych”) ⁽³⁷⁾. Zgodnie z przepisami tego komunikatu elementy pomocy związane z gwarancją byłyby równe różnicy pomiędzy poziomem rekompensaty za gwarancję a stopą referencyjną określoną jako stopa referencyjna rynku międzybankowego (IBOR), powiększona o 75 punktów bazowych.
- (145) W odpowiedzi na te uwagi Komisja zauważa, że w przypadku przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji zastosowanie stopy referencyjnej opartej na stopach rynkowych nie jest właściwe, ponieważ przy braku gwarancji Dexia nie mogłaby uzyskać na rynkach żadnych środków. Dlatego Komisja, zgodnie z utrwaloną praktyką w przedstawionych jej przypadkach dotyczących restrukturyzacji, uważa, że element pomocy, który należy uwzględnić w gwarancji, może wynieść maksymalnie tyle co kwoty faktycznie objęte gwarancją, tj. 100 mld EUR, odpowiadające maksymalnej kwocie pasywów Dexii, które mogą

faktycznie zostać objęte gwarancją, od dnia 1 listopada 2009 r. ⁽³⁸⁾.

8.2.3. WSPARCIE PŁYNNOŚCIOWE

- (146) Analogicznie do rozumowania przeprowadzonego w odniesieniu do gwarancji Komisja uważa, że element pomocy zawarty w gwarancji państwa belgijskiego dla wsparcia płynnościowego udzielonego przez BNB może wynieść maksymalnie tyle co kwoty faktycznie objęte gwarancją, tj. [...] mld EUR, które odpowiadają części maksymalnej kwoty wsparcia płynnościowego, zatwierdzonej przez Radę Prezesów EBC, obciążającej BNB i zagwarantowanej przez państwo belgijskie.

8.2.4. ŚRODEK FSA

- (147) Zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości ⁽³⁹⁾ Komisja uważa, że kwotą, jaką należy uwzględnić przy ocenie kwoty pomocy związanej ze środkami aktywów o obniżonej wartości, jest różnica pomiędzy ceną transferową a ceną rynkową odnośnego portfela. Zgodnie z praktyką Komisji ⁽⁴⁰⁾ cena transferowa jest określona jako pozostająca nominalna wartość pomniejszona o kwotę pierwszej partii, która w całości obciąża bank będący beneficjentem środka.
- (148) Środek FSA ma pewne cechy szczególne w stosunku do innych środków postępowania z aktywami o obniżonej wartości, w sprawie których Komisja musiała podjąć decyzje:

— portfel FSAM (pozostająca nominalna wartość 16,98 mld USD na dzień 30 września 2008 r.) zawiera dwa pomniejsze portfele: (i) wykluczone aktywa (pozostająca nominalna wartość 4,5 mld USD), które są przedmiotem niegwarantowanej umowy Put i (ii) aktywa objęte środkiem (pozostająca nominalna wartość 12,48 mld USD), które są przedmiotem gwarantowanej umowy Put, ponieważ umowa w sprawie gwarancji przewiduje, że Belgia i Francja zobowiązują się objąć gwarancją zobowiązania przedsiębiorstwa Dexia w ramach umowy Put w odniesieniu do tych wykluczonych aktywów. Komisja zauważa jednak, że ogół wezwań do zapłaty w ramach umowy Put (zarówno dotyczących aktywów objętych środkiem, jak i wykluczonych aktywów) jest uwzględniany przy amortyzacji pierwszej partii 4,5 mld USD zachowanej przez Dexię. Ta pierwsza partia 4,5 mld USD nie obejmuje więc jedynie portfela aktywów objętych środkiem, ale cały portfel FSAM,

⁽³⁸⁾ Maksymalna kwota składników pasywów przedsiębiorstwa Dexia objętych gwarancją nigdy nie przekroczyła 100 mld EUR nawet w okresie od dnia 9 października 2008 r. do dnia 1 listopada 2009 r., w trakcie którego maksymalna kwota w ramach umowy w sprawie gwarancji wynosiła 150 mld EUR. Maksymalna kwota gwarancji wykorzystanych przez Dexię wynosi 95,6 mld EUR i jest to kwota odnotowana w dniu 27 maja 2009 r.

⁽³⁹⁾ Zob. pkt 20.

⁽⁴⁰⁾ Zob. w szczególności decyzję Komisji z dnia 15 grudnia 2009 r., LBBW, sprawa C 17/09 (dotychczas nieopublikowana) oraz komunikat prasowy IP/09/1927 z dnia 15 grudnia 2009 r.

⁽³⁶⁾ $6,376 - (0,150 + 0,350 + 0,288 + 0,376) = 5,212$ mld EUR.

⁽³⁷⁾ Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6.

— ponadto środek przewiduje w razie potrzeby interwencję państwa belgijskiego i francuskiego na pierwsze żądanie, nawet w odniesieniu do pierwszej partii 4,5 mld USD, państwo belgijskie i francuskie może następnie zwrócić się do Dexii, która musi zwrócić tę interwencję w gotówce. Mechanizm ten wystawia tym samym Belgię i Francję na ryzyko strat na aktywach objętych środkiem i ryzyko niewypłacalności Dexii, i to już w ramach pierwszej partii 4,5 mld USD. Ta specyficzna sytuacja nie występuje powszechnie w przypadku środków aktywów o obniżonej wartości.

(149) Ze względu na te cechy szczególne odnośny portfel, dla którego obliczana jest cena transferowa, jest całym portfelem FSAM, a nie tylko portfelem aktywów objętych środkiem. Na dzień 31 stycznia 2009 r. pozostająca nominalna wartość wynosiła 16,6 mld USD. Cena transferowa wynosi więc 12,1 mld USD (tj. różnica między 16,6 a 4,5 mld USD). Cena rynkowa wynosiła [7–9] mld USD, przez co kwota pomocy wynosi [3,1–5,1] mld USD, tj. [2,4–4,0] mld EUR ⁽⁴¹⁾.

8.2.5. ŁĄCZNA KWOTA POSZCZEGÓLNYCH ŚRODKÓW POMOCY

(150) Jak podkreślają wspomniane państwa członkowskie w swoich uwagach do decyzji o wszczęciu postępowania, Komisja uznaje, że nie jest właściwe zsumowanie kwot pomocy odpowiadających dokapitalizowaniom z kwotami gwarancji zobowiązań, ponieważ te dwa rodzaje środków nie mają tych samych skutków w postaci zakłócenia konkurencji. W konsekwencji Komisja zauważa, że pomoc uzyskana przez przedsiębiorstwo Dexia w formie podwyższenia kapitału i pomoc w postępowaniu z aktywami o obniżonej wartości (środek FSA) składa się na łączną kwotę 8,4 mld EUR i że pomoc w formie gwarancji i wsparcia płynnościowego może wynieść aż [95–135] mld EUR.

8.3. ZGODNOŚĆ POMOCY Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

8.3.1. PODSTAWA PRAWNA

(151) Na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE „za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana [...] pomoc [...] mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego”. Biorąc pod uwagę sytuację na rynkach finansowych od chwili przyznania odnośnych środków, Komisja uznaje, że odnośne środki można ocenić na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE. W przypadku gospodarki belgijskiej, francuskiej i luksemburskiej potwierdzają to poszczególne decyzje Komisji zatwierdzające środki podjęte przez organy państw członkowskich w celu zwalczania

kryzysu finansowego ⁽⁴²⁾. W konsekwencji, podobnie jak w decyzjach z dnia 19 listopada 2008 r., z dnia 13 marca 2009 r. i z dnia 30 października 2009 r., odnoszących się do Dexii, podstawą prawną oceny odnośnych środków pomocy pozostaje art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE.

(152) Komisja doprecyzowała, w kontekście obecnego kryzysu, warunki, na jakich powinna być stosowana pomoc na postępowanie z aktywami o obniżonej wartości i pomoc na restrukturyzację przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji. Zasady te są zawarte w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej wartości i komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

8.3.2. ZGODNOŚĆ ŚRODKA FSA Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

(153) Jak stwierdzono w decyzji z dnia 13 marca 2009 r., środek FSA mieści się w zakresie komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości, nawet jeśli jego podstawowym celem było umożliwienie realizacji operacji sprzedaży FSA. Środek ten musi zostać przeanalizowany w oparciu o warunki określone w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej wartości. W tym względzie Komisja uznała w swojej decyzji z dnia 13 marca 2009 r., że sama gwarancja oraz jej zakres pod względem aktywów i podział jej kosztów między Dexią a państwem belgijskim i francuskim były zgodne z rynkiem wewnętrznym. Pozostaje przeanalizować wycenę aktywów, rekompensatę za środek i rekompensatę za papiery, jakie ma wyemitować Dexia powyżej pierwszej partii 4,5 mld USD.

8.3.2.1. Wycena aktywów

(154) Komisja zbadła, czy zastosowana metoda wyceny rzeczywistej wartości ekonomicznej odpowiada wymogom ustanowionym w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej wartości, a w szczególności czy (i) była określana na podstawie wymiernych danych, (ii) zawierała realistyczne i ostrożne założenia dotyczące przyszłych przepływów środków pieniężnych, i (iii) była oparta na rygorystycznych testach warunków skrajnych w chwili przeprowadzenia oceny.

⁽⁴²⁾ Zob. w szczególności decyzje Komisji w sprawach pomocy państwa N 574/08, gwarancja Fortis (Dz.U. C 38 z 17.2.2009, s. 2); NN 42/08, Fortis (Dz.U. C 80 z 3.4.2009, s. 7); NN 57/09, pomoc nadzwyczajna na rzecz przedsiębiorstwa Ethias (Dz.U. C 176 z 29.7.2009, s. 1); C 18/09 KBC (Dz.U. C 216 z 10.9.2009, s. 10); decyzja z dnia 18 listopada 2009 r. C 18/09 KBC (dotychczas nieopublikowana); N 548/08, Środki refinansowania na rzecz instytucji finansowych – Francja (Dz.U. C 123 z 3.6.2009, s. 1); N 251/09, Przedłużenie mechanizmu refinansowania na rzecz instytucji finansowych – Francja (Dz.U. C 174 z 28.7.2009, s. 2); N 613/08, Mechanizm wzmocnienia funduszy własnych – Francja (Dz.U. C 106 z 8.5.2009, s. 15); N 29/09, Zmiana mechanizmu wzmocnienia funduszy własnych – Francja (Dz.U. C 116 z 21.5.2009, s. 5); C 123/09, Zmiana mechanizmu wzmocnienia funduszy własnych – Francja (Dz.U. C 123 z 3.6.2009, s. 3); N 23/09, Tymczasowy system dotyczący pomocy w formie gwarancji – Francja (Dz.U. C 62 z 17.3.2009, s. 11); N 128/09, Tymczasowy system gwarancji na zaradzenie poważnym zaburzeniem gospodarki – Luksemburg (Dz.U. C 106 z 8.5.2009, s. 9).

⁽⁴¹⁾ Po kursie walutowym 1 EUR/1,2816 USD obowiązującym w dniu 30 stycznia 2009 r.

(155) Ta analiza zastosowanych metod wyceny aktywów została przeprowadzona z pomocą techniczną ekspertów wynajętych przez Komisję. Została przeprowadzona dla każdej z głównych kategorii aktywów znajdujących się w portfelu FSAM w bieżących warunkach, w podstawowym scenariuszu i scenariuszu warunków skrajnych. Analiza metodologii i założeń przyjętych do wyceny rzeczywistej wartości ekonomicznej doprowadziła Komisję do pozytywnej ich oceny. Komisja stwierdza tym samym, że przyjęte założenia są ogólnie bezpieczne:

- wskaźniki niewypłacalności zostały ostrożnie oszacowane, przy użyciu najnowszych tendencji w wynikach osiąganych przez te aktywa, na poziomach uznanych za bezpieczne,
- ostrożnie oszacowano stopy odzysku (w tym koszty likwidacji i odzysku), odzwierciedlając najnowsze tendencje i nie przewidując poprawy w najbliższych latach,
- założenia dotyczące przedterminowych wykupów są również bezpieczne i zgodne z najnowszymi obserwowanymi tendencjami.

(156) [...]

(157) Pierwsza partia 4,5 mld USD, która musi zostać spłacona w gotówce przez Dexię, jest wyższa od poziomu oczekiwanych strat, oszacowanych ostrożnie i zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości, i to zarówno w podstawowym scenariuszu, jak i scenariuszu warunków skrajnych, a także zarówno dla portfela FSAM w całości, jak i dla portfela FSAM po odliczeniu wykluczonych aktywów. Cena transferowa, ustalona na 12,1 mld USD, jest niższa od rzeczywistej wartości ekonomicznej, zarówno w scenariuszu podstawowym ([13,6–14,6]) mld USD), jak i w scenariuszu warunków skrajnych ([12–13 mld USD]).

8.3.2.2. *Rekompensata za środek FSA*

(158) Środek FSA podlega rekompensacie płatnej przez Dexię corocznie Belgii i Francji, w wysokości 113 punktów bazowych, tytułem pokrycia ryzyka niewywiązania się z gwarantowanej umowy Put, do których należy dodać 32 punkty bazowe tytułem pokrycia ryzyka niewywiązania się przez Dexię ze zobowiązań dotyczących zbywalnych aktywów wobec FSAM.

(159) Komisja ocenia pozytywnie fakt, że pierwsza partia 4,5 mld USD, która musi zostać spłacona w gotówce przez Dexię, jest wyższa od poziomu oczekiwanych strat, na dzień 31 stycznia 2009 r., zarówno w scenariuszu podstawowym, jak i scenariuszu warunków skrajnych, ponieważ zmniejsza to ryzyko ponoszone przez państwo belgijskie i francuskie. W szczególności Komisja ocenia

pozytywnie poziom rekompensaty przyznanej państwu belgijskiemu i francuskiemu za środek FSA, w świetle poziomu pozostającego ryzyka ponoszonego przez państwo belgijskie i francuskie. Ponadto zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości, w celu oszacowania rekompensaty za środek FSA, można odnieść się do uwolnienia kapitału regulacyjnego wygenerowanego przez środek. Biorąc pod uwagę wysoki poziom pierwszej partii i fakt, że ta ostatnia jest przedmiotem przypisania wagi ryzyka 1 250 % w celu obliczenia kapitału regulacyjnego powiązanego z tą pierwszą partią, Belgia i Francja wykazały, że środek FSA nie uwalnia kapitału regulacyjnego. Jak wskazano w pkt 21 (przypis 11) komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości, środki na ratowanie aktywów muszą być przedmiotem porównywalnej rekompensaty co dokapitalizowanie. Kwota kapitału, która byłaby porównywalna do środka FSA, wynosi w niniejszym przypadku zero z powodu braku uwolnienia kapitału regulacyjnego. Środek FSA obejmuje natomiast szerszy zakres okoliczności wywołujących niż tylko straty na aktywach objętych środkiem. Tym samym Komisja uważa, że roczna rekompensata za środek FSA jest właściwa.

8.3.2.3. *Rekompensata za papiery, które mają zostać wyemitowane*

(160) Komisja zauważa, że rekompensata otrzymana przez państwo belgijskie i francuskie w razie wezwania do zapłaty tytułem gwarancji przekraczającego pierwszą partię 4,5 mld USD jest wyższa od poziomu wymaganego w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej wartości.

8.3.2.4. *Wniosek dotyczący zgodności środka FSA z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości*

(161) Komisja stwierdza więc, że środek FSA jest zgodny z zasadami komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości.

8.3.3. ZGODNOŚĆ PLANU RESTRUKTURYZACJI Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

8.3.3.1. *Wymagany poziom restrukturyzacji*

(162) Jak wskazano powyżej, kwota pomocy związana z podwyższeniem kapitału i środkiem FSA wynosi łącznie 8,4 mld EUR. Zgodnie z pkt 4 komunikatu w sprawie restrukturyzacji to ta kwota powinna zostać uwzględniona przy ocenie obowiązku przedstawienia planu restrukturyzacji. Elementy pomocy związane z gwarancją i wsparciem płynnościowym udzielonym przez BNB muszą natomiast zostać uwzględnione przy ocenie zgodności planu restrukturyzacji z rynkiem wewnętrznym⁽⁴³⁾.

⁽⁴³⁾ Zob. w szczególności pkt 31 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

(163) Jak wskazano w pkt 4 (przypis 4) komunikatu w sprawie restrukturyzacji, szczególne kryteria i okoliczności wiążące się z obowiązkiem przedstawienia planu restrukturyzacji obejmują w szczególności, ale nie tylko, przypadki, w których bank znajdujący się w trudnej sytuacji został dokapitalizowany przez państwo lub w których bank, którego aktywa są przedmiotem środka ratowania przedsiębiorstwa, otrzymał już pomoc państwa, w jakiegokolwiek formie, która ma udział w pokryciu lub uniknięciu strat i która przekracza w całej swej kwocie 2 % wszystkich aktywów ważonych ryzykiem. Komisja wykazała już natomiast w swoich decyzjach z dnia 19 listopada 2008 r., 13 marca 2009 r. i 30 października 2009 r., że Dexia jest przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji w chwili wprowadzenia środków pomocy.

(164) Elementy pomocy związane z podwyższeniem kapitału i środkiem FSA stanowią 5,5 % aktywów ważonych ryzykiem grupy, obliczonych na dzień 31 grudnia 2008 r., tj. kwotę dużo wyższą od kwoty 2 % aktywów ważonych ryzykiem i przeznaczoną na pokrycie strat poniesionych przez przedsiębiorstwo Dexia. Zgodnie z tymi zasadami Dexia musi więc przedstawić plan restrukturyzacji.

(165) Wymagany stopień restrukturyzacji zależy od powagi problemów, przed jakimi staje każdy bank, oraz od kwoty otrzymanej pomocy. W tym względzie pomoc, jaką należy uwzględnić, to całkowita pomoc, która wynika ze środków dokapitalizowania i postępowania z aktywami o obniżonej wartości oraz z otrzymanych gwarancji. Zgodność planu restrukturyzacji musi zostać oceniona w świetle warunków przedstawionych w komunikacie w sprawie restrukturyzacji. Warunki te są następujące:

- plan restrukturyzacji musi umożliwić przywrócenie długoterminowej rentowności instytucji,
- plan restrukturyzacji musi zapewnić sprawiedliwy podział kosztów restrukturyzacji pomiędzy państwa a bank,
- plan restrukturyzacji musi umożliwić likwidację nadmiernych zakłóceń konkurencji wywołanych pomocą.

8.3.3.2. **Przywrócenie długookresowej rentowności instytucji**

(166) Zgodnie z rozdziałem 2 komunikatu w sprawie restrukturyzacji plan restrukturyzacji musi umożliwić przywrócenie długookresowej rentowności instytucji, tzn. że plan restrukturyzacji musi być kompleksowy, szczegółowy i oparty na spójnej koncepcji, pozwalający wykazać, w jaki sposób bank zamierza jak najszybciej (maksymalnie pięć lat) powrócić do długoterminowej rentowności niewymagającej dalszej pomocy państwa. Plan restrukturyzacji powinien w szczególności zawierać jego porównanie z innymi opcjami, takimi jak podział lub przejście przez inny bank, przyczyny problemów banku,

informacje dotyczące modelu działalności przedsiębiorstwa, powinien przewidzieć wycofanie się z działalności, która przynosiłaby straty strukturalne, przewidzieć odpowiedni zwrot zaangażowanego kapitału (w scenariuszu podstawowym i scenariuszu warunków skrajnych) i proponować zasady spłaty pomocy państwa.

a) **Ocena modelu przedsiębiorstwa Dexia**

(167) Po pierwsze, Komisja pozytywnie ocenia fakt, że Dexia uzyskała dodatni wynik w pierwszych trzech kwartałach 2009 r. Komisja zauważa jednak, w odniesieniu do tego wyniku, co następuje:

- wydajność działalności grupy ulegała stosunkowo obniżeniu w trakcie tego samego 2009 r., obniżywszy się o 44 % od pierwszego do trzeciego kwartału 2009 r.,
- znaczna część wyniku grupy, szacowana na około [300–500] mln EUR w 2009 r. przez Dexię, pochodzi z wyników środków pieniężnych, a w szczególności działalności w zakresie przekształcenia, możliwej dzięki silnemu nachyleniu krzywej w przypadku okresów spłaty krótszych niż jeden rok,
- Dexia prawdopodobnie nie osiągnęłaby swoich wyników, gdyby nie otrzymała tak dużej puli środków finansowych zagwarantowanych przez wspomniane państwa członkowskie (i której wysokość mieści się wśród najwyższych w Europie).

(168) W oparciu o szczegółowe informacje, które zostały jej przekazane przez przedsiębiorstwo Dexia i wspomniane państwa członkowskie, Komisja wyodrębniła dwa główne źródła zysku przedsiębiorstwa Dexia: z jednej strony powtarzający się zysk związany z tradycyjną działalnością bankową Dexii, a z drugiej – zyski o mniej pewnym charakterze. Pierwsze obejmują głównie przychody z pożyczek i portfela obligacji, przychody z prowizji, koszty dofinansowania, koszty ryzyka i koszty operacyjne. Drugie odnoszą się do krótkookresowej działalności w zakresie przekształcania, działalności rynkowej na własny rachunek i wyjątkowych przychodów pochodzących, na przykład, ze sprzedaży aktywów, odzyskiwanych zabezpieczeń lub innych otwartych pozycji dla instrumentów pochodnych.

(169) Zgodnie z informacjami przekazanymi Komisji przez wspomniane państwa członkowskie [...], dlatego analizę podstawowych źródeł zysku grupy można było przeprowadzić na podstawie wysokości marż w stosunku do międzybankowych stóp referencyjnych. Analiza ta, przeprowadzona w odniesieniu do 2009 r., skłoniła Komisję do wniosku, że tradycyjna działalność bankowa Dexii miała bardzo niską rentowność, nawet na ujemnym poziomie. Taka analiza nie jest sprzeczna z analizą pozytywnych wyników odnotowanych w trzech pierwszych kwartałach 2009 r., których pochodzenie jest związane ze szczególnymi okolicznościami, jak wskazano poniżej.

- (170) Ponadto prognozy, które można słusznie wywnioskować w odniesieniu do zmian w przyszłości w głównych źródłach zysku grupy, nie pozwalają orzec na obecnym etapie o ewentualnej poprawie wyników z tradycyjnej działalności bankowej Dexii. Mianowicie:
- średnia marża w działalności pożyczkowej PWB i portfelu obligacji pozostaje w długim okresie niska z powodu (i) niskiego poziomu dochodów uzyskiwanych z tej działalności (w przedziale=[...] punktów bazowych według informacji zawartych w planie restrukturyzacji), (ii) dość powolnego profilu amortyzacji tych aktywów, biorąc pod uwagę średni (długi) termin spłaty pożyczek PWB i aktywów obligacyjnych oraz (iii) trudności Dexii w zastąpieniu tych aktywów o dobiegającym terminie spłaty nowymi pożyczkami, które generowałyby wyższe dochody. W tym względzie Komisja zauważa, że Dexia ustaliła sobie cel nowej produkcji w działalności PWB w wysokości [...] mld EUR w 2009 r., zrealizowanej na [...] przewidzianej kwoty ([...] mld EUR), w ciągu 11 pierwszych miesięcy 2009 r., ze względu na zwiększoną konkurencję w przypadku tej działalności na tradycyjnych rynkach Dexii i presję na obniżanie marż,
 - istnieje ryzyko, że dochody z prowizji, których poważnym źródłem była w przeszłości sprzedaż instrumentów hybrydowych w ramach usług finansowych oferowanych przez Dexię samorządom lokalnym, zmniejszą się w przyszłości ze względu na wyczerpanie tego źródła, które należy przewidzieć (rzadsze wprowadzanie do obrotu instrumentów hybrydowych z powodu obniżenia nowej produkcji PWB i niewielkiego zapotrzebowania samorządów lokalnych na tego typu produkcję w przyszłości), oraz większą konkurencję w działalności generującej prowizje,
 - koszty finansowania wzrosną z powodu koniecznego dla Dexii stopniowego zastąpienia krótkoterminowych środków finansowych lub środków finansowych otrzymanych od banków centralnych dłuższymi środkami (i) na rynku obligacji, po wyższych kosztach niż koszty obserwowane przed kryzysem finansowym albo (ii) na rynku hipotecznych listów zastawnych również po wyższych kosztach niż przed kryzysem i w zakresie zdolności absorpcyjnej tego rynku, który może się w przyszłości zawęzić ze względu na zwiększenie dodatkowego zabezpieczenia kwalifikowanego przez EBC, które należy przewidzieć, albo (iii) za pomocą depozytów klientów komercyjnych i instytucjonalnych, ale w bardziej konkurencyjnym kontekście,
 - koszty operacyjnej i strukturalne (wyrażone w punktach bazowych w stosunku do wielkości sumy bilansowej) mogą utrzymać się na obecnym poziomie, a nawet wzrosnąć, i to mimo planu redukcji kosztów o 15 % do dnia 31 grudnia 2012 r., ponieważ redukcja ta musi sprowadzić się do redukcji wielkości sumy bilansowej grupy w tym samym okresie, która jest wyższa od 15 %, — w końcu koszty ryzyka są elementem, który mógłby ulec korzystnej zmianie w przyszłych latach, o czym świadczą odzyskiwane przez Dexię zabezpieczenia w 2009 r. Obniżka kosztów ryzyka pozostanie jednak ograniczona z powodu obniżenia jakości kredytowej niektórych podmiotów sektora publicznego, na których oddziaływanie Dexia jest narażona.
- (171) Na podstawie tej analizy Komisja uważa więc, że plan restrukturyzacji musi (i) obniżyć wskaźnik dźwigni Dexii w celu, w szczególności, umożliwienia jej ponoszenia wyższych kosztów finansowania przy niskich marżach na aktywach, (ii) zwiększyć jakość i skład źródeł finansowania i (iii) obniżyć podstawę kosztów stałych.
- (172) W tym względzie Komisja uważa, że plan restrukturyzacji zgłoszony w dniu 9 lutego 2010 r. przyniesie, o ile zostanie zrealizowany zgodnie ze zobowiązaniami przyjętymi przez wspomniane państwa członkowskie, satysfakcjonujące rozwiązanie problemu długookresowej rentowności grupy.
- (173) Po pierwsze, plan restrukturyzacji pozwoli na zmniejszenie wielkości sumy bilansowej Dexii o 35 % do 2014 r., w stosunku do kwoty z dnia 31 grudnia 2008 r., a także na przestawienie działalności grupy na tradycyjną działalność bankową.
- sprzedaż FSA Assured Guaranty, zrealizowana w dniu 1 lipca 2009 r., znacznie poprawiła profil ryzyka Dexii, zmniejszając narażenie jej na ryzyko związane z sektorem publicznym i amerykańskimi instrumentami hybrydowymi. Papiery Assured Guaranty otrzymane przez Dexię w ramach zbycia FSA zostaną również zbyte, zmniejszając tym samym narażenie Dexii na oddziaływanie sektora ubezpieczeń spłaty obligacji,
 - duża część działalności w zakresie zarządzania portfelem obligacji oraz niektóre rodzaje działalności PWB na rynkach Dexii, które nie są jej tradycyjnymi rynkami (w szczególności w Australii, w Japonii, w Meksyku, w Szwecji i Szwajcarii) są wyodrębnione z tradycyjnej działalności bankowej grupy i przeznaczone do upłynnienia. Ogół tej działalności mieszczącej się w obszarze LPMD wynosi łącznie 161,7 mld EUR na dzień 31 grudnia 2009 r., tj. 27,9 % całej sumy bilansowej Dexii na ten dzień. Wspomniane państwa członkowskie przewidują stopniową amortyzację LPMD, jak wskazano w tabeli 4. Komisja zauważa, że mimo przyspieszonego zbycia portfela obligacji przewidzianego w planie restrukturyzacji, amortyzacja działalności LPMD postępuje wolno ze względu na długi termin spłaty odnośnych aktywów (LPMD będzie stanowić 17,9 % całej sumy bilansowej Dexii do 2014 r.). Ta działalność będzie więc nadal obniżać rentowność grupy w przyszłych latach. Komisja odnotowuje jednak z zadowoleniem, że

zastosowanie zachowawczych zasad kapitalizacji LPMD (przestrzeganie wskaźnika kapitału podstawowego warstwy I w wysokości [10 – 15]%) ogranicza zdolność dystrybucji grupy i przyczynia się tym samym do kapitalizacji wyników. Ponadto przestrzeganie ścisłych zasad finansowania (przypisanie LPMD stabilnych zasobów: emisji obligacji objętych gwarancją lub nie, hipotecznych listów zastawnych i depozytów) musi również umożliwić ograniczenie ryzyka płynności i przekształcenia związanego z LPMD. W końcu oddzielenie działalności LPMD od pozostałej działalności grupy ułatwi monitorowanie jej przez obserwatorów rynku,

- działalność PWB Dexii poza jej tradycyjnymi rynkami (Francja, Belgia i Luksemburg) ulega również znacznemu ograniczeniu: włoskie spółki zależne (Dexia Crediop, której suma bilansowa na dzień 30 czerwca 2009 r. wynosiła 61,2 mld EUR) i hiszpańskie spółki zależne (Dexia Sabadell, której łączna suma bilansowa na dzień 31 grudnia 2008 r. wynosiła 15,6 mld EUR) zostaną zbyte odpowiednio do dnia 31 grudnia 2012 r. i 31 grudnia 2013 r., podobnie jak w 2008 r. zbyte udział Dexii w Kommunalkredit Austria, a w 2009 r. – indyjskie przedsiębiorstwo PWB. Wstrzymanie działalności PWB poza tradycyjnymi rynkami Dexii powinno przyczynić się do ograniczenia presji na marże w działalności PWB przedsiębiorstwa Dexia,
 - w końcu działalność transakcyjna na własny rachunek zostanie wstrzymana, od dnia przyjęcia niniejszej decyzji, a działalność rynkowa zostanie znacznie ograniczona, umożliwiając ograniczenie narażenia Dexii na ryzyko rynkowe i ryzyko kontrahenta dotyczące operacji warunkowych: działalność SBPO i TOB będzie przedmiotem upłynnienia, a zakres wartości narażonej na ryzyko (VaR) przedsiębiorstwa Dexia zostanie zmniejszony o 44 % w stosunku do 2008 r. Całkowite wstrzymanie działalności transakcyjnej na własny rachunek oznacza, że Dexia pozostanie przy działalności transakcyjnej tylko w celu przyjmowania, przekazywania i wykonywania poleceń zakupu i sprzedaży swoich klientów. Dexia nie zachowa otwartych pozycji na własny rachunek, chyba że takie pozycje wynikają z niezdolności Dexii do wykonania niektórych poleceń klientów, i to w dokładnie określonych granicach, co nie pogorszy stanu wypłacalności lub płynności grupy.
- (174) Ograniczenie efektu dźwigni przedsiębiorstwa Dexia i przestawienie jego działalności na tradycyjną działalność bankową pozwoli grupie na stopniowe zrównoważenie bilansu, poprzez ograniczenie części działalności generującej niewielkie zyski (środki PWB i portfel obligacji w szczególności) i zwiększenie części bardziej rentownej działalności (nowa produkcja PWB i RCB

oraz finansowanie projektów w szczególności). W tym względzie Komisja pozytywnie ocenia fakt, że temu przestawieniu działalności Dexii towarzyszy ściśle monitorowanie rentowności tej działalności, w szczególności PWB. Ponieważ Dexia rezygnuje z udzielania pożyczek swoim klientom PWB na poziomie wskaźnika RAROC niższym niż 10 %, od dnia przyjęcia niniejszej decyzji będzie można zapewnić minimalny poziom rentowności kapitału ekonomicznego w działalności PWB do dnia 31 grudnia 2014 r. Prognozy wyników Dexii na lata 2009–2014, przekazane Komisji⁽⁴⁴⁾ przez wspomniane państwo członkowskie, potwierdzają, że będzie można zapewnić globalną rentowność grupy w tym okresie, a przewidywalne straty na upłynnianiu (LPMD) będzie można zrekompensować zyskami z obszaru Core division.

- (175) W końcu przestawieniu działalności Dexii na tradycyjną działalność i tradycyjne rynki towarzyszy stopniowa poprawa profilu płynności grupy, poprzez lepsze dostosowanie terminów spłat jej środków finansowych do terminów spłat jej aktywów. Ta poprawa profilu płynności wynika z trzech podstawowych środków:
- zwiększenia średniej długości długoterminowych środków finansowych i zwiększenia stabilnych źródeł finansowania grupy. W tym względzie Komisja pozytywnie ocenia docelowe wskaźniki określone w planie restrukturyzacji dla krótkoterminowych środków finansowych w stosunku do wielkości sumy bilansowej, średnią długość pasywów grupy i stabilne źródła finansowania w stosunku do ogółu aktywów grupy. Komisja uważa, że zmniejszenie zagrożenia dla płynności i przekształcania przyczyni się pozytywnie do przywrócenia długookresowej rentowności Dexii, pod warunkiem bezwzględного przestrzegania tych wskaźników w ustalonych terminach. Takie podejście jest skądinąd zgodne z nowymi międzynarodowymi normami dotyczącymi pomiaru i kontroli płynności, obecnie omawianymi przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego,
 - stopniowe i przedterminowe wyjście z mechanizmu gwarancji obligacji przedsiębiorstwa Dexia do dnia 30 czerwca 2010 r. Komisja pozytywnie ocenia takie przedterminowe zakończenie gwarancji w ramach przywracania długookresowej rentowności Dexii bez pomocy państwa,
 - zredukowanie do zera środków finansowych udostępnionych przez Dexię jej spółce zależnej DenizBank. Ten środek pozwoli w rzeczywistości dopilnować, by przewidziany rozwój działalności RCB spółki DenizBank był finansowany z funduszy własnych tej ostatniej i nie zwiększał jeszcze bardziej zapotrzebowania na środki finansowe całej grupy.

⁽⁴⁴⁾ Zob. motywy 64.

b) Scenariusze warunków skrajnych przekazane w ramach planu restrukturyzacji

(176) Zgodnie z pkt 13 komunikatu w sprawie restrukturyzacji Komisja zwróciła się do wspomnianych państw członkowskich o przeprowadzenie kilku testów warunków skrajnych w celu sprawdzenia odporności Dexii na serię zaburzeń, które mogłyby nastąpić w najbliższych latach, oraz wypowiedzenia się na temat długookresowej rentowności grupy.

(177) Należy doprecyzować, że Komisja oparła swoją analizę na wynikach testów przedłożonych przez wspomniane państwa członkowskie. [...].

(i) *Pierwszy test warunków skrajnych*

(178) W przypadku pierwszego testu warunków skrajnych, mającego na celu sprawdzenie odporności przedsiębiorstwa Dexia na zmiany podstawowych zmiennych makroekonomicznych (PKB, stopy procentowe i kursy walutowe), Komisja ma następujące uwagi:

— po pierwsze, wahania zysku przedsiębiorstwa Dexia wydają się z góry stosunkowo mało elastyczne w reakcji na poziomy warunków skrajnych zastosowane do wskaźnika wzrostu. Test pokazuje bowiem, że mimo symulacji krańcowo pesymistycznych wskaźników wzrostu w świetle dotychczasowych obserwacji zyski Dexii uległyby oczywiście obniżeniu, z powodu wzrostu kosztów ryzyka, ale przedsiębiorstwo to nadal generowałoby znaczne dochody. Mogłoby to wynikać z (i) stosunkowo dużego udziału i dobrej jakości kredytowej portfela „Public Finance” i upłynnianego portfela obligacji⁽⁴⁵⁾ oraz (ii) faktu, że Dexia słusznie zdecydowała się nie dostosowywać rzeczywiście dochodów grupy w skrajnych warunkach w swoim modelu,

— po drugie, wydaje się, że w modelu Dexii wykorzystanym do testu warunków skrajnych nie istnieje żaden merytoryczny związek pomiędzy wskaźnikiem wzrostu a kosztami finansowania Dexii, a ogólniej zmiennej „koszty finansowania”, tj. marży powyżej stopy międzybankowej, jaką Dexia zapłaciłaby za nowe środki finansowe, nie przypisano pesymistycznych wartości. To po części tłumaczy również stosunkowo niską elastyczność dochodową Dexii w scenariuszu warunków skrajnych. Element ten powinien zostać uwzględniony tym bardziej, że Dexia w dużej mierze jest zależna od rynkowych środków finansowych i krótkoterminowych środków finansowych, zwiększających zakres i tempo, w jakim taki wzrost kosztów finansowania mógłby odbić się na przedsiębiorstwie Dexia. W celu przeanalizowania tej kwestii Komisja poprosiła o przeprowadzenie oddzielnie drugiego rodzaju testu warunków skrajnych,

— po trzecie, jeśli chodzi o dwie pozostałe zmienne, założenia w scenariuszu warunków skrajnych były

względnie podobne do założeń zastosowanych w scenariuszu podstawowym. Dla przykładu, w przypadku stóp procentowych, zarówno w scenariuszu podstawowym, jak i scenariuszu warunków skrajnych, trzymiesięczne stopy EURIBOR oszacowano na [...] %, a pięcioletnie stopy swap oszacowano odpowiednio na [...] % i [...] %, sugerując nieistotne spłaszczenie się krzywej. Kursy walutowe były również podobne w dwóch scenariuszach. Z tego względu Komisja zwróciła się o przeprowadzenie oddzielnie analizy wrażliwości (zob. motywy 186–195).

(179) Tym samym, jeśli chodzi o pierwszy test warunków skrajnych, Komisja stwierdza, że dzięki relatywnie dużemu udziałowi i wysokiej jakości kredytowej portfela „Public Finance” i upłynnianego portfela obligacji Dexia jest w stanie stawić czoła dużemu wzrostowi kosztów ryzyka w razie pogorszenia warunków makroekonomicznych, a tym samym przechodzi test warunków skrajnych.

(ii) *Drugi test warunków skrajnych*

(180) W odniesieniu do drugiego testu warunków skrajnych, którego celem jest sprawdzenie odporności Dexii na wzrost kosztów rynkowych środków finansowych, wydaje się, że dodatkowy wzrost o 100 punktów bazowych i 200 punktów bazowych kosztów środków finansowanych w okresie 3 miesięcy doprowadziłby do spadku dochodów przed opodatkowaniem odpowiednio o [...] i [...] mln EUR. W rzeczywistości wpływ byłby prawdopodobnie większy, gdyby Dexia skorzystała z założeń zaleconych przez Komisję w jej teście warunków skrajnych, [...]. Założenia zmienione przez Dexię są następujące:

— wzrost kosztów środków finansowych przetestowano w krótszym okresie [...]. W tym względzie Komisja zauważa, że niektóre elementy, jak CDS przedsiębiorstwa Dexia i koszty długoterminowych środków finansowych w formie „senior unsecured” wzrosły o ponad [...] punktów bazowych, w okresie przekraczającym [...]. Jeśli chodzi o koszty krótkoterminowych środków finansowych, bez bezprecedensowej interwencji wspomnianych państw członkowskich i banków centralnych, która ma zostać zakończona, te koszty finansowania również znacznie by wzrosły,

— Dexia zmieniła swój mieszany system finansowania, a w okresie skrajnych kosztów finansowania Dexia przyjęła założenie, że wykorzystywane są tylko krótkoterminowe środki finansowe. Komisja zauważa tutaj, że takie założenia są sprzeczne z niedawnym doświadczeniem Dexii, biorąc pod uwagę, że mimo utrzymującego się wzrostu kosztów finansowych zwiększyła ona udział długoterminowych środków finansowych,

— w scenariuszu warunków skrajnych Dexia nie wprowadziła założeń zgodnych z założeniami wykorzystanymi przy innych podobnych testach przeprowadzonych ostatnio w Europie.

⁽⁴⁵⁾ Na przykład, na 161,7 mld EUR aktywów, które składają się na obszar LPMD w dniu 31 grudnia 2009 r. 97 % ma rating „investment grade” (AAA 32 %, AA 28 %, A 25 %, BBB 12 %).

- (181) Komisja wnioskuję z tego, że [...]. Komisja zauważa również, że ten parametr nie został faktycznie uwzględniony przy pozostałych testach warunków skrajnych przeprowadzonych przez Dexię, tj. teście warunków skrajnych w ramach innych podobnych testów przeprowadzonych niedawno w Europie i teście warunków skrajnych dla płynności.
- (182) Dexia utrzymuje, że (i) założenia poczynione w jej planie operacyjnym, przed symulacją wzrostu o [...] lub [...] punktów bazowych, są już same w sobie skrajne, ponieważ odzwierciedlają warunki finansowania z lipca 2009 r., które choć lepsze niż warunki z końca 2008 r. czy początku 2009 r., nie odzwierciedlają pozytywnych zmian z drugiej połowy 2009 r.; (ii) założenie o niezmiennianiu mieszanego systemu finansowania nie odzwierciedla postępowania podmiotu rynkowego w takich okolicznościach. Komisja potwierdza, że poczynione założenia dotyczące kosztów finansowania, przed symulacją warunków skrajnych, są bezpieczne, biorąc pod uwagę doświadczenie Dexii z 2009 r. Zważywszy jednak na wyjątkowe środki przyznane dla sektora bankowego w 2009 r. i przyszły niepewny kontekst, Komisja nie jest w stanie wypowiedzieć się na temat przyszłej ścieżki kosztów finansowania Dexii. Test warunków skrajnych przeprowadzony na tym ostatnim elemencie jest przydatny, ponieważ pozwala stwierdzić, iż ważne jest, by plan restrukturyzacji (i) zmniejszył zależność finansową Dexii od rynkowych środków finansowych i (ii) zwiększył średni termin spłaty tych środków finansowych, w celu zmniejszenia wrażliwości Dexii na wzrost kosztów finansowania. Jest to jeden z elementów, które zarząd Dexii uwzględnił w okresie od dnia 30 września 2008 r. do dnia 30 września 2009 r. i które plan restrukturyzacji ma obejmować. Zaczynając od dynamicznego zapotrzebowania na krótkoterminowe środki finansowe w wysokości [200–300] mld EUR pod koniec 2008 r., zapotrzebowanie to zredukowano do [150–200] mld EUR na dzień 30 września 2009 r., a plan restrukturyzacji przewiduje, że wskaźnik „krótkoterminowe środki finansowe/całkowita wielkość sumy bilansowej” zmniejszy się z 30 % na dzień 31 grudnia 2009 r. do 11 % na dzień 31 grudnia 2014 r. Taki poziom krótkoterminowych środków finansowych jest w pełni satysfakcjonujący dla Komisji, ponieważ znacznie redukuje wrażliwość Dexii na zaburzenia w postaci przedłużających się wzrostów kosztów finansowania.
- (183) W konsekwencji, jeśli chodzi o drugi test warunków skrajnych, Komisja stwierdza, że choć obecna struktura środków finansowych Dexii czyni ją wrażliwą na skrajne zaburzenia jej kosztów finansowania, plan restrukturyzacji odpowiada stopniowo i zadowalająco na wrażliwość Dexii na wzrost kosztów finansowania. Ponadto Komisja pozytywnie ocenia fakt, że Dexia dysponuje dużym zapasem aktywów (w tym aktywów LPMD), dobrej jakości, kwalifikujących się do otrzymania środków finansowych po koszcie krańcowo niższym na rynku międzybankowym operacji z przyrzeczeniem odkupu (repo), a w razie konieczności – od banków centralnych.
- (iii) *Trzeci test warunków skrajnych*
- (184) Jeśli chodzi o trzeci test warunków skrajnych, mający na celu sprawdzenie profilu płynności grupy, Komisja zauważa, że zarówno test warunków skrajnych przeprowadzony przez Dexię, jak i test przeprowadzony przez CBFA sugeruje, że grupa spełnia wymogi testu w perspektywie miesiąca. Komisja zauważa, co następuje:
- modele testu warunków skrajnych dla płynności, opracowane przez Dexię i organ regulacyjny, nie wydają się czynić założeń dla kosztów tej płynności w razie wyjątkowych okoliczności i bez pomocy państwa. W tym względzie Komisja zwraca się do grupy o przeprowadzenie oddzielnego testu warunków skrajnych, który będzie symulacją zmiennej „koszty finansowania” (zob. motywy 180–183),
 - założenia testu warunków skrajnych przeprowadzonego przez CBFA, sformułowane w okólniku z dnia 8 maja 2009 r., są bezpieczne i odzwierciedlają niedawne doświadczenie kryzysu. Są to między innymi następujące założenia: (i) instytucja nie może się już finansować „unsecured” na rynkach walutowych i kapitałowych; (ii) zastosowanie bezpiecznych poziomów haircut dla finansowania operacji z przyrzeczeniem odkupu (repo); (iii) wycofanie przez klientów „retail” 5 % depozytów i depozytów oszczędnościowych w ciągu jednego tygodnia i 20 % tych depozytów w ciągu jednego miesiąca; (iv) wycofanie przez klientów „wholesale” 100 % natychmiastowo wymagalnych depozytów (i niezagwarantowanych płynnymi aktywami finansowymi) i depozytów o nieokreślonym terminie wypłaty w ciągu jednego tygodnia; (v) nieprzedłużenie wszystkich depozytów terminowych przedsiębiorstwa na kolejny okres,
 - pozytywne wyniki testu warunków skrajnych dla płynności są odzwierciedleniem (i) ulepszeń, jakie zarząd Dexia wprowadził w ciągu 2009 r. w celu zmniejszenia dynamicznego zapotrzebowania na krótkoterminowe środki finansowe i (ii) globalnie korzystnego kontekstu na rynkach finansowych. Fakt przejścia testu warunków skrajnych dla płynności w danym momencie nie gwarantuje jednak przejścia go w przyszłości. Ważne więc, by zachować pewną dyscyplinę (w polityce finansowania) w trakcie najbliższych miesięcy i lat, aby można było stale przechodzić ten test warunków skrajnych. W tym względzie zobowiązania zgłoszone w planie restrukturyzacji nie tylko zmierzają w kierunku poprawy płynności grupy, ale również umożliwiają okresowe kontrole wywiązywania się z tych zobowiązań.
- (185) Komisja stwierdza zatem, że Dexia przeszła trzeci test warunków skrajnych.
- (iv) *Inne uwagi dotyczące testów warunków skrajnych*
- (186) Po pierwsze, w oparciu o analizę niektórych założeń przyjętych w modelach Dexii wydaje się, że:

- dla niektórych rodzajów sektorów i kontrahentów założenia dotyczące prawdopodobieństwa niewypłacalności lub straty w razie niewypłacalności („loss given default” lub „LGD”) nie są zbyt ostrożne, jeśli porównać je z niektórymi informacjami dostępnymi publicznie,
- w przypadku portfela pożyczek udzielonych samorządom lokalnym nie poczyniono żadnego założenia dotyczącego zmiany ratingu, tłumaczącego przyszły niekorzystny trend w finansach publicznych.

- (187) Należy jednak podkreślić, że porównanie z publicznie dostępnymi danymi jest trudne, biorąc pod uwagę, że zakres zaangażowania kredytowego Dexii nie jest podobny do zakresu informacji dostępnych publicznie. Metoda wykorzystana przez Dexię do obliczenia oczekiwanych strat to metoda oparta na wewnętrznych ratingach, łącząca średnie parametry prawdopodobieństwa niewypłacalności i LGD w długim okresie, bezpieczne i „through-the-cycle”, dostosowane w taki sposób, by odzwierciedlały niepewność i zmienność niektórych danych. Takie parametry są przedmiotem analizy i zatwierdzenia przez CBFA, Commission Bancaire française i CSSF. Według wspomnianych państw członkowskich parametry ryzyka wykorzystane przez Dexię cechuje bezpieczny poziom wyższy o 10 % i 30 % w stosunku do minimalnych wymogów nowych bazylejskich norm ostrożnościowych.
- (188) Po drugie, Komisja odnotowuje bardzo duże wystawienie na oddziaływanie, zarówno w bezwzględnych, jak i względnych kwotach, na zadłużenie niektórych krajów i niektórych instytucji finansowych. W szczególności jeśli chodzi o narażenie na ryzyko kredytowe państwa, Komisja ocenia to narażenie, pod koniec 2008 r., na [...] [...].
- (189) Należy jednak podkreślić, że:
- takie narażenie nie powinno z góry wpływać na wynik grupy w sposób istotny, w szczególności jeśli grupa nie ma zamiaru sprzedawać tych aktywów przed ich umownym terminem spłaty (mogłoby ono zwiększyć zmienność rezerwy AFS, która znajduje się w bilansie grupy),
 - w ramach planu restrukturyzacji Dexii to narażenie na ryzyko musiałyby w końcu zostać ograniczone, ponieważ przewidziano znaczną redukcję portfela obligacji.
- (190) Po trzecie, Komisja pozytywnie ocenia zmiany w zakresie zapotrzebowania na krótkoterminowe środki finansowe grupy. Komisja podkreśla jednak, że grupa znacznie zmniejszyła swoje zapotrzebowanie na środki finansowe o okresie spłaty 0–1 miesiąc. Jak pokazano w tabeli nr 7

poniżej, w procentach ogółu środków finansowych, wydaje się, że środki finansowe o okresie spłaty 0-1 miesiąc zostały zmniejszone z [...] % do [...] % w okresie od dnia 31 grudnia 2008 r. do dnia 30 września 2009 r. Udział środków finansowych o okresie spłaty 1-3 miesiące i 6–12 miesięcy wzrósł jednak odpowiednio z [...] % do [...] % i z [...] % do [...] %. Środki finansowe o okresie spłaty 1–5 lat zwiększyły się z [...] % do [...] %. Większość środków finansowych w tym okresie ma jednak okres spłaty 1–2 lata. [...].

Tabela 7

Udział poszczególnych źródeł finansowania w całkowitych środkach finansowych Dexii

[...]

- (191) W tym względzie plan restrukturyzacji zgłoszony Komisji przewiduje (i) zmniejszenie o 83 mld EUR portfela obligacji LPMD; (ii) zwiększenie udziału bardziej stabilnych źródeł finansowania (takich jak depozyty komercyjne i hipoteczne listy zastawne) z 36 % do 58 %; (iii) stopniowe zwiększanie średniej długości pasywów. Te elementy mogą zmniejszyć ryzyko problemów z refinansowaniem Dexii. Ponadto należy podkreślić, że stopniowy przyrost kosztów finansowania związany z tą zmianą polityki finansowania jest włączony do prognoz rachunków zysków i strat grupy i potwierdza, że Dexia odnotowuje zysk w okresie restrukturyzacji.
- (192) Po czwarte, mimo poprawy warunków rynkowych koszty finansowania Dexii pozostają stosunkowo wysokie w porównaniu z innymi bankami. Poziom pięcioletnich CDS należy do najwyższych w Europie i utrzymuje się na poziomie około 180 punktów bazowych; drugorzędne poziomy spreadów kredytowych dla niegwarantowanych emisji Dexii o wielkości „benchmark” pozostają wysokie i plasują się na poziomie około 140-150 punktów bazowych przy okresach spłaty 4–5 lat; koszt finansowania w formie „covered bonds” pozostaje również wysoki i wynosi około 50–60 punktów bazowych dla okresów spłaty podobnych do okresów finansowanych aktywów.
- (193) Po piąte, w celu zmierzenia wrażliwości Dexii na zmienność stóp procentowych Dexia przekazała tabelę przedstawiającą wrażliwość na zaburzenie w wysokości 1 % dla każdego okresu spłaty. Wydaje się tym samym, że w razie jednolitego wzrostu krzywej stóp Dexia uważa, że nie straci więcej niż [...] mln EUR⁽⁴⁶⁾. Ten poziom wrażliwości wydaje się jak najbardziej rozsądny i wynika częściowo z polityki Dexii [...], zmniejszając w ten sposób wrażliwość na zmiany stóp. Komisja zauważa jednak, że do tego obliczania wrażliwości nie włączono [...] mld EUR krótkoterminowych środków finansowych

⁽⁴⁶⁾ Na dzień 30 września 2009 r.

grupy, co sugeruje, że Dexia pozostaje stosunkowo wrażliwa na przesunięcia krzywej stóp procentowych w przypadku okresów spłaty krótszych niż rok. Potwierdziła to Dexia, ponieważ grupa szacuje, że osiągnęła około [...] mln EUR zysku w 2009 r. tylko poprzez zmianę nachylenia krzywej stóp międzybankowych krótszych niż rok. Efekt znacznego obniżenia dochodów z przekształcenia został jednak uwzględniony w prognozach Dexii i wskazuje, że grupa dalej odnotowałaby zyski w ciągu najbliższych lat.

- (194) Po szóste, zarówno bezwzględny, jak i względny poziom ujemnej rezerwy AFS przedsiębiorstwa Dexia pozostaje bardzo wysoki, mimo poprawy obserwowanej w ciągu 2009 r. Ujemna rezerwa AFS zmniejszyła się z 12,7 mld EUR na dzień 31 marca 2009 r. do 7,2 mld EUR na dzień 30 września 2009 r. Biorąc pod uwagę (i) poziom kapitału Dexii (17,1 mld EUR kapitału Tier 1 i 19,6 mld EUR łącznego kapitału regulacyjnego na dzień 30 września 2009 r.), (ii) obecne niewłączenie rezerwy AFS do obliczeń kapitału regulacyjnego Komisja obawia się, że włączenie tej rezerwy AFS do wskaźników kapitału regulacyjnego, w ramach obecnej dyskusji w Komitecie Bazylejskim, będzie krzywdzące dla Dexii. W tym względzie Komisja zauważa, co następuje:

- nawet gdyby ujemna rezerwa AFS została w całości włączona do obliczeń kapitału regulacyjnego, Dexia nadal spełniałaby wymogi w zakresie kapitału regulacyjnego na dzień 30 września 2009 r. Wskaźnik kapitału Tier 1 wyniósłby [...], a wskaźnik łącznego kapitału wyniósłby [...],
- taka zmiana regulacji miałaby wpływ na wiele innych banków,
- taka zmiana regulacji nie znalazłaby zastosowania, według wspomnianych państw członkowskich, przed 2012 r. Do tego roku plan restrukturyzacji przewiduje obniżkę o 30 % – 40 % portfela obszaru LPMD (głównie odpowiedzialnego za ustanowienie tej ujemnej rezerwy AFS), co powinno obniżyć, przy pozostałych wielkościach niezmiennych, kwotę ujemnej rezerwy AFS.

- (195) Po siódme, mimo ich ograniczenia w ciągu 2009 r. Dexia nadal posiada pewne dość poważne zobowiązania warunkowe. Według Dexii te ostatnie zostały jednak uwzględnione w teście warunków skrajnych.

c) Działalność na instrumentach pochodnych

- (196) Z analizy bilansu Dexii na koniec 2008 r. wynika, że wartość rynkowa w aktywach instrumentów pochodnych wynosi 55 mld EUR, a wartość rynkowa w pasywach bilansu wynosi 75 mld EUR, dając wysoki ujemny wynik rzędu 20 mld EUR, pochodzący głównie z instrumentów pochodnych stóp procentowych. Komisja porównała tę różnicę z różnicą wykazywaną

przez inne instytucje finansowe. Różnica ta, wyrażona jako odsetek wielkości sumy bilansowej i odsetek funduszy własnych, jest nie tylko ujemna, ale również szczególnie wysoka w przypadku Dexii w porównaniu z tymi innymi instytucjami.

- (197) Dexia tłumaczy to (i) niemal systemową polityką [...], (ii) spadkiem stóp procentowych, (iii) wysoką różnicą między średnią długością aktywów a średnią długością pasywów, (iv) [...]. Komisja podpisuje się pod tymi wyjaśnieniami, zauważa jednak, że (i) zakres tej różnicy jest rzeczywiście bardzo duży, i (ii) różnica ta wymaga prawdopodobnie dużego zapotrzebowania w formie „dodatkowego zabezpieczenia” dla Dexii, mogącego zmniejszyć jej podstawę „dodatkowego zabezpieczenia” kwalifikowanego do finansowania przez banki centralne lub na międzybankowym rynku operacji z przyrzeczeniem odkupu (repo). W tym ostatnim przypadku takie zapotrzebowanie zostało jednak uwzględnione w testach warunków skrajnych.

d) Wniosek dotyczący rentowności

- (198) Komisja wnioskuje z powyższej analizy, że plan restrukturyzacji pozwoli przywrócić długookresową rentowność przedsiębiorstwu Dexia. W tym względzie Komisja zauważa również, że plan restrukturyzacji pozwoli Dexii stawić czoła przewidywalnemu wzmocnieniu regulacji ostrożnościowych. Z jednej strony, zmniejszenie efektu dźwigni, które wynika z restrukturyzacji, jest zgodne z ewentualnym wprowadzeniem maksymalnego wskaźnika dźwigni („leverage ratio”). Z drugiej strony, większa dywersyfikacja źródeł finansowania Dexii jest zgodna z wprowadzeniem nowych norm w zakresie pomiaru i kontroli ryzyka płynności instytucji kredytowych⁽⁴⁷⁾.

8.3.3.3. Wkład własny instytucji

- (199) Zgodnie z częścią 3 komunikatu w sprawie restrukturyzacji plan restrukturyzacji musi zapewnić sprawiedliwy podział kosztów restrukturyzacji między wspomniane państwa członkowskie a bank, tzn. plan restrukturyzacji musi przewidzieć możliwie najwyższy wkład banku i jego akcjonariuszy z ich funduszy własnych. Taki wkład jest bowiem niezbędny, by skłonić banki objęte środkami ratowania przedsiębiorstwa do poniesienia odpowiednio konsekwencji za swoje wcześniejsze postępowanie i stworzyć odpowiednią motywację do ich przyszłego postępowania.
- (200) Dexia, jej akcjonariusze i wspomniane państwa członkowskie przyczyniły się już do procesu restrukturyzacji, w szczególności poprzez rozproszenie kapitału zakładowego należącego do wcześniej istniejących akcjonariuszy na podwyższenie kapitału banku (władze francuskie i belgijskie subskrybowały bezpośrednio 3 mld EUR z 6,4 mld EUR podwyższenia kapitału ogłoszonego we wrześniu 2008 r.).

⁽⁴⁷⁾ Zob. w szczególności: Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego, *Międzynarodowe ramy pomiaru ryzyka płynności, standardy i monitorowanie (dokument do dyskusji)*, grudzień 2009.

- (201) Komisja zauważa ponadto że zawieszeniu wypłacania dywidend przewidzianemu w planie restrukturyzacji towarzyszy pewna liczba niekorzystnych elementów:
- zawieszenie wypłacania dywidend nie dotyczy spółek należących w 50 % do Dexii, ponieważ odnosi się ono wyłącznie do podmiotów, nad którymi Dexia SA pełni bezpośrednio lub pośrednio wyłączną kontrolę⁽⁴⁸⁾, i
 - zgodnie z planem restrukturyzacji zawieszenie (do końca 2011 r.) wypłacania dywidend od instrumentów pochodnych Tier 1 lub Tier 2 nie ma wpływu na operacje, które Dexia jest zobowiązana wykonać na mocy umów zawartych przed dniem 1 lutego 2010 r.
- (202) Komisja zauważa również, że zawieszenie wypłacania dywidendy lub kuponu od instrumentów hybrydowych Tier 1 lub Tier 2 ma zastosowanie do umów zawartych przed dniem 1 lutego 2010 r., ponieważ na mocy decyzji z dnia 30 października 2009 r.⁽⁴⁹⁾ Dexia jest zobowiązana, przez okres czterech miesięcy, nie wypłacać kuponów i nie korzystać z opcji przedterminowego wykupu instrumentów hybrydowych z funduszy własnych (Tier 1 i „Upper Tier 2”). W tym względzie Komisja zauważa, że wartość instrumentów hybrydowych Dexii wynosiła 1,4 mld EUR na dzień 31 grudnia 2008 r.
- (203) W celu zapewnienia, by nie wypłacono żadnego kuponu od instrumentów hybrydowych (Tier 1 i Upper Tier 2) Dexii wbrew zasadom komunikatu w sprawie restrukturyzacji, Komisja warunkuje swoją niniejszą decyzję powiadomieniem jej przez Dexię, przed wypłaceniem kuponu od instrumentów hybrydowych Tier 1 lub Upper Tier 2 wyemitowanych przed dniem 1 lutego 2010 r. i najpóźniej dwa tygodnie przed rozpoczęciem terminu zgłoszenia wypłaty kuponu inwestorom, do dnia 31 grudnia 2011 r., o swoim zamiarze wypłaty takiego kuponu i wykazaniem, że to wypłacenie (i) jest obowiązkowe, (ii) nie może zostać odroczone, (iii) nie jest dyskrecjonalne i (iv) nie jest automatycznie wywołane wypłatą dywidend, bez względu na ich formę, przez Dexię SA lub jedną z jej spółek zależnych, z wyjątkiem emisji Tier 1 przez DFL. Komisja zastrzega sobie prawo do niewyrażenia zgody na taką wypłatę, jeśli jeden z powyższych łącznych warunków nie jest spełniony.
- (204) Ponadto Komisja zauważa również, że zawieszenie wypłaty dywidendy nie ma zastosowania do wypłaty dywidend w całości zrealizowanych poprzez przyznanie nowych akcji. Należy jednak zaznaczyć, że wypłata dywidend poprzez przyznanie nowych akcji, możliwe dzięki wypracowaniu zysku podlegającego podziałowi, nie jest sprzeczna z komunikatem w sprawie restrukturyzacji, ponieważ taka wypłata wiązałaby się w sprawozdaniach Dexii z włączeniem do kapitału rezerw i wypłaceniem dywidend pochodzących z zysku z ostatniego zamkniętego roku obrotowego i wniesionych przez akcjonariuszy do kapitału Dexii. Przyznanie akcji nie miałyby więc wpływu na fundusze własne Dexii.
- (205) Komisja zauważa również, że wypłata dywidend w akcjach Dexii nie wiąże się z wypłatą kuponu od jakiegokolwiek instrumentu hybrydowego (Tier 1 lub Tier 2) Dexii, z jedynym wyjątkiem emisji przeprowadzonej przez Dexia Funding Luxembourg SA (zwaną dalej „DFL”) w 2006 r. Należy jednak doprecyzować, że wyjątek ten został zatwierdzony w ramach całego planu restrukturyzacji. Ogólnie rzecz ujmując, jak wskazano w motywie 204, Komisja nie sprzeciwia się wypłacie dywidend przekazywanych wyłącznie w formie akcji, o ile nie wiąże się ona z obowiązkiem wypłacenia dywidendy lub kuponu od innych kategorii papierów składających się na fundusze własne. W niniejszym przypadku obowiązek wypłacenia przez Dexię kuponu od emisji DFL nie może zmienić podejścia Komisji, biorąc pod uwagę, że wyjątek wpisuje się w ramy planu restrukturyzacji, dotyczy tylko jednej emisji, która wiąże się z ograniczoną wypłatą kuponów, a Dexia przewiduje uzyskanie dochodów w okresie restrukturyzacji.
- (206) W końcu Komisja zauważa, że pomoc jest ograniczona do niezbędnego minimum przez:
- a) zbycie aktywów i spółek zależnych, w tym dość rentownych spółek zależnych, takich jak „Dexia Saba-dell”, „Dexia Banka Slovensko” (DBS) i „Deniz Emeklilik” (ubezpieczeniowa spółka zależna spółki zależnej przedsiębiorstwa Dexia DenizBank, działająca głównie na rynku RCB w Turcji); oraz
 - b) odpowiednią rekompensatę pomocy otrzymanej w formie gwarancji wspomnianych państw członkowskich dla pasywów Dexii i aktywów o obniżonej wartości (zob. motywy 158–159).
- (207) Powyższe elementy doskonale rekompensują liczne warunki i zastrzeżenia, negatywnie ocenione przez Komisję, które towarzyszą zawieszeniu wypłaty dywidend przewidzianemu w planie restrukturyzacji. W konsekwencji Komisja uważa, że Dexia i jej akcjonariusze w dostatecznym stopniu przyczyniają się do restrukturyzacji ich funduszy własnych.

⁽⁴⁸⁾ Zob. pkt 9 załącznika I do niniejszej decyzji.

⁽⁴⁹⁾ Zob. *State aid: Commission recalls rules concerning Tier 1 and Tier 2 capital transactions for banks subject to a restructuring aid investigation*, MEMO/09/441 z dnia 8 października 2009 r., dostępny na stronie internetowej Komisji pod adresem: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/09/441&format=HTML&aged=0&language=FR&guiLanguage=fr>

8.3.3.4. Środki mające na celu likwidację zakłóceń konkurencji

- (208) Zgodnie z częścią 4 komunikatu w sprawie restrukturyzacji plan restrukturyzacji musi umożliwić ograniczenie nadmiernych zakłóceń konkurencji wywołanych pomocą, tzn. plan musi przewidzieć środki strukturalne (zbycie lub ograniczenie działalności gospodarczej) i mechanizmy zabezpieczające właściwe postępowanie. Należy podjąć odpowiednie środki w celu zminimalizowania zakłóceń konkurencji i uniknięcia przedłużenia przez pomoc państwa na rzecz Dexii zakłóceń wywołanych w przeszłości poprzez wzięcie na siebie nadmiernego ryzyka i nierentowny model biznesowy.
- (209) Zgodnie z pkt 30 komunikatu w sprawie restrukturyzacji charakter i forma takich środków zależą będą od dwóch kryteriów: po pierwsze, od kwoty pomocy oraz warunków i okoliczności, w jakich ją przyznano, a po drugie, od cech rynku lub rynków, na których bank będący beneficjentem pomocy będzie działał.
- (210) W odniesieniu do tego ostatniego kryterium Komisja zauważa, że Dexia jest głównym przedsiębiorstwem na rynku finansowania samorządów lokalnych („PWB”), a w szczególności we Francji, w Belgii i we Włoszech, i ma dość mocną pozycję w Hiszpanii. Rynek PWB uległ silnej koncentracji w Belgii⁽⁵⁰⁾, we Francji⁽⁵¹⁾ i we Włoszech⁽⁵²⁾, a bariery wejścia na ten rynek są wysokie⁽⁵³⁾.
- (211) Komisja zauważa ponadto że plan restrukturyzacji gwarantuje, iż Dexia podejmie środki niezbędne w celu otwarcia rynku finansowania samorządów lokalnych i ograniczenia na nim zakłóceń konkurencji wywołanych uzyskaną pomocą:
- po pierwsze, ograniczenie zasięgu działalności PWB do podstawowych rynków Dexii, poprzez ograniczenie, a nawet zaniechanie działalności PWB Inter-

national pozwoli zwiększyć konkurencję na niektórych rynkach. W tym względzie Dexia zobowiązała się zbyć spółkę Crediop, główny podmiot na rynku finansowania samorządów lokalnych we Włoszech i spółkę Dexia Sabadell, działającą na rynku hiszpańskim,

- następnie, na podstawowych rynkach, na których Dexia kontynuuje działalność, ograniczenie wielkości nowej produkcji umożliwi również wejście na rynek nowych podmiotów i będzie sprzyjać konkurencji na tych rynkach (Dexia ogranicza nową roczną produkcję PWB do 12 mld EUR w 2009 r., 15 mld EUR w 2010 r. i 18 mld EUR w latach 2011 – 2014, co stanowi znaczną obniżkę w stosunku do poziomu 34 mld wypracowywanych w 2008 r.),
 - w końcu Dexia zobowiązała się do pozbycia się swojego większościowego udziału w AdInfo, spółce zależnej działającej w sektorze usług informatycznych dla samorządów lokalnych w Belgii. Ta spółka zależna zapewnia Dexii dostęp do wielu klientów publicznych na terenie całej Belgii, pozwoliła Dexii wzmocnić swoją pozycję głównego banku dla lokalnych podmiotów w Belgii i tworzyć rozwiązania technologiczne zgodne z usługami finansowymi, jakie Dexia oferuje samorządowi lokalnym. W tym względzie Komisja uważa, że zbycie tej spółki zależnej umożliwi zwiększenie konkurencji na rynku PWB w Belgii.
- (212) Ponadto Dexia zobowiązała się, że wskaźnik RAROC dla każdej pożyczki przyznanej klientom PWB pozostanie wyższy niż 10 %, co pozwala zapewnić zgodność stawek stosowanych przez Dexię wobec tych klientów z rynkiem i uniknąć w przyszłości uzyskania przez Dexię dominującej pozycji na tym rynku, poprzez stosowanie stawek niższych niż stawki na rynku.
- (213) Na rynku bankowości detalicznej Dexia nie prowadzi równie rozległej działalności jak w sektorze finansowania samorządów lokalnych. Grupa prowadzi działalność z zakresu bankowości detalicznej za pośrednictwem swoich spółek zależnych w czterech głównych krajach: w Belgii za pośrednictwem DBB, w Luksemburgu za pośrednictwem Dexia BIL, w Słowacji za pośrednictwem Dexia Banka Slovensko (DBS) i w Turcji za pośrednictwem DenizBank. Udział Dexii w rynku, mierzony pod względem depozytów, wynosi około [10–15] % w Belgii, [10–15] % w Luksemburgu, [0–5] % w Słowacji i [0–5] w Turcji.
- (214) Ponieważ rynek bankowości detalicznej nie uległ takiej koncentracji jak rynek finansowania samorządów lokalnych we Francji, w Belgii, we Włoszech i w Hiszpanii, zapotrzebowanie na nim na środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji jest mniejsze. W szczególności w Belgii, gdzie Dexia posiada największy udział w rynku, zajmując jednak dopiero trzecią pozycję.

⁽⁵⁰⁾ Zob. w szczególności decyzję Komisji wydaną w zakresie koncentracji w sprawie M. 2400 (Dexia/Artesia). W decyzji tej Komisja podnosi, że Dexia stanowi maksymalnie hiper-dominujący podmiot na rynku belgijskim, z udziałem w rynku 80–85 % na krajowym rynku finansowania „organów lokalnych” i 65–70 %, jeśli wziąć również pod uwagę organy nielocalne, takie jak Regiony lub Wspólnoty.

⁽⁵¹⁾ Według informacji dostępnych Komisji we Francji Dexia Crédit Local posiada największy udział, [40–45] %, zasobu pożyczek długoterminowych udzielonych samorządowi lokalnemu, a jej głównymi konkurentami są Caisses d'épargne (około 20 %), Crédit Agricole (około 15 %), Société Générale i BNP Paribas.

⁽⁵²⁾ Według informacji dostępnych Komisji, we Włoszech cztery grupy bankowe dzielą między siebie 80 % rynku, przy czym Dexia plasuje się na drugim miejscu (około [20–30] %), po Cassa Depositi et Prestiti („CDP”). Dwa pozostałe podmioty to Intesa SanPaolo (14 %) i BNL (10 %).

⁽⁵³⁾ Pewne informacje zdają się wskazywać między innymi, że przetargi nie zawsze są organizowane w sposób przejrzysty i otwarty, a koszty przenoszenia są dość wysokie dla samorządów lokalnych (w szczególności dlatego że banki będące tradycyjnymi operatorami oferują całą gamę usług samorządowi, takich jak usługi zarządzania finansami, wśród których finansowanie jest tylko jednym z elementów).

(215) W każdym razie Komisja pozytywnie ocenia następujące środki, do których Dexia zobowiązała się w zakresie bankowości detalicznej:

- zbycie Dexia Banka Slovensko,
- zaniechanie wewnątrzgrupowych środków finansowych na rzecz DenizBank do końca 2014 r.,
- zbycie spółki Dexia Epargne Pension działającej w dziedzinie socjotechniki i ubezpieczeń na życie we Francji,
- zbycie udziałów w spółce Crédit du Nord działającej na rynku detalicznym we Francji, oraz
- zbycie działalności ubezpieczeniowej w Turcji.

(216) Plan restrukturyzacji prowadzi do zmniejszenia całkowitej sumy bilansowej Dexii o 35 % w 2014 r. w stosunku do 2008 r. Ta obniżka wielkości sumy bilansowej wynika również z upłynniania działalności mieszczącej się w zakresie LPMD, przestawienia działalności Dexii na tradycyjne rynki, zbycia działalności i ograniczenia nowej produkcji PWB.

(217) Dexia podlega pewnym mechanizmom zabezpieczającym w zakresie postępowania, takim jak fakt nienabywania (do dnia 30 grudnia 2011 r.) więcej niż 5 % kapitału zakładowego innych instytucji kredytowych lub przedsiębiorstw inwestycyjnych⁽⁵⁴⁾. Taki mechanizm pozwala zapewnić, że Dexia zasadniczo nie stanie się nabywcą innej instytucji kredytowej lub przedsiębiorstwa inwestycyjnego w celu sprawowania nad nim kontroli w rozumieniu przepisów dotyczących koncentracji. Taka zasada jest zgodna w szczególności z pkt 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

(218) W świetle wkładu własnego Dexii i środków na jej podstawowych rynkach Komisja stwierdza, że ogół środków strukturalnych planu restrukturyzacji wystarczy do ograniczenia nadmiernych zakłóceń konkurencji wywołanych odnośną pomocą.

(219) W końcu Dexia będzie przestrzegać zasad wynagradzania określonych w ramach G-20 i krajowych właściwych procedur dotyczących wynagradzania członków komitetów zarządzających i wykonawczych Dexii oraz jej podstawowych jednostek działalności.

⁽⁵⁴⁾ Zob. pkt 2 załącznika I do niniejszej decyzji.

8.3.4. MONITOROWANIE ŚRODKÓW

(220) Komisja zauważa, że komunikat w sprawie restrukturyzacji zaleca, w pkt 46, regularne przekazywanie Komisji przez wspomniane państwa członkowskie szczegółowych sprawozdań w celu umożliwienia jej sprawdzenia, czy plan restrukturyzacji jest wdrażany zgodnie ze zgłoszonymi zobowiązaniami. W tym celu Komisja otrzyma półroczne sprawozdania niezależnego eksperta odpowiedzialnego za monitorowanie planu restrukturyzacji, przed dniem 1 października i 30 kwietnia każdego roku.

IX. WNIOSKI

(221) Komisja stwierdza, że Belgia, Francja i Luksemburg bezprawnie wdrożyły pomoc w formie podwyższenia kapitału, gwarancji i wsparcia płynnościowego, naruszając art. 108 ust. 3 TFUE.

(222) W oparciu o informacje i zobowiązania zgłoszone Komisji przez wspomniane państwa członkowskie Komisja zatwierdza plan restrukturyzacji przedsiębiorstwa Dexia i przekształcenie pomocy nadzwyczajnej w pomoc na restrukturyzację przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 2. Komisja uznaje również, że plan restrukturyzacji odpowiada zarzutom sformułowanym w przekazanej jej skardze, bez uszczerbku dla prawa skarżącego do egzekwowania swoich praw za okres, w którym odnośna pomoc nie była zatwierdzona,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Środki wdrożone przez Belgię, Francję i Luksemburg na rzecz przedsiębiorstwa Dexia, w kwocie 8,4 mld EUR, w formie podwyższenia kapitału i pomocy na postępowanie z aktywami o obniżonej wartości oraz w kwocie [95–135] mld EUR, w formie gwarancji i zagwarantowanej operacji wsparcia płynnościowego („Liquidity Assistance”, LA), stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

2. Wspomniana pomoc jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na warunkach, o których mowa w art. 2.

Artykuł 2

1. Belgia, Francja i Luksemburg przestrzegają w wyznaczonych terminach zobowiązań i warunków, o których mowa w załączniku I do niniejszej decyzji.

2. Przed wypłaceniem kuponów od instrumentów hybrydowych Tier 1 lub Upper Tier 2 wyemitowanych przed dniem 1 lutego 2010 r. i najpóźniej dwa tygodnie przed rozpoczęciem terminu zgłoszenia wypłaty kuponów inwestorom Dexia powiadomi Komisję, do dnia 31 grudnia 2011 r., o swoim zamiarze wypłacenia takiego kuponu i wykaże, że wspomniana wypłata:

- (i) jest obowiązkowa;
- (ii) nie może zostać odroczone;
- (iii) nie jest dyskrecyjna; i
- (iv) nie jest automatycznie wywołana wypłatą dywidend, bez względu na ich formę, przez Dexię SA lub jedną z jej spółek zależnych, z wyjątkiem emisji Tier 1 przez DFL (kod ISIN XS0273230572).

Komisja zastrzega sobie prawo do niewyrażenia zgody na taką wypłatę, jeśli jeden z czterech powyższych łącznych warunków nie jest spełniony.

Artykuł 3

W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Belgia, Francja i Luksemburg informują Komisję o środkach podjętych w celu wykonania niniejszej decyzji.

Belgia, Francja i Luksemburg przekazują Komisji, w całym okresie planu restrukturyzacji, co pół roku, szczegółowe sprawozdanie z wdrażania środków restrukturyzacji znajdujących się w zobowiązaniach zgłoszonych Komisji w dniu 9 lutego 2010 r. (w załączniku I do niniejszej decyzji). Pierwsze sprawozdanie zostaje przekazane w ciągu sześciu miesięcy od daty przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Belgii, Republiki Francuskiej i Wielkiego Księstwa Luksemburga.

Sporządzono w Brukseli dnia 26 lutego 2010 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

ZOBOWIĄZANIA WSPOMNIANYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZGŁOSZONE KOMISJI W DNIU 9 LUTEGO 2010 R.**Zobowiązania związane z zachowaniem przedsiębiorstwa**

1. O ile nie określono inaczej, poniższe zobowiązania, z wyjątkiem zobowiązania w pkt 7 poniżej, mają zastosowanie do dnia 31 grudnia 2014 r.
2. Do dnia 31 grudnia 2011 r. Dexia SA wraz z jej spółkami zależnymi, nad którymi pełni wyłączną lub wspólną kontrolę (zwaną dalej „Dexią”), nie stanie się nabywcą więcej niż 5 % kapitału zakładowego innych instytucji kredytowych, przedsiębiorstw inwestycyjnych (w rozumieniu dyrektywy 2004/39/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych) lub spółek ubezpieczeniowych, chyba że za zezwoleniem Komisji.

Powyższe zobowiązanie nie uniemożliwia, z zastrzeżeniem uprzedniej zgody Komisji, nabycia przez Dexię udziału w rekompensacie za udziały lub działalność wniesione w ramach zbycia lub komasacji (w wyniku fuzji lub jako aport) aktywów lub działalności, o ile w takim przypadku wspomniany udział nie daje Dexii wyłącznej lub wspólnej kontroli nad podmiotem uzyskującym aport lub powstałym w wyniku fuzji.

Dexia uprzednio informuje Komisję o wszelkich projektach nabycia udziału, w tym wszelkich projektach rozważanych przez przedsiębiorstwa pod wspólną kontrolą Dexii.

3. a) Dexia nie pożyczka swoim klientom PWB na poziomie wskaźnika zwrotu z kapitału skorygowanego o ryzyko (zwanego dalej „wskaźnikiem RAROC”) niższym niż 10 %. Wskaźnik RAROC odnosi marżę netto po opodatkowaniu do kapitału ekonomicznego. Do celów niniejszego pisma dotyczącego zobowiązań:
 - (i) marża brutto to różnica pomiędzy marżą zafakturowaną dla klienta (wyrażoną w punktach bazowych powyżej stopy referencyjnej IBOR) a kosztem finansowania Dexii (wyrażonym w punktach bazowych powyżej stopy referencyjnej IBOR), reprezentowanym wewnętrzną ceną transferową;
 - (ii) wewnętrzną ceną transferową odzwierciedli szacowane koszty nowego finansowania przedsiębiorstwa Dexia, po uwzględnieniu cech charakterystycznych pożyczek (termin spłaty, możliwość refinansowania za pomocą hipotecznych listów zastawnych itp.) dla klientów PWB;
 - (iii) marża netto jest równa marży brutto pomniejszonej o: (i) wszelkiego rodzaju koszty (koszty ogólne, koszty płac, koszty operacyjne, amortyzacja itp.) szacowane w oparciu o obserwację kosztów działalności w zakresie udzielania pożyczek klientom PWB; (ii) średni koszt ryzyka obliczony dla każdej transakcji zgodnie z nową metodologią bazylejską (średni koszt ryzyka w długim okresie); i (iii) obciążenie podatkowe. Kapitał ekonomiczny oblicza się zgodnie z nową metodologią bazylejską.
- b) Na zasadach określonych w pkt 17 poniżej wyznaczony zostanie niezależny ekspert do sprawdzenia co sześć miesięcy, czy:
 - (i) wskaźnik RAROC w rozumieniu niniejszego pisma dotyczącego zobowiązań wraz z jego składowymi (koszty nowego finansowania, koszty ogólne, koszty płac, koszty operacyjne, amortyzacja, koszt ryzyka, obciążenie podatkowe itp.) odzwierciedla wkład działalności w zakresie pożyczek dla klientów PWB w rentowność grupy;
 - (ii) sposób obliczania wskaźnika RAROC jest właściwy; oraz
 - (iii) przestrzegana jest metodologia.
- c) Niezależny ekspert sprawdza co sześć miesięcy, czy zobowiązanie przyjęte w pkt 3 lit. a) jest realizowane.
- d) Niezależny ekspert będzie miał dostęp do wewnętrznego regulaminu przedsiębiorstwa Dexii, określającego i upowszechniającego stosowanie wskaźnika RAROC (w rozumieniu niniejszego pisma dotyczącego zobowiązań) oraz do listy i warunków wszystkich pożyczek przyznanych przez Dexię klientom PWB.

4. Dexia zredukuje do zera kwotę środków finansowych obecnie udostępnionych jej tureckiej spółce zależnej Deniz-Bank najpóźniej do dnia 30 czerwca 2011 r. i zobowiązuje się nie przyznać jej nowych wewnątrzgrupowych środków finansowych do dnia 31 grudnia 2014 r.
5. Dexia zmniejszy udział krótkoterminowych środków finansowych w swojej sumie bilansowej i zwiększy średnią długość swoich długoterminowych środków finansowych. Przestrzeganie tego zobowiązania będzie oceniane łącznie, za pomocą trzech wskaźników ilościowych. W tym kontekście:
- a) Dexia utrzyma wskaźnik „krótkoterminowe środki finansowe/całkowita wielkość sumy bilansowej”, zdefiniowany w załączniku II do niniejszej decyzji, na poziomie 30 % na dzień 31 grudnia 2009 r., na poziomie najwyżej 23 % na dzień 31 grudnia 2010 r., na poziomie najwyżej 20 % na dzień 31 grudnia 2011 r., na poziomie najwyżej 14 % na dzień 31 grudnia 2012 r., na poziomie najwyżej 13 % na dzień 31 grudnia 2013 r. i na poziomie najwyżej 11 % na dzień 31 grudnia 2014 r. Do celów niniejszego zobowiązania wskaźnik będzie również monitorowany jako średnia roczna w całym okresie referencyjnym.
- b) Dexia zwiększy długość swoich środków finansowych i zmniejszy różnicę w długościach, utrzymując średnią długość pasywów grupy, zdefiniowanych w załączniku II do niniejszej decyzji, na poziomie co najmniej równym poniższym poziomom:

(lata)

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- c) Dexia zwiększy swoje stabilne źródła finansowania. Obliczony zostanie wskaźnik, którego licznik jest równy sumie środków finansowych w formie hipotecznych listów zastawnych, środków finansowych w formie depozytów komercyjnych RCB i PWB, a mianownik to suma wszystkich aktywów grupy Dexia. Wskaźnik ten, równy 36 % w grudniu 2009 r., będzie musiał wynosić co najmniej 40 % na dzień 31 grudnia 2010 r., co najmniej 45 % na dzień 31 grudnia 2011 r., co najmniej 53 % na dzień 31 grudnia 2012 r., co najmniej 55 % na dzień 31 grudnia 2013 r. i co najmniej 58 % na dzień 31 grudnia 2014 r.
6. Do dnia 31 października 2014 r. Dexia:
- (i) Dexia nie skorzysta ze swojego statusu banku objętego gwarancją państw na niektóre swoje zobowiązania do celów reklamy skierowanej do osób trzecich innych niż osoby trzecie będące beneficjentami; i
- (ii) nie wykorzysta gwarancji do samych transakcji arbitrażowych.
7. Do dnia 30 czerwca 2010 r. Dexia wprowadzi obszar sprawozdawczy zwany „Legacy Portfolio Management Division”. Aktywa przydzielone do tego obszaru są upłynniane lub zbywane w ramach zobowiązania, o którym mowa w pkt 13 lit. n) poniżej. Są to następujące aktywa: (i) portfele CSP/PSP (w kwocie szacowanej na około 134 mld EUR na dzień 31 grudnia 2009 r.); (ii) portfel FP (w kwocie szacowanej na około 10,7 mld EUR na dzień 31 grudnia 2009 r.); i (iii) portfel „non-core PWB loans” (w kwocie szacowanej na około 17 mld EUR na dzień 31 grudnia 2009 r.). Środki finansowe pobrane przez Dexię i objęte gwarancją środków finansowych są w całości przypisane do tego obszaru.
8. Dexia ograniczy kwotę:
- a) wszelkich form dywidend wypłacanych przez przedsiębiorstwo Dexia SA za swoje zwykłe akcje;
- b) wszystkich dyskrecjonalnych przedterminowych wykupów lub wypłat kuponów od instrumentów hybrydowych Tier 1 lub instrumentów Tier 2; (i) wyemitowanych przez podmioty, nad którymi Dexia pełni wyłączną kontrolę; (ii) należących do osób lub podmiotów innych niż Dexia SA i jej spółki zależne; (iii) których wypłata lub wykonanie jest dyskrecjonalne na mocy postanowień umownych dotyczących tych instrumentów;

w taki sposób, by po podziale lub planowej wypłacie kuponów (i po uwzględnieniu ewentualnych płatności, które stały się obowiązkowe w wyniku wypłaty dywidendy za zwykłe akcje), wskaźnik kapitału podstawowego warstwy 1 przedsiębiorstwa Dexia (obliczany w odniesieniu do ostatnich skonsolidowanych rocznych sprawozdań finansowych przygotowanych zgodnie z normami MSSF):

(i) pozostał co najmniej równy poniższemu poziomowi oraz:

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
10,7 %	10,6 %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %

(ii) pozostał co najmniej równy kwocie:

(i) 12,5 % aktywów ważonych ryzykiem (*risk weighted assets*) działalności *Legacy Portfolio Management Division*, zdefiniowanej w pkt 7 powyżej; i

(ii) 9,5 % aktywów ważonych ryzykiem (*risk weighted assets*) pozostałej działalności grupy („Core Division”).

Powyższe zobowiązanie:

(i) nie ma wpływu na wymóg w zakresie zysku podlegającego podziałowi (w rozumieniu art. 617 belgijskiego kodeksu spółek) na poziomie Dexii;

(ii) nie ma wpływu na transakcje, które Dexia będzie prawnie zobowiązana wykonać na instrumentach hybrydowych *Tier 1* lub *Tier 2*, lub transakcje, które Dexia będzie zmuszona wykonać na tych instrumentach na mocy umów zawartych przed dniem 1 lutego 2010 r.;

(iii) ulegnie zmianie w razie znaczącej zmiany definicji funduszy własnych zgodnie z zasadą ostrożności i norm księgowych mających zastosowanie do Dexii; oraz

(iv) ma zastosowanie do podziału dokonanego do dnia 31 grudnia 2014 r.

9. Ponadto bez uszczerbku dla transakcji, które Dexia będzie prawnie zobowiązana wykonać lub transakcji, które Dexia będzie zmuszona wykonać na mocy umów zawartych przed dniem 1 lutego 2010 r. na instrumentach hybrydowych *Tier 1* lub *Tier 2*, Dexia odstąpi, do dnia 31 grudnia 2011 r., od:

a) wypłaty kuponów od instrumentów hybrydowych *Tier 1* lub instrumentów *Tier 2* należących do osób lub podmiotów innych niż Dexia SA i jej spółki zależne, a których wypłata jest dyskrecyjna zgodnie z postanowieniami umownymi dotyczącymi tych instrumentów;

b) zatwierdzenia wypłaty wszelkiego rodzaju dywidend lub głosowania za ich wypłatą przez wszystkie podmioty, nad którymi Dexia SA pełni bezpośrednio lub pośrednio wyłączną kontrolę (w tym podmioty należące do niej w 100 %), gdy taka wypłata wiązałaby się z obowiązkiem wypłaty kuponu od instrumentów hybrydowych *Tier 1* lub instrumentów *Tier 2* należących do osób innych niż Dexia SA i jej spółki zależne; oraz

c) skorzystania z dyskrecyjnej opcji przedterminowego wykupu instrumentów hybrydowych *Tier 1* lub instrumentów *Tier 2*, o których mowa w punkcie powyżej.

Dexia SA odstąpi od podziału dywidend od zwykłych akcji do dnia 31 grudnia 2011 r. Ten zakaz nie będzie miał zastosowania do podziałów dywidend zrealizowanych w całości poprzez przydzielenie nowych akcji, o ile kwota takich podziałów jest: (i) zgodna z pkt 8 powyżej; i (ii) co najwyżej równa 40 % wyniku netto zrealizowanego przez Dexię w roku obrotowym 2009 w przypadku podziałów dokonanych w 2010 r. i co najwyżej równa 40 % wyniku netto zrealizowanego przez Dexię SA w roku obrotowym 2010 w przypadku podziałów dokonanych w 2011 r.

10. Dexia będzie nadal wdrażać zasady wynagradzania określone w ramach G-20 i właściwe krajowe procedury dotyczące wynagradzania członków komitetów zarządzających i wykonawczych przedsiębiorstwa Dexia SA oraz podstawowych jednostek działalności grupy Dexia.

11. Zgodnie z planem restrukturyzacji przedłożonym w dniu 17 grudnia 2009 r. Dexia:

- a) w swojej polityce nowej produkcji zmniejszy nową produkcję PWB do 12 mld EUR w 2009 r., 15 mld EUR w 2010 r. i 18 mld EUR w latach 2011–2014;
- b) ograniczy koszty operacyjne o 15 % przed dniem 31 grudnia 2012 r.;
- c) w swojej działalności z zakresu zawierania transakcji (*trading*) dopilnuje, by nie brać ryzyka na własny rachunek, co nie byłoby zgodne z celem przywrócenia rentowności w oparciu o rozsądne zarządzanie. W konsekwencji Dexia ograniczy zawieranie transakcji (ograniczenie o 44 % średniej rocznej wartości narażonej na ryzyko, która wynosiła 126 mld EUR w 2008 r.) i zaprzestaje działalności transakcyjnej na własny rachunek od dnia przyjęcia niniejszej decyzji Komisji;
- d) zrezygnuje ostatecznie, ze skutkiem natychmiastowym od daty przyjęcia decyzji Komisji, z zysku z obligacji zamiennych Dexia BIL w wysokości 376 mln EUR, do których subskrypcji zobowiązał się Luksemburg we wrześniu 2008 r.

Gwarancja środków finansowych

12. Wykorzystanie przez Dexię gwarancji środków finansowych, przedłużonej aneksem z dnia 14 października 2009 r. (zwanej dalej „gwarancją”), będzie ograniczone następującymi warunkami:

- a) Dexia nie będzie miała możliwości skorzystania z gwarancji dla ogółu umów depozytowych zawartych od dnia 31 marca 2010 r.;
- b) Dexia nie będzie miała możliwości skorzystania z gwarancji środków finansowych dla ogółu krótkoterminowych emisji (krótszych niż rok) zrealizowanych od dnia 31 maja 2010 r.;
- c) Dexia nie będzie miała możliwości skorzystania z gwarancji środków finansowych dla ogółu emisji lub umów zrealizowanych lub zawartych od dnia 30 czerwca 2010 r.;
- d) W żadnym momencie łączna kwota zagwarantowanych środków nie będzie mogła przekroczyć 100 mld EUR;
- e) W okresie stosowania gwarancji Dexia przekaże państwowi dodatkową rekompensatę od kwoty przekroczenia progów w razie przekroczenia następujących progów gwarantowanych środków:

Próg/pula (zagwarantowane środki w mld EUR)	[60-70]	[70-80]	[80-100]
Dodatkowa rekompensata za przekroczenie progów (w punktach bazowych)	+ 50	+ 65	+ 80

Zbycie i upływanie

13. Dexia przeprowadzi operacje zbycia aktywów, których listę i terminy przedstawiono poniżej:

- a) zbycie lub wprowadzanie na giełdę udziału w wysokości 70 %, jaki grupa posiada w swojej włoskiej spółce zależnej, Crediop, do dnia 31 października 2012 r. Zgodnie z pkt 15 komunikatu w sprawie restrukturyzacji bankowej Dexia nie będzie zobowiązana do zbycia swojego udziału w Crediop po zbyt niskiej cenie (niższej niż [...]krotna wartość księgowa w 2010 r. i 2011 r. oraz [...]krotna wartość księgowa w 2012 r.);
- b) zbycie do dnia 30 czerwca 2010 r. Dexia Epargne-Pension (DEP), francuskiej spółki zależnej DIB (Dexia Insurance Belgium), działającej w dziedzinie ubezpieczeń na życie i socjotechniki. Podpisanie umowy o zbyciu miało miejsce w dniu 9 grudnia 2009 r., a sprzedaż powinna zostać zrealizowana w ciągu pierwszego półrocza 2010 r.;
- c) zbycie lub wprowadzenie na giełdę do dnia 31 grudnia 2010 r. udziału Dexii w wysokości 51 % w AdInfo, spółce zależnej działającej w sektorze usług informatycznych dla samorządów lokalnych w Belgii;
- d) zbycie udziału Dexii w SPE do dnia 31 grudnia 2010 r.;

- e) zbycie udziału Dexii w wysokości 20 % w Crédit du Nord. Zbycie to miało miejsce w dniu 11 grudnia 2009 r. (faktyczne przeniesienie papierów i gotówki);
- f) zamknięcie do 2010 r. około 80 agencji w Belgii w ramach nowego modelu dystrybucji grupy;
- g) wstrzymanie następującej działalności RCB International:
- (i) zbycie Experta Jersey, upłynnienie Dexia PB Jersey, wstrzymanie działalności PB w Montevideo, wstrzymanie projektu rozwoju PB w Singapurze, wstrzymanie projektu *consumer finance* w Rosji i wstrzymanie działalności Dexia Asset Management (zwanej dalej „DAM”) w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, zbycie działalności powierniczej Experta w Szwajcarii miały miejsce na przestrzeni 2009 r. i na początku 2010 r.;
 - (ii) zbycie działalności powierniczej prowadzonej przez spółkę Experta na Bahamach oraz zbycie duńskiej spółki zależnej Dexia BIL, działającej w dziedzinie zarządzania aktywami, bankowości prywatnej i działalności rynkowej/strukturyzacji, będą miały miejsce do dnia 31 grudnia 2011 r.;
- h) zbycie lub wprowadzenie na giełdę do dnia 31 października 2012 r. udziału Dexii w słowackiej spółce zależnej Dexia Banka Slovensko (zwanej dalej „DBS”). Zgodnie z pkt 15 komunikatu w sprawie restrukturyzacji bankowej Dexia nie będzie zobowiązana do zbycia swojego udziału w Crediop po zbyt niskiej cenie (niższej niż [...]krotna wartość księgową w 2010 r. i [...]krotna w 2011 r.);
- i) wstrzymanie i upłynnianie następującej działalności PWB international:
- 1) Indie: zbycie podmiotu, które miało miejsce w 2009 r.;
 - 2) Szwajcaria (Dexia Public Finance Switzerland) i Szwecja (Dexia Norden): zamknięcie i likwidacja do dnia 31 grudnia 2010 r.;
 - 3) Meksyk, Australia i Japonia: likwidacja bilansu i redukcja etatów. Podmiot meksykański został zamknięty w 2009 r., a jego aktywa przeniesiono do DCL New York, gdzie są upłynniane; liczbę etatów w Japonii i Australii zmniejszono dwukrotnie w 2009 r., a związana z nimi działalność będzie upłynniana;
- j) zbycie FSA (zakończone w dniu 1 lipca 2009 r.), następnie zbycie udziałów Dexii w Assured Guaranty (AGO) do dnia 31 grudnia 2011 r.;
- k) zbycie udziału w wysokości 49 % grupy w Kommunalkredit Austria (KA). Zbycie to miało miejsce w 4 kwartale 2008 r.;
- l) zbycie lub wprowadzenie na giełdę Deniz Emeklilik, ubezpieczeniowej spółki zależnej DenizBank do dnia 31 października 2012 r.;
- m) zbycie udziału w wysokości 60 % grupy w Dexia Sabadell do dnia 31 grudnia 2013 r.;
- n) przyspieszone zbycie portfela obligacji Dexia w wysokości [10–20] mld EUR rocznie w 2010 r. i 2011 r., [5–15] mld EUR – [10–20] mld EUR w 2012 r., [0–10] – [5–15] mld EUR rocznie w 2013 r. i 2014 r.;
- o) zgodnie z planem restrukturyzacji przedłożonym w dniu 17 grudnia 2009 r. upłynnianie działalności w zakresie Standby Bond Purchase Agreements (SBPA) i Tender Option Bonds (TOB) (USA/Kanada).

Zobowiązania dotyczące zbycia, o których mowa w lit. a)–n) powyżej, zostaną uznane za wypełnione, gdy Dexia i nabywca zawrą wiążącą i ostateczną umowę (tzn. umowę, której Dexia nie będzie mogła rozwiązać jednostronnie bez zapłaty kary) o zbyciu całego udziału Dexii w danym podmiocie lub aktywie, nawet gdy w chwili podpisania umowy nie otrzymano jeszcze wszystkich zatwierdzeń i deklaracji zgody od właściwych organów nadzorujących.

14. Zbycie aktywów opisane w pkt 13 powyżej oraz amortyzacja aktywów i pasywów Dexii będą miały następujące skutki:

- a) obniżenie o 35 % całej wielkości sumy bilansowej Dexii na dzień 31 grudnia 2014 r. w stosunku do dnia 31 grudnia 2008 r., na warunkach i zgodnie z metodami księgowymi opisanymi w dodatkowych środkach planu restrukturyzacji Dexii przekazanych Komisji w dniu 17 grudnia 2009 r. W wartości absolutnej całkowita kwota sumy bilansowej zostanie zmniejszona do 651 mld EUR na dzień 31 grudnia 2008 r., do 580 mld EUR na dzień 31 grudnia 2009 r., do [510–550] mld na dzień 31 grudnia 2010 r., do [485–545] mld EUR na dzień 31 grudnia 2011 r., do [425–490] mld EUR na dzień 31 grudnia 2012 r., do [405–465] mld EUR na dzień 31 grudnia 2013 r. i do 427 mld EUR na dzień 31 grudnia 2014 r., co stanowi obniżkę o 224 mld EUR. Kwoty te będą musiały zostać skorygowane o zmianę wartości rynkowej instrumentów rynkowych wpisanych do bilansu Dexii, jeśli zmiana ta będzie inna od zmiany opisanej w planie restrukturyzacji Dexii i jeśli taka rozbieżność nie wynika ze znacznego wzrostu wartości teoretycznej tych instrumentów pochodnych;
- b) całkowita suma bilansowa Core Division wyniesie [390–410] mld EUR na dzień 31 grudnia 2010 r., [385–415] mld EUR na dzień 31 grudnia 2011 r., [345–380] mld EUR na dzień 31 grudnia 2012 r., [335–365] mld EUR na dzień 31 grudnia 2013 r. i 353 mld EUR na dzień 31 grudnia 2014 r., co stanowi obniżkę rzędu 45 % w stosunku do całej sumy bilansowej grupy na dzień 31 grudnia 2008 r. Roczna zmiana odpowiedniej wielkości sumy bilansowej działalności Core Division i Legacy Portfolio Management Division będzie zgodna z opisem znajdującym się w załączniku II do niniejszej decyzji.

Pełnomocnik odpowiedzialny za zbycie

- 15. a) W przypadku gdyby nie wywiązano się w określonym powyżej terminie z jednego ze zobowiązań do zbycia aktywów, o których mowa w pkt 13 lit. a), c), d), h), l) lub m), przy braku zatwierdzenia alternatywnego zobowiązania przez Komisję władze francuskie, belgijskie i luksemburskie przedłożą do uprzedniego zatwierdzenia Komisji i najpóźniej miesiąc od ostatecznego terminu wyznaczonego dla zbycia listę jednej do trzech osób, wybranych w porozumieniu z Dexią, do wyznaczenia na pełnomocnika(-ów) odpowiedzialnego(-ych) za przeprowadzenie wspomnianego zbycia.
- b) Pełnomocnik odpowiedzialny za zbycie musi być niezależny, posiadać wymagane kompetencje i nie może znajdować się w sytuacji konfliktu interesów w trakcie pełnienia swojej funkcji.
- c) Komisja będzie mogła zatwierdzić albo odrzucić zaproponowanego(-ych) pełnomocnika(-ów). Jeśli Komisja odrzuci zaproponowanego(-ych) pełnomocnika(-ów) odpowiedzialnego(-ych) za zbycie, Dexia wraz z władzami belgijskimi, francuskimi i luksemburskimi zaproponują, w terminie jednego miesiąca od ogłoszenia odrzucenia kandydata(-ów), od jednego do trzech nowych kandydatów, którzy również będą musieli zostać zatwierdzeni lub odrzuceni przez Komisję. Jeśli wszyscy zaproponowani kandydaci zostaną ostatecznie odrzuceni przez Komisję, ta ostatnia wyznaczy pełnomocnika, którego Dexia mianuje na stanowisko lub w którego mianowaniu weźmie udział w oparciu o pełnomocnictwo zatwierdzone przez Komisję.
- d) Władze francuskie, belgijskie i luksemburskie zobowiązują się dopilnować, by Dexia przyznała niezbędne i odpowiednie upoważnienia do reprezentowania przedsiębiorstwa pełnomocnikowi odpowiedzialnemu za zbycie:
 - (i) by dokonać zbycia aktywów, o których mowa w lit. a) powyżej (w tym każde upoważnienie do zapewnienia prawidłowego sporządzenia wymaganych dokumentów w celu realizacji zbycia); i
 - (ii) by wykonać wszelkie niezbędne i odpowiednie działania lub złożyć wszelkie niezbędne odpowiednie deklaracje w celu realizacji zbycia, w tym wyznaczyć doradców wspierających proces zbycia.
- e) Pełnomocnik odpowiedzialny za zbycie zawrze w umowie(-ach) zakupu i sprzedaży zwykle używane i uzasadnione warunki, które uzna za odpowiednie w celu dopełnienia sprzedaży w roku po wyznaczeniu pełnomocnika. Pełnomocnik odpowiedzialny za zbycie zorganizuje proces sprzedaży w sposób gwarantujący zbycie (...).
- f) Kosztami usług pełnomocnika odpowiedzialnego za zbycie zostanie obciążona Dexia.

Realizacja zobowiązań

- 16. W przypadku gdyby nastąpiła zmiana w kontroli przedsiębiorstwa Dexia, Komisja może postanowić, że całość lub część powyższych zobowiązań przestaje obowiązywać. Komisja weźmie wtedy pod uwagę prognozowaną ścieżkę długookresowej rentowności i konkurencję oraz zastosuje w szczególności zasadę, zgodnie z którą sprzedaż przez beneficjenta pomocy konkurentowi sama w sobie stanowi formę rekompensaty ewentualnych zakłóceń konkurencji.

17. a) Władze belgijskie, francuskie i luksemburskie przedłożą do uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję i najpóźniej miesiąc od przyjęcia niniejszej ostatecznej decyzji listę jednej do trzech osób, wybranych w porozumieniu z Dexią, do wyznaczenia na niezależnego eksperta odpowiedzialnego za szczegółową kontrolę wywiązania się z powyższych zobowiązań (zwanego dalej „niezależnym ekspertem”).
- b) Niezależny ekspert musi mieć wymagane kompetencje i nie może znajdować się w sytuacji konfliktu interesów w trakcie pełnienia swojej funkcji.
- c) Komisja będzie mogła zatwierdzić albo odrzucić zaproponowanego(-ych) niezależnego(-ych) eksperta(-ów). Jeśli Komisja odrzuci zaproponowanego(-ych) niezależnego(-ych) eksperta(-ów), Dexia wraz z władzami belgijskimi, francuskimi i luksemburskimi proponując, w terminie jednego miesiąca od ogłoszenia odrzucenia kandydata(-ów), od jednego do trzech nowych kandydatów, którzy również będą musieli zostać zatwierdzeni lub odrzuceni przez Komisję.
- d) Jeśli wszyscy zaproponowani kandydaci zostaną ostatecznie odrzuceni przez Komisję, ta ostatnia wyznaczy niezależnego eksperta.
- e) Kosztami usług niezależnego eksperta zostanie obciążona Dexia.
18. a) Komisja będzie miała w okresie planu restrukturyzacji stały i nieograniczony dostęp do informacji niezbędnych do wykonania swojej decyzji zatwierdzającej plan restrukturyzacji. Będzie mogła, w porozumieniu z władzami belgijskimi, francuskimi i luksemburskimi, zwrócić się bezpośrednio do Dexii w celu uzyskania niezbędnych informacji wyjaśniających i doprecyzowujących. Władze belgijskie, francuskie i luksemburskie oraz Dexia będą w pełni współpracować przy wszelkich kontrolach, o jakie mogłaby się zwrócić Komisja lub ewentualnie niezależny ekspert.
- b) Niezależny ekspert, we współpracy z przedsiębiorstwem Dexia, przedłoży Komisji w każdym półroczu sprawozdanie z realizacji powyższych zobowiązań. Sprawozdanie to będzie zawierało szczegółową relację z postępów w realizacji planu restrukturyzacji, a w szczególności następujące informacje: (i) obniżenie sumy bilansowej, o którym mowa w pkt 14 powyżej; (ii) wskaźniki płynności i finansowania, o których mowa w pkt 5 powyżej; (iii) przestrzeganie zobowiązania dotyczącego wskaźnika RAROC w ostatnim półroczu, o którym mowa w pkt 3 powyżej; (iv) zbycie i zamknięcie działalności, o których mowa w pkt 13 powyżej, w tym data zbycia lub zamknięcia działalności, wartość księgową aktywów na dzień 31 grudnia 2008 r., wartość zbycia, wzrosty lub spadki wartości sprzedanych aktywów i szczegółowe informacje na temat środków, które pozostają jeszcze do wdrożenia w ramach planu restrukturyzacji. Sprawozdanie to będzie również zawierać informacje na temat kosztów i sposobu obliczania wskaźnika RAROC (o których mowa w pkt 3 powyżej), stosowanego w półroczu po złożeniu sprawozdania. Sprawozdanie to zostanie przekazane najpóźniej miesiąc po przedstawieniu półrocznych sprawozdań finansowych i zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych, jednak nie później niż przed dniem 1 października i 30 kwietnia każdego roku;
- c) jeśli w swoim sprawozdaniu przedstawionym przed dniem 1 października każdego roku niezależny ekspert stwierdzi ryzyko, że roczne cele określone powyżej nie zostaną zrealizowane przed końcem bieżącego roku, władze belgijskie, francuskie i luksemburskie przedstawiają Komisji, w miesiącu następującym po złożeniu sprawozdania, środki rozważane przez Dexię, umożliwiające osiągnięcie tych celów dzięki odpowiednim procedurom przed końcem roku;
- d) jeśli w swoim sprawozdaniu przedstawionym przed dniem 30 kwietnia każdego roku niezależny ekspert stwierdzi, że roczne cele określone powyżej nie zostaną zrealizowane, władze belgijskie, francuskie i luksemburskie przedstawiają Komisji, w miesiącu następującym po złożeniu sprawozdania, środki rozważane przez Dexię, umożliwiające osiągnięcie tych celów przed dniem 30 czerwca bieżącego roku dzięki odpowiednim procedurom.
19. W przypadku nieprzedstawienia planowanych środków z pkt 18 lit. c) i 18 lit. d) powyżej w określonym terminie lub nieosiągnięcia celów przed dniem 30 czerwca (w odniesieniu do środków przedstawionych ewentualnie po sprawozdaniu, które należy złożyć przed dniem 30 kwietnia) Komisja może, zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 659/1999, wszcząć nowe postępowanie wyjaśniające [...]

Zmiana zobowiązań

20. W oparciu o odpowiednio uzasadniony wniosek Francji, Belgii i Luksemburga Komisja będzie mogła:
- a) zezwolić Dexii na przełożenie zbycia jednego lub kilku aktywów, o których mowa w pkt 13 powyżej; lub
- b) zezwolić Dexii na zastąpienie zbycia jednego lub kilku aktywów, o których mowa w pkt 13 powyżej, zbyciem aktywów reprezentujących równoważną część w bilansie przedsiębiorstwa Dexia; lub

- c) postanowić, że jedno lub kilka powyższych zobowiązań przestaje mieć zastosowanie;
 - d) uwzględnić zdolność przedsiębiorstwa Dexia do zaspokojenia zapotrzebowania na krótkoterminowe środki finansowe poprzez uruchomienie swoich rezerw aktywów kwalifikujących się do umów z przyrzeczeniem odkupu (repo) w przypadku, gdyby nie osiągnięto żadnego z dwóch wskaźników określonych w pkt 5.
21. Komisja będzie mogła podjąć jedną z decyzji, o których mowa w powyższym ustępie, jeśli uzna, że taka decyzja jest konieczna, na przykład w celu utrzymania rzeczywistej konkurencji na rynku lub w celu przywrócenia stabilności finansowej w razie trwałego kryzysu finansowego lub gospodarczego, lub jeśli uzasadni ją zmiana warunków gospodarczych, w szczególności kursy walutowe lub normy księgowo i ostrożnościowe.

Konkurencja i przejrzystość w zakresie pożyczek bankowych samorządów lokalnych

22. W celu wprowadzenia większej konkurencji i przejrzystości do transakcji pożyczek bankowych samorządów lokalnych, Francja zobowiązuje się dopilnować, by samorzady lokalne częściej stosowały mechanizm zaproszeń do ubiegania się o zamówienie przy okazji operacji zaopatrywania się w środki finansowe i kapitał.

Zalecenia w tym zakresie zostaną wyraźnie przedstawione przez państwo samorządom terytorialnym przed końcem 2010 r., zarówno w zakresie bankowych środków finansowych, jak i w dziedzinie wykorzystania złożonych instrumentów finansowych.

Zalecenia te będą kłaść nacisk na naturalny dla tego sektora interes ekonomiczny w stosowaniu mechanizmu zapraszania do ubiegania się o zamówienie i wskażą poszczególne praktyczne zasady, zgodnie z którymi można wdrażać takie środki. Zalecane dobre praktyki przewidują publiczny charakter zaproszeń do ubiegania się o zamówienie w przypadku pożyczek o największych kwotach.

W szczególności w przypadku samorządów lokalnych służby odpowiedzialne za wsparcie i doradztwo zostaną wyczułone na te zalecenia. Jeśli te zalecenia okazałyby się niewystarczające dla zapewnienia powszechnego stosowania przejrzystych i niedyskryminacyjnych przetargów przez samorzady lokalne do 2013 r. w zakresie bankowych środków finansowych, Francja zobowiązuje się przedstawić propozycje normatywne w tym względzie.

23. W celu wprowadzenia większej konkurencji i przejrzystości do transakcji pożyczek bankowych samorządów lokalnych rząd belgijski, w porozumieniu z Regionami, zobowiązuje się kontrolować publikowanie przez instytucje zamawiające ogłoszeń o udzieleniu zamówienia dotyczących finansowania lokalnych organów publicznych.

ZAŁĄCZNIK II

1. Zmiana wielkości sumy bilansowej działalności *Core Division* i *Non-Core*, w tym środki finansowe wspólne dla tych obszarów działalności

(mld EUR)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Łącznie aktywa Core	419	[390–410]	[385–415]	[345–380]	[335–365]	353
Łącznie aktywa Non-Core	162	[120–140]	[100–120]	[80–110]	[70–100]	79

2. Całkowita wielkość skonsolidowanej sumy bilansowej

(mld EUR)

31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
651	580	[510–550]	[485–545]		[405–465]	427

3. Definicja RAROC z pkt 3 lit. a) zobowiązań

Wskaźnik RAROC jest obliczany według następującego wzoru:

$$EC_{t=0} = \sum_{t=1}^T \frac{(Revenues_t - EL_t - Costs_t) \times (1 - taxes) + (EC_{t-1} - EC_t)}{(1 + RAROC)^t}$$

gdzie:

Revenues = dochody

EC = kapitał ekonomiczny

EL = oczekiwana strata (Expected loss)

Costs = koszty związane z transakcją w ramach obszaru działalności

Taxes = podatki

4. Definicja krótkoterminowych środków finansowych grupy, mieszczących się w pkt 5 lit. a) zobowiązań

Krótkoterminowe środki finansowe zawarte w pkt 5 lit. a) obejmują: wszelkiego rodzaju umowy z przyrzeczeniem odkupu (repo) (z bankami centralnymi, dwu- i trójstronne), certyfikaty depozytowe i papiery dłużne, depozyty międzybankowe, depozyty powiernicze, depozyty banków centralnych oraz pozostałe środki finansowe Wholesale. Zbiór ten jest kontrolowany przez ośrodek wiedzy ds. płynności funkcjonujący w obrębie grupy i jego elementy będą przedmiotem norm, które zostaną przekazane niezależnemu ekspertowi.

5. Definicja pasywów grupy mieszczących się w pkt 5 lit. b) zobowiązań

Pasywa grupy, o których mowa w pkt 5 lit. b), obejmują zasoby:

(i) długoterminowe: ogół hipotecznych listów zastawnych (*covered bonds*) wyemitowanych przez grupę i emisji w formie EMTN (gwarantowanych, niegwarantowanych i umieszczonych na rynku międzybankowym lub w sieci bankowości detalicznej);

(ii) krótkoterminowe: krótkoterminowe, ogół krótkoterminowych środków finansowych w bilansie grupy.

DECYZJA KOMISJI

z dnia 27 kwietnia 2010 r.

w sprawie pomocy państwa udzielonej przez Belgię na restrukturyzację aukcji rybnej w Ostendzie

(pomoc państwa C 30/08 (ex NN 21/08))

(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 2520)

(Jedynie teksty w językach francuskim i niderlandzkim są autentyczne)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2010/607/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym⁽¹⁾, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE⁽²⁾, w szczególności jego art. 7 ust. 5 oraz art. 14,po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag⁽³⁾ zgodnie z art. 108 ust. 2 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)⁽⁴⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) W piśmie z dnia 16 lutego 2006 r. Komisja otrzymała skargę dotyczącą pomocy udzielonej aukcji rybnej w Ostendzie przez władze belgijskie, zarejestrowaną z numerem CP 40/06. W dniu 31 lipca 2007 r. otrzymano dodatkową skargę dotyczącą tej samej sprawy.
- (2) Pismami datowanymi kolejno: 13 marca 2006 r., 26 czerwca 2006 r. i 11 lipca 2007 r. Komisja zwracała się do władz belgijskich z prośbą o udzielenie informacji na temat wyżej wspomnianego środka pomocy. Odpowiedzi udzielono pismami z dnia 11 maja 2006 r., 20 października 2006 r. oraz 27 listopada 2007 r.

- (3) Po zapoznaniu się z informacjami i dokumentami przedłożonymi przez władze belgijskie dnia 3 lipca 2008 r. Komisja powiadomiła Belgię o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i w art. 6 rozporządzenia (WE) nr 659/1999.
- (4) Pismem z dnia 16 lipca 2008 r. władze belgijskie przekazały Komisji niektóre dokumenty dotyczące rozważanej przez władze miejskie Ostendy prywatyzacji aukcji rybnej w tym mieście.
- (5) W piśmie z dnia 25 lipca 2008 r. władze belgijskie wniosły o przedłużenie do dnia 8 września 2008 r. terminu na przedstawienie uwag. W dniu 4 sierpnia 2008 r. udzielono wnioskowanemu przedłużenia.
- (6) Pismem z dnia 8 września 2008 r. władze belgijskie przedstawiły swoje uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.
- (7) Decyzja Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽⁵⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia swoich uwag w terminie jednego miesiąca od daty publikacji.
- (8) Komisja i władze belgijskie spotkały się w dniu 9 października 2008 r. Podczas tego spotkania władze belgijskie przekazały informacje dotyczące sposobu zorganizowania zamierzonej prywatyzacji aukcji rybnej w Ostendzie.
- (9) Komisja otrzymała uwagi od następujących zainteresowanych stron trzecich: EAFPA (Europejskie Stowarzyszenie Portów Rybackich i Aukcji Rybnych), NOVA (Nationaal Overleg Visafslagen), Flandryjski Zakład Naprawczy Statków, Zeebrugse Vis Promotie vzw (ZVP), Targ Rybny w Grimsby, Zeebrugse Visveiling (ZV), Europejskie Centrum Rybackie (EFC) oraz Gardec (przedsiębiorstwo naprawcze statków).

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.⁽²⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. C 238 z 17.9.2008, s. 12.⁽⁴⁾ Ze skutkiem od dnia 1 grudnia 2009 r. art. 87 i 88 Traktatu WE stały się odpowiednio art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Treść tych dwóch grup postanowień jest zasadniczo identyczna. Do celów niniejszej decyzji odniesienia do art. 107 i 108 TFUE należy rozumieć, tam gdzie to stosowne, jako odniesienia odpowiednio do art. 87 i 88 Traktatu WE.⁽⁵⁾ Zob. przypis 4.

- (10) W piśmie z dnia 4 listopada 2008 r. Komisja przekazała te uwagi władzom belgijskim, które miały możliwość odniesienia się do nich. Belgia nie nadesłała żadnych spostrzeżeń dotyczących uwag stron trzecich.
- (11) W dniu 8 września 2009 r. pismem o numerze C(2009) 6907 Komisja wydała zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 nakaz udzielenia informacji, w którym zażądała pełnej odpowiedzi na pytania zadane w pismach z dnia 13 marca 2006 r., dnia 26 czerwca 2006 r. i dnia 11 lipca 2007 r. oraz w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.
- (12) W piśmie z dnia 7 października 2009 r. władze belgijskie zwróciły się z prośbą o przedłużenie do dnia 9 listopada 2009 r. terminu na udzielenie informacji. W dniu 9 października 2009 r. udzielono wnioskowanego przedłużenia. W swoim piśmie władze belgijskie zwróciły się także z prośbą do Komisji o przekazanie im uwag przedstawionych przez strony trzecie. Udzielając przedłużenia terminu, Komisja ponownie przekazała uwagi stron trzecich oraz kopię pisma z dnia 4 listopada 2008 r.
- (13) Pismem z dnia 22 października 2009 r. władze belgijskie poinformowały Komisję, że nigdy nie otrzymały pisma Komisji z dnia 4 listopada 2008 r. Z tego względu wniosowały o przedłużenie o kolejny miesiąc, by przedstawić swoje uwagi do uwag przedstawionych przez strony trzecie.
- (14) W piśmie z dnia 5 listopada 2009 r. Komisja udzieliła władzom belgijskim przedłużenia terminu do dnia 27 listopada 2009 r., aby dać im możliwość odniesienia się do uwag przedstawionych przez strony trzecie.
- (15) Władze belgijskie przekazały odpowiedzi w związku z nakazem udzielenia informacji, a także dodatkowe informacje dotyczące prywatyzacji aukcji rybnej.
- (16) Pismem z dnia 30 listopada 2009 r. Belgia nadesłała swoje uwagi do uwag przedstawionych przez strony trzecie.
- (17) W 2001 r. Miasto stanęło przed wyborem zamknięcia aukcji rybnej albo jej restrukturyzacji. W dniu 23 listopada 2001 r. Miasto podjęło decyzję o przekształceniu aukcji rybnej w Ostendzie w autonomiczne przedsiębiorstwo komunalne prawa belgijskiego z Miastem jako jedynym udziałowcem.
- (18) Decyzja o restrukturyzacji aukcji oparta była na planie finansowym przedstawiającym jedną hipotezę (uznaną za optymistyczną) oraz na dwustronicowym planie biznesowym, sporządzonym przez HAMA Consult NV. Dokumenty te wskazują, że aukcja rybna może zacząć przynosić zyski w ciągu dziewięciu lat, pod warunkiem że zostanie przekształcona w oddzielny podmiot prawny o kapitale początkowym 250 mln BEF (około 6,2 mln EUR), wpłaconym całkowicie w ciągu pięciu lat. Oddzielna spółka otrzymała nazwę „Autonoom Gemeentebedrijf Vismijn Oostende” (zwana dalej „AGVO”). AGVO przejęła obciążenia finansowe związane ze spłatą różnych kredytów bankowych związanych z dawną aukcją rybna w Ostendzie.

2.1. STRUKTURA PRZEDSIĘBIORSTWA

2.1.1. AGVO

2. RESTRUKTURYZACJA AUKCJI RYBNEJ W OSTENDZIE W 2001 R.

- (17) Aukcja rybna w Ostendzie, pierwotnie będąca własnością państwa, miała bardzo rozdrobnioną strukturę i, według władz Belgii, była przez lata źle zarządzana. Aukcja osiągała słabe wyniki. Od 1991 r. do 2001 r. jej udział w obrocie rybami dostarczonymi do belgijskich portów spadł z ok. 37 % do 20 %⁽⁶⁾. Od 1997 r. do 2001 r. jej
- (20) Jak wspomniano w motywie 18, w celu zrestrukturyzowania aukcji rybnej Miasto utworzyło w dniu 23 listopada 2001 r.⁽⁸⁾ autonomiczne przedsiębiorstwo komunalne AGVO. To autonomiczne przedsiębiorstwo komunalne jest oddzielnym podmiotem prawnym utworzonym na mocy art. 261 nowej ustawy o samorządzie miejskim mającej na celu organizację instytucji i usług niebędących ogólnymi służbami miejskimi i skupionej na instytucjach i usługach o charakterze handlowym i przemysłowym, zarządzanych zgodnie z zasadami obowiązującymi w handlu i przemyśle.
- (21) Jeśli chodzi o strukturę udziałów i organy zarządcze, miasto tworzące przedsiębiorstwo musi zgodnie z prawem być jego udziałowcem większościowym. Miasto faktycznie jest w posiadaniu 100 % udziałów AGVO, a zatem – zgodnie ze statutem AGVO – mianuje wszystkich członków zarządu. Większość członków zarządu musi być członkami Rady Miejskiej.

⁽⁶⁾ De Belgische Zeevisserij – Anvoer en Besomming 2007, Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij (http://www2.vlaanderen.be/landbouw/downloads/vis/aanvoer_besomming_2007.pdf s. 12).

⁽⁷⁾ Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Jaaroverzicht Zeevisserij 1998, 1999, 2000 en 2001 (<http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=122>).

⁽⁸⁾ AGVO została utworzona przez Miasto w dniu 23 listopada 2001 r. Decyzja Miasta została zatwierdzona w dniu 14 marca 2002 r. przez Ministra Spraw Wewnętrznych Regionu Flamandzkiego.

- (22) AGVO jest obecnie wyłącznym właścicielem dwóch spółek zależnych: NV Exploïtatie Vismijn Oostende (zwanej dalej „EVO”) oraz NV Pakhuizen (zwanej dalej „PAKHUIZEN”).

2.1.2. EVO

- (23) EVO została utworzona w dniu 8 sierpnia 2002 r. dla prowadzenia aukcji i związanej z nią działalności. Na rzecz EVO przekazano kapitał założycielski w kwocie 371 840 EUR. Majątek spółki, w postaci 15 000 równych udziałów bez określonej wartości nominalnej, rozdzielono, przyznając 14 999 udziałów AGVO, a 1 udział członkowi Rady Miasta nazwiskiem Miroir.
- (24) EVO zarządzana jest przez zarząd. Członkowie zarządu mianowani są przez udziałowców na sześć lat z możliwością odnowienia kadencji. Biorąc pod uwagę proporcje udziałów, EVO jest w pełni kontrolowana przez AGVO.

2.1.3. PAKHUIZEN

- (25) PAKHUIZEN została utworzona w 1988 r. przez właścicieli statków w celu zarządzania mieniem ruchomym i nieruchomościami. W 2005 r. AGVO przejęło PAKHUIZEN, wykupując wszystkie jej udziały za kwotę 350 000 EUR.
- (26) PAKHUIZEN zarządzana jest przez zarząd. Członkowie zarządu mianowani są przez udziałowców na sześć lat z możliwością odnowienia kadencji. Od 2005 r. PAKHUIZEN jest własnością AGVO, która sprawuje nad nią kontrolę.

2.2. ZADANIA

2.2.1. AGVO

- (27) W myśl statutu zadania powierzone AGVO kwalifikowane są przez władze belgijskie jako zadania w interesie publicznym i zadania o charakterze handlowym. AGVO realizuje „zadania publiczne” samodzielnie, a „zadania handlowe” wykonują będące jej własnością spółki zależne EVO oraz od 2005 r. PAKHUIZEN.
- (28) Co się tyczy „zadań publicznych”, władze belgijskie oświadczyły, że AGVO powierzono zarządzanie portem rybackim w Ostendzie (co obejmuje zarządzanie publicznymi i prywatnymi terenami usytuowanymi w granicach portu rybackiego i ich utrzymanie). Ponadto powierzone zadania obejmują kontrolę wyładowywanych ryb przeznaczonych do spożycia, ustalanie stawek podatkowych od cen aukcyjnych przy jednoczesnym sprawdzaniu, czy wyładowany połów objęty jest obowiązkiem płacenia podatku VAT, operowanie służbami znajdującymi się między kanałem a dokiem rybackim (z których korzysta-

tają nie tylko kutry rybackie), funkcje związane z kształtowaniem wizerunku w imieniu władz lokalnych, a także renowacja i udostępnianie budynków instytucjom publicznym i quasi-publicznym, takim jak Region Flamandzki i prowincja Flandria Zachodnia oraz inne.

2.2.2. EVO

- (29) EVO zarządza aukcją rybną w Ostendzie. Związana z tym działalność obejmuje głównie organizację i prowadzenie aukcji rybnej, wynajem składów i pozostałe działania pomocnicze. Zarządzając aukcją, EVO pobiera opłatę aukcyjną w wysokości 6 % ceny. Kupujący na aukcji obłożeni są prowizją kupującego w wysokości od 1 % do 3 % i ponoszą opłatę za wynajem skrzynek na ryby. Wielkość opłat za wynajem skrzynek nie jest znana.
- (30) Ponadto EVO udziela kredytów właścicielom statków będących klientami aukcji. Niektóre z niedawno udzielonych kredytów oprocentowano według stopy procentowej oferowanej w operacjach międzybankowych w euro (EURIBOR), powiększonej o 2 %. Nie wydaje się jednak, by wszystkich kredytów udzielono na takich warunkach. W zamian za kredyt właściciele statków zobowiązani są do sprzedawania swoich połowów na aukcji w Ostendzie.
- (31) Ponadto EVO udostępnia właścicielom statków określone udogodnienia, takie jak transport w warunkach chłodniczych, po pokryciu części lub całości kosztów.

2.2.3. PAKHUIZEN

- (32) Działalność PAKHUIZEN obejmuje głównie przekształcanie, renowację i wykończenie, budowę i odbudowę, rozbiórkę i eksploatację nieruchomości, a także zarządzanie nimi i ich wynajem.

2.3. ŚRODKI POMOCOWE OBJĘTE POSTĘPOWANIEM

2.3.1. KAPITAŁ ZAŁOŻYCIELSKI I PODWYŻSZENIE KAPITAŁU

- (33) W chwili jej utworzenia, czyli w dniu 23 listopada 2001 r., Miasto przekazało AGVO kapitał początkowy w wysokości 250 mln BEF (6 179 338,12 EUR) do wpłacenia w równych ratach rocznych przez okres pięciu lat. Od 2002 r. wpłacono sześć rat kapitału założycielskiego do całkowitej kwoty 3 596 665,62 EUR: w dniu 28 czerwca 2002 r. wpłacono 619 734 EUR, w dniu 26 czerwca 2003 r.: 570 155 EUR, w dniu 25 czerwca 2004 r.: 570 155 EUR, a w dniu 26 czerwca 2005 r. 570 155 EUR. W uwagach przekazanych po wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Belgia wskazała, że w 2006 i 2007 r. zostały zapłacone dwie dodatkowe raty w wysokości 619 734 EUR każda. Według wiedzy Komisji AGVO nie upomniało się do tej pory o pozostałą część kapitału początkowego w wysokości 2 582 672,5 EUR.

(34) Władze belgijskie oświadczyły, że AGVO wykorzystwała częściowo kapitał początkowy do „celów publicznych” oraz na spłatę kapitału i odsetek od zaciągniętych kredytów bankowych. Skorzystała z niego także, by kupić udziały Pakhuizen. Wreszcie, wykorzystwała go, aby wpłacić kapitał założycielski EVO i udzielić jej pożyczek, które zostały następnie (dnia 31 grudnia 2004 r., 31 grudnia 2005 r. oraz 21 grudnia 2007 r.) przekształcone w kapitał w drodze umorzenia długów.

(35) W chwili jej utworzenia, czyli w dniu 8 sierpnia 2002 r., EVO otrzymała kapitał założycielski w kwocie 371 840,29 EUR. Następnie AGVO podwyższyła kapitał EVO przez umorzenie długów. W dniu 31 grudnia 2004 r. kapitał został podwyższony o 1 387 044 EUR, w dniu 31 grudnia 2005 r. o kwotę 710 000,75 EUR, a w dniu 21 grudnia 2007 r. o kolejne 1 500 114,96 EUR. Ogółem AGVO przekazała EVO kapitał w wysokości 3 969 000 EUR.

(36) Mimo że władze belgijskie informowały Komisję, że kapitał założycielski EVO został podwyższony i że na dzień 31 grudnia 2006 r. wynosił on 2 468 885 EUR, nie poinformowały Komisji o szczególnej formie podwyższenia kapitału. Po uwagach otrzymanych od stron trzecich Komisja zwróciła uwagę na podwyższenie kapitału z dnia 21 grudnia 2007 r. i na fakt, że podwyższenia nastąpiły przez umorzenie długów. Belgia ze swojej strony nie przedstawiła żadnych uwag do komentarzy stron trzecich.

2.3.2. GWARANCJE KREDYTÓW

(37) Poza kapitałem założycielskim Miasto wspomogło zarówno AGVO, jak i EVO, udzielając bezpłatnych gwarancji dla zaciąganych przez nie prywatnych kredytów.

(38) W przypadku AGVO gwarancje dotyczyły trzech pożyczek udzielonych w dniu 26 marca (609 379,40 EUR) i 23 kwietnia 2004 r. (2 117 500 EUR) oraz 22 kwietnia 2005 r. (550 000 EUR), na całkowitą kwotę 3 276 879 EUR (132 199 987 BEF).

(39) W przypadku EVO gwarancji kredytowych udzielono w dniu 28 czerwca i 27 września 2002 r. Jednak według informacji przedstawionych przez władze belgijskie powyższe kredyty nie zostały ostatecznie zaciągnięte. W dniu 23 kwietnia 2004 r. i 22 kwietnia 2005 r. Miasto ponownie udzieliło bezpłatnych gwarancji kredytowych na rzecz EVO, co umożliwiło temu przedsiębiorstwu zaciągnięcie kredytów na kwotę 145 505 820 BEF (3 606 995 EUR). Władze belgijskie poinformowały

także, bez wskazania daty, że Miasto udzieliło także gwarancji dla dodatkowego kredytu w kwocie 78 000 EUR. Biorąc pod uwagę, że informacja na ten temat zawarta była w uwagach władz belgijskich z dnia 4 września 2008 r., a poprzednie uwagi przesłano w dniu 23 listopada 2007 r., Komisja przypuszcza, że dodatkowej gwarancji udzielono w tym okresie.

(40) AGVO udzieliło także bezpłatnych gwarancji dla dwóch kredytów zaciągniętych przez EVO na łączną kwotę 600 tys. EUR. Nie podano informacji dotyczącej daty decyzji o udzieleniu bezpłatnej gwarancji. Niemniej biorąc pod uwagę, że EVO została utworzona w dniu 22 sierpnia 2002 r., a dokument przedłożony przez władze belgijskie, w którym mowa o tych dwóch kredytach, przedstawiał sytuację na dzień 3 sierpnia 2006 r., Komisja przypuszcza, że gwarancji udzielono w tym okresie.

2.3.3. GRUNTY I BUDYNKI

(41) Artykuł 30 statutu spółki AGVO z dnia 23 listopada 2001 r. przyznaje AGVO wyłączne prawo do bezpłatnego użytkowania gruntu i budynków portu rybackiego w Ostendzie ⁽⁹⁾.

(42) Artykuł 30 statutu stwierdza także, że Miasto może na późniejszym etapie przekazać AGVO tytuł własności (lub inne prawa) do przedmiotowego gruntu i budynku.

(43) Przekazanie istotnie nastąpiło w dniu 26 marca 2004 r., kiedy to Miasto wniosło wkład do AGVO, przekazując spółce własność nieruchomości złożonej z kilku budynków o powierzchni 57 500 m², położonej w porcie rybackim w Ostendzie. Wkładu dokonano według wartości inwentarzowej ujętej w księgach rachunkowych miasta, wynoszącej 14 891 524 EUR. Przekazanie własności dotyczyło jedynie budynków (aukcji rybnej, biur i składów), a nie gruntu, na którym te budynki stoją. Same grunty użytkowane są przez Miasto na podstawie bezterminowego zezwolenia udzielonego przez Region Flamandzki, właściciela przedmiotowej działki. AGVO nadal posiadało wyłączne prawo użytkowania tych gruntów na podstawie art. 30 swojego statutu.

⁽⁹⁾ „De Stad Oostende kan aan het AG Vismijn Oostende de volle eigendom, respectievelijk de bestaande zakelijke rechten en beheersrechten overdragen van de goederen die zich bevinden binnen of behoren bij het in artikel 3.1 omschreven Visserhavengebied of die nodig en/of nuttig zijn voor de realisatie van de doelstellingen van het AG Vismijn Oostende [...]. In afwachting van de overdracht van de onroerende goederen krijgt het AG Vismijn Oostende het uitsluitend recht deze goederen zonder vergoeding te gebruiken.”

- (44) Przekazanie własności nieruchomości z dnia 26 marca 2004 r. obejmowało budynki o powierzchni 14 754 m² objęte długoterminową umową najmu zawartą między Miastem a PAKHUIZEN jeszcze w 1989 r. na okres 45 lat. Zgodnie z umową za użytkowanie budynków PAKHUIZEN wnosi symboliczną opłatę w wysokości 1 000 BEF (25 EUR) rocznie. W zamian za świadczenie umowa nakłada na PAKHUIZEN obowiązek odnawiania na własny koszt i bez prawa do rekompensaty składów wyszczególnionych w długoterminowej umowie najmu, tak by spełniały w przyszłości wymogi prawa. Po 27 latach najmu (od 2016 r.) Miastu przysługiwało będzie z kolei roczne świadczenie w wysokości 50 % rocznego zysku netto spółki PAKHUIZEN. Władze belgijskie nadmieniły, że PAKHUIZEN nie wywiązała się ze swoich obowiązków i że wbrew postanowieniom umownym wymienione składki nie były odnawiane – przynajmniej przed 2005 r. Władze belgijskie wskazały jednak, że po tym, jak AGVO wykupiła udziały PAKHUIZEN, na prace renowacyjne i konserwatorskie wydano w 2005 r. kwotę 257 872 EUR, a w 2006 r. 68 816 EUR. Dokładny koszt prac wykonanych w 2007 r. nie jest znany.
- 2 400 m² użytkowanych jako park kontenerów do działalności rybackiej,
- 13 402 m² doków.
- (47) EVO nie płaci czynszu za użytkowanie nieruchomości. Władze belgijskie stwierdziły, że zamiast tego EVO pokrywa koszty konserwacji i renowacji. PAKHUIZEN w dalszym ciągu płaci 25 EUR rocznie.
- (48) Władze belgijskie wskazały, że od dnia 31 grudnia 2002 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. EVO i PAKHUIZEN zapłaciły odpowiednio 182 377,31 EUR oraz 381 835,16 EUR za renowację i prace nad infrastrukturą, a także pokryły koszty konserwacji w wysokości 193 255,70 i 133 895,35 EUR.
- #### 2.4. STRATEGIA HANDLOWA
- (45) Od dnia 26 marca 2004 r., dnia, w którym Miasto przekazało AGVO własność budynku, w długoterminowej umowie najmu zawartej z PAKHUIZEN to AGVO, a nie Miasto, występuje jako strona umowy. W wyniku przekazania własności AGVO stało się uprawnione do poboru 25 EUR rocznie, a także do otrzymywania po 27 latach najmu świadczenia w wysokości 50 % rocznego zysku netto PAKHUIZEN.
- (46) Władze belgijskie wskazały, że powierzchnia 57 500 m² oddanych tym sposobem do dyspozycji AGVO obejmuje:
- 13 600 m² budynku, pomieszczeń roboczych/hangaru i budynku administracyjnego, użytkowanych przez spółkę zależną EVO,
 - nieruchomość o powierzchni 14 754 m² wynajmowaną PAKHUIZEN, z tego 955 m² użytkowanych na potrzeby działalności portowej,
 - 2 700 m² powierzchni magazynowej wynajmowanej instytucjom (quasi-) publicznym,
 - 8 156 m² użytkowanych w charakterze dróg publicznych,
 - 2 488 m² użytkowanych jako ogólnodostępny parking,
- (49) W latach, które nastąpiły po restrukturyzacji, zarówno AGVO, jak i EVO odnotowały straty, które wciąż się zwiększały mimo nieznacznego zysku AGVO w latach 2003–2004. Do końca 2006 r. łączne straty AGVO wyniosły prawie 3 mln EUR, a krótko- i długoterminowe zadłużenie wyniosło ponad 4 mln EUR. Z kolei EVO na koniec 2006 r. przeniosła na kolejny rok straty w wysokości ponad 3 400 000 EUR, krótko- i długoterminowe zadłużenie wynoszące ponad 5 800 000 EUR oraz ujemny kapitał w wysokości prawie 1 mln EUR.
- (50) Mimo tych skumulowanych strat AGVO i EVO angażowały się w spekulacje i rozszerzały zakres działalności. Na przykład w 2006 r. AGVO objęła 51 % udziałów w spółce pod nazwą HAF Holding BO, mającej siedzibę w Islandii, natomiast EVO w 2006 r. zaangażowała się w projekt związany z krabem królewskim⁽¹⁰⁾ (przedsiębiorstwo Polardrift z siedzibą w Norwegii). EVO zaangażowana była także w islandzki HAF Holding. Następnie EVO zawarła w 2005 r. umowę z agentem sprzedaży, na podstawie której jej agent został upoważniony do zakupu wysokiej jakości ryb na aukcjach islandzkich, które następnie miały być odsprzedawane na aukcji rybnej w Ostendzie.
- (51) Strategia handlowa EVO polegająca na tym, że przedsiębiorstwo EVO proponuje, między innymi, poniesienie całości lub części kosztów transportu do Ostendy ryb wyładowywanych w zagranicznych portach i na oferowaniu kredytów właścicielom statków na korzystnych warunkach, jeśli będą sprzedawać swoje połowy na aukcji w Ostendzie, została opisana przez różne zainteresowane strony jako czyn nieuczciwej konkurencji.

⁽¹⁰⁾ Projekt połowów/zakupów kraba królewskiego w Norwegii w celu (prób) sprzedaży na rynku azjatyckim.

- (52) Opisane wyżej projekty, a także strategia komercyjna opisana przez strony trzecie zdają się wskazywać, że EVO rozpoczęła starania na rzecz zwiększenia swojego udziału w rynku i obrotów za wszelką cenę. W każdym razie sprawozdania finansowe spółek AGVO i EVO wskazują, że EVO mogła utrzymać swoją obecność na rynku mimo złej sytuacji finansowej tylko dzięki wsparciu Miasta⁽¹¹⁾.

3. POWODY WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

3.1. KORZYŚCI PRYZNANE AGVO

- (53) AGVO przyznano kapitał założycielski w wysokości 250 mln BEF (6 179 338 EUR). Biorąc pod uwagę duże straty w przeszłości oraz krótki i niekompletny plan operacyjny, Komisja zdecydowała o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, argumentując, że prywatny inwestor nie zainwestowałby takiej sumy w aukcję rybną i w związku z tym kapitał początkowy należy uznać za pomoc państwa. Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące jego zgodności z rynkiem wewnętrznym z uwagi na to, że warunki określone w mających zastosowanie wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację zagrożonych przedsiębiorstw nie były spełnione w chwili, gdy przyznano pomoc⁽¹²⁾ („wytyczne w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r.”).
- (54) Miasto przekazało również AGVO swoje budynki, nie pobierając żadnej opłaty ani nie nakładając na AGVO zobowiązań o podobnej wartości. Komisja uważa, że prywatny inwestor zażądałby rozsądnej ceny za takie wsparcie oraz że przekazanie budynków należy uznać za pomoc państwa. Pomoc ta zdawała się zmniejszać koszty produkcji AGVO i stanowić pomoc operacyjną. Komisja nie mogła znaleźć żadnych przepisów w art. 107 TFUE ani w wytycznych do celów analizy pomocy państwa dla rybołówstwa i akwakultury⁽¹³⁾ (dalej zwanych „wytycznymi w sprawie rybołówstwa”), które pozwoliłyby Komisji zezwolić na pomoc.
- (55) Miasto udzieliło również gwarancji dla kredytów zaciągniętych przez AGVO. Podczas gdy prywatny przedsiębiorca zażądałby opłaty za gwarancję, Miasto udzieliło

jej bezpłatnie. Dlatego też Komisja doszła do wniosku, że powyższe gwarancje należy uznać za pomoc państwa. Wydaje się, że pomoc ta zmniejszyła koszty produkcji AGVO i stanowiła pomoc operacyjną. Komisja nie mogła znaleźć żadnych przepisów w art. 107 TFUE ani w wytycznych w sprawie rybołówstwa, które pozwoliłyby jej uznać tę pomoc za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

- (56) Wreszcie, Miasto przyznało AGVO prawo do ustalania i poboru miejskich podatków oraz do wykorzystywania wpływów z ich tytułu; korzyść taka zwykle nie jest udziałem prywatnego przedsiębiorstwa. Zdaniem Komisji przesłanki wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Altmark*⁽¹⁴⁾ nie zostały spełnione, a korzyści płynące z prawa do nakładania i poboru miejskich podatków należy uznać za pomoc państwa. Z uwagi na brak jakichkolwiek informacji dotyczących nakładania rzeczonych podatków Komisja doszła początkowo do wniosku, że powinny one zostać poddane analizie jako pomoc operacyjna oraz że żadne zapisy art. 107 TFUE ani wytycznych w sprawie rybołówstwa nie pozwalają uznać tej pomocy za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

3.2. KORZYŚCI PRYZNANE EVO

- (57) Miasto i AGVO udzieliły gwarancji dla kredytów zaciągniętych przez EVO. Podczas gdy prywatny przedsiębiorca zażądałby opłaty za gwarancję, Miasto i AGVO udzieliły ich bezpłatnie, dlatego też Komisja doszła do wniosku, że należy je uznać za pomoc państwa. Pomoc ta zdawała się zmniejszać koszty produkcji EVO i stanowić pomoc operacyjną. Komisja nie mogła znaleźć żadnych przepisów w art. 107 TFUE ani w wytycznych w sprawie rybołówstwa, z którymi pomoc ta byłaby zgodna, i w związku z tym wyraziła wątpliwości dotyczące możliwości uznania tych środków za zgodne z rynkiem wewnętrznym.
- (58) AGVO zezwoliła EVO na bezpłatne korzystanie z budynków będących własnością AGVO o całkowitej powierzchni 13 600 m². Komisja uznała, że prywatny inwestor zażądałby rozsądnej ceny za takie wsparcie oraz że możliwość bezpłatnego korzystania z budynków należy uznać za pomoc państwa. Pomoc ta zdawała się zmniejszać koszty produkcji EVO i stanowić pomoc operacyjną. Komisja nie mogła znaleźć żadnych przepisów w art. 107 TFUE ani w wytycznych w sprawie rybołówstwa, z którymi pomoc ta byłaby zgodna i w związku z tym wyraziła wątpliwości dotyczące możliwości uznania tych środków za zgodne z rynkiem wewnętrznym.

⁽¹¹⁾ Jaarrekening AGVO 2005, s. 26 (verslag van de Raad van Bestuur aan de aandeelhouders over de waardering van de aandelen in EVO): „Tenslotte is het niet onbelangrijk dat in deze fase de engagementen van de Stad Oostende een wezenlijke buffer vormen om op verantwoorde wijze een waardering in going concern toe te passen zodat de waardering zoals beschreven in art. 66§2 mag aangehouden worden en niet naar een waardering in discontinuïteit moet overgegaan worden”.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 288 z 9.10.1999, s. 2.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 19 z 20.1.2001, s. 7; Dz.U. C 229 z 14.9.2004, s. 5; Dz.U. C 84 z 3.4.2008, s. 10.

⁽¹⁴⁾ Wyrok w sprawie C-280/00, *Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg przeciwko Nahverkehrsgesellschaft Altmark*, Rec. 2003, s. I-7747.

3.3. KORZYŚCI PRYZNANE PAKHUIZEN

- (59) W następstwie warunków długoterminowej umowy najmu między Miastem a PAKHUIZEN, ta ostatnia odniosła korzyść w postaci rocznego obniżenia kosztów operacyjnych. Komisja doszła do wniosku, że korzyść ta stanowiła pomoc państwa i nie wchodziła w zakres żadnego ze środków wymienionych w wytycznych w sprawie rybołówstwa ani w zakres celów innych horyzontalnych lub konkretnych wytycznych, które mogłyby być zastosowane do tego rodzaju przedsięwzięcia. Zarówno w zakresie stosownych wytycznych w sprawie rybołówstwa, jak i w zakresie zasad horyzontalnych w sprawie pomocy państwa, ten rodzaj pomocy byłby uznany za pomoc operacyjną, która jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym. Komisja wyraziła zatem wątpliwości dotyczące możliwości uznania tych środków za zgodne z rynkiem wewnętrznym.

3.4. KORZYŚCI PRYZNANE PRZEDSIĘBIORSTWOM RYBACKIM

- (60) Komisja zauważyła następnie, że przedsiębiorstwom rybackim korzystającym z aukcji rybnej w Ostendzie spółka EVO przyznała korzyści przez zapewnienie usług po niższych stawkach niż te, których zażądałby normalny prywatny przedsiębiorca, oraz przez wynajęcie budynków przez PAKHUIZEN po niższych stawkach niż te, których zażądałby normalny prywatny przedsiębiorca.
- (61) Komisja uznała te korzyści za pomoc państwa i nie mogła znaleźć żadnych przepisów w art. 107 TFUE ani w wytycznych w sprawie rybołówstwa, z którymi pomoc taka byłaby zgodna, w związku z czym wyraziła wątpliwości dotyczące możliwości uznania tych środków za zgodne z rynkiem wewnętrznym.

3.5. WNIOSKI

- (62) Wobec powyższego oraz z uwzględnieniem posiadanych informacji Komisja uznała, że wszystkie środki wymienione w sekcji 3 należy uznać za pomoc państwa oraz wyraziła wątpliwości co do zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym.

4. UWAGI PRZEKAZANE PRZEZ ZAINTERESOWANE STRONY TRZECIE

- (63) Wszystkie zainteresowane strony trzecie, które przekazały uwagi na temat decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, zgodziły się z argumentami przedstawionymi przez Komisję w niniejszej decyzji. Ponadto wskazały na straty, jakie poniosły w wyniku niezgodnej z prawem pomocy udzielonej AGVO, EVO i PAKHUIZEN (strata klientów i przychodów) i wezwały Komisję do podjęcia działań zakazujących takiej pomocy oraz do wniesienia o zwrot środków.

4.1. EAFPA

- (64) EAFPA podkreśla, że przedmiotowe środki pomocy zakłócają rynek, i zachęca Komisję do zakazania takiej pomocy i wniesienia o zwrot środków.

4.2. NOVA

- (65) Jako strona zgłaszająca skargę NOVA popiera decyzję Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Uważa za ważne zapewnienie przejrzystości na rynku aukcyjnym oraz zagwarantowanie wszystkim równych szans. Zachęca również Komisję do podjęcia odpowiednich działań w celu odzyskania pomocy uznanej za niezgodną.

4.3. FLANDRYJSKI ZAKŁAD NAPRAWCZY STATKÓW

- (66) Flandryjski Zakład Naprawczy Statków wyjaśnia, że pomoc ze strony państwa sprawiła, że spedytorzy przenieśli się do Ostendy. Według Flandryjskiego Zakładu Naprawczego Statków doprowadziło to do utraty przychodów, ponieważ spedytorzy, którzy przenieśli się do Ostendy, nie reperowali swoich statków w Zeebrugge. Flandryjski Zakład Naprawczy Statków domaga się negatywnej decyzji z żądaniem zwrotu pomocy oraz podjęcia środków tymczasowych.

4.4. ZVP

- (67) ZVP, stowarzyszenie kupców i przetwórców rybnych na wschodnim wybrzeżu Belgii, stwierdza, że niezgodna z prawem pomoc państwa, wraz z innymi korzyściami, pozwoliła aukcji rybnej w Ostendzie sztucznie przyciągnąć statki z zagranicy i z Zeebrugge. Ponadto w licznych wywiadach i informacjach dla mediów udzielanych przez lokalnych polityków i członków zarządu EVO (szczególnie wskazujących na fakt, że w Belgii jest miejsce tylko na jedną aukcję rybną, tę w Ostendzie) wyrażano wątpliwości dotyczące przyszłości aukcji rybnej w Zeebrugge i otaczającej ją strefy biznesu. Spowodowało to straty w przychodach oraz zmniejszenie, zawieszenie lub cofnięcie inwestycji i działań marketingowych.

- (68) ZVP wspomina także o tym, że próbowało zwrócić uwagę lokalnych władz na ten problem, jednak bezskutecznie.

- (69) Wreszcie, ZVP wskazuje, że EVO – z pomocą podstawionej osoby i dzięki funduszom publicznym – założyła firmę filetującą pod nazwą Fabryka Filetująca w Ostendzie, która również stosuje nieuczciwą konkurencję.

4.5. TARG RYBNY W GRIMSBY

- (70) Targ Rybny w Grimsby, brytyjska aukcja rybna, wskazuje, że na przełomie lat 2005 i 2006 EVO zaczęła kupować ryby bezpośrednio od islandzkich rybaków po ustalonych (wysokich) cenach i wystawiała je na aukcji w Ostendzie, często po zaniżonych cenach, z czego wnioskuje, że straty były pokrywane z pieniędzy publicznych. Targ Rybny w Grimsby zaleca przeprowadzenie audytu kont finansowych EVO w celu zbadania metod finansowania dostaw islandzkich ryb i strat poniesionych przez EVO z powodu metod sprzedaży.

4.6. ZV I EFC

- (71) ZV i EFC zwracają uwagę Komisji na możliwe inne nieuczciwe praktyki i środki pomocy państwa, mianowicie bezpłatne korzystanie przez AGVO/EVO z personelu miejskiego i gwarancje cenowe udzielone przez EVO, oparte na cenie aukcji w Zeebrugge Visveiling.
- (72) Następnie wyjaśniają, dlaczego w ich opinii konkurencja została zakłócona, co miało wpływ na handel między państwami członkowskimi.
- (73) Zwracają również uwagę Komisji na dodatkowe zastrzyki kapitałowe dla AGVO i EVO (przez umorzenie długów).
- (74) Wreszcie zauważają, że władze belgijskie nie zawiesiły udzielania pomocy.

4.7. GARDEC

- (75) Gardec jest przedsiębiorstwem naprawczym statków mieszczącym się w Zeebrugge. Wspiera ono decyzję Komisji. Ponadto dodaje, że odniosło straty w wyniku nieuczciwych praktyk handlowych w Ostendzie (zmniejszenie obrotu) i zauważa, że kredyty przyznane firmom w trudnej sytuacji umożliwiły im przetrwanie w Ostendzie, podczas gdy ich długi pozostały niespłacone w Zeebrugge.

5. UWAGI BELGII DOTYCZĄCE WĄTPLIWOŚCI WYRAŻONYCH W DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

- (76) W uwagach z dnia 8 września 2008 r. po wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, władze belgijskie stanęły na stanowisku, że Komisja powinna ograniczyć dochodzenie do rynku aukcji rybnych. Ponieważ ani AGVO, ani PAKHUIZEN nie prowadzą działalności na tych rynkach, działania podjęte na ich korzyść są nieistotne z punktu widzenia prowadzonego postępowania. Uważają ogólnie, że Komisja nieprawidłowo okre-

śliła zakres dochodzenia i że istnieje ryzyko podwójnego naliczenia pomocy.

5.1. W KWESTII POMOCY DLA AGVO

- (77) Władze belgijskie utrzymują, że AGVO nie prowadzi działalności handlowej i w związku z tym nie może być mowy o zakłóceniu konkurencji. Pomoc przyznana AGVO nie może być zatem uznana za pomoc państwa. Dodają, że brać pod uwagę w dochodzeniu można co najwyżej fundusze przekazane EVO (np. część kapitału założycielskiego przekazana EVO przez AGVO). Utrzymują, że pozostałe środki zostały wykorzystane na działalność w interesie publicznym i nie mogły mieć żadnego wpływu na konkurencję na rynku aukcji rybnych.
- (78) Władze belgijskie zwracają uwagę, że pomimo że obiecany AGVO początkowy kapitał założycielski miał wynosić 6 197 338,12 EUR, AGVO do dnia dzisiejszego otrzymała tylko 3 569 667 EUR.
- (79) W kwestii prawa do nakładania podatków i opłat władze belgijskie uważają, że prawo do nakładania podatków jest powiązane z działalnością AGVO w interesie publicznym i nie może być uznane za pomoc państwa oraz że w żadnym wypadku AGVO nie posiada uprawnień do nakładania podatków za korzystanie ze służb i pochylni.
- (80) W kwestii budynków władze utrzymują, że nie ma znaczenia, czy budynki są własnością miasta czy innego podmiotu publicznego. Uważają przekazanie budynków AGVO za wewnętrzne przeniesienie własności. Władze belgijskie przypominają, że AGVO nie prowadzi działalności handlowej i w związku z tym przekazanie budynków nie może być uznane za pomoc państwa. Dodają, że przekazanie budynków jest powiązane z obowiązkiem prowadzenia napraw i utrzymania ich w dobrym stanie, tak więc AGVO nie odniosło korzyści w wyniku przekazania.
- (81) Uważają również, że bezpłatne gwarancje nie stanowią pomocy państwa, ponieważ obejmowały kredyty zaciągnięte przez AGVO na prace naprawcze prowadzone w budynkach wynajętych organom publicznym. Przyznają jednak, że jeden z gwarantowanych kredytów (w wysokości 550 tys. EUR) został wykorzystany przez EVO.
- (82) Wreszcie władze belgijskie zauważają, że orzecznictwo w sprawie Altmark nie ma znaczenia, ponieważ działalność publiczna AGVO nie ma charakteru gospodarczego. Dodają, że nie ma ryzyka wzajemnego subsydiowania, ponieważ AGVO nie prowadzi działalności handlowej.

5.2. W KWESTII POMOCY DLA PAKHUIZEN

- (83) Władze belgijskie twierdzą, że miasto Ostenda ma ograniczone prawa do gruntów, zatem umowa dzierżawy wieczystej ma ograniczoną wartość handlową. Ponadto PAKHUIZEN ma obowiązek prowadzenia napraw i renowacji budynków, co jest przedstawione jako obowiązek nadzwyczajny, który w dużym stopniu rekompensuje symboliczny czynsz.
- (84) Władze belgijskie dodają, że PAKHUIZEN prowadzi działalność tylko na rynku zarządzania nieruchomościami wykorzystywanymi w sektorze rybołówstwa. Zdaniem władz belgijskich jej działalność w zasadzie nie może być uznana za komercyjną z uwagi na obowiązek renowacji oraz niską wartość budynków. Wreszcie, ponieważ budynki zarządzane przez PAKHUIZEN mogą być wynajęte tylko na działalność związaną z sektorem rybołówstwa, władze belgijskie argumentują, że PAKHUIZEN z nikim nie konkuruje.
- (85) Władze belgijskie zauważają ponadto, że AGVO kupiła od PAKHUIZEN udziały po cenie rynkowej oraz że PAKHUIZEN wynajmuje budynki po cenach rynkowych (biorąc pod uwagę, że nie były w dobrym stanie).

5.3. W KWESTII POMOCY DLA EVO

- (86) Władze belgijskie wskazują, że fakt, że budynki są do dyspozycji EVO bezpłatnie, jest rekompensowany przez fakt, że EVO musi pokrywać koszty renowacji, zwykle ponoszone przez właściciela budynków.
- (87) Ich zdaniem bezpłatne gwarancje udzielone na kredyty dla EVO muszą być zanalizowane z uwzględnieniem planu prywatyzacji i restrukturyzacji aukcji. Uważają, że w ramach restrukturyzacji aukcji rybnej Miasto działało jako prywatny inwestor, ponieważ rekapitalizacja aukcji rybnej była bardziej opłacalna z gospodarczego punktu widzenia niż zamknięcie aukcji, a przez jej prywatyzację Miasto zyskałoby możliwość odzyskania inwestycji poprzez czynsz pobierany od prywatnego właściciela aukcji. Podkreślają również, że już w roku 2002 istniały plany sprywatyzowania aukcji rybnej oraz że prywatyzacja była możliwa dopiero po jej restrukturyzacji.
- (88) W kwestii bezpłatnej gwarancji władze zauważyły, że kredyty zostały wykorzystane w celu uzupełnienia finansowania aukcji rybnej, która początkowo była finansowana przez zastrzyki kapitałowe (dla AGVO oraz dla EVO przez AGVO) z budżetu Miasta. Zdaniem władz belgijskich Miasto udzielając gwarancji, znacznie zmniejszyło koszty poniesione w ramach restrukturyzacji. Dodają, że bez gwarancji Miasta nie przyznano by

żadnego kredytu i wskazują, że jest normalną praktyką handlową, że przedsiębiorstwo dominujące udziela gwarancji na kredyty zaciągane przez jego własne przedsiębiorstwa zależne.

5.4. W KWESTII POMOCY DLA PRZEDSIĘBIORSTW RYBAC-KICH/WŁAŚCICIELI STATKÓW

- (89) Zdaniem władz belgijskich Komisja policzyła tę samą pomoc dwukrotnie i można mówić albo o pomocy dla EVO, albo o pomocy dla rybaków, ale nie o obydwu jednocześnie. Uważają, że jeśli przedmiotowe środki stanowią pomoc państwa, to jest to pomoc na poziomie EVO i PAKHUIZEN oraz że zakłóca konkurencję na tym poziomie, a nie na poziomie właścicieli statków i przedsiębiorstw rybackich. Dodają, że w żadnym wypadku EVO i PAKHUIZEN nie oferują swoich usług poniżej stawek rynkowych. Dokładniej mówiąc, wyjaśniają, że EVO oferuje usługi, które są dostępne także gdzie indziej. Uważają także, że EVO nie udostępnia żadnych magazynów, nie oferuje bezpłatnie energii elektrycznej ani nie zarządza portem i pochylniami okrętowymi. Wskazują, że cena wody jest ujęta w opłacie aukcyjnej, a EVO nie udziela żadnych kredytów właścicielom statków poniżej cen rynkowych. Wreszcie oświadczają, że w praktyce EVO nigdy nie egzekwowało artykułów umowy zobowiązujących właścicieli statków do sprzedawania swoich połowów na aukcji prowadzonej przez EVO.

6. ROZPOCZĘCIE PRYWATYZACJI PO WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (90) Władze belgijskie poinformowały Komisję o podjęciu dnia 22 maja 2008 r. decyzji o prywatyzacji aukcji rybnej w Ostendzie oraz że Miasto rozpoczęło publiczną procedurę wyboru w celu przyciągnięcia partnera operacyjnego do eksploatacji EVO.
- (91) W swoich uwagach władze belgijskie wyjaśniają, że prywatyzacja nastąpi przez ustanowienie nowego podmiotu, który prowadzić będzie eksploatację aukcji rybnej. Budynki aukcji rybnej zostaną zwrócone Miastu, a nowy podmiot podpisze umowę najmu z Miastem. Nowy podmiot nie będzie zobowiązany do przejęcia pozostałych składników majątku aukcji rybnej (pracowników, skrzynek na ryby, umów, kredytów dla właścicieli statków itp.).
- (92) Ponieważ umowa o sprzedaż i wynajem będzie negocjowana po cenach rynkowych, żadna pomoc nie zostanie przekazana nowemu podmiotowi ani żadna pomoc nie może być odzyskana od nowego podmiotu.

- (93) Pismem z dnia 16 października 2009 r. władze belgijskie poinformowały Komisję o dalszym przebiegu procesu prywatyzacji.
- (94) Władze belgijskie wskazały, że w pierwszej kolejności akt własności budynków należących do AGVO został przekazany z powrotem bezpłatnie Miastu dnia 4 września 2009 r. wraz z prawami i zobowiązaniami dotyczącymi tych budynków (umowy najmu). Miasto przejęło także liczne kredyty od AGVO i PAKHUIZEN. Następnie akt własności nieruchomości został przekazany Regionowi Flamandzkiemu, który wypłacił Miastu rekompensatę w różnych formach: Region Flamandzki zapłacił 3,5 mln EUR Miastu, a Miasto uzyskało prawo pobierania do dnia 1 stycznia, a w niektórych przypadkach do dnia 30 czerwca 2010 r., czynszu płaconego przez organizacje publiczne lub quasi-publiczne wynajmujące budynki. Na koniec, Region Flamandzki przejął od Miasta różne długi i kredyty.
- (95) Władze belgijskie argumentują, że fakt przekazania z powrotem własności budynków Miastu rozwiązuje kwestię pomocy państwa.
- (96) Władze belgijskie wskazały następnie, że PAKHUIZEN zadecydowała o zakończeniu długoterminowej umowy najmu zawartej z Miastem w 1989 r. Władze belgijskie oczekują, że PAKHUIZEN zostanie wkrótce zlikwidowana, tak więc postępowanie w sprawie pomocy państwa stałoby się bezcelowe.
- (97) Jeśli chodzi o EVO, władze belgijskie wyjaśniły, że kandydat spełniający kryteria wyboru nie zaoferował warunków, które satysfakcjonowałyby Miasto. EVO będzie nadal istnieć, dopóki nie znajdzie się odpowiedni kandydat, który przejmie składniki majątku EVO.
- (98) Władze belgijskie wskazały na koniec, że AGVO będzie istnieć do czasu uregulowania zaległych długów i zobowiązań.
- (99) Władze belgijskie zwróciły się z prośbą do Komisji o odroczenie decyzji do czasu zakończenia prywatyzacji.
- 7. SPOSTRZEŻENIA BELGII DOTYCZĄCE UWAG ZGŁOSZONYCH PRZEZ STRONY TRZECIE**
- (100) W kwestii islandzkiej Belgia wskazuje, że EVO nigdy bezpośrednio nie nabywała ryb od islandzkich właścicieli statków lub rybaków, lecz tylko od islandzkich aukcji rybnych przez przedstawiciela handlowego.
- (101) Władze belgijskie dodają, że wkrótce okazało się, że odsprzedaż islandzkich ryb nie przynosi zysku. Po około roku, dnia 17 marca 2006 r., podjęto zatem decyzję o zakończeniu kupna i odsprzedaży. Władze belgijskie dostarczyły kopię przedmiotowej decyzji.
- (102) Władze belgijskie wyjaśniają, że kupowanie ryb po wyższych cenach na islandzkich aukcjach rybnych i odsprzedawanie ich w Ostendzie po niższych cenach nie było wynikiem żadnej strategii mającej na celu przyciągnięcie islandzkich ryb do Ostendy, ale wynikało z faktu, że ryby wyższej jakości, zakupione przez przedstawiciela handlowego w Islandii i przeznaczone dla EVO, nigdy do niej nie dotarły, zamiast tego zostały bezpośrednio zakupione przez prywatne przedsiębiorstwo filetujące, Luna Fish, podczas gdy islandzkie ryby gorszej jakości dotarły do EVO i nie mogły być sprzedane po wyższych cenach z uwagi na ich jakość. Władze belgijskie doszły do wniosku, że EVO było raczej ofiarą tych praktyk. Delegowany administrator AGVO/EVO oraz dyrektor handlowy zostali odwołani, gdy wykryto ten problem.
- (103) Jeśli chodzi o rzekome swobodne rozporządzanie urzędnikami państwowymi w ramach zadań administracyjnych, księgowych i konserwacyjnych, władze belgijskie utrzymują, że oświadczenia ZV oparte są jedynie na przypuszczeniach i że EVO posiada własny personel do powyższych zadań, oraz że niektórzy pracownicy EVO czasem wykonują zadania w interesie publicznym (utrzymanie drogi prowadzącej do aukcji rybnej).
- (104) Władze belgijskie nadmieniają także, że oświadczenie ZV dotyczące gwarantowania przez EVO minimalnej ceny w odniesieniu do ceny na aukcji rybnej w Zeebrugge nie jest poparte żadnym dowodem. Władze belgijskie dodają, że przedsiębiorstwa rybackie mogły wygłaszać takie twierdzenia podczas negocjacji z ZV jako część strategii mającej na celu wynegocjowanie z ZV lepszych warunków handlowych.
- (105) W kwestii Fabryki Filetującej w Ostendzie (OFF) władze belgijskie podkreślają, że dokumenty przedłożone przez strony trzecie wskazują jedynie, że OFF została ustanowiona przez podmioty prywatne i nie wyjaśniają, w jaki sposób OFF stosowała nieuczciwą konkurencję. Władze belgijskie wskazują, że dopiero w marcu 2006 r. PAKHUIZEN nabyła 60 % udziałów w OFF. OFF następnie została przemianowana na Ostend Premium Fish bvba i dnia 14 stycznia 2008 r. ostatecznie ogłosiła upadłość.

(106) W kwestii rzekomych strat poniesionych przez Gardec i Flandryjski Zakład Naprawczy Statków w wyniku udzielenia pomocy państwa władze belgijskie utrzymują, że nawet jeśli pomoc państwa miałyby skłonić statki do przybycia do Ostendy zamiast do Zeebrugge, związek przyczynowy ze stratami nadal nie zostałby udowodniony. Władze belgijskie utrzymują, że właściciele statków nie zawsze reperują statki w macierzystych portach i korzystają z tańszych usług naprawczych w Europie Wschodniej (w Polsce). Władze belgijskie twierdzą, że w Ostendzie można zaobserwować wyraźny upadek przedsiębiorstw naprawczych statków.

8. NAKAZ UDZIELENIA INFORMACJI

(107) Pismami z dnia 13 marca i 26 czerwca 2006 r. Komisja zażądała od władz Belgii informacji o sytuacji prawnej aukcji rybnej w Ostendzie, zaangażowaniu państwa oraz szczegółów dotyczących przepływów finansowych między państwem i aukcją rybną.

(108) W piśmie z dnia 19 października 2006 r. władze belgijskie podkreśliły fakt, że wraz z działalnością handlową (prowadzenie aukcji rybnej) AGVO zostały powierzone również zadania wykonywane w interesie publicznym. Informacja dostarczona w tym miejscu była jednak bardzo krótka i nie zawierała elementów pozwalających Komisji na dokonanie oceny, czy korzyści przyznane AGVO przez miasto mogły stanowić rekompensatę za zadania wykonywane w interesie ogólnym (gospodarczym) oraz czy nie udzielono nadmiernej rekompensaty i nie zaistniało ryzyko wzajemnego subsydiowania.

(109) Zatem, jak stanowi art. 10 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 659/1999, Komisja zwróciła się w piśmie z dnia 11 lipca 2007 r. do władz belgijskich o dostarczenie szczegółowych informacji o zadaniach publicznych powierzonych AGVO. Zażądała w szczególności informacji dotyczących tego, czy i na jakiej podstawie zadania te mogły być postrzegane jako zadania wykonywane w interesie publicznym w rozumieniu decyzji Komisji 2005/842/WE z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie stosowania art. 86 ust. 2 Traktatu WE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym⁽¹⁵⁾.

(110) W piśmie z dnia 27 listopada 2007 r. władze belgijskie oświadczyły jedynie, że żadne z zadań powierzonych AGVO nie miało charakteru gospodarczego, oraz że w tym przypadku decyzja Komisji 2005/842/WE nie ma zastosowania. Oświadczyły, że AGVO nie otrzymuje rekompensaty za żadne z zadań publicznych, które wykonuje.

(111) W decyzji z dnia 2 lipca 2008 r. w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, że AGVO, EVO i PAKHUIZEN utworzyły grupę przedsiębiorstw działających na rynku aukcji rybnych i usług dodatkowych oraz że Miasto udzieliło im licznych korzyści, które zakłóciły konkurencję na tym rynku. W kwestii rekompensaty za zadania publiczne Komisja stwierdziła, że w dokumentacji brak jakiegokolwiek elementu wskazującego na to, że kryteria opracowane przez Trybunał Sprawiedliwości w orzeczeniu w sprawie *Altmark* zostały spełnione. Ponadto wobec braku informacji o tej kwestii, Komisja nie była w stanie zdecydować czy w szczególności prawo do ustalania i pobierania podatków można uznać za rekompensatę udzielaną za usługi wykonywane w interesie publicznym oraz wyraziła wątpliwości dotyczące zgodności pomocy. Dlatego też w motywie 121 decyzji w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja wystąpiła do władz belgijskich z prośbą o przekazanie wszelkich informacji mogących pomóc w ocenie przedmiotowych środków pomocy.

(112) W swoich uwagach otrzymanych dnia 8 września 2008 r. i podczas spotkania w dniu 9 października 2008 r. władze belgijskie nie przekazały żadnych dodatkowych faktów, które umożliwiłyby Komisji zbadanie, czy korzyści przyznane AGVO mogły być uważane za rekompensatę za zadania wykonywane w ogólnym interesie (gospodarczym). Zamiast tego władze belgijskie ponownie stwierdziły, że kryteria w sprawie *Altmark* nie miały znaczenia, ponieważ AGVO była zaangażowana tylko w zadania o charakterze publicznym.

(113) Odpowiedź ta nie była jednak satysfakcjonująca, ponieważ AGVO była również zaangażowana w działalność gospodarczą.

(114) Zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 Komisja zażądała w drodze nakazu udzielenia informacji z dnia 8 września 2009 r. wszelkich przydatnych informacji w tej kwestii, w szczególności dotyczących:

— listy różnych działań powierzonych AGVO z rozróżnieniem na działania gospodarcze, zadania wykonywane w interesie publicznym niezwiązane z działalnością gospodarczą oraz zadania wykonywane w ogólnym interesie gospodarczym,

— parametrów do obliczania, kontroli i aktualizacji rekompensaty za zadania wykonywane w interesie publicznym niezwiązane z działalnością gospodarczą oraz rekompensaty za zadania o charakterze gospodarczym wykonywane w interesie publicznym,

— sposobów zwrotu ewentualnej nadmiernej rekompensaty i ustaleń na temat unikania nadmiernej rekompensaty,

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 312 z 29.11.2005, s. 67.

- kosztów poniesionych w ramach wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych o charakterze gospodarczym, zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych niemających charakteru gospodarczego oraz dotyczących innych usług i dochodów z nimi związanych,
 - wyciągów z wewnętrznych kont zestawiających oddzielnie koszty i przychody związane z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym oraz związane z usługami świadczonymi w ogólnym interesie o charakterze innym niż gospodarczy, oraz z innymi usługami, jak również parametrów alokacji kosztów i przychodów;
 - dokumentów, o ile są dostępne, pokazujących, że AGVO spełnia czwarte kryterium *Altmark*, tj. że poziom wymaganej rekompensaty został ustalony na podstawie analizy kosztów, jakie poniosłoby typowe przedsiębiorstwo w tym sektorze, prawidłowo zarządzane i odpowiednio wyposażone, przy uwzględnieniu przychodów i rozsądnego zysku osiąganego przy wypełnianiu zobowiązań.
- (115) W piśmie z dnia 16 listopada 2009 r. władze belgijskie ponownie stwierdziły, że AGVO powierzono następujące zadania realizowane w interesie publicznym: zarządzanie portem rybackim, renowacja i wynajem budynków organizacjom publicznym i quasi-publicznym oraz zarządzanie i utrzymanie własności publicznej (w tym utrzymanie drogi prowadzącej do aukcji rybnej). Utrzymują one, że zadania te realizowane były w interesie publicznym, ponieważ nie były wykonywane na rzecz konkretnych beneficjentów. Nie wprowadzają przy tym rozróżnienia na zadania realizowane w ogólnym interesie o charakterze innym niż gospodarczy i usługi świadczone w publicznym interesie gospodarczym, lecz przyznają, że niektóre lub wszystkie zadania publiczne mogły mieć charakter gospodarczy.
- (116) Władze belgijskie przyznają, że AGVO, przez swoją spółkę zależną EVO, zajmowała się działalnością handlową, tj. prowadzeniem aukcji rybnej, która nie zalicza się do interesu publicznego.
- (117) Władze belgijskie stwierdzają, że AGVO w rzeczywistości nie otrzymuje rekompensaty za swoje zadania wykonywane w interesie ogólnym. Są one finansowane z budżetu AGVO. Nie ma zatem metodologii obliczania rekompensaty. Władze belgijskie dodają, że nie jest możliwe na podstawie danych z kont AGVO i EVO rozróżnienie między kosztami i przychodami związanymi z zadaniami realizowanymi w interesie ogólnym a zadaniami o charakterze gospodarczym.

9. ZAKRES POSTĘPOWANIA

- (118) Jak można wnioskować z różnych motywów (np. motyw 85) decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego,

zakres postępowania dotyczy nie tylko rynku aukcji rybnych, ale także działalności powiązanej z aukcją rybną (wynajem budynków wokół aukcji rybnej, zarządzanie portem rybackim itp.). Dlatego też korzyści przyznane AGVO i PAKHUIZEN niezwiązane bezpośrednio z działaniem aukcji rybnej także stanowią część niniejszego postępowania.

- (119) Komisja poddała również analizie korzyści przyznane EVO, zarówno bezpośrednio udzielone przez Miasto, jak i udzielone przez AGVO. W decyzji o wszczęciu postępowania kapitał założycielski EVO oraz późniejsze podwyższenia kapitału nie zostały poddane analizie jako osobne środki pochodzące z rat kapitałowych przekazanych AGVO. Fakty te zostały uwzględnione jedynie jako jeden ze sposobów wykorzystania przez AGVO rat kapitałowych otrzymanych od Miasta. Jednakże w swoich uwagach władze belgijskie twierdziły, że Komisja nie dokonała wystarczającego rozróżnienia między działalnością i zadaniami wykonywanymi przez AGVO, PAKHUIZEN i EVO oraz że ze względu na podział zadań między AGVO i EVO korzyści przyznane AGVO były istotne z punktu widzenia postępowania wyjaśniającego jedynie z uwagi na fakt, że zostały „przekazane” EVO. Zatem, przez wzgląd na jasność postępowania i w celu odniesienia się do obaw władz belgijskich, zapewnienie EVO kapitału założycielskiego i późniejsze podwyższenia kapitału omówione zostały osobno w punkcie 10.1.2.2.3. Kwestia rzeczywistego beneficjenta pomocy została omówiona w motywie 319.

10. OCENA

10.1. ISTNIENIE POMOCY PAŃSTWA

- (120) Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.

10.1.1. PRZEDSIĘBIORSTWA

- (121) Jak wyjaśniono wcześniej, niniejsze postępowanie dotyczy ewentualnej pomocy przyznanej AGVO, EVO i PAKHUIZEN oraz gospodarstwu rybackim korzystającym z aukcji rybnej w Ostendzie i usług świadczonych przez EVO i PAKHUIZEN. Wszystkie z powyższych podmiotów należy sklasyfikować jako przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 107 TFUE. Jedynek podmiot, w stosunku do którego władze belgijskie kwestionują niniejszą klasyfikację, jest AGVO, która w opinii władz belgijskich jest jedynie wykonawcą zadań leżących w interesie ogólnym.

- (122) Władze belgijskie wspomniały, że AGVO wykonuje „zadania w interesie publicznym” („taken van openbaar belang”). Wydaje się jednak, że AGVO prowadzi działalność gospodarczą i dlatego też musi zostać uznana za przedsiębiorstwo⁽¹⁶⁾ w rozumieniu art. 107 ust. 2 TFUE z powodów szczegółowo omówionych wyżej, w motywach od 123 do 129.
- (123) AGVO wynajmuje budynki instytucjom publicznym i quasi-publicznym oraz przedsiębiorstwom. AGVO oferuje zatem bezpośrednio usługi na rynku (usługi najmu).
- (124) AGVO powierzono również użytkowanie portu rybackiego i zarządzanie nim. Sąd i Trybunał Sprawiedliwości orzekły w sprawie *Aéroport de Paris*⁽¹⁷⁾, że zarządzanie obiektami infrastrukturalnymi może stanowić działalność gospodarczą. Powyższa wykładnia uzyskała potwierdzenie w odniesieniu do infrastruktury portowej, między innymi w sprawach dotyczących portów flamandzkich i rozwoju portu w Rotterdamie⁽¹⁸⁾. Komisja zauważa, że AGVO oferuje usługi, towary i obiekty infrastrukturalne za opłatą. Faktycznie, zgodnie ze statutem spółki AGVO ma prawo ustalać i pobierać opłaty w ramach wynagrodzenia za świadczone przez siebie usługi.
- (125) Ponadto AGVO oferuje również towary i usługi na rynku za pośrednictwem spółek zależnych EVO i PAKHUIZEN.
- (126) AGVO posiada większościowy pakiet akcji w EVO i PAKHUIZEN oraz faktycznie kontroluje te podmioty poprzez bezpośrednie lub pośrednie zaangażowanie w ich zarządzanie:
- Prawie wszyscy członkowie zarządu AGVO są również członkami zarządu EVO i PAKHUIZEN. W latach 2005–2007 AGVO i EVO były członkami zarządu PAKHUIZEN.
 - W myśl statutu spółki AGVO jest odpowiedzialna za zarządzanie, rozwój i użytkowanie aukcji rybnej i doku rybackiego w Ostendzie oraz przylegających do nich pomieszczeń gospodarczych, jak również za wszelką działalność bezpośrednio lub pośrednio z nimi związaną. Innymi słowy, statut spółki zobowiązuje AGVO do angażowania się w zarządzanie aukcją rybną.
- (127) Pomędzy AGVO, EVO i PAKHUIZEN istnieją inne powiązania, które dodatkowo potwierdzają istnienie organicznych i funkcjonalnych powiązań pomiędzy AGVO i jej spółkami zależnymi: AGVO gwarantowało kredyty przyznawane spółce EVO; AGVO udostępnia budynki do dyspozycji EVO i PAKHUIZEN, a z rocznych sprawozdań finansowych AGVO wynika, że spółka regularnie udzielała kredytów EVO i PAKHUIZEN.
- (128) Wszystkie te elementy umożliwiają AGVO wykonywanie funkcji związanych z kontrolą, ale również z kierowaniem oraz finansowym wspieraniem EVO i PAKHUIZEN. Z powyższych powodów i z punktu widzenia prawa konkurencji AGVO musi również zostać uznana za przedsiębiorstwo, w szczególności z powodu jej udziału w EVO i PAKHUIZEN⁽¹⁹⁾.
- (129) Komisja zauważa, że władze belgijskie uznały, że EVO i PAKHUIZEN *de facto* działają na rzecz AGVO oraz że AGVO uczestniczyła za pośrednictwem EVO w działalności komercyjnej, oraz że środki faworyzujące AGVO mogą poprzez EVO wpływać na rynek. W swoich uwagach i odpowiedziach władze belgijskie mają tendencję do traktowania AGVO, PAKHUIZEN i EVO jako jednego przedsiębiorstwa oraz wyraźnie wskazują, że AGVO i EVO powinny być postrzegane jako jeden podmiot.
- (130) Wreszcie należy zauważyć, że AGVO nie posiada osobnych sprawozdań finansowych odnoszących się do innych zadań gospodarczych i niegospodarczych spółki, dlatego też nie można wykluczyć możliwości występowania wzajemnego subsydiowania.
- 10.1.2. KORZYŚCI DLA PRZEDSIĘBIORSTW, KTÓRYCH DOTYCZY POSTĘPOWANIE
- 10.1.2.1. **Korzyści dla AGVO**
- 10.1.2.1.1. **Kapitał założycielski**
- (131) Inwestycje publiczne są uznawane za pomoc państwa w sytuacji, gdy oczywiste jest, że władze publiczne dostarczające środki na dokapitalizowanie spółki nie dostarczają jedynie kapitału podstawowego w zwyczajnych warunkach gospodarki rynkowej. Taka sytuacja ma miejsce, gdy pozycja finansowa spółki, a w szczególności struktura i wielkość jej długów, jest taka,

⁽¹⁶⁾ Wyroki w sprawie C-41/90, *Höfner i Elser*, Rec. 1991, s. I-1979, pkt 21; w sprawach powiązanych C-264/01, C-306/01, C-354/01 i C-355/01 *AOK Bundesverband*, Rec. 2004, s. I-2493, pkt 46 oraz w sprawie C-222/04, *Ministero dell'Economia przeciwko Cassa di Risparmio*, Zb.Orz. 2006, s. I-289, pkt 107–112.

⁽¹⁷⁾ Wyroki w sprawie C-82/01 P, *Aéroports de Paris przeciwko Komisji*, Rec. 2002, s. I-9297, pkt 78 oraz w sprawie T-128/98, *Aéroports de Paris przeciwko Komisji*, Rec. 2002, s. II-3929, pkt 122–124.

⁽¹⁸⁾ Decyzja z dnia 20 października 2004 r., N 520/03 – Porty flamandzkie; decyzja z dnia 24 kwietnia 2007 r., N 60/06 – Project Mainportontwikkeling.

⁽¹⁹⁾ Wyrok w sprawie C-222/04, już cytowany, pkt 110–117.

że nie można spodziewać się normalnego zwrotu (w postaci dywidendy lub zysków kapitałowych) z inwestycji kapitałowych w rozsądnej perspektywie czasowej. Należy zatem ocenić, czy inwestor prywatny, który pod względem wielkości jest porównywalny z organami zarządzającymi sektorem państwowym, w porównywalnych warunkach mógłby zostać nakłoniony do wniesienia równie dużego kapitału w ramach restrukturyzacji przedsiębiorstwa czy też wybrałby opcję jego likwidacji, z uwzględnieniem w szczególności informacji dostępnych w chwili jego wniesienia oraz spodziewanego wówczas rozwoju sytuacji⁽²⁰⁾.

- (132) Władze belgijskie argumentują, że decyzja Miasta dotycząca zapewnienia kapitału założycielskiego dla AGVO w wysokości 250 mln BEF (6 179 338 EUR) była decyzją racjonalną z perspektywy ekonomicznej. Decyzja, aby przeprowadzić restrukturyzację aukcji, została podjęta na podstawie planu finansowego i operacyjnego, który dowodził, że przy ograniczonych inwestycjach aukcja może znowu zacząć przynosić zyski po 8 latach, jeśli nie przejmie strat z lat ubiegłych. Władze belgijskie twierdzą, że inwestor prywatny w takiej samej sytuacji podjąłby taką samą decyzję.
- (133) Jednak na podstawie dostępnych informacji Komisja nie podziela tej opinii.
- (134) Jak wskazano powyżej, aukcja rybna w Ostendzie przynosiła straty, a jej udział w rynku stale spadał przez kilka lat poprzedzających restrukturyzację. Komisja jest zdania, że zwykły podmiot prywatny w podobnej sytuacji nie zdecydowałby się wyłożyć kapitału początkowego w wysokości 6 mln EUR jedynie na podstawie planu finansowego obejmującego prognozy finansowe na lata 2002–2010 przedstawione w postaci „optymistycznej hipotezy” oraz na podstawie planu operacyjnego spisane go na zaledwie dwóch stronach.
- (135) Tym bardziej, że – zgodnie z bardziej szczegółowymi ustaleniami zawartymi w motywie 259 poniżej – AGVO jako podmiot kontynuujący działalność aukcji rybnej w Ostendzie w chwili otrzymania kapitału założycielskiego spełniało kryteria przedsiębiorstwa w trudnej sytuacji. Stojący w obliczu przedsiębiorstwa zagrożonego podmiot prywatny chciałby zazwyczaj uzyskać solidne zapewnienie co do perspektyw rozwoju spółki, nie zadowoliliby go zatem dokumenty, na podstawie których Miasto podjęło swoją decyzję.

⁽²⁰⁾ Wyroki w sprawie C-334/99, *Republika Federalna Niemiec przeciwko Komisji*, Rec. 2003, s. I-01139, pkt 133; w sprawie C-482/99, *Francja przeciwko Komisji* (Stardust Marine), Rec. 2002, s. I-4397, pkt 70; w sprawie C-261/89, *Włochy przeciwko Komisji*, Rec. 1990, s. I-4437, pkt 8; w sprawach połączonych od C-278/92 do C-280/92, *Hiszpania przeciwko Komisji*, Rec. 1994, s. I-4103, pkt 21 oraz w sprawie C-42/93, *Hiszpania przeciwko Komisji*, Rec. 1994, s. I-4175, pkt 13.

(136) Komisja pragnie podkreślić rozmiary inwestycji z jednej strony, a z drugiej strony długotrwały stan ponoszenia ciągłych strat przez aukcję rybną w Ostendzie⁽²¹⁾. W szczególności w świetle tych faktów oraz faktu, że spółka działała na wysoce konkurencyjnym, choć kurczącym się rynku, zwykły podmiot prywatny oparłby swoją decyzję na znacznie bardziej gruntownym planie finansowym i operacyjnym zawierającym różne hipotezy i scenariusze, a nie na planie finansowym opartym jedynie na jednej hipotezie, która ponadto została uznana za „optymistyczną”.

(137) Wydaje się również, że zwykły podmiot prywatny powinien również zwrócić się z prośbą o przeprowadzenie analizy, w szczególności dotyczącej przestrzeni rynkowej dostępnej w branży w danym czasie w oparciu o istniejące wartości połowów i popyt lokalny; oraz wymagałby przedstawienia planu tłumaczącego, w jaki sposób działalność spółki zostanie zrestrukturyzowana, jakie środki rozważano, aby zapobiec ponownemu wystąpieniu poważnych strat z ubiegłych lat i zwiększyć wydajność (nowe inwestycje, nowa strategia marketingowa itp.).

(138) Plan operacyjny nie zawiera jednak żadnego z tych elementów.

(139) Ponadto plan ten opiera się na szeregu założeń i faktów, które przyjęto za oczywiste, ale nie wytłumaczono ani nie uzasadniono czemu — co więcej, te założenia i fakty czasami wydają się być wysoce hipotetyczne lub nieprawdopodobne. Trudno, na przykład, przyjąć założenie, że obrót ze sprzedaży na aukcji wzrośnie o 10 % w ciągu kolejnych 5 lat, chociaż w okresie przed restrukturyzacją połowy i obrót stale spadały, rynek stał się wysoce konkurencyjny, a kwoty połowowe malały. Ponadto nie ma żadnych objaśnień dotyczących sposobu obliczania kosztów socjalnych i outsourcingu, jak również kosztów wody i energii. Co więcej, w planie operacyjnym te ostatnie koszty zostały wskazane jako niepodlegające absolutnie żadnym zmianom w ciągu 9 lat od stworzenia AGVO. Wydaje się to jednak mało prawdopodobne, szczególnie w przypadku gdy oczekuje się, że obrót w tym samym okresie podwoi się.

(140) W rezultacie plan finansowy i plan operacyjny nie tylko zdają się być bardzo krótkie i niekompletne, ale brakuje im również wiarygodności. Zwyczajny inwestor prywatny nie polegałby na nich, podejmując decyzję o zainwestowaniu 250 mln BEF w przynoszące straty przedsiębiorstwo na kurczącym się rynku⁽²²⁾.

⁽²¹⁾ W tym czasie Miasto doświadczało strat na średnim rocznym poziomie 1 850 000 EUR.

⁽²²⁾ Wyroki w sprawie T-152/99, *HAMSA przeciwko Komisji*, Rec. 2002, s. II-3049, pkt 132; w sprawach połączonych C-328/99 i C-399/00, *Włochy i SIM 2 Multimedia przeciwko Komisji*, Rec. 2003, s. I-4035, pkt 44 oraz w sprawie C-303/88, *Włochy przeciwko Komisji*, Rec. 1991, s. I-1433, pkt 18 i następane.

- (141) Nawet gdyby można było przyjąć, że plan finansowy i plan operacyjny były kompletne i wiarygodne, co jednak w tym przypadku nie było prawdą, to zdaniem Komisji inwestor prywatny nie zainwestowałby przecież takiej samej kwoty co Miasto. Na podstawie planu finansowego i operacyjnego wystarczająca byłaby mniejsza kwota. Biorąc pod uwagę niską stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału, zwykły podmiot prywatny nie zainwestowałby takiej kwoty, jeśli nie byłoby to konieczne.
- (142) Władze belgijskie uważają, że decyzja o kontynuowaniu bieżącej działalności aukcji rybnej była bardziej racjonalna niż decyzja o jej zamknięciu.
- (143) Władze belgijskie nie przedstawiły jednak żadnych danych odnoszących się do kosztów likwidacji tej działalności oraz nie tłumaczą w żaden sposób, czemu zamknięcie aukcji nie stanowi racjonalnej decyzji.
- (144) Ponadto władze belgijskie próbują uzasadnić racjonalność podjętej w 2001 r. decyzji o dokapitalizowaniu AGVO kwotą w wysokości 250 mln BEF decyzją o prywatyzacji aukcji rybnej. Utrzymują one, że bieżąca prywatyzacja stanowiła część planu restrukturyzacji przyjętego w 2001 r. oraz, że prywatyzacja aukcji rybnej bez jej uprzedniej restrukturyzacji była niemożliwa.
- (145) Komisja przypomina, że zgodnie ze stałym orzecznictwem i praktyką, aby zbadać, czy państwo zachowało się jak domniemany inwestor prywatny, należy rozważyć jego działania w kontekście czasowym, w którym stosowano środki wsparcia finansowego, tak, aby móc ocenić, czy decyzje państwa były uzasadnione względami gospodarczymi. Ponadto należy powstrzymać się od wydawania ocen opartych na sytuacji późniejszej⁽²³⁾.
- (146) Władze belgijskie utrzymują, że bieżąca prywatyzacja stanowi część decyzji o restrukturyzacji z 2001 r. oraz iż racjonalność decyzji o restrukturyzacji aukcji rybnej należy oceniać w świetle postępowania prywatyzacyjnego. Różne dokumenty złożone przez władze belgijskie nie potwierdzają jednak tego stanowiska. W szczególności zamiar dokonania prywatyzacji aukcji rybnej nie został wymieniony w decyzji o restrukturyzacji aukcji rybnej ani w planie operacyjnym, ani też w planie finansowym. Nic w powyższych dokumentach nie wskazuje na to, aby decyzję o zainwestowaniu 6 200 000 EUR w aukcję rybną podjęto (między innymi) ze względu na fakt, że inwestycja miała po pewnym czasie umożliwić prywatyzację aukcji rybnej lub w oparciu o takie założenie. Twierdzenie władz belgijskich jest również trudne do pogodzenia ze statutem AGVO, który wskazuje, że AGVO została ustanowiona na czas nieokreślony, że Miasto ma zamiar kontrolować AGVO oraz że spółki zależne lub spółki, w których AGVO ma udziały, muszą być kontrolowane przez AGVO (a tym samym przez Miasto).
- (147) Ponadto można by oczekiwać, że decyzja o prywatyzacji będzie rozważana w momencie, gdy aukcja rybną ponownie zacznie przynosić zyski, aby uzyskać lepszą cenę za aukcję rybną — cenę, która pozwoliłaby faktycznie odzyskać przynajmniej dodatkowo zainwestowaną kwotę 250 mln BEF. Nie tylko jednak w planie finansowym ani w planie operacyjnym nie ma słowa o prywatyzacji, ale nawet decyzja o prywatyzacji nie zapadła w momencie, gdy aukcja rybną zaczęła przynosić zyski. Przeciwnie, decyzja ta została podjęta po dwóch latach, w których aukcja przynosiła poważne straty zarówno na poziomie AGVO, jak i EVO, oraz po tym, jak Komisja rozpoczęła swoje dochodzenie. Dlatego też wydaje się, że perspektywa prywatyzacji nie stanowiła części decyzji o prywatyzacji podjętej przez Miasto w 2001 r.
- (148) Ponadto władze belgijskie wskazały, że w przyszłości prywatny partner przejmie wartość spółki EVO oraz może wybrać, które składniki majątku będzie chciał przejąć (czy będą to pracownicy, maszyny, skrzynki na ryby itp.). Nie będzie musiał przejmować zobowiązań EVO. W powyższych okolicznościach trudno zrozumieć, czemu nie zastosowano takiego podejścia w latach 2001/2002 (bez inwestowania dodatkowych 250 mln BEF).
- (149) Ponadto jeżeli wszystkie te działania stanowiły część planu restrukturyzacji aukcji rybnej w 2002 r., żaden inwestor prywatny nie zgodziłby się na zainwestowanie 250 mln BEF w aukcję rybną mając w perspektywie jej odsprzedanie w późniejszym czasie, ponieważ na podstawie planu operacyjnego nie mógł w sposób uzasadniony oczekiwać, że będzie w stanie uzyskać zwrot z tej inwestycji przez samą sprzedaż wartości aukcji po kilku latach. W tym względzie Trybunał orzekł, że inwestor prywatny realizujący ogólną lub sektorową politykę strukturalną, kierujący się perspektywą rentowności w ujęciu długoterminowym, nie może w racjonalny sposób pozwolić sobie, po latach nieprzerwanego odnotowywania strat, na wniesienie wkładu kapitałowego, który jest związany ze sprzedażą przedsiębiorstwa, co pozbawia go wszelkich perspektyw zysku, nawet w dłuższej perspektywie⁽²⁴⁾.

⁽²³⁾ Wyroki w sprawie C-482/99, już cytowany, pkt 71; w sprawie T-16/96, *Cityflyer Express przeciwko Komisji*, Rec. 1998, s. II-757, pkt 76 oraz w sprawach połączonych T-228/99 i T-233/99, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale przeciwko Komisji*, Rec. 2003, s. II-435, pkt 246.

⁽²⁴⁾ Wyroki w sprawach połączonych T-129/95, T-2/96 i T-97/96, *Neue Maxhütte Stahlwerke przeciwko Komisji*, Rec. s. II-17, pkt 124 oraz w sprawach połączonych C-278/92, C-279/92 i 280/92, już cytowany, pkt 26.

- (150) Władze belgijskie dodają, że prywatyzacja poprzedzona restrukturyzacją umożliwi odzyskanie inwestycji za pośrednictwem czynszu, który będzie wymagany za wynajem budynków aukcji rybnej.
- (151) Nawet ten argument nie jest wszakże przekonujący. Plan finansowy wskazywał, że w ciągu kolejnych 8 lat Miasto straci 121 603 000 BEF (oprócz narosłych strat z lat ubiegłych) zanim będzie w stanie odzyskać część z 250 mln BEF kwoty na dokapitalizowanie spółki przyznanych na mocy decyzji z 2001 r. Komisja zauważa, że Miasto mogło podjąć decyzję o wynajmie budynków aukcji osobie trzeciej już w 2002 r. Mogło to umożliwić Miastu odzyskanie znacznej kwoty wydanej na aukcję rybną w Ostendzie już od 2002 r. przed jej restrukturyzacją lub przynajmniej pokrycie obciążeń finansowych związanych ze spłatą kredytów bankowych zamiast narażać się na bardzo duże ryzyko zwiększenia kwoty strat, w szczególności w kontekście wcześniejszych słabych wyników aukcji, których odzyskanie byłoby konieczne w późniejszym czasie.
- (152) Władze belgijskie dalej podkreślają, że decyzja o restrukturyzacji aukcji rybnej nie została podjęta lekko-myślnie, jako że na początku decyzja ta została odrzucona przez władze publiczne monitorujące Miasto (*toezichtautoriteit*) z uwagi na brak wystarczających perspektyw osiągnięcia rentowności aukcji rybnej. Faktycznie dokumenty dostarczone Komisji wykazują, że decyzja o restrukturyzacji aukcji została na początku odrzucona, ponieważ na podstawie pierwszego planu finansowego spodziewano się, że łączne straty w ciągu pięciu lat wyniosą 190 mln BEF.
- (153) Zamiast zrationalizowania tej decyzji powyższy fakt ujawnia, że początkowo zamiar restrukturyzacji aukcji rybnej i zasilenia jej nowym, dodatkowym kapitałem nie opierał się nawet na założeniu, że będzie ona ponownie rentowna po pewnym czasie. Ponadto w świetle powyższego drugi plan finansowy okazuje się jeszcze mniej kompletny i wiarygodny, ponieważ w żaden sposób nie wyjaśnia, jak można było dojść do tak różnych wyników w pierwszym i drugim planie. Jest zatem jeszcze mniej prawdopodobne, aby w tych samych okolicznościach inwestor prywatny podjął decyzję o zainwestowaniu dodatkowych 250 mln BEF w aukcję.
- (154) Na podstawie powyższych elementów Komisja wnioskuję, że zwyczajny prywatny inwestor w tych samych okolicznościach nie podjąłby decyzji o zainwestowaniu 250 mln BEF w tę aukcję. Powyższe mniemanie znajduje również potwierdzenie w dokumentach dostarczonych Komisji. Dowodzą one, że jedną z przyczyn, dla których podjęto decyzję o restrukturyzacji aukcji zamiast o jej likwidacji, była przyczyna o charakterze politycznym i społecznym, a mianowicie fakt, że restrukturyzacja pomogła zachować zatrudnienie w mieście, w którym stopa bezrobocia przekraczała 12 %⁽²⁵⁾, którego to powodu nie uwzględniłby prywatny inwestor⁽²⁶⁾.
- (155) W rezultacie powyższe działanie przyniosło AGVO korzyść w porównaniu z konkurencją, a tym samym sprzyja temu przedsiębiorstwu w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- #### 10.1.2.1.2. Grunty i budynki
- (156) W myśl art. 30 statutu spółki spółce AGVO od momentu ustanowienia przysługuje wyłączne prawo do bezpłatnego użytkowania gruntu i budynków portu rybackiego w Ostendzie.
- (157) W 2004 r. AGVO uzyskała wsparcie w postaci przekazania spółce pełnego prawa własności do budynków i infrastruktury usytuowanych w porcie rybackim w Ostendzie, które zgodnie z rejestrami Miasta z tego okresu obejmowały powierzchnię 57 500 m². Zgodnie z miejskimi sprawozdaniami finansowymi wartość księgową tych nieruchomości w tym czasie wynosiła 14 891 524 EUR. Komisja nie otrzymała informacji, które pozwoliłyby jej określić wartość rynkową tych nieruchomości w momencie ich przekazania na rzecz AGVO.
- (158) Władze belgijskie utrzymują, że decyzji o przekazaniu AGVO prawa własności do powyższych nieruchomości nie można w żadnym wypadku postrzegać jako pomocy państwa, ponieważ dotyczyła ona tylko przekazania nieruchomości pomiędzy dwoma organami władzy publicznej, ponieważ AGVO nie uczestniczy w działalności komercyjnej.
- ⁽²⁵⁾ Odpowiedź władz belgijskich z dnia 19 października 2006 r., s. 2: „De Stad koos voor deze laatste oplossing: [...] – de locale economie rondom de vismijn scheepsherstel, scheepsbenodigheden, opslag- en diepvriesbedrijven, ijsfabrieken, groot- en kleinhandels, toerisme ...) bleef behouden, wat in de naweëen van de sluiting (1997) van de plaatselijke (verlieslatende) Regie der Maritiem Transport (verlies van 1 700 arbeidsplaatsen) een belangrijke considerans was binnen een Stad met meer dan 12 % werkloosheid”. Odpowiedź władz belgijskich z dnia 19 października 2006 r., s. 6: „Dit belet niet dat de gedelegeerd bestuurder van een bedrijf dat voor 100 % gehouden wordt door een lokale overheid ook oog heeft voor de maatschappelijke en sociale rol die de vismijn van Oostende binnen de regio kan vervullen en die de Stad anno 2001 heeft gemotiveerd om niet radicaal tot sluiting over te gaan”.
- ⁽²⁶⁾ Wyroki w sprawach połączonych C-328/99 i C-399/00, już cytowany, pkt 44 oraz w sprawie C-303/88, już cytowany, pkt 18 i następane.

- (159) Jednak zgodnie z pkt 10.1.1 niniejszej decyzji AGVO uczestniczy w działalności komercyjnej bezpośrednio i pośrednio przez swoje spółki zależne i musi być uznana za przedsiębiorstwo. Dlatego też decyzji o przekazaniu AGVO prawa własności do nieruchomości nie można postrzegać jako zwyczajnej decyzji o przekazaniu nieruchomości pomiędzy dwoma organami władzy publicznej, tym bardziej, że przedmiotowa nieruchomość była w dużej mierze wykorzystywana do prowadzenia rzeczonych działań gospodarczych (usługi najmu, eksploatacja aukcji rybnej, zarządzenie portem rybackim).
- (160) Komisja uważa, że zwykły podmiot prywatny nie wyraziłby zgody na przekazanie prawa własności do budynków o takiej wartości bez uzyskania rozsądnej ceny za te budynki.
- (161) Władze belgijskie stwierdziły, że budynki były w bardzo złym stanie, a więc wartość księgowa tych budynków była przeszacowana. Ponadto władze belgijskie argumentowały, że koszty renowacji, które musiała ponieść spółka AGVO były tak duże, że przekazanie prawa własności można uznać za operację o zerowym saldzie.
- (162) Władze belgijskie nie dostarczyły jednak Komisji dowodów świadczących o tym, że wartość księgowa tych składników majątku była przeszacowana oraz Komisja nie otrzymała żadnych dowodów świadczących o tym, że koszty renowacji byłyby takie same jak rzeczywista wartość prawa własności do tych budynków.
- (163) Przeciwnie, informacje dostępne dla Komisji wskazują, że argument podnoszony przez władze belgijskie jest nie do przyjęcia.
- (164) Po pierwsze należy wskazać, że przed przekazaniem prawa własności oraz od momentu powstania AGVO przyznano spółce wyłączne prawo do bezpłatnego użytkowania gruntu i budynków portu rybackiego, w tym aukcji rybnej. Statut spółki nie zawiera żadnego konkretnego zobowiązania AGVO do przeprowadzenia prac renowacyjnych. Zgodnie z art. 3 statutu spółki AGVO ma prawo, jeśli tak postanowi, podjąć w budynkach prace konserwatorskie, naprawcze, modernizacyjne⁽²⁷⁾, ale statut spółki nie zawiera żadnych przepisów, które by zobowiązywały AGVO do przeprowadzenia renowacji konkretnych budynków.
- (165) W ten sposób od momentu swojego powstania AGVO dysponowało gruntami i budynkami portu rybackiego bez konieczności opłacania jakiegokolwiek czynszu czy opłat innego rodzaju. Podmiot prywatny nie wyraziłby zgody na udzielenie wyłącznego prawa do użytkowania gruntu i budynków bez otrzymania odpowiedniego wynagrodzenia.
- (166) Akt przeniesienia własności w drodze przekazania nieruchomości z dnia 30 grudnia 2004 r., za pośrednictwem którego prawo własności do budynków zostało przeniesione z Miasta na spółkę AGVO, również nie zawiera żadnych szczegółowych warunków czy zobowiązań nakładanych na AGVO dotyczących konkretnych prac renowacyjnych. W rzeczywistości chodzi o ogólny akt, w którym Miasto przekazuje AGVO wszystkie prawa i obowiązki związane z odnośnymi budynkami. Charakter obowiązków nałożonych na AGVO w akcie nie wydaje się uzasadniać braku wymogu uiszczenia płatności za przejście prawa własności do budynków.
- (167) Ponadto nie ulega wątpliwości, że AGVO ma również prawo oferować budynki na wynajem oraz udzielać koncesji. Budynki te, a przynajmniej ich część, posiadają wartość komercyjną. Władze belgijskie przyznały, że część z nich była wynajmowana organizacjom publicznym i quasi-publicznym oraz, że część z nich była wynajmowana na cele prywatne (zob. motyw 46 niniejszej decyzji).
- (168) Wreszcie, Komisja pragnie zauważyć, że AGVO przyznano inne korzyści w związku z wyżej wspomnianymi kosztami renowacji. Władze belgijskie dostarczyły Komisji listę gwarancji, których udzielono bezpłatnie dla niektórych kredytów. Zgodnie z listą przekazaną Komisji niektóre z kredytów objętych gwarancją miały na celu finansowanie kosztów renowacji. Dlatego też, pomijając fakt, że AGVO nie była zobowiązana do przeprowadzania takich renowacji, koszty przynajmniej niektórych z renowacji wykonanych przez AGVO zostały pomniejszone o te gwarancje. Również z tego powodu nie można przyjąć argumentu, że przekazanie prawa własności było bezpłatne w ramach swego rodzaju „rekompensaty” za szczególnie wysokie koszty renowacji, którą AGVO była zobowiązana wykonać.
- (169) Nawet jeżeli uznamy, że koszty renowacji można częściowo uznać za istotne i stanowiące pewną formę wynagrodzenia za przekazanie prawa własności do budynków, czego jednak nie udało się wykazać władzom belgijskim, fakt, że od momentu powstania AGVO przyznano wyłączne prawo do bezpłatnego użytkowania gruntu i budynków portu rybackiego w Ostendzie, należy jednak uznać za korzyść kwalifikowaną jako

⁽²⁷⁾ „Het AG Vismijn Oostende beslist vrij over het aanleggen, het bouwen, het onderhouden, het herstellen, het verbeteren, het bedienen, het zelf exploiteren en het aan derden ter beschikking stellen van roerende en onroerende goederen”.

pomoc państwa. Faktycznie kwestię tego, czy Miasto działało jak zwykły inwestor prywatny, należy rozważyć w świetle wiedzy na temat okoliczności w czasie podejmowania decyzji⁽²⁸⁾. W przedmiotowej sprawie w chwili podejmowania decyzji Miasto musiało wiedzieć, że przyznaje korzyść AGVO, ponieważ pkt 11 planu operacyjnego, przygotowanego przez HAMA Consult NV z dnia 9 listopada 2001 r., wyraźnie określa, że aukcja rybna została ostatnimi czasy zmodernizowana oraz że w kolejnych 10 latach nie przewiduje się żadnych poważniejszych inwestycji.

- (170) Ponadto zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie elementów pomocy państwa w sprzedaży gruntów i budynków przez władze publiczne⁽²⁹⁾, aby przeniesienie prawa własności do budynków stanowiących własność publiczną zostało uznane za zgodne z ich wartością rynkową, sprzedaży należy dokonać w normalnych warunkach w drodze przetargu bezwarunkowego lub w drodze wyceny niezależnego eksperta. Nie zastosowano żadnej z tych procedur. W tym przypadku wycena eksperta dotycząca wartości budynków oraz odpowiedniego wynagrodzenia za przyznanie AGVO wyłącznego prawa do użytkowania budynków oraz przekazanie prawa własności byłaby tym bardziej konieczna, skoro władze belgijskie uznały, że wartość księgową nie odpowiada prawdziwej wartości tych budynków.
- (171) Co za tym idzie, przyznanie AGVO prawa do bezpłatnego użytkowania budynków, a następnie przekazanie budynków spółce przez Miasto stanowi działania, które nie mogą zostać uznane za zgodne ze zwykłymi standardami gospodarczymi i jakich podjąłby się zwykły inwestor prywatny w podobnych okolicznościach.
- (172) Władze belgijskie są zdania, że skoro nieruchomości zostały na powrót przekazane Miastu (bez rekompensaty), nie może być więcej mowy o pomocy państwa.
- (173) Komisja nie może jednak zgodzić się z tym stanowiskiem.
- (174) Komisja pragnie zauważyć, że fakt, iż nieruchomość została na powrót przekazana miastu, nie zmienia faktu, że od 2002 r. do 2009 r. AGVO korzystała z wyłącznego prawa do bezpłatnego użytkowania odnośnych budynków, czy to na podstawie art. 30 statutu spółki, czy na podstawie aktu przeniesienia własności z dnia 30 grudnia 2004 r. W szczególności nie jest

pewne, czy wartość nieruchomości w stanie, w jakim została ostatnio przekazana z powrotem Miastu jest przynajmniej równa wartości korzyści, o których mowa w poprzednim zdaniu, wraz z odsetkami należnymi na mocy przepisów dotyczących pomocy państwa z tytułu bezprawnej i niezgodnej ze wspólnym rynkiem pomocy, którą trzeba zwrócić.

- (175) Ponadto Komisja jest zdania, że w zakresie, w jakim AGVO po przekazaniu nieruchomości będzie nadal użytkowała tę nieruchomość bezpłatnie lub za stawkę niższą niż cena rynkowa, nadal będzie korzystała z pomocy państwa⁽³⁰⁾.

10.1.2.1.3. Bezpłatne gwarancje kredytowe

- (176) Uwzględniając punkt 2.1.1 obwieszczenia Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji („obwieszczenie w sprawie gwarancji”)⁽³¹⁾, uznaje się, że gwarancja państwowa przynosi korzyści danemu przedsiębiorstwu, gdy umożliwia kredytobiorcy uzyskanie korzystniejszych warunków finansowych kredytu w stosunku do możliwych do uzyskania w zwykłych warunkach na rynkach finansowych bez konieczności płacenia stawki rynkowej za gwarancję. W celu określenia zwyczajnych warunków rynkowych postępowanie Miasta należy porównać z postępowaniem wierzyciela prywatnego, który ma na celu osiągnięcie rozsądnego zysku⁽³²⁾.
- (177) Obwieszczenie w sprawie gwarancji udziela pewnych wskazówek na temat sposobu oceny gwarancji w zakresie przepisów dotyczących pomocy państwa. W szczególności Obwieszczenie stwierdza, że aby gwarancja nie została uznana za pomoc państwa, musi spełniać pewne kryteria. W omawianym przypadku spełnienie niektórych z tych kryteriów jest problematyczne.
- (178) Za gwarancję nie zapłacono żadnej ceny rynkowej, ponieważ gwarancje były całkowicie bezpłatne.
- (179) Ponadto gwarancje obejmują ponad 80 % niespłaconego kredytu, jako że obejmowały całą kwotę kredytu. To zwiększyło dodatkowo otrzymaną korzyść, ponieważ w przypadku 100 % gwarancji państwa nie ma bodźca zachęcającego kredytodawcę do właściwej oceny wiarygodności kredytowej AGVO, a tym samym do prawidłowego określenia warunków finansowych kredytu zgodnie z profilem ryzyka AGVO⁽³³⁾.

⁽²⁸⁾ Wyroki w sprawie C-482/99, już cytowany, pkt 71; w sprawie T-16/96, już cytowany, pkt 76 oraz w sprawach połączonych T-228/99 i T-233/99, już cytowany, pkt 246.

⁽²⁹⁾ Dz.U. C 209 z 10.7.1997, s. 3.

⁽³⁰⁾ Z tego powodu część normatywna tej decyzji przewiduje również taką ewentualność, że nieruchomość pozostaje do dyspozycji AGVO – co prawda za opłatą, ale niższą od ceny rynkowej.

⁽³¹⁾ Dz.U. C 71 z 11.3.2000, s. 14.

⁽³²⁾ Wyroki w sprawie C-342/96, *Królestwo Hiszpanii przeciwko Komisji*, Rec. 1999, s. I-2459; w sprawie C-256/97, *DTM Transports*, Rec. 1999, s. I-3913 oraz w sprawie T-152/99, już cytowany.

⁽³³⁾ Punkt 3.4 obwieszczenia w sprawie gwarancji.

- (180) Jest zatem jasne, że powyższe gwarancje umożliwiły AGVO uzyskanie korzystniejszych warunków finansowych kredytu w stosunku do możliwych do uzyskania w zwykłych warunkach na rynkach finansowych⁽³⁴⁾, w szczególności w świetle słabych, a często ujemnych wyników AGVO i jej spółek zależnych.
- (181) Władze belgijskie twierdzą, że normalne byłoby przyznanie przez udziałowca bezpłatnej gwarancji na korzyść przedsiębiorstwa znajdującego się pod jego kontrolą. Powyższe stwierdzenie nie zostało jednak poparte żadnymi dowodami ani przykładami. Co więcej, wyjątkowo trudno jest pogodzić powyższe z zachowaniem wierzyciela prywatnego.
- (182) Faktycznie decyzja Miasta o udzieleniu gwarancji instytucjom finansowym na kredyty zaciągnięte przez AGVO bez żadnych opłat jest decyzją niezwykle w normalnych warunkach panujących na rynkach finansowych. W zwyczajnej sytuacji gwarancja taka powinna być wynagrodzona odpowiednią premią, która odzwierciedlałaby ryzyko związane z gwarancją⁽³⁵⁾, nawet jeśli poręczyciel jest udziałowcem z pakietem większościowym⁽³⁶⁾. Ponadto zwyczajny wierzyciel prywatny udzielający gwarancji uzyskiwałby jakieś zabezpieczenia przed udzieleniem gwarancji i wcześniej sprawdziliby warunki udzielenia kredytu, ryzyko z nim związane itp., podczas gdy informacje dostarczone przez władze belgijskie wskazują, że nic takiego nie miało miejsca⁽³⁷⁾. Sprawa jest jeszcze bardziej problematyczna z uwagi na sytuację finansową aukcji rybnej, która w poprzednich latach generowała powtarzające się poważne straty oraz działa na wysoce konkurencyjnym i kurczącym się rynku⁽³⁸⁾.
- (183) Jak określono bardziej szczegółowo niżej w motywie 259 AGVO należy uznać za spółkę mającą trudności finansowe w rozumieniu wytycznych z 1999 r. dotyczących ratowania i restrukturyzacji. Zgodnie z przyjętą praktyką, gwarancje udzielone zagrożonym przedsiębiorstwom mogą być uznawane za pomoc państwa⁽³⁹⁾.
- (184) Władze belgijskie argumentują, że gwarancje zostały udzielone na kredyty dotyczące prac renowacyjnych, które miały zostać podjęte w związku z budynkami wynajmowanymi organizacjom publicznym i quasi-publicznym. Ponadto dodają, że skoro powyższe stanowi część zadania publicznego AGVO, gwarancje należy postrzegać jako będące częścią tego zadania publicznego, a w rezultacie nie można ich uznać za pomoc państwa.
- (185) Po pierwsze należy zauważyć, że nie ma pewności czy udzielone gwarancje zostały faktycznie wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Nawet jeśli prawdą jest, że informacje przedłożone Komisji wskazywałyby, iż Miasto udzieliło tych gwarancji bazując na zamiarze AGVO, aby wykorzystać kredyty na finansowanie prac renowacyjnych, można również stwierdzić, że Miasto nie łączy bezpłatnych gwarancji z wykonaniem prac renowacyjnych oraz, że Miasto nie wycofało bezpłatnych gwarancji ani nie zażądało zapłaty za nie, gdy później ustalono, że w rzeczywistości kredyty zostały wykorzystane na inny cel.
- (186) Władze belgijskie wyjaśniały, że zdarzało się, iż kredyty były wykorzystywane na cele inne niż zgłoszony. Kredyt udzielony przez Fortis był na przykład, początkowo przeznaczony na sfinansowanie zakupu udziałów w spółce PAKHUIZEN, a ostatecznie nie został wykorzystany na ten cel tylko najwyraźniej na prace renowacyjne.
- (187) Ponadto władze belgijskie przyznały, że kredyt w wysokości 550 000 EUR udzielony przez Bank ING, który początkowo był przeznaczony na prace renowacyjne, został ostatecznie wykorzystany na wsparcie dla EVO. Nie ulega wątpliwości, że bezpłatna gwarancja udzielona dla tego kredytu nie może być uznawana za wkład w prace renowacyjne. Innymi słowy nie można twierdzić, że Miasto postąpiło jak zwykły poręczyciel prywatny (w szczególności: poręczyciel, który ma kontrolę nad danym przedsiębiorstwem), a mianowicie najpierw zbadało, czy kredyt, który gwarancja miała zabezpieczyć, zostanie według wszelkiego prawdopodobieństwa spłacony, a następnie zweryfikowało, czy kredyt został wykorzystany dokładnie na projekt, na który był pierwotnie przeznaczony.
- (188) Jeżeli chodzi o kredyty gwarantowane, które zostały faktycznie wykorzystane (w całości lub częściowo) na sfinansowanie prac renowacyjnych, należy przypomnieć, że wynajem prowadzony przez AGVO stanowi działalność gospodarczą, a udzielenie bezpłatnej gwarancji faworyzuje AGVO na rynku najmu. Ponadto bezpłatna gwarancja poprawia ogólną sytuację AGVO, pozwalając spółce przeznaczyć środki finansowe, które w normalnych okolicznościach musiałaby wykorzystać na zapłacenie premii, na inne cele niż prace renowacyjne budynków wynajmowanych organizacjom publicznym i quasi-publicznym.

⁽³⁴⁾ Decyzja w sprawie C 5/03 (ex NN 115/02) z dnia 21 stycznia 2003 r. – Pomoc przyznana MobilCom AG (Dz.U. C 80 z 3.4.2003, s. 5).

⁽³⁵⁾ Wyrok w sprawach połączonych T-204/97 i T-270/97, EPAC przeciwko Komisji, Rec. 2000, s. II-2267, pkt 82.

⁽³⁶⁾ W przypadku sprawy dotyczącej gwarancji udzielonej przez spółkę dominującą zob. gwarancja udzielona przez CDC dla jej spółek zależnych CDC IXIS, decyzja z dnia 21 stycznia 2003 r. i 30 kwietnia 2003 r., E 50/01 (Dz.U. C 154 z 2.7.2003, s. 13). Za gwarancję przyznano rekompensatę, ale nie na warunkach rynkowych i stąd stwierdzono, że stanowi ona pomoc państwa.

⁽³⁷⁾ Władze belgijskie przyznały, że Miasto nie we wszystkich przypadkach dysponuje kopiami dokumentacji umownej dotyczącej kredytu i gwarancji, zob. załącznik B do pisma z dnia 27 listopada 2007 r.

⁽³⁸⁾ Wyrok w sprawie C-334/99, już cytowany, pkt 138; decyzja 1999/720/WE, EWWiS z dnia 8 lipca 1999 r. – pomoc przyznana Gröditzter Stahlwerke (Dz.U. L 292 z 13.11.1999, s. 27), pkt 45.

⁽³⁹⁾ Zob. np. pkt 17 wytycznych z 1999 r. dotyczących ratowania i restrukturyzacji.

- (189) Wreszcie, nawet jeśli uznano, że wynajem budynków organizacjom publicznym i quasi-publicznym można uznać za usługi w ogólnym interesie gospodarczym, które zostałyby powierzone AGVO, nie spełniono warunków określonych w sprawie *Altmark*, toteż należy stwierdzić, że bezpłatne gwarancje stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- (190) W wyroku w sprawie *Altmark* Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, jeżeli rekompensata ta spełnia łącznie następujące kryteria: „Po pierwsze, przedsiębiorstwo będące beneficjentem powinno być rzeczywiście obciążone wykonaniem zobowiązań do świadczenia usług publicznych i zobowiązania te powinny być jasno określone [...]”; „[...] Po drugie, parametry, na których podstawie obliczona jest rekompensata, muszą być wcześniej ustalone w obiektywny i przejrzysty sposób [...]”; „[...] Po trzecie, rekompensata nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia całości lub części kosztów poniesionych w celu wykonania zobowiązań do świadczenia usług publicznych, przy uwzględnieniu związanych z nimi przychodów oraz rozsądnego zysku [...]”; oraz „[...] Po czwarte, jeżeli wybór przedsiębiorstwa, któremu ma zostać powierzone wykonywanie zobowiązań do świadczenia usług publicznych, nie został w danym przypadku dokonany w ramach procedury udzielania zamówień publicznych, pozwalającej na wyłonienie kandydata zdolnego do świadczenia tych usług po najniższym koszcie dla społeczności, poziom koniecznej rekompensaty powinien zostać ustalony na podstawie analizy kosztów, jakie poniosłoby przeciętne przedsiębiorstwo, prawidłowo zarządzane i odpowiednio wyposażone w środki wykonywania usług w danym sektorze, przy uwzględnieniu związanych z nimi przychodów oraz rozsądnego zysku osiąganego przy wypełnianiu tych zobowiązań.”
- (191) W tym przypadku powyższe kryteria nie zostały spełnione. Pomijając okoliczność, że można kwestionować, czy AGVO powierzono zobowiązania do świadczenia usług publicznych związanych z wynajmem budynków organizacją publiczną lub quasi-publiczną, Komisja zauważa, że władze belgijskie wyraźnie potwierdziły, iż nie ustalono żadnych parametrów rekompensaty. Ponadto AGVO nie opowiedziała się za systemem odrębnych rachunków i nic nie zapobiega przyznawaniu rekompensat w nadmiernej wysokości ani wzajemnemu subsydiowaniu między różnymi typami jej działalności. Co więcej, wybór AGVO nie został dokonany w ramach procedury udzielania zamówień publicznych a władze belgijskie nie wykazały, że usługi są świadczone najniższym możliwym kosztem dla gminy.
- 10.1.2.1.4. Ustalanie stawek i pobór podatków**
- (192) Miasto przyznało AGVO prawo do ustalania i poboru podatków miejskich z tytułu użytkowania portu rybackiego oraz aukcji.
- (193) Podatki pobierane w ten sposób przez AGVO w imieniu miasta najwyraźniej stanowią środki będące do dyspozycji państwa, które częściowo⁽⁴⁰⁾ zostały przekazane AGVO. Ponadto stanowią one korzyść, której spółka nie otrzymałaby w normalnych okolicznościach, a w konsekwencji sprzyjają temu przedsiębiorstwu w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.
- (194) W omawianej sprawie władze belgijskie wskazywały, że pobór podatku stanowi część zadań wykonywanych w interesie publicznym, które powierzono AGVO i że w rzeczywistości stanowi zapłatę za te zadania, a w szczególności za zadanie zarządzania portem rybackim. Władze belgijskie utrzymują, że przekazanie zadań związanych z poborem podatków oraz prawo do ich poboru powinno być postrzegane jako zwykły podział zadań w obrębie państwa i nie można go kwalifikować jako pomocy państwa.
- (195) Jednak jak wykazano powyżej w pkt 10.1.1 niniejszej decyzji AGVO kwalifikuje się jako przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, co zostało przyznane również przez władze belgijskie w piśmie z dnia 27 listopada 2009 r. Jak wyjaśniono w motywie 124, zarządzanie portem rybackim stanowi działalność gospodarczą.
- (196) Komisja sprawdziła, czy prawo do poboru podatków i wykorzystywania wpływów z tych opłat można sklasyfikować jako rekompensatę z tytułu usług w ogólnym interesie gospodarczym oraz czy łącznie wymagane kryteria orzecznictwa w sprawie *Altmark* zostały spełnione.
- (197) Jak jednak ustalono w motywie 191 niniejszej decyzji powyższe kryteria nie zostały spełnione, jako że – przykładowo – nie ustalono żadnych parametrów rekompensaty.
- (198) Wreszcie, nawet jeżeli przyjmie się, że prawo do poboru podatków oraz wykorzystywania wpływów z tych zobowiązań powinny być postrzegane jako rekompensata/wynagrodzenie za zadania wykonywane w interesie publicznym (niegospodarczym), AGVO nadal wykonuje działalność komercyjną, co wyraźnie przyznają władze belgijskie. Ponieważ władze belgijskie przyznały również, że AGVO nie posiada żadnych odrębnych rachunków oraz że nie jest możliwe oddzielenie kosztów i dochodów z zadań niekomercyjnych wykonywanych przez AGVO, nie można uniknąć wzajemnego subsydiowania, a zobowiązania podatkowe należy postrzegać jako korzyść.

⁽⁴⁰⁾ Władze belgijskie wielokrotnie podkreślały, że Miasto zachowało prawo do ustalania i poboru podatków za korzystanie z pochylni i śluz w porcie.

10.1.2.1.5. Wniosek

- (199) Mając na uwadze powyższe motywy, działania wymienione w pkt od 10.1.2.1.1 do 10.1.2.1.4 przyniosły AGVO korzyść w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

10.1.2.2. Korzyść dla EVO

- (200) Komisja uważa, że pomoc przyznana EVO pochodziła bezpośrednio od Miasta, które udzieliło bezpłatnych gwarancji kredytowych zaciąganych w bankach prywatnych, oraz od AGVO, która zezwoliła na bezpłatne użytkowanie 13 600 m² budynków, udzieliła bezpłatnych gwarancji kredytowych zaciąganych w bankach prywatnych i zapewniła kapitał założycielski oraz podwyższenie kapitału.

10.1.2.2.1. Bezpłatne gwarancje kredytowe

- (201) Jeżeli chodzi o gwarancje od Miasta i AGVO, Komisja zauważa, że skoro są całkowicie bezpłatne, nie zapłacono za nie ceny rynkowej. Ponadto obejmują one ponad 80 % niespłaconego kredytu.

- (202) Władze belgijskie twierdzą, że to normalne, żeby udziałowcom posiadającym udziały kontrolujące spółkę, zapewniał bezpłatną gwarancję dla spółki, którą kontroluje. Jednak tego stwierdzenia nie poparto żadnymi dowodami. Co więcej, wyjątkowo trudno jest uznać to za postępowanie właściwe dla inwestora prywatnego. W zwykłej sytuacji gwarancja taka wymagałaby opłacenia odpowiedniej składki, która odzwierciedlałaby ryzyko związane z gwarancją⁽⁴¹⁾, nawet jeśli udziela jej spółka dominująca⁽⁴²⁾. Ponadto Trybunał orzekł już wcześniej, że transakcje handlowe, nawet w obrębie grupy przedsiębiorstw publicznych, powinny być opłacane zgodnie z normalnymi warunkami rynkowymi⁽⁴³⁾.

- (203) Ponadto należy zauważyć, że według bardziej szczegółowych zapisów w motywie 306 EVO należy uznać za spółkę przeżywającą trudności finansowe w rozumieniu wytycznych z 1999 r. dotyczących ratowania i restrukturyzacji oraz wytycznych wspólnotowych doty-

czących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw z 2004 r.⁽⁴⁴⁾ („wytyczne w sprawie ratowania i restrukturyzacji z 2004 r.”). Sytuacja finansowa EVO była trudna w całym okresie obejmującym lata 2003–2008. Pod koniec 2003 r. ponad połowa zarejestrowanego kapitału spółki została utracona, a sytuacja ta nie zmieniła się w następnych latach pomimo sukcesywnego zwiększania kapitału.

- (204) Zgodnie z przyjętą praktyką, gwarancje udzielone zagrożonym przedsiębiorstwom uznawane są za najprawdopodobniej stanowiące pomoc państwa⁽⁴⁵⁾.

- (205) Władze belgijskie dodały, że bez bezpłatnej gwarancji Miasta EVO nie mogłaby uzyskać kredytów. Zdaniem Komisji, powyższe stwierdzenie i utrzymująca się zła sytuacja finansowa EVO świadczą o tym, że kredyty udzielone przez banki prywatne w ramach bezpłatnej gwarancji przyznanej przez Miasto (lub AGVO) nie zostałyby udzielone w przypadku braku tej gwarancji. Dlatego też gwarantowane kredyty stanowią także korzyść dla EVO⁽⁴⁶⁾.

- (206) Ponadto władze belgijskie twierdzą, że gwarancje należy postrzegać jako element restrukturyzacji aukcji rybnej.

- (207) Komisja zauważa jednak, że ani bezpłatna gwarancja, ani inwestycje, na które najwyraźniej przeznaczono kredyty, nie zostały uwzględnione w planie operacyjnym. Ponadto rzeczonych kredytów i gwarancji (czyli tych faktycznie przyznanych) nie udzielono w 2002 r., kiedy EVO została powołana, ale później, w 2004 i 2005 r. Duża liczba udzielonych gwarancji świadczy również o tym, że przyznawano je na żądanie za każdym razem, kiedy uznawano, że EVO potrzebuje gwarancji, aby otrzymać kredyt z instytucji kredytowej. Komisja zauważa również, że jeden z kredytów udzielonych przez Fortis i zagwarantowanych przez Miasto został tak naprawdę przeznaczony na udzielenie kredytów właścicielom statków i trudno stwierdzić, w jaki sposób można to uznać za element planu restrukturyzacji lub nawet późniejszej prywatyzacji aukcji rybnej.

- (208) Zatem zdaniem Komisji bezpłatne gwarancje udzielone przez Miasto i AGVO stanowią korzyść na rzecz EVO w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

⁽⁴¹⁾ Wyrok w połączonych sprawach T-204/97 i T-270/97 EPAC, już cytowany, ust. 82.

⁽⁴²⁾ W przypadku sprawy dotyczącej gwarancji udzielonej przez spółkę dominującą, zob. Gwarancje CDC dla CDC IXIS, decyzja z dnia 17 stycznia 2003 r. w sprawie pomocy nr 50/01. Gwarancja została opłacona, ale nie na warunkach rynkowych i dlatego też uznano, że stanowi ona pomoc państwa.

⁽⁴³⁾ Wyrok w sprawie C-39/94, SFEI przeciwko La Poste, Zb.Orz. 1996, s. I-3547, ust. 61.

⁽⁴⁴⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

⁽⁴⁵⁾ Zob. np. pkt 17 wytycznych z 1999 r. dotyczących ratowania i restrukturyzacji.

⁽⁴⁶⁾ Decyzja 96/563/CE – Jadecost (Dz.U. L 246 z 27.9.1996), potwierdzona wyrokiem w sprawie C-288/96, Niemcy przeciwko Komisji (Jadecost), Rec. 2000, s. I-8237, pkt 41.

10.1.2.2.2. Budynki

- (209) Władze belgijskie argumentują, że decyzję AGVO dotyczącą przyznania EVO prawa do bezpłatnego użytkowania budynków można uznać za zgodną z normalnymi rynkowymi standardami postępowania, jakie przyjąłby w podobnych warunkach zwykły inwestor prywatny.
- (210) Komisja nie może przyjąć takiego stwierdzenia. Przeczy mu fakt, że władze belgijskie zastrzegły, że przyszły partner strategiczny będzie musiał zawrzeć umowę najmu na użytkowanie budynków aukcji rybnej i będzie musiał opłacać czynsz. Co więcej, nie można również argumentować, że AGVO jako większościowy właściciel EVO⁽⁴⁷⁾ oczekiwała, że dochody EVO będą na tyle duże, by osiągnąć przez nią zyski kapitałowe uzasadniały brak opłaty za wynajem. Nie należy przy tym zapominać, że aukcja przynosiła co roku wysokie straty.
- (211) Władze belgijskie twierdzą, że brak czynszu zrekompenrowano tym, że EVO miała ponosić koszty odnawiania i naprawy budynków aukcji rybnej, co zazwyczaj byłoby obowiązkiem właściciela. Zdaniem władz belgijskich od 2002 r. EVO wydała 182 377,31 EUR na odnawianie i prace związane z infrastrukturą w obrębie aukcji rybnej.
- (212) Komisja w pierwszej kolejności zwraca uwagę na to, że władze belgijskie nie przedstawiły żadnych dokumentów potwierdzających, że EVO miała obowiązek pokrywania wszelkich kosztów odnawiania budynków aukcji rybnej ani też nie przedstawiły dokumentów potwierdzających, że EVO faktycznie zapłaciła 182 377,31 EUR za prace renowacyjne.
- (213) Komisja zauważa również, że władze belgijskie nie wykazały, że byłoby czymś niezwykłym, by najemca ponosił koszty odnawiania lub by w takim przypadku nie miał obowiązku opłacania czynszu. Nie wskazały również, jakie prace zostały podjęte, a zatem Komisja nie jest w stanie stwierdzić, czy przedmiotowe prace były czymś, czego zazwyczaj nie wymaga się od najemcy. Ponadto z otrzymanego dokumentu wynika, że w okresie między 2004 i 2007 r. AGVO podjęła prace renowacyjne związane z aukcją rybną, a ich koszty wyniosły 36 497,40 EUR. Fakt ten jest sprzeczny ze stwierdzeniem belgijskich władz, jakoby EVO miała pokrywać wszelkie koszty utrzymania i odnowienia.
- (214) Dodatkowo władze belgijskie nie dostarczyły żadnych dowodów na to, że kwota 182 377,31 EUR, rzekomo zapłacona przez EVO za prace renowacyjne, odpowiada czynszowi, który należałoby zapłacić za ponad pięcioletnie użytkowanie 13 600 m² budynków w normalnych warunkach rynkowych.
- (215) Ponadto nawet jeśli koszty renowacyjne można uznać za wyjątkowo istotne i traktować je jako rodzaj wynagrodzenia za użytkowanie budynków, czego władze belgijskie nie udowodniły, plan operacyjny z dnia 21 listopada 2001 r. jasno wskazuje, że skoro aukcja rybną niedawno przeszła modernizację, nie przewiduje się żadnych ważniejszych inwestycji w ciągu najbliższych 10 lat. Co za tym idzie, skoro AGVO postanowiła w 2002 r. bezpłatnie przekazać budynki do dyspozycji EVO, nie mogąc racjonalnie oczekiwać, by koszty ponoszone z tytułu rzekomo spoczywającego na EVO obowiązku ich utrzymania mogły być co najmniej równe czynszowi, który należałoby opłacać za użytkowanie, to działanie AGVO stanowi korzyść dla EVO. Ponieważ kwestię tego, czy AGVO działała jak zwykły inwestor prywatny należy rozważać w świetle wiedzy dostępnej w chwili podejmowania tej decyzji⁽⁴⁸⁾, należy stwierdzić, że EVO otrzymała pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE w formie przekazania tej spółce w 2002 r. budynków o powierzchni 13 600 m² do bezpłatnego użytkowania.

10.1.2.2.3. Kapitał założycielski i późniejsze podwyższenia kapitału

- (216) Odnośnie do kapitału założycielskiego wynoszącego około 370 tys. EUR przyznanego EVO Komisja posiłkuje się ponownie analizą przedstawioną w pkt 10.1.2.1.1 niniejszej decyzji. Władze belgijskie istotnie potwierdziły, że kapitał założycielski EVO sfinansowano z kapitału założycielskiego AGVO. Skoro Komisja stwierdziła już wcześniej, że prywatny inwestor nie przeprowadziłby restrukturyzacji aukcji rybnej i nie zainwestowałby w nią kwoty 250 mln BEF, można założyć, że tym bardziej nie zdecydowałby się on na powyższy krok oraz na to, aby kosztem części nowo wniesionego kapitału stworzyć przedsiębiorstwo całkowicie (w 100 %) zależne.
- (217) Odnośnie do podwyższenia kapitału poprzez umorzenie długu przez AGVO Komisja może również odwołać się do swojej analizy z pkt 10.1.2.1.1 niniejszej decyzji. Władze belgijskie istotnie potwierdziły, że podwyższenie kapitału EVO finansowano (częściowo⁽⁴⁹⁾) z kapitału założycielskiego AGVO.

⁽⁴⁸⁾ Wyroki w sprawie C-482/99, już cytowany, ust. 71; w sprawie T-16/96, już cytowany, ust. 76 oraz w połączonych sprawach T-228/99 i T-233/99, już cytowany, ust. 246.

⁽⁴⁹⁾ Kapitał EVO został sfinansowany także innymi środkami niż kapitał założycielski spółki AGVO. W istocie kwota kapitału wprowadzonego do EVO jest wyższa niż kapitał wniesiony do AGVO.

⁽⁴⁷⁾ Z wyjątkiem jednego z piętnastu tysięcy udziałów.

- (218) Istnieją ponadto inne powody, dla których należy stwierdzić, że AGVO nie działała jak hipotetyczny inwestor prywatny znajdujący się w analogicznej sytuacji.
- (219) Inwestycje publiczne uznawane są za pomoc państwa, gdy pozycja finansowa spółki otrzymującej pomoc, a w szczególności struktura i wielkość jej długów, jest taka, że z inwestycji kapitałowej nie można spodziewać się normalnego zwrotu (w postaci dywidendy lub zysków kapitałowych) w rozsądnej perspektywie czasowej.
- (220) Komisja zauważa, że pierwsze podwyższenie kapitału poprzez umorzenie długu miało miejsce dnia 31 grudnia 2004 r., po prawie półtora roku istnienia EVO. Podwyższenie kapitału było wyraźnie zamierzone jako sposób na wyrównanie ogromnych strat EVO. To samo można powiedzieć o podwyższeniu kapitału w 2005 i 2007 r. Oczywiście jest, że środki te podjęto nie po to, by uzyskać jakiś zwrot z kapitału w krótkiej lub długiej perspektywie, ale po prostu żeby wyrównać poniesione wcześniej straty. Inwestor prywatny nigdy nie zdecydowałby się na podwyższenie kapitału, zwłaszcza w dwóch ostatnich przypadkach. EVO nie była w dobrej kondycji finansowej i ekonomicznej, a sytuacja wyraźnie nie poprawiała się na lepsze, jak to ogłoszono w planie operacyjnym, w którym założono, że straty będą stopniowo maleć zamiast szybko rosnąć. W rzeczywistości już pod koniec 2003 r. ponad połowa zarejestrowanego kapitału EVO została utracona, a sytuacja ta nie zmieniła się w następnych latach pomimo sukcesywnego zwiększania kapitału. Widząc brak możliwości zwrotu z kapitału w przyszłości, racjonalny prywatny inwestor nie zdecydowałby się na podwyższanie kapitału spółki w celu wyrównania strat⁽⁵⁰⁾. Prawdopodobnie zastanowiłby się natomiast poważnie nad innymi dostępnymi działaniami (zamknięcie, sprzedaż itd.), a przynajmniej wymagałby jakichś gwarancji lub podjęcia działań restrukturyzacyjnych. Ponadto ta konkretna forma podwyższania kapitału (umorzenie długu) potwierdza, że ten sposób podwyższania kapitału nie może być uznawany za element restrukturyzacji planowanej w 2001 r.
- (221) Co więcej, należy zauważyć, że EVO trzeba uznać za spółkę zagrożoną⁽⁵¹⁾. Zgodnie z przyjętą praktyką gwarancje udzielone zagrożonym przedsiębiorstwom są uznawane za pomoc państwa⁽⁵²⁾.
- (222) W rezultacie kolejne podwyższenie kapitału przyniosło EVO korzyść w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

⁽⁵⁰⁾ Zob. również motyw 99 decyzji Komisji 2006/740/WE z dnia 20 października 2004 r. w sprawie Hamburgische Landesbank przeciwko Girozentrale (Dz.U. L 307 z 7.11.2006, s. 110).

⁽⁵¹⁾ Zob. motywy 203 i 306 niniejszej decyzji.

⁽⁵²⁾ Zob. np. pkt 17 wytycznych z 1999 r. dotyczących ratowania i restrukturyzacji.

10.1.2.3. *Korzyść dla PAKHUIZEN*

- (223) Jeśli chodzi o długoterminową umowę najmu z PAKHUIZEN o użytkowanie budynków⁽⁵³⁾, uwzględniając dostępne informacje, Komisja uważa, że stanowi ona korzyść dla PAKHUIZEN. Po pierwsze, opłata w wysokości zaledwie 25 EUR rocznie nie może być traktowana jako zwykła opłata za długoterminowy najem trwający 45 lat i obejmujący budynki o pow. 14 754 m², nawet jeśli są w bardzo złym stanie i wymagają odnowienia. Nie zmienia tego fakt, że PAKHUIZEN ma obowiązek odnowienia budynków. Zgodnie z prawem belgijskim⁽⁵⁴⁾ właściciel budynków istotnie nie ma obowiązku ich naprawy. Jednakże najemca ma obowiązek utrzymać budynki w dobrym stanie i podejmować wszelkie zwykłe prace naprawcze. Władze belgijskie nie wykazały, że prace renowacyjne, do których podjęcia zobowiązana była PAKHUIZEN zgodnie z długoterminową umową najmu wykraczały poza „zwykłe prace naprawcze”. Ponadto władze belgijskie nie przedstawiły żadnych dowodów na poparcie tezy, że koszty wynikające z tego obowiązku są równe opłacie za wynajem, którą należałoby zapłacić za użytkowanie budynków w normalnych warunkach rynkowych.
- (224) Co więcej, władze belgijskie przyznały, że PAKHUIZEN nie wypełniła swojego obowiązku odnowienia budynków i nie wykorzystywała budynków zgodnie z ich przeznaczeniem. Miasto najwyraźniej nie podjęło żadnych działań prawnych przeciwko PAKHUIZEN, zmierzających do wyegzekwowania warunków umowy, chociaż było do tego uprawnione. Zatem nawet gdyby uwzględniono koszty renowacji, a czynsz w wysokości 25 EUR rocznie uznano za równoważny cenie rynkowej – co jest bezpodstawne – należy uznać, że w każdym przypadku PAKHUIZEN otrzymała korzyść w chwili, w której wiadomym stało się, że Miasto nie będzie egzekwowało wypełnienia warunków umowy.
- (225) Ponadto odnośnie do wynajęcia budynków PAKHUIZEN, która zobowiązana była wypełnić warunki utrzymania i odnawiania budynków, należy zauważyć, że zgodnie z testem prywatnego inwestora, uwzględniając również warunki ustanowione w komunikacie Komisji w sprawie elementów pomocy państwa w sprzedaży gruntów i budynków przez władze publiczne, można uznać, że władze publiczne funkcjonują jako podmiot działający w warunkach gospodarki rynkowej, jeśli proponują zawarcie umowy po najwyższej możliwej cenie w ramach otwartego, przejrzystego i niedyskryminującego przetargu oferentowi przedstawiającemu najwyższą ofertę lub w następstwie wyceny wartości rynkowej dokonanej przez niezależnego eksperta. Wydaje się jednak, że w tym przypadku nie miało to miejsca.
- (226) Co więcej fakt, że po 27 latach właściciel budynków (pierwotnie Miasto, później AGVO) upoważniony jest do otrzymania połowy rocznego zysku PAKHUIZEN, nie zmienia niczego w powyższej ocenie. Korzyść taka

⁽⁵³⁾ Zob. motyw 44 niniejszej decyzji.

⁽⁵⁴⁾ Artykuł 5 ustawy z dnia 10 lutego 1824 r. w sprawie dzierżawy wieczystej, *Moniteur belge* XIX, nr 14.

jest zbyt odległa i niepewna, żeby przedstawiała jakąkolwiek wartość bieżącą netto dla właściciela budynków. Ponadto nawet jeśli miałyby taką wartość, władze belgijskie nie udowodniły, że wartość ta, nawet jeśli połączona z kwotą 25 EUR rocznie i (wykraczającymi poza zwykłe) kosztami odnawiania budynków jest na tyle wysoka, żeby równać się cenie rynkowej wynajmu wspomnianej nieruchomości przez PAKHUIZEN.

(227) W rezultacie jest to dla PAKHUIZEN dodatkowy roczny zysk w odniesieniu do jej kosztów operacyjnych, co stanowi korzyść w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

(228) Jeśli chodzi o okres 26 marca 2004 r. — dniu, w którym AGVO stała się właścicielem przedmiotowych budynków, Komisja zwraca uwagę, że umowa najmu została przedłużona na takich samych warunkach, jak wcześniej, a zatem korzyść dla PAKHUIZEN utrzymywała się cały czas.

10.1.2.4. *Korzyść gospodarstw rybackich korzystających z usług EVO i PAKHUIZEN*

(229) W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, że EVO i prawdopodobnie także PAKHUIZEN oferowały gospodarstwom rybackim, korzystającym z aukcji, swoje usługi, za które pobierały opłaty poniżej wartości, jaką zażądałby podmiot prywatny.

(230) Wydaje się, że EVO opłacała całość lub część kosztów transportu kontenerowego z różnych miejsc w Europie, a przewożone ryby miały być sprzedawane na aukcji w Ostendzie. Ponadto EVO udzielała kredytów po stawkach niższych niż rynkowe, zastrzegając, że gospodarstwo zaciągające pożyczkę będzie sprzedawać swoje połowy na aukcji w Ostendzie.

(231) Komentarze przekazane przez strony trzecie sugerują, że EVO podjęła także inne praktyki naruszające normalną konkurencję na rynku, ale Komisja nie otrzymała informacji, które mogłyby to potwierdzić. Władze belgijskie zakwestionowały to, że EVO oferowała usługi poniżej cen rynkowych.

(232) Chociaż Komisja otrzymała nieliczne dowody dotyczące warunków handlowych, zgodnie z którymi EVO oferowała swoje usługi, nie można wykluczyć, że przedsiębiorstwa sprzedające na aukcji rybnej w Ostendzie uzyskały korzyść w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Jednakże na tym etapie Komisja dostrzega również pewną słuszność argumentu władz belgijskich, które twierdzą, że sam fakt, że dzięki pomocy państwa EVO była w stanie oferować swoje usługi na lepszych warunkach niż miałyby to miejsce bez pomocy, nie oznacza bezpośrednio, że

pomoc państwa faworyzowała właścicieli statków i gospodarstwa rybackie.

(233) Z tych powodów Komisja uznaje, że nie jest możliwe stwierdzenie z całą pewnością, że właściciele statków uzyskali korzyść. Ponadto jako że Komisja w niniejszej decyzji nakazuje zakończenie i zwrot pomocy udzielonej AGVO, EVO i PAKHUIZEN, możliwe jest, że jakkolwiek korzyść zaniknie lub przynajmniej zostanie bardzo zmniejszona. Co więcej, niewątpliwie głównym beneficjentem pomocy jest restrukturyzowana aukcja rybną, która wykorzystwała pomoc, aby utrzymać się na rynku i zwiększyć swój udział w nim poprzez oferowanie usług ze stratą, zakłócając w ten sposób normalne funkcjonowanie rynku.

10.1.3. ZASOBY PAŃSTWA I MOŻLIWOŚĆ PRZYPISANIA PAŃSTWU DZIAŁAŃ

(234) Komisja zwraca uwagę, że omawiane działania obejmują czynności samego Miasta, a także czynności finansowane z zasobów państwowych i przypisywane Miastu.

10.1.3.1. *Udzielone przez władze publiczne*

(235) Po pierwsze, Miasto przyznało AGVO pomoc w postaci kapitału założycielskiego finansowanego z budżetu Miasta, bezpłatnych gwarancji na kredyty z banków prywatnych, przeniesienia własności swoich budynków na AGVO i udzielonego AGVO upoważnienia do ustanawiania i poboru podatków miejskich. Przyznało także PAKHUIZEN pomoc w postaci długoterminowej umowy najmu na użytkowanie budynków oraz EVO w postaci bezpłatnych gwarancji kredytów udzielonych przez banki prywatne.

(236) Działania te są zatem finansowane z zasobów państwowych i mogą być przypisane państwu.

10.1.3.2. *Działania, które mogą być przypisane władzom publicznym*

(237) Po drugie, jeśli chodzi o korzyść udzieloną przez AGVO na rzecz EVO i przez AGVO na rzecz PAKHUIZEN, Komisja zwraca uwagę, że zgodnie z odpowiednimi zapisami aktu założycielskiego AGVO jest jedynym udziałowcem EVO (poza członkiem Rady Miejskiej, niejakim Miroir, który posiada jeden z 15 000 udziałów) i PAKHUIZEN, oraz mianuje wszystkich członków zarządu tych przedsiębiorstw. Miasto jest jedynym udziałowcem AGVO, a Rada Miejska nominuje wszystkich członków zarządu AGVO. W rezultacie daje to Miastu decydujący wpływ na działania AGVO.

- (238) Ponadto w myśl aktu założycielskiego spółki AGVO jest odpowiedzialna za zarządzanie, rozwój i użytkowanie aukcji rybnej i doku rybackiego w Ostendzie oraz przylegających do nich pomieszczeń gospodarczych, jak również za podejmowanie wszystkich działań bezpośrednio lub pośrednio z nimi związanych. Innymi słowy, statut spółki zobowiązuje AGVO do angażowania się w zarządzanie aukcją rybną.
- (239) Jeśli chodzi konkretnie o długoterminową umowę najmu budynków z PAKHUIZEN, została ona zawarta bezpośrednio przez Miasto.
- (240) Dlatego w świetle sprawy Stardust⁽⁵⁵⁾ i biorąc pod uwagę wymienioną powyżej pomoc publiczną udzieloną tym przedsiębiorstwom, AGVO należy uznać za organ kontrolowany przez państwo, a jego decyzje związane z podwyższaniem kapitału EVO, bezpłatnymi gwarancjami kredytów dla EVO i prawem do bezpłatnego użytkowania budynków dla EVO należy uznać za podejmowane przez organ władzy publicznej.
- (241) Władze belgijskie nie podważyły tych ustaleń. Przeciwnie, potwierdziły, że Miasto kontrolowało EVO i PAKHUIZEN za pośrednictwem⁽⁵⁶⁾ AGVO.

10.1.4. ZAKŁÓCENIE KONKURENCJI I WPŁYW NA HANDEL

- (242) Działania Miasta przyniosły korzyści spółkom AGVO, EVO i PAKHUIZEN. AGVO, EVO i PAKHUIZEN stanowią grupę przedsiębiorstw działających na wspólnym rynku, prowadzących handel rybną na aukcji i świadczących usługi związane z sektorem rybołówstwa.
- (243) Rynek aukcji rybnych, na którym aukcje z sąsiednich państw członkowskich bezpośrednio konkurują ze sobą o przyciągnięcie rybaków z różnych państw członkowskich, jest bardzo konkurencyjny. Co za tym idzie, jakiegokolwiek korzyści przyznane jednemu podmiotowi na tym rynku mogą zakłócić lub grozić zakłóceniem konkurencji między aukcjami i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (244) Potwierdzają to komentarze przekazane przez strony trzecie. Faktycznie także aukcje rybne lub stowarzyszenia aukcji z Wielkiej Brytanii, Danii i innych państw europej-

skich zainteresowały się takim postępowaniem i wykazały wpływ, jaki na ich przedsiębiorstwa miała powyższa pomoc państwa.

- (245) Ponadto Komisja zauważa, że władze belgijskie nadmieniły, że kupnem aukcji rybnej w Ostendzie interesowały się nie tylko aukcje rybne belgijskie, ale także z innych państw członkowskich.
- (246) Jeśli chodzi o rynek usług najmu, pomoc dla przedsiębiorstw działających w tym sektorze może zakłócić konkurencję z przedsiębiorstwami świadczącymi usługi najmu w innych portach rybnych, w tym w innych państwach członkowskich, oraz przedsiębiorstwami oferującymi budynki pod wynajem w pobliżu portu rybackiego w Ostendzie (co może również dotyczyć przedsiębiorstw z innych państw członkowskich). Środki pomocy mogły również pomóc w utrzymaniu lub wzmocnieniu pozycji rynkowej AGVO i PAKHUIZEN, których działalność nie była lub nie mogła być przejęta przez inne przedsiębiorstwo, któremu takiej pomocy nie udzielono. Należałoby nadmienić, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości sam fakt, że pozycja konkurencyjna przedsiębiorstwa jest wzmocniona w porównaniu z innymi konkurującymi przedsiębiorstwami poprzez przyznanie mu korzyści gospodarczej, która nie miałaby miejsca w normalnej działalności firmy, wskazuje na potencjalne zakłócenie konkurencji⁽⁵⁷⁾.

- (247) Jeśli chodzi o zarządzanie portami rybnymi, Komisja uznaje, że pomoc dla takich przedsiębiorstw mogła zakłócić konkurencję z przedsiębiorstwami zarządzającymi innymi portami rybnymi konkurującymi z portem w Ostendzie. Środki pomocy mogły również pomóc w utrzymaniu lub wzmocnieniu pozycji rynkowej przedsiębiorstwa, którego działalność byłaby lub mogłaby być prowadzona przez inne przedsiębiorstwo, któremu takiej pomocy nie udzielono⁽⁵⁸⁾.

- (248) Komisja pragnie dodać, że chociaż AGVO i PAKHUIZEN nie funkcjonują bezpośrednio na rynku aukcji rybnych, świadczą usługi, które są związane z tą działalnością i które wpływają na atrakcyjność aukcji rybnej. Komisja zwraca również uwagę na to, że AGVO operuje pośrednio na rynku aukcji rybnych poprzez zależne od siebie przedsiębiorstwo EVO. Pomoc udzielona AGVO i PAKHUIZEN może zatem nie tylko zakłócić konkurencję i wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi na konkretnym rynku ich działalności (rynek najmu i rynek portów rybnych), ale także na rynku aukcji rybnych.

⁽⁵⁵⁾ Wyrok w sprawie C 482/99, już cytowany.

⁽⁵⁶⁾ Zob. odpowiedzi przedstawione przez władze Belgii z dnia 19 października 2006 r., s. 3: „zowel op het niveau van aandeelhouderschap als dat van de organen (bestuur) dient de Gemeente (achter AGVO) krachtens de wet de meerderheid te hebben in de stemrechten. Dit is hier het geval.”

⁽⁵⁷⁾ Zob. wyrok w sprawie 730/79, *Philip Morris*, Rec. 1980, s. 2671, pkt 11 i 12.

⁽⁵⁸⁾ Zob. wyrok w sprawie 730/79, już cytowany.

10.1.5. WNIOSKI

(249) W związku z powyższym Komisja uznaje, że następujące działania należy uznać za spełniające warunki art. 107 ust. 1 TFUE, a zatem za pomoc państwa:

a) korzyści przyznane AGVO poniższymi decyzjami Miasta:

— zapewnienie AGVO kapitału początkowego w wysokości 250 mln BEF (6 179 338 EUR),

— przyznanie AGVO wyłącznego prawa do użytkowania ziemi i budynków usytuowanych w obrębie portu rybackiego,

— przekazanie AGVO budynków,

— udzielenie bezpłatnych gwarancji kredytów dla AGVO, oraz

— przyznanie AGVO prawo do pobierania i korzystania z komunalnych zobowiązań podatkowych;

b) korzyści przyznane EVO poniższymi decyzjami:

— przyznanie przez Miasto i AGVO bezpłatnych gwarancji niezbędnych dla otrzymania kredytów zaciągniętych przez EVO,

— niepobieranie czynszu od EVO za użytkowanie budynków, oraz

— przekazanie przez AGVO na rzecz EVO kapitału założycielskiego i podwyższenie kapitału w wysokości 3 969 000 EUR;

c) korzyści przyznane PAKHUIZEN przez Miasto, a następnie przez AGVO, w formie długoterminowej umowy najmu na użytkowanie budynków.

10.2. ZGODNOŚĆ

(250) Pomoc państwa może zostać uznana za spełniającą warunki rynku wewnętrznego, jeżeli jest zgodna z jednym z wyjątków przewidzianych w TFUE. Przedsiębiorstwa, o których mowa, to przedsiębiorstwa działające głównie w sektorze rybołówstwa. Są one również aktywne na rynku usług najmu. Komisja uważa, że AGVO jako zarządca portu rybackiego oraz EVO jako zarządca aukcji rybnej są przedsiębiorstwami, których

znaczna część działalności można zaklasyfikować do sektora rybołówstwa. W przypadku PAKHUIZEN jest mniej oczywiste, czy przedsiębiorstwo to można uznać za działające w sektorze rybołówstwa.

(251) Pomoc państwa w sektorze rybołówstwa można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli spełnia ona wymogi Wytycznych w sprawie rybołówstwa. Zgodnie z pkt 5.3 obecnie obowiązujących wytycznych „pomoc przyznana bezprawnie” w rozumieniu art. 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 659/1999 zostanie oceniona zgodnie z obowiązującymi wytycznymi po wejściu w życie aktu administracyjnego ustanawiającego daną pomoc. Dlatego też pomoc należy oceniać zgodnie z wytycznymi w sprawie rybołówstwa z 2001, 2004 i 2008 r.

(252) Jeżeli PAKHUIZEN nie może być uznana za przedsiębiorstwo rybackie, zgodnie z zaleceniem Komisji pomoc należy ocenić na podstawie ogólnych zasad mających zastosowanie do wszystkich sektorów oraz zgodnie z celami pomocy.

(253) Komisja zauważa również, że władze belgijskie nie zakwestionowały analizy Komisji w zakresie zgodności.

10.2.1. POMOC PRYZYNANA AGVO

(254) W odniesieniu do pomocy przyznanej AGVO przez Miasto ocena powinna rozróżnić poszczególne działania i daty ich podejmowania.

10.2.1.1. **Kapitał założycielski**

(255) Władze belgijskie wyraziły sugestię, że kapitał założycielski należy postrzegać przez pryzmat restrukturyzacji aukcji rybnej w Ostendzie.

(256) Zgodnie z pkt 2.2.4 wytycznych w sprawie rybołówstwa z 2001 r., mających zastosowanie w czasie omawianej restrukturyzacji, pomoc mająca na celu restrukturyzację firm znajdujących się w trudnej sytuacji musi być oceniana zgodnie ze Wspólnotowymi wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności, które miały zastosowanie w momencie przyznania pomocy, czyli w tym przypadku z wytycznymi z 1999 r., również w przypadku gdy odnosi się ona do przedsiębiorstw działających w sektorze rybołówstwa i akwakultury⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁹⁾ Zob. również pkt 12 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r., który stanowi, że wytyczne w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. mają zastosowanie także do sektorów rolnego i rybołówstwa.

- (257) Zgodnie z pkt 2.1 wytycznych z 1999 r. dane przedsiębiorstwo przeżywa trudności w sytuacji, gdy jest niezdolne, biorąc pod uwagę stan jego własnych środków finansowych lub środków, które byłoby gotowi przeznaczyć na jego rzecz właściciele/akcjonariusze i wierzyciele, do zahamowania strat, które przy braku interwencji zewnętrznej ze strony władz publicznych, doprowadziłyby je do niemalże pewnej śmierci ekonomicznej w krótkiej lub średniej perspektywie czasowej. Trudności przedsiębiorstwa objawiają się zwykle wzrastającym poziomem strat, spadkiem obrotów, gromadzeniem się zapasów, przerostem zdolności produkcyjnych, zmniejszeniem marży brutto samofinansowania, wzrastającym zadłużeniem, wzrostem kosztów finansowych, jak również osłabieniem lub zanikiem wartości aktywów netto.
- (258) Zdaniem Komisji nie ma żadnych wątpliwości co do tego, że aukcja rybną w Ostendzie w 2001 r. wykazywała wszelkie cechy „przedsiębiorstwa przeżywającego trudności”. Jak opisano w motywie 17, od 1991 r. do 2001 r. jej udział w dostawach ryb do belgijskich przystani spadł z ok. 37 % do 20 %. Od 1997 r. do 2001 r. jej obroty spadły z 20 550 000 EUR do 13 440 000 EUR i przez lata Miasto odnotowywało średnią roczną stratę w wysokości 1 850 000 EUR. W rezultacie w 2001 r. Miasto stanęło przed wyborem między zamknięciem aukcji rybną, a jej restrukturyzacją. Komisja uważa zatem, że aukcja rybną w Ostendzie kwalifikuje się do kategorii „przedsiębiorstwa przeżywającego trudności”, zgodnie z wytycznymi w sprawie wspomaganie i restrukturyzacji z 1999 r. Władze belgijskie nie wyraziły sprzeciwu wobec tego wniosku.
- (259) Mimo że AGVO jest nowopowstałym podmiotem gospodarczym, Komisja zauważa, że kapitał założycielski był częścią planu restrukturyzacji aukcji rybną w Ostendzie. Jako że aukcja rybną w Ostendzie była przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji, a AGVO została utworzona wyłącznie na potrzeby jej restrukturyzacji, i jako że AGVO przejęła nie tylko majątek aukcji rybną w Ostendzie, ale również obciążenia finansowe związane ze spłatą różnych kredytów bankowych, AGVO może zostać uznana za przedsiębiorstwo przeżywające trudności w czasie, gdy przekazano kapitał założycielski. W związku z tym kapitał założycielski można uznać za pomoc na rzecz restrukturyzacji⁽⁶⁰⁾, zgodnie z definicją zawartą w wytycznych w sprawie wspomaganie i restrukturyzacji z 1999 r.
- (260) Mimo iż AGVO kwalifikuje się do pomocy na podstawie pkt 30 wytycznych w sprawie wspomaganie i restrukturyzacji z 1999 r., pomoc na rzecz restrukturyzacji aukcji w postaci stworzenia AGVO i przekazania jej kapitału początkowego w wysokości 250 mln BEF (6 179 338 EUR) nie spełnia warunków zgodności z rynkiem wewnętrznym, o których mowa w pkt 32 wytycznych w sprawie wspomaganie i restrukturyzacji z 1999 r.
- (261) Zgodnie z pkt 32 rzeczonych wytycznych „plan restrukturyzacji, którego okres trwania musi być możliwie najkrótszy, musi przywrócić długoterminową rentowność przedsiębiorstwa w rozsądnych ramach czasowych i na podstawie realistycznych założeń co do przyszłych warunków działania”. Komisja uważa, że plan restrukturyzacji, o którym mowa w motywie 19, nie spełnia tych warunków. Komisja odnotowuje, że plan nie zawiera żadnych konkretnych środków wewnętrznych, mających na celu poprawę funkcjonowania aukcji i zaniechanie działań przynoszących straty.
- (262) Ponadto wbrew wymaganiom zawartym w pkt 32 wytycznych w sprawie wspomaganie i restrukturyzacji z 1999 r., wydaje się, że restrukturyzacja nie została oparta na badaniu rynku, dostarczającym informacje dotyczące przewidywalnej ewolucji podaży i popytu, analizę przedmiotowego rynku i inne informacje, o których mowa w załączniku I do wytycznych w sprawie wspomaganie i restrukturyzacji z 1999 r.
- (263) Plan restrukturyzacji nie zawiera również elementów, o których mowa w pkt 33 wytycznych w sprawie wspomaganie i restrukturyzacji z 1999 r., czyli odniesienia do warunków, które spowodowały trudności przedsiębiorstwa, co pozwoliłoby ocenić czy zaproponowane środki są właściwe, oraz do zastanej sytuacji i przewidywalnej ewolucji podaży i popytu na rynku odnośnych wyrobów, wraz ze scenariuszami zawierającymi hipotezy optymistyczne, pesymistyczne i pośrednie, jak również poszczególne mocne i słabe strony przedsiębiorstwa.
- (264) Ponadto Komisja nie dopatryła się w udostępnionych informacjach żadnego dowodu wskazującego na to, że kwota pomocy została ograniczona do ścisłego, niezbędnego minimum, zgodnie z wymogami zawartymi w pkt 40 wytycznych w sprawie wspomaganie i restrukturyzacji z 1999 r., oraz że beneficjent został zobowiązany przyczynić się znacząco do planu restrukturyzacji na zasadzie wyłożenia własnych środków. W świetle powyższego zapisu warto również zaznaczyć, że zgodnie z pkt 41 wytycznych w sprawie wspomaganie i restrukturyzacji z 1999 r. pomoc może zostać wykorzystana jedynie w celu przywrócenia dobrej kondycji przedsiębiorstwa i nie powinna umożliwiać korzystającemu z pomocy, podczas wdrażania planu restrukturyzacji, rozwijania jego zdolności produkcyjnych. Jednakże jak odnotowano powyżej, plan finansowy sporządzony w 2001 r. sugeruje, że aukcja rybną mogła znowu przynosić zyski po 8 latach, bez potrzeby korzystania z całej kwoty 250 mln BEF. Plan operacyjny przewiduje również 10 % wzrost obrotów w ciągu pierwszych 5 lat funkcjonowania zrestrukturyzowanej aukcji rybną na rynku, co świadczy o tym, że planowano rozwój aukcji rybną. Wydaje się zatem, że zamierzeniem planu naprawczego nie było zadbanie o to, by pomoc została przeznaczona na przywrócenie dobrej kondycji przedsiębiorstwa, lecz osiągnięcie przez aukcję rybną pozycji, w której mogłaby użyć dodatkowych środków płynnych na rozwijanie zdolności produkcyjnych, działalności lub podejmowanie agresywnych działań na

⁽⁶⁰⁾ Decyzja Komisji 2008/849/WE z dnia 16 lipca 2008 r. w sprawie pomocy państwa C 14/07 (ex NN 15/07) udzielonej przez Włochy na rzecz NGP (Dz.U. L 301 z 12.11.2008, s. 14).

rynku. Z otrzymanych informacji wynika, że pomoc została rzeczywiście przekazana na rozwijanie działalności aukcji ⁽⁶¹⁾ i na podejmowanie agresywnych działań zakłócających rynek ⁽⁶²⁾.

- (265) Komisja zauważa również, że plan restrukturyzacji nie zawiera żadnych środków gwarantujących pełną realizację planu i stosowanie się do warunków w nim zawartych.
- (266) Ponadto Belgia nie wykazała, że podjęła środki rekompensaty przewidziane w pkt 35–39 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r., ani nie udowodniła, tytułem alternatywy, że zostały spełnione konkretne (alternatywne) warunki dla rolnictwa (w tym dla rybołówstwa), opisane w pkt 73–82 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. ⁽⁶³⁾. Wygląda na to, że wbrew wymaganiom zawartym w pkt 35 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. Miasto nie podjęło kroków na rzecz złagodzenia, na tyle na ile jest to możliwe, niekorzystnych dla konkurentów skutków pomocy. Tymczasem, biorąc pod uwagę szczególną sytuację aukcji rybnych, szczególnie w odniesieniu do ograniczonej podaży wynikającej z restrykcyjnych środków ochrony ustalanych każdego roku na poziomie unijnym, bardzo prawdopodobnym wydaje się, że pomoc mogła mieć niekorzystny wpływ na konkurencyjne aukcje, na co Miasto powinno zwrócić szczególną uwagę.
- (267) Dlatego też pomoc udzielona AGVO na restrukturyzację aukcji rybnej nie jest zgodna z warunkami wymienionymi w wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. ani z wytycznymi w sprawie rybołówstwa z 2001 r., które odwołują się do wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji.

⁽⁶¹⁾ Przejęcie Pakhuizen przez AGVO w 2004 r. oraz objęcie 51 % udziałów w Haf Holding BO, mającym siedzibę w Islandii, w 2006 r. EVO zaangażowała się również w kilka projektów, takich jak Polar Drift (projekt związany z krabem królewskim) czy projekt Novafish (HAF Holding), które zostały wspomniane w sprawozdaniu finansowym za rok 2005. Zob. również uwagi przedłożone przez Targ Rybny w Grimsby, sugerujące że „na przełomie lat 2005 i 2006 EVO zaczęło kupować ryby prosto od islandzkich rybaków po ustalonych (wysokich) cenach i wystawiało je na aukcji w Ostendzie, często po zaniżonych cenach”. Belgijskie władze nie zakwestionowały żadnych uwag zgłoszonych przez strony trzecie. Ponadto dokumenty przetargowe przedłożone przez władze belgijskie potwierdzają, że EVO angażowała się w działalność zagraniczną przed rokiem 2007, ale zaniechała jej w roku 2007 (zob. Memorandum, s. 39).

⁽⁶²⁾ Pożyczki udzielane pod warunkiem, że pożyczający będzie sprzedawał swoje ryby na aukcji w Ostendzie, udział (czasami nawet w wysokości 100 %) w kosztach transportu, w przypadku gdy ryby wystawiane są na aukcji rybnej w Ostendzie, gwarantowana cena minimalna na aukcji itd.

⁽⁶³⁾ Punkt 70 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. stanowi, że pkt 35–39 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. mają zastosowanie do wszystkich przedsiębiorstw sektora rolnego, w tym również do małych i średnich przedsiębiorstw. W odniesieniu do sektora rolnego i kompensat państwa członkowskie mogą wybrać, czy chcą stosować się do zapisów pkt 35–39 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. czy do specjalnych rozporządzeń wymienionych w pkt 73–82 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r.

- (268) Kwestia, czy udostępnienie kapitału może być uznane za rekompensatę za zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych, została przeanalizowana przez Komisję w pkt 10.2.1.4 niniejszej decyzji.

10.2.1.2. Przekazanie prawa własności do budynków oraz wyłącznego prawa do użytkowania gruntu i budynków

- (269) Jak ustalono w pkt 10.1.2.2.2 niniejszej decyzji, udzielenie wyłącznego prawa do bezpłatnego użytkowania budynków od dnia 14 marca 2002 r. i w następstwie przekazanie przez Miasto prawa własności do kilku budynków o łącznej powierzchni 57 500 m² odbyło się bez nałożenia na AGVO zobowiązań o podobnej wartości. Zaobserwowano, że ani statut spółki, ani akt przeniesienia własności nie są powiązane z żadnym szczególnym bądź nietypowym warunkiem lub zobowiązaniem, które usprawiedliwiłyby brak czynszu czy wynagrodzenia.
- (270) Tego typu działanie musi zatem zostać uznane za pomoc mającą na celu poprawę sytuacji przedsiębiorstwa i jego płynności finansowej, co w rezultacie prowadzi do zmniejszenia kosztów produkcji korzystającego z pomocy.
- (271) Według Komisji pomoc nie odpowiada żadnej z zasad zgodności z rynkiem wewnętrznym, o których mowa w wytycznych w sprawie rybołówstwa z 2001 r., a belgijskie władze nie przedłożyły żadnego dowodu w tej kwestii.
- (272) Odnośnie do kwestii ustalenia, czy bezpłatnie odstąpione wyłączne prawo użytkowania i bezpłatne przeniesienie prawa własności powinny być postrzegane przez pryzmat restrukturyzacji aukcji rybnej, Komisja ustaliła w motywie 260 i następnych niniejszej decyzji, że mimo iż AGVO kwalifikowała się do pomocy na rzecz restrukturyzacji w czasie udzielania przedmiotowych środków (tzn. spełniała kryteria przedsiębiorstwa przeżywającego trudności), warunki zawarte w wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. nie zostały spełnione.
- (273) Odnośnie do kwestii ustalenia, czy wyłączne prawo użytkowania i przekazanie prawa własności mogą być uznane za rekompensatę za zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych, Komisja odsyła do analizy przeprowadzonej w pkt 10.2.1.4 niniejszej decyzji.
- #### 10.2.1.3. Gwarancje kredytów
- (274) Belgijskie władze uważają, że należy odróżnić bezpłatne gwarancje dla kredytów, które zostały wykorzystane w ramach prac renowacyjnych, od tych, które zostały przeznaczone na wsparcie EVO.

- (275) Władze przyznały, że pożyczka w wysokości 550 000 EUR została przeznaczona na wsparcie EVO. odwołują się do wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji firm.
- (276) Władze belgijskie wyraziły sugestię, że bezpłatne gwarancje dla kredytów, które zostały przeznaczone na wsparcie EVO, należy postrzegać przez pryzmat restrukturyzacji aukcji rybnej.
- (277) Komisja zaznacza jednak, że – jak ustalono w motywie 260 i następnych niniejszej decyzji – mimo iż AGVO kwalifikowało się do pomocy na rzecz restrukturyzacji w czasie udzielania przedmiotowych środków (tzn. spełniało kryteria przedsiębiorstwa przeżywającego trudności), warunki zgodności zawarte w wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. nie zostały spełnione.
- (278) Ponadto Komisja zauważa, że bezpłatne gwarancje stanowią środki pomocowe, które nie zostały uwzględnione w planie restrukturyzacji. Komisja przypomina, że zgodnie z pkt 3.2.3 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. oraz z pkt 3.3 wytycznych w sprawie ratowania i restrukturyzacji z 2004 r. (64) pomoc na rzecz restrukturyzacji powinna zostać udzielona tylko raz. Dlatego też przyjmując nawet, że pierwotna pomoc, czyli kapitał założycielski, odpowiadała obowiązującym wytycznym w sprawie wspomagania, ratowania lub restrukturyzacji – co jednak nie zachodzi w tym przypadku – bezpłatne gwarancje nie są zgodne z zasadą „jednorazowej pomocy”.
- (279) Władze belgijskie sugerują, że ostatecznie Miasto postanowiło udzielić bezpłatnych gwarancji dla kredytów zamiast wpłacać kolejne roczne raty kapitału założycielskiego. Komisja zauważa jednak, że plan restrukturyzacji nie został zmieniony, zgodnie z pkt 52 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. i wytycznymi w sprawie ratowania i restrukturyzacji z 2004 r. Ponadto niejasne jest, czy kwota pomocy została zwiększona, zmniejszona czy może zmieniona została forma przedmiotowej pomocy. Mimo iż raty kapitału założycielskiego faktycznie nie były wpłacane co roku, zgodnie z pierwotnym założeniem, AGVO miała nadal prawo wymagać od swojego udziałowca wpłaty pozostałej kwoty kapitału założycielskiego. AGVO skorzystała istotnie z tego prawa w 2006 i 2007 r., uzyskując wypłaty kolejnych rat.
- (280) W rezultacie Komisja stwierdza, że bezpłatna gwarancja dla kredytu w wysokości 550 000 EUR nie jest zgodna z warunkami wymienionymi w wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. i w wytycznych w sprawie ratowania i restrukturyzacji z 2004 r. ani z wytycznymi w sprawie rybołówstwa z 1999 r., które
- (281) Odnośnie do gwarancji dla kredytów, które zostały przeznaczone na prace renowacyjne, Komisja odsyła do analizy w pkt 10.2.1.4 niniejszej decyzji.
- 10.2.1.4. Zobowiązania podatkowe i rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych**
- (282) Władze belgijskie wysunęły argument, że część kapitału założycielskiego, budynków i gwarancji kredytów była przeznaczona na rzecz świadczenia usług w ogólnym interesie (gospodarczym), mianowicie na potrzeby zarządzania portem rybackim i wynajmowania budynków organizacjom publicznym i quasi-publicznym. Przedstawiły również pogląd, że prawo do pobierania (i wykorzystywania) zobowiązań podatkowych użytkowników należy postrzegać jako część zadań publicznych AGVO.
- (283) Belgijskie władze nie wykazały jednak, że środki te są zgodne z zapisami art. 106 ust. 2 TFUE. Trzeba nadmienić, że do obowiązków państwa członkowskiego powołującego się na art. 106 ust. 2 TFUE jako na odstępstwo od podstawowych zasad Traktatu należy wykazanie, że warunki stosowania tego przepisu zostały spełnione (65). Mimo to Komisja zbadała, czy środki pomocowe mogą, do pewnego stopnia, zostać uznane za rekompensatę z tytułu świadczenia usług publicznych, udzieloną zgodnie z warunkami przedstawionymi w art. 106 ust. 2 TFUE.
- (284) W tym względzie Komisja wydała komunikaty dotyczące usług użyteczności publicznej w 1996 (66) i 2001 r. (67) – Usługi świadczone w interesie ogólnym w Europie – oraz Wspólnotowe ramy dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych z 2005 r. (68), definiujące kryteria, według których pomoc państwa może zostać uznana za zgodną z zapisami art. 106 ust. 2.
- (285) Jedno z tych kryteriów mówi, że państwo członkowskie powinno powierzyć, w drodze specjalnego aktu, świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym przedsiębiorstwu korzystającemu z pomocy. Taki akt bądź akty muszą przynajmniej określać dokładny charakter i czas trwania zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych oraz tożsamość zainteresowanych przedsiębiorstw.
- (286) Komisja zgadza się, że na podstawie statutu powierzono AGVO zarządzanie portem rybackim, co sugeruje nałożenie pewnych szczególnych zobowiązań.

(64) Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

(65) Wyrok w sprawie C-158/94, Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Włoskiej, Rec. 1997, s. I-5789, pkt 54.

(66) Dz.U. C 281 z 26.9.1996, s. 3.

(67) Dz.U. C 17 z 19.1.2001, s. 4.

(68) Dz.U. C 297 z 29.11.2005, s. 4.

- (287) Jednak w odniesieniu do działalności AGVO w zakresie najmu Komisja zauważa, że zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych nie są jasno zdefiniowane. Komisja w szczególności nie znalazła żadnego przepisu nakładającego na AGVO szczególne zobowiązania w tym zakresie, a władze belgijskie nie dostarczyły dodatkowych informacji w tej kwestii. Wydaje się, że władze belgijskie sądzą, że fakt, iż budynki wynajmowane są przez organizacje publiczne lub quasi-publiczne oznacza, że przedsiębiorstwa wynajmujące budynki tym organizacjom same świadczą usługi publiczne. Komisja jednak nie może zgodzić się z tą opinią, gdyż nie sugeruje to powierzenia lub nałożenia żadnego szczególnego zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych, które różniłoby się od zobowiązań ciążących na prywatnym podmiocie wynajmującym. Komisja stwierdza zatem, że Belgia nie wykazała, że powierzono AGVO zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych w odniesieniu do działalności spółki w zakresie najmu.
- (288) Ponadto Komisja uważa, że środki pomocowe udzielone AGVO nie są zgodne z wymogami konieczności i proporcjonalności.
- (289) Wymogi konieczności i proporcjonalności rekompensaty są następujące (zob. w szczególności pkt 14, 15 i 17 wspólnotowych ram dotyczących pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych z 2005 r.):
- Kwota rekompensaty nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia kosztów wynikających z wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, przy uwzględnieniu odpowiednich wpływów i rozsądnego zysku z wywiązywania się z tych zobowiązań.
 - Kwota rekompensaty obejmuje wszystkie korzyści przyznane przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie – niezależnie od ich klasyfikacji na potrzeby art. 107 TFUE.
 - Rekompensata musi być faktycznie wykorzystana w celu świadczenia danej usługi w ogólnym interesie gospodarczym. Rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych przyznana w celu świadczenia danej usługi na innym rynku jest nieuzasadniona i stanowi w związku z tym niezgodną z zasadami pomoc państwa.
- (290) Zdaniem Komisji wymogi dotyczące konieczności i proporcjonalności nie zostały w tym przypadku spełnione. Belgia przyznała, że nie zdefiniowano żadnych parametrów dla przedmiotowej rekompensaty. Władze belgijskie wytłumaczyły również Komisji, że nie można było oszacować kosztów wynikających z wywiązywania się z zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych oraz wpływów z wywiązywania się z tych zobowiązań. Komisja zauważa również, że AGVO nie prowadzi oddzielnych rachunków dla różnych kategorii podejmowanych działań. Dlatego też istnieje ryzyko, że rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych może zostać użyta do świadczenia danej usługi na innych rynkach. Kilka elementów w aktach sprawy wskazuje, że rzeczywiście doszło do wypłaty nadmiernej rekompensaty. Na przykład w odniesieniu do bezpłatnych gwarancji dla kredytów w motywie 186 i następnym niniejszej decyzji ustalono, że gwarantowane kredyty mogły być i były używane do celów innych niż pierwotnie zakładane. Zważywszy że kwota kapitału przyznanego EVO (3 969 000 EUR) oraz kwota zapłacona za wykup udziałów PAKHUIZEN (350 000 EUR) (łącznie: 4 319 000 EUR) przekraczają kwotę kapitału wpłaconego w rzeczywistości do AGVO (3 596 665,62 EUR), AGVO musiała więc wykorzystać pożyczkę i prawdopodobnie także wpływy z tytułu podatków do ich sfinansowania.
- (291) W związku z powyższym Komisja nie może uznać środków pomocowych za zgodne z warunkami nałożonymi w art. 106 ust. 2 TFUE.
- #### 10.2.2. POMOC PRYZNANA EVO
- (292) W odniesieniu do pomocy przyznanej EVO przez Miasto i AGVO ocena powinna rozróżnić poszczególne działania i daty ich podejmowania.
- (293) Następujące decyzje powinny być poddane ocenie zgodnie z wytycznymi z 2001 r.:
- decyzje Miasta o przyznaniu bezpłatnej gwarancji kredytów w dniach 28 czerwca i 27 września 2002 r. oraz 23 kwietnia 2004 r.,
 - decyzja AGVO zezwalająca EVO na nieprzerwane, bezpłatne korzystanie z budynków należących do AGVO o całkowitej powierzchni 13 600 m² od dnia 8 sierpnia 2002 r.,
 - decyzja AGVO o udzieleniu EVO kapitału początkowego w wysokości 371 840 EUR w dniu 22 sierpnia 2002 r.

(294) Zgodnie z wytycznymi z 2004 r. ocenie należy poddać następujące decyzje:

— decyzję Miasta o przyznaniu bezpłatnej gwarancji dla kredytu w dniu 22 kwietnia 2005 r.,

— decyzje AGVO o podwyższeniu kapitału EVO w drodze umorzenia długów w dniach 31 grudnia 2004 r., 31 grudnia 2005 r. oraz 21 grudnia 2007 r.

(295) Następujące decyzje powinny być poddane ocenie zgodnie z wytycznymi z 2001 oraz 2004 r.:

— decyzje AGVO o przyznaniu bezpłatnych gwarancji dla kredytów w wysokości 600 000 EUR między dniem 22 czerwca 2002 r. a dniem 3 sierpnia 2006 r.

(296) Następujące decyzje powinny być poddane ocenie zarówno według wytycznych z 2004 r., jak i z 2008 r.:

— decyzja Miasta o przyznaniu bezpłatnej gwarancji kredytowej w wysokości 78 000 EUR między dniem 27 września 2007 r. a dniem 4 września 2008 r.

10.2.2.1. **Gwarancje kredytów oraz prawo bezpłatnego użytkowania aukcji rybnej**

(297) Zgodnie z pkt 1.2 wytycznych w sprawie rybołówstwa z 2001 r. i z pkt 3.7 wytycznych w sprawie rybołówstwa z 2004 r. pomoc państwa udzielana bez nakładania jakiegokolwiek obowiązku ze strony otrzymujących, mająca równocześnie na celu poprawę sytuacji przedsiębiorstw i zwiększenie ich płynności gospodarczej lub obliczana na podstawie ilości produkowanych lub wprowadzanych do obrotu, cen produktu, wyprodukowanych jednostek lub środków produkcji oraz przynosząca skutek w postaci obniżenia kosztów produkcji lub poprawy dochodu otrzymującego, jest, jako pomoc operacyjna, niezgodna ze wspólnym rynkiem. Zgodnie z pkt 3.4 wytycznych w sprawie rybołówstwa z 2008 r. pomoc operacyjna, która na przykład powoduje zwiększenie płynności gospodarczej otrzymującego lub jest obliczana na podstawie ilości produkowanych lub wprowadzanych do obrotu, cen produktu, wyprodukowanych jednostek lub środków produkcji oraz przynosząca skutek w postaci obniżenia kosztów produkcji otrzymującego lub poprawy jego dochodu, jest zasadniczo niezgodna z rynkiem wewnętrznym. Pomoc tę można uznać za zgodną z przepisami wyłącznie, jeżeli niewątpliwie służy realizacji celów wspólnej polityki rybackiej.

(298) Z udostępnionych informacji wynika, że bezpłatne gwarancje dla kredytów oraz prawo bezpłatnego użytko-

wania aukcji rybnej zostały udzielone bez nałożenia na EVO jakiegokolwiek obowiązku, który czyniłby pomoc zgodną z warunkami przewidzianymi w wytycznych w sprawie rybołówstwa.

(299) Wydaje się, że bezpłatne gwarancje dla kredytów zostały udzielone wyłącznie na podstawie zapotrzebowania na pożyczki o różnym przeznaczeniu, a nie w oparciu o jakikolwiek szczególny warunek lub obowiązek.

(300) Informacje dostarczone przez władze belgijskie pokazują nawet, że fakt użycia gwarantowanego kredytu dla celów innych niż pierwotnie zakładano nie spowodował nałożenia żadnych sankcji czy anulowania przedmiotowej gwarancji. Na przykład mimo iż początkowo ogłoszono, że pożyczka w wysokości 1 795 000 EUR udzielona przez Fortis zostanie przeznaczona na zakup dodatkowych maszyn i skrzynek na ryby oraz na sfinansowanie kilku robót modyfikacyjnych, została ona (a przynajmniej jej część) w rzeczywistości przeznaczona na udzielanie pożyczek właścicielom statków. Gwarancja nie została wycofana, a udzielanie gwarancji kontynuowano nawet po ujawnieniu sytuacji, co nie skłoniło Miasta do nałożenia na EVO jakichkolwiek warunków związanych z przedmiotową gwarancją.

(301) Bezpłatne gwarancje zwiększyły płynność gospodarczą EVO, jako że spółka nie musiała płacić za przedmiotową gwarancję oraz, jak się zdaje, bez gwarancji EVO nie otrzymałaby pożyczek.

(302) Również prawo do bezpłatnego użytkowania budynku aukcji zwiększyło ilość środków płynnych EVO, gdyż spółka nie musiała ponosić kosztów czynszu, który w warunkach rynkowych musiałaby płacić.

(303) Komisja nie widzi, w jaki sposób bezpłatne gwarancje czy prawo do bezpłatnego użytkowania budynków miałyby się przysłużyć realizacji celów wspólnej polityki rybołówstwa. Władze belgijskie nie przedstawiły żadnych dokumentów w tym względzie.

(304) Władze belgijskie wyraziły sugestię, że przedmiotowe środki należy oceniać w ramach restrukturyzacji aukcji rybnej.

(305) Najpierw należy ustalić, czy EVO spełnia warunki zawarte w wytycznych w sprawie ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw. EVO rzeczywiście można uznać za przedsiębiorstwo przeżywające trudności w rozumieniu wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. i w sprawie ratowania i restrukturyzacji z 2004 r.

(306) Zgodnie z pkt 8 wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. oraz pkt 13 wytycznych w sprawie ratowania i restrukturyzacji z 2004 r. spółka należąca do grupy nie kwalifikuje się w zasadzie do korzystania z pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji. Spółka ta kwalifikowałaby się jednak do pomocy, gdyby została założona przez przedsiębiorstwo przeżywające trudności. EVO została założona przez AGVO, która sama stanowi nową formę prawną objętej w 2001 r. restrukturyzacją aukcji rybnej w Ostendzie. Należy zaznaczyć, że AGVO stanowi kontynuację poprzedniej aukcji rybnej w Ostendzie, która należała do państwa i nie miała osobowości prawnej. Jak wspomniano w motywie 259 niniejszej decyzji, mimo iż AGVO stanowi nowo utworzony podmiot, Komisja uważa, że spółka kwalifikuje się do kategorii przedsiębiorstwa przeżywającego trudności, zgodnie z wytycznymi w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r. Z uwagi na fakt, że EVO została utworzona w ramach restrukturyzacji AGVO, zarówno EVO, jak i AGVO mogą być uznane za przedsiębiorstwa przeżywające trudności i mogłyby otrzymać pomoc zgodnie z warunkami zawartymi w wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji.

(307) Z drugiej strony jednak, mimo iż EVO spełnia warunki wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji, należy pamiętać, że zgodnie z ustaleniami zawartymi w motywie 260 i następnych niniejszej decyzji warunki zgodności, o których mowa w wytycznych w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 r., nie zostały spełnione. Ponadto ze względu na fakt, że przedmiotowe środki pomocowe nie zostały uwzględnione w planie restrukturyzacji, budzą te same zastrzeżenia co środki opisane w motywie 278 i następnych niniejszej decyzji.

(308) Bezpłatne gwarancje oraz prawo do bezpłatnego użytkowania aukcji rybnej muszą zatem zostać uznane za pomoc operacyjną, w myśl wytycznych w sprawie rybołówstwa z 2001, 2004 i 2008 r., w związku z czym nie służą one realizacji celów wspólnej polityki rybołówstwa. Tym samym nie są one zgodne z rynkiem wewnętrznym.

10.2.2.2. **Kapitał założycielski i późniejsze podwyższenia kapitału**

(309) EVO została założona w ramach restrukturyzacji aukcji rybnej w Ostendzie. Co więcej, władze belgijskie potwierdziły, że część kapitału założycielskiego AGVO (czyli 371 840 EUR) użyto jako kapitał założycielski na potrzeby utworzenia EVO, jak również na późniejsze podwyższenie kapitału.

(310) Dlatego też należy ocenić, czy kapitał założycielski i późniejsze podwyższenia kapitału można uznać za pomoc na rzecz ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw, zgodnie z wytycznymi w sprawie wspomagania i restrukturyzacji z 1999 i w sprawie ratowania i restrukturyzacji z 2004 r.

(311) Jak już wspomniano w pkt 10.2.2.1, EVO i AGVO można uznać za przedsiębiorstwa przeżywające trudności, zgodnie z wytycznymi w sprawie wspomagania

i restrukturyzacji z 1999 i w sprawie ratowania i restrukturyzacji 2004 r.

(312) Jednak, jak ustalono w motywie 260 i następnych niniejszej decyzji, warunki zgodności dotyczące pomocy na rzecz restrukturyzacji nie zostały spełnione.

(313) Kapitał zakładowy i późniejsze podwyższenia kapitału nie mogą być zatem uznane za zgodne z wewnętrznym rynkiem.

10.2.3. POMOC PRYZNANA PAKHUIZEN

(314) W następstwie warunków długoterminowej umowy najmu między Miastem a PAKHUIZEN ta ostatnia mogła skorzystać z rocznego obniżenia kosztów operacyjnych. Pomoc tego typu nie wchodzi w zakres żadnego ze środków wymienionych w wytycznych w sprawie rybołówstwa ani w zakres celów innych horyzontalnych lub szczegółowych wytycznych, które mogłyby być zastosowane do tego rodzaju przedsiębiorstwa. Zarówno w zakresie stosownych wytycznych w sprawie rybołówstwa, jak i w zakresie zasad horyzontalnych w sprawie pomocy państwa, ten rodzaj pomocy byłby uznany za pomoc operacyjną, która jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

10.2.4. WNIOSEK

(315) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że środki, o których mowa w pkt 10.1.5 niniejszej decyzji, należy uznać za pomoc państwa, która jest niezgodna z wewnętrznym rynkiem, toteż musi zostać zwrócona w zakresie określonym w sekcji 11.

11. ZWROT

(316) Na mocy art. 14 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 659/1999, w przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy przyznanej bezprawnie, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta. Cel ten zostaje osiągnięty w momencie, w którym przedmiotowa pomoc, w stosownych przypadkach wraz z odsetkami za zwłokę, zostaje zwrócona przez beneficjenta lub innymi słowy przez przedsiębiorstwa, które z niej faktycznie skorzystały.

(317) Rozporządzenie (WE) nr 659/1999 nie określa terminu przedawnienia w odniesieniu do badania niezgodnej z prawem pomocy w rozumieniu jego art. 1 lit. f), to znaczy wprowadzonej w życie zanim Komisja zajmie ostateczne stanowisko na temat jej zgodności ze wspólnym rynkiem. Jednakże art. 15 tegoż rozporządzenia stanowi, że kompetencje Komisji w zakresie windykacji pomocy podlegają dziesięcioletniemu okresowi przedawnienia, że okres przedawnienia rozpoczyna bieg w dniu, w którym przyznano pomoc beneficjentowi, a jakiegokolwiek działanie podejmowane przez Komisję w odniesieniu do pomocy powoduje przerwanie okresu przedawnienia.

(318) Okres przedawnienia został przerwany przez wezwanie do przedłożenia informacji przesłane władzom belgijskim w dniu 13 marca 2006 r. W konsekwencji zakres zwrotu ogranicza się do pomocy otrzymanej po dniu 13 marca 1996 r.

(319) W celu określenia kwoty podlegającej windykacji od AGVO, EVO i PAKHUIZEN należy wziąć pod uwagę fakt, iż część pomocy przyznanej AGVO została przekazana na rzecz EVO. Jak podkreślają belgijskie władze, windykacja tej pomocy powinna zostać przeprowadzona wyłącznie jednorazowo i od rzeczywistego beneficjenta.

(320) Z tego powodu w sytuacji, gdy pomoc przyznana przez Miasto, z której ostatecznie skorzystała EVO, pomoc podlegająca windykacji od AGVO stanowi część pomocy, której nie przekazano na rzecz EVO.

11.1. WINDYKACJA OD EVO

(321) Na pomoc podlegającą windykacji od EVO składają się:

- kapitał założycielski w wysokości 371 840 EUR,
- kolejne operacje podwyższenia kapitału w wysokości 1 387 044 EUR, 710 000,75 EUR i 1 500 114,96 EUR,
- korzyść uzyskana dzięki udzielonym bezpłatnym gwarancjom kredytowym, oraz
- korzyść z bezpłatnego korzystania z aukcji rybnej w okresie od dnia 22 sierpnia 2002 r. do ostatniego dnia, w którym EVO miała aukcje rybną do dyspozycji.

(322) W odniesieniu do elementu pomocy w postaci bezpłatnych gwarancji w zasadzie jest to kwota zagwarantowanych kredytów, chyba że władze belgijskie dostarczą dowody świadczące o tym, że EVO miała możliwość uzyskania takich gwarancji na rynku; w takim przypadku element pomocy stanowi prawdopodobną stawkę rynkową uzyskania gwarancji.

(323) Władze belgijskie oświadczyły, że dwa kredyty, na które pozyskano gwarancje w 2002 r., ostatecznie nie zostały podjęte przez EVO. Co za tym idzie, mimo przyznania jej pomocy (decyzja o przyznaniu bezpłatnych gwarancji została podjęta), EVO w rzeczywistości nie odniosła z niej korzyści. Pomoc wynikająca z bezpłatnych

gwarancji kredytowych uzgodnionych w dniu 28 czerwca i 27 września 2002 r. nie podlega zatem windykacji. Tym samym odzyskaniu podlega suma 4 284 995 EUR (3 606 995 EUR + 78 000 EUR + 600 000 EUR).

11.2. WINDYKACJA OD PAKHUIZEN

(324) Pomoc podlegająca odzyskaniu od PAKHUIZEN obejmuje korzyść uzyskaną dzięki temu, że długoterminowej umowy najmu nie zawarto po cenach rynkowych.

(325) Zgodnie z art. 15 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 windykacja powinna być ograniczona do okresu dziesięciu lat wstecz, licząc od dnia 13 marca 2006 r.

(326) Przewaga polega na tym, że wynagrodzenie (czynsz), które trzeba by było opłacić w normalnych warunkach rynkowych za długoterminową umowę najmu za budynki minus: a) 25 EUR płaconych rocznie; oraz b) wszelkie koszty remontów, które PAKHUIZEN przeprowadził i za które nie musiałby płacić według normalnych przepisów belgijskiego prawa⁽⁶⁹⁾. Bieg okresu, o którym mowa, kończy się w dniu windykacji lub – w przypadku gdy umowa najmu została rozwiązana przed poleceniem windykacji – w dniu rozwiązania umowy najmu.

11.3. WINDYKACJA OD AGVO

(327) Pomoc podlegająca odzyskaniu od AGVO składa się z kapitału zakładowego, korzyści uzyskanej z tytułu przyznania bezpłatnych gwarancji kredytowych, korzyści uzyskanej z prawa wyłącznego użytkowania gruntu i budynków w porcie rybackim w Ostendzie w okresie od dnia 14 marca 2002 r. do dnia 25 marca 2004 r. (w przypadku budynków przekazanych później na rzecz AGVO) oraz w okresie od dnia 14 marca 2002 r. do dnia windykacji (w przypadku pozostałych gruntów i budynków, które nie były uwzględnione w akcie przeniesienia własności podpisanym w dniu 26 marca 2004 r.) oraz z korzyści uzyskanej z tytułu nieodpłatnego przeniesienia własności budynków w porcie rybackim w Ostendzie o powierzchni 57 500 m² w dniu 26 marca 2004 r.

(328) W zakresie kapitału zakładowego informacje udzielone Komisji świadczą o tym, że mimo iż przyznano pomoc w wysokości 250 mln BEF (6 200 000 EUR), kwoty tej nie wypłacono jeszcze w całości. Dlatego też nakaz zwrotu pomocy powinien być ograniczony do kwoty faktycznie wypłaconej na rzecz AGVO czyli 3 596 665,62 EUR zgodnie z ostatnimi informacjami przedłożonymi Komisji. Jeśli kwota wypłacona na rzecz AGVO była wyższa, nadwyżka również podlega windykacji.

⁽⁶⁹⁾ Jak już wspomniano, do tego stopnia jest nie pewne, że warunek, że po 27 latach wynajmujący jest uprawniony do połowy zysku PAKHUIZEN, ma jakąkolwiek wartość, że nie można dokonać żadnego odliczenia na tej podstawie. Poza tym umowa najmu została rozwiązana, więc przedmiotowa klauzula nigdy nie będzie miała zastosowania.

- (329) W odniesieniu do elementu pomocy w postaci bezpłatnych gwarancji w zasadzie jest to kwota zagwarantowanych kredytów, chyba że władze belgijskie dostarczą dowody świadczące o tym, że AGVO miała możliwość uzyskania takich gwarancji na rynku; w takim przypadku element pomocy stanowi prawdopodobną stawkę rynkową uzyskania gwarancji, na dzień ich przyznania (26 marca 2004 r., 23 marca 2004 r. i 22 marca 2005 r.).
- (330) W przypadku gdy na rynku nie są dostępne gwarancje dla tego rodzaju transakcji, wartość elementu pomocy należy wyliczyć w taki sam sposób jak w przypadku równowartości dotacji dla kredytu preferencyjnego, mianowicie jako różnicę pomiędzy określoną rynkową stopą procentową, którą AGVO musiałoby zapłacić bez gwarancji, a stopą procentową uzyskaną dzięki gwarancji państwa. W przypadku braku rynkowej stopy procentowej, gdy państwo członkowskie pragnie zastosować stopę referencyjną jako zamiennik, Komisja podkreśla, że warunki określone w komunikacie w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych⁽⁷⁰⁾ obowiązują w odniesieniu do wyliczenia intensywności pomocy dla indywidualnej gwarancji. Oznacza to, że należy zwrócić odpowiednią uwagę na zwiększenia, które mają być dodane do stopy bazowej, aby uwzględnić właściwy profil ryzyka związany z działalnością przedsiębiorstwa uzyskującego gwarancję będącą przedmiotem gwarancji i dostarczonych zabezpieczeń.
- (331) W zakresie korzyści wynikającej z nieodpłatnego, wyłącznego użytkowania gruntów i budynków portu rybackiego w Ostendzie, pomoc jest równa czynszowi, który AGVO musiałaby płacić w normalnych warunkach rynkowych za nieodpłatne, wyłączne użytkowanie gruntów i budynków portu rybackiego w Ostendzie w okresie od dnia 14 marca 2002 r. do dnia odzyskania lub do ostatniego dnia obowiązywania prawa AGVO do nieodpłatnego użytkowania budynków na podstawie statutu tej spółki, aktu przeniesienia własności budynków lub innego aktu.
- (332) Komisja jest świadoma faktu, że część gruntów i budynków miała ograniczoną lub zerową wartość handlową (przykładowo w odniesieniu do dróg). Komisja zauważa jednak, że część gruntów i budynków miała oczywistą wartość handlową (aukcje rybne, biura, magazyny) oraz że druga część składająca się z gruntów i budynków (infrastruktura portu rybackiego) pozwalała AGVO świadczyć usługi właścicielom statków, oraz że AGVO miała prawo do nakładania opłat za świadczenie tych usług. Elementy te należy wziąć pod uwagę przy obliczaniu czynszu.
- (333) W zakresie korzyści wynikającej z pobierania podatków pomoc jest równa wartości podatku pobieranego od momentu jego ustanowienia do dnia odzyskania lub ostatniego dnia, w którym AGVO miała prawo do pobierania tych podatków.
- (334) Wreszcie, Komisja podkreśla, że kwota podlegająca windykacji od AGVO powinna być pomniejszona o kwotę pomocy przekazanej EVO w postaci kapitału (3 969 000 EUR) oraz bezpłatnego dysponowania budynkami, w których odbywają się aukcje rybne.
- (335) Komisja jest świadoma faktu, iż AGVO powierzono pewne niekomercyjne zadania publiczne (kontrolę wyładowywanych ryb przeznaczonych do spożycia, weryfikację, czy wyładowywany połów objęty jest obowiązkiem płacenia podatku VAT, funkcje związane z kształtowaniem wizerunku) oraz zarządzanie portem rybackim. Komisja uważa, że kwota podlegająca windykacji od AGVO powinna zostać pomniejszona o koszty, co do których można dowiedzieć, że zostały poniesione w trakcie wykonywania tych zadań.

11.4. WPŁYW RESTRUKTURYZACJI AUKCJI RYBNEJ NA ODZYSKANIE NIEUPRAWNIONEJ POMOCY

- (336) Władze belgijskie poinformowały Komisję, że Miasto i AGVO planowały prywatyzację aukcji rybnej. Argumentowały, że po zakończeniu prywatyzacji nie byłoby już problemu związanego z pomocą państwa, a postępowanie byłoby bezprzedmiotowe.
- (337) W tym względzie Komisja pragnie przypomnieć, że planowana prywatyzacja, jakkolwiek mogłaby doprowadzić do zakończenia przedmiotowych środków pomocowych, nie eliminuje jednak korzyści uzyskanej przez beneficjentów pomocy do czasu zaprzestania udzielania przedmiotowej pomocy. Celem odzyskania jest właśnie przywrócenie wcześniejszej sytuacji w celu zapewnienia wszystkim równych szans na rynku wewnętrznym. Komisja zwraca w tym względzie uwagę władz belgijskich na zawiadomienie Komisji „Zapewnienie skutecznego wykonania decyzji Komisji nakazujących państwom członkowskim odzyskanie pomocy przyznanej bezprawnie i niezgodnie ze wspólnym rynkiem⁽⁷¹⁾”, a w szczególności jego pkt 3.2.4 dotyczący odzyskania pomocy państwa od przedsiębiorstw będących w trakcie likwidacji i od beneficjentów niewypłacalnych. W odniesieniu do wniosku o odroczenie niniejszej decyzji (zob. motyw 99 powyżej) byłoby to niewłaściwe, ponieważ ważne jest, by bezprawnie i niezgodnie przyznana pomoc państwa odzyskać w najpilniejszym możliwym trybie,

⁽⁷⁰⁾ Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6.

⁽⁷¹⁾ Dz.U. C 272 z 15.11.2007, s. 4.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 4

Artykuł 1

1. Pomoc przyznana NV Exploitatie Vismijn Oostende (EVO) w wysokości 3 969 000 EUR w postaci kapitału zakładowego i kredytów, które następnie służyły do podwyższania kapitału, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

2. Pomoc przyznana EVO w wysokości 4 284 995 EUR w postaci bezpłatnych gwarancji kredytowych jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

3. Pomoc przyznana EVO w postaci prawa do nieodpłatnego użytkowania budynków, w których odbywają się aukcje rybne, znajdujących się w porcie rybackim w Ostendzie, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 2

1. Pomoc przyznana „Autonom Gemeentebedrijf Vismijn Oostende” (AGVO) w wysokości 6 200 000 EUR w postaci kapitału założycielskiego jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

2. Pomoc przyznana AGVO w postaci bezpłatnych gwarancji kredytowych jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

3. Pomoc przyznana AGVO w postaci prawa do użytkowania gruntów i budynków znajdujących się w porcie rybackim w Ostendzie, nieodpłatnie lub po stawkach poniżej cen rynkowych, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

4. Pomoc przyznana AGVO w okresie od dnia 26 marca 2004 r. do dnia 4 września 2009 r. w postaci bezpłatnego przeniesienia własności budynków o powierzchni 57 500 m², znajdujących się w porcie rybackim w Ostendzie, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

5. Pomoc przyznana AGVO w postaci prawa do pobierania zobowiązań podatkowych od dnia 14 marca 2002 r. jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 3

Pomoc przyznana NV Pakhuizen (PAKHUIZEN), wynikająca z długoterminowej umowy najmu podpisanej w 1989 r. z miastem Ostenda, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

1. Belgia odzyskuje od beneficjentów pomoc, o której mowa w art. 1 i 2 ust. 2–5.

2. Belgia odzyskuje pomoc, o której mowa w art. 2 ust. 1, w zakresie, w jakim została już wypłacona AGVO (3 596 665,62 EUR).

3. Belgia odzyskuje pomoc, o której mowa w art. 3, w zakresie, w jakim została przyznana od dnia 13 marca 1996 r.

4. Kwoty podlegające windykacji są oprocentowane od dnia, w którym zostały oddane do dyspozycji beneficjentom, do czasu ich rzeczywistego odzyskania lub – w przypadku zaprzestania udzielania przedmiotowej pomocy przed jej odzyskaniem – aż do ostatniego dnia, w którym pozostawały do dyspozycji beneficjentów.

5. Odsetki są naliczane narastająco zgodnie z rozdziałem V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ⁽⁷²⁾ i z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 271/2008 zmieniającym rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 ⁽⁷³⁾.

6. Belgia anuluje należne płatności lub inne formy przyznawania pomocy, o której mowa w art. 1, 2 i 3, ze skutkiem od dnia przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 5

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 1, 2 i 3, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.

2. Belgia stosuje się do niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty podania jej do wiadomości.

⁽⁷²⁾ Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1.

⁽⁷³⁾ Dz.U. L 82 z 25.3.2008, s. 1.

Artykuł 6

1. W terminie dwóch miesięcy od daty podania niniejszej decyzji do wiadomości Belgia przekazuje Komisji następujące informacje:

- a) całkowitą kwotę (kwotę nominalną i odsetki) do odzyskania od AGVO, EVO i od PAKHUIZEN;
- b) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
- c) dokumenty będące dowodem na to, że zażądano od AGVO, EVO i od PAKHUIZEN zwrotu pomocy.

2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1, 2 i 3, Belgia na bieżąco informuje Komisję

o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Belgia bezzwłocznie przedstawia informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Belgia dostarcza również szczegółowych informacji o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od AGVO, EVO i od PAKHUIZEN.

Artykuł 7

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Belgii.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 kwietnia 2010 r.

W imieniu Komisji
Maria DAMANAKI
Członek Komisji

IV

(Akty przyjęte przed dniem 1 grudnia 2009 r. na mocy Traktatu WE, Traktatu UE i Traktatu Euratom)

DECYZJA KOMISJI

z dnia 18 listopada 2009 r.

w sprawie pomocy państwa C 10/09 (ex N 138/09) udzielonej przez Niderlandy na rzecz ING w zakresie instrumentu wsparcia w odniesieniu do aktywów niepiętnych oraz planu restrukturyzacji

(notyfikowana jako dokument nr C(2009) 9000)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2010/608/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu państw członkowskich i innych zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami⁽¹⁾, Komisja nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron.

1. PROCEDURA

- (1) Dnia 12 listopada 2008 r. Komisja zatwierdziła nadzwyczajne dokapitalizowanie w sprawie N 528/08. W ramach środka polegającego na dokapitalizowaniu Niderlandy dokonały subskrypcji na papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii (ang. *Core Tier 1*) o wartości 10 miliardów EUR, emitowane przez ING. Środek ten został zatwierdzony na okres 6 miesięcy i został uzależniony od przedstawienia wiarygodnego planu w ciągu tych 6 miesięcy⁽²⁾. Ważność środka polegającego na nadzwyczajnym dokapitalizowaniu została automatycznie przedłużona wraz z przedłożeniem planu restrukturyzacji, do czasu przyjęcia przez Komisję decyzji w sprawie tego planu.
- (2) Dnia 31 marca 2009 r., w sprawie C 10/09 (ex N 138/09), Komisja zatwierdziła środek związany z aktywami o obniżonej wartości na rzecz ING w odniesieniu do portfela amerykańskich papierów wartościowych opartych na kredytach hipotecznych typu Alt-A na nieruchomości („RMBS”) na okres 6 miesięcy⁽³⁾. Władze niderlandzkie określają ten środek

jako „instrument wsparcia w odniesieniu do aktywów niepiętnych” („IABF”). Z powodu wątpliwości dotyczących zgodności niektórych aspektów tego środka związanego z aktywami o obniżonej wartości z komunikatem Komisji w sprawie postępowania z aktywami o obniżonej wartości we wspólnotowym sektorze bankowym⁽⁴⁾ („komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości”) Komisja podjęła decyzję o wszczęciu postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu.

- (3) Decyzja Komisji w sprawie wszczęcia postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽⁵⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawiania uwag. Komisja nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron.
- (4) Zatwierdzenie środka związanego z aktywami o obniżonej wartości zostało przedłużone decyzją Komisji z dnia 15 września 2009 r.⁽⁶⁾
- (5) Ponadto w ramach niderlandzkiego programu gwarancji kredytowych (zatwierdzonego decyzją Komisji w sprawie N 524/08 z dnia 30 października 2008 r. i przedłużonego decyzją Komisji w sprawie N 379/09⁽⁷⁾ z dnia 7 lipca 2009 r.), Niderlandy udzieliły ING gwarancji na średnioterminowe zobowiązania w kwocie: (i) 9 miliardów USD (z czego gwarancje na 8,25 miliarda USD już wystawiono); oraz (ii) 5 miliardów EUR (z czego gwarancje na 4,15 miliarda EUR już wystawiono).
- (6) Dnia 25 listopada 2008 r., 8 kwietnia 2009 r., 18 maja 2009 r. i 9 listopada 2009 r. Komisja otrzymała informacje od uczestników rynku, którzy twierdzili, że ING Direct Europe przez krótki okres reklamował zastrzyk kapitału, który uzyskał od Niderlandów, i że odbierano to jako podejmowanie agresywnego zachowania handlowego.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji w sprawie C 10/09 (ex N 138/2009) ING, Dz.U. C 158 z 11.7.2009, s. 13.

⁽²⁾ Decyzja Komisji w sprawie N 528/08, ING, Dz.U. C 328 z 23.12.2008, s. 10.

⁽³⁾ Decyzja Komisji w sprawie C 10/09 (ex N 138/2009) ING, Dz.U. C 158 z 11.7.2009, s. 13.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 72 z 26.3.2009, s. 1.

⁽⁵⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁶⁾ Dotychczas nieopublikowana.

⁽⁷⁾ Decyzja Komisji z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie N 379/09 i NN 16-09, dotychczas nieopublikowana.

- (7) Między Komisją a władzami niderlandzkimi odbyło się szereg spotkań, wymieniono szereg e-maili i przeprowadzono szereg konferencji telefonicznych.
- (8) W odniesieniu do kwestii związanych z metodami wyceny aktywów zastosowanymi w kontekście środka związanego z aktywami o obniżonej wartości Komisja opierała się na pomocy technicznej ze strony ekspertów zewnętrznych działających na zlecenie Komisji (Duff and Phelps i profesora Wima Schoutensa) oraz ekspertów z Europejskiego Banku Centralnego.
- (9) Dnia 12 maja 2009 r. Niderlandy przedłożyły Komisji plan restrukturyzacji grupy ING, który uzupełniono dodatkowymi informacjami przekazanymi dnia 7 lipca 2009 r. Plan restrukturyzacji zmieniono dnia 22 października 2009 r. (wszelkie odniesienia do planu restrukturyzacji w dalszej części niniejszej decyzji dotyczą tej ostatniej wersji planu restrukturyzacji). Zmiany te obejmowały również zmianę zasad spłaty zastrzyku kapitału przekazanego przez Niderlandy.
- (10) Dnia 22 października 2009 r. Niderlandy złożyły szereg zobowiązań dotyczących realizacji planu restrukturyzacji i wynagrodzenia za środek związany z aktywami o obniżonej wartości.
- (11) Niderlandy poinformowały Komisję, że ze względu na pilną konieczność akceptując w drodze wyjątku przyjęcie niniejszej decyzji w języku angielskim.

2. OPIS FAKTÓW

2.1. Beneficjent

- (12) ING składa się z ING Groep N.V. („Grupa ING”), spółki dominującej, która posiada 100 % akcji ING Bank N.V. i ING Verzekeringen N.V., dwóch spółek zależnych I stopnia (subholding) kontrolujących spółki zależne II stopnia działające odpowiednio w sektorze bankowości i ubezpieczeń. Grupa ING składa się z ponad 70 pojedynczych przedsiębiorstw, a ponad 2 500 podmiotów prawnych działa w około 50 krajach. Na koniec 2008 r. suma bilansowa grupy wynosiła 1 332 miliardy EUR, z czego ponad 75 % jest związane z działalnością bankową ING.
- (13) Na koniec 2008 r., uwzględniając dokapitalizowanie, wskaźniki kapitałowe ING dla banku wynosiły 9,3 % w przypadku wskaźnika kapitału podstawowego (ang. Tier 1) oraz 7,3 % w przypadku wskaźnika kapitału podstawowego pierwszej kategorii. W przypadku ubezpieczeń wskaźnik pokrycia kapitału wyniósł 256,5 %.
- (14) Struktura kapitałowa Grupy ING obejmuje również tak zwany dług podstawowy (ang. *core debt*), to znaczy dług uprzywilejowany zgromadzony na poziomie grupy, który następnie został zainwestowany jako kapitał własny akcjonariuszy w holding ING Bank i ING Insurance (tak zwana podwójna dźwignia). Ponadto sam holding ING Insurance zgromadził 2,3 miliarda EUR tak zwanego długu podstawowego, który może być wykorzystany jako kapitał własny akcjonariusza w jego zależnych spółkach ubezpieczeniowych.
- (15) Portfel inwestycyjny ING składał się z portfela typu Alt-A, którego większą część posiadał ING Direct US.
- Zgodnie z prawem Stanów Zjednoczonych ING Direct US miał status „amerykańskiej instytucji oszczędnościowej”; status taki wiązał się z wymogiem, aby ING Direct US inwestował większość zgromadzonych oszczędności w amerykańskie kredyty hipoteczne lub inwestycje związane z tymi kredytami. W konsekwencji ING ulokował znaczną kwotę ze swojego portfela inwestycyjnego w amerykańskie instrumenty RMBS typu Alt-A. Portfel typu Alt-A został objęty środkiem związanym z aktywami o obniżonej wartości realizowanym przez Niderlandy (opisanym w pkt 2.3.2 poniżej). Portfel inwestycyjny ING obejmował również znaczną ilość papierów komercyjnych opartych na kredytach hipotecznych (CMBS), amerykańskie RMBS oraz inwestycje w nieruchomości, które nie są objęte środkiem związanym z aktywami o obniżonej wartości.

2.2. Działalność gospodarcza

- (16) Na koniec 2008 r. ING działał w sześciu segmentach. ING działał również w sektorze zarządzania aktywami, który funkcjonalnie był częścią odpowiednich regionalnych jednostek segmentu ubezpieczeń.

2.2.1. Bankowość detaliczna

- (17) ING oferuje usługi bankowości detalicznej w Niderlandach, Belgii, Polsce, Rumunii, Turcji, Indiach i Tajlandii (usługi bankowości detalicznej poprzez ING Direct nie są opisane w niniejszym punkcie, ale w pkt 2.2.2). Usługi bankowości prywatnej są oferowane w Niderlandach, Belgii, Luksemburgu, Szwajcarii oraz różnych krajach w Azji oraz Europie Środkowej i Wschodniej. Usługi dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz korporacji średniej wielkości są częścią bankowości detalicznej ING.
- (18) W ramach działalności związanej z bankowością detaliczną w Niderlandach i Belgii ING łączy model bankowości bezpośredniej i sieć oddziałów. ING oferuje usługi w zakresie rachunków bieżących i systemów płatności, rachunków oszczędnościowych, kredytów hipotecznych, kredytów konsumenckich, kart kredytowych oraz produkty inwestycyjne i ubezpieczeniowe. Kredyty hipoteczne są oferowane poprzez kanał bezpośredni, poprzez zintegrowany zespół agentów sprzedaży oraz poprzez kanały pośrednie. W ramach sieci oddziałów ING oferuje również pełny zakres produktów bankowości komercyjnej oraz produktów związanych z ubezpieczeniami na życie i ubezpieczeniami innymi niż na życie.
- (19) W sektorze bankowości detalicznej (dla osób fizycznych) w Niderlandach udział ING w rynku wynosi 40–50 %⁽⁸⁾ w odniesieniu do głównych relacji bankowych. Udział ING w rynku rachunków oszczędnościowych wynosi 30–40 % według wartości i 20–30 % według liczby rachunków. Udziały w rynku kredytów konsumenckich według wartości, kredytów hipotecznych i usług bankowości prywatnej stanowią 10–20 %.

⁽⁸⁾ Udziały w rynkach wymienione w motywie 19 i motywie 24, które dotyczą rynku niderlandzkiego, są oparte na ogólnodostępnych danych zamieszczonych w decyzji Komisji w sprawie nr Comp/M.4844 *Fortis/ABN Amro Assets*. Udział w rynku nieco odbiega od bardziej aktualnych danych przedstawionych przez Niderlandy. Jednakże mając na uwadze, że różnice te nie są istotne dla decyzji, Komisja dla zachowania spójności podaje zweryfikowane dane.

(20) Udziały w rynkach w Belgii wynoszą [10–15] (*) % w przypadku rachunków bieżących, [20–25] % w przypadku kredytów konsumenckich, [15–20] % w przypadku kredytów hipotecznych, [10–15] % w przypadku rachunków oszczędnościowych oraz [10–15] % w przypadku funduszy powierniczych. Udziały ING w rynku bankowości detalicznej w Polsce wynoszą [5–10] % w ujęciu ogólnym i [5–10] % w przypadku rachunków oszczędnościowych. W Rumunii udział ING w rynku wynosi [0–5] % w przypadku wszystkich pasywów i [0–5] % w przypadku wszystkich aktywów. Udział w rynku rachunków oszczędnościowych w Turcji wynosi [0–5] %.

2.2.2. ING Direct – bankowość detaliczna

(21) ING Direct prowadzi działalność w zakresie bezpośrednio internetowej bankowości detalicznej dla klientów w Australii, Austrii, Kanadzie, Francji, Niemczech, Włoszech, Hiszpanii, Zjednoczonym Królestwie i Stanach Zjednoczonych Ameryki. Głównymi oferowanymi produktami są rachunki oszczędnościowe i kredyty hipoteczne oraz w coraz większym stopniu fundusze powiernicze i rachunki płatnicze.

(22) W przypadku rachunków oszczędnościowych udział ING Direct w rynku wynosi [5–10] % w Niemczech, [0–5] % we Włoszech, [0–5] % w Australii, [0–5] % w Kanadzie, około [0–5] % w Hiszpanii, Zjednoczonym Królestwie i Austrii oraz około [0–5] % w USA i we Francji. W przypadku mieszkaniowych kredytów hipotecznych udział ING Direct w rynku wynosi [0–5] % w Australii, [0–5] % w Kanadzie, [0–5] % we Włoszech i [0–5] % w Hiszpanii. Udział w rynku nowych mieszkaniowych kredytów hipotecznych wynosi [0–5] % w Niemczech. Główną pozaeuropejską częścią ING Direct jest jego spółka zależna w USA, gdzie spółka ma udział w rynku mieszkaniowych kredytów hipotecznych na poziomie [0–5] %, a jej suma bilansowa wynosi [...] mld USD (**) na koniec pierwszego kwartału 2009 r.

2.2.3. Usługi bankowości dla klientów instytucjonalnych

(23) W ramach segmentu klientów instytucjonalnych główna uwaga skupia się na Niderlandach, Belgii, Polsce i Rumunii, gdzie oferowany jest cały asortyment produktów, począwszy od zarządzania środkami pieniężnymi, a skończywszy na finansowaniu przedsiębiorstw. W innych miejscach przyjmuje się bardziej wybiórcze podejście do klientów i produktów. W ramach usług dla klientów instytucjonalnych istnieje sześć jednostek: General Lending & Payments and Cash Management (kredyty i płatności oraz zarządzanie środkami pieniężnymi), Structured Finance (finanse strukturyzowane), Leasing & Factoring (leasing i faktoring), Financial Markets (rynk finansowe), Other Wholesale Products (inne produkty dla klientów instytucjonalnych) oraz ING Real Estate (nieruchomości ING).

(24) Jeżeli chodzi o klientów korporacyjnych, udział ING w rynku niderlandzkim wynosi [20–30] % w zakresie głównych relacji bankowych, akredytyw dokumentowych, płatności międzynarodowych oraz usług

w zakresie płatności międzynarodowych, kredytów oraz rachunków bieżących i faktoringu. Większy udział w rynku wynoszący [30–40] % przypada na depozyty/rachunki oszczędnościowe oraz płatności krajowe. Udział ING w rynku w przypadku klientów korporacyjnych w Belgii wynosi [25–30] % w odniesieniu do rachunków bieżących, [15–20] % w odniesieniu do kredytów, [15–25] % w odniesieniu do leasingu oraz [20–30] % w odniesieniu do depozytów.

2.2.4. Działalność w zakresie ubezpieczeń i zarządzania aktywami w Europie

(25) Główna działalność ubezpieczeniowa ING w Europie przypada na Niderlandy (głównie pod markami ING, Nationale-Nederlanden oraz RVS). ING ma udział w rynku wynoszący [15–20] % w zakresie ubezpieczeń na życie oraz [5–10] % w zakresie ubezpieczeń innych niż na życie (związanych z przypisanymi składkami brutto w 2008 r.). Produkty są oferowane za pomocą bezpośrednich kanałów dystrybucji (głównie oddziałów ING i Postbanku, który został przemianowany na ING na początku 2009 r.) oraz brokerów. Poza Niderlandami ING nie prowadzi działalności w sektorze ubezpieczeń innych niż na życie z wyjątkiem Belgii (gdzie ma udział w rynku ubezpieczeń innych niż na życie wynoszący [0–5] %).

(26) Udziały ING w rynku ubezpieczeń na życie wynoszą [30–35] % w Rumunii, [20–25] % na Węgrzech, [10–15] % zarówno w Czechach, jak i w Grecji, [5–10] % w Polsce, [5–10] % w Słowacji oraz [5–10] % w Belgii. ING prowadzi również działalność – z o wiele mniejszymi udziałami w rynku wynoszącymi poniżej [0–5] % – w Hiszpanii, Bułgarii i Turcji. Zarządzanie funduszami emerytalnymi stanowi część jej działalności, obejmując obowiązkowe (MPF) i dobrowolne (VPF) fundusze emerytalne. W sektorze obowiązkowych funduszy emerytalnych ING ma udziały w rynku wynoszące [20–25] % w Polsce oraz [10–15] % w Słowacji. W sektorze dobrowolnych funduszy emerytalnych, udziały ING w rynku wynoszą [35–40] % w Słowacji, [10–15] % w Czechach oraz [5–10] % w Turcji. Sumując obowiązkowe i dobrowolne fundusze emerytalne, udział ING w rynku wynosi [35–40] % w Rumunii, [10–15] % na Węgrzech oraz [5–10] % w Bułgarii.

(27) W 2008 r. ING posiadał aktywa w poszczególnych strefach geograficznych wynoszące odpowiednio [...] mld EUR w Niderlandach, [...] mld EUR w Belgii (i Luksemburgu) oraz [...] mld EUR w Europie Środkowej i Wschodniej.

2.2.5. Działalność w zakresie ubezpieczeń i zarządzania aktywami w obu Amerykach

(28) Spółka ING Insurance Americas działa na dwóch głównych obszarach geograficznych: w Stanach Zjednoczonych oraz w Ameryce Łacińskiej. Jej działalność w Kanadzie została sprzedana na początku 2009 r. Spółka ING Insurance Americas oferuje ubezpieczenia na życie oraz ubezpieczenia inne niż na życie, usługi emerytalne (głównie programy określonych składek), świadczenia rentowe, fundusze powiernicze, usługi brokersko-dealerskie oraz produkty instytucjonalne, w tym reasekurację w ramach grupy oraz produkty i usługi w zakresie zarządzania aktywami instytucjonalnymi.

(*) Fragmenty tekstu zastąpiono, aby nie ujawniać informacji poufnych. Fragmenty te ujęto w nawiasy kwadratowe i oznaczono gwiazdką.

(**) Fragmenty tekstu pominięto, aby nie ujawniać informacji poufnych. Fragmenty te oznaczono wielokropkiem ujętym w nawias kwadratowy i oznaczono dwoma gwiazdkami.

- (29) W Stanach Zjednoczonych jej udział w rynku wynosi [5–10] % w zakresie rent zmiennych, [0–5] % w zakresie ubezpieczeń na życie oraz około [0–5] % zarówno w zakresie rent stałych, jak i grupowych ubezpieczeń na życie. ING dostarcza głównie produkty emerytalne w Meksyku, Chile, Peru, Kolumbii i Urugwaju. Udziały w rynku w zakresie funduszy emerytalnych są największe w Peru ([30–35] %), Chile ([20–25] %) i Urugwaju ([15–20] %). Najistotniejsze udziały w rynku w zakresie ubezpieczeń na życie odnotowuje się w Peru ([15–20] %) oraz w Chile ([10–15] %). W 2008 r. wartość aktywów spółki wynosiła [...] mld EUR w Stanach Zjednoczonych oraz [...] mld EUR w pozostałej części kontynentów amerykańskich.

2.2.6. Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie i zarządzania aktywami w regionie Azji/Pacyfiku

- (30) Spółka Insurance Asia/Pacific oferuje ubezpieczenia na życie oraz produkty i usługi w zakresie zarządzania aktywami w całym regionie Azji/Pacyfiku, przy czym usługi związane z ubezpieczeniami na życie są świadczone w dziewięciu krajach (Australii, Nowej Zelandii, Japonii, Korei Południowej, Malezji, Hongkongu, Tajlandii, Indiach i w Chinach), a spółki zajmujące się zarządzaniem aktywami znajdują się w dwunastu krajach (w dziewięciu krajach wymienionych powyżej oraz na Tajwanie, Filipinach i w Singapurze). ING plasuje się wśród największych międzynarodowych firm ubezpieczeniowych oraz działających w sektorze zarządzania aktywami w regionie Azji/Pacyfiku. Wartość aktywów posiadanych w tym regionie wynosi [...] mld EUR.

2.3. Środki pomocy

- (31) Spółka ING korzystała z trzech środków pomocy udzielonej przez Niderlandy.

2.3.1. Zastrzyk kapitału

- (32) Pierwszy środek stanowił zastrzyk kapitału w całości objęty subskrypcją ze strony Niderlandów, który umożliwił Grupie ING zwiększenie kapitału podstawowego pierwszej kategorii o 10 miliardów EUR⁽⁹⁾. Komisja zauważyła w swojej decyzji zatwierdzającej pomoc na ratowanie (N 528/08), że przyczyny utraty zaufania rynku do ING, które spowodowały interwencję państwa, wynikały z postrzeganej toksyczności portfela typu Alt-A, obaw rynku co do dalszych odpisów, potrzeb kapitałowych spółki ING Insurance oraz obniżającego się współczynnika długu do kapitału własnego (wskaźnika dźwigni finansowej) Grupy ING. Zdaniem władz Niderlandów bez zastrzyku kapitału ING i tak by przetrwał, ale doświadczyłby dalszego spadku zaufania oraz zwiększonego ryzyka płynności.
- (33) Cena emisyjna za zastrzyk kapitału w wysokości 10 miliardów EUR na poczet kapitału podstawowego pierwszej kategorii wyniosła 10 EUR za jeden papier wartościowy. Z inicjatywy ING papiery wartościowe mogą zostać albo odkupione po cenie 15 EUR za jeden papier wartościowy (50 % premia przy wykupie doliczona do

ceny emisyjnej), lub, po trzech latach, zamienione na akcje zwykle według przelicznika jeden do jednego. Jeżeli ING uruchomi opcję zamiany, władze Niderlandów będą mogły wybrać alternatywny wykup papierów wartościowych po cenie 10 EUR za jeden papier wartościowy plus narosłe odsetki. Kupon będzie wypłacony Niderlandom jedynie w przypadku, gdy z tytułu akcji zwykłych zostanie wypłacona dywidenda.

- (34) W ramach planu restrukturyzacji Niderlandy przedłożyły zmiany do umowy o wykup przez ING papierów wartościowych na kapitał podstawowy. Według zmienionych warunków ING może odkupić do 50 % papierów wartościowych na kapitał podstawowy pierwszej kategorii, po cenie emisyjnej (10 EUR), plus narosłe odsetki w stosunku do rocznego kuponu w wysokości 8,5 % (około 253 miliony EUR), plus kara za przedterminowy wykup, gdy cena akcji ING wyniesie powyżej 10 EUR. Kara za przedterminowy wykup wzrasta wraz z ceną akcji ING. W celu obliczenia premii za przedterminowy wykup wzrost ceny akcji jest ograniczony pułapem w wysokości 12,45 EUR⁽¹⁰⁾. Na tym poziomie kara jest równa 13 % w skali roku. Kara za przedterminowy wykup może wynieść maksymalnie 705 milionów EUR, zakładając, że 5 miliardów EUR zostanie spłaconych po 400 dniach od daty emisji. Ponadto kara ma dolną granicę w wysokości 340 milionów EUR, zapewniającą minimalną stopę zwrotu dla Niderlandów w wysokości 15 %. Innymi słowy, uwzględniając, że w zwykłych warunkach ING musiałby zapłacić 2,5 miliarda EUR premii z tytułu wykupu, ta zmiana skutkowałaby dodatkową korzyścią dla ING w granicach od 1,79 miliarda EUR do 2,2 miliarda EUR, w zależności od ceny rynkowej akcji ING. Niderlandy wyjaśniły, że powodem zmian było zapewnienie ING podobnych warunków wyjścia, jak te, które zostały zapewnione spółce SNS⁽¹¹⁾ oraz Aegon⁽¹²⁾ w odniesieniu do zastrzyków kapitału przekazanych przez Niderlandy. Te warunki wcześniejszej spłaty można zastosować jedynie do spłaty w wysokości 5 miliardów EUR (tj. 50 % pierwotnego zastrzyku kapitału).

- (35) ING może wybrać opcję odkupu przed dniem 31 stycznia 2010 r., ale termin ten można, po uzgodnieniu z władzami Niderlandów, przedłużyć do dnia 1 kwietnia 2010 r. z powodu wyjątkowych okoliczności rynkowych, jeżeli ING będzie w stanie wykazać, że nie było rzeczą ekonomicznie wykonalną zgromadzenie wystarczającego kapitału podstawowego pierwszej kategorii niezbędnego do odkupu 5 miliardów EUR przed terminem. Takie przedłużenie terminu podlegałoby wówczas zatwierdzeniu przez Komisję. ING zamierza skorzystać z opcji odkupu przed terminem 1 stycznia 2010 r. Opcje odkupu i zamiany w przypadku pozostałych 50 % pozostają niezmienione.

⁽¹⁰⁾ Karę za wcześniejszą spłatę oblicza się następująco: 650 000 000 EUR * (liczba odkupionych papierów wartościowych/500 000 000) * (dni od emisji)/365 * (obowiązująca cena – 10)/(12,5 – 10), gdzie obowiązująca cena to średnia cena rynkowa na 5 dni przed spłatą, jest ona wyższa niż 11,20 EUR lub równa tej kwocie oraz niższa niż 12,45 EUR lub równa tej kwocie.

⁽¹¹⁾ Decyzja Komisji w sprawie N 611/2008, Dz.U. C 247 z 15.10.2009, s. 2.

⁽¹²⁾ Decyzja Komisji w sprawie N 569/2009, Dz.U. C 9 z 14.1.2009, s. 3.

⁽⁹⁾ Środek jest szczegółowo opisany w decyzji Komisji N 528/08 z dnia 12 listopada 2008 r.

2.3.2. Środek związany z aktywami o obniżonej wartości

- (36) Drugi środek pomocy to środek związany z aktywami o obniżonej wartości w odniesieniu do portfela typu Alt-A, którego wartość uległa znacznemu obniżeniu, stanowiąc obciążenie dla ujemnej rezerwy na aktualizację wyceny. Władze niderlandzkie zwróciły się o zatwierdzenie środka przed dniem 31 marca 2009 r., z przyczyn podyktowanych stabilnością finansową. Ponadto, gdyby środek został zmieniony w znaczny sposób, dla ING zmaterializowałby się scenariusz dużej rachunkowej straty.
- (37) Środek związany z aktywami o obniżonej wartości został szczegółowo opisany w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania z dnia 31 marca 2009 r. Struktura środka jest przypomniana jedynie pokrótce, po czym wyjaśnione są główne zmiany w strukturze wynagrodzenia oraz opłat i prowizji.
- (38) Od dnia 26 stycznia 2009 r. Niderlandy otrzymały 80 % wszystkich przepływów gotówkowych wygenerowanych z portfela amerykańskich RMBS typu Alt-A o obniżonej wartości (zwanego dalej „portfelem”) od ING (oznaczone jako przepływ 4 na poniższym wykresie, wraz z opłatą gwarancyjną (przepływ 5). W zamian ING otrzymuje od Niderlandów następujące wolne od ryzyka przepływy gotówkowe:
- gwarantowaną wartość, stanowiącą przepływy gotówkowe tytułem spłaty kwoty głównej opiewające w sumie na kwotę 28 miliardów USD, co odpowiada 90 % (cena nabycia lub cena przeniesienia) 80 % portfela, tj. 72 % portfela (przepływ 1); te przepływy gotówkowe są płatne miesięcznie, przez cały okres życia portfela,
 - prowizję od pożyczki (przepływ 2),
 - prowizję za zarządzanie portfelem (przepływ 3).
- (39) Przepływy gotówkowe wynikające z pozostałych 20 % portfela są zachowane przez ING i przypadają poza zakres wymiany przepływów gotówkowych.
- (40) ING zgodził się dokonać serii dodatkowych płatności na rzecz Niderlandów, co skutecznie przyczyniło się do znaczącego wzrostu wynagrodzenia państwa za środek związany z aktywami o obniżonej wartości poprzez korekty prowizji opisanych w motywach 41, 42 i 43:

- 1 **Kwota główna** odpowiada 90 % z 80 % (= 72 %) portfela (**przepływy gotówkowe wolne od ryzyka**)
- 2 **Prowizja od pożyczki**: stała stawka 3 %
 - Dla 57 %: stała stawka 3 %
 - Dla 43 %: zmienna stawka LIBOR
- 3 **Prowizja za zarządzanie portfelem**: 0,10 % w skali roku w odniesieniu do 80 % portfela (skorygowana z poziomu 0,25 % w skali roku poprzez opłatę gwarancyjną)

- 4 Całkowita suma **odsetek i kwoty głównej** odpowiada 80 % portfela (**przepływy gotówkowe obciążone ryzykiem**)
- 5 **Opłata gwarancyjna**: 0,55 % w skali roku + **korekty** = 1,37 % w skali roku w odniesieniu do 80 % portfela

- (41) Po pierwsze, od dnia 25 października 2009 r. Niderlandy obniżą prowizję od pożyczki dla 57 % (papiery wartościowe o stałej stopie) z 72 % portfela o 50 punktów bazowych („pb”) rocznie z 3,5 %⁽¹³⁾ rocznie do 3 % rocznie oraz obniżą prowizję od pożyczki dla 43 % (papiery wartościowe o zmiennej stopie) z 72 % portfela o 50 pb rocznie z LIBOR + 50 pb rocznie do samej stawki LIBOR.
- (42) Po drugie, prowizja za zarządzanie portfelem (płacona przez Niderlandy na rzecz ING) wynosząca 25 pb rocznie od 80 % zaległej sumy portfela zostanie obniżona o 15 pb do 10 pb poprzez podwyższenie opłaty gwarancyjnej (jak poniżej w motywie 43).
- (43) Po trzecie, od dnia 25 października 2009 r. ING podwyższy opłatę gwarancyjną wynoszącą 55 pb rocznie od zaległej sumy przeniesionego portfela o kolejne 82,6 pb rocznie, sprowadzając całość opłaty gwarancyjnej do wysokości 137,6 pb. Z wysokości podwyższenia wynoszącej 82,6 pb, 67 pb rekompensuje obniżenie prowizji za zarządzanie portfelem (płaconej przez Niderlandy na rzecz ING) o 15 pb oraz zmianę ceny przeniesienia portfela o 52 pb (odpowiadającej obniżeniu ceny przeniesienia z 90 % do około 87 %). 15,6 pb stanowi korektę z tytułu wycofania za okres od dnia 26 stycznia 2009 r. (uruchomienie pierwotnego środka) do dnia 25 października 2009 r.⁽¹⁴⁾
- (44) Jeżeli pierwotny środek pomiędzy Niderlandami a ING zostanie zlikwidowany⁽¹⁵⁾, kwota niezapłaconej dodatkowej należności odnoszącej się do okresu od dnia 26 stycznia 2009 r. do dnia 25 października 2009 r. (tzn. te 15,6 pb uwzględnione w korekcie związanej z opłatą gwarancyjną) będzie w dalszym ciągu należna. Jeżeli nastąpi częściowa likwidacja pierwotnego środka, kwota taka będzie należna w stosunku proporcjonalnym.
- (45) Zmiany wprowadzone w październiku 2009 r. zostaną zrealizowane w drodze oddzielnej umowy pomiędzy ING a Niderlandami w celu utrzymania pierwotnego środka w nienaruszonym kształcie. Niderlandy zobowiązują się powiadomić Komisję o wszelkiej wcześniejszej pełnej lub częściowej likwidacji pierwotnego środka.
- (47) Niderlandy potwierdzają, że wszelkie dodatkowe gwarancje udzielane ING będą zgłaszane indywidualnie. Gwarancja w wysokości do [...] mld EUR, do udzielenia której Niderlandy zobowiązały się w kontekście realizacji planu restrukturyzacji i która ma być przeznaczona na finansowanie Westland Utrecht Hypotheekbank (WUH)/ Interadvies, jak opisano w motywie 55 i motywie 85, będzie również zgłoszona Komisji oddzielnie. Gwarancje te wynoszące do [...] mld EUR stanowią nierozłączną część planu restrukturyzacji, do którego odnosi się niniejsza decyzja, ale konieczność udzielenia tych gwarancji i wynagrodzenie z nimi związane wciąż muszą zostać określone przez Niderlandy i zostaną poddane ocenie przez Komisję w oddzielnej decyzji po indywidualnym zgłoszeniu środka.

3. PLAN RESTRUKTURYZACJI

3.1. Środki przewidziane w planie

- (48) ING planuje uproszczenie struktury grupy, obniżenie kosztów, redukcję ryzyka oraz transakcje zbycia, opracowanie zrównoważonej polityki wynagrodzeń, dostosowanie swojej struktury kapitałowej, ustanowienie nowych wewnętrznych celów w zakresie współczynnika kapitałowego oraz zwiększenie kwoty długoterminowego finansowania w zakresie produktów innych niż depozyty. Plan restrukturyzacji ma być zrealizowany w ciągu pięciu lat.
- (49) W celu uproszczenia grupy ING zreorganizował swoich sześć segmentów działalności w dwa działy: bankowość i ubezpieczenia. Każdy dział stał się odpowiedzialny za realizację własnej strategii oraz zarządzanie bilansem. Plan restrukturyzacji przewiduje, że ING będzie się zajmować jedynie działalnością bankową, podczas gdy działalność ubezpieczeniowa zostanie z czasem zbyta.
- (50) Działalność bankowa skoncentruje się przede wszystkim na Europie przy jednoczesnym poszukiwaniu wybranych możliwości wzrostu w innych częściach świata. ING planuje strategiczny nacisk na stabilną dochodową bankowość detaliczną na dojrzałych rynkach, wybrane możliwości wzrostu w zakresie bankowości detalicznej w Europie Środkowej i Wschodniej oraz zorientowaną na Europę bankowość komercyjną w połączeniu z bankiem detalicznym oraz wyspecjalizowaną działalnością finansową. Bank będzie prowadził działalność w oparciu o standaryzowane produkty oraz wysoki poziom automatyzacji. W miejsce nabywania inwestycji, takich jak papiery wartościowe zabezpieczone aktywami (ABS), grupa będzie coraz bardziej generować własne aktywa.

2.3.3. Gwarancje

- (46) W ramach niderlandzkiego programu gwarancji kredytowych (sprawa N 524/08) Niderlandy udzieliły również

⁽¹³⁾ Opłata od pożyczki jest sumą 3 % (przypuszczalny koszt pożyczki w USD dla państwa niderlandzkiego) oraz marży w wysokości 0,5 %.

⁽¹⁴⁾ Podwyższenie prowizji ma zastosowanie od dnia 25 października 2009 r. Wymagana była korekta, którą oszacowano na 15,6 pb z tytułu rekompensaty za brak płatności w okresie od dnia 26 stycznia 2009 r. do dnia 25 października 2009 r. Korekta ta obejmuje zarówno obniżenie prowizji od pożyczki o 50 pb (otrzymanej przez ING od państwa niderlandzkiego) oraz podwyższenie prowizji gwarancyjnej o 67 pb (płaconej przez ING na rzecz państwa niderlandzkiego).

⁽¹⁵⁾ Tak stałoby się, gdyby ING odkupiło od państwa niderlandzkiego portfel, w całości lub w części.

- (51) Na 2009 r. planowane są redukcje kosztów opiewające na sumę 1,3 miliarda EUR 35 % z redukcji kosztów planuje się uzyskać poprzez redukcję kosztów związanych z ekwiwalentami pełnego czasu pracy (EPC), a 65 % poprzez inne redukcje innych wydatków, w tym wydatków na personel zewnętrzny, działalność marketingową oraz wyścigi Formuły 1. Siedziba główna ma udział w redukcjach. Według stanu na sierpień 2009 r., zrealizowano już redukcję kosztów w wysokości ponad 800 milionów EUR. Aby osiągnąć tę redukcję kosztów, ING ustanowił rezerwę na restrukturyzację w wysokości około 450 milionów EUR po opodatkowaniu.
- (52) ING planuje również szereg środków ograniczających ryzyko, takich jak programy zabezpieczające, redukcje, zamknięcia oraz wyjścia z ryzykownych pozycji oraz redukcję bezpośredniej ekspozycji kapitałowej. Odnosnie do portfela inwestycyjnego, ING uzyskał od Niderlandów środek ochrony aktywów w postaci środka związanego z aktywami o obniżonej wartości typu Alt-A. Kolejne środki wprowadzone przez ING obejmują przeklasyfikowanie szeregu z jego papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami z kategorii „z możliwością sprzedaży” na kategorię „przechowywane do terminu wykupu”, ograniczając tym samym niestabilność ujemnej rezerwy na aktualizację wyceny. ING zmniejszy swoją ekspozycję na klasy aktywów wyższego ryzyka w ramach amerykańskich CMBS oraz amerykańskich RMBS. Ponadto ING nie będzie rozpoczynać nowych inicjatyw, których celem jest zwiększenie bezpośredniej ekspozycji w zakresie nieruchomości.
- (53) Komisja rozumie, że ING przyjmie [ostrożną] strategię biznesową, w szczególności w odniesieniu do spółki ING Direct, biorąc pod uwagę, że ING chce oprzeć swoją działalność [...] na strategii ustalania godziwych cen [...] ⁽¹⁶⁾ i nie będzie dążyć do przywództwa cenowego.
- (54) ING jest w trakcie procesu realizacji szeregu transakcji zbycia, które mają znaczący wpływ na bilans w następstwie nowej strategii biznesowej. Środki restrukturyzacyjne przedstawione w zrewidowanym planie restrukturyzacji ING będą skutkowały spodziewanym zmniejszeniem sumy bilansowej w wysokości 616 miliardów EUR w oparciu o wielkości jednostek grupy na dzień 30 września 2008 r. Na redukcję sumy bilansowej w wysokości 616 miliardów EUR składają się takie działania, jak: eliminowanie dźwigni finansowej przez bank oraz inicjatywy polegające na integracji bilansowej (około [...] mld EUR), transakcje zbycia działalności bankowej (opiewające na około [...] mld EUR) oraz zbycie całej działalności ING Insurance (opiewające na około [...] mld EUR). Mimo że suma bilansowa w przypadku działalności ubezpieczeniowej jest mniejsza niż w przypadku działalności bankowej, dochody z działalności ubezpieczeniowej stanowiły około 50 % dochodów ING przed kryzysem ⁽¹⁷⁾. W porównaniu z bilansem za trzeci kwartał 2008 r. (tj. 1 376 miliardów EUR) całkowita redukcja sumy bilansowej wynosi około 45 %.
- (55) W ramach transakcji zbywania plan restrukturyzacji przewiduje, że ING wydzieli w pełni operacyjną i zbywalną spółkę prowadzącą działalność w zakresie bankowości detalicznej w Niderlandach (szczegóły w poniższym motywie 85 poniżej), składającą się z obecnych spółek Interadvies (Westland Utrecht Hypotheekbank, Westland Utrecht Effectenbank oraz Nationale Nederlanden Hypotheekbedrijf, Nationale Nederlanden Financiële Diensten), do których zostanie dołączony portfel kredytów konsumenckich byłego Postbanku. ING będzie chciał wydzielić działalność Interadvies (zwaną dalej „WUH/Interadvies”) [na podstawie szczegółowego planu]. Suma bilansowa podmiotu wyniesie około [25–50] mld EUR.
- (56) [...] zbycie WUH/Interadvies nie wiązało się z żadnymi zagrożeniami dla stabilności finansowej; władze niderlandzkie przedstawiły opracowanie na temat niderlandzkiego rynku bankowości detalicznej autorstwa niezależnego eksperta świadczące o tym, że rachunki bieżące, chociaż powszechnie uważane za produkt podstawowy dla sprzedaży powiązanej w bankowości detalicznej, nie są istotne dla dystrybucji kredytów hipotecznych i innych produktów bankowych w Niderlandach, a w szczególności w przypadku ING. Ponadto opracowanie wskazuje na znaczenie Internetu jako kanału dystrybucji w Niderlandach, ograniczenie konieczności utrzymywania sieci oddziałów dla dystrybucji produktów bankowych. Zdaniem władz niderlandzkich do produktów hipotecznych dystrybuowanych przez WUH/Interadvies dołączone mogą być inne produkty. W szczególności portfel przeniesionych kredytów konsumenckich może służyć jako punkt wejścia dla innych produktów rynkowych.
- (57) Szczegółowo ING planuje zbyć lub sprzedać następujące inne spółki, segmenty działalności lub produkty:
- ING Life Taiwan (zakończono),
 - zaprzestanie sprzedaży rent zmiennych opartych na jednorazowej składce (SPVA) w Japonii (zakończono),
 - likwidacja istniejącego portfela rent zmiennych w Stanach Zjednoczonych,
 - likwidacja działalności w zakresie produktów finansowych w Stanach Zjednoczonych,
 - zaprzestanie planowanego uruchomienia ING Direct Japan (zakończono),
 - zbycie działalności związanej z ubezpieczeniami innymi niż na życie w Kanadzie (Non-life Insurance Canada) (zakończono),
 - zbycie działalności związanej z rentami i kredytami hipotecznymi w Chile (Annuity and Mortgage Business) (zakończono),
 - zbycie działalności ubezpieczeniowej w Rosji (Insurance Russia) – Non State Pension Fund (zakończono),
 - zbycie działalności ubezpieczeniowej w Argentynie (Insurance Argentina) – Origenes Seg. De Retiro (zakończono),

⁽¹⁶⁾ [...]

⁽¹⁷⁾ 52 % dochodu przed opodatkowaniem dla grupy średnio za okres 2004-2007 pochodziło z ubezpieczeń.

- zbycie działalności ubezpieczeniowej w Azji (Insurance Asia) – usługi na platformie HK (zakończono),
 - zbycie działalności w zakresie bankowości prywatnej w Azji i Szwajcarii (Private Banking Asia and Switzerland) (podpisano),
 - zbycie działalności w zakresie reasekuracji w Stanach Zjednoczonych (US Group Re Insurance) (podpisano),
 - zbycie działalności ubezpieczeniowej w regionie Azji/Pacyfiku (Insurance Asia/Pacific) (Australia (podpisano), Nowa Zelandia (podpisano) Japonia, Korea, Hongkong, Indie, Tajlandia, Malezja),
 - zbycie działalności związanej z zarządzaniem aktywami w regionie Azji/Pacyfiku (Asset Management Asia/Pacific),
 - zbycie działalności związanej ze świadczeniami pracowniczymi w Stanach Zjednoczonych (US Employee Benefits),
 - zbycie działalności ubezpieczeniowej w Stanach Zjednoczonych (Insurance US) (US Retirement Services, US FA, Traditional Life),
 - zbycie działalności związanej z zarządzaniem aktywami w Stanach Zjednoczonych (Asset Management US),
 - zbycie ING Direct US,
 - zbycie działalności ubezpieczeniowej w Ameryce Łacińskiej (Insurance Latin America) (Brazylia, Chile, Meksyk, Peru, Kolumbia, Urugwaj),
 - zbycie działalności związanej z zarządzaniem aktywami w Ameryce Łacińskiej (Asset Management Latin America),
 - zbycie działalności ubezpieczeniowej w Europie Środkowej (Insurance Central Europe) (Bułgaria, Republika Czeska, Grecja, Węgry, Polska, Rumunia, Słowacja, Hiszpania),
 - zbycie działalności związanej z zarządzaniem aktywami w Europie (Asset Management Europe),
 - zbycie działalności ubezpieczeniowej w krajach Beneluksu (Insurance Benelux) (Nationale Nederlanden Insurance, RVS, Retail Insurance Netherlands (były Postbank Insurance), Insurance Belgium, Insurance Luxembourg),
 - zbycie działalności Interadvies (Westland Utrecht Hypotheekbank, Westland Utrecht Effectenbank, Nationale Nederlanden, Hypotheekbedrijf, Nationale Nederlanden Financiële Diensten), w tym portfel kredytów konsumenckich byłego Postbanku (zob. zobowiązania Niderlandów w celu uzyskania dalszych szczegółów).
- (58) ING przewiduje naturalny wzrost sumy bilansowej dla banku w wysokości około [...] % rocznie w okresie restrukturyzacji [...]. ING planuje uzyskanie większości
- tego wzrostu poprzez udzielanie kredytów gospodarce realnej (gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom).
- (59) ING wdraża również nową politykę wynagrodzeń, wedle której Rada Nadzorcza ING zobowiązuje się opracować zrównoważoną politykę wynagrodzeń dla Zarządu i kadry kierowniczej wyższego szczebla. Te programy zachęt będą powiązane z długoterminowym tworzeniem wartości przy uwzględnieniu ryzyka i ograniczeniu możliwości przyznawania „nagród za niepowodzenia”.
- (60) ING dąży do wyeliminowania podwójnej dźwigni finansowej możliwie jak najszybciej, najpóźniej do [...].
- 3.2. Zdolność uzyskania rentowności w ramach scenariusza Bazowego i Skrajnego**
- (61) ING przedłożył scenariusz bazowy i skrajny w celu wykazania swojej zdolności do osiągnięcia długoterminowej rentowności.
- (62) W scenariuszu bazowym ING [...]. Ponadto zakłada się, że rynki kapitałowe będą [...].
- (63) W ramach zakładanego scenariusza bazowego dochód netto dla grupy [...]. Całkowite dochody grupy [...]. Zwrot z kapitału (RoE) wyniósłby [...]. Działalność ubezpieczeniowa ING [...].
- (64) W przypadku banku ING zakłada wzrost aktywów ważonych ryzykiem („RWA”) w wysokości około [...] rocznie (przed transakcjami zbycia), częściowo wynikający z [...]. Oczekuje się, że dochód (z wyłączeniem zmian i obniżenia wartości godziwej) [...]; ponadto oczekuje się, że bankowość komercyjna [...], bankowość detaliczna [...].
- (65) Oczekuje się, że ING Bank osiągnie swoje wewnętrzne cele kapitałowe w całym prognozowanym okresie. ING postawił nowe wewnętrzne cele kapitałowe, które wynoszą [...] % dla wskaźnika kapitału podstawowego banku oraz [...] % dla wskaźnika kapitału podstawowego pierwszej kategorii. W przypadku ING Insurance, docelowy wskaźnik pokrycia kapitałowego pozostaje niezmienny na poziomie 150 %.
- (66) W scenariuszu bazowym wskaźnik całkowitej wypłacalności (kapitał całkowity do RWA) wyniósłby około [...] w całym okresie restrukturyzacji, przy czym najniższa liczba punktów wynosi [...].
- (67) Działalność ING Insurance zostanie zbyta w okresie restrukturyzacji [...]. W scenariuszu bazowym zakłada się, że transakcje zbycia wygenerują wpływy netto w wysokości [...] EUR.
- (68) W scenariuszu alternatywnym, w którym działalność ubezpieczeniowa zostanie zbyta [...], ING mógłby się spodziewać odpowiednio wyższych wpływów netto [...].
- (69) ING przedłożył również skrajny scenariusz [...].
- (70) [...] Ponadto zakłada się znaczny wzrost prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązań. ING zakłada również, że uwzględniając wskaźniki niewykonania zobowiązań (LGD), będzie wyższa strata.

- (71) W ramach tego scenariusza skrajnego podstawowy wynik komercyjny Grupy ING byłby [...].
- (72) Pomimo tych założeń scenariusza skrajnego, kapitalizacja ING pozostałaby wystarczająca, gdyż spółka wciąż wypełnia wymogi ustawowe. [...].
- (73) Niderlandy twierdzą w tym względzie, że ING zastosował modele LGD w scenariuszu skrajnym w celu obliczenia LGD swoich portfeli kredytowych, które zostały zatwierdzone przez urząd nadzoru finansowego, De Nederlandsche Bank (niderlandzki bank centralny, zwany dalej „DNB”) [...].
- (74) Ponadto ING zastosował dodatkowe bardziej skrajne założenia – znacznie wykraczające poza zaprezentowany scenariusz skrajny dla niderlandzkich detalicznych kredytów hipotecznych⁽¹⁸⁾ [...]. Również w ramach tych założeń kapitalizacja ING pozostaje wystarczająca, gdyż spółka wciąż wypełnia wymogi ustawowe i nawet zachowuje znaczny dodatkowy bufor kapitałowy.
- (75) Niderlandy twierdzą, że bank przeszedł wszystkie testy swojego organu nadzorczego w odniesieniu do płynności. [...].
- zamiany, wedle której Niderlandy otrzymałyby bądź to [...] mln akcji zwykłych ING lub gotówkę w wysokości [...] mld EUR plus około [...] mln EUR tytułem narosłych odsetek.
- c) [...].
- (77) W sumie, [...] transakcje zapewnią Niderlandom orientacyjnie IRR na poziomie [15–25] %. Niderlandy mają obowiązek zgłosić Komisji wszelkie zmiany umowy o wykupie papierów wartościowych.
- (78) Do tej pory ING nie odroczył żadnej płatności kuponów od instrumentów hybrydowych na kapitał podstawowy, wyemitowanych przez grupę.
- (79) Dnia 14 października 2009 r. ING zrealizował opcję kupna obligacji niższej kategorii drugiej (ang. *lower Tier 2*). ING poinformował Komisję, że żałuje tego kroku i stwierdza, że było to nieporozumienie [...]. Ponadto Niderlandy powtarzają, że jest dla nich zrozumiałe, iż Komisja z zasady nie uważa wykupu instrumentów kapitałowych kategorii 1 i 2 za właściwe działanie w przypadku banków będących w trakcie restrukturyzacji i zgadzają się, że wykup taki będzie w przyszłości omawiany indywidualnie i będzie podlegać zatwierdzeniu przez Komisję, przez trzy lata począwszy od daty przyjęcia niniejszej decyzji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz państwa niderlandzkiego (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia), w zależności od tego, co nastąpi wcześniej.

3.3. Strategia wyjścia

- (76) W scenariuszu bazowym przewidzianym w planie restrukturyzacji przedstawionym przez ING zakłada się, że papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii zostaną odkupione przez ING na następujących zasadach:
- a) Pierwsza transza stanowiąca kwotę hipotetyczną w wysokości 5,0 miliardów EUR ma zostać odkupiona około dnia 17 grudnia 2009 r. po minimalnej cenie wynoszącej 5,75 miliarda EUR. Zakładana cena zapewnia wewnętrzną stopę zwrotu (IRR) na poziomie 15 % dla Niderlandów i obejmuje bazowe 8,5 % zwrotu plus dodatkową premię wynoszącą co najmniej 340 milionów EUR, ale nie więcej niż 705 milionów EUR⁽¹⁹⁾, odzwierciedlając pewien potencjał wzrostu wartości w związku z ceną akcji ING. Dokładna cena odkupu będzie zależała od ceny akcji ING.
- b) [Pozostała] transza stanowiąca kwotę hipotetyczną w wysokości [...] mld EUR zostanie odkupiona w [...] po założonej cenie wynoszącej [...] mld EUR. Cena ta zakłada odkupienie po cenie odpowiadającej 150 % wartości nominalnej (15 EUR za akcję) plus 8,5 % narosłych odsetek za jeden rok zgodnie z pierwotnymi warunkami umowy o papierach wartościowych na kapitał podstawowy pierwszej kategorii. Ewentualnie ING mógłby [po] 2011 r. [...] odkupić tę transzę, a następnie skorzystać ze swojej opcji
- (80) Nie przewiduje się jednostronnego wyjścia dla środka związanego z aktywami o obniżonej wartości, a Niderlandy zobowiązują się zgłosić Komisji każde zakończenie stosowania środka związanego z aktywami o obniżonej wartości w drodze porozumienia. Niemniej jednak, plan restrukturyzacji zakłada w scenariuszu bazowym, że środek będzie obowiązywać do czasu po 2013 r.

3.4. Zobowiązania Niderlandów

- (81) Jeżeli chodzi o środki związane z aktywami o obniżonej wartości (tj. „instrument wsparcia w odniesieniu do aktywów niepłynnych” lub IABF) Niderlandy podejmują następujące zobowiązania:

— Począwszy od dnia 25 października 2009 r., Grupa ING dokona dodatkowych płatności na rzecz Niderlandów, odpowiadających korekcie wynagrodzenia typu Alt-A w wysokości -50 punktów bazowych od

⁽¹⁸⁾ [...]

⁽¹⁹⁾ Zakładając spłatę po 400 dniach od emisji.

- prowijii od pożyczki otrzymanej przez ING oraz w wysokości + 82,6 punktów bazowych od opłaty gwarancyjnej płaconej przez ING. Korekta odnośnie do opłaty gwarancyjnej obejmuje 15,6 punktów bazowych stanowiących korektę za okres od dnia 26 stycznia 2009 r. – uruchomienia IABF⁽²⁰⁾ (tj. środka związanego z aktywami o obniżonej wartości) – do dnia 25 października 2009 r. Dodatkowe płatności będą zastosowane w zakresie i przez okres obowiązywania umowy o IABF.
- Dodatkowe płatności będą zrealizowane w formie oddzielnej umowy pomiędzy Grupą ING a Niderlandami, w celu utrzymania pierwotnej umowy o IABF w nienaruszonym kształcie.
 - W ramach dodatkowych płatności, z wyłączeniem części związanej z okresem od dnia 26 stycznia 2009 r. do dnia 25 października 2009 r. (tj. tych 15,6 punktów bazowych ujętych w korekcie odnośnie do opłaty gwarancyjnej), nie przewiduje się rozliczenia rezydualnego w przypadku wcześniejszej likwidacji IABF. Kwota niezapłaconych dodatkowych płatności związanych z okresem od dnia 26 stycznia 2009 r. do dnia 25 października 2009 r. (tj. tych 15,6 punktów bazowych ujętych z korekcie odnośnie do opłaty gwarancyjnej) stanie się wymagalna w przypadku częściowej lub całkowitej likwidacji pierwotnej transakcji. Jeżeli IABF zostanie częściowo zlikwidowany, rozliczenie z tytułu wcześniejszej spłaty zostanie zastosowane proporcjonalnie.
 - Niderlandy zobowiązują się zgłosić Komisji wszelkie środki wcześniejszej pełnej lub częściowej likwidacji środka związanego z aktywami o obniżonej wartości.
- (82) W odniesieniu do redukcji sumy bilansowej, zobowiązania do zbycia działalności ubezpieczeniowej, spółki ING Direct US oraz innych jednostek, które mają zostać zbyte przed końcem 2013 r., Niderlandy zobowiązują się, że:
- ING zredukuje 45 % swojej sumy bilansowej w porównaniu ze stanem na dzień 30 września 2008 r. do końca 2013 r. i dokona zbycia jednostek opisanych w motywie 57, w szczególności działalności ubezpieczeniowej oraz spółki ING Direct US [...].
 - Te dane liczbowe odnoszą się do prognoz, które nie uwzględniają możliwego wpływu naturalnego wzrostu i wykluczają dodatkowe wzrosty z powodu potencjalnych nowych wymogów ustawowych, takich jak na przykład w przypadku gdy banki są zobowiązane do utrzymania znacznie większych buforów płynności wynikających z (nowych) regulacji ogólnoeuropejskich. Takie wymogi mogłyby znacznie zwiększyć sumę bilansową powyżej obecnych prognoz naturalnego wzrostu.
- ING nie wprowadzi ograniczenia w zakresie naturalnego (tj. niezwiązanego z przejściami) wzrostu sumy bilansowej swoich spółek [...]. W przyszłości ING wprowadzi generalną politykę wykorzystywania wzrostu środków powierzanych mu przez klientów głównie w celu zwiększenia akcji kredytowej na rzecz gospodarki realnej (przedsiębiorstw i konsumentów) oraz zmniejszenia swojej ekspozycji na kategorie aktywów wyższego ryzyka w ramach amerykańskich CMBS oraz amerykańskich RMBS. [...] ⁽²¹⁾.
 - W odniesieniu do jednostek, które ING zobowiązują się sprzedać (wymienionych w motywie 57), o ile zbycie takiej jednostki nie nastąpi do dnia 31 grudnia 2013 r. (na przykład na podstawie zawartej ostatecznie wiążącej umowy sprzedaży), Komisja może w uzasadnionych przypadkach lub w wyniku nadzwyczajnych okoliczności, w odpowiedzi na wniosek Niderlandów, przedłużyć ten okres ⁽²²⁾. Komisja może również w takim przypadku (i) zwrócić się do Niderlandów o wyznaczenie powiernika lub kilku powierników (ds. zbycia) ⁽²³⁾, wybranego(-ych) wstępnie i zaproponowanego(-ych) przez ING (oraz z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Komisję), [...].
 - Za każdym razem gdy Niderlandy będą domagać się przedłużenia tego okresu, będą musiały złożyć wniosek do Komisji nie później niż jeden miesiąc przed upływem tego okresu, podając uzasadniony powód. W wyjątkowych okolicznościach Niderlandy mają prawo do złożenia wniosku o przedłużenie w ciągu ostatniego miesiąca tego okresu.
- (83) Ponadto Niderlandy zobowiązują się, że ING będzie przestrzegać zakazu przejęć:
- ING zaniecha przejąć instytucji finansowych przez pewien okres. Zobowiązania te będą obowiązywały przez krótszy z następujących okresów: trzy lata począwszy od daty decyzji Komisji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia). ING zaniecha również, przez ten sam okres, jakichkolwiek (innych) przejęć firm, które spowolniłyby spłatę papierów wartościowych na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów.
 - Niezależnie od powyższego zakazu, ING może, po uzyskaniu zgody Komisji, przejmować firmy, w szczególności, jeżeli jest to istotne w celu ochrony stabilności finansowej lub konkurencji na odpowiednich rynkach.

⁽²¹⁾ [...]

⁽²²⁾ W szczególności, zawsze gdy dokonuje się zbycia w drodze pierwszej oferty publicznej (IPO), która się rozpoczęła, i rozprawiono znaczną ilość (30 % lub więcej) akcji przed końcem okresu zbycia, Komisja (w porozumieniu z Niderlandami, ING oraz powiernikiem) aktywnie rozważy zapewnienie podmiotowi więcej czasu na rozprawienie pozostałych akcji.

⁽²³⁾ Przyjmuje się, że różni powiernicy mogą być wyznaczeni w odniesieniu do różnych regionów lub rodzajów działalności.

⁽²⁰⁾ Instrument wsparcia w odniesieniu do aktywów niepłynnych.

- (84) Ponadto Niderlandy zobowiązują się, że ING będzie przestrzegać zakazu przywództwa cenowego:
- Bez uprzedniej zgody Komisji, ING nie będzie oferować korzystniejszych cen na standaryzowane produkty ING (na rynkach określonych poniżej) niż trzej bezpośredni konkurenci oferujący najlepsze ceny w odniesieniu do rynków UE, na których ING ma udział w rynku większy niż 5 %.
 - Warunek ten ogranicza się do standaryzowanych produktów ING na następujących rynkach produktów: (i) rynku detalicznych produktów oszczędnościowych, (ii) rynku detalicznych kredytów hipotecznych, (iii) usług bankowości prywatnej w zakresie, w jakim dotyczą one produktów hipotecznych albo produktów oszczędnościowych lub (iv) depozytów dla MŚP (MŚP określane według definicji MŚP używanej zwyczajowo/obecnie przez ING w jego działalności w odpowiednim kraju). Natychmiast po stwierdzeniu przez ING, że oferuje on korzystniejsze ceny za swoje produkty niż trzej konkurenci proponujący najlepsze ceny, ING jak najszybciej skoryguje, bez zbędnej zwłoki, swoją cenę do poziomu odpowiadającego niniejszemu zobowiązaniu.
 - Warunek ten będzie obowiązywał przez trzy lata począwszy od daty niniejszej decyzji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia), w zależności od tego, co nastąpi wcześniej. Do monitorowania przestrzegania tego warunku zostanie wyznaczony przez Niderlandy powiernik monitorujący, wstępnie wybrany i zaproponowany przez ING. Powiernik monitorujący podlega zatwierdzeniu przez Komisję.
 - Ponadto, aby wspierać długoterminową rentowność ING, spółka ING Direct zaniecha, bez uprzedniej zgody Komisji, przywództwa cenowego w odniesieniu do standaryzowanych produktów ING na rynkach detalicznych kredytów hipotecznych oraz detalicznych produktów oszczędnościowych na terenie UE, przez krótszy z następujących okresów: trzy lata od daty niniejszej decyzji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia). Natychmiast po stwierdzeniu przez ING faktu, że stał się przywódcą cenowym na rynkach detalicznych kredytów hipotecznych oraz detalicznych produktów oszczędnościowych na terenie UE, ING jak najszybciej i bez zbędnej zwłoki skoryguje swoją cenę do poziomu odpowiadającego niniejszemu zobowiązaniu.
- Do monitorowania przestrzegania tego warunku zostanie wyznaczony przez Niderlandy powiernik monitorujący, wstępnie wybrany i zaproponowany przez ING. Powiernik monitorujący podlega zatwierdzeniu przez Komisję.
- (85) Niderlandy zobowiązują się do przestrzegania szeregu szczegółowych zasad w odniesieniu do wydzielenia WUH/Interadvies:
- ING utworzy nową spółkę do zbycia w Niderlandach, która zostanie wydzielona z jego obecnej niderlandzkiej detalicznej działalności bankowej. Wynik musi być taki, że ta wydzielona nowa spółka będzie rentownym i konkurencyjnym podmiotem, który będzie samodzielny i oddzielony od segmentów działalności zachowanych przez ING, oraz którego własność będzie mogła zostać przeniesiona na odpowiedniego nabywcę. Ta nowa spółka będzie obejmować dział bankowości WUH/Interadvies, który jest obecnie częścią niderlandzkiej działalności ubezpieczeniowej, oraz portfel kredytów konsumenckich ING Bank. WUH/Interadvies jest jednostką ING stanowiącą część struktury jednostki Nationale Nederlanden Insurance. Jest to (w przeważającej części) bank hipoteczny działający na podstawie swoich własnych pozwoleń na działalność bankową. Jest to „samodzielny” rentowny podmiot, dysponujący swoim własnym personelem sprzedaży do obsługi klienta oraz niezależną organizacją o solidnym podstawowym dochodzie. Wydzielenie nowej spółki odbędzie się pod nadzorem powiernika monitorującego we współpracy z menedżerem odpowiedzialnym za zapewnienie rozdzielenia działalności. W tym kontekście, w okresie wydzielenia, powiernik monitorujący może zalecić ING takie uwzględnienie w zbywanej działalności rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (związanych ze zbywaną działalnością), jakie uzna za obiektywnie niezbędne do zapewnienia pełnej zgodności ze wspomnianymi wyżej zobowiązaniami zorientowanymi na wynik, a w szczególności z wymogiem rentowności i konkurencyjności zbywanej działalności. Jeżeli ING nie zgodzi się z powiernikiem monitorującym odnośnie do obiektywnego wymogu uwzględnienia takich rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych w celu zapewnienia rentowności i konkurencyjności zbywanej działalności, ING poinformuje o tym powiernika monitorującego na piśmie. W takim przypadku kierownictwo wykonawcze ING oraz powiernik monitorujący zwołają, w ciągu [...], spotkanie w celu osiągnięcia porozumienia. Jeżeli porozumienie nie zostanie osiągnięte, ING oraz powiernik monitorujący wspólnie wyznaczają, bez zbędnej zwłoki, niezależną osobę trzecią posiadającą fachową wiedzę w zakresie sektora finansowego („eksperta”) do wysłuchania argumentów stron oraz prowadzenia mediacji w celu wypracowania rozwiązania. Jeżeli nie zostanie wypracowane żadne rozwiązanie, wówczas decyzję podejmuje ekspert, w ciągu [...] od jego wyznaczenia, w odniesieniu do obiektywnego wymogu uwzględnienia w zbywanej działalności odpowiednich rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych w celu

zapewnienia jej rentowności i konkurencyjności, a strony przyjmują decyzję eksperta i podejmują stosowne do niej działania. Kwestie związane ze sporem powiernik monitorujący zgłasza w swoim sprawozdaniu do Komisji.

- ING zobowiązuje się do zapewnienia optymalnych warunków zbycia poprzez przygotowanie biznes planu, stworzenie platformy internetowej oraz przyznanie zasobów sprzedażowych wydziałonemu podmiotowi. Poza tym ING udostępni możliwości regulowania płatności (na warunkach komercyjnych), jeżeli nabywca tego sobie zażyczy. Ponadto ING będzie pomagać przy tworzeniu funkcji skarbowej oraz zapewni finansowanie przez dwa lata po zbyciu, przy czym wsparcie finansowe ING będzie maleć w ciągu tych dwóch lat. Wsparcie finansowe działalności WUH ze strony ING będzie się opierać na cenach stosowanych przy finansowaniu wewnętrznym w ramach grupy. ING [...] do wystąpienia do Niderlandów o gwarantowane przez państwo finansowanie do kwoty wynoszącej [...] mld EUR z przeznaczeniem na finansowanie działalności WUH. W takim przypadku władze niderlandzkie zobowiązują się zgłosić ten środek oddzielnie.
- Ponadto ING zaniecha na okres przejściowy [...] działań polegających na aktywnym zdobywaniu klientów WUH na produkty, które WUH dostarcza tym klientom w dniu przyjęcia niniejszej decyzji.
- ING będzie zmierzał do wydzielenia działalności WUH w ciągu [...]. Po okresie wydzielenia [...] ING zapewni rozdzielenie działalności spółki WUH i będzie zmierzać do jej zbycia [...] (24).
- W ciągu [...] od daty niniejszej decyzji Komisji zostanie wyznaczony powiernik monitorujący wraz z menedżerem odpowiedzialnym za zapewnienie rozdzielania działalności, a także powiernik zarządzający operacją zbycia [...]. Wszyscy powiernicy zostaną wyznaczeni przez Niderlandy oraz wstępnie wybrani i zaproponowani przez ING. Powiernicy podlegają zatwierdzeniu przez Komisję.

(86) Koszty wszystkich powierników wyznaczonych w trakcie procesu restrukturyzacji pokryje ING.

(87) W celu przywrócenia rentowności Niderlandy zobowiązują się, że ING zastosuje się do następujących zasad:

- ING zobowiązuje się do zorientowania swoich funduszy pochodzących z innych źródeł niż depozyty na finansowanie bardziej długoterminowe, gdy tylko rynki powrócą do mniej skrajnych warunków, poprzez emisję większej liczby instrumentów dłużnych o terminie zapadalności przekraczającym 1 rok. [...]
- ING czyni starania w kierunku wyeliminowania podwójnej dźwigni finansowej (z wykorzystaniem

długu podstawowego jako kapitału własnego w swoich spółkach zależnych) możliwie jak najszybciej i zobowiązuje się do uczynienia tego najpóźniej do [...]. Podwójna dźwignia finansowa zostanie automatycznie wyeliminowana, jeżeli oraz wówczas gdy Grupa ING ponownie stanie się bankiem podlegającym regulacji.

(88) Odnośnie do odroczenia wypłat kuponowych i wykupu papierów wartościowych kategorii 1 i kategorii 2 Niderlandy zobowiązują się, że ING zastosuje się do następujących zasad:

- Jeżeli nastąpi emisja praw do akcji na kwotę większą niż kwota niezbędna do spłaty 50 % papierów wartościowych na kapitał podstawowy pierwszej kategorii, z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia, ING nie będzie zobowiązany do odroczenia wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych dnia 8 i 15 grudnia 2009 r. (25) oraz jakichkolwiek wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych po tym czasie.
- Jeżeli taka emisja praw do akcji nie nastąpi, a ING wykazał straty w poprzednim roku, ING będzie zobowiązany do odroczenia wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych, w zakresie w jakim ING ma do tego prawo, przez trzy lata począwszy od daty decyzji Komisji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia), w zależności od tego, co nastąpi wcześniej.
- Władze niderlandzkie rozumieją, że Komisja jest przeciwna temu, aby odbiorcy pomocy państwa wynagradzali własne fundusze (kapitał własny oraz dług podporządkowany), gdy ich działalność nie generuje wystarczających zysków (26), oraz że w tym kontekście Komisja jest z zasady przeciwna wykupowi instrumentów kapitałowych drugiej kategorii i instrumentów hybrydowych pierwszej kategorii. ING żałuje nieporozumienia odnośnie do wykupu obligacji niższej kategorii drugiej dnia 14 października 2009 r. Wykup instrumentów kapitałowych drugiej kategorii i instrumentów hybrydowych pierwszej kategorii będzie w przyszłości zgłaszany w trybie indywidualnym Komisji do zatwierdzenia, przez krótszy z następujących okresów: trzy lata począwszy od daty niniejszej decyzji Komisji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia).

(25) Pod warunkiem że jasne jest, iż część wpływów z emisji praw do akcji będzie wykorzystana na wypłaty kuponowe.

(26) Zob. pkt 26 komunikatu Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa. Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9.

(24) [...]

- (89) Niderlandy zobowiązują się, że ING zaniecha masowej działalności marketingowej odwołującej się do środka dokapitalizowania jako przewagi konkurencyjnej.
- (90) Niderlandy zobowiązują się, że ING utrzyma ograniczenia w zakresie zasad wynagrodzeń i działalności marketingowej zgodnie z wcześniejszym zobowiązaniem na mocy umów o papierach wartościowych na kapitał podstawowy pierwszej kategorii oraz instrumentacie wsparcia w odniesieniu do aktywów niepiśmnych.
- (91) ING i Niderlandy zobowiązują się, że sprawozdanie na temat postępów w realizacji planu restrukturyzacji będzie przedkładane Komisji co sześć miesięcy począwszy od daty niniejszej decyzji.
- (92) Władze niderlandzkie zobowiązują się, że pełna realizacja restrukturyzacji ING zostanie zakończona przed końcem 2013 r.

4. PRZYCZYNY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (93) W decyzji w sprawie wszczęcia postępowania Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące zgodności pierwotnego środka z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości, w szczególności w zakresie wyceny i podziału obciążeń. Komisja uznała jednak, że środek był zgodny z warunkami w zakresie kwalifikowalności aktywów, zarządzania aktywami, przejrzystości i ujawniania informacji oraz opłaty gwarancyjnej określonymi w komunikacie Komisji w sprawie aktywów o obniżonej wartości.
- (94) Jeżeli chodzi o wycenę, Niderlandy twierdziły, że rzeczywista wartość ekonomiczna (REV) portfela wynosi 97,3 % wartości nominalnej w scenariuszu bazowym oraz 88,8 % wartości nominalnej w scenariuszu skrajnym. Na tej podstawie portfel przeniesiono na rzecz Niderlandów za 90 % wartości nominalnej. Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące wyceny REV, w szczególności wyboru stopy dyskontowej, założeń dotyczących cen nieruchomości, poziomów zwiększania działalności kredytowej oraz innych kwestii związanych z wyceną.
- (95) W odniesieniu do podziału obciążeń Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące poziomu prowizji od pożyczki oraz zasadności prowizji za zarządzanie portfelem płaconej przez Niderlandy na rzecz ING. Ponadto zważywszy na wątpliwości Komisji odnośnie do wyceny portfela, jakkolwiek negatywny wniosek dotyczący kontroli wyceny mógłby mieć bezpośredni wpływ na ocenę opłaty gwarancyjnej.
- (97) Komisja już ustaliła w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania, że dokapitalizowanie ING stanowi pomoc państwa w kwocie równej sumie przekazanego kapitału, to znaczy 10 miliardów EUR.
- (98) Zmiana premii za wykup również stanowi pomoc państwa w zakresie, w jakim państwo zrzeka się prawa do uzyskania dochodów. Jako że ING zgodził się już na premię za wykup w wysokości 150 %, wszelka redukcja jest faktycznie rezygnacją z dochodów. Zmiana warunków spłaty w odniesieniu do zastrzyku kapitału przekazanego przez Niderlandy skutkuje dodatkową korzyścią dla ING. To stanowi dodatkową pomoc w kwocie około 2 miliardów EUR, jak wskazano w motywie 34 powyżej.
- (99) Jeżeli chodzi o środek związany z aktywami o obniżonej wartości, Komisja ustaliła w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania, że środek stanowi pomoc. Kwota pomocy wynikającej z tego środka związanego z aktywami o obniżonej wartości została wyliczona jako różnica między ceną przeniesienia (opartą na rzeczywistej wartości ekonomicznej) a ceną rynkową przeniesionego portfela. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze niderlandzkie całkowita wartość nominalna portfela typu Alt-A na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniosła 39 miliardów USD. 80 % portfela przeniesiono na Niderlandy po stawce równej 87 % wartości nominalnej (na podstawie zmienionego środka), co stanowiło 27,1 miliarda USD. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze niderlandzkie całkowita wartość rynkowa portfela typu Alt-A na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniosła 25,8 miliarda, z czego 80 % (20,6 miliarda USD) zostało przeniesione na Niderlandy. Powstała różnica między ceną przeniesienia a ceną rynkową przeniesionego portfela wynosi 6,5 miliarda USD, co odpowiada około 5,0 miliardom EUR⁽²⁷⁾. Dlatego też uznaje się, że kwota pomocy wynikającej ze środka związanego z aktywami o obniżonej wartości wynosi 5 miliardów EUR.
- (100) Początkowo zastrzyk kapitału w kwocie 10 miliardów EUR został podzielony w ramach grupy w następujący sposób: 5 miliardów EUR dla ING Bank, 4 miliardy EUR dla ING Insurance oraz 1 miliard EUR na poziomie holdingu. ING ma możliwość przenoszenia w dowolnym momencie kwoty zastrzyku kapitału między ING Bank, ING Insurance i poziomem holdingu.

5. OCENA POMOCY

5.1. Obecność pomocy

- (96) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu wszelka pomoc przyznana przez państwo członkowskie lub przy użyciu

⁽²⁷⁾ Przy założeniu kursu wymiany EUR/USD na poziomie 1,3.

- (101) Ponadto 85 % przepływów środków pieniężnych przeniesionych na Niderlandy w ramach środka związanego z aktywami o obniżonej wartości dotyczyło aktywów będących w posiadaniu ING Bank, a 15 % aktywów będących w posiadaniu ING Insurance. Dlatego też z całej kwoty pomocy wynikającej ze środka związanego z aktywami o obniżonej wartości (5 miliardów EUR) 4,25 miliarda EUR należy przypisać ING Bank, a 0,75 miliarda EUR należy przypisać ING Insurance.
- (102) W konsekwencji całkowita kwota pomocy dla ING Bank wynosi 9,25 miliarda EUR (co stanowi 2,7 % aktywów ważonych ryzykiem ING Bank⁽²⁸⁾), całkowita kwota pomocy dla ING Insurance wynosi 4,75 miliarda EUR (co stanowi 50 % wymaganego marginesu wypłacalności ING Insurance⁽²⁹⁾), a 1 miliard EUR pozostaje na poziomie holdingu.
- (103) Aby zachować prostotę i konsekwencję z terminami stosowanymi w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej wartości, całkowitą kwotę pomocy można również określić jako wartość aktywów ważonych ryzykiem tylko dla ING Bank. W tym przypadku oba środki łącznie plus pomoc dodatkowa wynikająca ze zmniejszenia premii za wykup w wysokości 2 miliardów EUR sprawiają, że element pomocy wynosi 17 miliardów EUR, co stanowi około 5 % aktywów ważonych ryzykiem ING Bank.
- (104) Ponadto ING otrzymał 5 miliardów EUR i 9 miliardów USD pomocy w ramach niderlandzkiego programu gwarancji. Biorąc pod uwagę kurs walutowy EUR/USD obowiązujący w momencie przyznawania tych środków, który wynosił 1,3, kwota udzielonych gwarancji wynosi około 12 miliardów EUR, co stanowi około 1 % całkowitej sumy bilansowej Grupy. Gwarancji udzielono, gdy sytuacja rynkowa pogarszała się i trudno było bankom pozyskiwać fundusze. Dlatego też gwarancje te nie byłyby udzielone przez inwestora prywatnego i stanowią pomoc dodatkową, możliwie do wysokości kwoty nominalnej⁽³⁰⁾.
- (105) Ponadto Niderlandy utrzymują, że ING [...] dodatkową kwotę [...] mld EUR w formie gwarancji od Niderlandów na wydzielenie WUH/Interadvies, podmiotu zajmującego się bankowością detaliczną, której jeszcze nie przyznano i której konieczność należy jeszcze ustalić. Niderlandy uważają, że jest to dodatkowa pomoc na restrukturyzację dla beneficjenta, która zostanie zgłoszona na późniejszym etapie. Komisja w zasadzie nie ma zastrzeżeń do takiej pomocy, o ile jest ona ograniczona do koniecznego minimum na restrukturyzację ING⁽³¹⁾ oraz o ile ustalono za nią należyte wynagrodzenie.
- (106) Łącznie zatem ING otrzyma pomoc na restrukturyzację w wysokości do [12–22] miliardów EUR w formie gwarancji płynności oraz około 17 miliardów EUR innego rodzaju pomocy, co stanowi około 5 % wartości aktywów ważonych ryzykiem banku.

5.2. Zgodność pomocy ze wspólnym rynkiem

5.2.1. Zastosowanie art. 87 ust. 3 lit. B) Traktatu

- (107) Artykuł 87 ust. 3 lit. b) Traktatu upoważnia Komisję do podejmowania decyzji, że pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem, jeżeli ma na celu „naprawę poważnych zaburzeń w gospodarce państwa członkowskiego”. Komisja potwierdza w ostatnim zatwierdzeniu przedłożenia niderlandzkiego programu gwarancji⁽³²⁾, że w ujęciu ogólnym nadal istnieje zagrożenie poważnym zaburzeniem w gospodarce niderlandzkiej oraz że środki wspierania banków są odpowiednie do przeciwdziałania temu zagrożeniu.
- (108) Mając na uwadze znaczenie działalności kredytowej banku dla poszczególnych rynków regionalnych, jego obecność transgraniczną oraz jego integrację i współpracę z innymi bankami, Komisja przyjmuje, że ING jest bankiem o znaczeniu systemowym. [...]. Dlatego też stwierdza się, że takie niepowodzenie mogłoby się wiązać z poważnymi konsekwencjami dla niderlandzkiego sektora finansowego oraz gospodarki realnej. Pomoc tę należy zatem ocenić na mocy art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu.

5.2.2. Zgodność ze wspólnym rynkiem środka związanego z aktywami o obniżonej wartości

- (109) Traktowanie przez państwa członkowskie środków pomocy związanej z aktywami zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu jest oceniane na podstawie komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości. Komunikat w sprawie aktywów o obniżonej wartości określa zasady, z którymi muszą być zgodne wszystkie środki pomocy związanej z aktywami.
- (110) Rozwiane zostały wątpliwości wyrażone w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania, że środek związany z aktywami o obniżonej wartości nie spełnia warunków zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy związanej z aktywami, określonych w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej wartości.
- (111) Władze niderlandzkie zobowiązały się do zmiany tego środka poprzez zwiększenie opłaty gwarancyjnej płaconej przez ING Niderlandom o 82,6⁽³³⁾ pb w skali roku, przez co zmieniono cenę przeniesienia środka oraz strukturę opłat. Ponadto prowizja od pożyczki została zmniejszona o 50 pb w skali roku.

⁽²⁸⁾ Wartość aktywów ING Bank ważonych ryzykiem wynosiła 343 miliardy EUR na koniec 2008 r.

⁽²⁹⁾ Mając na uwadze wymagany margines wypłacalności na koniec 2008 r.

⁽³⁰⁾ Decyzja Komisji w sprawie C 9/08 z dnia 4 lipca 2008 r. *SachsenLB*, dotychczas nieopublikowana, decyzja Komisji z dnia 29 maja 2009 r. w sprawie N 264/09; pomoc na ratowanie na rzecz *HSH Nordbank AG*, Dz.U. C 179 z 1.8.2009, s. 1, decyzja Komisji z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie N 244/2009 *Commerzbank*, Dz.U. C 147 z 27.6.2009, s. 4.

⁽³¹⁾ Por. pkt 7 ostatniego motywu komunikatu w sprawie restrukturyzacji, jak również pkt 27.

⁽³²⁾ Decyzja Komisji z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie N 379/09 i NN 16/09, dotychczas nieopublikowana.

⁽³³⁾ Na co składają się: korekta o 52 pb w skali roku z tytułu wyceny, 15 pb w skali roku z tytułu prowizji za zarządzanie portfelem oraz 15,6 pb w skali roku z tytułu rezygnacji przez państwo z płatności w okresie od dnia 26 stycznia do dnia 25 października 2009 r.

Wycena

- (112) Po pierwsze Komisja uważa, że w ramach wzrostu opłaty gwarancyjnej o 82,6 pb rocznie 52 pb rocznie miały zmniejszyć cenę przeniesienia dla aktywów portfela z 90 % wartości nominalnej do 87 % wartości nominalnej. Zmieniona cena przeniesienia powoduje, że cena przeniesienia jest zbliżona do szacunków REV dotyczących omawianego portfela, które wynikały z zastosowania uzasadnionych założeń. Po podjęciu przez Komisję decyzji w sprawie wszczęcia postępowania władze niderlandzkie przedłożyły skorygowane wyceny portfela. Po tym jak Komisja wyraziła wątpliwości w odniesieniu do założeń dotyczących cen nieruchomości oraz stóp dyskontowych zastosowanych w pierwszej wycenie portfela wykonanej przez Dynamic Credit Partners, władze niderlandzkie przedstawiły Komisji wyniki wyceny sporządzonej przy użyciu tej samej metodyki wyceny, ale oparte na bardziej konserwatywnych założeniach dotyczących cen nieruchomości i stóp dyskontowych. Po konsultacji z ekspertami zewnętrznymi Komisja skorygowała wyniki o dodatkowe czynniki. W oparciu o tę analizę stwierdza się, że akceptuje się REV oszacowaną na poziomie 87 %, mając na względzie wymogi przewidziane w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej wartości w zakresie metodyki wyceny i założeń ostrożnościowych, które przedstawiono w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania. Dzięki korekcie REV do poziomu 87 % początkowe wątpliwości Komisji zostały wyeliminowane.

Struktura opłat

- (113) W decyzji w sprawie wszczęcia postępowania Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące poziomu prowizji za zarządzanie portfelem, która była początkowo ustalona na poziomie 25 pb w skali roku. Poprzez zwiększenie opłaty gwarancyjnej o 15 pb rocznie (oprócz 52 pb w skali roku z tytułu korekty wyceny i 15,6 pb w skali roku z tytułu dostosowania czasowego) prowizję za zarządzanie portfelem zmniejszono do 10 pb w skali roku, co jest poziomem akceptowalnym, mając na uwadze rozmiar zarządzanego portfela. Ponadto odniesiono się również do wątpliwości Komisji w zakresie prowizji od pożyczek, wyrażonych w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania; mianowicie prowizja od pożyczek została zmniejszona o 50 pb w skali roku. Dzięki temu prowizja od pożyczek została dostosowana do kosztów finansowana w Niderlandach wskazanych Komisji przez władze niderlandzkie⁽³⁴⁾. Dlatego te początkowe wątpliwości Komisji dotyczące prowizji za zarządzanie portfelem i prowizji od pożyczek zostały wyeliminowane.

Podział obciążeń

- (114) Jeżeli chodzi o podział obciążeń, w pkt 5.2 komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości podana jest ogólna zasada, że banki powinny być obciążone stratami związanymi z aktywami o obniżonej wartości w jak największym zakresie. Komisja uważa, że odpowiedni poziom podziału obciążeń można osiągnąć, jedynie jeżeli

aktywa o obniżonej wartości są przeniesione na państwo po cenie przeniesienia nieprzekraczającej REV⁽³⁵⁾. Komisja uzyskała pewność w tym względzie dzięki zrewidowanej cenie przeniesienia wskazanej w motywie 112 powyżej.

- (115) Korektę ceny przeniesienia uzyskuje się w tym przypadku poprzez zwiększenie opłaty gwarancyjnej o 52 pb w skali roku, co odpowiada, w ujęciu wartości bieżącej netto, różnicy między 90 % a 87 % wartości nominalnej. Jest to zgodne z decyzją w sprawie wszczęcia postępowania, w której Komisja zaakceptowała umowę w sprawie wymiany przepływów pieniężnych, i przyjęła, że korekta wyceny zostanie dokonana poprzez zmianę opłaty gwarancyjnej. Dlatego też środek związany z aktywami o obniżonej wartości spełnia warunki dotyczące odpowiedniego podziału obciążeń.
- (116) Wreszcie zmieniony środek związany z aktywami o obniżonej wartości wchodzi w życie dnia 25 października 2009 r., gdy realizowano już płatności w ramach pierwotnej struktury opłat, która była bardziej korzystna dla ING, od dnia 26 stycznia do dnia 25 października 2009 r. Aby zrekompensować płatności ING na rzecz państwa, z których zrezygnowano w tym okresie, opłata gwarancyjna została zwiększona o dodatkowe 15,6 pb w skali roku. Zmiana ta jest konieczna w celu uznania tego środka za zgodny z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości od dnia 26 stycznia 2009 r. Jednakże wzrost ten nie zwiększa wyceny portfela ani nie zwiększa podziału obciążeń, jako że zapewnia jedynie zastosowanie komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości od daty wejścia w życie przedmiotowego środka związanego z aktywami o obniżonej wartości, tj. z mocą wsteczną.

5.2.3. Zgodność pomocy na restrukturyzację ze wspólnym rynkiem

- (117) Komisja musi ocenić ciągłość wszystkich poprzednich środków pomocy nadzwyczajnej jako pomoc na restrukturyzację. Zgodność pomocy na restrukturyzację ze wspólnym rynkiem jest oceniana na podstawie planu restrukturyzacji w kontekście komunikatu Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa⁽³⁶⁾ („komunikatu w sprawie restrukturyzacji”). Nawet jeżeli poprzednie decyzje odwoływały się do wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽³⁷⁾, Komisja wyjaśniła w pkt 49 komunikatu w sprawie restrukturyzacji, że wszelka pomoc zgłoszona Komisji przed dniem 31 grudnia 2009 r. będzie oceniana jako pomoc dla banków na restrukturyzację zgodnie z komunikatem w sprawie restrukturyzacji, a nie wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw.

Wymagany stopień restrukturyzacji

- (118) Komunikat w sprawie restrukturyzacji nie określa warunków, przy których bank musi przedstawić plan restrukturyzacji, ale opiera się na poprzednich komunikatach.

⁽³⁴⁾ Państwo niderlandzkie szacuje, że poniesione przez nie koszty finansowania, w USD, wyniosą około 3 % w przypadku zapadalności w terminie 5-7 lat, co odpowiada średniej ważonej długości trwania portfela.

⁽³⁵⁾ Zakładając odpowiednie wynagrodzenie; to zostało aktualnie zapewnione.

⁽³⁶⁾ Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9.

⁽³⁷⁾ Por. Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2. Wyraźne odniesienie znajduje się w pkt 42 komunikatu bankowego.

(119) Komisja uważa, że ING powinien przejść dogłębną restrukturyzację, w szczególności dlatego że beneficjent już otrzymał pomoc państwa, która przyczyniła się do pokrycia lub uniknięcia strat, a która łącznie przekracza 2 % całkowitej wartości aktywów banku ważonych ryzykiem. Stanowisko to jest zgodne z pkt 4 komunikatu w sprawie restrukturyzacji i pkt 55 komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości oraz z poprzednimi zobowiązaniami ING⁽³⁸⁾.

Przywrócenie rentowności

(120) Oceniając plan restrukturyzacji, Komisja upewnia się, że bank jest w stanie odzyskać długoterminową rentowność bez pomocy państwa (sekcja 2 komunikatu w sprawie restrukturyzacji).

(121) Komunikat w sprawie restrukturyzacji przypomina w tym kontekście, że rządy dokapitalizowały banki na warunkach podyktowanych głównie względami stabilności finansowej, a nie przywróceniem rentowności. Dlatego też długoterminowa rentowność wymaga, aby wszelka otrzymana pomoc państwa została z czasem spłacona, zgodnie z ustaleniami poczynionymi w momencie przyznania pomocy, lub, aby zapłacono za nią wynagrodzenie zgodnie ze zwyczajnymi warunkami rynkowymi, zapewniając tym samym zakończenie wszelkich form dodatkowej pomocy państwa. Plan restrukturyzacji wyznacza przekonującą strategię spłaty kapitału niderlandzkiego, co rozpocznie się nawet przed wydaniem niniejszej decyzji.

(122) W Komunikacie w sprawie restrukturyzacji wyjaśniono, że długoterminową rentowność osiąga się, gdy bank może pokryć wszystkie swoje koszty, w tym amortyzację i obciążenia finansowe, oraz zapewnić odpowiedni ROE, przy uwzględnieniu profilu ryzyka banku. Jak wskazano w motywie 65, w planie restrukturyzacji przedstawiono, w jaki sposób ING wykaże odpowiednią rentowność, tak, aby pokryć wszystkie swoje koszty, w tym amortyzację i obciążenia finansowe, oraz zapewnić odpowiedni zwrot z kapitału, przy uwzględnieniu profilu ryzyka banku.

(123) Plan restrukturyzacji wskazuje, że ING jest również w stanie spełniać stosowane wymogi ustawowe, nawet w scenariuszach skrajnych przy przedłużającej się globalnej recesji, zgodnie z wymogiem określonym w pkt 13 komunikatu w sprawie restrukturyzacji. Informacje przekazane przez władze niderlandzkie wskazują, że ING może być rentowny nawet w scenariuszu skrajnym przy konserwatywnych założeniach sprawdzonych przez Komisję. Komisja zwraca uwagę, że jeżeli chodzi o poziomy LGD w odniesieniu do portfela niderlandzkich detalicznych kredytów hipotecznych, zastosowane przez ING modele zostały zatwierdzone przez DNB, niderlandzki organ nadzoru. Jeżeli chodzi o jakość portfela niderlandzkich kredytów hipotecznych ING, zastosowano dodatkowe surowe założenia skrajne w odniesieniu do niderlandzkiego rynku kredytów hipo-

tecznych. Przy tych dodatkowych założeniach skrajnych ING, zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze niderlandzkie, wciąż spełnia wymogi kapitałowe.

(124) Planowane zbycie aktywów będzie generować na przestrzeni czasu nadwyżkę kapitału, co powinno dodatkowo umocnić bazę kapitałową ING.

(125) Po drugie zgodnie z pkt 10 komunikatu w sprawie restrukturyzacji, w planie wskazano przyczyny trudności banku i jego słabe strony oraz nakreślono, jak proponowane środki restrukturyzacji przyczynią się do rozwiązania problemów z przeszłości. W tym względzie w planie restrukturyzacji stwierdza się, że beneficjent poprawi swoją strukturę kapitałową poprzez wyeliminowanie podwójnej dźwigni i zwiększenie wskaźnika kapitału podstawowego. Dlatego też ING będzie mógł lepiej sprostać ewentualnym niekorzystnym zmianom gospodarczym w przyszłości i absorbować nieoczekiwane straty nawet po spłacie kapitału przekazanego przez Niderlandy.

(126) Portfel typu Alt-A został uznany za główny powód powtarzającego się zapotrzebowania na pomoc państwa. Obawy rynku dotyczące możliwych odpisów z tytułu utraty wartości portfela typu Alt-A należały do głównych przyczyn dokapitalizowania przed zastosowaniem środka związanego z aktywami o obniżonej wartości. Obawy te zostały wyeliminowane dzięki środkowi związanemu z aktywami o obniżonej wartości. [...] W tym względzie przewidywane zbycie ING Direct US przedstawione w planie restrukturyzacji usuwa główne źródło trudności, które doprowadziło do interwencji państwa.

(127) ING będzie nadal zmniejszał swoją ekspozycję na aktywa wyższego ryzyka i nie będzie zmierzał do zwiększenia swojego zaangażowania w nieruchomości. ING również sprzeda inne ryzykowne segmenty i aktywa lub ograniczy ekspozycję na nie.

(128) Ponadto ING rozpoczął szersze działanie w celu „zmniejszenia ekspozycji na ryzyko” (tj. politykę ograniczania ryzyka) oraz program redukcji kosztów, który również uwzględni złożoność grupy poprzez, po pierwsze, stworzenie działań bankowości i ubezpieczeń oraz poprzez późniejsze zbycie całej działalności ubezpieczeniowej. Plan wskazuje, że w szczególności ING Direct przyjmie [ostrożnościową] strategię biznesową i będzie powstrzymywał się od [...] ustalania cen, co jest podkreślone przez zakaz przywództwa cenowego, zgodnie z opisem w motywie 53 i motywie 84.

(129) Ponadto plan pokazuje, że ING uwzględni doświadczenia z kryzysu zgodnie z pkt 11 komunikatu w sprawie restrukturyzacji. Na przykład w planie wyjaśnia się, że ING ma zamiar zmienić zasady wynagrodzeń, tak, aby przeorientować bank w kierunku wyników długoterminowych i tym samym unikać przyznawania nagród za niepowodzenia. [...].

(130) Dlatego też stwierdza się, że plan restrukturyzacji może przywrócić długoterminową rentowność banku.

⁽³⁸⁾ Por. decyzja w sprawie aktywów o obniżonej wartości z dnia 30 marca 2009 r., pkt 83.

Wkład własny beneficjenta

- (131) Ponadto plan restrukturyzacji przewiduje odpowiedni wkład własny w koszty restrukturyzacji (pkt 3 komunikatu w sprawie restrukturyzacji). Plan restrukturyzacji wykazuje, że ING zapewnia odpowiedni podział obciążeń zgodnie z komunikatem w sprawie restrukturyzacji, co ma znaczenie dla rozwiązania kwestii pokusy nadużycia.
- (132) Po pierwsze Niderlandy zobowiązały się do dostosowania warunków środka związanego z aktywami o obniżonej wartości, co powoduje, że staje się on zgodny z wymogami przewidzianymi w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej wartości.
- (133) Po drugie ING zapłaci odpowiednie wynagrodzenie za zastrzyk kapitału zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie dokapitalizowania instytucji finansowych w związku z obecnym kryzysem finansowym: ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum oraz mechanizmy zabezpieczające przed nadmiernym zakłóceniem konkurencji⁽³⁹⁾ („komunikatem w sprawie dokapitalizowania”). Ocena nie ulega zmianie na skutek zmiany warunków spłaty, jako że warunki te określają premię za przedterminowy wykup. Taka premia za przedterminowy wykup stanowi zmianę decyzji w sprawie dokapitalizowania. Jest do zaakceptowania, ponieważ Komisja zachęca do wcześniejszych spłat. Uzasadnieniem takich zachęt do wykupu jest to, że wykup usuwa bieżące skutki korzyści wynikających dla banku z pomocy państwa. Znalazło to zastosowanie w decyzjach Komisji podjętych po przyjęciu komunikatu w sprawie dokapitalizowania, na przykład w sprawie SNS i Aegon (por. motyw 33), i takie rozwiązanie należy stosować w obecnym przypadku z uwzględnieniem niezbędnych zmian. Ponadto wobec faktu, że zastrzyk kapitału zapewni Niderlandom IRR na poziomie 15 %, zmniejszenie premii za wykup również wydaje się samo w sobie uzasadnione, jako że IRR na takim poziomie jest odpowiednim wynagrodzeniem w rozumieniu komunikatu w sprawie dokapitalizowania. W konsekwencji zmniejszenie premii za wykup należy uznać za pomoc na restrukturyzację zgodną ze wspólnym rynkiem.
- (134) Po trzecie ING zapłaci odpowiednie wynagrodzenie za gwarancje na średnioterminowe zobowiązania zgodnie z niderlandzkim programem gwarancji, który z kolei jest zgodny z komunikatem w sprawie zastosowania zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego, globalnego kryzysu finansowego⁽⁴⁰⁾.
- (135) Niderlandy zobowiązały się również do zbycia wielu aktywów w zakresie globalnej działalności ubezpieczeniowej ING, działalności związanej z zarządzaniem aktywami i działalności związanej ze świadczeniem usług bankowości prywatnej w Szwajcarii i poza Europą, co stanowi wkład w pokrycie kosztów restrukturyzacji.
- (136) Ponadto plan restrukturyzacji przewiduje, że ING zgromadzi kapitał o wartości 5 miliardów EUR poprzez ofertę akcji w 2009 r., co spowoduje „rozmycie” istniejących praw akcjonariuszy. Można to uznać za znaczny wkład własny ze strony obecnych inwestorów.
- (137) Ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum jest zapewnione poprzez zobowiązanie Niderlandów, że beneficjent nie przejmie innych instytucji finansowych w ogóle lub innych przedsiębiorstw, jeżeli może to spowołnić spłatę kapitału przekazanego przez Niderlandy. To gwarantuje, że bank zaniecha jakichkolwiek przejęć [...].
- (138) Jednakże w przeszłości ING nie przestrzegał polityki Komisji w zakresie instrumentów kapitałowych pierwszej i drugiej kategorii, określonej w pkt 26 komunikatu w sprawie restrukturyzacji⁽⁴¹⁾. Komisja wyjaśniła tam, że w kontekście restrukturyzacji dyskrecyjne kompensowanie strat (na przykład poprzez uwolnienie rezerw lub obniżenie kapitału własnego) przez bank będący beneficjentem w celu zagwarantowania wypłaty dywidend i kuponów od zaległego długu podporządkowanego jest w zasadzie niegodne z celem, jakim jest podział obciążeń. Wprawdzie Komisja przyznaje, że ING nie będzie więcej dokonywał wykupu instrumentów kapitałowych pierwszej i drugiej kategorii bez formalnego zatwierdzenia Komisji, jednakże wykup z dnia 14 października 2009 r. odbył się z naruszeniem tej zasady i powinien zostać zrekompensowany przez dodatkowe środki ograniczające zakłócenia konkurencji.
- (139) W ten sam sposób ING, niestety, dokonał dyskrecyjnych płatności kuponów w 2009 r. bez należytego uzasadnienia, mimo że wygenerował straty w 2008 r. Pomimo że Komisja w zasadzie uznaje, iż zakaz wypłaty kuponów jest również konieczny w przypadku ING, uważa jednak, że zakaz taki nie powinien być dalej wymagany w tym przypadku, jeżeli ING spłaci 5 miliardów EUR przed dniem 31 stycznia 2010 r. Dotyczyłoby to płatności kuponów z dnia 8 i 15 grudnia 2009 r. Wcześniejsza spłata Niderlandom znacznej części przyznanej pomocy państwa usuwa istniejące obawy Komisji, że takie płatności kuponów utrudniają ING osiągnięcie długoterminowej rentowności bez pomocy państwa. Jeżeli bank jest w stanie pozyskać tak znaczącą kwotę kapitału z rynku i ma przejrzystą strategię średnioterminową, nie powinien mieć ograniczeń w zakresie wykorzystania swojego kapitału, jeżeli oraz w takim zakresie, w jakim nie zagraża to realizacji planu restrukturyzacji. To zostało wykazane w planie restrukturyzacji.

⁽³⁹⁾ Dz.U. C 10 z 15.1.2009, s. 2.

⁽⁴⁰⁾ Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 8.

⁽⁴¹⁾ MEMO/09/441 z dnia 8 października 2009 r. – Komisja przywołuje zasady dotyczące transakcji z kapitałem pierwszej i drugiej kategorii w odniesieniu do banków objętych postępowaniem wyjaśniającym w sprawie pomocy na restrukturyzację.

Środki ograniczające zakłócenia konkurencji

- (140) Plan restrukturyzacji obejmuje również stosowne środki strukturalne i środki związane z określonymi zachowaniami, które służą ograniczeniu zakłóceń konkurencji. W komunikacie w sprawie restrukturyzacji wyjaśniono, że zakłócenia konkurencji mogą powstać, w przypadku gdy niektóre banki konkurują walorami swoich produktów i usług, podczas gdy inne akumulują nadmierne ryzyko lub bazują na nietrwałych modelach biznesowych. Pomoc państwa przedłuża takie zakłócenia konkurencji poprzez sztuczne podtrzymywanie obecności beneficjentów na rynku. W ten sposób może powstać pokusa nadużycia w ramach systemu bankowego, przy jednoczesnym osłabieniu motywacji podmiotów innych niż beneficjenci do konkurencji, inwestowania i wprowadzania innowacji. Pomoc państwa może również osłabiać jednolity rynek poprzez tworzenie barier wejścia i osłabiać motywację do działalności transgranicznej.
- (141) W pkt 31 komunikatu w sprawie restrukturyzacji zwraca się uwagę, że oceniając kwotę pomocy i wynikłe zakłócenia, Komisja musi uwzględnić zarówno kwotę bezwzględną, jak i kwotę względną otrzymanej pomocy państwa. W tym względzie, jeżeli pomoc zostanie wyrażona w ujęciu aktywów ING Bank ważonych ryzykiem, należy stwierdzić, że ING otrzymał znaczną kwotę pomocy, stanowiącą 5 % wartości aktywów ważonych ryzykiem. Poziom ten jest znacznie powyżej „poziomu granicznego” wynoszącego 2 % wartości aktywów ważonych ryzykiem⁽⁴²⁾. Ponadto ING otrzymał znaczną kwotę gwarancji, co nie musiałoby skutkować środkami ograniczającym zakłócenia konkurencji w rozumieniu pkt 31 komunikatu w sprawie restrukturyzacji, ponieważ ING nie miał problemów z finansowaniem (które są zazwyczaj przewyżczone dzięki gwarancjom), ale był zachęcany przez Niderlandy do przyjęcia tych gwarancji w celu udzielania kredytów gospodarce realnej. Ponadto wydaje się, że nie ma powodów, dla których na tym etapie dodatkowe gwarancje przewidziane w planie restrukturyzacji w kontekście wydzielenia WUH/Interadvies miałyby wymagać dodatkowych środków ograniczających zakłócenia konkurencji. Środek ten sam w sobie służy ograniczeniu zakłóceń rynkowych, ponieważ jest przewidziany jedynie w celu umożliwienia wydzielenia WUH/Interadvies.
- (142) Dlatego też stwierdza się, że kwota pomocy przyznanej beneficjentowi jest duża. W konsekwencji konieczne są znaczne środki, aby złagodzić zakłócenia konkurencji. Środki ograniczające zakłócenia powinny być zwiększone zgodnie z pkt 31 komunikatu w sprawie restrukturyzacji, z powodu nieznacznego podziału obciążeń wynikającego z braku zgodności z polityką Komisji w zakresie instru-
- mentów kapitałowych pierwszej i drugiej kategorii, o których mowa w pkt 26 komunikatu w sprawie restrukturyzacji, a które zostały wyjaśnione bardziej szczegółowo w motywie 138 i dalszych niniejszej decyzji⁽⁴³⁾.
- (143) Komisja uważa, że ING podjął konieczne kroki w celu ograniczenia bardzo dużych zakłóceń konkurencji, ponieważ plan restrukturyzacji przewiduje szereg transakcji zbycia ograniczających obecność beneficjenta na rynku. W tym względzie beneficjent zmniejszy swoją sumę bilansową o 45 % przed końcem 2013 r. w stosunku do bilansu z dnia 30 września 2008 r. Środki te wynikają tylko w bardzo ograniczonym stopniu z eliminowania dźwigni finansowej, a obejmują głównie zbycie przez ING całej działalności związanej z ubezpieczeniami i zarządzaniem aktywami, a także bankowością detaliczną w Niderlandach, bankowością prywatną w Szwajcarii i bankowością w innych miejscach poza Europą. Skala proponowanych transakcji zbycia jest odpowiednia, aby ograniczyć zakłócenia konkurencji, również mając na względzie pogarszające się okoliczności, o których mowa w motywach 138 i 139.
- (144) Ponadto plan restrukturyzacji wspiera również efektywną konkurencję oraz zapobiega władzy rynkowej oraz negatywnym bodźcom dla działalności transgranicznej zgodnie z motywem 32 komunikatu w sprawie restrukturyzacji poprzez wydzielenie z ING podmiotu działającego na niderlandzkim rynku detalicznym. Komisja rozpoznała warunki rynkowe w szczególności w Niderlandach, w których rynek bankowości detalicznej jest mocno skoncentrowany, a ING jest jednym z czołowych uczestników tego rynku, mogącym utrzymać wysoki udział w rynku dzięki pomocy państwa. Spółka WUH/Interadvies jest odpowiednia, ponieważ w przyszłości może stanowić rentowny podmiot, który może konkurować w sektorze bankowości detalicznej w Niderlandach.
- (145) Według Niderlandów wydzielenie tego podmiotu powinno się wiązać ze zwiększeniem konkurencji na tym bardzo skoncentrowanym rynku, biorąc pod uwagę fakt, że posiada on znaczny udział rynku w segmencie kredytów hipotecznych i kredytów konsumenckich oraz pewnej części działalności związanej z produktami oszczędnościowymi. Ponadto podmiot ten będzie prowadzić działalność bankową w pełnym zakresie, będzie miał dobrze wyposażone zaplecze z kompletnym interfejsem internetowym i systemem płatniczym, i będzie finansowany przez ING. Fakt że nie ma sieci oddziałów, co jest zazwyczaj istotnym zasobem banku w większości państw członkowskich, jest przynajmniej częściowo rekompensowany dzięki bankowości internetowej, która jest również ważnym kanałem dystrybucji produktów bankowych w Niderlandach. Depozyty mogą zostać przekazane do WUH/Interadvies poprzez uzyskaną platformę internetową. Również mając na uwadze *know-how* i zasoby ludzkie przekazane do nowego podmiotu, będzie on w stanie dalej rozwijać istniejącą działalność i ewentualnie zakładać oddziały.

⁽⁴²⁾ Jeżeli rozpatruje się jedynie kwotę pomocy przeznaczoną na ubezpieczenia, stanowi ona 50 % wymaganego marginesu wypłacalności ING Insurance. To odpowiada 4 % wartości aktywów banku ważonych ryzykiem, ponieważ stanowi połowę minimalnego wymaganego kapitału, aby dany podmiot mógł prowadzić działalność.

⁽⁴³⁾ Wydaje się, że to samo dotyczy przestrzegania przez ING zakazu reklamowania środka dokapitalizowania, którego nie respektowano we Włoszech i Hiszpanii przez kilka dni po przyznaniu pomocy.

- (146) Ponadto Komisja zwraca uwagę na argument władz niderlandzkich, o którym mowa w motywie 56, odnoszący się do stosunkowo małego znaczenia rachunków bieżących w Niderlandach dla powiązanej sprzedaży innych produktów bankowości detalicznej. W tym względzie i pod nieobecność wskazań o przeciwniej treści, Komisja przyjmuje, że w Niderlandach produkty rachunku bieżącego mogą mieć stosunkowo małe znaczenie dla sprzedaży powiązanej innych produktów bankowości detalicznej.
- (147) Wreszcie Komisja zauważa, że ING złożył szereg zobowiązań, aby zapewnić rentowność firmy, na przykład dotyczących zarządcy odpowiedzialnego za zapewnienie rozdzielenia działalności oraz powiernika monitorującego. Obaj powinni zagwarantować, że prawa oraz inne aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne podmiotu (który ma zostać wydzielony) będą chronione i zabezpieczone przed ING. Również zastosowany mechanizm arbitrażowy, który nakłada wymóg, aby nowy podmiot uzyskał wszystkie konieczne zapisy zapewniające jego rentowność, będzie gwarantował przestrzeganie przez ING zobowiązań podjętych w niniejszej decyzji. Ponadto ING nie będzie kierował do klientów wydzielonego podmiotu oferty w zakresie produktów przeniesionych do WUH/Interadvies, nawet jeżeli ING zachowa relacje z istniejącymi klientami. Co więcej ING zapewni finansowanie dla WUH/Interadvies w zakresie [...] po przeprowadzeniu inwestycji, pomimo że kwota finansowania będzie się stopniowo zmniejszać w tym okresie. Ponadto Komisja [...] zadba o to, aby podmiot został sprzedany przez powiernika ds. zbycia [...]. Wszystkie te elementy mają zapewnić rentowność podmiotu i tym samym zwiększenie konkurencji na niderlandzkim rynku bankowości detalicznej. Dlatego też Komisja przyjmuje, że zbycie WUH/Interadvies może umożliwić nowemu konkurentowi rozwinięcie działalności na rynku bankowości detalicznej w Niderlandach i może wprowadzić na ten rynek nową siłę konkurencyjną.
- (148) Ponadto Niderlandy zobowiązały się do przestrzegania zakazu przejęć, który uniemożliwia ING przejmowanie atrakcyjnych podmiotów, które zapewne wejdą na rynek wskutek ogólnej restrukturyzacji firm finansowych i całego sektora⁽⁴⁴⁾. To hamuje wzrost ING o charakterze innym niż naturalny i umożliwia innym przedsiębiorstwom, które nie uzyskały pomocy państwa, kupowanie takich firm.
- (149) Ponadto Komisja uważa, że zobowiązanie do przestrzegania zakazu przywództwa cenowego jest zgodne z wymogami komunikatu w sprawie restrukturyzacji, tak, aby uniemożliwić wykorzystanie pomocy państwa w celu oferowania warunków, którym nie mogą dorównać konkurenci, którzy nie uzyskują pomocy państwa (motyw 44). Zgodnie z pkt 32 komunikatu w sprawie restrukturyzacji zobowiązanie dotyczące przywództwa cenowego nie musi być konieczne na rynkach, w stosunku do których złożono znaczne zobowiązania strukturalne. W zależności od specyfiki poszczególnych przypadków, zakaz ten może mieć różne formy zmierzające do znalezienia najbardziej odpowiedniej równowagi pomiędzy indywidualnym traktowaniem zakłóceń związanych z pomocą a warunkami rynku konkurencyjnego⁽⁴⁵⁾.
- (150) Niderlandy wybrały wprowadzenie ogólnego zakazu przywództwa cenowego dla ING, na podstawie którego ING nie będzie oferował bardziej korzystnych cen niż trzej konkurenci mający najlepsze oferty cenowe. Zobowiązanie to jest odpowiednie, ponieważ skierowane jest ono na wszystkie rynki, na których bank ma ugruntowaną pozycję i udział w rynku na poziomie przynajmniej 5 %⁽⁴⁶⁾. Ponadto ING i władze niderlandzkie zobowiązały się do przestrzegania zakazu przywództwa cenowego, niezależnie od udziału w rynku w odniesieniu do ING Direct Europe. Jest to uzasadnione z powodu informacji uzyskanych przez Komisję wskazujących na agresywne zachowania handlowe. Skutkiem zakazu powinno być to, że [...], ING będzie konkurował głównie na podstawie jakości swoich produktów i usług. To powinno rozwiązać obawy w tym względzie wyrażone w informacjach skierowanych do Komisji, o których mowa w motywie 6 powyżej.
- (151) Wreszcie Niderlandy zobowiązały się, że ING nie będzie prowadził masowej działalności marketingowej wskazującej, że dokapitalizowanie stanowi przewagę konkurencyjną.
- (152) Jednakże zgodnie z komunikatem w sprawie dokapitalizowania nie ma już powodu do utrzymywania tymczasowego ograniczenia bilansu, które nałożono w decyzji N 528/08.

5.2.4. Monitorowanie

- (153) Przedstawiony przez Niderlandy plan restrukturyzacji będzie musiał zostać odpowiednio wdrożony. Aby zapewnić jego odpowiednią realizację, Niderlandy będą dwa razy do roku przekazywały Komisji sprawozdania monitorujące. Ponadto plan restrukturyzacji i zobowiązania złożone przez Niderlandy przewidują obecność kilku powierników wspomagających Komisję przy monitorowaniu realizacji planu restrukturyzacji i różnych zawartych w nim zapisów.

⁽⁴⁴⁾ Podobnie: decyzja Komisji z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie N 244/09 zastrzyk kapitału dla Commerzbanku, Dz.U. C 147 z 27.6.2009, s. 4, pkt 111.

⁽⁴⁵⁾ W decyzji Komisji z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie N 244/09 Commerzbank, Dz.U. C 147 z 27.6.2009, s. 4, Komisja zaakceptowała zakaz w odniesieniu do trzech cenowo najlepszych konkurentów. W decyzji Komisji z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie C 18/2009, KBC, dotychczas nieopublikowanej, Komisja zaakceptowała zakaz przywództwa cenowego, w ramach którego KBC zobowiązał się do nieoferowania lepszych cen niż najlepszy cenowo konkurent spośród dziesięciu uczestników rynku najbardziej znaczących pod względem udziału w rynku właściwym.

⁽⁴⁶⁾ W decyzji Komisji z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie N 244/09 Commerzbank, Dz.U. C 147 z 27.6.2009, s. 4 i w decyzji Komisji z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie C 18/2009, KBC, dotychczas nieopublikowanej, Komisja uznała za odpowiednie, aby ograniczyć zakaz do rynków, na których obecność banku była znacząca, co w kontekście zakazu przywództwa cenowego definiuje się jako posiadanie udziału w rynku na poziomie co najmniej 5 %.

(154) Zwykłą praktyką jest to, że Komisja pozwala państwu członkowskiemu dostosować zobowiązania w przypadku zaistnienia wyjątkowych okoliczności⁽⁴⁷⁾. Dlatego też w odpowiednich przypadkach, w odpowiedzi na wniosek Niderlandów wykazujący należyte przyczyny, Komisja w uzasadnionych przypadkach dokona zmian merytorycznych poprzez (i) przedłużenie okresu obowiązywania zobowiązań powziętych przez Niderlandy w niniejszej decyzji lub (ii) odstępianie od jednego lub kilku aspektów którekolwiek ze zobowiązań powziętych przez Niderlandy w niniejszej decyzji bądź też ich zmianę lub zastąpienie.

6. WNIOSK

(155) Stwierdza się, po pierwsze, że na podstawie zmian przedstawionych przez Niderlandy dnia 20 października 2009 r. środek związany z aktywami o obniżonej wartości jest zgodny z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości i należy zatem uznać go za zgodny ze wspólnym rynkiem na mocy art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu.

(156) Po drugie, stwierdza się, że środki restrukturyzacyjne umożliwiają ING odzyskanie długoterminowej rentowności, są wystarczające pod kątem podziału obciążeń oraz są odpowiednie i proporcjonalne, aby zrekompenzować zakłócenia konkurencji wynikające z analizowanych środków pomocy. Przedstawiony plan restrukturyzacji spełnia kryteria komunikatu w sprawie restrukturyzacji i dlatego należy uznać go za zgodny ze wspólnym rynkiem na mocy art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu. Środki związane z zastrzykiem kapitału oraz udzielone gwarancje mogą zatem zostać przedłużone zgodnie z planem restrukturyzacji. Jednakże znieść należy tymczasowe ograniczenia bilansu nałożone w decyzji N 528/2008.

(157) Po trzecie, stwierdza się, że dodatkowe środki pomocy przedstawione w ramach planu restrukturyzacji, tj. zmiana warunków odkupu od Niderlandów papierów wartościowych na kapitał podstawowy pierwszej kategorii oraz przewidziane gwarancje na zobowiązania, powinny również zostać uznane za zgodne ze wspólnym rynkiem na mocy art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu, mając na

względnie dogłębnosc przedstawionych w planie restrukturyzacji środków służących ograniczeniu zakłóceń rynkowych oraz fakt, że pomoc ułatwia beneficjentowi poprawę swojej rentowności. Dotyczy to również pomocy wynikającej ze zmienionych warunków spłaty kapitału przekazanego przez Niderlandy,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środek związany z aktywami o obniżonej wartości przyznany przez Niderlandy na tak zwany portfel typu Alt A będący w posiadaniu ING stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.

Pomoc ta jest zgodna ze wspólnym rynkiem, z zastrzeżeniem zobowiązań określonych w załączniku I.

Artykuł 2

Pomoc na restrukturyzację udzielona przez Niderlandy na rzecz ING stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.

Pomoc ta jest zgodna ze wspólnym rynkiem, z zastrzeżeniem zobowiązań określonych w załączniku II.

Znosi się tymczasowe ograniczenie w zakresie wzrostu sumy bilansowej określone w decyzji Komisji z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie środka związanego z dokapitalizowaniem ING.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Niderlandów.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 listopada 2009 r.

W imieniu Komisji
Neelie KROES
Członek Komisji

⁽⁴⁷⁾ Por. decyzja Komisji z dnia 22 października 2008 r. w sprawie C 10/2008, IKB, Dz.U. L 278 z 23.10.2009, s. 32.

ZAŁĄCZNIK I

Jeżeli chodzi o środek związany z aktywami o obniżonej wartości, przestrzegać należy następujących zobowiązań:

- Począwszy od dnia 25 października 2009 r. Grupa ING dokona dodatkowych płatności na rzecz Niderlandów, odpowiadających korekcie wynagrodzenia typu Alt-A w wysokości – 50 punktów bazowych od prowizji od pożyczki otrzymanej przez ING oraz w wysokości + 82,6 punktów bazowych od opłaty gwarancyjnej płaconej przez ING. Korekta odnośnie do opłaty gwarancyjnej obejmuje 15,6 punktów bazowych stanowiących korektę za okres od dnia 26 stycznia 2009 r. – uruchomienia IABF (tj. środka związanego z aktywami o obniżonej wartości) – do dnia 25 października 2009 r. Dodatkowe płatności będą stosowane w zakresie i przez okres obowiązywania umowy o IABF.
 - Dodatkowe płatności będą zrealizowane w formie oddzielnej umowy pomiędzy Grupą ING a Niderlandami, w celu utrzymania pierwotnego IABF w nienaruszonym kształcie.
 - Dodatkowe płatności, z wyłączeniem części związanej z okresem od dnia 26 stycznia 2009 r. do dnia 25 października 2009 r. (tj. tych 15,6 punktów bazowych ujętych w korekcie odnośnie do opłaty gwarancyjnej), nie podlegają rozliczeniu rezydualnemu w przypadku wcześniejszej likwidacji IABF. Kwota niezapłaconych dodatkowych płatności związanych z okresem od dnia 26 stycznia 2009 r. do dnia 25 października 2009 r. (tj. tych 15,6 punktów bazowych ujętych z korekcie odnośnie do opłaty gwarancyjnej) stanie się wymagalna w przypadku częściowej lub całkowitej likwidacji pierwotnej transakcji. Jeżeli IABF zostanie częściowo zlikwidowany, rozliczenie z tytułu przedterminowego wykupu zostanie zastosowane proporcjonalnie.
 - Niderlandy zobowiązują się zgłosić Komisji wszelkie środki związane z wcześniejszą pełną lub częściową likwidacją środka związanego z aktywami o obniżonej wartości.
-

ZAŁĄCZNIK II

Jeżeli chodzi o pomoc na restrukturyzację, przestrzegać należy następujących zobowiązań:

a) W odniesieniu do redukcji sumy bilansowej, zobowiązania do zbycia działalności związanej z ubezpieczeniami, spółki ING Direct US oraz innych jednostek, które mają zostać zbyte przed końcem 2013 r.:

— ING zredukuje swoją sumę bilansową o 45 % w porównaniu ze stanem na dzień 30 września 2008 r. do końca 2013 r. i dokona zbycia jednostek opisanych w pkt 57, w szczególności działalności ubezpieczeniowej oraz spółki ING Direct US, [...].

— Te dane liczbowe odnoszą się do prognoz, które nie uwzględniają ewentualnego wpływu naturalnego wzrostu, i wykluczają dodatkowe wzrosty z powodu potencjalnych nowych wymogów ustawowych, takich jak na przykład w przypadku gdy banki będą zobowiązane do utrzymania znacznie większych buforów płynności wynikających z nowych regulacji ogólnoeuropejskich. Takie wymogi mogłyby znacznie zwiększyć sumę bilansową powyżej obecnych prognoz naturalnego wzrostu.

— ING nie wprowadzi ograniczenia w zakresie naturalnego (tj. niezwiązanego z przejściami) wzrostu sumy bilansowej swoich spółek [...]. W przyszłości ING wprowadzi generalną politykę wykorzystywania wzrostu środków powierzanych mu przez klientów głównie w celu zwiększenia akcji kredytowej na rzecz gospodarki realnej (przedsiębiorstw i konsumentów) oraz zmniejszenia swojej ekspozycji na kategorie aktywów wyższego ryzyka w ramach amerykańskich CMBS oraz amerykańskich RMBS. [...] (1).

— W odniesieniu do jednostek, które ING zobowiązuje się sprzedać (wymienionych w motywie 57), o ile zbycie takiej jednostki nie nastąpi do dnia 31 grudnia 2013 r. (na przykład na podstawie zawartej ostatecznie wiążącej umowy sprzedaży), Komisja może w uzasadnionych przypadkach lub z uwagi na nadzwyczajne okoliczności, w odpowiedzi na wniosek Niderlandów, przedłużyć ten okres (2). Komisja może również w takim przypadku (i) zwrócić się do Niderlandów o wyznaczenie jednego powiernika lub kilku powierników (ds. zbycia) (3), wybranego(-ych) wstępnie i zaproponowanego(-ych) przez ING (oraz z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Komisję), [...].

— Za każdym razem gdy Niderlandy będą domagać się przedłużenia okresu, będą musiały złożyć wniosek do Komisji nie później niż jeden miesiąc przed upływem tego okresu, podając uzasadniony powód. W wyjątkowych okolicznościach, Niderlandy mają prawo do złożenia wniosku w ciągu ostatniego miesiąca tego okresu.

b) Ponadto Niderlandy zobowiązują się, że ING będzie przestrzegać zakazu przejęć:

— ING zaniecha przejęć instytucji finansowych przez pewien okres. Zobowiązania te będą obowiązywały przez krótszy z następujących okresów: trzy lata począwszy od daty decyzji Komisji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia). ING zaniecha również, przez ten sam okres, wszelkich (innych) przejęć, które spowodowałyby spłatę papierów wartościowych na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów.

— Niezależnie od powyższego zakazu ING może, po uzyskaniu zatwierdzenia przez Komisję, przejmować podmioty, w szczególności, jeżeli jest to istotne w celu ochrony stabilności finansowej lub konkurencji na odpowiednich rynkach.

c) Ponadto Niderlandy zobowiązują się, że ING będzie przestrzegać zakazu przywództwa cenowego:

— Bez uprzedniej zgody Komisji ING nie będzie oferować korzystniejszych cen na standaryzowane produkty ING (na rynkach określonych poniżej) niż trzej bezpośredni konkurenci oferujący najlepsze ceny w odniesieniu do rynków UE, na których ING ma udział w rynku większy niż 5 %.

— Warunek ten ogranicza się do standaryzowanych produktów ING na następujących rynkach produktów: (i) rynku detalicznych produktów oszczędnościowych, (ii) rynku detalicznych kredytów hipotecznych, (iii) usług bankowości prywatnej w zakresie, w którym dotyczą one produktów hipotecznych albo produktów oszczędnościowych lub (iv) depozytów dla MŚP (MŚP określane według definicji MŚP, jaką posługuje się zwyczajowo/obecnie ING w swojej działalności w danym kraju). Natychmiast po stwierdzeniu przez ING, że oferuje korzystniejsze ceny za swoje produkty niż trzej konkurenci proponujący najlepsze ceny, ING jak najszybciej skoryguje, bez zbędnej zwłoki, swoją cenę do poziomu odpowiadającego jego zobowiązaniu.

(1) [...]

(2) W szczególności, zawsze gdy dokonuje się zbycia w drodze pierwszej oferty publicznej (IPO), która się rozpoczęła, i rozprawdono znaczną ilość (30 % lub więcej) akcji przed końcem okresu zbycia, Komisja (w porozumieniu z Niderlandami, ING oraz powiernikiem) aktywnie rozważa zapewnienie podmiotowi więcej czasu na rozprawdzenie pozostałych akcji.

(3) Przyjmuje się, że różni powiernicy mogą być wyznaczeni w odniesieniu do różnych regionów lub segmentów.

- Warunek ten będzie obowiązywał przez trzy lata począwszy od daty niniejszej decyzji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia), w zależności od tego, co nastąpi wcześniej. Do monitorowania przestrzegania tego warunku zostanie wyznaczony przez Niderlandy powiernik monitorujący, wstępnie wybrany i zaproponowany przez ING. Powiernik monitorujący podlega zatwierdzeniu przez Komisję.
 - Ponadto, aby wspierać długoterminową rentowność ING, spółka ING Direct zaniecha, bez uprzedniej zgody Komisji, przywództwa cenowego w odniesieniu do standaryzowanych produktów ING na rynkach detalicznych kredytów hipotecznych oraz detalicznych produktów oszczędnościowych na terenie UE, przez krótszy z następujących okresów: trzy lata od daty niniejszej decyzji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia). Natychmiast po stwierdzeniu przez ING faktu, że stał się przywódcą cenowym na rynkach detalicznych kredytów hipotecznych oraz detalicznych produktów oszczędnościowych na terenie UE, ING jak najszybciej i bez zbędnej zwłoki skoryguje swoją cenę do poziomu odpowiadającego jego zobowiązaniu.
 - Do monitorowania przestrzegania tego warunku zostanie wyznaczony przez Niderlandy powiernik monitorujący, wstępnie wybrany i zaproponowany przez ING. Powiernik monitorujący podlega zatwierdzeniu przez Komisję.
- d) Niderlandy zobowiązują się do przestrzegania szeregu szczegółowych zasad w odniesieniu do wydzielenia WUH/Interadvies:
- ING utworzy nową spółkę do zbycia w Niderlandach, która zostanie wydzielona z jego obecnej niderlandzkiej detalicznej działalności bankowości. Wynik musi być taki, że ta wydzielona nowa spółka będzie rentownym i konkurencyjnym podmiotem, który będzie samodzielny i oddzielony od segmentów działalności zachowanych przez ING, oraz którego własność będzie mogła zostać przeniesiona na odpowiedniego nabywcę. Ta nowa spółka będzie obejmować dział bankowości WUH/Interadvies, który jest obecnie częścią niderlandzkiej działalności ubezpieczeniowej, oraz portfel kredytów konsumenckich ING Bank. WUH/Interadvies jest jednostką ING stanowiącą część struktury jednostki Nationale Nederlanden Insurance. Jest to (w przeważającej części) bank hipoteczny działający na podstawie swoich własnych pozwoleń na działalność bankową. Jest to „samodzielny” rentowny podmiot, dysponujący swoim własnym personelem sprzedaży do obsługi klienta oraz niezależną organizacją o solidnym podstawowym dochodzie. Wydzielenie nowej spółki odbędzie się pod nadzorem powiernika monitorującego we współpracy z menedżerem odpowiedzialnym za zapewnienie rozdzielenia działalności. W tym kontekście, w okresie wydzielenia spółki, powiernik monitorujący może zalecić ING takie uwzględnienie w zbywanej działalności rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (związanych ze zbywaną działalnością), jakie uzna za obiektywnie niezbędne do zapewnienia pełnej zgodności ze wspomnianymi wyżej zobowiązaniami zorientowanymi na wynik, a w szczególności z wymogiem rentowności i konkurencyjności zbywanej działalności. Jeżeli ING nie zgodzi się z powiernikiem monitorującym odnośnie do obiektywnego wymogu uwzględnienia takich rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych w celu zapewnienia rentowności i konkurencyjności zbywanej działalności, ING poinformuje o tym powiernika monitorującego na piśmie. W takim przypadku kierownictwo wykonawcze ING oraz powiernik monitorujący zwołają, w ciągu [...], spotkanie w celu osiągnięcia porozumienia. Jeżeli porozumienie nie zostanie osiągnięte, ING oraz powiernik monitorujący wspólnie wyznaczają, bez zbędnej zwłoki, niezależną osobę trzecią posiadającą fachową wiedzę w zakresie sektora finansowego („eksperta”) do wysłuchania argumentów stron oraz prowadzenia mediacji w celu wypracowania rozwiązania. Jeżeli nie zostanie wypracowane żadne rozwiązanie, wówczas decyzję podejmuje ekspert, w ciągu [...] od jego wyznaczenia, w odniesieniu do obiektywnego wymogu uwzględnienia w zbywanej działalności odpowiednich rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych w celu zapewnienia jej rentowności i konkurencyjności, a strony przyjmują decyzję eksperta i podejmują stosowne do niej działania. Kwestie związane ze sporem powiernik monitorujący zgłasza w swoim sprawozdaniu do Komisji.
 - ING zobowiązuje się do zapewnienia optymalnych warunków zbycia poprzez przygotowanie biznes planu, stworzenie platformy internetowej oraz przyznanie zasobów sprzedażowych wydzielonemu podmiotowi. Poza tym ING udostępni możliwości regulowania płatności (na warunkach komercyjnych), jeżeli nabywca tego sobie zażyczy. Ponadto ING będzie pomagać przy tworzeniu funkcji skarbowej oraz zapewni finansowanie przez dwa lata po zbyciu, przy czym wsparcie finansowe ING będzie maleć w ciągu tych dwóch lat. Wsparcie finansowe działalności WUH ze strony ING będzie się opierać na cenach stosowanych przy finansowaniu wewnętrznym w ramach grupy. ING zamierza wystąpić do Niderlandów o gwarantowane przez państwo finansowanie do kwoty wynoszącej [...] mld EUR z przeznaczeniem na finansowanie działalności WUH. W takim przypadku władze niderlandzkie zobowiązują się zgłosić ten środek oddzielnie.
 - Ponadto ING zaniecha na okres przejściowy [...] działań polegających na aktywnym zdobywaniu klientów spółki WUH na produkty, które WUH dostarcza tym klientom w dniu przyjęcia niniejszej decyzji.
 - ING będzie zmierzał do wydzielenia działalności WUH [...]. Po okresie wydzielenia [...] ING zapewni rozdzielenie działalności spółki WUH i będzie zmierzać do jej zbycia [...] (*).
 - W ciągu [...] od daty niniejszej decyzji Komisji zostanie wyznaczony powiernik monitorujący wraz z menedżerem odpowiedzialnym za zapewnienie rozdzielenia działalności [...] oraz zostanie wyznaczony powiernik zarządzający operacją zbycia [...]. Wszyscy powiernicy zostaną wyznaczeni przez Niderlandy oraz wstępnie wybrani i zaproponowani przez ING. Powiernicy podlegają zatwierdzeniu przez Komisję.
- e) Koszty wszystkich powierników wyznaczonych w trakcie procesu restrukturyzacji pokryje ING.

(*) [...]

- f) W celu przywrócenia rentowności Niderlandy zobowiązują się, że ING zastosuje się do następujących zasad:
- ING zobowiązuje się do zorientowania swoich funduszy pochodzących z innych niż depozyty na finansowanie bardziej długoterminowe, gdy tylko rynki powrócą do mniej skrajnych warunków, poprzez emisję większej liczby instrumentów dłużnych o terminie zapadalności przekraczającym 1 rok. [...].
 - ING czyni starania w kierunku wyeliminowania podwójnej dźwigni finansowej (z wykorzystaniem długu podstawowego jako kapitału własnego w swoich spółkach zależnych) możliwie jak najszybciej i zobowiązuje się do uczynienia tego najpóźniej do [...]. Podwójna dźwignia finansowa zostanie automatycznie wyeliminowana, jeżeli oraz wówczas gdy Grupa ING ponownie stanie się bankiem podlegającym regulacji.
- g) Odnośnie do odroczenia wypłat kuponowych i wykupu papierów wartościowych kategorii 1 i kategorii 2 Niderlandy zobowiązują się, że ING zastosuje się do następujących zasad:
- Jeżeli nastąpi emisja praw do akcji na kwotę większą niż kwota niezbędna do spłaty 50 % papierów wartościowych na kapitał podstawowy pierwszej kategorii, z uwzględnieniem narosłych odsetek oraz opłat z tytułu wyjścia, ING nie będzie zobowiązany do odroczenia wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych dnia 8 i 15 grudnia 2009 r. ^(?) oraz jakichkolwiek wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych po tym czasie.
 - Jeżeli taka emisja praw do akcji nie nastąpi, a ING wykazał straty w poprzednim roku, ING będzie zobowiązany do odroczenia wypłat kuponowych z tytułu instrumentów hybrydowych, w zakresie w jakim ING ma do tego prawo, przez trzy lata począwszy od daty decyzji Komisji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia), w zależności od tego, co nastąpi wcześniej.
 - Władze niderlandzkie rozumieją, że Komisja jest przeciwna temu, aby odbiorcy pomocy państwa wynagradzali własne fundusze (kapitał własny oraz dług podporządkowany), gdy ich działalność nie generuje wystarczających zysków ⁽⁶⁾, oraz że w tym kontekście Komisja jest z zasady przeciwna wykupowi instrumentów kapitałowych drugiej kategorii i instrumentów hybrydowych pierwszej kategorii. ING żąda nieporozumienia odnośnie do wykupu obligacji niższej kategorii drugiej dnia 14 października 2009 r. Wykup instrumentów kapitałowych drugiej kategorii i instrumentów hybrydowych pierwszej kategorii będzie w przyszłości zgłaszany w trybie indywidualnym Komisji do zatwierdzenia, przez krótszy z następujących okresów: trzy lata począwszy od daty niniejszej decyzji Komisji lub do dnia, w którym ING w pełni spłaci papiery wartościowe na kapitał podstawowy pierwszej kategorii na rzecz Niderlandów (z uwzględnieniem odpowiednich narosłych odsetek z tytułu kuponów od kapitału podstawowego pierwszej kategorii oraz premii z tytułu wyjścia).
- h) Niderlandy zobowiązują się, że ING zaniecha masowej działalności marketingowej odwołującej się do środka dokapitalizowania jako przewagi konkurencyjnej.
- i) Niderlandy zobowiązują się, że ING utrzyma ograniczenia w zakresie zasad wynagrodzeń i działalności marketingowej zgodnie z wcześniejszym zobowiązaniem na mocy umów o papierach wartościowych na kapitał podstawowy pierwszej kategorii oraz instrumencie wsparcia w odniesieniu do aktywów niepiłynnych.
- j) ING i Niderlandy zobowiązują się, że sprawozdanie na temat postępów w realizacji planu restrukturyzacji będzie przedkładane Komisji co sześć miesięcy począwszy od daty niniejszej decyzji.
- k) Władze niderlandzkie zobowiązują się, że pełna realizacja restrukturyzacji ING zostanie zakończona przed końcem 2013 r.

^(?) Pod warunkiem że jasne jest, iż część wpływów z emisji praw do akcji będzie wykorzystana na wypłaty kuponowe.

⁽⁶⁾ Zob. pkt 26 komunikatu Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa (komunikatu w sprawie restrukturyzacji).

CENY PRENUMERATY w 2010 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 100 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie CD-ROM	w 22 językach urzędowych UE	1 200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	770 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie CD-ROM (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	400 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, CD-ROM dwa razy w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	300 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczym CD-ROM-ie.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Format CD-ROM zostanie w ciągu roku 2010 zastąpiony formatem DVD.

Sprzedaż i prenumerata

Prenumeratę różnych odpłatnych publikacji wydawanych okresowo, na przykład prenumeratę *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, można zamówić u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa oraz aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>

